

V. jelentés a földről

Föld- és birtokpolitika alulnézetből

(Megyei esettanulmányok az állami földbérleti rendszer értékeléséhez)

Időkeresztmetszet:

2013. szeptember 1.

Összeállította:

Ángyán József

Gödöllő

2013. december 22.

Advent 4. vasárnapja

Mottók

<u>a helyzethez:</u>	<u>a teendőkhöz:</u>
„Seregesen senkik jönnek, megrabolnak, elköszönnek gúnnyal, szabadon, ...” (Ady Endre: Seregesen senkik jönnek)	„Ember vigyázz, figyeld meg jól világod: ez volt a múlt, emez a vad jelen, - hordozd szívedben. Éld e rossz világot és mindig tudd, hogy mit kell tenned érte, hogy más legyen.” (Radnóti Miklós: Nem bírta hát...)

bíztatásul, bátorításul:

„A világ fölött örködik a Rend
s nem vész magja a nemes gabonának,
de hire sem lesz egykor a csalánnak,
az idő lemarja a gyomokat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.
(**Wass Albert:** Üzenet haza)

„Megismeritek az igazságot,
és az igazság szabaddá tesz titeket!”
(**Jn. 8, 32.**)

"A szavatok legyen: igen, igen, nem, nem!
Ami pedig ezen felül van, a gonosztól való"
(**Mt. 5, 37.**)

"Abban az időben Jézus ezt mondta apostolainak: Ne féljete az emberektől! Nincs rejtett dolog, amelyre fény ne derülne, sem titok, amely ki ne tudódnék. Amit én sötétben mondok nektek, azt ti mondjátok el világosan, és amit fülbe súgva hallotok, hirdessétek a háztetőkön!"
(**Mt. 10, 26-33.**)

Ajánlom:

tanulságul az utókornak, a jövő nemzedékek tagjainak,
köztük Hannának,
tegnap született kis unokámnak

Gödöllő

2013. december 22.

Advent 4. vasárnapján

a „Világosság” születésére várva és készülve

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ HELYETT	5
A HÁTTÉR	6
A KÖZVETLEN ELŐZMÉNYEK.....	11
A JOGALKOTÁSI, SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET	12
1. A földforgalmi törvény	13
2. Az Alaptörvény földügyekkel kapcsolatos harmadik módosítása	21
3. Az agrárkamarai törvény	23
AZ ÁLLAMI FÖLDBÉRLETI RENDSZER.....	25
1. A „nyilvános” állami földbérleti pályázati rendszer	25
2. Az állami földek pályáztatás nélküli, „megbízási szerződéses” bérbe adása	27
3. Esettanulmányok – az állami földbérleti rendszer néhány kiemelt „állatorvosi lova”	28
4. A földbérleti elemzések és nyilvánosságra hozásuk szükségessége	55
MEGYEI FÖLDBÉRLETI ELEMZÉSEK	57
1. Bács-Kiskun megye.....	58
2. Baranya megye.....	70
3. Békés megye	83
4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye	97
5. Csongrád megye.....	120
6. Fejér megye	130
7. Győr-Moson-Sopron megye	150
8. Hajdú-Bihar megye.....	159
9. Heves megye.....	169
10. Jász-Nagykun-Szolnok megye.....	181
11. Komárom-Esztergom megye.....	194
12. Nógrád megye	203
13. Pest megye.....	214
14. Somogy megye	224
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	238
16. Tolna megye.....	248
17. Vas megye.....	258
18. Veszprém megye	268
19. Zala megye	285
20. A megyei elemzések összevont értékelése.....	295

KÉRDÉSEK	316
ÖSSZEFOGLALÁS.....	318
MELLÉKLETEK.....	326

ELŐSZÓ HELYETT

*„Uram, adj türelmet, hogy elfogadjam, amin nem tudok változtatni,
Adj bátorságot, hogy megváltoztassam, amit lehet, és
Adj bölcsességet, hogy a kettő között különbséget tudjak tenni.”
(Assisi Szent Ferenc: Uram, adj türelmet...)¹*

Hosszas munkával és sokak önzetlen segítségével - melyért ezúton is hálás köszönetet mondok - elkészültem az állami földbérleti pályázatok 2013. szeptember 1-i állapot szerinti, immár teljes körű feldolgozásával.

Mint tán emlékezetes, az előző, negyedik elemzést a 2012. december 15-ei időkeresztmetszetre készítettem. Ebben teljeskörűen feldolgoztam illetve aktualizáltam nyolc – Baranya, Békés, Borsod, Csongrád, Fejér, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Veszprém – megye adatait. Ez a vizsgálat az új állami földbérleti pályázati rendszer alkalmazásának első éve végéig országosan bérbe adott összterület 85 %-ára, több mint 18.600 ha-ra terjedtek ki, tehát az állami földbérleti pályázatok eredményeinek csaknem teljes körű feldolgozását adta. Az elemzés eredményeit "IV. jelentés a földről" címmel, tanulmány formájában 2013. április 22-én, a Föld Napján a „*Kié legyen a föld?*” honlapon tettem közzé, amit - a korábbi háromhoz hasonlóan - igen élénk társadalmi, politikai és sajtóvita kísért.

A kormányzat azonban – az elemzések tényeinek valamint az NFA Ellenőrző Bizottsága súlyos gondokat jelző vizsgálata és 2012 októberében készült, ám mindezidáig nyilvánosságra nem hozott jelentése ellenére, azok cáfolata nélkül – váltig azt állítja, hogy a helyben lakó, gazdálkodó családokat, a kis, közepes egyéni gazdaságokat részesíti előnyben, a kritikákkal kapcsolatban pedig visszautasító, magabiztos nyilatkozatokat tesz. Mindezeket túl a IV. jelentés megjelenése óta a föld- és birtokpolitika területét érintő törvényhozás is vészjelző, a Nemzeti Vidékstratégiában meghatározottól egyre inkább eltérő irányba tart, amely szoros összefüggést mutat a földbérleti rendszer által jelzett stratégia-váltással.

Éppen ezért az elemző munkát folytatva, azt kiszélesítve megkísértem az agráriumot és a vidéket körülvevő folyamatok értelmezését, továbbá áttekintettem a földügyi törvényalkotás helyzetét is, és a 2013. szeptember 1-i időkeresztmetszetre teljes körűen feldolgoztam az állami földbérleti pályázatok adatait. Az "V. jelentés a földről" címet viselő, jelen összeállításban a gazdasági, társadalmi és törvényalkotási folyamatértékelés, helyzetelemzés, valamint az új pályázati rendszerben eddig bérbe adott valamennyi állami terület aktualizált hivatalos adatai feldolgozásának, megyénkénti valamint közös elemzésének eredményeit, az azokból levonható, általánosítható tanulságokat adom közre.

A továbbiakban a földügyi törvényalkotás nyomonkövetése mellett folyamatosan feldolgozom az állami földbérleti rendszer alkalmazásának eredményeit. Feltett szándékom, hogy a földügy törvényhozási és az állami földek bérbeadási folyamatában kibontakozó képet teljes körűen a nyilvánosság elé tárom, az elemzéseim eredményeit negyedévente közzéteszem, és a meghirdetett birtokpolitikai elvekkel szembesítem.

A teljes kép megrajzolásához szükséges – eddig is tömegével kapott – helyi információkat és önzetlen segítséget hálásan megköszönöm. Továbbra is kérem a helyi közösségek, családok, gazdák, mindazok segítségét, akik tudnak és akarnak is tenni egy érték alapú új világ létrejöttéért.

"*A világ fölött őrkdő Rendben*", az igazság, a nyilvánosság valamint a jó szándékú emberek összefogásának, a tisztesség és emberség szövetségének erejében töretlenül bízva, adventi várakozással² és baráti szeretettel ajánlom a jelen összeállítást kortársaimnak éppen úgy, mint tanulságul az utókornak, a jövő nemzedékek tagjainak, köztük Hannának, tegnap született kis unokámnak.

Gödöllő, 2013. december 22. - Advent 4. vasárnapja

Ángyán József

¹ *Assisi Szent Ferenc: Uram, adj türelmet* - http://issuu.com/szasz_andras/docs/kepes_imadsagos_konyv

² *Adventi csillagszálánkok (4): Tedd a jót, s a többit bíz a Rend Urára!*
http://ujember.hu/index.php?option=com_k2&view=item&id=17778:tedd-a-jot-s-a-tobbit-bizd-a-rend-

A HÁTTÉR

Ami az előzményeket illeti, a sokszor megcsalt, kirabolt vidék, a falu, gazdatársadalma és közösségei, a tsz-be bevert magyar parasztság bérmunkás tömege elhagyatottan érkezett meg ahhoz a folyamathoz, amelyet rendszerváltásként, viszonyaink újrarendeződéseként szoktak meghatározni. Mégis sokukban élt még az évtizedek során megőrzött remény, hogy egyszer ismét visszakerülhetnek a sajátjukba, egyszer ismét maguk urai lehetnek. Felsejlik ekkor egy olyan jövőkép, amely a minőségi családi parasztgazdálkodásra alapuló „*kertmagyarország*” régóta dédelgetett modelljének megvalósítását ígéri.³ Kérdésekkel és kételyekkel kísért, mégis tiszteletre méltó és ma visszatekintve naiv hitekből táplálkozó jövőkép ez ott, ahol – Andrásfalvy pontos diagnózisa szerint – „[...] a földet kirabolták, a föld népét megalázták. Gyalázatosan megsemmisítették az önálló, független parasztgazdaságokat, megosztották a falut, és bekényszerítették a kolhozokba. Most nincs elég ereje, pénze, hite, segítsége, hogy feltámadjon.”⁴

Milyen is volt ez a jövőkép, amely mára egyre messzebb kerülni látszik. „*Lehetünk újra Európa híres kertje. A világ legízletesebb gyümölcsét, legjobb borát, keresett vetőmagját, páratlan zöldségét és fűszerét termő ország, ahol napfényes tavainkban a legkeresettebb halak teremnek, száraz mezőinken különleges húsu háziállataink legelnek. [...]*” – mondja tovább Andrásfalvy. Olyan mezőgazdaság ez, amit a Kárpát-medence csodálatos környezeti feltételei és a magyarság itt felhalmozott ezeréves tudása, a földhöz („*ager*”-hez) kötődő kultúrája, a hazai agrikultúra kínál. Ez a mezőgazdaság az egyéni, családi kis- és középbirtokok és - piaci erejüket megsokszorozó, többcélú és önkéntes - szövetkezeteik meghatározó szerepére épül. Ez a - saját legjobb hagyományainknak és az általános európai gyakorlatnak is teljes mértékben megfelelő - modell biztosítja a tulajdonosi szemléletből fakadó „*jó gazda gondosságát*”, az egymást követő generációk közti felelős viszonyt, valamint azokat a nemzetbiztonsági jelentőségű foglalkoztatási, minőségi termelési, élelmezési és környezeti teljesítményeket, amelyek az egész társadalom számára és a vidék hosszú távú megmaradása szempontjából egyaránt létfontosságúak. E kisebb mozaikokból építkező gazdaságszerkezet, szervesen összekapcsolva a szövetkezeti modellel – amint azt európai példák sokasága bizonyítja – sikerrel képes felvenni a versenyt a nagy latifundiumokkal, tőkés megabirtokokkal és multinacionális tőkebefektető társaságokkal. Ez a szerkezet valamint a „*város és vidéke*” szerves kapcsolatainak újraépítése teremtheti meg ismét a vidék gazdaságának és társadalmának belső kohézióját, szervező erejét.

Nem véletlen, hogy **az európai agrármodell is a kis és közepes családi gazdasági és szövetkezeti modellre épül**. Álljanak itt ennek bemutatására az EUROSTAT néhány – fejletlennek, versenyképtelennek, elmaradott mezőgazdaságúnak egyáltalán nem nevezhető – európai ország legfrissebb birtokmérteladatai.⁵ **Az átlagos birtokméret** pl.: Lengyelországban 6 ha, Olaszországban 8 ha, Svájcban 17 ha, Ausztriában 19 ha, Hollandiában 25 ha, Belgiumban 29 ha, Németországban 46 ha, Franciaországban 52 ha, Dániában 60 ha.

Még érdekesebb, de tán ritkábban idézett adat az úgynevezett „*nagygazdaságok*” („*large farms*”) méretadata. Ezt a birtokméret-kategóriát az EUROSTAT úgy határozza meg, hogy a legnagyobbtól a kisebbek felé haladva összegzi az általuk használt területeket, és ahol ez az összegzett érték eléri az adott ország mezőgazdasági területének 20 %-át, ott húzza meg az ún. „*nagygazdaság*” méretkategória alsó határát. E nagygazdaságok átlagterülete, vagyis az így meghatározott „*nagybirtokok*” **átlagos mérete** pl.: Svájcban 54 ha, Hollandiában 135 ha, Belgiumban 150 ha, Lengyelországban 250 ha, Franciaországban 274 ha, Ausztriában 295 ha, Olaszországban 337 ha, Dániában 426 ha, és Németországban - az „*NDK-effektus*” ellenére is csak - 1.391 ha. Magyarországon ugyanakkor jelenleg e nagybirtokok átlagmérete 3.164 ha. Ennél csak Csehország (3.531 ha) és Szlovákia (3.934 ha) nagybirtokainak átlagmérete nagyobb.

A versenyképes méretet tehát az európai birtokrendszer – szemben a dél-amerikai modellel – nem az egyes gazdaságok méreteinek növelésével, vagy nagy integrátoroknak egyoldalúan kiszolgáltatott „*fürtök*” kialakításával, hanem **e kisebb mozaikok szövetkezésével**, közös beszerzési, tárolási, feldolgozási és/vagy értékesítési, de akár a helyi közösséggel együtt alakított fogyasztási vagy hitelszövetkezetek, önkéntes társulások létrehozásával képes igen hatékonyan biztosítani. Az alulról szerveződő szövetkezet ugyanis nem profitcentrum, hanem a teljes vertikum eredményét visszaosztja az azt létrehozó termelői, fogyasztói közösségeknek, családoknak, így a tevékenységek teljes haszna hozzájuk kerül, helyben marad. A felülről szervező, nagy tőkeerejű integrátor viszont maga válik profitcentrummá, és kiszívja az összes hasznot az általa integrált fürtből. Ráadásul ennek az európai és saját hagyományainknak is minden tekintetben megfelelő modellnek a környezeti, regionális, társadalmi, gazdasági, foglalkoztatási teljesítményei, életképességi mutatói is lényegesen jobbak, a közösség által kényszerűen finanszírozott társadalmi költségei pedig lényegesen alacsonyabbak, mint a dél-amerikai típusú tőkés nagybirtokrendszeréi. Az egész társadalom érdeke lenne tehát a családi gazdaságok és önkéntes szövetkezésük, a gazda-összefogás állami és közösségi eszközökkel való támogatása.

³Somogyi Imre (1942): Kertmagyarország felé, Magyar Élet Kiadó, Budapest, 128 p.

⁴Andrásfalvy Bertalan (2004): Hagyomány és jövő, Antológia Kiadó, Lakitelek, 255 p.

⁵Martins, C. – Tosstorff, G. (2011): Large farms in Europe, EUROSTAT, Statistics in Focus, 18/2011., Agriculture and fisheries, Luxembourg, 8 p.

Egyes hazai közvélemény-formáló „szakértők”⁶ ezt az európai gazdaság szerkezetet persze előszeretettel minősítik versenyképtelen „skanzennek”. Ha ez valóban így lenne, akkor Európában már valószínűleg régen meg is szűnt volna a mezőgazdaság, ám ez szemmel láthatóan nem így van. Oly annyira nem, hogy pl. a kisparaszti gazdálkodást soha fel nem adó, ma is a fenti méretekkel jellemezhető és ugyanahhoz az Európai Közösséghez velünk együtt csatlakozott Lengyelország állattenyésztése még saját hazai piacairól is kiszorította azt a magyar állattenyésztést, amely mára jószerivel a Csányi-féle „zenélő, légkondicionált”, gigaméretű tehenészethez hasonló, nagy, szakosított, iparszerű állattartó telepekre szorult vissza. És akkor Franciaország, Németország vagy éppen Dánia fenti méretekkel jellemezhető „versenyképtelen skanzen-mezőgazdaságáról”, vagy fálvainak, vidékének állapotáról már ne is beszéljünk. Erre azért a nagybirtokos „skanzenezőknék” egyszer végre értelmes magyarázatot kellene adniuk.

A gazdatársadalom és a helyi közösségek azonban az un. „rendszerelváltás” folyamatában kiábrándítóan **más törekvésekkel**, más forgatókönyvvel találták szemben magukat.⁷ A vidéki közösségek megerősödésére és a minőségi, családi, egyéni parasztgazdálkodásra alapuló mezőgazdaság felsejlő rendszerelváltó jövőképét nálunk ugyanis a kezdetektől ellehetetlenítette az **eredeti tőkefelhalmozás** megkésett folyamata és annak szerencsétlen történelmi egybeesése a globalizációs világfolyamattal.

A „rendszerelváltást” közvetlenül megelőző és az azt követő időszakra ez a megkésett **eredeti tőkefelhalmozás** jellemző. Annak eldöntése történik hosszú időre, hogy ki lesz fenn, és ki lesz lenn. Egy gazdasági, hatalmi dinasztiaépítő, mohó zsákmányszerző csoport eredeti vagyongyarapításának vagyunk tanúi, amihez a politikába való direkt beépülés, a korábbi kapcsolati, hálózati tőke és a hatalmi pozícióból fakadó bennfentes információk gátlástalan felhasználása kiváló lehetőségeket teremt. Súlyosbítja az ennek a folyamatnak egyébként is teljesen kiszolgáltatott gazdatársadalom és vidék helyzetét, hogy ennek egyik legfontosabb eleme éppen a spekulatív szempontú földszerzés lett, a földügy a helyi közösségek valamint a spekuláns nagytőke érdekei összeütközésének egyik legdurvább terepévé vált.⁸

Ráadásul ez az eredeti tőkefelhalmozás nálunk időben „egybecsúszott” a **globalizációs világfolyamattal**, a multinacionális spekuláns tőke elképesztő, világméretű befolyás-növekedésével. Ez a folyamat egy olyan „modern kétpártiság” kialakulásaként írható le, amelyben az egyik oldalon a globális és helyi nagytőke érdekei, a másik oldalon pedig a - családtól a nemzetig terjedő - helyi közösségek érdekei és értékei állnak.⁹

¹⁰ Ez a helyzet akkor válik igazán fenyegetővé, ha **az állam**, amit a közösségek éppen azért hoztak létre, hogy környezeti és társadalmi („öko-szociális”) szempontok mentén önvédelmi korlátokat állítson a hontalan tőke mozgása köré, **átáll a tőke oldalára**.

Szomorú, de brutálisan azzal kell szembesülnünk, hogy az államhatalom Magyarországon is immár 2-3 évtizede a nagytőke érdekeit látszik minden intézményi, jogi, gazdasági eszközével kiszolgálni. A **magánvagyonok gyarapításának** legegyszerűbb módja a mások – általában a közösségek - által felhalmozott értékek és kasszák megrablása. Első számú **forrása** tehát a **nemzet** generációk hosszú során felhalmozott **vagyona**, melynek kezelését a saját államára bízta. Ha az állam maga áll át a tőke oldalára, akkor a nemzet vagyona – az állam működtetéséhez átadott **kincstári vagyon**, az államnak átengedett **vállalkozói vagyon**, továbbá a kezelésébe adott **termőföld** és a közös természeti értékek együttese – súlyos veszélybe kerül.

Ebből az állam kezelésében továbbá a még mindig osztatlan közös tulajdonban lévő – témánk szempontjából legfontosabb – mező- és erdőgazdasági hasznosítású termőföld mennyisége eléri a 4 millió hektárt. Ezzel a családi gazdaságokat és helyi közösségeket, azok földalapját jelentősen megerősíthetnénk, ám ez a törekvés a spekulációs tőke érdekeivel kerül szembe, ami az állam által magára hagyott, egyébként is gyenge érdekérvényesítő képességű helyi közösségekre tragikus következményekkel jár. (Erre esettanulmányok keretében a föld és birtokpolitikát érintő törvényalkotást továbbá az állami földbérleti rendszert illetően később még részletesen visszatérek, számos példával szolgállok.) Ez a nagytőke nemcsak arra a földre spekulál, amely az állam kezelésében, hanem arra a földre is, ami ma még a gazdálkodó családok tulajdonában van.

Az agrárium és a földügyek területéről mindezt jól példázza a 2001 nyarán, a figyelmet lankasztó kánikula kellős közepén „privatizált” **12 állami gazdaság** – a közbeszédben csak „**piszkos 12**”-ként emlegetett ügye. Ezek a közösség tulajdonában volt állami gazdaságok az alábbi magán tulajdonú tőkés társaságokká váltak:

⁶ **Raskó György** (2012): Ángyán skanzen akar csinálni a mezőgazdaságból, ATV, 2012.02.28. 11:59, http://atv.hu/belfold/20120227_rasko_gyorgy

⁷ **Ángyán József** (2008): Rendszerelváltó reménységektől a falurombolásig (In: Szócs G. - Mészáros L. (szerk.): Elárvult szabadság, Harmadik évezred sorozat, Magyar Múza Könyvek, Kecskeméti Lapok, Kecskemét, 327 p.), 29-38. p.

⁸ **Ángyán József – Ónodi Gábor** (2003): Mi történik itt a vidékkel? (Agrár-blöffök, elhallgatások és „lezsugázások”), A Falu, 2003. Tél, XVIII. évf., 4. sz., 5-24. p.

⁹ **David C. Korten** (1996): Tőkés társaságok világalma, Kapu Kiadó, Budapest, 448 p.

¹⁰ **György Lajos** (2000): Tud itt valaki megoldást? (In: Gadó György Pál (szerk.): A természet romlása, a romlás természete, Föld Napja Alapítvány, Budapest, 216 p.), 191-207. p.

- Agroprodukt Mezőgazdasági Termelő és Értékesítő Zrt., Pápa,
- Dalmandi Mezőgazdasági Zrt., Dalmand
- Dél-Pest Megyei Mezőgazdasági Zrt., Cegléd,
- Gödöllői Tangazdaság Zrt., Kartal,
- Herceghalmi Kísérleti Gazdaság Zrt., Herceghalom,
- Hidasháti Mezőgazdasági Zrt., Murony,
- Lajta-Hansági Mezőgazdasági Termelő, Kereskedő és Szolgáltató Zrt., Mosonmagyaróvár,
- Mezőfalvi Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Zrt., Mezőfalva,
- Sárvári Mezőgazdasági Zrt., Sárvár,
- Szarvasi Agrár Zrt., Szarvas,
- Szombathelyi Tangazdaság Zrt., Szombathely, valamint
- Törökszentmiklósi Mezőgazdasági Zrt., Törökszentmiklós.

Mielőtt az ÁPV Rt. átadta volna a 12 gazdaságot, az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok többségét nagyrészt az MFB embereire cserélték. Egyébként is sok „friss erő” jelent meg a 12 állami gazdaság menedzsmentjében is, akik haszonélvezői lehettek a sajátos privatizációnak. A korabeli sajtó szerint akadt közöttük egykori katonatiszt, az akkori Orbán-kormány egyik miniszterének volt üzlettársa, az egyik gazdaságban a gödöllői egyetem volt MSZMP szervező („agit-prop”) titkára, a baracskai rabgazdaság volt MSZMP titkára, majd alezredesi rangú parancsnok-helyettese továbbá az Orbán-kormány egyik államtitkárának nagybátyja, keresztapja, a másikban pedig egy felesúti autóvillamossági szerelő és a felcsúti lovardatulajdonos lett a többségi tulajdonos.

A Dalmandi Mezőgazdasági Rt. ma már a Csányi Sándor érdekeltség, a Bonafarm cégcsoport tagja. A Lajta-Hanság Mezőgazdasági Zrt., a Sárvári Mezőgazdasági Zrt. és a Szombathelyi Tangazdaság Zrt. alkotja ma már a Mezort cégcsoport magját, amelynek igazgatósági elnöke: Nyerges Zsolt szolnoki ügyvéd, vezérigazgatója pedig Purgai Ferenc, és amelybe 2013 nyarán Simicska Lajos is „bevásárolta” magát.

Szakértők szerint Sebestyén Róbert is azért kerülhetett ismét a Nemzeti Földalap (NFA) élére, mert bizonyos szempontból „politikai védettséget” élvez. Ő volt az például, aki az első Orbán-kormány időszakának végén – ugyancsak földalapos vezetőként – közreműködött abban, hogy az akkor privatizált fenti tizenkét állami agrárgazdaság ötvenéves haszonbérleti szerződésekhöz jusson a hozzájuk tartozó földalapos területekre. Ilyen hosszú bérleti időszak példátlanul hosszúnak számít a magyar földszabályozásban, mivel - az akkor, 2001 végén, 2002 elején végrehajtott akciót kivéve - ilyen eset soha nem fordult elő a ma is hatályos földtörvény 1994-es életbe lépése óta. Földhaszonbérleti szerződést ma is csak legfeljebb húsz évre lehet kötni. Ez a feltehető védettség eredményezhette számára azt is, hogy bár a sorozatos földügyi botrányok hatására a VM miniszter 2013 novemberében kénytelen volt NFA elnöki pozíciójából felmenteni, ám menesztését követően is a földügyekkel kapcsolatos miniszteri biztosi pozícióba kerülhetett.¹¹

A földspekuláció alapja egyrészt a világ várhatóan növekvő élelmiszerkereslete, ami stratégiai, nemzetbiztonsági kategóriába emeli az élelmiszertermeléssel szoros kapcsolatban lévő piacokat, természeti erőforrásokat, mindenekelőtt a termőföldet és a vízbázisokat, és kulcspozícióba juttatja mindazokat, akik ezeket az **erőforrásokat** és piacokat a kezükben tartják. Mindez olyan potenciális nyereséget ígér, amely már eléri a nagy tőkeérdekeltségek ingerküszöbét.¹²

Másrészt a spekuláció alapját az az EU-val kötött – elhibázott – megállapodás, rossz alku adja, amely a tőke szabad áramlása kategóriájába engedte sorolni a földet, s 2014-ben meg kell nyitnunk a földpiacunkat a külföldi tőke előtt. A hazai (200 eFt – 2 millió Ft/ha) és a nyugat-európai (5-15 millió Ft/ha szántó!) **földárbeli különbségek** a piac-liberalizáció kézzelfogható közelségében ugyanis elképesztő **extraprofit ígéretét hordozzák**¹³. Az erős érdekérvényesítő képességű, nagytőkés csoportok még a földpiac liberalizációja előtt meg akarják szerezni ezeket az erőforrásokat. Ezért a gazdaságpolitikát – akár a politikába beküldött, döntéshozó pozícióba helyezett embereikkel - úgy alakítják, ill. a döntéshozókat úgy befolyásolják, gazdaságilag is „*érdekeltté teszik*”, hogy azok a gazdasági, piaci, jogi és intézményi feltételek számukra kedvező alakításával elhárítják a spekuláció útjában álló akadályokat.

Végül, de egyáltalán nem utolsósorban zsákmányszerzési, spekulációs megközelítésben nem elhanyagolhatók azok a **közös kasszából megszerezhető, tekintélyes agrártámogatási összegek** (a minden hektár megművelt földterület után ma járó mintegy 69 eFt/év/ha föld-alapú, direkt támogatás, vagy az egyéb

¹¹Sebestyén Róbert leváltása: <http://www.agrarszektor.hu/foldpiac/egyeb/levaltottak-a-nemzeti-foldalap-elnoket-3.3369.html>
<http://www.greenfo.hu/hirek/2013/11/16/reput-a-foldalap-vezetoje>

¹²Piaci harc: <http://www.portfolio.hu/vallalatok/agrar/milliardosok-harca-a-mezogazdasagban.193184.html>

¹³Szilágyi Péter Zoltán (2008): Külföldiek termőföldtulajdon szerzése Európában (nemzeti szabályozás – kibővített elemzés), Országgyűlési Könyvtár, Képviselői Kutatószolgálat, Budapest, 46 p.

– pl. gazdálkodási rendszerekhez (AKG) kötődő - hektáronkénti folyó kifizetések, ill. fejlesztési támogatások), amiket ma az európai közös agrárpolitika (KAP) a földhasználóknak juttat. **Jól példázzák ezt a helyzetet az A/1. táblázatban összefoglalt 2011-es agrártámogatási adatok**¹⁴.

A/1. táblázat: A legnagyobb 6 agrárérdekeltség 2011-ben megszerzett agrártámogatásai
(Forrás: Opten és MVH adatok alapján K – Monitor, 2012. május 18.)

Agrárérdekeltség (cégháló) /személy (tulajdonos) (1)	Agrártámogatások (millió Ft.) (2)			Támogatott terület (ezer ha) (6)	Fajlagos támogatás (ezer Ft/ha) (5/6)
	terület alapú (3)	beruházási (strukturális) (4)	összesen (5)		
1. Csányi Sándor (Bonafarm-csoport)	943	3.026	3.969	16,84	235,7
2. Nyerges Zsolt – Simicska Lajos ¹⁵ (Mezort-csoport)	823	2.916	3.739	14,70	254,4
3. Leisztinger Tamás (Forrás-csoport)	670	2.006	2.676	11,97	223,6
4. Mádl István	286	1.193	1.479	5,10	290,0
5. Dorogi Árpád (GSD-csoport)	429	721	1.150	7,66	150,1
6. Delity József-Harsányi Zsolt-Kárpáti László (Hód-Mezőgazda Zrt.)	118	809	927	2,10	441,6
Összesen	3.269	10.676	13.940	58,37	-
Átlag	545	1.778	2.323	9,73	238,8

Az első 30 – 2011-ben legnagyobb támogatásban részesült – vállalat céghálót vizsgálva megállapítható, hogy a támogatási rendszer legnagyobb haszonélvezője 6 nagy tőkeérdekeltség volt. Ez az első 6 legnagyobb korporáció a közös agrárkasszából 2011-ben közel 14 milliárd Ft támogatáshoz jutott, amelyből a terület alapú támogatások több mint 3,2 milliárd Ft-t, a fejlesztési források pedig közel 10,7 milliárd Ft-ot tettek ki. Az általuk használt, támogatott földterület – 56.911 Ft/ha 2011-es földalapú támogatással számolva – meghaladta az 58 ezer hektárt. Csak összehasonlításként: a 300 ezer honfitársunkat közvetlenül érintő „Tanyafejlesztési program”-ra ugyanekkor a közös kasszából 1 milliárd Ft jutott.

Nem csoda hát, ha a földügy – már csak a támogatások okán is – felkelti a spekuláns nagytőke érdeklődését.¹⁶ Ha ráadásul a földet az államtól vagy a kiszolgáltatott – pl. osztatlan közösben, hozzáférhetetlen tulajdonnal rendelkező – földtulajdonosoktól szinte ingyen meg tudja szerezni, akkor ez a helyzet komoly extraprofit ígéretét hordozza. Ha ezen túl a cégháló bevételeit egy – a cégcsoportot összefogó, adóparadicsomban alapított - offshore cégen keresztül „át tudja mosni”, akkor a közös kasszába befizetnie sem igazán kell, elkerülhető a közteher-viselés, ezzel is nőhet a magánvagyon. (A Bonafarm-csoportot pl. 2010. eleje óta a Szingapúrban bejegyzett CSIM Pte. Ltd., a Bonitas Zrt. 100 %-os tulajdonosa fogja össze. Agrárpiazi berkekben a CSIM Pte. Ltd.-t offshore cégnek könyvelik el, ezt azonban a Bonafarm Csoport cáfolta. Egyfajta beismeréssel érhet azonban fel, hogy – az ügy a Kormány által agyba-főbe dicsért „nemzeti tőkére”, a kormányfő által idei éwertékelő beszédében a magyar gazdaságot húzó megmentőként üdvözölt „nemzeti regionális multikra” nézve nem csak kínessá, de Alaptörvénybe ütközővé is válván - Csányi Sándor ez év novemberére sajtóhírek szerint a CSIM Pte. Ltd. tulajdoni részesedését minden meghatározó hazai agrárgazdasági érdekeltségében megszüntette.¹⁷) Nem meglepő tehát, hogy az egész agrár-élelmiszeripari vertikum mindössze 94 milliárd Ft-t fizetett be 2011-ben a közös kasszába.

Ráadásul e tőkeérdekeltségek élelmiszeripari vertikumai gyakorta az alapanyagot sem itthon vásárolják. Nem véletlen hát, hogy az állattenyésztésünk a háborús időkre emlékeztető mélységekbe jutott, az állat eltűnt a faluból, és jószerivel az ugyanezen érdekeltségek által megszerzett, majd közösségi állattenyésztési beruházási forrásokkal közpénzen felújított, nagy, szakosított állattartó telepekre szorult vissza. E nagy telepek tulajdonosai azután fennhangon követelik a takarmánytermő területet is, elvonva azt a helyben élő,

¹⁴ Agrártámogatások 2011.:

http://k.blog.hu/2012/05/18/agrartamogatások_2011_penzeso_csanyi_nyerges_es_leisztinger_erdekeltségeinek

¹⁵ A Simicska – Nyerges cégbirodalom:

http://hvg.hu/hvgfriss/2013.29/201329_simicskaek_agrarerjeszkesede_megis_mozog_a

<http://www.kulturaliskreativok.eoldal.hu/cikkek/termofold-2013/csanyi-az-agrariumba-menti-at-a-penzet/a-simicska-birodalom-eszak-dunantul-agrarszferajat-uralja.html>

¹⁶ Az agrárium nagy tőkeérdekeltségei: http://vastagbor.blog.hu/2012/05/18/nagytokesek_nagykoalicioban

¹⁷ CSIM Pte. Ltd.: http://hvg.hu/hvgfriss/2009.52/200952_Csanyi_agrarbefekteto_cege_offshore_tulajdo

http://nol.hu/gazdasag/offshorizalta_agrarceget_az_otp-vezer

<http://offshorelovag.blog.hu/>

http://www.agrarszektor.hu/agrargazdasag/elemezsek/csanyi_minden_agrarcegeből_kivonta_a_szingapuri_csim-et.3380.html

gazdálkodó családok sokasága elől, majd a „versenyre” és az „élőmunka hatékonyságára” hivatkozva egyre csökkentik a fajlagos foglalkoztatást, ezzel a föld munkahelyteremtő, eltartó képességét.

Erre is példa lehet a 2011-ben az agrártámogatási rangsorban élen végzett érdekeltség. A Bonafarm - csoporthoz tartozó Bóly Zrt. Beremend és Magyarbóly között felépült csipőteleki, 2.400-as, „zenélő, légkondicionált,” 140 ventilátorral és állatuhanyozó fejekkel felszerelt, alomszalma helyett kvarchomokos, rácspadozatos, hígtrágyás, fenntarthatósági és energetikai abszurd Holstein-Friz tehenészeti telepét 3,5 milliárd Ft-os – nem kis részben a közös agrárkasszából finanszírozott – beruházással, a súlyos munkanélküliséggel küzdő Dél-Baranyában hozta létre. 58 „új” munkahelyet teremtett úgy, hogy közben azokon a felszámolt tehenészeti telepein, ahonnan az állatállományt az új „csodatelepre” átszállította, egyúttal 105 ember munkája szűnt meg. (Velük mi lesz? Őket majd intézze el a közös kasszából finanszírozott, állami közmunka-program!) A tulajdonos az avatóünnepségen azt is bejelentette, hogy olyan földforgalmi törvényre tart igényt, amely az új telep számára is közvetlenül biztosítja a takarmányszükséglet kielégítését. (Feltehetőleg azért, hogy ne kelljen a környező növénytermesztő gazdákkal, a helyi közösséggel alkudoznia.) Ez számosállatonként¹⁸ 2 hektár, összesen 4-5 ezer hektár termőföldet jelenthet a telep környezetében. (Mi lesz az ott élő, gazdálkodó családokkal, akik elől elvonja ezt az erőforrást? – ez az avató ünnepségen nem merült föl.) Az már csak „hab a tortán”, hogy az innen származó Mizo tej dobozára – a városi fogyasztót tökéletesen megtevésztő - „Mizo Csodafarm Csipőtelek” felirat és egy hangulatos tanya, zöld, virágos réten, szabadon legelésző magyar tarka tehen, mellé népviseletbe öltözött, fiatal gazdaasszony került, mint hogyha nem is egy iparszerű, tömegtermelő marhatelepről, hanem egy szabad tartású, egészséges tanyasi tehenészetből származna a dobozban lévő tej. Ez lenne hát a termelő és a fogyasztó közti bizalmat erősítő, új erkölcs? ^{19 20 21}

A fenti eszközökkel és módszerekkel kirabolt, a természeti és pénzügyi erőforrásoktól, segítő hálózataitól és piacaitól megfosztott, az információktól távol tartott gazdatársadalom, illetve a szolgáltatásait (polgármesteri hivatalait, vasútvonalait, egészségügyi ellátó rendszereit, postáit) továbbá az identitást, a megtartó erőt adó intézményeit (a templomot, az iskolát, a helyi kultúra és közösségi együttlét intézményeit és alkalmait) elvesztő, legyengített falusi, vidéki közösségek azután már nem állnak többé a zsákmányszerzés útjába. A **közösségek** így „felszabaduló” földjei, gazdaságai, maradék **erőforrásai és piagai adják** azután a **harmadik zsákmánykört** a magánvagyonok gyarapításához.

Ez a zsákmányszerzési folyamat – a piaci versenyképességre és a tőke megtérülés hatékonyságára hivatkozó, ám ténylegesen inkább az egyenlőtlenségeket erősítő, monopolhelyzeteket teremtő államhatalmi berendezkedéssel támogatva – **törvényszerűen vezet a** társadalom „szövetének” felbomlásához, kohéziójának, összetartó erejének megszűnéséhez, képlékeny, engedelmes masszává válásához, immunrendszerének összeomlásához és a gyenge érdekérvényesítő képességű **vidéki közösségek pusztulásához**. Mindezzel a spekuláns nagytőke akadálytalan behatolását maga az állam készíti elő, amely a helyi közösségek, a családok és a fiatalok helyett ezekkel az érdekkörökkel köt „stratégiai partnerségi megállapodásokat”, majd a nemzet és közösségei kirablásából származó hasznon, extraprofiton megosztozik a háttérből a folyamatokat vezérlő - formálisan különböző politikai pártokhoz kötődő, ám inkább közös profitmaximalizáló érdekeik alapján egységes hálózatot képező - tőkeérdekeltségekkel.

Úgy tűnik, hogy éppen **ennek a folyamatnak vagyunk** mindannyian szemtanúi és **elszenvedői**. Így jutunk el a „rendszer váltó illúzióktól, reménységektől” a végveszélybe sodródó gazdatársadalomig, helyi közösségeig, vidékig, a pusztító „falurombolásig”. Ma e folyamat Magyarországon a végkifejletéhez közeledik. Ez maga a **dél-amerikanizálódás**, amit **Ady Endre 1912-ben** írt - ám ma is kísértetiesen aktuális - soraiban tömören így fogalmaz meg: „Seregesen senkik jönnek, megrabolnak, elköszönnék gúnnyal, szabadon”. Ez az a folyamat, amelyet a társadalom végtelen kettészakadása, a bezárkózó, védekezésre kényszerülő multi-milliárdos elit és a kívül rekedt, nyomorgó milliók roncs-társadalma közti feszültségek gyors növekedése, leromló köz-, környezet-, élelmezési és élelmiszerbiztonság és a mindezek hatására kialakuló, a helyzet – akár erőszakos - megváltoztatására irányuló törekvések felerősödése kíséri.

Ez a gyorsuló és ma megállíthatatlannak tűnő belső és külső **új-gyarmatosítási folyamat** a vidéki térségek kiürítéséhez, a helyi közösségek felbomlásához, a nagyvárosok környéki nyomornegyedek kialakulásához, vidéken pedig a föld pár tucat tőkés társaság kezébe kerüléséhez, bér munkán és néhány növény monokultúrás, iparszerű tömegtermelésén alapuló tőkés nagybirtokrendszerhez vezet. A vidéket, a helyi közösségeket, a gazdatársadalmat és az erőforrásait érő támadások továbbá az azok nyomán kibontakozó társadalmi és környezeti katasztrófa persze nem áll meg a városok határánál, így az egész társadalom megnyomorításával, kiszolgáltatottságának végzetes növekedésével, végső soron teljes összeomlással fenyeget, és éppen Dél-Amerika példáján látjuk, hogy milyen nehéz ebből a mélységből újra felkapaszkodni.

¹⁸ **Számosállat** („nagyállat-egység”): 500 kg. élő súlyú állat, amely fajtól és fajtától függően eltérő egyszámot jelent.

¹⁹ **MLF** (2012): Orbán nem vállalkozott a fejésre, de a büszke Csányiékát jól megdicsérte, hvg.hu, 2012. október 9. http://hvg.hu/itthon/20121009_Orban_Csanyi_Bonafarm_teheneszeti_riport

²⁰ **MTI** (2012): Orbán: „vért izzadva” és lassabban haladunk, mint szeretnénk, Panon Tv - MTI, 2012. október 10. http://hvg.hu/itthon/20121010_Orban_pannon_tv_interjuu

²¹ **kkbk-blog**, 2012. október 29.: Ángyán Pécsen, Orbán Csányiban http://kkbk.blog.hu/2012/10/29/angyan_pecsen

A KÖZVETLEN ELŐZMÉNYEK

E – fent leírt – **folyamat gyors megállítása** érdekében alapvető gazdaság- és társadalompolitikai fordulatra, „nép-párti” államra és annak gyors lépéseire, rövid távú válságkezelő és közép-hosszú távú stratégiai fejlesztési és cselekvési programjára lenne szükség. Az ennek kereteit megteremtő **nemzeti agrár- és vidékstratégiát** - a szocialista, liberális kormányok 2002-t követő nyolc éves országlása, falu- és vidékrombolása időszakában, ellenzéki szerepben mindezt élesen bírálva - a nemzeti, polgári oldal szakmai, jogalkotási és egyéb civil műhelyekben készítette elő, formálta kierielt rendszerre, szakcikkek, könyvek formájában tette közzé, terjesztette társadalmi, szakmai és tudományos vitára. Közülük néhányat itt is meg kell említenünk.^{22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41}

A vitákban hosszan kierielt és széleskörű társadalmi támogatottságot maga mögött tudó vidékstratégia a minőségi, környezetbarát, élelmezési és élelmiszer-biztonságot teremtő, kis, közepes családí gazdasági modellre és e családí gazdaságok összefogására, szövetkezeteire építő mezőgazdaság kialakítását, a helyi piacok, gazdaság és társadalom megerősítését, a helyi foglalkoztatás, a föld meg- és eltartó képességének növelését, valamint a város és vidéke kapcsolatainak újrapiítését tűzte ki célul. Ennek föld- és birtokpolitikai alapozásaként a földet a helyben lakó gazdálkodó családoknak, a fiataloknak, és különösen a demográfiai földprogramban résztvevő fiatal házaspároknak kívánta juttatni, a középpontba a családí gazdaságokat és azok szövetkezeteit állította.

E stratégiát végül a **FIDESZ-KDNP vezette polgári, nemzeti szövetség** választási programjává emelte, meghirdette.⁴² Nagy valószínűséggel állítható, hogy **nem kis mértékben éppen ennek köszönhetően aratott elsőpró választási győzelmet**, kapott a stratégia és program megvalósításához korábban soha nem

²² **Andrásfalvy Bertalan** (2004): Hagyomány és jövendő, Antológia Kiadó, Lakitelek, 255 p.

²³ **Ángyán József – Ónodi Gábor – Tanka Endre** (2004): A magyar vidék lehetséges jövőképe és fejlesztésének feladatai, A Falu, Budapest, 2004. Tavaszi, XIX. évf. 1. sz. 11-18. p.

²⁴ **Nagy Bálint** (2005): Sok bába közt elvész a falu, A Falu, Budapest, 2005. tavasz, XX. évf. 1. sz. 5 – 8. p.

²⁵ **Ángyán József** (2005): Agrár-környezetgazdálkodás és vidékfejlesztés az Európai Unióban és Magyarországon (folyamatelemzés, helyzetértékelés és fejlesztési stratégiavázlat), A Falu, Budapest, 2005. nyár, XX. évf. 2. sz. 25-60. p.

²⁶ **Tanka Endre** (2007): Földtörvény. (A termőföldről szóló törvény módosításának normaszöveg tervezete), (In: Mészáros József (szerk.): Van megoldás. Barankovics I. Kiadó, Budapest, 420 p.) 8 – 66. p.

²⁷ **Ángyán József** (2007): Az agrár- és vidékfejlesztés európai trendje és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, Nemzeti Érdek, Budapest, I. évf. 3. sz., 26-55. p.

²⁸ **Andrásfalvy Bertalan** (2008): A szabadság elárulása, (In: Szöcs Géza - Mészáros László (szerk.): Elárvult szabadság, A diktatúrát követő két évtized, hatvan magyar kiválóság szemével, Kecskeméti Lapok, Harmadik évezred sorozat, Kecskemét, 327 p.) 21-28. p.

²⁹ **Ángyán József** (2008): Rendszerváltó reménységektől a falurombolásig, (In: Szöcs Géza - Mészáros László (szerk.): Elárvult szabadság, A diktatúrát követő két évtized, hatvan magyar kiválóság szemével, Kecskeméti Lapok, Harmadik évezred sorozat, Kecskemét, 327 p.) 29-38. p.

³⁰ **Nagy Bálint** (2008): A magyar agrár – és vidékfejlesztés konzervatív értékrendű fejlesztési stratégiájának koncepciója. (In: Varga Domokos György (szerk.): Magyar nemzetstratégia, 2008. karácsonya, Magyar Konzervatív Alapítvány, Püski Kiadó, Budapest, 775 p.) 361 – 390. p.

³¹ **Tanka Endre** (2008): Az értékalapú földpolitika intézményi érvényesítése, (In: Varga Domokos György (szerk.): Magyar nemzetstratégia, 2008. karácsony, Magyar Konzervatív Alapítvány, Püski Kiadó, Budapest, 775 p.) 393 – 433. p.

³² **Andrásfalvy Bertalan** (2009): Leltár az életünkhöz, megélhetésünkhöz, túlélésünkhöz szükséges szellemi és anyagi javokról, (In: Mészáros László – Szöcs Géza (szerk.): Új államalapítás, Hatvan nemzeti elkötelezettségű értelmiségi gondolatai egy nemzeti leltárhoz és az új nemzetstratégiához, Kecskeméti Lapok, Harmadik évezred sorozat, Kecskemét, 450 p.) 37-46. p.

³³ **Ángyán József** (2009): A falurombolástól a vidék újrapiítéséig, (In: Mészáros László – Szöcs Géza (szerk.): Új államalapítás, Hatvan nemzeti elkötelezettségű értelmiségi gondolatai egy nemzeti leltárhoz és az új nemzetstratégiához, Kecskeméti Lapok, Harmadik évezred sorozat, Kecskemét, 450 p.) 47-60. p.

³⁴ **Tanka Endre** (2009): Van-e esélye a földügy nemzetstratégiájának, A Falu, Budapest, 2009. ősz, XXIV. évf. 3. sz. 5 – 10. p.

³⁵ **Tanka Endre** (2009): A nemzeti megmaradás programja földügyben, A Falu, Budapest, 2009. ősz, XXIV. évf. 3. sz. 5 – 10. p.

³⁶ **Ángyán József** (2009): Az új, „nép-párti” államalapítás agrár-környezetgazdálkodási és vidékfejlesztési programvázlata, Polgári Szemle, Budapest, 5. évf. 6. sz. 32-53. p.

³⁷ **Ángyán József** (2009): Nemzeti agrár-környezetgazdálkodási programvázlat, (In: Medvigy Endre (szerk.): Magyar nemzetstratégia 2., 2009. karácsonya, Magyar Konzervatív Alapítvány, Püski Kiadó, Budapest, 616 p.) 437-455. p.

³⁸ **Tanka Endre** (2009): A nemzeti megmaradás programja földügyben, (In: Medvigy Endre (szerk.): Magyar nemzetstratégia 2., 2009. karácsonya, Magyar Konzervatív Alapítvány, Püski Kiadó, Budapest, 616 p.) 456-461. p.

³⁹ **Nagy Bálint** (2009): A magyar vidék- és agrárfejlesztés alapgondolatai, (In: Medvigy Endre (szerk.): Magyar nemzetstratégia 2., 2009. karácsonya, Magyar Konzervatív Alapítvány, Püski Kiadó, Budapest, 616 p.) 462-470. p.

⁴⁰ **Somodi István** (2009): A magyar föld és népessége megtartása, (In: Medvigy Endre (szerk.): Magyar nemzetstratégia 2., 2009. karácsonya, Magyar Konzervatív Alapítvány, Püski Kiadó, Budapest, 616 p.) 471-491. p.

⁴¹ **Ángyán József** (2010): Merre tovább magyar agrár-környezet- és vidékpolitika? A Falu, Budapest, 2010. tavasz, XXV. évf. 1. sz. 5 – 14. p.

⁴² **Font Sándor – Ángyán József – Bagi Béla** (2010): Javaslat a FIDESZ-KDNP pártszövetség agrár-környezet-gazdálkodási és vidékfejlesztési kormányprogramjára, FIDESZ Gazda Tagozat, Budapest, Kézirat, 16 p.

látott társadalmi támogatást. Az elsőprő országgyűlési választási győzelmet követően a második Orbán kormány a fent vázolt „nép-párti” agrár- és vidékstratégiát, annak jövőképét, céljait és eszközeit kormányprogram rangjára emelte.

A kormányzati ciklus vége felé közeledve azonban mégis egyre inkább úgy tűnik, hogy a kormányzat gyökeresen eltér a meghirdetett, kormányhatározatban rögzített és széleskörű társadalmi támogatást élvező Nemzeti Vidékstratégiájától,^{43 44} és éppen a nép által egyértelműen elvetet, meghaladni akart, szélsőséges neoliberális rendszerhez látszik ismét visszatérni, a gazdálkodó családok és helyi közösségek helyett a globális és hazai nagytőkével, annak oligarcháival készül szövetséget kötni, stratégiai partnerséget kialakítani. „Bértollnokai” pedig azok tevékenységét nevezik „pálfordulásnak”, akik kitartanak az eredeti, meghirdetett és a nép által támogatott, „nép-párti” vidékstratégia mellett, egyenesen úgy fogalmazva, hogy az „a reálpolitikai szükségszerűségekkel megalkudni kénytelen hivatalos agrárpolitikával jelenleg nem minden elemében illeszthető össze”.⁴⁵ Nagyon nagy lehet a baj, és tényleges stratégiaváltást jelezhet, ha a fenti álláspontnak tág teret adó kormánypárti sajtóorgánium az erre adott - konzervatív, nemzeti oldali, Széchenyi-díjas professzor által megfogalmazott - elemző választ sem hajlandó közölni.^{46 47}

Ennek a stratégiaváltásnak az egyik legfontosabb területen, a föld- és birtokpolitika területén észlelhető vészjósló jelei a törvényalkotásban, de az állami földbérleti rendszerben, annak „eredményeiben” egyaránt tetten érhetők.⁴⁸ Lássuk hát először a föld- és birtokpolitika jogalkotási, szabályozási környezetét, változása néhány jelentős állomását és azok tanulságait.

A JOGALKOTÁSI, SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET

A „nép-párti” vidékstratégia - jogi kereteit illetően - az új Alaptörvényt valamint 1.) a föld-, 2.) az üzemszabályozási, 3.) a családi gazdaságokról szóló, 4.) a szövetkezeti továbbá 5.) az önálló agrár-, élelmiszergazdasági és vidékfejlesztési kamarai törvényt tekintette meghatározó jelentőségűnek. Miután a kormányváltást követően szinte azonnal, még 2010. kora nyarán megtörtént a Nemzeti Földalapról szóló törvény megalkotása, amely a stratégia eredeti, meghirdetett föld- és birtokpolitikai irányelveit is rögzítette, és megteremtette a Vidékfejlesztési Minisztériumhoz kerülő önálló nemzeti földalap felállításának jogi kereteit, megkezdődhetek az Alaptörvény valamint a fentnevezett öt – sarkalatosnak szánt – agrártörvény szakmai előkészületei. E szakmai előkészítés érdekében a Parlamenti Államtitkárságon 2010. kora őszén külső és belső szakértők bevonásával törvényelőkészítő szakmai bizottságot hoztam létre.

E bizottságra valamint különböző szakmai és civil műhelyek javaslataira támaszkodva elsőként az Alaptörvényhez kapcsolódó, a tárca profilját érintő területekre vonatkozó javaslataink és azok komoly szakmai, jogi indoklása készült el, melyet a kormányfő rendelkezésére bocsátottunk. Ebből az összeállításból viszonylag kevés – pl. a GMO-moratóriumra vagy a természeti erőforrásokra, köztük a termőföldre, vízbázisokra, az erdőkre, és azok megőrzésére vonatkozó – javaslat épült csupán be az elfogadott Alaptörvénybe.

2011 őszére elkészült az öt sarkalatosnak szánt agrártörvény koncepciója, sőt közülük az agrárkamrai és a családi gazdaságokra vonatkozó törvénytervezetek kodifikált szövegjavaslata is. Ezek a meghirdetett „nép-párti” program és az időközben széleskörű társadalmi és szakmai vitákon érlelődő, 2011 őszére

⁴³ Fazekas Sándor (2012): Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020, Vidékfejlesztési Minisztérium, Budapest, 126 p.

<http://videkstrategia.kormany.hu/>

⁴⁴ A Kormány 1074/2012. (III.28.) számú határozata a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról, Magyar Közlöny, 2012. évi 35. szám, 6731-6732. p.

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/index.php?menuindex=200&pageindex=kozltart&ev=2012&szam=35>

⁴⁵ Zsolnay Miklós (2013): Egy különös pálfordulás margójára, Magyar Nemzet 2013. január 13. 6. lap

<http://mno.hu/jegyzet/egy-kulonos-palfordulas-margojara-1130643>

⁴⁶ Andrásfalvy Bertalan válasza a mezőgazdaságot és Ángyán Józsefet érintő cikkekre

http://www.kielegyenafold.hu/a/andrasfalvy_bertalan_valasza_a_mezogazdasagot_es_angyan_jozsefet_erinto_cikkre-c10773.html

⁴⁷ Andrásfalvy professzor: „Csak a gyarmatokon volt a magyarhoz hasonló földbirtok szerkezet”

<http://www.pecsiujsg.hu/pecs/hir/helyi-hireink/andrasfalvy-professzor-csak-a-gyarmatokon-volt-a-magyarhoz-hasonlo-foldbirtok-szerkezet>

http://www.kielegyenafold.hu/a/andrasfalvy_professzor_csak_a_gyarmatokon_volt_a_magyarhoz_hasonlo_foldbirtok_szerkezet_-_c10877.html

⁴⁸ Földügyek: <http://www.mezogazdasaginfo.hu/?tag=fold&paged=2> <http://kapcsolat.hu/cikkek/foldmutyi> http://tenytar.blog.hu/2013/05/30/a_nagy_fideszes_foldmutyi#more5319873

letisztuló **Nemzeti Vidékstratégia – 2020** szellemében, azok irányjaival összhangban, de **2011 nyarától egyre nehezebben, érezhető háttér-ellenállásba ütközve készültek el.** A stratégia-alkotással és a kapcsolódó törvények előkészítésével járó, egyre növekvő „háttérmunka”, ellenállás, tevékenységem ellehetetlenítése, majd az állami földbérleti rendszer körüli belső hatalmi harcok és annak vállalhatatlan első eredményei hatására végül 2012. január 19-én **felajánlottam lemondásomat.** Azt a kormányfő január 23-án elfogadta, és február 6-ával államtitkári beosztásomból felmentettek.

Távozásommal **az előkészített joganyagok jelentős változásokon mentek át**, ami a stratégiai irányváltást határozottan jelezte. Közülük az eredeti elképzelésekkel szöges ellentétben álló **agrárkamrai törvény** 2012 nyarán gyors ütemben elfogadásra került, és az ez alapján, 2013 tavaszán lebonyolított kamarai szavazás eredményeképpen létrejött új szervezet és vezetése megkezdte a tevékenységét. A **földforgalmi törvény** koncepcióját a tárca 2012 nyarán az interneten nyilvánosságra hozta, majd az őszi ülészak kezdetén a törvénytervezetet az Országgyűlés elé terjesztette, és az - éles szakmai és politikai viták keretében, a 200 módosító indítvány lesöprését követően – 2013. június 21-én botrányos körülmények között elfogadta. Az egy éves földügyi vita közben a kormány a törvényhozás elé terjesztette, és 2012. december közepén 10 nap alatt elfogadta az **Alaptörvény földügyekkel kapcsolatos harmadik módosítását** is. Ez váratlan és tartalmilag ismeretlen elemmel, az „*integrált mezőgazdasági termelészervezés*” jogintézményével, mint sarkalatos törvénnyel „*gazdagította*” a vidékstratégia jogi alappilléreire vonatkozó elképzeléseket, kihagyta ugyanakkor a „*családi gazdálkodásra*” valamint a „*szövetkezésre*” vonatkozó joganyagot az alkotmány erejű, 2/3-os törvények sorából. Az éles belső viták hatására ez az **Alaptörvény negyedik módosítása** során végül annyit változott, hogy abban a családi gazdasági modell mégis megemlítséssel került.

Bár Tanka Endre professzor egy hosszú ideje megjelenésre váró föld- és birtokpolitikai kötetben elvégzi, és közreadja a most körvonalazódó magyar földjogi szabályozás kritikai elemzését,⁴⁹ mégsem haszontalan talán ehelyütt e formálódó jogi környezet kialakulási folyamatát és a vidékfejlesztést érintő várható gyakorlati, szakmai következményeit külön is röviden szemügyre venni. **Nézzük meg hát kissé közelebbről ezt a három joganyagot, különösen megszületésük körülményeit, folyamatát, amely önmagában is számos tanulsággal szolgál.**

1. A földforgalmi törvény

A meghirdetett, vitákban hosszan kiérlelt és széleskörű társadalmi támogatottságot maga mögött tudó **vidékstratégia** – amint azt már fentebb említettem - a minőségi, környezetbarát, élelmiszerbiztonságot teremtő mezőgazdaság kialakítását, a helyi piacok, a helyi gazdaság és társadalom megerősítését, a helyi foglalkoztatás, a föld meg- és eltartó képességének növelését, valamint a város és vidéke kapcsolatainak újraépítését tűzte ki célul. Ennek föld- és birtokpolitikai alapozásaként a földet a helyben lakó gazdálkodó családoknak, a fiataloknak és különösen a demográfiai földprogramban résztvevő fiatal házaspároknak kívánta juttatni, a középpontba a családi gazdaságokat és azok összefogását, szövetkezeteit állította.

A földforgalmi törvény - korábbiaktól jelentős mértékben eltérő, a fenti célokat már csak elvileg deklaráló - **koncepcióját**⁵⁰ a vidékfejlesztési tárca **2012. május 30-án**, saját honlapján, elektronikus formában hozta nyilvánosságra, ahol azt véleményezni lehetett. Az elsősorban érintett célcsoportok – a gazdatársadalom és a vidéki, helyi közösségek - általános életviteli és informálódási szokásainak ismeretében a társadalmi egyeztetésnek, konzultációnak ez a formája, megoldása legalább is meglepő. A koncepcióról ezen kívül országos, nyilvános szakmai és társadalmi vita nem folyt.

Ezek után a VM elkészítette a **törvénytervezetet**, amely már e korábban közzé tett koncepciótól is jelentős mértékben eltért. A tárca ezt a törvénytervezetet **július 12-én, T/7979 számon**⁵¹ úgy terjesztette az Országgyűlés elé, hogy a normaszöveg országos, nyilvános társadalmi vitája ezúttal is elmaradt. Az

⁴⁹**Tanka Endre** (2013): Földjogi rendezés a magyar földpiac szabad tőkeáramlást szolgáló, korlátlan megnyitása előtt (Nemzeti önvédelmi esélyünk feladása), Kézirat, Éghajlat Kiadó, Budapest, 31 p.

⁵⁰**A földtörvény első nyilvánosságra hozott vitaanyaga:**

<http://ujfoldtorveny.kormany.hu/download/1/91/40000/%C3%BAj%20f%C3%B6ldt%C3%B6rv%C3%A9ny%20koncepti%C3%B3.pdf>

⁵¹**A földforgalmi törvény tervezetének T/7979 számon az Országgyűlés elé terjesztett normaszövege:**
<http://www.parlament.hu/irom39/07979/07979.pdf>

Országgyűlés a törvénytervezetet az őszi ülásszaka kezdetén tárgysorozatba vette,⁵² annak **általános vitáját** október 16-án megkezdte, majd **október 30-án le is zárta**, ám a beérkezett, **több mint 200 módosító indítvány** és az időközben kibontakozó éles szakmai és politikai viták hatására a törvénytervezet további vitáját felfüggesztette, azt a 2013 évi tavaszi ülásszakra halasztotta.

A súlyos viták elsősorban abból fakadtak, hogy a földforgalmi törvény beterjesztett tervezete a meghirdetett vidékstratégiával, annak föld- és birtokpolitikai irányelveivel szemben – az időközben elkezdődött állami földbérleti pályázati rendszer élesen bírált elemeit megerősítve és immár sarkalatos törvényi rangra emelve – a helyben, adott településen élő közösségnek, gazdálkodó családoknak és a fiataloknak a föld megszerzésében és megművelésében se előjogokat, se érdemi beleszólási lehetőséget nem biztosított. Fenntartotta a nagybirtok dominanciáját, elősegítette a további birtokkoncentrációt, a nagybirtokrendszer további erősítését. Ráadásul – a kormányzati kommunikációval ellentétben – nemcsak hogy nem zárta ki a külföldiek földszerzését, hanem azt maga deklarálta. Ezért **Bencsik János képviselőtársammal** magam is **70 módosító** indítvány nyújtottam be,⁵³ amelyek kísérletet tettek a törvénytervezet – eredeti „nép-párti” programunknak megfelelő – visszaállítására, kiigazítására.⁵⁴

A decemberi 3. földügyi alaptörvény-módosítás kapcsán kirobbant **frakción belüli vitát**⁵⁵ majd annak december 17-ei elfogadását⁵⁶ **követően** – látva a belső folyamatok irányát és megváltoztatásának csekély esélyét - 2013 januárjában magam az Élőlánc Magyarországért valamint a Váralja Szövetség segítségével és szervezésében országjárásra indultam. A **földügyi fórumsorozat** előadói feladatait Bencsik János képviselő társammal megosztottuk, és **január 17. és május 24. között** az ország különböző pontjain ismertettük a földforgalmi törvény tervezetét, annak kritikai elemzését, benyújtott módosító indítványainkat és azok indoklását. A rendkívül sikeres, általában nagy érdeklődés mellett megtartott konzultáció-sorozat **18 állomása** sorrendben *Biatorbágy, Pécs, Tapolca, Esztergom, Szarvas, Sárospatak, Győr, Kecskemét, Cegléd, Zalaegerszeg*, az ormánsági *Vajszló, Eger, Dunaiújváros, Kalocsa, Szombathely, Miskolc*, a viharsarki *Kétegyháza* és *Budapest* voltak. A helyszínek kiválasztásánál döntő szerepet játszottak azok a fórum megtartását kezdeményező helyi közösségek/magánszemélyek, amelyek/akik a szervezést is magukra vállalták. A sorozatot záró, a fórumok tapasztalatait összegző, jelentős érdeklődéssel kísért nagygyűlésre 2013. május 24-én, Budapesten, az Erzsébet-ligeti Színházban, több mint 350 fős közönség előtt került sor.

Nem véletlen tehát, és a fent leírtakkal összefügghet, hogy a kormánypárti frakció-szövetség a földügyeket a **2013. február 5-7. között Gyulán** rendezett kihelyezett frakció-ülésem is napirendre vette. Az itt kirobbant – még a decemberinél is élesebb, itt-ott a személyeskedéstől sem mentes, élénk sajtó-visszhangot kiváltott – **vita**,⁵⁷ amelyben maga a miniszterelnök vitte a szót, számomra azt jelezte, hogy néhány kisebb módosítástól eltekintve érdemi változást nem sikerül a földforgalmi törvény tervezetével kapcsolatban elérni.

Annak ellenére nem sikerülhetett érdemi módosulást elérni, hogy addigra már a földügyekkel kapcsolatban társadalmi mozgások is elindultak. Ezt jelezte egyebek mellett az a - tervezettel és az ahhoz benyújtott módosító javaslatokkal kapcsolatos, 2013. február 20-án közzétett – igen komoly, szakmailag megalapozott **civil állásfoglalás**⁵⁸ is, amelyhez végül 177 civil- és gazdaszervezet – köztük pl. a Professzorok Batthyány Köre is – csatlakozott. Ez szintén arra a következtetésre jutott, hogy a törvénytervezet jelen formájában elfogadhatatlan. Egyúttal támogatásáról biztosította azokat a módosító indítványokat, amelyek igyekeznek visszatérlni a földügyi szabályozást a Nemzeti Vidékstratégia által kijelölt eredeti „nép-párti” irányba. Az állásfoglalás ebbe a kategóriába sorolta a Bencsik János képviselőtársammal együtt benyújtott valamennyi indítványunkat.

A vidékfejlesztési tárca vezetése ennek hatására – a találkozót saját kezdeményezésű „földügyi nemzeti konzultáció kezdeteként” kommunikálva – **március 5-én kénytelen volt a szervezetek képviselőit fogadni.**

⁵² *A törvénytervezet*hez kapcsolódó országgyűlési történések és dokumentumok lapja:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=7979

⁵³ *Híradás a módosító indítványokról:* <http://mno.hu/ahirtvhirei/foldtorveny-bencsik-es-angyan-osszefogott-1114074>

⁵⁴ *A módosító indítványok* az Országgyűlés honlapján, az alábbi linken érhetők el:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=7979

⁵⁵ *Frakcióülés 2012.12.17.:* az Alaptörvény földügyi módosítása

<http://www.origo.hu/itthon/20121217-orban-viktort-kihoztak-a-sodrabol-a-frakcioulesen.html>

⁵⁶ *Az Alaptörvény 3., földügyi módosításának részletes ismertetése* alább, a következő fejezetben olvasható.

⁵⁷ *Kihelyezett frakcióülés, Gyula, 2013.02.5-7.:* a földügyi csomag vitája

http://hvg.hu/itthon/20130206_angyan_orban_vita_frakcioules

<http://www.origo.hu/itthon/20130206-karcos-vita-orban-es-angyan-kozott-a-fidesz-gyulai-frakcioulesen.html>

<http://www.origo.hu/itthon/20130207-a-foldbe-dongolte-angyan-jozsefet-a-miniszterelnok-a-gyulai-frakcioulesen.html>

⁵⁸ *A civil állásfoglalás:* http://lmv.hu/files/foldtv_modositok_168_civil_servezet_allasfoglalasa_130220.pdf

http://lmv.hu/kie_lesz_a_fold_civil_allasfoglalasa_foldtorveny_modositok_130220

A találkozók meglehetősen furcsa körülmények között zajlott, láthatóan elsősorban a közvéleménynek és a médiának szolt. A híradásokból azonban kimaradt, hogy Fazekas Sándor miniszter csak a tárgyalás első 15 és az utolsó 5 percében volt jelen, így a civilek delegációja lényegében a VM kevés felhatalmazással rendelkező munkatársaival folytatta az egyeztetést. Simon Attila helyettes államtitkár is arról tájékoztatta őket, hogy a törvényhozás előtt levő tervezetről és az ahhoz benyújtott módosító indítványokról már nem érdemes beszélni, mert a minisztérium új tervezeten dolgozik. Az új tervezet azonban még csak munkaanyag szintjén van kész, ezért a civilek abba betekintést nem kaphattak. Így tehát nem volt miről tárgyalni. A tárca ennek ellenére ígéretet tett arra, hogy a civilek állásfoglalását a törvénytervezet ismételt átdolgozása során figyelembe veszi, és az új változatot két héten belül, még a beterjesztés előtt nekik megküldi.^{59 60 61} Mivel azonban többszöri kérésük ellenére két hónap alatt sem kapták meg a minisztérium által ígért módosításokról készült anyagot, a hét kezdeményező civil szervezet fenntartva eddigi javaslataikat, a földforgalmi, földvédelmi és üzemszabályozási területekre is kiterjedő részletes szakmai javaslatot állított össze, melyet május 8-án eljuttattak a kormányhoz és a parlamenti döntéshozókhoz.

Ezt követően a Vidékfejlesztési Minisztérium – a civileknek tett ígéretei és nyilvános deklarációi ellenére minden további egyeztetés nélkül – egy **teljesen új földtörvényt** publikált honlapján.⁶² A tervezet 2013. május 16-án – a Pünkösdi előtti csütörtökön – jelent meg a kormányzati honlapon, és az ugyanott közzétett tájékoztatásnak megfelelően egy hét múlva a parlament mezőgazdasági bizottsága elé is került. Döbbenetes, de tény, hogy a földtörvényt gyakorlatilag újraíró javaslati csomag társadalmi véleményezésére mindössze két munkanap állt rendelkezésre.

A tervezet, a - Simon Attila helyettes államtitkár (!) szavaival élve - „*módosító indítványnak álcázott törvényjavaslat*” végül május 23-án **6 bizottsági módosító indítvány formájában** került az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága elé. Ez ugyan néhány mozaikot magáévá tett a korábbi módosító javaslatokból, ám a tökélekedeltségek egyes kívánságait még inkább kiszolgálta (kikerült például a foglalkoztatási kötelezettség, eltűnt az összeszámitási kötelezettség, megjelent a most már 1.800 ha-ra növe „kedvezményes birtokmaximum”, stb.). A bizottsági ülésen azután – éles vitát követően – a kormánypárti többség egyszerűen kidobta, egyetlen szavazással elvetette a több mint 200 képviselői módosító indítványt. Támogatta ugyanakkor annak a 6 úgynevezett bizottsági módosító indítványnak a benyújtását, amelyeket valójában a VM dolgozott ki, és amelyekkel teljesen újraírták a sokat vitatott tervezetet.⁶³

E „második földtörvény” ellen hasonlóan széles civil- és gazdaszervezeti tiltakozás és összefogás alakult ki. A kezdeményező hét civil szervezet először május 24-én - *Nem erre a „nemzetérdekű” földtörvényre várt a vidék!* - címmel sajtóközleményt adott ki,⁶⁴ majd május 28-án újabb részletes javaslat-csomagot⁶⁵ küldtek el a kormány és a parlamenti pártok számára, amelyben a Nemzeti Vidékstratégiában lefektetett birtokpolitikai elvek alkalmazását szorgalmazták. E részletes javaslatcsomagra alapozva „*A vidéki Magyarország érdekeit szolgáló földtörvényt akarunk!*” címmel, a legfőbb követeléseket összefoglalva egy rövid állásfoglalást is készítettek, amelyhez több mint 200 civil- és gazdaszervezet csatlakozott.⁶⁶ Ezt az anyagot június 6-án juttatták el a kormányhoz és a parlamenti döntéshozókhoz. Emellett június 7-én közel 50 neves közéleti személyiség nyílt levelet tett közzé az Országgyűlés elé terjesztett földforgalmi törvénytervezettel kapcsolatban.⁶⁷ Az aláírók szerint a zárószavazásra váró indítvány jelenlegi formájában elfogadhatatlan, annak alapvető módosítását szorgalmazzák. „*[...] követeljük az eredeti kormányprogram maradéktalan végrehajtását a Nemzeti Vidékstratégia szellemében! Egyben elutasítunk minden olyan intézkedést, amely politikai megfélemlítő akció leghalványabb látszatát is kelti mindazokkal szemben, akik az eredeti kormányprogram érdekében az elmúlt hónapokban felemelték a szavukat*” – olvasható egyebek mellett a levélben.

⁵⁹ *Civilekkel egyeztettek a földtörvényről:* <http://magyarhirlap.hu/civilekkel-egyeztettek-a-foldtorvenyrol>
<http://www.kielegyenafold.hu/a/sajtokozlemeny-c10782.html>

⁶⁰ A civilekkel folytatott egyeztetés furcsaságai: http://www.kielegyenafold.hu/a/az_igazsag_kedveert-c10783.html

⁶¹ *Földtörvénnyel kapcsolatos hírek:* http://www.kielegyenafold.hu/foldtorvennyel_kapcsolatos_hirek-k94.html

⁶² *Az újírt törvénytervezet:* <http://www.kormany.hu/download/c/43/e0000/FOLDFORGALMI%20tv.pdf#%21DocumentBrowse>

⁶³ *A bizottsági ülés jegyzőkönyve:*

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szerv=&p_fomenu=20&p_almenu=20&p_ckl=39&p_biz=A343&p_rec=&p_egys=&p_nyelv=HU

⁶⁴ *Civil állásfoglalás:* <http://www.greenfo.hu/hirek/2013/05/24/nem-erre-a-nemzeterdeku-foldtorvenyre-vart-a-videk>

⁶⁵ *Részletes civil módosító javaslat-csomag:* http://lmv.hu/files/fold_civilek_az_uj_foldtorvenyrol_20130528.pdf

⁶⁶ *Civilek újra:* http://www.mtvsh.hu/ketszazkilenc_civil_szervezet_szolitotta_fel_a_parlamentet_a_foldtorveny_atalakitasara

⁶⁷ *A nyílt levél és aláírói:* <http://www.magyarhirlap.hu/kozeleti-szemelyisegek-tiltakoznak-a-foldtorveny-ellen>
http://mandiner.hu/cikk/20130607_nyilt_levelben_szorgalmazzak_a_foldtorveny_atalakitasat
<http://www.elotiszert.hu/bovebben.php?id=1424>

Ezek után egy olyan botrányos **egyeztetési huzavona**, taktikázás következett a VM részéről, amely önmagában is jól jellemzi a kormányzatnak a civil társadalomhoz való viszonyát.⁶⁸ Ennek részletes leírására helyüzt nem vállalkozhatom, ám annak emlékeztető végkifejletét mindenképpen ide kell hozni. A június 10-én - a VM taktikázása következtében - meghíúsult összejövetel után a minisztérium új időpontra, június 14-én reggel 9-re (!) hívta a több mint 200 szervezet képviselőit civil egyeztetésre. Előző nap a kezdeményezők – korábbi rossz tapasztalataikból okulva - újabb levélben megismételték a VM felé azt a kérést, hogy a pénteki egyeztetés zökkenőmentes lebonyolítása érdekében haladéktalanul kéri a tervezett megbeszélés dokumentációját. Különösen kérték:

- a tárcához a kezdeményező szervezetek által eljuttatott civil javaslatokból a bizottsági módosítóba beemelt elemek normaszöveg szintű tételes felsorolását;
- választ arra a kérdésükre, hogy készült-e vagy terveznek-e a bizottsági módosítókhoz további módosításokat;
- amennyiben igen, akkor a tárcához május 28-án általuk eljuttatott civil javaslatokból a legújabb módosító csomagba beemelt elemek normaszöveg szintű tételes felsorolását;
- név szerint kik fogják képviselni a minisztériumot az egyeztetésen, milyen felhatalmazással és milyen döntési kompetenciával.

A levélben jelezték azt a szándékunkat is, hogy a pénteki tárgyalást videó-kamerával is rögzíteni kívánják. Kéréseikre válasz nem érkezett. Az „*egyeztetés*” reggelén hosszas huzavona után, mintegy 100 szervezet részvételével megkezdett tanácskozásról azonban **Simon Attila helyettes államtitkár** mintegy fél percen belül színpadias körülmények között távozott is. Először felszólította a jelenlevőket, hogy kapcsolják ki a kamerákat, különben nem tud érdemben nyilatkozni a földforgalmi törvényről. Ezt követően lényegében időt sem hagyva a válasza vagy bárminemű egyezkedésre, sarkon fordult és **faképnél hagyta a civil egyeztetésre meghívott gazdákat, civil szervezeteket**.⁶⁹ A jelenlevők értékelése szerint egyértelművé vált, hogy ez egy előre kitervelt színjáték volt, a helyettes államtitkárnak egyáltalán nem állt szándékában, hogy érdemi tájékoztatást adjon, mint ahogy az is világossá vált számukra, hogy a tárcának egyáltalán nem állt szándékában tényleges civil egyeztetést szervezni.

A botrányos esemény után **a megjelent szervezetek közös sajtóközleményt adtak ki**, melyben egyebek mellett rögzítették, hogy meghíúsult a földforgalmi törvény ügyében kezdeményezett „civil egyeztetés”, és ezért a minisztériumot tartják felelősnek. Érdemi írásos választ kérnek a benyújtott javaslataikra, valamint a földforgalmi törvény tervezete legújabb változatának nyilvánosságra hozatalát követelik. A közlemény ezt követően így folytatódik.

„Az ország távoli szegletéből is ide utazott civil szervezetek képviselői felháborodva tapasztalták, hogy a minisztérium úgy kívánt tárgyalni, hogy a képviselői nem rendelkeztek erre felhatalmazással, illetve a minisztérium olyan törvénytervezetre hivatkozott, melyet eltitkol a tárgyalófelől, mert nincs közzétéve sem a minisztérium, sem az Országgyűlés honlapján. Az ország jövőjét alapvetően meghatározó földforgalmi törvény tervezete ilyen módon történő előkészítése mindennemű demokratikus normát sért.

Mivel a Minisztérium már többször hangoztatta, hogy a civilek javaslatai közül néhányat már beépített, ezért követeljük, hogy haladéktalanul hozzák nyilvánosságra a földforgalmi törvény legújabb tervezetét, valamint legkésőbb június 17-ig írásban, indoklással együtt tételesen válaszoljanak a civil módosító javaslatokra.

A civil szervezetek követeléseiket a hazai föld védelmében, a családi gazdaságok és a helyi közösségek erősítése céljából a Nemzeti Vidékstratégia alapján fogalmazták meg, és ragaszkodnak a kormányprogram vonatkozó részének teljes körű megvalósításához.”

Ezen „egyeztetési” időszak alatt **több tüntetés is zajlott** a Parlament közelében. **2013. június 3-án**, a földtörvény 6 módosító indítványként beadott tervezetéről való szavazás napján az Élőlánc Magyarországért és a Váralja Szövetség tartott tüntetést az Alkotmány utcában. A megmozduláson a korábbi tüntetéseknél láthatóan többen, a szervezők szerint közel ezren vettek részt. A rendezvényen környezetvédők és gazdák is felszólaltak, akik mind hangsúlyozták, hogy a földforgalmi törvény elfogadása nemzeti tragédiához fog vezetni. Felolvasták továbbá a Váralja Szövetség három pontját, amely az alábbi földügyi követeléseket tartalmazta:

- *A magyar föld nem kerülhet külföldi kézbe. A kormány kezdeményezze az Európai Unióról szóló szerződés akként történő módosítását, hogy a termőföld (továbbá a víz és a föld kincsei) ne tartozzanak a tőke szabad áramlásának körébe!*

⁶⁸ A civil egyeztetések részletes leírása: http://lmv.hu/foldtv_VM_civil_egyeztetes_botranyn

⁶⁹ Simon Attila államtitkár és a civil egyeztetés, a „nemzeti konzultáció”: <http://www.youtube.com/watch?v=StbuE1rEiS4>

- *A kormány azonnal vonja vissza a T/7979. sz. törvényjavaslatot és készítsen elő egy új földtörvény-tervezetet valódi társadalmi vita alapján és a Nemzeti Vidékstratégia célkitűzései mentén! A magyar megmaradás záloga ugyanis, hogy a termőföld a helyben élő, kis és közepes gazdálkodók, családok kezében legyen.*
- *Követeljük a már megkötött földhaszonbérleti szerződések semmissé nyilvánítását és a pályázati rendszer visszavonását!*

Ezek után sokan érdeklődéssel várták a törvény zárószavazásának napját, hiszen – mivel a tervezet kétharmados egyetértést igényelt – akár néhány képviselő „kiszavazása” (magyarul mondva: becsületes helytállása) is elég lehetett volna a javaslat megakasztásához.⁷⁰ A Fidesz és a KDNP az akkor 385-tagú Országgyűlésben összesen 260 képviselővel rendelkezett, ami a teljes létszám 67,5%-a. Ha minden ellenzéki és független képviselő „nem” vagy „tartózkodás” gombot nyom a szavazáson – és mindenki jelen van az ülésen – mindössze négy kormánypárti képviselő „kiszavazása” vagy akár távolmaradása elégséges lett volna ahhoz, hogy a földtörvény ne kapjon kellő támogatást. Mivel azonban internetes videofelvételek tanúsága szerint nem egy képviselő azt sem tudta, miről szól a tervezet⁷¹ (volt, aki nem sokkal a zárószavazás előtt még azt sem tudta, hogy a földtörvény nem zárja ki a külföldiek földszerzését), ezért ennek esélye minimálisra zsugorodott.

2013. június 10-én, a földtörvény tervezett zárószavazása napján a Váralja Szövetség, az Élőlánc Magyarországért és a Szülőföld Mozgalom újabb tiltakozó demonstrációt jelentett be az Alkotmány utcába. A rendezvény kezdete előtt néhány órával **végül elhalasztották a földforgalmi törvény zárószavazást**, ám a tüntetést megtartották. Ráadásul a demonstráció kezdetekor felhőszakadás volt, ezért a rendezvény csak a meghirdetettől több mint fél órával később kezdődhetett meg. Ennek ellenére közel háromszázan vettek részt a megmozduláson.

A földtörvény többször elhalasztott zárószavazását végül június 21-ére, a nyári napforduló napjára **halasztották**. A szavazás előtt egész napra tiltakozó megmozdulást hirdettek meg önszerveződő földművesek a szőlősgyőröki Nagy Sándor gazda vezetésével. Országszerte **félpályás útlezárásokkal tiltakoztak** a gazdák a javaslat elfogadása ellen, összesen ötven-hatvan helyszínen. Ezt a mindenképpen számottevő, hírértékű eseménysorozatot a közszolgálati és a kormányzati elkötelezettségű média elhallgatta. **A zárószavazás napjára**, péntek délelőttre az Élőlánc és a Váralja Szövetség **közös várakozást és sajtótájékoztatót** jelentett be az Alkotmány utcába, amelyen kb. 100-150 ember vett részt. A megjelentek egy laptopon keresztül kihangosítva figyelték a Parlamentben zajló eseményeket, amit a média is izgatottan várt, mivel a Jobbik képviselőcsoportja név szerinti szavazást kért a földforgalmi törvényről. Ami azután ott a törvénytervezet zárószavazása körül történt, az valószínűleg sokáig emlékezetes marad.

A zárószavazási procedúra kezdetén, amint Latorcai János, az ülés levezető elnöke elkezdte a törvényjavaslat zárószavazáskor szokásos előterjesztő szövegét, a Jobbik képviselői elhagyták ülés helyeiket, és felvonultak az elnöki emelvényre. A pulpitus elfoglalásával a szavazás lebonyolításának megakadályozására tettek kísérletet, miközben Latorcai János a képviselők 227 igen és 19 nem szavazatával kizárta a Jobbik képviselőit a törvénytervezet zárószavazásából. A parlamenti közvetítés többször is megszakadt, és a több mint tíz percen keresztül tartó technikai obstrukciót „kicslezve” végül Latorcai János levezető elnök az emelvény helyett a vezérszónoki pulpitról vezette tovább az ülést. Ekkor következett az, amire senki se számított: a kétharmados többség **az előírt név szerinti szavazás helyett gépi szavazással** – a jobbikos képviselők folyamatos hazaáruklózása közepette – keresztülnyomta a földtörvényt az Országgyűlésen.

Nagyon tanulságos, hogy kik szavazták meg és kik nem a törvényt.⁷² A 385 parlamenti képviselő közül mindössze 270-en (70,1%) adtak le szavazatot, 253-an mellette (93,7%), 17-en ellene. Nemmel szavazott a kormánypártok soraiból Ángyán József és Bencsik János, az ellenzék közül hat MSZP-s és kilenc független (közülük négy LMP-s, két PM-es) képviselő. Bár jelen volt a teremben, de nem adott le szavazatot Orbán Viktor miniszterelnök, Kövér László házelnök és Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, illetve Wittner Mária fideszes képviselő. Ennek okát az érintettek technikai problémákkal illetve azzal magyarázták, hogy bár ők ezt a technikai gondot jelezték, ám a zűrzavarban a levezető elnök ezt nem vette észre. A tény azonban tény maradt, és azt a mai napig nem sikerült megnyugtatóan tisztázni.

⁷⁰ *A szavazás előtti civil mérlegelések, pl Váralja Blog:*

http://varaljaszovetseg.blog.hu/2013/06/08/163_lesz-e_negy_igaz_ember_niniveben

Nem lett négy igaz ember!

⁷¹ *Képviselők a külföldiek földszerzési lehetőségéről:* <http://www.nolty.hu/video/4985.html>

⁷² *Ki hogyan szavazott a földforgalmi törvényről:*

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_szav.szav_lap_egy?p_szavdatum=2013.06.21.12:49:54&p_szavkepvsvav=I&p_ckl=39

Távol maradt a szavazástól az MSZP képviselőinek 88%-a, a Bajnaival egyesült PM 75%-a, a Gyurcsány-féle Demokratikus Koalíció képviselőinek 100%-a. (A Jobbik képviselői nem szavazhattak.) Figyelemre méltó, hogy az összes képviselő csupán 65,7%-a szavazta meg a javaslatot, tehát **a szocialisták és szövetségeseik** távolmaradása segítette a földtörvény megszületését! A korábbiakhoz hasonlóan **nagykoalícióra emlékeztetett** az, ahogyan a szocialisták a kormányzati szándék érvényesítése és a törvény sorsa szempontjából „jótékonyan” távolmaradtak

Magam a földtörvény megszavazását követő percekben a házelnöknek írásban bejelentettem, hogy **kiléptem a Fidesz parlamenti frakciójából** és független képviselőként folytatom munkámat, majd ezt a tényt valamint a tisztességes emberek egyfajta új szövetségét létrehozó **mozgalom indításának kezdeményezését** a parlament előtti várakozó demonstrációt követő sajtótájékoztatón nyilvánosan bejelentettem. Azt is elmondtam, hogy a mozgalom célja a közösségek államát visszaszerzése a gazdasági maffiacsaládok fogságából, létrehozásában pedig alapító társaim azok a szervezetek – az Élőlánc Magyarországért, a Váralja Szövetség és a Gazdálkodó Családok Egyesülete – lesznek, amelyek eddig is támogatták erőfeszítéseimet, és amelyek a földfórumok országos sorozatát is megszervezték. A rendezvényen a felszólalók valamennyien egyetértettek abban, hogy **a földforgalmi törvény illegitim**, hiszen a kormányzati többség a társadalom széles köreinek félrevezetésével, súlyos közjogi érvénytelenség mellett fogadta el.

A zárószavazást követően ugyan több szervezet és magánszemély is Áder János köztársasági elnökhöz fordult, hogy az elfogadás körülményei, közjogi érvénytelenség miatt ne írja alá, ám miután június 24-én az OGY elnöke az elfogadott törvényt megküldte a köztársasági elnöknek, ő azt 28-án aláírta, majd június 30-án a Magyar Közlönyben kihirdették.^{73 74 75 76}

Ami a tartalmi kérdéseket illeti - anélkül, hogy az elfogadott kétharmados földforgalmi törvényt részletesen elemeznénk – **ki kell emelnünk néhány olyan elemét, amelyek alapvetően ellentétesek a meghirdetett föld- és birtokpolitikai elvekkel**, és súlyosan veszélyeztetik a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia céljainak elérését.

- A törvény már az elején rögzíti, hogy rendelkezései nem vonatkoznak az alaptörvényben rögzített integrátorokra valamint az NFA törvény által szabályozott állami földterületekre, vagyis az előrevetített integrációs törvény valamint az állami földbérleti pályázati rendszer élesen bírált elemeit megerősíti.
- Bevezeti ugyan a földszerzési maximum (300 ha), a birtokmaximum (1.200 ha) sőt az állattartó telepek és a vetőmagtermelő cégek számára a kedvezményes birtokmaximum (1.800 ha) fogalmát, ám ennek – azon túl, hogy semmi köze az európai és saját hagyományos birtokméreteinkhez – várhatóan semmilyen tényleges méretkorlátozó hatása nem lesz. Ennek pedig az az egyszerű oka, hogy a családon vagy érdekeltségen belül nincs összeszámitási kötelezettség, együttes plafon, méretbeli korlát, így adott család valamennyi - a feltételeknek megfelelő „földműves” – tagja, illetve adott érdekeltség valamennyi cége egyenként jogosult lesz ekkora terület megszerzésére.
- Ráadásul nemcsak az integrátorokra, vagyis az alaptörvénybe iktatott integrált mezőgazdasági termelésszervezés alanyaira, várhatóan nagy tőkés társaságokra továbbá az NFA által kezelt állami földterületek hasznosítására, hanem a hitelintézetekre, a mezőgazdaságot hitelező bankokra, továbbá az egyházakra és az önkormányzatokra sem fog még ez a méretbeli korlátozás sem vonatkozni, sőt a várható üzemszabályozási törvény is akár felfelé eltérhet ezektől a birtokmaximumoktól.
- A termértékbeli korlátok meghatározásánál sem a művelési ág, sem az aranykorona érték vagy más földminőségi paraméter nem szerepel, így pl. az intenzív kertészetek és az extenzív gyepek, továbbá az 5 aranykoronás futóhomokon és a 40 aranykoronás kiváló mezőségi talajon fekvő birtokok azonos megítélés alá esnek.

⁷³ A T/7979 törvényjavaslat parlamenti lapja: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=7979

⁷⁴ A kihirdetett földforgalmi törvény szövege: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13111.pdf>
2013. évi CXXII. törvény „A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról”, Magyar Közlöny 111. szám, 2013.06.30., 63137-63160. p.
<http://kutasi.blogspot.hu/2013/12/18229-eletbe-lepett-foldtorveny.html>

⁷⁵ A törvény elfogadásával kapcsolatos tudósítások, részletes folyamatleírás és értékelés pl. itt található:
<http://www.varaljaszovetseg.hu/nemzetifoldtorveny.pdf>
<http://greenr.blog.hu/tags/f%C3%B6ldt%C3%B6rv%C3%A9ny/page/3>

⁷⁶ Összegyűjtött hírek, események, tudósítások egy helyen: <http://www.kielegyenafold.hu/hirek-k22.html>

- Fenntartja azáltal is a nagybirtok dominanciáját, hogy a szabályozás a 15-20 – vagy, mint pl. a „*piszkos 12*”⁷⁷ esetében akár 50 - évre előre megkötött földbérleti szerződéseket nem érinti. Sőt a nyilvánosság elől elzárt, méretbeli és egyéb korlátozó kikötések nélküli „*kényszerhasznosítás*” bevezetésével továbbá az által, hogy azonos településen belül az egy érdekeltség által megszerezhető 25 %-ban maximált korábbi földterületi korlát is eltűnt, elősegíti a további birtokkoncentrációt, a nagybirtokrendszer erősödését, monopóliumhelyzetek kialakulását.
- Fenntartja azt a szabályozást, hogy a „*kényszerhasznosítás*” keretében, nyilvános pályáztatás nélkül juttatott, méretében nem korlátozott földterület után fizetendő igen kedvezményes bérleti díjból a „*kényszerített*” költségeit levonhatja, a terület után járó támogatás viszont – mint földhasználót – őt illette meg.
- Az adott településen élő közösségnek, a több generáció óta helyben élő gazdálkodó családoknak, utódaiknak és a fiataloknak a föld megszerzésében és megművelésében érdemi beleszólási lehetőséget nem biztosít, hiszen - szemben a mintául vett francia SAFER rendszerrel, és a kormányzati kommunikációval - a helyi földbizottságok nem az ő képviselőikből, hanem a „*helyi földhasználók*” – vagyis ma zömében a nagy tőkés társaságok – képviselőiből vagy strómanjaiból állnak.
- Ráadásul a törvény szerint - a józanésznek és a magyar nyelv szabályainak is ellentmondóan - a 20 km-es körzetben élők (Gödöllőn pl. Kerepes vagy Fót lakosai!) „*helyben lakónak*”, helybelinek, mindazon cégek pedig, amelyek akár egy bedőlt helyi céget vásárolnak a kiszemelt földterület 20 kilométeres körzetében, „*helybeli illetőségűnek*” minősülnek, és – a földbérleti pályázatok tanulsága szerint - könnyedén elviszik a földet az adott településen élő, gazdálkodó családok elől.
- A fenti – a közeleső településhatártól településhatárig számított - 20 km-es távolságbeli elvi korlát nagyobb települések esetében, a túloldali településhatárokat illetően akár 40-50 km-t is jelenthet, de az állattartó telep és/vagy a halastó takarmányigényére hivatkozva még e korlátozás alól is ki lehet kerülni, és bárhol az országban földhöz lehet jutni.
- Az elővásárlási, elő-haszonbérleti sorrendben az állam után első helyen az állattartó telepek és halastavak tulajdonosai és működtetői - zömében hazai és külföldi, nagy tőkeérdekeltségek - állnak, szöc sincs ugyanakkor a „*demográfiai földprogramban*” résztvevő fiatal párokról, a program földalapja biztosításáról, ami az előregedő gazdatársadalom és a súlyos demográfiai lejtmenet ismeretében legalábbis elgondolkodtató.
- Nem tesz említést olyan fontos – a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiában rögzített – nemzeti programokról sem, mint pl. a tájközpontok és hálózatuk létrehozása, a hozzájuk kapcsolódó tan- és bemutató gazdasági és felnőttképzési, népfőiskolai hálózat megerősítése és fejlesztése, vagy az ökológiai gazdálkodás fejlesztése földigényének biztosítása és a földhasználat ilyen irányú orientálása. Ezek a földforgalom és a földhasználat szabályozásában, nemcsak, hogy nem kapnak prioritást, de egyáltalán nem is szerepelnek.
- A földforgalom és földhasználat szabályozásából eltűnt a foglalkoztatási kötelezettség valamint a gazdálkodás módja, rendszere, mint kritérium, pedig hát a vidéki foglalkoztatásnak, a népességetartó képesség növelésének illetve a föld, mint legfontosabb - nemzetstratégiai jelentőségű - természeti erőforrás minősége és termőképessége megőrzésének ezek alapfeltételei.
- Bár a földforgalommal kapcsolatos hatósági döntési rendszer minden részlete nem ismert, de a törvényben szereplő elemek – a földbérleti rendszer döntési mechanizmusának és botrányos eredményeinek ismeretében – a korrupció lehetőségét erőteljesen magukban hordozzák. A 27. § (3) b)

⁷⁷A 2001 nyarán „*privatizált*” 12 állami gazdaságot a közbeszéd csak „*piszkos 12*”-ként emlegeti. Ezek a korábbi állami gazdaságok a következő magántulajdonú tőkés társaságokká váltak: Agroprodukt Mezőgazdasági Termelő és Értékesítő Zrt. (Pápa), Dalmandi Mezőgazdasági Zrt. (Dalmand), Dél-Pest Megyei Mezőgazdasági Zrt. (Cegléd), Gödöllői Tangazdaság Zrt. (Kartal), Herceghalmi Kísérleti Gazdaság Zrt. (Herceghalom), Hidasháti Mezőgazdasági Zrt. (Murony), Lajta-Hansági Mezőgazdasági Termelő, Kereskedő és Szolgáltató Zrt. (Mosonmagyaróvár), Mezőfalvi Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Zrt. (Mezőfalva), Sárvári Mezőgazdasági Zrt. (Sárvár), Szarvasi Agrár Zrt. (Szarvas), Szombathelyi Tangazdaság Zrt. (Szombathely), valamint a Törökszentmiklósi Mezőgazdasági Zrt. (Törökszentmiklós). Mielőtt az ÁPV Rt. átadta volna a 12 gazdaságot, az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok többségét nagyrészt az MFB embereire cserélték. Egyébként is sok „*friss erő*” jelent meg a 12 állami gazdaság menedzsmentjében is, akik haszonélvezői lehettek a sajátos privatizációnak. A Dalmandi Mezőgazdasági Rt. ma már a Csányi Sándor érdekeltség, a Bonafarm cégcsoport tagja. A Lajta-Hanság Mezőgazdasági Zrt., a Sárvári Mezőgazdasági Zrt. és a Szombathelyi Tangazdaság Zrt. alkotja ma már a Mezort cégcsoport magját, amelynek igazgatósági elnöke: Nyerges Zsolt szolnoki ügyvéd, és amelybe 2013 nyarán Simicska Lajos is „*bevásárolta*” magát.

szerint pl. a mezőgazdasági igazgatási szerv megtagadhatja az adás-vételi szerződés jóváhagyását, ha „az adás-vétel ésszerűtlen birtokszerkezetet eredményezne”. Annak megítélése azonban, hogy egy adott birtokszerkezet ésszerű vagy ésszerűtlen, ugyan olyan szubjektív lehet, mint pl. az állami földbérleti pályázati rendszer sokat kritizált 2.7. „A terv szakmai és gazdasági megalapozottsága” bírálati szempontja, amely ráadásul az esetek többségében el is döntötte, hogy ki a nyertes.

- Lesznek a törvény alapján ugyanakkor olyan földhasználati, földbérleti formák is, amelyekről még az igazgatási szervnek sem kell bejelentést tenni, amelyekhez tehát nem kell semmiféle jóváhagyás sem, így azokról, azok térmértékéről, ezzel a kialakuló birtok méretéről sem fog senki semmit tudni. Az 59. § (1) szerint pl. nem kell a mezőgazdasági igazgatási szerv jóváhagyása „az állam, illetve az önkormányzat tulajdonában álló föld földhasználati jogosultságának az átengedéséhez”, vagy pl. „a mezőgazdasági termelőszerkezet, mint földhasználó, és az annak legalább 25%-ban tulajdonostagja, illetve annak közeli hozzátartozója, továbbá legalább 3 éve foglalkoztatott alkalmazottja, mint használatba adó közötti földhasználati szerződéshez”. Vagyis ez utóbbi alapján pl. egy Zrt. 4 fő 25 %-os tulajdonostagjától, azok akárhány közeli hozzátartozójától valamint akárhány 3 éve foglalkoztatott alkalmazottjától, akik egyenként 300-300 ha-nak lehetnek tulajdonosai, úgy bérelhet akár mekkora területű földet, hogy azt még csak be sem kell jelentenie, ahhoz az igazgatási szerv jóváhagyása sem kell. Hol van itt a birtokmaximum vagy a kedvezményes birtokmaximum betartásának ellenőrzési lehetősége? Ki tudja így megmondani, hogy mekkora lehet egyáltalán egy birtok?
- Mindezeket túl a törvény – a kormányzati kommunikációval ellentétben – nemcsak hogy nem zárja ki a külföldiek földszerzését, hanem azt maga deklarálja, legalább 520 millió EU tagállami állampolgárra kiterjeszti azáltal, hogy „külföldinek” csak a nem tagállami állampolgárokat tekinti, vagyis a holland vagy az osztrák e törvény szerint nem minősül külföldinek. Sőt az EU-val kötött vagy később kötendő társulási szerződések vagy egyéb nemzetközi – pl. a WTO keretében zajló szabadkereskedelmi tárgyalásokon születő esetleges - megállapodások nyomán ezen államok polgárai sem minősülnek külföldinek, és a magyar állampolgárokkal azonos elbírálás alá esnek, függetlenül attól, hogy tőkeerejük a földpiacon akár sokszorosa is lehet a magyarokénak. (Amint azt már fentebb jeleztem, a döntéshozó képviselők jelentős részének a döntés meghozatalakor pl. erről fogalma sem volt!)⁷⁸
- A szerzőképes „földműves” a törvény fogalmi meghatározása szerint ezek után olyan Magyarországon nyilvántartásba vett „belföldi természetes személy, illetve tagállami állampolgár” lehet, aki
 - mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel rendelkezik vagy ennek hiányában igazoltan legalább 3 éve mező-, erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet saját nevében és saját kockázatára folyamatosan Magyarországon folytat, és ebből igazoltan árbevétele származott, vagy
 - a legalább 25%-ban tulajdonában álló, Magyarországon bejegyzett mezőgazdasági termelőszerkezet olyan tagjának minősül, aki mező-, erdőgazdasági tevékenységet, illetve mező-, erdőgazdasági és az azokat kiegészítő tevékenységet személyes közreműködésként végzi.
- Az úgynevezett „pályakezdő gazdálkodónak” azonban még ennél is egyszerűbb lesz a törvény alapján földhöz jutnia, hiszen csak a jövőre vonatkozóan kell kötelezettséget vállalnia arra, hogy
 - a tulajdonszerzéstől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen állandó bejelentett lakosként életvitelszerűen fog tartózkodni, vagy a tulajdonszerzéstől számított 1 éven belül a föld helye szerinti településen mezőgazdasági üzemközpontot létesít, és
 - mező-, erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet folytat.

E néhány kiragadott elem is jelzi az **alapvető fordulatot**, az európai rendszertől és saját hagyományainktól is idegen tőkés társasági vagy egyéni nagygazdasági rendszer, **a dél-amerikanizálódó mezőgazdaság és vidék irányába**. A megszerzett státusz megőrzésére és újabb földterületek megszerzésére, a nagygazdaságok pozícióinak megerősítésére a törvénytervezet alapján kiváló lehetőségek nyílnak. Nem véletlen tehát, hogy ezek kihasználására e körből nyilvánosságra hozott ajánlások is megfogalmazásra kerültek.⁷⁹ Ez a törvény a meghirdetett „nép-párti” vidékprogram által kijelölttel ellentétes irányba - **a tőkés nagybirtokrendszer felé** – mutat, végveszélybe sodorja a vidéki közösségeket és helyi gazdálkodó családokat, akik a nagy tőkeérdekeltségekkel szemben esélytelenek lesznek nemcsak a földterületek megszerzésére, de saját területeik pusztta megtartására is.

⁷⁸ Képviselők a külföldiek földszerzési lehetőségéről: <http://www.nolty.hu/video/4985.html>

⁷⁹ Gönczi Krisztina (2012): 2014-ig még szabad a vásár (Kiskapuk a készülő földtörvényben), Haszon AGRÁR, Bp., 2012/11., 12–17. p.

2. Az Alaptörvény földügyekkel kapcsolatos harmadik módosítása

A kisebb mozaikokból, családi gazdaságokból építkező gazdaságszerkezet szereplőinek piaci érdekérvényesítő képessége, ereje, életképessége jelentősen növelhető, ha - nem kolhozokat, de **nem** is nagy **integrátorokra** fűződő, azoknak egyoldalúan kiszolgáltatott fűtőket, **hanem** - közös beszerzési, tárolási, feldolgozási és/vagy értékesítési, de akár a helyi közösséggel együtt fogyasztási vagy hitelezési **szövetkezeteket**, önkéntes társulásokat hoznak létre. Az alulról szerveződő gazdaszövetkezet a teljes vertikum eredményét visszaosztja az azt létrehozó gazdálkodó családoknak, így a tevékenységek teljes haszna hozzájuk kerül. A felülről szervező, nagy tőkeerejű integrátor viszont maga válik profitcentrummá, és kiszívja az összes hasznot az általa integrált fűtőből. **Ez volt a meghirdetett „nép-párti” program egyik fontos alapvetése.**

Amikor tehát a Kormány 2012. december 7-én az Alaptörvény harmadik – földügyekkel kapcsolatos – módosító indítványát beterjesztette, és az a földforgalom és az üzemszabályozás mellett nem a családi gazdasági és a szövetkezeti modellt, hanem az un. „**integrált mezőgazdasági termelésszervezést**” **nevesítette**, mint kétharmados, sarkalatos törvényi szabályozást igénylő területet, akkor ez még a kormánypárti frakciók soraiban is igen **nagy meglepetést okozott**. Ez, mint sarkalatos törvényi terület **korábban soha sem merült fel**, és annak **tartalmáról** még maguk a kormánypárti frakciók tagjai, de maga **a mezőgazdasági kabinet vezetése sem tudott semmit**. Ráadásul a kormány annak rendkívüli, sürgős tárgyalását kérte.

Az „*integrált mezőgazdasági termelésszervezés*” fogalma alaptörvénybe illesztésének **hátterében** - a belső körökből származó információk szerint - **a potenciális nagytőkés integrátorok „kívánsága”** és a velük való előzetes megállapodás állhatott. Eszerint az állam az integrációs feladatokat a hét régiónak megfelelően szétosztaná, és egy-egy nagytőkés integrátornak koncesszióba adná több évtizedre. Hogy az erre vonatkozó - most már Alaptörvényben rögzített - 2/3-os, sarkalatos törvény ezt hogyan fogja megoldani, természetesen nem ismert, de ahhoz előbb *„államosítani”* kellene az integrációs feladatokat, hogy azután azokat az állam koncesszióba adhassa. Így a teljes profit ezekhez az integrátorokhoz vándorolna, ezek lennének az abszolút *„profitcentrumok”*⁸⁰

Ez **szöges ellentétben áll** az általunk korábban képviselt **szövetkezeti modellel**. A szövetkezet ugyanis az azt létrehozó egységeknek, családoknak a teljes vertikum hasznát visszaosztja, így azok válnak *„profitcentrummá”*, a munka haszna a családoknál, helyben marad, és a helyi gazdaságot, a helyi közösséget erősíti. Ebben a helyzetben kormánypárti képviselőként **magam az alábbi lépéseket tettem**.

- A december 7-ei beterjesztést követő legelső alkalommal, a december 10-ei, hétfő délelőtti frakcióülésen a kormánypárti képviselőcsoportot tájékoztattam a termőfölddel kapcsolatos alaptörvény-módosítással szemben fennálló súlyos aggályaimról, majd az aznap délutáni mezőgazdasági bizottsági ülésen ugyancsak részletesen kifejtettem fenntartásaimat, és az indítványt beterjesztett formájában a leghatározottabban elutasítottam.
- Módosító indítványt terjesztettem elő, melyben a programunktól idegen *„integrált mezőgazdasági termelésszervezés”* meghatározatlan tartalmú fogalma helyett a - márciusban kormányhatározattal megerősített Nemzeti Vidékstratégiában rögzített - *„családi gazdálkodás”* és *„szövetkezés”* beemelését javasoltam az Alaptörvénybe a földforgalom és üzemszabályozás mellé.
- Az ugyancsak aznap általános plenáris vitában - az első Orbán-kormánytól kezdve következetesen képviselt és hirdetett néppárti agrár- és vidékpolitikánkból levezetve - mutattam be és indokoltam a Kormány által beterjesztett indítvány módosításának szükségességét.

⁸⁰Ezt a koncepciót és az arról történt előzetes megállapodást látszik igazolni az a körülmény is, hogy amikor december 17-én az Alaptörvény harmadik módosításával kapcsolatos végszavazást megelőző frakcióülésen - **Orbán Viktor** jelenlétében - több hozzászóló is kísérletet tett arra, hogy az „*integrált mezőgazdasági termelésszervezés*” helyett a *„szövetkezés”* és a *„családi gazdálkodás”*, mint alappillérek kerüljenek be az Alaptörvénybe, akkor ezt a miniszterelnök igen ingerülten utasította vissza. (Ezen ingerült visszautasítás közben maga is említést tett a *„koncessziós integrátori lehetőségről*”.) Azt a benyomást keltette, hogy e tekintetben alig lehet mozgástere, netán foglya lehet a potenciális nagytőkés integrátoroknak, ami önmagában is döbbenetes és elfogadhatatlan lenne. Ráadásul ugyanerre utal és ennek különös nyomatékot ad a miniszterelnök 2013. februári évértékelőjében a **„15-20 nemzeti regionális multira”**, mint a fejlődés motorjaira, az azokra felfűzött magyar gazdaságra tett utalás is. Mindez valóban jelentős koncepcióváltást jelezhet, ami ellentétes a korábban vallott és meghirdetett „nép-párti” nemzet- és vidékstratégiával. Nem lehet tehát az sem véletlen, hogy a mezőgazdasági anyag és árukereskedelem integrációs piaci megszerzéséért, uralásáért nagy tőkeérdekeltségek máris harcot indítottak egymás ellen (http://www.portfolio.hu/vallalatok/agrar/milliardosok_harca_a_mezogazdasagban.193184.html).

- A másnap délelőtti – a módosító indítványokkal foglalkozó – bizottsági ülésen majd az esti részletes plenáris vitában hosszasan érveltem módosító indítványom saját programunkhoz illeszkedő volta és elfogadásának szükségessége mellett.
- A végszavazást megelőző, december 17-ei, hétfő délelőtti frakcióülésen érveimet összefoglaltam, megismételtem, és határozott formában kifejeztem, hogy az Alaptörvény harmadik módosítását változatlan formában elfogadhatatlannak tartom. Az a nagytőke által uralt dél-amerikanizálódó vidékhez és agráriumhoz vezet, ahol a hét régiónak megfelelően néhány nagytőkés érdekcsoport maga alá gyűri, *"integrálja"* az adott régió egész mezőgazdaságát, így annak teljes haszna az integrátorokhoz, és nem a gazdálkodó családokhoz kerül. Ráadásul ez ellentétes mindazzal, amit hirdettünk, és amire megítélésem szerint a soha korábban nem tapasztalt felhatalmazást kaptuk a magyar társadalomtól.
- Miután mindezek ellenére a parlamenti név szerinti szavazás során a kormánypárti frakciók - számomra megdöbbentő módon az MSZP-vel teljes egyetértésben! - módosító indítványomat két Fideszes képviselőtársam, Bencsik János és Kővári János kivételével elvetették,⁸¹ ezzel a családi gazdasági és szövetkezeti modell helyett a nagytőkés integrációs modellt választották, ezért az emberektől kapott felhatalmazás birtokában jó lelkiismerettel mást nem tehettem, mint hogy - az Alaptörvényben rögzített önálló mandátumra vonatkozó jogosultságommal élve - nemmel szavaztam az Alaptörvény harmadik módosítására vonatkozó törvényjavaslatra.
- A Fidesz frakció vezetése mindezt – miután *„kötelező támogató szavazást”* rendelt el - 250 ezer Ft pénzbüntetést szabott ki rám, aki nyíltan érvelve megkísértem visszatéríteni az Alaptörvény módosítását az eredeti, meghirdetett néppárti programunkhoz. Mivel az Alaptörvény kimondja, hogy a képviselő döntését illetően nem utasítható, ezért a frakcióvezetéstől a kötelező támogató szavazásra vonatkozó döntés alkotmányossági vizsgálatát kértem, és a büntetést nem fizettem be. 47 Lepsény környéki gazda ugyanakkor felajánlotta, hogy átvállalja a büntetésem, és köszönetet mondott a döntésemért.
- Minderről persze a kormányzati kommunikáció és a sajtó hallgatott, így ezek az információk csak azon szűk réteg tagjaihoz jutottak el, akik figyelemmel kísérik az Országgyűlés munkáját, ill. otthonosan mozognak az internet világában.⁸²

A koncepció, de maga a helyzet is teljességgel elfogadhatatlan, ami mellett - ha meg akarjuk őrizni a vidéket és a helyi közösségeket - jó lelkiismerettel egyszerűen nem mehetünk el szó nélkül. Ezért azután a kormánypárti frakciók **2013. február 5-7-én Gyulára** kihelyezett ülésén a három órás földügyi vitablokkban **mindezt ismételten szavá tettem**, majd Bencsik János is újra visszatért a kérdéskörre. A miniszterelnök – azon túl, hogy durván személyeskedő hangnemben ledorongolt és rendre utasított^{83 84} – végül úgy foglalt állást, hogy a családi gazdálkodás kerüljön be nevesítve az alaptörvénybe, továbbá *„nonprofit”*, a hasznat visszaosztó integrátorok legyenek, és a hozzájuk való csatlakozás legyen önkéntes. Érdeklődéssel várom tehát az erről szóló kétharmados törvény szövegét, hogy az valóban *„nonprofit”*, a hasznat visszaosztó integrátorokat határoz-e meg, és vajon azok a nagy tőkeérdekeltségek, amelyek erre a szerepre készülnek és ennek nevesítését az alaptörvénybe is bekényszerítették, mindezt hogy fogadják. Az ezzel kapcsolatos kételyeim a polgári, nemzeti oldalon is egyre többen osztják.⁸⁵

Az éles belső és kívülrre is némiképp kiszivárgó viták eddigi eredményeképpen minden esetre **az Alaptörvény negyedik módosítása** során a családi gazdálkodás valóban bekerült az elfogadott normaszövegbe, ám az a szövetkezés helyett változatlanul az integrált mezőgazdasági termelészervezést nevesíti. Várjuk hát meg, hogy mit is tartalmaz majd az integrációs és a családi gazdaságokról és egyéb üzemformákról szóló törvénytervezet normaszövege. A kihelyezett frakcióülésen, Gyulán tett miniszterelnöki és miniszteri ígéretek szerint még áprilisban mindkettő beterjesztésre kerül volna, és a szövetkezeti valamint a földforgalmi törvénnyel együtt lett volna lefolytatható mind a négy törvénytervezet

⁸¹ **Szavazás a módosító indítványról:**

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_szav.szav_lap_egy?p_szavdatum=2012.12.17.18:25:00&p_szavkepv=I&p_szavkpvcso=I&p_ckl=39

⁸² Aki a fentiekre kíváncsi, azok számára az Országgyűlés honlapja mellett ajánlom pl. az alábbi linkeket:

<http://www.youtube.com/watch?v=PaQ0ypmwVn4>

<http://www.youtube.com/watch?v=UjwbCiexzHQ>

<http://www.youtube.com/watch?v=Kqc24fu98tc>

⁸³ **Cserbenhagytl, Jóska!:**

<http://www.origo.hu/itthon/20130207-a-foldbe-dongolte-angyan-jozsefet-a-miniszterelnok-a-gyulai-frakcioulesen.html>

⁸⁴ **Indulatos vita Orbán és Angyán közt a FIDESZ frakcióülésén:** http://hvg.hu/itthon/20130206_angyan_orban_vita_frakcioules

⁸⁵ **Ágoston Balázs** (2013): Parasztpolgár születik, Magyar Demokrata, Bp., 2013. február 27.

http://www.demokrata.hu/ujsgcikk/parasztpolgarsag_szuletik/

vitája a törvényhozásban. Ettől azonban a tavasz folyamán a kormánypártok és maga a miniszterelnök is elállt. Valószínűleg a választások kimenetelére várhatóan kedvezőtlen hatású **tőkés integrációs ügy ideiglenesen lekerült a napirendről**, bár az azt az alaptörvénybe bekényszerítő nagy tőkeérdekeltségek a választások után feltehetőleg ismét napirendre vetetik. **A szövetkezeti törvénynek pedig csupán egy törpe torzója**, egy salátatörvény részeként, abban elrejtve került betervezésre.

3. Az agrárkamari törvény

Ami az előzményeket illeti az agrárkamari törvény koncepcióját majd tervezetét – a meghirdetett néppárti programunknak megfelelően - 2011 folyamán a VM Parlamenti Államtitkársága, hosszas – közel egy évig tartó – munkával, országos fórumok sorát végigjárva, az érintett szakmai műhelyekkel, szervezetekkel és a társadalom szereplőivel részletesen és több körben egyeztetve alakította ki. Ez a kereskedelmi és iparkamarától elkülönülő agrár-, élelmiszergazdasági és vidékfejlesztési kamarai koncepció – amely sok tekintetben hasonlított a jól működő, bevált osztrák rendszerre - a helyi földbizottságokon, a települési gazdaközösségeken alapult, és onnan, alulról építette fel az önálló megyei kamarákat. E megyei kamarák megválasztott vezetői az egyes szakmai területeknek és ágazatoknak megfelelő arányban választottak volna soraikból országos vezetést, megőrizve a megyei kamarák önállóságát. A törvény a listaállítás és választás szabályait, eljárásrendjét is – pontosan és konszenzussal - rögzítette.

Lemondásomat követően, a kormány által betervezett normaszöveg és indoklása azonban alig hasonlított arra az agrárkamari törvénytervezetre, amelyet a megelőző időszakban több körben egyeztetve alakítottunk ki.

A törvény megszületésének körülményei önmagukban – pusztán jogalkotási szempontból vizsgálva - is kritikán alulinak minősíthetők.

- A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról (a továbbiakban agrárkamaráról) szóló, hosszas egyeztetésekkel és társadalmi konzultációk során kialakítható képest teljesen átírt törvénytervezetet a vidékfejlesztési miniszter a Kormány kezdeményezésére összehívott, rendkívüli nyári ülésszak zárása előtt 4 nappal, 2012. július 9-én reggel terjesztette az Országgyűlés elé. Ezt anélkül tette, hogy arról bármilyen társadalmi vitát, vagy egyeztetést tartott volna ⁸⁶.
- Még a kormánypárti szakmai kabinetben dolgozó képviselők között sem voltam egyedül, aki csak a Mezőgazdasági Bizottság aznap reggel, sebtében összehívott ülésén találkozott a törvénytervezettel. A Bizottság a tervezetet – a leghatározottabb tartalmi és eljárásrendi tiltakozásom ellenére - délben általános vitára alkalmasnak minősítette, a bizottság előadójának Jakab Istvánt jelölte, majd az Országgyűlés plénuma azt kivételes sürgős tárgyalással napirendjére vette.
- Ezt követően a délután folyamán ismételtén, másodszor is összeült a Mezőgazdasági Bizottság, és megtárgyalta a módosító indítványokat, amelyek benyújtására 17 óráig volt lehetőség, azaz összesen 5! óra állt rendelkezésre.
- Az Országgyűlés plénuma 19 órakor megkezdte, és 20 óra 15 perckor be is fejezte az összevont általános és részletes vitát. A tervezet benyújtásától a vita törvényhozási lezárásáig tehát összesen 12! óra telt el, vagyis fél nap alatt az agrárium és a vidék egyik legfontosabb intézményi keretével kapcsolatban – a határozathozatal kivételével - lényegében minden eldőlt úgy, hogy a képviselők fel sem ocsúdtak.
- Két nap múlva, 2012. július 12-én az Országgyűlés a törvénytervezetet 247 igen, 73 nem szavazattal, tartózkodás nélkül elfogadta. A benyújtástól az elfogadásig 3! nap telt el, majd másnap le is zárult a nyári rendkívüli ülésszak.
- Az elfogadott törvényt 4 nap múlva az OGY elnöke, majd 7 nap múlva a köztársasági elnök is aláírta, és végül 2012. július 24-én a Magyar Közlönyben kihirdették. ⁸⁷

Ami a koncepcionális, tartalmi kérdéseket illeti, a fenti körülmények között elfogadott agrárkamari törvény leglényegesebb elemeiben eltért az eredeti koncepciótól.

⁸⁶ A törvénytervezet országgyűlési adatlapja: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=7930

⁸⁷ 2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról, Magyar Közlöny, Budapest, 2012. évi 99. szám, 14269-14289. p.

- Ez a törvény a gazdák köztestülete helyett egy fölülről szervezett, erősen központosított, hatalmi intézményt hozott létre, amely a renitens gazdák majdani megrendszabályozásának, sőt akár a termelésből való kizárásának a lehetőségét teremtette meg.
- A kamara országos és megyei vezetőit a formális választásokig – jobbra a MAGOSZ vezetői vagy delegált képviselői köréből – a vidékfejlesztési miniszter bízta meg.
- A választás listaállítási szabályait és eljárásrendjét ez az ideiglenes vezetés alakította ki úgy, hogy az távol került a helyi közösségektől, a helyi jelölés és közvetlen választás teljes kizárásával.
- Végül ennek eredményeként az agrárkamaraival választásokon egyetlen tömörülés – a MAGOSZ és szövetségesei - által központilag, az erős érdekérvényesítő képességű spekuláns nagytőkés, nagybirtokos körökkel egyeztetve összeállított, „*hazafias népfrontos*” jellegű megyei listákra lehetett szavazni, az azokon szereplő személyek kiválasztására a helyi közösségeknek semmiféle ráhatása nem volt, és ezzel a „*választás*” „*szavazással*” degradálódott.

Nem véletlen tehát, hogy az **agrárkamaraival választásokon** – jelentős majdani legitimációs problémákat felvetve - finoman fogalmazva is rendkívül **szerény volt a részvétel**⁸⁸. Az így – 2013. március 28-án, az országos küldöttgyűlés alakuló ülésén - létrejött agrárkamara tehát az alaptörvény módosításával rögzített integrációs modellnek, valamint a földforgalmi törvény által jelzett föld- és birtokkoncentrációnak állami segédlettel, fölülről létrehozott, centralizált, a szereplőket kényszerítő, ugyanakkor **kis legitimációjú** intézményi kereteit teremti meg.

Az agrárkamarával kapcsolatos törvényalkotási és választási tragikomédia azonban ezzel még egyáltalán nem zárult le. A szavazással degradált választásokon ugyanis **a törvény összeférhetlenségi szabályai**, határozott tiltása ellenére a Fejér megyei listáról elnökké tett **Zászlós Tibort**,⁸⁹ a GSD-csoport⁹⁰ tartozó Mezőfalvai Mg. Zrt. vezérigazgatóját - bizonyára jó indokkal - a mezőgazdaságért felelős országos alelnökké is megválasztották. E helyzet megoldására Fejér megyei képviselők önálló indítvánnyal - a törvénytelen állapot, az összeférhetlenség megszüntetése helyett - nemes egyszerűséggel **a törvény módosítását** kezdeményezték. Annak bizottsági és általános plenáris vitája 2013. április 15-én néhány óra alatt le is zajlott, majd azt a kormánypárti kétharmados többség át is nyomta a törvényhozáson. Ez a személyre szabott, visszamenőleges hatályú törvénykezés újabb lélegzetelállító iskolapéldája.

Mindezt a vidék társadalma úgy tűnik egyre kevésbé hajlandó elfogadni. Nem lehet véletlen tehát, hogy - az ezt minden eszközzel akadályozó kormányzati kommunikáció, intézkedések és lépések ellenére - olyan **ön- és földvédelmi szerveződések** hoz létre, mint a „*Gazdálkodó Családok Egyesülete*”,⁹¹ valamint a sorra

⁸⁸ *Az agrárkamaraival választói névjegyzékre* 197.617-en kerültek fel, ők voltak jogosultak szavazni a február 1-21. között lebonyolított megyei küldöttválasztó közgyűléseken. Közülük azonban mindössze 14.565-en járultak az urnákhoz, ami **7,41 %-os részvételi hajlandóságot** jelent, de volt olyan jelentős mezőgazdaságú (pl. Csongrád) megye is, ahol a részvételi arány az 5 %-ot sem érte el. Az egyetlen MAGOSZ-os listára leadott érvényes szavazatok száma 13.568 volt, ezek aránya tehát a szavazásra jogosultak alig 7 %-a. A 14.565 választó kamara tag 1.230 küldöttet választott, vagyis egy-egy küldötre átlagosan mintegy 12 összes, ill. 11 érvényes szavazat jutott.

⁸⁹ **Zászlós Tibor** karrierjét – önéletrajza szerint - 1982-ben a Baracska Rabgazdaságban kezdte, ahol – amint azt több forrás is megerősítette - a rendszerváltás előtt MSZMP párttitkár volt, majd a rabgazdaság igazgatója lett (*lásd a jelentés mellékletét*). 1999-ben ezredesi rangban hagyta el a büntetés-végrehajtást. Ugyanebben az évben az állami tulajdonú Mezőfalvai Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Rt vezérigazgatójává nevezték ki, melynek már ezt megelőzően is igazgatósági elnöke volt. Az 1,1 milliárd Ft könyv szerinti értékű, 10.000 hektáros Mezőfalvai Mg. Zrt-t 2001 augusztusában az ő vezetésével privatizálták. A dolgozói privatizációnak álcázott folyamat eredményeként 4 tulajdonos – köztük Zászlós Tibor - lényegében ingyen jutott a milliárdos értékű cég többségi tulajdonához. Mezőfalva egyike volt annak a 12 gazdaságnak, melyet egy kaptafára privatizáltak a rekkenő nyári hónapokban, a szabadságok idején. A köznyelv még ma is a „*piszkos 12-ként*” emlegeti ezt a 12 gazdaságot. Az így privatizált Mezőfalvai Mg. Zrt-t végül egy hirtelen fordulattal 2006-ban eladták egy **Helmut Gsuk** nevű német állampolgárnak, aki – megbízható információk szerint – Magyarországon különböző formában már mintegy 30.000 ha földterület fölött „*diszponál*”. Nevét természetesen csak egy szövevényes cégháló mátrixában lehet fellelni. A gazdaság 9.000 hektár állami földet használ. Zászlós Tibor a tulajdonosváltás után is vezérigazgató maradt. Személyét ez bizonyára önmagában is felértékelte az agráriumban „*utazó*” nagy tőkeérdekeltségek és a velük szövetkező politika köreiben, hiszen a Mezőfalva Zrt. – a Mezőfalva Invest Zrt-n és az MMB Zrt-n keresztül – 2007 óta a **Dorogi Árpád**, Zsira polgármestere nevével fémjelzett és az agrártámogatási kasszákat jelentősen csapoló (lásd korábban, a H/1 táblázatban) GSD-csoport⁹⁰hoz kapcsolódik. (Így Dorogi nem mellesleg a német tulajdonos üzlettársa és egyúttal „*magyar hangja*” is.) A cégcsoportot a 38 embert foglalkoztató GSD Agrárprodukt Kft. fogja össze, amely egyúttal a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Karának a mintagazdasága. Nem tévedünk bizonyára nagyot, ha azt feltételezzük, hogy Zászlós, aki a kamarai pozíciói mellett a cég vezérigazgatói székét is megtartotta, e nagytőkés, „*zöldbárai*” körhöz tartozó, általuk a kamara vezetésébe „*delegált*” személy, aki persze a kis, közepes családi gazdaságok érdekeit is kiválóan fogja érvényesíteni a spekuláns nagytőkével szemben.

⁹⁰ **K-Monitor**: A GSD-csoport céghálójára és 2011. évi agrártámogatásai:

<http://www.kielegyenafold.hu/userfiles/image/agrartamogataskok/8.jpg>

⁹¹ **Gazdálkodó Családok Egyesülete**: <http://gazdalkodocsaladok.hu/>

alakuló települési „*Gazdatanácsok*” és azok szövetsége.⁹² Sőt az eredeti kormányzati elképzelésnek és néppárti programnak valamint a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiának megfelelő, alulról építkező, valóban a gazdálkodó családokat, a kis, közepes családi gazdaságokat és a helyi, vidéki közösségeket szolgáló, **alternatív agrárkamara létrehozása is felmerült.**

AZ ÁLLAMI FÖLDBÉRLETI RENDSZER

Hogy e fent jelzett törvényalkotási folyamat egy – az eredeti és meghirdetett nép-párti vidékstratégia irányvonalával szöges ellentétben álló – **tudatos irányváltás** átgondolt következménye, azt a már zajló **állami földbérleti pályázatok** első másfél éves eredményei, de a lejárt bérleti szerződésű állami földeknek – a nyilvánosság teljes kizárásával, **pályáztatás nélküli** - „**megbízási szerződéses**” **bérbe adása** is világosan jelzik. Lássuk először e rendszer bevezetésének előzményeit, körülményeit és jellemzőit, majd a megyék földbérleti pályázatait teljes körű feldolgozásának legfontosabb eredményeit, az azokból levonható, általánosítható tanulságokat, következtetéseket.

1. A „nyilvános” állami földbérleti pályázati rendszer

Ami a kezdetet illeti, **2010 őszén 65 ezer hektár** állami kezelésben lévő **földterületen vált esedékessé** a földbérleti szerződések nyilvános, pályázati úton történő megújítása. Ennek keretében első alkalommal nyílt lehetőség arra, hogy az új Kormány - a 2010 nyarán meghirdetett birtokpolitikai irányelveinek megfelelően - a helyben lakó, gazdálkodó családoknak és a fiatal gazdáknak illetve a gazdálkodást, letelepedést és gyermekek világra hozatalát vállaló fiatal pároknak juttasson tartós bérlet keretében állami földterületeket. A folyamatok azonban – még ha kezdetben ez nem is volt nyilvánvaló – másképp alakultak.

Az első nehézséget és feszültséget az okozta, hogy a 2010. szeptember 1-el ismét a VM irányítása alatt felálló Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban NFA) **kaotikus állami földnyilvántartási viszonyokat** örökölt. Ezért a Kormány egyszeri kényszer-megoldásként azt választotta, hogy újabb 1 évre szóló „**termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződést**” kötött a 2010. október 31-el lejáró földbérleti szerződésű és így felszabaduló területek megművelésére, többségében ugyanazokkal a gazdálkodókkal – zömében tőkés társaságokkal -, akik korábban is bérlői voltak a területeknek. Indulásnál tehát nem sikerült érvényt szerezni a kormányzó erők által már a választásokat megelőzően is széles körben meghirdetett és a magyar társadalom által igen kedvezően fogadott birtokpolitikai irányelveknek.

Már ekkor, **2011 kora tavaszán** megfogalmazódott az a - később egyre erősödő - kritikai álláspont, hogy - erős nagybirtokos, spekuláns tőkéscsoportok nyomásának engedve - változtat a kormányzat korábbi birtokpolitikai elvein, és az állami földbérleti rendszert is e csoportok földigényének kielégítése szolgálatába állítja. Voltak, akik tudni vélték, hogy már 2011 elején megszülettek azok a „**magas szintű**” háttér-megállapodások, amelyek az új erőviszonyoknak megfelelően **újrendezték az állami földek** egyes érdekcsoportok közötti **elosztását**, a földbérleti pályázati feltételeket már ekkor ennek megfelelően rögzítették, s ezek alapján már ekkor megkezdődtek a cégalapítások és az előkészítő beruházások. E vélekedéseket kétségtelenül erősítették a - társadalom legszélesebb köreiben igen kedvezően fogadott - Nemzeti Vidékstratégia (NVS-2020) körüli nehézségek, törvényi, ill. kormányprogram rangjára emelésének lefékeződő folyamata, továbbá az állami földbérleti pályázati kiírás és bírálati szempontrendszer 2011 nyarán megszületett – számomra is megdöbbentő és teljességgel elfogadhatatlan - első változata, amely esélyt sem adott a helyben lakó, gazdálkodó családoknak és a fiataloknak a földhöz jutásra.

A **2011 nyarán**, kora őszén – **az állami földek bérbe adása körül kirobbant éles belső viták** következtében – a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban NFA) és a Birtokpolitikai Tanács háromszor volt kénytelen átdolgozni a pályázati és bírálati feltételrendszert, s végül a politikai felső vezetői kör is foglalkozott a kérdéssel. E viták eredményeképpen néhány olyan korlátozó szempont – pl. a 20 km-en belüli székhely, ill. állandó lakhely, a 2011 nyara előtti alapítási dátum a pályázó cégeknél, az 1.200 hektáros összeszámított területi felső korlát, a tőke-erőfölény érvényesítését kizáró, fix bérleti díj – került a pályázati rendszerbe, ami valamelyest javítani látszott a helyben lakó, gazdálkodó családok földbérleti esélyeit. Ám

⁹² *Gazdatanácsok Szövetsége:* <http://gazdatanacs.blogspot.hu/>

annak **jó néhány eleme** (pl. az állattartási kötelezettség, mint kizáró kritérium előírása, amely (beruházás-igénye révén) éppen a tökeszegény kis, közepes családi gazdálkodókat diszkriminálta, vagy pl. a többletpontok összes és nem területegységre vetített állatlétszámhoz kötése, amely egyértelműen a nagy, szakosított állattartó telepek tulajdonosainak kedvezett) a birtokpolitikai irányelvek és a hirdetett vidékstratégiai elképzelések tükrében változatlanul erősen **vitatható maradt**.

A helyzetet tovább súlyosbította a **bírálati pontrendszer** több, szakmailag is vitatható (pl. tájtól függetlenül mindenütt a sertéstartás preferáló), illetve a szubjektív megítélésnek tág teret adó (pl. az értékelési szempontok között a pályázatra adható pontok mintegy 40! %-át kitevő, szakmailag és tartalmilag meghatározatlan, ezért a szubjektivitást és ezzel a korrupció lehetőségét magában hordó „2.7.: A gazdálkodási terv szakmai és gazdasági megalapozottsága” értékelési szempont) eleme. De ugyanide sorolható a pályázatok titkosítása, sőt a pályázók számára a titoktartási kötelezettség előírása. Mindez előrevetítette a pályázatok kedvezményezettjei és elbírálásának objektivitása körüli súlyos konfliktusokat. Ennek szemléltetésére álljon itt példaképpen a haszonbérleti pályázatok elbírálásának néhány szempontja, és az ezekkel kapcsolatos **néhány súlyos aggály illetve kritikai megjegyzés**.

- Az egyes szempontokra adható pontszámok és értékelési súlyszámok rendkívül aránytalanok. Az egymást kizáró szempontok figyelembe vételével kapható maximális - az értékelési súlyszámokkal szorzott - összes pontszám, melyet egy-egy pályázó elérhet 382 pont. Ebből a gazdálkodási tervre, amely több - részben szakmailag hibás vagy nyilvánvalóan egy irányba mutató, illetve a szubjektív megítélésnek szinte korlátlan teret nyitó - értékelési szempontból tevődik össze, erre 272 pont adható. Az összes többi - a pályázó gazdálkodási helyzetét, státusát, korát, szakmai gyakorlatát vagy éppen génmegőrzési, környezetgazdálkodási tevékenységét leíró - szempontra mindössze 110 pont kapható.
- Az e gazdálkodási tervben szereplő, állattartással kapcsolatos - „2.1. Meglévő állatállomány megtartása” és „2.2. Állatállomány beállítása, bővítése, fejlesztése” - szempontok és az azokra adható pontszámok részben súlyos szakmai tévedésen alapulnak, részben egyértelműen a nagy állatállománnyal rendelkező pályázókat hozzák egyoldalúan kedvező helyzetbe. Azzal ugyanis, hogy - függetlenül attól, hogy mely tájon vagyunk - mindenütt a sertéstartásra lehet a legnagyobb pontszámot kapni, éppen a tájak közti eltéréseket tagadja, amely pedig a minőségi mezőgazdaságnak, a környezet és tájgazdálkodásnak egyik legfontosabb szakmai alapelve. Ezzel azt a szakmailag hibás üzenetet közvetíti, mint hogyha a Hortobágyi szikes pusztán is ugyanazon állattenyésztésre, tartásra lenne szükség, mint pl. a gabona övezetben, mint hogyha a legeltetéses állattartás, a szarvasmarha-, juh- vagy kecsketartás általánosan és mindenütt alacsonyabb rendű lenne, mint az abrakfogyasztó sertéstartás. Lehet, hogy bizonyos nagyotkés élelmiszeripari érdekeltségeknek nagy tömegű sertéshús alapanyagra van szüksége, és az ezzel kapcsolatos üzleti terveik kiszolgálása lenne a cél?! Erre utal egyébiránt az is, hogy minél nagyobb a pályázó tömegtermelést megalapozó állatállománya, annál több pontot kap, vagyis nem a fajlagos - területegységre vetített - állatlétszám, hanem az állatállomány abszolút nagysága határoz.
- A gazdálkodási terv „2.7. Szakmai és gazdasági megalapozottság, illeszkedés a vidékfejlesztési stratégiához, a birtokpolitikai irányelvekhez és a pályázati felhívásban rögzített célokhoz” címében hosszú, de tartalmában teljességgel meghatározatlan bírálati szempontra önmagában 150! pont, a 382 összes pontszám mintegy 40! %-a adható. Egyebek mellett ez az a szubjektív bírálati elem, amely mindent fölülírhat, az összes többi szempontot elfedheti. Jellemző módon az a 8. melléklet, amely a gazdálkodási terv elkészítéséhez ad némi kapaszkodót, erről a 2.7. szempontról egyetlen szóval sem tesz említést, teljesen szabad kezét adva a pályázónak, de még inkább annak a bírálónak, aki ezt a terv-elemet értékeli. A titkosítás révén pedig azt is megakadályozza, hogy a pályázatokba és a bírálatokba akár maguk a pályázók, akár mások betekintsenek. Jogorvoslati lehetőség pedig nincs!

Magam végül azzal voltam kénytelen ideiglenesen beletörődni ebbe a számomra alapvetően elfogadhatatlan, a helyi közösségeket és a nyilvánosságot kizáró pályázati rendszerbe, hogy lássuk a rendszer eredményeit. Hátha én tévedek, és a föld végül mégis a helyben lakó gazdálkodó családokhoz és a gazdálkodást, letelepedést továbbá gyermekek világra hozatalát és tisztességes felnevelését vállaló fiatal párokhoz jut, ahogyan ezt nekem belső kormányzati vitapartnereim váltig bizonygatták. Mindezek alapján, **az államtitkári poszton maradásomat** részben e földbérleti pályázati folyamat **eredményétől tettem függővé**. Az ugyanis, hogy az állam kezelésében lévő egyik legfontosabb nemzeti vagyon-elemet, a termőföldet kinek - az erős érdekérvényesítő képességű, spekuláns nagyotkés érdekcsoportoknak, „zöld báróknak” és „oligarcháknak”, vagy a helyi közösségeknek, a helyben lakó gazdálkodó családoknak - juttatjuk, az alapvetően **eldönti a politikánk hitelességét**. Itt tehát nem csupán néhány 10 ezer hektárról, hanem a szavahihetőségünkéről, a becsületünkéről van szó! És persze a magyarság és a vidék megmaradásáról, jövőjéről!

E folyamat eredményeképpen és ezekkel a súlyos gondokkal terhelten született meg **2011 októberére** az a pályázati és bírálati szempontrendszer, amely ugyan a belső vitás kérdések jelentős részét nem oldotta meg, a pályázatok várható eredményeit illetően számos kételyt hagyott, ám – több mint egy év késéssel bár, de – **meg lehetett hirdetni a földbérleti pályázatokat.**

A pályázatos bérbeadást azonban az állam bizonyos esetekben változatlanul nem tekinti magára kötelező érvényűnek. A pályázati rendszer és eredményei elemzése előtt lássunk erre két jellegzetes példát.

2. Az állami földek pályáztatás nélküli, „megbízási szerződéses” bérbe adása

Az állami földek pályáztatást, nyilvánosságot megkerülő bérbeadásának úgy tűnik változatlanul tág tere kínálkozik, és az állam láthatóan előszeretettel alkalmazza is azt. Ennek egyik módszereként meghirdeti ugyan az NFA az adott, lejárt szerződésű földrészletre **a bérleti pályázatot**, ám azt – vélhetően a kritériumoknak mindenben megfelelő, nehezen elutasítható, igen jó helyi pályázatok miatt – **utólag érvényteleníti**, és - a föld megművelésének kötelezettségére hivatkozva – a nyilvánosság teljes kizárásával, megbízási szerződéssel az előre kiszemelt „csókos nyertesnek” adja bérbe. Az utóbbi időben ennek egyre több példájával találkozunk, melyek közül talán **a somogyi Bábonymegyer gazdáinak esete** kapta a legnagyobb sajtónyilvánosságot.⁹³ (Részletesebb leírását lásd a következő „Esettanulmányok” fejezetben).

A másik – tán még kiterjedtebben alkalmazott - **módszer** szerint a lejárt bérleti szerződésű területekre – különböző indokokkal – az NFA **nem is hirdet földbérleti pályázatot**. A meghirdetett területek mellett az ily módon meg sem hirdetett **31 ezer hektár** legalább ugyanolyan kételyeket vetett fel. Az egy évvel már meghosszabbított, és 2011. október 31-én ismét lejárt hasznosítási szerződésekkel lekötött, elvileg felszabaduló és előzetesen az NFA által közszemlére tett 65 ezer hektár helyett ugyanis csak 34 ezer hektár került nyilvános pályázat keretében meghirdetésre. Ez a közvélekedésben azonnal felvetette annak a lehetőségét, hogy a fennmaradó 31 ezer hektár bérleti jogát a Kormány nem is akarja megpályáztatni, hanem 2010-hez hasonlóan ismét „termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződés” keretében, adott érdekköröknek – zömében ismét a területeket eddig is használó tőkés társaságoknak - nyílt pályáztatás nélkül kívánja bérbe adni. Ezt a vélekedést csak erősítette, hogy a meg nem hirdetett területek **használói** - helyben általában köztudottan - **abból a tőkés társasági körből kerülnek ki, akikkel** a széles körben terjedő információk szerint „a vidék békéje” érdekében és jegyében - korábbi birtokpolitikai elveit részben feladva – **a kormányzat már 2011. elején megállapodott**. Mindez beigazolódott, amikor az NFA 2011 őszén másodszor, majd 2012 őszén immár harmadszor is meghosszabbította ezeket a nyilvánosság elől elzárt megbízási szerződéseket. Nem véletlen, hogy ezeket a szerződéseket az NFA a végsőkéig titokban tartja, és csak jogerős bírósági döntés hatására volt kénytelen legalább a kedvezményezettek nevét és szerződéseik számát az érintett települések listájával nyilvánosságra hozni.⁹⁴

Ebbe a körbe tartozik Fejér megyében **pl. a lepsényi földek** körül kibontakozó – országossá terebélyesedő – éles vita. Ez a korábbi földhasználó – a **Nyerges Zsolt** szolnoki ügyvéd és **Simicska Lajos** „kormány közeli” nagyvállalkozók érdekeltségi körébe tartozó, több nagy agrárcéget magába foglaló, és e cégek valamint földterületeik révén 2011-ben több mint 3,7 milliárd! Ft agrártámogatáshoz jutó Mezort-csoporthoz tartozó **Mezort Zrt.** leányvállalata, a **Dél-Balaton Agro Kft.** – valamint a felszabaduló több száz hektár földre évek óta váró, a birtokpolitika hivatalosan meghirdetett irányelveinek minden tekintetben megfelelő, helyi, gazdálkodó családok érdekei között feszülő ellentétet tette a közbeszéd tárgyává. **Az eset igen tanulságos, mint egy „állatorvosi ló”** magán hordja az állami földbérleti rendszer körüli „rendellenességek” számos elemét, ezért **érdemes** azt röviden bemutatni és **szemügyre venni** (részletes leírását lásd a következő „Esettanulmányok” fejezetben).

⁹³ **Bábonymegyer gazdáinak esete:**

http://www.kielegyenafold.hu/hirek/babonymegyeren_trukkosan_semmiztek_ki_a_gazdak-at_-c10858.html

http://www.kielegyenafold.hu/hirek/amp8222ha_pofaztok_megdogletekamp8221_akasztogat_acsoltak_a_babonyi_gazdak-c10857.html

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/allami-kisemmizes-talpalatnyi-fold-se-jutott-a-helyi-gazdaknak-489387>

http://nol.hu/belfold/20130301-foldharc_minden_eszkozzel

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/aki-pofazik-megdoglik-gazdakorok-harca-az-allami-foldekert-485001>

<http://www.sonline.hu/helyi-ertek/velem-en/janos-8-32-angyan-50-524584>

⁹⁴ **Megbízási szerződések:**

http://hvg.hu/gazdasag/20131030_A_foldalapkezelelo_a_masodfoku_itelet_utan

http://www.blikk.hu/blikk_aktualis/59-allami-foldterulet-simicska-cegeinek-2215441

<http://www.hir24.hu/belfold/2013/11/05/igy-lehet-tobb-telepulesen-helyi-gazda-simicska-lajos/>

A korábbi kérdés - hogy tudniillik **a kormányzat továbbra is fenntartja-e** a nyilvánosságot elkerülő, pályáztatás nélküli bérbeadás lehetőségét. Vagy az ígéreteknek megfelelően ezekre a – vélhetően a legnagyobb „halakat”, a legerősebb érdekköröket, a „védettek kasztját” is közvetlenül érintő – földekre is kiírják a nyilvános földbérleti pályázatokat – a földforgalmi törvény elfogadásával eldőlni látszik. Az ugyanis intézményesítette, kétharmadosra tette, sarkalatos törvénybe emelte az úgynevezett „**kényszerhasznosítás**” lehetőségét, amely gyakorlatilag továbbviheti a nyilvánosság elől elzárt földbérleti lehetőségeket. Ennek kimenetelét nem csupán a zászlóvivő Lepsényben vagy Bábonymegyeren, de az országban, a vidéken **sokfelé nemcsak feszülten figyelik** a gazdálkodó családok és a helyi közösségek, **hanem ön- és földvédelmi szerveződések hoznak létre.**^{95 96}

3. Esettanulmányok – az állami földbérleti rendszer néhány kiemelt „állatorvosi lova”

Mielőtt az állami földbérleti rendszer és eredményei megyénkénti majd együttes vizsgálatához kezdenénk, lássunk először néhány olyan példát, esettanulmányt, amelyek egyfajta „*állatorvosi lóként*” magukon hordozták a rendszer szinte minden súlyos rendellenességét, annak már eddig is mintegy jelképeivé váltak.

➤ **Borsodi Mezőség: az első körös földbérleti pályázatok megsemmisítése és a „lezsugázás” új rendszere Csák Máté földjén**

A Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben és puffer-területén, a Mezőcsáti Kistérségben az illetékes Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és a helyi társadalom közel két évtized alatt korrekt, kölcsönösen eredményes együttműködést alakított ki. A kistérségben erre az együttműködésre alapozva tudatos vidékfejlesztési program zajlott. E program sikerének is egyik fontos alapfeltétele volt, hogy a termőföld és az egyéb helyi erőforrások a helyi közösségek, a helyben lakó gazdálkodó családok kezében és használatában legyenek. Éppen ezért a vidékfejlesztési tárca vezetése a földbérleti viszonyok átalakítási folyamatában a térséget kezdetektől „*zászlóshajónak*” tekintette, ahol példa értékkel tervezte megkezdeni a visszavett állami földterületek helyi gazdálkodó családokhoz, helyi közösségekhez juttatását.

Ennek egyik legkomolyabb akadálya éppen az volt, hogy az állami tulajdonú területek kezelője, a BNPI 1995-ben az állam és a helyi közösség szempontjából igen előnytelen, hosszú – 20 éves - futamidejű haszonbérleti szerződést kötött 4.200 hektárnyi területre a részben olasz tulajdonosi háttérű Mariano Kft- vel. A társaság a piaci ár töredékéért bérelte a területet, egy részéért 100 Ft/ha/év bérleti díjat fizetett, a nagyobbik részét térítés nélkül használta. Emellett a cég a természetvédelmi feladatait sem látta el, ennek ellenére a területek után csak az utolsó 4 évben összesen több mint 800 millió Ft támogatáshoz jutott.

A Magyar Állam mindezek miatt mintegy 10 éven keresztül perben állt a céggel, amely a jog minden eszközét kihasználta a bírósági döntés elodázására, és talán az állam sem tett meg mindent jogai érvényesítéséért. A 2010-ban alakult új polgári kormányzat és a tárca az esetet precedensértékűnek tekintette, és komoly erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a területet használó, spekuláns tőkés társaságtól valamint a hozzá kapcsolódó - nagyrészt átláthatatlan, ám részleteiben a helyi közösség által jól ismert - gazdasági és politikai érdekkörtől és hálózattól visszaszerezze, és ígéreteinek megfelelően a helyi közösségnek visszajuttassa. Az ügyet magam is az ország tényleges rendszerváltó megújításának, a vidék talpra állításának, a helyi gazdaság és társadalom megerősítésének mintapéldájaként tartottam számon, és a VM legfelső vezetése is hosszú időn keresztül így kezelte.

Az események akkor gyorsultak fel, amikor 2011 júniusában a Legfelsőbb Bíróság jogerős ítéletében semmisnek nyilvánította a Bükki Nemzeti Park és a Mariano Kft. között 1995-ben létrejött földbérleti szerződést. A példa értékű ítéletet követően erőteljes gazdasági és politikai „*lobbi-tevékenység*” indult, és a tárcára is komoly nyomás nehezedett, hogy egyezzen meg a Kft-vel. Ám némi belső feszültség – a Környezetügyi Államtitkárság megegyezést kezdeményező felvetése - után az az általam is a leghatározottabban szorgalmazott döntés született, hogy a nyomás ellenére sem alkudozunk a pervesztes Kft-vel, hanem a visszaszerzett területeket pályázati úton az arra hosszú ideje váró, helyben lakó, gazdálkodó családoknak adjuk tartós bérbe.

⁹⁵ *Gazdálkodó Családok Egyesülete:* <http://gazdalkodocsaladok.hu/>

⁹⁶ *Gazdatanácsok Szövetsége:* <http://gazdatanacs.blogspot.hu/>

Az első földbérleti pályázat példának szánt előkészítése és lebonyolítása érdekében a Vidékfejlesztési Minisztérium vezetése az alábbi fontosabb intézkedéseket hozta, lépéseket tette.

- Létrehozott egy koordinációs bizottságot, melyet a Miniszter megbízása alapján munkatársaimmal én irányítottam, de abban a kezdetektől aktívan részt vett az Illés Zoltán által irányított környezetügyi államtitkárság és annak Rácz András által vezetett természetvédelmet felügyelő helyettes államtitkársága, a Simon Attila vezette jogi helyettes államtitkárság, a BNPI, az NFA és az MVH vezetése továbbá Budai Gyula elszámoltatási kormánybiztos is. Kora ősszel – előbb földügyi miniszteri megbízottként, majd október 22-től kinevezett földügyi miniszteri biztostként - Szabó Csaba is bekapcsolódott a munkába.
- A bizottság a BNPI számára azonnal feladatul szabta, hogy a helyi közösség, az érintett önkormányzatok és a Borsodi Mezőség Gazdakör Egyesület bevonásával – a törvényi feltételek és birtokpolitikai irányelveink alapján, a tárca szoros felügyelete mellett – haladéktalanul dolgozza ki a haszonbérleti pályázat feltételeit. A helyi lakosság közvetlen bevonását országos minta kísérletének is szántuk, melynek tapasztalatait az akkor előkészítés alatt álló, ősszel indítani tervezett, az NFA által koordinált új állami földbérleti pályázati rendszer kialakításánál is érvényesíteni kívántuk.
- A 2011. július 18-ával indult intenzív munka során a BNPI vezetése példás gyorsasággal elkészítette a haszonbérleti pályázati kiírást. Helyi értekezletek keretében egyeztettek a térség érintett 9 településének önkormányzataival, szakmai szervezeteivel és gazdálkodóival. Adatbázis alapon pontosították a haszonbérbe adni tervezett földrészeket körét és térmértékét, a gazdák részére munkatérképeket készítettek, amelyeken javaslatokat tehettek a pályázati egységek kialakítására. Az érintett és a környező településeken meghirdették a földhasználat lehetőségét, és a Gazdakör bevonásával termőföld-igény felmérést végeztek a helyi gazdálkodó családok körében.
- A beérkezett igények előzetes felülvizsgálatát, a „komolynak” tekinthető gazdálkodói igények kiszűrését a BNPI felkérésére a Gazdakör végezte. A blokkok, pályázati egységek ezen - helyben jelentkező, szakmailag indokolt - igények alapján, továbbá egyéb szempontok (pl. a megközelíthetőség, használhatóság, kút elérhetősége, szárnyék erdők elhelyezkedése, stb.) helyismerethez kötött, közös mérlegelésével kerültek kialakításra. Végül 54 pályázati egység került kialakításra, melyeket a Gazdakör által elfogadott, három – kezdő ill. működő gazdálkodóknak valamint juhtartóknak szóló - pályázati típusba soroltak.
- A bírálatban érvényesíteni tervezett általános szakmai szempontokat és a bírálati rendszer egészét közösen alakították ki. A nyertesek számának növelése érdekében az együttes pályázat alkalmazására tettek javaslatot, amely lehetőséget teremt olyan kisebb gazdálkodók részére is, akik önmagukban nagyobb blokk elnyerésére nem lettek volna képesek, de ez a megoldás egyben a családi gazdálkodás keretében induló fiatal gazdáknak is nagyobb biztonságot adhatott volna a kezdéshez. Fontos közös elvként határozták meg, hogy a felvehető pályázati csomagok számát 3 db-ban, az egy érdekcsoport által megnyerhető összes terület térmértékét pedig 200 ha-ban maximálták. Ezek figyelembe vételével a BNPI - a VM instrukcióinak megfelelően, a települések helyi lakosainak előnyeit garantáló pontok beépítésével, továbbá a Gazdakör javaslatait és a jogi kereteket figyelembe véve - elkészítette a bírálati szempontrendszert és pontozási javaslatot, amit a Gazdakör elfogadott, a miniszteri operatív bizottság pedig jóváhagyott.
- Mivel augusztus 18-án jelent meg a földbérleti pályázatok eljárásrendjét szabályozó 161/2011 (VIII. 18.) számú kormányrendelet, ezért az egy hónap alatt - a tárca által megkíván egyeztetések lebonyolításával, példa értékű gyorsasággal – előkészített pályázati anyagokat és rendszert össze kellett hangolni a szeptember 1-től hatályos új jogszabállyal. Ezt a BNPI augusztus 30-ra elvégezte, a pályázati felhívásokat augusztus 31-én az érintett önkormányzatokhoz eljuttatta, ahol azok szeptember 1-én kifüggesztésre kerültek.
- Az információk minél szélesebb körű biztosítása érdekében a BNPI vezetése a pályázati kiírásról szeptember 5-én a Gazdakör elnökségi ülésén, majd szeptember 7-én a Gazdakör által a Mezőcsáti Művelődési Házban szervezett nyilvános fórumon részletes tájékoztatást adott. Ezen túl az Igazgatóság ügyfélszolgálatot alakított ki, ahol fogadták a gazdálkodókat, és számukra a pályázattal kapcsolatosan szükséges információkat, segítséget megadták.
- 2011. szeptember 15-én a VM kibővített operatív bizottsági ülésén – ahol első alkalommal vett részt Szabó Csaba, friss földügyi miniszteri megbízott - Duska József, a BNPI igazgatója a pályázattal tartalmáról, folyamatáról és annak állásáról részletes tájékoztatást adott, valamint Budai Gyula

kormánybiztosnak, Szabó Csaba miniszteri biztosnak továbbá nekem a teljes anyagot átadta. Szakmai vagy politikai kifogást senki nem emelt. Magam megköszöntem a példa értékű munkát. A kiterjesztheség érdekében az Igazgatóságtól a kidolgozott rendszer és az egyeztetési folyamat dokumentálását, a helyben lakó, gazdálkodó családokkal és a Gazdakörrel való további szoros együttműködést, és a helyi közösségek megerősítését, helyzetbe hozását kértem.

- A pályázati csomagok felvételére a jogszabályi előírásoknak megfelelően a BNPI székhelyén személyesen, vagy hivatalos meghatalmazott útján, szeptember 30-ig volt lehetőség. A pályázatok beadási határideje október 3-a 12 óra, bontásáé október 5-e 9 óra, elbírálásáé október 24-e, az eredmények közzétételéé pedig október 25-e volt. A pályázati eljárás során 131 pályázati csomag felvételére került sor, és a megadott határidőn belül 109 pályázatot nyújtottak be a BNP Igazgatóságra.

Az első pályázati forduló érvénytelenítése és annak körülményei ezek után legalább is meglepőek, bár már október 3-a, a pályázatok benyújtási határnapja előtt is voltak erre utaló – utólag fontosnak bizonyuló – körülmények, fejlemények.

- Már a pályázati előkészítő munka során - július végén, augusztus elején - nyilvánvalóvá vált, hogy egyes igénylők a pályázati feltételek elveinek nem felelnek meg. Az igénybejelentők között volt pl. az éppen kiebrudalt Mariano Kft., továbbá – a helyi közösség által közismerten – „igen magas politikai kapcsolatokkal rendelkező” több pályázó is, köztük egyebek mellett Hagyacski József 600 ha, Demeter Péter 400 ha, Kanyok Attila pedig ugyancsak 400 ha földigénnyel. Amikor a tervezési munka abba a fázisba érkezett, amelyben már látható volt, hogy a 200 hektáros felső területi korlát és egyéb kritériumok miatt az igényük nem fog kielégülni, ők a feltételek megváltoztatása érdekében intenzív lobbitevékenységbe kezdtek.
- A nyomásgyakorlással többen is próbálkoztak. Ezzel magam úgy szembesültem, hogy a földhasznosítási pályázati folyamat során két ízben is - a Mariano Kft.-vel való esetleges megállapodás meghiúsulásakor, majd a pályázati dokumentációnak a földügyi miniszteri megbízott számára történő szeptember 15-ei átadását követően – „rosszalló megjegyzést” kaptam Tállai András államtitkártól, amit mindkét alkalommal visszautasítottam. Ezen túl 2011. szeptember 22-én délután Mengyi Roland, a B.A.Z. Megyei Közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő – helyi információk szerint - szóban megkísérelte utasítani a BNPI igazgatóját a pályázat visszavonására, amit ő kizárólag államigazgatási illetékességű, írásbeli utasításra látott részéről lehetségesnek. De erre utal az is, hogy 2011. szeptember 30-án, Lakitelken, a XXIX. Országos Gazdafórumon „Az állami tulajdonú termőföldek hasznosításának aktuális kérdései” címmel Szabó Csaba, a VM földügyi miniszteri megbízottjaként, hivatali minőségében tartott előadásában a Borsodi Mezőség TK földbérleti pályázatát már, mint negatív példát említette, egyben 3 nappal a beadási határidő lejárta előtt felvetette a pályázat visszavonásának lehetőségét. Ezekről én ekkor még mit sem tudtam!
- Ugyanezen a napon, Budapesten, az OMÉK-en, a Nemzeti Vidékstratégia 2020 társadalmi vitájának záró rendezvényén „Nemzeti Vidékstratégia – a magyar vidék jövője” címmel megtartott eladásomban a Borsodi Mezőség földbérleti pályázatát országosan követendő példaként, „zászlóshajó”-ként említettem. Másnap, október 1-én ugyancsak az OMÉK-on rendezett Földügyi fórumon, „A vidékfejlesztési tárca hosszú távú földbirtok politikája” címmel – az előadást utolsó pillanatban visszamondó földüggyekért felelős államtitkárt, Farkas Imrét helyettesítve – megtartott előadásomban ugyanezt tettem.
- Ezen a napon, október 1-én a Földügyi fórum ideje alatt, ahova a Miniszter Farkas Imre helyett engem küldött, miniszteri értekezletet tartottak, ahova távozásomat követően érkezett meg Szabó Csaba miniszteri megbízott is, majd – amint az utólag számomra is kiderült – távollétemben döntés született a Borsodi Mezőség földbérleti pályázatainak érvénytelenítéséről és visszavonásáról. Erről én csak utólag, október 4-én délelőtt értesültem, így október 3-án, hétfőn még a Túri-Kovács Béla képviselő úr által - I/4227 számon, „Hol tart az állam tulajdonában álló termőföldekhez kötődő nemzeti érdekeink védelme” címmel - a vidékfejlesztési tárca vezetőjéhez intézett interpellációjára adott válaszában is mintaértékkel említettem a Borsodi Mezőség földbérleti pályázatának előkészítését és lebonyolítását.
- Mialatt én az interpellációra válaszoltam, Szabó Csaba miniszteri megbízott telefonon utasítást adott a pályázatok azonnali visszavonására, és a BNPI igazgatóját, Duska Józsefet Budapestre rendelve, a miniszter őt hivatalából azonnali hatállyal felmentette. Ezek után – a felügyelő helyettes államtitkár, Rácz András megerősítő tájékoztatását követően - a BNPI igazgató-helyettese a pályázatot 10 órával a beadási határidő lejárta után, érdemi indokolás nélkül visszavonta, és az igazgatóság honlapján hirdetményben tájékoztatta az érintetteket, hogy bontatlan pályázati anyagaikat november 2-ig átvehetik az Igazgatóságon. Én csupán másnap és a BNPI vezetésétől értesültem a történetekről.

- A VM nehezen értelmezhető sajtómagyarázata szerint a Borsodi Mezőség földbérleti pályázatát azért kellett visszavonni, mert még a bírálat előtt „*utolérte, beérte*” a NFA földbérleti pályázata, és az abban meghirdetésre kerülő egységes elvek szerint kívánják a BMTK földbérleti pályázatait is lebonyolítani. Ezzel szemben Sebestyén Róbert, az NFA elnöke még 2011. október 13-án, a MAGOSZ választmányi ülésén is - konkrét kérdésre - azt válaszolta, hogy a Nemzeti Parkok kezelésében lévő, védett területek vonatkozásában nem az NFA pályázati feltételei érvényesek, hanem egy - majd később kialakítandó - NFA-tól független eljárásrend.
- Másnap Budai Gyula kormánybiztossal azonnali szűk körű vezetői egyeztetést kezdeményeztünk, melyen rajtunk kívül Fazekas Sándor miniszter és Szabó Csaba miniszteri megbízott vett részt. Ezen a megbeszélésen a történeteket határozottan számon kérő Budai Gyula a döntés általa feltételezett igazi okairól, gazdasági, politikai háttéréről, a személyi és egyéb összefüggésekről beszélt, (nevekről és összefüggésekről, amelyek azután a legnagyobb nyertesekkel kapcsolatban – úgy tűnik, megalapozottan – ma sorra fel is merülnek!). A kormánybiztos – velem ellentétben, aki minderről ott értesült – láthatóan igen tájékozott volt a háttérkapcsolatokról, amiket a vitapartnerek sem cáfoltak. Ezekkel ő szembesítette a minisztert és a miniszteri megbízottat, kilátásba helyezve ezek nyilvánosságra hozását, és mindketten sürgettük a döntés megváltoztatását. (Ennek ismeretében tanulságos mai nyilatkozatait hallgatni!) A miniszter közölte, hogy a döntés nem változtatható, majd az új pályázat előkészítését és lebonyolítását tőlem elvonva, azzal - a továbbiakban miniszteri biztosi felhatalmazással – egy személyben és teljes jogkörrel Szabó Csabát bízta meg.

A megismételt földbérleti pályázat feltételei, bírálati szempontjai és pontrendszer e fenti egységesítési hivatkozás ellenére nemcsak az első forduló pályázati feltételeitől, hanem az NFA által alkalmazott általános rendszertől is jelentősen eltért. Az eredeti - szigorúbb és a helyi közösségek érdekeit konszenzusosan érvényesítő - pályázati feltételeket jelentősen felpuhították. Az új pályázati feltételrendszerben ezek közül egyetlen kritérium sem maradt, vagyis az új pályázóknak a feltételek jelentős részének már egyáltalán nem kellett megfelelniük. A bírálati rendszerben ugyanakkor változatlanul megmaradtak azok a szempontok, pontszámok és súlyarányok, amelyek egyrészt igen csekély előnyt, többletpontot adtak pl. a fiataloknak, a helyben lakóknak vagy a szakmai ismereteknek, másrészt szakmailag megalapozatlanok vagy egyértelműen a nagy állattartó telepekkel rendelkezőket preferálták.

De ennél is súlyosabb következménnyel járt, hogy változatlanul és feltűnően nagy pontszámmal valamint súlyaránnyal szerepeltek azok **a bírálati szempontok**, amelyek **tág teret biztosítanak a bíráló szubjektív megítélésének**. Elég itt csak a „2.7. Szakmai és gazdasági megalapozottság, illeszkedés a vidékfejlesztési stratégiához, a birtokpolitikai irányelvekhez és a pályázati felhívásban rögzített célokhoz” bírálati szempontra utalni, amelyre önmagában **150! pont** - a 380 összes pontszám közel **40! %-a** - adható. Egyebek mellett ez az a szubjektív bírálati elem, amely mindent fölülírhat, az összes többi szempontot elfedheti, mint ahogyan **a megismert pályázatok esetében ez a szempont igen gyakran el is döntötte, hogy ki nyeri a pályázatot**. Jellemző módon a kitöltési és bírálati segédlet (8. melléklet) erről a 2.7. szempontról egyetlen szóval sem tesz említést. Így azután könnyen előfordulhatott az a helyzet, amit egy konkrét blokk pályázatainak egri, helyszíni vizsgálata során magam állapítottam meg. Két pályázat gazdálkodási terve ugyanis szóról szóra megegyezett, ám ugyanarra a szövegre az évek óta e szakterületen tevékenykedő vesztes 60 pontot kapott, míg a gazdálkodásba épphogy belecsöppent nyertes 120 pontot, ami el is döntötte, melyikük nyer.

A titkosítás következtében pedig – amely **közzvagyon** bérbeadása esetén bizony megítélésem szerint az **új Alaptörvényünkbe** (betűjébe, de mindenképp szellemébe) **ütközőnek is tekinthető** - mindezt konkrét nevekkal, adatokkal még csak nyilvánosságra sem lehet hozni! Ennek révén a rendszer azt is megakadályozza, hogy a pályázatokba és a bírálatokba akár maguk a pályázók, akár mások betekintsenek. Ezzel – a bizonyítékok nem hozzáférhető, illetve nyilvánosságra nem hozható volta miatt - egyúttal megakadályozza a szabálytalanságok, részrehajló bírálatok vagy szándékos torzítások feltárását, a problémák jogi útra terelését. Egyébként **jogorvoslati lehetőséget a rendszer nem is tartalmaz!**

A megismételt pályázatot a fenti feltételekkel 2011. december 7-én írták ki. A beadási határidő 2012. január 23-a volt. A meghirdetett 2.847 ha terület 44 földrészlete (blokkja) közül 2.718 ha terület 41 blokkján volt eredményes a pályázat. Eredményhirdetésre 2012. március 28-án, szerződéskötésre pedig április 3-án került sor. A durva beavatkozás, az első pályázati forduló érvénytelenítése majd a megváltoztatott feltételekkel megismételt pályázat már a kívánt eredményt hozta. A jól azonosítható érdekkörök pályázói

vitték el a bérbe adott területek többségét. A részletes eredmények a **II. földügyi jelentésében**⁹⁷ megtalálhatók.

Bár az állami földek bérbeadásának egyik legelrettetőbb esettanulmányával kapcsolatban a kormányzat súlyos kritikákat kapott és az ügyel kapcsolatban több – nyomozati illetve ügyészégi⁹⁸ szakban lévő - feljelentés is született, ám **a tárca hajthatatlannak mutatkozik**, és nem csak a kihirdetett eredményekhez, de a „*lezsugázás*”, a szubjektív beavatkozás lehetőségét elemi módon magában hordozó rendszerhez is makacsul ragaszkodik. **Nem akármiről lehet** ugyanis **szó**, nem akármekkora lehetőség kínálkozhat a térségben a spekuláns tőke számára, és ehhez képest mit sem számítanak a helyben élő, gazdálkodó családok, a helyi közösségek, elhanyagolható az ő megmaradásuk. Itt már több tízezer ha értékes terület megszerzése lehet a tét.

Nos, ami ezt a vélhető háttérrel illeti, éppen most zajlik annak a több millió eurós költségvetésű táj-rehabilitációs program befejező szakasza, amit mintegy 20 éve kezdtek el a helyi lakosság segítségével, rájuk való folyamatos hivatkozással. Ez a **18.000 hektár Magas Természeti Értékű Terület (MTÉT) egy tömbben**, jelentékeny része a **Mezőkövesdi Járásban**, igen nagy értéket képvisel. Ebből osztottak ki 2012-ben 2.800 ha-t főként „kormány-közel” érdekeltségeknek, rokon, baráti köröknek, helyi kiskirályoknak és strómanjaiknak. Ez azonban még nem is „fájt” igazán a helyi gazdacsaládoknak és más, ténylegesen helyi gazdálkodó szervezetnek, mert ezt a területet korábban az olasz Mariano Kft. bitorolta majd két évtizedig, így a helyi embereknek némi munkalehetőségen kívül nem sok köze volt hozzá. Most viszont már arról a nagyobbik részről, 15.000 hektárról van szó, ami **a kárpótláskor a helyi közösségek tulajdonába került**, amin **a mai napig életvitelszerűen ők gazdálkodnak**. Ennek a tulajdonjogát - a védett területek nevesítésének törvényi tilalma által kényszerítve – 1996 - 1998-ban (az állami kisajátítást **jóhiszeműen** megelőlegezve) **fillérekként eladták** a Bükki Nemzeti Parknak, puffer-területét pedig a Tiszatáj Közalapítványnak.

Tették ezt annak a Nemzeti Parkos információnak a tudatában, hogy az általuk is kívánt táj-rehabilitáció, vizes élőhely-rekonstrukció központi támogatásának feltétele az 1/1 állami tulajdon, és a minden földvásárláskor elhangzó ígéretnek a birtokában, hogy természetesen mindenkor **nekik lesz elsőbbségük a rehabilitált földek használatában!** Tisztességes magyar emberek lévén, álmukban sem fordult meg soha a fejükben az a gondolat, hogy létezhet olyan kártékony, bitang politikai erő vagy bármely más hazug formáció, amely, vagy aki e földek haszonbérbe adásában nem a helyi gazdát vagy helyi emberek helyi szövetkezését részesíti abszolút előnyben!

A helyiek 2001-ben még a „*tőke szabad áramlásától*”, 2008-9-ben az MSZP-től, Tátrai Miklós csapatától féltették a jövőjüket. Ma azonban úgy tűnik, hogy éppen a helyi MSZP-SZDSZ-Fidesz potentátok összeborulása teszi tönkre őket. A mostanában „*dobra-verésre, kalapács alá kerülő*”, EU pénzzel „*kistafírozott*” területet a volt Mariano uradalom mintájára már nem lehet egyszerűen elorozni a helyi közösségek elől, hanem el kell venni tőlük. Ez már más lépték, más kategória, más indulat. Aki helyi földműves innen idegen erők miatt kiszorul, annak és családjának az már a véget jelenti. A terület sorsa a helyi közösség sorsát is eldönti. Az eddigi fejlemények nem adnak sok okot a bizakodásra, és bár nincs még vége a történetnek, de az eset már így is az állami földbérleti rendszer szinte minden rendellenességét magán hordozó, egyik első és legsúlyosabb „*állatorvosi lovává*” vált.⁹⁹

⁹⁷ *A Borsodi Mezőség állami földbérleti pályázatairól és azok eredményeiről készült jelentés:*

http://www.kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek/angyan_jozsef_levele_es_elemezese_a_borsodi_mezoseg_allami_foldberleti_palyazatairol_es_azok_eredmenyeirol-c638.html

⁹⁸ *Költségvetési csalás büntetnének alapos gyanúja miatt nyomozás indult Kanyok Attila ellen:*

<http://www.greenfo.hu/hirek/2013/11/15/buntetougyek-es-vezetovaltas-a-bukki-nemzeti-parkban?referrer=rss>

Vádemelés a Borsodi mezőség ügyében: http://nol.hu/belfold/20131213-nem_a_szakma_dontott

<http://www.egriugyek.hu/eger-ugye/2572-all-a-bal-a-buekki-nemzeti-park-igazgatosagan.html>

<http://www.greenfo.hu/hirek/2013/12/13/vademeles-a-nemzeti-parkos-ugyvedi-mutvi-miatt>

⁹⁹ *Sárvári Attila*, a Borsodi Mezőség Gazdakör titkára az OGY. Mg. Biz. Ellenőrző Albiz. 2013. december 18-i ülésén az esetet ismertette <http://www.youtube.com/watch?v=NK5XMxOU8Sk>

➤ Lepsény – a helyi gazdák, az oligarcha és a hatalom arroganciája

A Lepsény külterületén, 091, 0101 és 0103 helyrajzi számon nyilvántartott, állami tulajdonban lévő, összesen közel 600 hektár termőföld haszonbérleti szerződése - melyet a Magyar Állam a Dél-Balaton Agro Kft-vel kötött - 2010. október 31-én lejárt.

A helyben élő gazdálkodó családok, akik hosszú ideje arra vártak, hogy saját gazdaságaik szomszédságában állami földbérlethez jussanak, erről 2011. elején szereztek tudomást. Ekkor, 2011. február 8-án 11 lepsényi és 5 mezőszentgyörgyi gazda az NFA elnökének írásban bejelentette az adott területekre vonatkozó földbérleti igényét.

Az elnök erre 2011. május 12-én kelt levelében reagált, és arról tájékoztatta a gazdákat, hogy igénybejelentésükkel elkéstek, mert időközben az NFA 2011. október 31-ig szóló „*termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződést*” kötött a korábbi bérlő Dél-Balaton Agro Kft-vel. Ugyanez ismétlődött 2012. elején is, mert bár a helyi gazdák igényüket többször jelezték, az NFA – annak ellenére, hogy az NFA tv. 18 § (5) bekezdése szerint ezt csupán rendkívüli esetben, átmeneti jelleggel és egy alkalommal teheti meg, mégis - immár másodszor is a Dél-Balaton Agro Kft-vel kötött 2012. október 31-ig szóló „*megbízási szerződést*”.

A botrányos ügyről magam lemondásomat követően először az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Ellenőrző albizottságának 2012. márciusi ülésén tettem említést,¹⁰⁰ ami egy helyszíni TV felvétel és az internet segítségével először kapott nagyobb nyilvánosságot.¹⁰¹

2012. november 12-én a helyi gazdák a földbérletek ügyében ismét az NFA elnökéhez valamint az NFA Fejér Megyei Irodájának vezetőjéhez fordultak. Jelezték, hogy – bár az NFA törvény főszabálya szerint a Nemzeti Földalapba tartozó földek nyilvános pályázat útján történő haszonbérbe adással hasznosíthatók – az immár másodszor is lejárt bérleti szerződésű, Hrsz. 091, Hrsz. 0101 és a Hrsz. 0103 földrészletekre haszonbérleti pályázatot most sem írtak ki. Éppen ezért a 16 helyi gazda levelében azt kérte, hogy az érintett földek NFA törvény szerinti – nyilvános pályázaton történő – hasznosításáig legalább „*termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződés*” alapján a nevezett földrészleteket ők hasznosíthassák. E kérésüket a kormány meghirdetett vidékstratégiájával és birtokpolitikai irányelveivel indokolták, melyek szerint az NFA az állami földek bérbe adása során a helyben lakó, gazdálkodó családokat részesíti előnyben.

Az NFA elnöke erre a most már sokadik megkeresésre, földbérleti igénybejelentésre 2012. december 6-án kelt levelében arról tájékoztatta a helyi gazdákat, hogy „*a megbízási szerződés megkötése már folyamatban van az igényét már korábban bejelentő kérelmezővel.*”

A gazdák erről megdöbbenve értesültek, hiszen földbérleti igényük több mint 2 éve ismert az NFA előtt, továbbá az NFA törvény betűje és szelleme szerint sem lehetne e területekre immár harmadszor is ugyanazzal a korábbi bérlővel megbízási szerződést kötni. Két évnek elégnek kellett volna lennie arra, hogy a területeket nyilvános pályáztatásra előkészítsék, de ha ez valami oknál fogva mégsem sikerült volna, úgy a vidékstratégiának és a birtokpolitikai irányelveknek megfelelően feltétlenül a helyi gazdálkodó családok földbérleti igényét kellene figyelembe venni.

2012. december 20-án kelt - az NFA elnökéhez írt – levelükben a gazdák hangot adtak e megdöbbenésüknek, és az iránt érdeklődtek, hogy kivel van folyamatban a megbízási szerződés megkötése, továbbá hogyan jelenthette be náluk korábban a földbérleti igényét, hiszen ők ezt már első ízben 2011. elején megtették, és azóta többször megismételték. Levelük végén ismételten azt kérték, hogy az NFA velük kössön földhasznosítási szerződést.

Amit erre a levelükre az NFA elnöktől, Sebestyén Róberttől a 2013. február 7-én kelt levélben válaszként kaptak, az számomra még a fentieknél is megdöbbentőbb. Az NFA elnöke a helyi gazdáknak ugyanis egyenesen a következőket válaszolta: „*Szervezetünk álláspontja szerint a szerződés lejártát követően, eltérő tartalommal megkötött új szerződés nem minősül a szerződés meghosszabbításának, így ennek törvényi akadálya nincsen. A folyamatban lévő, illetve az egy gazdasági évre már megkötött megbízási szerződésekkel kapcsolatban, illetve a megbízottak személyéről az NFA nem ad tájékoztatást.*”

¹⁰⁰ Az Ogy. Mg. Biz. Ellenőrző Albizottsága 2012.03.21. ülésének jegyzőkönyve: <http://www.parlament.hu/biz39/bizjkb39/MB/A361/1203211.pdf>

¹⁰¹ No comment, Ogy. Mg. Biz. Ellenőrző albiz. ülése, Kajászó és Lepsény ügyei: <http://www.youtube.com/watch?v=ziPEmRwKJGw>

Ezt az arrogáns választ, a törvényhozói szándékkal ellentétes, önmagából kifordított törvényi értelmezést látva **a közvéleményben önkéntelenül számos kérdés fogalmazódik meg**, amelyeket írásbeli kérdés formájában magam is feltettem a VM miniszterének.¹⁰²

- Leválhat-e ilyen mértékben a jog és annak értelmezése erkölcsi talapzatáról?
- Az NFA törvény betűje és szelleme ellenére hogyan lehet három egymást követő évben is „termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződést” kötni ugyanazzal az érdekeltséggel?
- Mivel magyarázható, hogy több mint két év is kevésnek bizonyult arra, hogy a fentnevezett - lejárt bérleti szerződésű - földrészletek nyilvános földbérleti pályáztatásra kerüljenek?
- Hogyan, milyen szempontok szerint választja ki az NFA az igénybejelentők közül azt, akivel végül megbízási szerződést köt a terület hasznosítására?
- Hogyan ellenőrizhető, hogy ténylegesen ki jelentette be korábban a termőföldbérleti igényét?
- A – dokumentáltan – leírtak alapján és ismeretében hihető az, hogy a földbérleti igényüket az NFA-nak két éve folyamatosan jelző helyi gazdánál valaki korábban jelenti be igényét az adott földrészletre, amiről egyébként az NFA elnöke a gazdákat első igénybejelentésük alkalmával nem tájékoztatta?
- Érvényben van még a vidékstratégia és a birtokpolitikai irányelvek azon kitétele, hogy az állam a kezelésében lévő termőföld bérbeadása során a helyben lakó, gazdálkodó családokat részesíti előnyben?
- Hogyan különbözhet a pályázati úton illetve a megbízási szerződéssel bérbe adott termőföld bérleti feltételei és kedvezményezettje adatainak nyilvánossága, ha egyszer ugyanazon állami kezelésben lévő közös nemzeti vagyonunk hasznosításáról van szó?
- Mi tartozik a nyilvánosságra, ha nem a közjó szolgálatára hivatott nemzeti vagyonunk hasznosítása?
- Megtudhatja-e egyáltalán valaki – pl. egy olyan országgyűlési képviselő, mint én, akit a gazdák megdöbbenésükben és végső elkeseredésükben problémájukkal megkeresnek – a megbízási szerződés kondícióit, vagy ez örökre és mindenki előtt titok marad?

Azok a válaszok, amiket ezekre az írásban feltett kérdésekre a vidékfejlesztési minisztertől kaptam, és amelyek az Országgyűlés honlapján is olvashatók,¹⁰³ attól tartok **nem fogják kielégíteni a becsapott helyi gazdálkodó családokat**, de tán a szélesebb közvéleményt sem. A pökhendi válaszok, a mellébeszélés, csúsztatás és hazudozás azért is lélegzetelállító, mert helyben köztudott, hogy a korábbi földhasználó – a **Nyerges Zsolt** szolnoki ügyvéd és **Simicska Lajos** „kormány közeli” nagyvállalkozók érdekeltségi körébe tartozó profitérdekelt tőkes társaság, a **Mezort Zrt.** leányvállalatának, a **Dél-Balaton Agro Kft**-nek – a földbérleti szerződése már három éve lejárt. Az NFA ennek ellenére nem csak, hogy nem írja ki pályázatra ezt a több száz hektáros állami földterületet, hanem minden évben ismét megbízási szerződét köt ugyanezzel a céggel, és elzárja a helyi gazdálkodó családokat saját településük földjeinek használatától.^{104 105} Más, akár fontos közfeladatokat ellátó földhasználók – mint pl. a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft. - esetébe viszont szemrebbenés nélkül arra hivatkozik, hogy lejárt területei bérleti szerződése, ezért természetes, hogy megpályáztatja és másoknak adja azokat.

Ne tudnák – akár történelmi tapasztalatok alapján - az állam vezető képviselői, hogy valószínűleg tartósan nem lehet büntetlenül hazudozni és az embereket „félkegyelműnek” nézni? Mindezt a vidék társadalma úgy tűnik egyre kevésbé hajlandó elfogadni. Nem véletlen tehát, hogy éppen a Lepsény környéki gazdák kezdeményezésére **új ön- és földvédelmi szerveződés** jött létre. Az új **gazdaszervezet** - küldetésnyilatkozata szerint - „nem gazdasági társaságokból (Bt., Kft., Zrt.), hanem valóban családban gazdálkodó és élő emberekből alakult 2013-ban. Olyan családok képviselőiből, akik szerint a legfontosabb helyi erőforrásnak, a termőföldnek, a helyben lakó és ott élő embereket, családokat, a települést és annak közösségét kell gyarapítania és gazdagítania, a jelen és a következő nemzedékeknek is biztos megélhetést és jövedelmet kell biztosítania. Alapvető célunk ezért **a gazdálkodásból megélni kívánó családok érdekképviselése**, egymást követő generációik boldogulásának elősegítése. Hisszük, hogy e gazdálkodó

¹⁰² **Írásbeli kérdés a VM miniszteréhez:** „Mi történik itt a Lepsény környéki állami földek bérbeadása körül, azaz hogyan lehet az NFA-törvény betűje és szelleme ellenére, a helyi gazdálkodó családok mellőzésével, nyilvános pályáztatás helyett akár három egymást követő évben is termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződést kötni ugyanazzal a tőkeérdekeltséggel?”

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=10142

<http://www.parlament.hu/irom39/10142/10142.pdf>

<http://www.parlament.hu/irom39/10142/10142-0001.pdf>

¹⁰³ **Az írásbeli kérdésre** („Mi történik itt a Lepsény környéki állami földek bérbeadása körül, azaz hogyan lehet az NFA-törvény betűje és szelleme ellenére, a helyi gazdálkodó családok mellőzésével, nyilvános pályáztatás helyett akár három egymást követő évben is termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződést kötni ugyanazzal a tőkeérdekeltséggel?”) **adott VM miniszteri válasz:**

<http://www.parlament.hu/irom39/10142/10142-0001.pdf>

¹⁰⁴ **A lepsényi gazdák:** <http://index.indavideo.hu/video/Lepseny>

¹⁰⁵ **„Hát az a föld a Nyergesé!”:** <http://nol.hu/belfold/20120313-hat-az-a-fold-a-nyergeseke>

családokra és önkéntes összefogásukra, beszerző, feldolgozó és értékesítő szövetkezeteikre alapuló, tájba illő és a helyi gazdálkodási hagyományokra épülő, fenntartható mezőgazdaság művelésével, továbbá a falusi, vidéki, helyi közösségek helyreállításával a cél megvalósítható. Ezen közös gondolatok jegyében és eredményeként, a hazájukat és településüket szerető, a nemzet sorsáért felelősséget érző, gazdálkodó családok megerősítésének, összefogásának szándékával alakult meg a **Gazdálkodó Családok Egyesülete**.¹⁰⁶ Az Egyesület, mint **országos szerveződés** létrejöttét - a gazdák korábbi érdekképviselését ellátó szövetség kormányzati politikába olvadását, és országos vezetői árulását követően - magam is igen fontos fejleménynek gondolom, nagy örömmel fogadtam, és kértem, hogy fogadjon pártoló tagjai sorába.¹⁰⁷ Azt remélem, hogy a gazdatársadalom valóban saját kezébe veszi sorsa irányítását, maga közül választja meg vezetőit, létrehozza szervezetét, és ebben a munkában – miután felvételi kérelmemet az elnökség számomra rendkívül megtisztelő módon elfogadta – minden erőmmel segíteni szeretném őket.

➤ Kajászó és Bábonymegyer – a helyi gazdák pályázatos kisemmizésének első példái

Az állami földbérleti pályázatokhoz a helyi gazdák, a helyben élő gazdálkodó családok kezdetben igen nagy reményeket fűztek, ezért a települések, **falvak nagy részében az első pályázati kör eredményei általános dőbbenet okoztak**. Sok településen a helyben lakó, gazdálkodó és földre pályázó családok, a kis és közepes családi gazdaságok saját településük állami földjeiből egyetlen négyzetméterért sem kaptak bérbe. Ezek között is talán a **legnagyobb vesztesek** a Fejér megyei **Kajászó** és a Somogy megyei **Bábonymegyer** helyi gazdái.

Kajászó volt az első dőbbenetes példa arra, hogy a kormányzat a meghirdetett birtokpolitikai irány elveivel és a Nemzeti Vidékstratégiával szöges ellentétben álló döntéseket hoz az állami földbérleti pályázatok megítélésénél. Amikor a helyi gazdacsaládok az **alábbi táblázatban** összesített pályázati eredményeket meglátták, egyszerűen nem akartak hinni a szemüknek.

Kajászó földjeit a helyi gazdák elől megszerző nyertes pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Mészáros Lőrinc gázszerelő, vállalkozó, Felcsút polgármestere (8086 Felcsút, Rákóczi út 63., Fő u. 65.)							
• Búzakalász 66 Felcsút Mg. Kft. , Mészáros Lőrinc 2011-ben alapított cége							
HU21-10102	Fejér	Kajászó	32,9	828	25,1	szántó	2012.02.10.
HU21-10110	Fejér	Kajászó	17,2	418	24,3	szántó	2012.02.10.
• Mészáros Beatrix , Mészáros Lőrinc lánya							
HU21-10049	Fejér	Kajászó	94,1	2 957	31,4	szántó	2012.02.01.
Mészáros Lőrinc Kajászón összesen			144,2	4.203		szántó	2012.02.01-2012.02.10.
2.) Kiss Árpád nádarató, tetőfedő, építési vállalkozó (2475 Kápolnásnyék, Vándor utca 33/a.)							
HU21-10063	Fejér	Kajászó	141,1	4 009	28,4	szántó	2012.02.01.
HU21-10064	Fejér	Kajászó	143,5	4 186	29,2	szántó	2012.02.01.
Kiss Árpád Kajászón összesen			284,6	8.195	31,4	szántó	2012.02.01.
A 2 nyertes érdekeltség Kajászón összesen			428,8	12.398	28,9	szántó	2012.02.01-2012.02.10.

A megdöbbenés majd a felháborodás azért is volt olyan nagy a körökben, mert **a helyiek** – a korábbi választási ígéretekkel és a kormányzati propagandával ellentétben - a Kajászó közigazgatási területén bérbe adott 429 ha állami földből **egy négyzetméternyi sem kaptak**.

¹⁰⁶ **Gazdálkodó Családok Egyesülete:** <http://gazdalkodocsaladok.hu/>

¹⁰⁷ **Felvételi kérelem:** "Örgyermekes családapaként, egyetemi tanárként, volt államtitkárként és országgyűlési képviselőként is meggyőződéssel vallottam és vallom, hogy a gazdatársadalom és a vidék sorsa, a gazdálkodó családok és a helyi közösségek helyzete meghatározza az egész társadalom jövőjét, túlélési esélyeit. Ebből a régóta vallott meggyőződésből kiindulva ismereteim, tudásom és legjobb lelkiismeretem szerint igyekeztem sorsukon segíteni, helyzetüket javítani. Ez a viszony az idők folyamán – különösen a 2005-ös budapesti nagy gazdademonstráció után, amelyen magam is részt vettem, és vállaltam a Kormánnyal tárgyaló delegáció egyik részlegének vezetését, a gazdák és követeléseik képviselését – egyre erősebb kapcsolattá vált a gazdacsaládokkal, a falusi, vidéki, helyi közösségekkel. Most, hogy a gazdatársadalom – saját soraiban létrehozva a Gazdálkodó Családok Egyesületét - végre megszervezni látszik magát, szeretném magam is minden erőmmel támogatni ezt a fiatal szerveződést, a gazdálkodásból megélni kívánó, hazájukat és településüket szerető, a nemzet sorsáért felelősséget érző, gazdálkodó családok érdekképviselését céljával tűző mozgalmat. Nagy megtiszteltetésnek venném, ha az Egyesület pártoló tagjai sorába, ezzel bizalmába fogadna."

Ráadásul nem is gazdák, hanem Fidesz-közei érdekeltségek vitték el előlük a földet és ezzel gyerekeik megélhetését is.¹⁰⁸ Az egyik **Mészáros Lőrinc**, Orbán Viktor barátja, Felcsút polgármestere, aki ráadásul az ügyel kapcsolatban magabiztos, pökhendi, arrogáns nyilatkozatokat is adott.¹⁰⁹ A másik **Kiss Árpád** egy másik Fidesz potentát strohmanja, egy 20 km-en belül megtalált tetőfedő, nádarató, aki korábban - helyben köztudottan - annak a Farkas Imrének volt kápolnásnéki telekszomszédja, aki akkor a VM közigazgatási államtitkáráként felügyelte a Nemzeti Földalapot, és elnöke volt a Birtokpolitikai Tanácsnak. (A részletek e jelentés 6. *Fejér megyei* fejezetében találhatók.)

A botrányos ügyről magam lemondásomat követően először az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Ellenőrző albizottságának 2012. márciusi ülésén tettem említést,¹¹⁰ ami egy helyszíni TV felvétel és az internet segítségével először kapott nagyobb nyilvánosságot.¹¹¹ Amikor lemondásomat követően az I. jelentésem a földről, benne a Fejér megyei addigi földbérleti pályázatok eredményeinek teljes körű feldolgozását 2012 áprilisában nyilvánosságra hoztam,¹¹² Kajászó becsapott gazdái hozzám fordultak, és földfórumra hívtak Kajászóra, amelyre végül szeptemberben került sor.¹¹³ Először itt, ezen a fórumon ismertettem részletesen a számomra is döbbenetes eredményeket, és ez a beszámoló – első sorban a helyszínen készült videó felvételnek és az Internetnek köszönhetően viszonylag széles nyilvánosságot is kapott.¹¹⁴

Az is világossá vált, hogy Kiss Árpád esetében még csak arra sem figyeltek, hogy az általa megszerzett földterület aranykorona értéke a földtörvényben rögzített 6.000 Ak értéket is jelentősen meghaladja. A helyi gazdák ezért úgy döntöttek, hogy polgári engedetlenségi akciót indítanak, és a törvény szerinti maximum feletti – 2.194 Ak értékű, mintegy 70 ha (mintegy 100 futballpályányi) - földterületet használatba veszik. Együttal felszólították az NFA-t az általa elkövetett törvénytörés azonnali megszüntetésére és arra, hogy az így felszabaduló területet a helyben pályázó és saját településén földhöz nem jutott gazdáknak adja bérbe.¹¹⁵ Az NFA azonban – ahelyett hogy saját törvénytörést döntését felülvizsgálta volna, a gazdák ellen tett feljelentést, kezdeményezett eljárást.¹¹⁶

A másik ilyen – a pályázatos és megbízási szerződéses rendszer kombinációjának döbbenetes eredményét mutató – példa Bábonymegyer esete. Az NFA a **Bábonymegyer és Som környéki állami földekre** 2012 szeptemberében pályázatot írt ki. Ezekre több mint 20 helyi és környékbeli gazda pályázott, ám azok eredményeit a 2013. januári határidő lejártá után sem hirdette ki. Ehelyett – mint utólag kiderült – azokat **megbízási szerződéssel** 2013 februárjában **Ágh János és családja** használatába adta. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, tette közzé. Ágh utólag azt nyilatkozta: „*neki már októberben szölk, hogy egyelőre nem lesz eredményhirdetés, de ő megkaphatja az egészet kényszerhasznosításra*”. Máshol a vesztesékek kapcsolatban elmondta, hogy „*annak idején javasolta a komáknak, egyeztessenek*”, mielőtt beadják a földpályázatokat. „*Vártam, mikor hívnak fel, de nem tették. Inkább nekiugrottak az állam torkának. Ha nem harakiriznek össze a földalappal, ma lenne földjük. [...] Én bezzeg nem harcolok senkivel, se állammal, se Csányival, se Nyergessel. Élni és élni hagyni, ez az elvem. Sajnálom őket, fáj a lelkemnek, hogy ennyi eszük van. Hót költék.*” További földpályázati terveiről és esélyeiről egyebek mellett azt nyilatkozta, hogy: „*a másodikban is indulok, jár nekem még vagy ötszáz hektár. Igenis igényt tartok rá. Kinek, ha nem nekem?*” A vele szembe forduló esélyeiről pedig ezt mondta: „*Nem is értem, ezek a Pistiek hogyan mertek szembejönni*

¹⁰⁸ **Kajászoí gazdák:** <http://embed.indavideo.hu/player/video/f9aab9520a>

¹⁰⁹ **Ki is Mészáros Lőrinc – néhány adalék:**

<http://atlatszo.hu/2012/05/14/szarok-ra-hogy-mas-mit-mond-meszaros-lorinc-vs-ferenczi-krisztina-videointerju/>

<http://magyararancs.hu/narancsblog/nehez-lett-volna-nem-nekem-nyerni-a-800-millios-fecsuti-gazszerelo-86049>

<http://www.origo.hu/itthon/20130529-portre-meszaros-lorinc-felcsuti-polgarmesterrol-a-puskas-akademia-elnokerol.html>

¹¹⁰ **Az Ogy. Mg. Biz. Ellenőrző Albizottsága** 2012.03.21. ülésének jegyzőkönyve:

<http://www.parlament.hu/biz39/bizjv39/MB/A361/1203211.pdf>

¹¹¹ **No comment**, Ogy. Mg. Biz. Ellenőrző albiz. ülése, Kajászó és Lepsény ügyei: <http://www.youtube.com/watch?v=ziPEmRwKJGw>

¹¹² **I. j.:** http://www.kiegyenafold.hu/angyan_jelentesek/megismeritek_az_igazsagot_es_az_igazsag_szabadda_tesz_titeket-c637.html

¹¹³ **Meghívó Kajászó földfórumára:** <http://fejerszovetseg.blogspot.hu/2012/08/angyan-jozsef-lesz-vendeg-fejer-megyei.html>

¹¹⁴ **Kajászói beszéd I.:** <http://www.youtube.com/watch?v=89z4EKju3lw>

Kajászói beszéd II.: <http://www.youtube.com/watch?v=dXHhTjIGipE>

Tudósítás: <http://nol.hu/belfold/20120905-miert-nem-lehet-tisztessegesen>

¹¹⁵ **Földfoglalás Kajászón, 2012 őszén:** <http://index.hu/belfold/2012/10/21/foldfoglalas/>

<http://www.youtube.com/watch?v=xjxAv295LmE>

<http://www.nol.hu/video/4686.html?searchid=s52b94aa5179e5>

¹¹⁶ **Rendőrségi vizsgálat Kajászó gazdái ellen:** http://nol.hu/lap/mo/20121113-a_rendorseg_vizsgalja_az_akciot

velem. A fehérhajúnál komolyabb emberek sem jártak túl az eszemen. De nem ám. Ültem én börtönben nemi erőszakért, és feküdtem kórházban átszúrt tüdővel. Túléltem.”

Végül 2013 áprilisában azután **pályázati úton** is bérbe adtak a térségben földeket, de Ághék kivételével helyi gazdák – amint azt a **Bábonymegyeren és Somban** nyertes érdekeltségek adatait összefoglaló **alábbi táblázat** mutatja - nem nyertek. Helyi információk és sajtóértesülések szerint úgy tudni, hogy az ily módon megbízási szerződéssel továbbá a pályázati úton bérbe adott földekkel együtt az Ágh családnak bérbe adott terület megközelíti az 1.000 hektárt. A nyertesről, a vesztesekről és a körülményekről a konkrét adatok a Somogy megyei fejezetben találhatók, további részletek pedig pl. a lábjegyzetben szereplő nagyinterjúban és a megyei lapban olvashatók.^{117 118}

Nem véletlen tehát, hogy éppen **Kajászón** (2012.10.17., képviselő: Böcsödiné Csányi Zsuzsanna) majd **Bábonymegyeren** (2013.01.07., képviselő: Horváth János) alakultak az első ön- és földvédelmi települési **Gazdatanácsok**, amelyek példáját sok település követte. Közben a frissen alakult Kajászói Gazdatanács 2012. december 1-én munkaértekezletet és szolidaritási nagygyűlést tartott, melyet magam is levélben üdvözöltem.¹¹⁹

Bábonymegyer és Som földjeit a helyi gazdák elől megszerző nyertes pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Ágh János családja (8600 Siófok, Klapka Gy. u. 31., 8657 Som, Simon Major 1-2., 8658 Bábonymegyer, Szent István u. 51-54.)							
• Ágh János (Siófok, Bábonymegyer)							
HU23-20152	Somogy	Som	70,8	1.429	20,2	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
HU23-20156	Somogy	Som	24,2	541	22,3	szántó, gye, nádas	2013.04.10.
• Ágh Jánosné (Siófok)							
HU23-20154	Somogy	Som	84,4	1.187	14,1	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
• Ágh Tamás (Bábonymegyer)							
HU23-20138	Somogy	Bábonymegyer	22,2	263	11,8	szántó	2013.04.10.
HU23-20139	Somogy	Bábonymegyer	58,9	670	11,4	szántó, kivett út	2013.04.12.
HU23-20140	Somogy	Bábonymegyer	18,9	285	15,0	szántó, gye, kivett	2013.04.12.
HU23-20141	Somogy	Bábonymegyer	32,9	407	12,4	szántó	2013.04.10.
HU23-20143	Somogy	Bábonymegyer	19,9	133	6,7	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
HU23-20144	Somogy	Bábonymegyer	12,8	225	17,5	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
HU23-20147	Somogy	Som	60,3	749	12,4	szántó	2013.04.10.
• Csincsi József (Som)							
HU23-20100	Somogy	Som	51,8	404	7,8	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
HU23-20101	Somogy	Som	46,3	500	10,8	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
Ágh János családja összesen			503,4	6.793	13,5	szántó, gye, nádas, kivett	2013.04.10.-2013.04.12.
2.) Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. (Lajoskomárom, 062/44. hrsz.)							
HU23-20146	Somogy	Som	21,1	321	15,2	szántó, kivett	2013.04.10.
HU23-20151	Somogy	Som	55,3	1.053	19,1	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
HU23-20155	Somogy	Som	7,9	178	22,5	szántó	2013.04.10.
Lajoskomáromi Kft. összesen			84,3	1.552	18,4	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
3.) Pelsonius Kft. (8618 Kerekj, Vár u. 260/0.)							
HU23-20150	Somogy	Som	51,6	852	16,5	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
HU23-20153	Somogy	Som	29,0	432	14,9	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
Pelsonius Kft. összesen			80,6	1.284	15,9	szántó, gye, kivett	2013.04.10.
4.) ERMITRAP Allattenyésztő és Szolgáltató Kft. (8614 Bálványos, 040/2. hrsz.)							
HU23-20148	Somogy	Som	40,6	511	12,6	szántó	2013.04.12.
HU23-20149	Somogy	Som	19,6	275	14,0	szántó, kivett út	2013.04.12.
ERMITRAP Kft. összesen			60,2	786	13,1	szántó, kivett út	2013.04.12.
A 4 nyertes érdekeltség összesen			728,5	10.415	14,3	szántó, gye, nádas, kivett	2013.04.10.-2013.04.12.

¹¹⁷ Ágh Jánosról, az „olimpiai bajnok” megyei nyerteséről, a vesztesekről és a körülményekről:

<http://fn.hir24.hu/nagytotál/2013/05/31/a-baranyok-alakulnak/>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/az-oligarcha-visszaszol-ez-csak-politikai-jatek-493060>

¹¹⁸ Bábonymegyer és környéke földbérletei:

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/allami-kisemmizes-talpalatnyi-fold-se-jutott-a-helyi-gazdaknak-489387>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/akasztota-es-foldfoglalas-halakra-itelt-csaladi-gazdasagok-489723>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/ket-hetet-adtak-a-miniszternek-az-elkeseredett-babonyi-gazdak-523168>

<http://magyarnarancs.hu/kismagyarorszag/hetkoznap-i-orbanizmus-84299>

<http://www.szabadfold.hu/aktualis/kudarcra-italve>

¹¹⁹ Üdvözlő levél (Ángyán) <http://fejerszovetseg.blogspot.hu/2012/12/angyan-jozsef-levele-kajaszoi.html>

<http://www.magvartudat.com/angyan-jozsef-levele-a-kajaszoi-gazdatanacshoz-es-a-szolidaritasi-nagygyules-resztvevoihez/>

2013 februárjában azután létrejött ezen önálló, független települési Gazdatanácsok országos szövetsége is,¹²⁰ melyet a kezdeményező Kajászoí Gazdatanács képviselőjéhez írt levélben üdvözöltem, támogatásomról biztosítottam.¹²¹

Csak remélni lehet, hogy **e két település példája is segít felnyitni a szemeket**, a változáshoz szükséges eszmélés bekövetkezik, a szükséges kritikus tömeg létrejön, a gazdatársadalom és a helyi közösségek pedig saját kezükbe veszik sorsuk irányítását. Ebben szerény eszközeimmel én is segítségükre szeretnék lenni.

➤ A Kishantosi Vidékfejlesztési Központ (KVK) likvidálása

❖ Mi is valójában és hogyan jött létre a KVK?

A Kishantosi Vidékfejlesztési Központ - nem tőkés társaság, amint azt a Vidékfejlesztési Minisztérium vezetői nyilatkozataikban állítják, hanem - hagyományos, kincstári **közfeladatokat ellátó tájközpont**, amely mintául szolgált volna a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiában szereplő tájközpont-hálózat létrehozásához. Az ökológiai mintagazdaságból és a hozzá szorosan kapcsolódó népfőiskolából álló, a gazdálkodó családokat segítő, **a fenntartható vidékfejlesztés, az ökológiai gazdálkodás** bemutató, oktató, képző, tanácsadó feladatait magára vállaló központ Magyarország szívében, a kiváló mezőgazdasági adottságú **Mezőföldön**, Hantos településtől 3 km-re található.

Az itthon és külföldön egyaránt ismert és elismert Kishantosi Vidékfejlesztési Központ sok szempontból rendhagyó intézmény. Rendhagyó, mert valódi **alulról jövő civil kezdeményezés** alapján a helyi közösségben gyökerezik. Az ötlet megszületése (1991.) óta folyamatos, következetes munkával, kitartó harcok árán sikerült létrehozni. Létrehozása abból a meggyőződésből fakadt, hogy az értelmiség felelős azért a közösségért, melynek tagja, ezért az alapítók olyan központot álmodtak, mely a helyi társadalom felemelkedését szolgálja, és naprakész tudással segíti az embereket. Az elképzelés **Bolye Ferenc** mezőgazdasági technikus dán népfőiskolai tapasztalataira és **Ács Sándorné** agrármérnök, környezetvédelmi szakmérnöki, ökológiai tanulmányaira épül.

Bolye Ferenc dán kapcsolatai alapján 1992-ben Hantos és a dán Velling között **testvér-falusi kapcsolat** jött létre. A Dániában járt és a népfőiskolák jelentőségét megértő helyi emberekkel alapították 1992-ben a **Mezőföld Népfőiskolai Társaságot**, mely az ún. Kishantosi Kastélyt reprezentatív vadászkastélyból a dán népfőiskolák elveit alkalmazó felnőttoktatási központtá, népfőiskolává alakította, és 1995. óta önálló intézményként működte.

Egyik legjelentősebb – 1994. óta folyó – programjukban eddig **több mint 200 magyar fiatalnak** biztosítottak több hónapos **dán népfőiskolai ösztöndíjat** a fenntartható fejlődés és a demokrácia dán példáinak tanulmányozására. A Kishantosi Népfőiskola a legváltozatosabb hazai és külföldi csoportoknak (gazdáknak, helyi embereknek, vidékfejlesztési szakembereknek, középiskolai és egyetemi csoportoknak, munkanélkülieknek) szervez programokat a fenntartható fejlődés, vidékfejlesztés és az ökológiai gazdálkodás témakörében.

¹²⁰ **Gazdatanácsok Szövetsége alakuló ülés, Kajászó, 2013.02.02:** http://gazdatanacs.blogspot.hu/p/blog-page_9.html

¹²¹ **Az üdvözlő üzenet részletei:** „Féltő szeretettel figyelem azokat a lépéseket, amelyeket az éledező gazdatársadalom ebben az ellenséges, spekuláns, nagytőkés, gazdasági, politikai közegben tetővázva, de hőiesen megtesz, és amelyeket szerény eszközeimmel magam is igyekszem segíteni. Féltő szeretettel és a saját felelősségemet is átérezve, hiszen - egyebek mellett éppen Kajászón, de sok más fórumon is - én magam bíztattam a korábban is sokszor és ma úgy tűnik ismételt elárult gazdatársadalmat, a gazdálkodó családokat és helyi közösségeiket, hogy szerveződjenek meg és vegyék kezükbe a saját sorsuk irányítását.

Igazi öröm hát számomra, hogy mozdulni látszik a falu, a vidék, hogy szerveződni látszik a gazdatársadalom, hogy önálló, szuverén települési Gazdatanácsokat hoz létre, melyek meg kívánják alakítani megyei és országos szövetségüket, vagy, hogy megalapítja a Gazdálkodó Családok Szövetségét, amely soraiba várja azokat a gazdatársakat, akik úgy érzik, hogy gazdaságuk fejlődése nincs biztosítva, így családjuk megélhetése és jövője veszélybe kerülhet. Tudnod, tudnotok kell, hogy a gazdatársadalom ilyen önszerveződési törekvéseiben változatlanul számíthat a támogatásomra, és azt remélem, hogy a ténylegesen önálló gazdakezdeményezések összeérnek, egymásra találnek.

*Őszintén szeretném, azt óhajtom, hogy ezek az erőfeszítések sikeresek legyenek, ezért - saját keserű tapasztalataim, alapján is - azt javaslom, hogy **képviselőketeket soha többé ne engedjétek át másoknak!** Garanciák nélküli, kitöltetlen biankót soha többet senkinek ne írjatok alá! A települési gazdatanácsok önállóságukat, döntési szabadságukat és jogosítványaikat - felajánlott külső segítség fejében se, és - soha ne adják fel vagy át másoknak! Bizzanak magukban és az összefogás erejében! Maguk kössenek szövetséget egymással, és maguk közül válasszanak tisztességes, a közösség boldogulása iránt elkötelezett települési, megyei és országos képviselőket!”*

A népfőiskolai központot körülöleli egy 452 hektáros **ökológiai mintagazdaság**, mely a német kormány szakmai támogatásával indult – német és magyar szakértők tervei alapján. A népfőiskolán a hallgatók megismerhetik a fenntartható vidékfejlesztés és az ökológiai gazdálkodás elméletét, majd kísérelhetik a mintagazdaságba, ahol megismerhetik mindezt a gyakorlatban is. A mintagazdaság 21 éve bio módon művelt területei EURO BIO és BIO SUISSE minősítéssel rendelkeznek, sokféle vetőmagot termel hazai és külföldi piacra. A **szerteágazó nemzetközi kapcsolatok** segítségével több nemzetközi programot bonyolítottak. A nemzetközi elismertséget jelzi az is, hogy 6 európai ország nagykövetségének szakemberei tanulmányozták már a Kishantoson folyó munkát, mely komplexitásában Európában is egyedülálló. Látogatást tett Kishantoson a Bundestag Környezetvédelmi Bizottsága, de ázsiai országok szakértői is megfordultak már Kishantoson.

Ezt a központot ítélte megszűnésre a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, melynek a közvagyon jó gazda gondosságával és a közérdek figyelembevételével való kezelése lenne a feladata. Esete jól példázza, hogy a döntések a közérdek ellenében történnek, mert ugyanabban a pályázati rendszerben, melyben műkörmösök, szociálpedagógusok, építési vállalkozók, autószerelők és tetőfedő nádaratók jelentős területeket nyerhettek, Kishantosi mintagazdasága elveszítette minden földjét. És Varga Gábor, a térség fideszes országgyűlési képviselője, aki 2010 nyarán a választásokat követően a helyszínen személyesen köszöntötte meg a neki nyújtott támogatást, és olyan értéknek nevezte Kishantost, ami feltétlenül támogatásra érdemes, most egyetért annak likvidálásával.¹²²

❖ **Hogyan is írták ki és bíralták el a kishantosi földek bérleti pályázatait?**

A pályázatot 2012. október 10-én annak ellenére **hirdették meg** a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság földjeire, hogy a szerződése csak 2013. október 31-én járt le. Erre addig nem volt példa. Annak ellenére hirdették meg a kishantosi földeket, hogy Sebestyén Róbert, az NFA akkori elnöke írásba adta a kishantosiaknak, hogy az AKG kötelezettség 5. évének teljesítését, a szerződés lejáta után a maximum egy évre adható megbízási szerződés útján való hasznosítással látja biztosíthatónak. Az egybefüggő, tudományos igényességgel megtervezett gazdaság földjeit tíz részletben hirdették meg.

A kishantosiak mind a 10 birtoktestre benyújtották pályázatukat. Ez másolatokkal együtt 3.200 oldalnyi anyag összeállítását igényelte, ebből 1.200 oldal eredeti aláírással. A pályázat költsége közel kétfélmillió forint volt. (Meg kell említeni, hogy a másfél millió forintos pályázati biztosíték visszafizetésére egy évet kellett várniuk, a pályázati kiírás ugyanis nem tartalmaz határidőt a visszafizetésre.)

A beadási határidő 2012. november 26, a pályázatok nyilvános bontása 2012. december 3-án volt. A bírálatra szabott idő a pályázati kiírás szerint 60 nap volt, mely 2013. január 26-án járt le. Január 22-én a kishantosiak értesítést kaptak, hogy két pályázatot érvénytelennek nyilvánítottak. A pályázatok **eredményéről** azonban csak **2013. április első napjaiban értesültek.** Ekkor derült ki, hogy a KVK minden földjét elveszítette.

A pályázat bírálói annak ellenére **nem vették figyelembe** a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ tevékenységének, a földek ökológiai mintagazdaság céljaira való használatának speciális, egyedi és kiemelt illeszkedését a „*Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020*” és az *NFA törvény földbirtok-politikai irányelveihez*, hogy ez az illeszkedés a pályázati kiírás szerint kiemelt követelmény volt. Nem voltak továbbá tekintettel

¹²²Varga Gábor fideszes országgyűlési képviselő Kishantosról még közvetlenül a választások után, 2010 nyarán:
<http://www.youtube.com/watch?v=wjmiFBLViV0>

olyan egyéb, fontos szakmai és gazdasági szempontokra sem, mint amilyen pl. az AKG kötelezettségvállalással járó EU-s támogatási követelmények, vagy pl. a terület EURO BIO és BIO SUISSE minősítése. Az alábbiakban lássunk néhány ilyen, **a pályázatok kiírásánál és különösen elbírálásánál figyelmen kívül hagyott szempontot.**

- ✓ A Központ ökológiai mintagazdasága speciálisan és egyedi módon illeszkedik a **„Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020”**¹²³ két kiemelt fejezetéhez is:

7.4.1. Ökológiai gazdálkodás program (76. oldal)

- [...] bemutató öko-gazdaságok létesítésének ösztönzése

7.7.4. Modell gazdaságok, tájközpontok agrár – szaktanácsadás program (102-103. oldal)

- [...] bemutató, térszervezési szerepet vállaló, fenntartható vidékfejlesztést oktató tájközpontok fejlesztése.
 - Bemutató gazdaságok [...] fejlesztése, szakmai programjaik támogatása, kiemelten az ökológiai gazdálkodás, tájgazdálkodás területén.
- ✓ A Kishantosi Vidékfejlesztési Központ pályázatának bírálat során nem vették továbbá figyelembe az **NFA törvény (2010. évi LXXXVII. Tv) 15. § (3) bekezdés „c”, „d” és „s” pontjait**, az azokban rögzített **birtokpolitikai irányelveket sem**, melyek egyebek mellett rögzítik, hogy kiemelt feladat:
 - **c)** környezetbarát, a fenntartható gazdálkodást szolgáló termelés földhasznosítás oldaláról történő támogatása;
 - **d)** a mezőgazdasági rendeltetésű földterületek művelésben tartásának elősegítése, a mezőgazdasági termelés összehangolása a természetvédelem, a környezetvédelem, a talajvédelem [...] szempontjaival,
 - **s) különleges rendeltetésű (különösen oktatás, kutatás,) gazdaságok működéséhez kedvezményes termőföld biztosítása.**
 - ✓ A bírálók azt is figyelmen kívül hagyták, hogy a terület **agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) 5 éves kötelezettségvállalás** alatt van, amint az a pályázati adatlapon jelölve volt. Ezek a kötelezettségek a gazdaság egészére vonatkoznak, egy-egy táblára nem értelmezhetőek. A pályázatban nem volt követelmény az ökológiai gazdálkodás folytatása, valószínűleg azért, mert ha szerepelt volna, akkor a Kishantosi Nonprofit Kft. kétséget kizáróan előnyt élvezett volna. A nyerteseket később - a botrányos döntések napvilágra kerülését követő általános felháborodás hatására – „beszélték rá”, hogy még egy évig vállalják a biogazdálkodást. (Ez abban a tekintetben is az állami földekre kiírt pályázatok figyelemre méltó visszasságainak egyik döbbenetes példája, hogy más kerülhet a szerződésbe, mint ami a pályázati kiírásban szerepelt.) A nyertesek azonban így sem tudtak megfelelni az AKG követelményeinek, ezért az előírt jogvesztő, augusztusi határidőig nem is jelentkeztek be a rendszerbe, így az AKG 5. évére járó 20.000.000 Ft-nyi támogatás elveszett, sőt az 5 éves teljes támogatási összeg is veszélybe került, amit – miután a vállalat teljesítését a földterületek elvonásával maga az állam lehetetlennítette el – vélhetően a magyar költségvetésnek kell majd az EU kasszájába visszafizetnie.
 - ✓ A bírálat során azt is figyelmen kívül hagyták, ami pedig a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság állami tulajdonú területeinek szakmai, tudományos és üzleti értékét jelentősen emeli, hogy földjei olyan - 21 éve BIO módon művelt - területek, amelyek **EURO BIO és BIO SUISSE minősítéssel** is rendelkeznek. Azzal, hogy a biogazdálkodás és az ahhoz szükséges szaktudás nem volt feltétel a pályázati kiírásban, mindezen minősítések elveszhetnek, mely ismét csak az állami tulajdonú területek értékének csökkenését jelenti.
 - ✓ A terület feldarabolásakor figyelmen kívül hagyták a bírálók azt is, hogy a BIO-SUISSE követelményrendszernek, mely Európában a legszigorúbb, a nyertesek még akkor sem tudnak megfelelni, ha bio módon próbálják művelni a területeket, mert **a BIO-SUISSE szabályoknak** a kishantosi **gazdaság egésze** tudott megfelelni jelenlegi formájában, **darabolva már nem alkalmasak** sem a gazdaságok, sem a területek erre. Ezzel tehát felbecsülhetetlen érték vesz el, amit nem lehet másként, csak – amint azt a mintagazdaság tette – évek hosszú, lelkiismerete, szívós munkájával és szaktudással ismét visszaszerezni, ha egyáltalán lehetséges.
 - ✓ A 2013 júniusában elfogadott földforgalmi törvény egyetlen magánszemélynek 600 hektár többlet terület használatát engedélyezi, ha vetőmagot termeszt. Ezt a szempont a **bio-vetőmag termeléssel**

¹²³ Fazekas Sándor (2012): Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020, Vidékfejlesztési Minisztérium, Budapest, 126 p.
<http://videkstrategia.kormany.hu/>

foglalkozó, nonprofit, közhasznú, hagyományos kincstári birtokfunkciókat ellátó tájközpont Kishantosi Ökológiai Mintagazdaságának **megítélésénél** láthatóan **fel sem merül**, nem hogy többlet területet nem kap, hanem az általa eddig használt 452 ha területet is elveszik.

- ✓ A Kishantosi Nonprofit Kft. rendelkezik a 452 hektár megműveléséhez szükséges korszerű gépekkel, melyek a döntés miatt feleslegessé válnak, ugyanakkor **a nyertes pályázók között vannak olyanok is, akik nem rendelkeznek az elnyert terület megműveléséhez szükséges gépekkel** (HU21-10240, HU21-10242, HU21-10246 sz. pályázat nyertesei)
- ✓ Speciális bio-vetőmag és árunövény termesztő, valamint oktatási, bemutatási tevékenységével éves szinten az idénymunkásokat is beleszámítva **15 embernek ad munkát**. Ezek a munkahelyek most megszűnnek.
- ✓ A pályázat bírálói **figyelmen kívül hagyták Hantos község érdekeit is** annak ellenére, hogy a pályázathoz mellékeltek Hantos polgármesterének támogató levelét. Hantos település számára is súlyos veszteség messze földön híres központjának, munkahelyeinek, adóbevételeinek elvesztése. A területek elvesztése felbecsülhetetlen károkat okoz a Kishantosi Nonprofit Kft.-nek, Hantosnak és a térségnek – földönfutóvá teszi a központot létrehozó áldozatos munkát végző munkatársakat
- ✓ Végül, de nem utolsó sorban a pályázat bírálói figyelmen kívül hagyták, hogy a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft. **nem tőkés társaság**, hanem hagyományos kincstári – tájfejlesztő, bemutató, oktató, tanácsadó – feladatokat ellátó, a környezete gazdálkodó családait és helyi közösségeit segítő közhasznú szervezet, amely **a területeket közcélra használja**, a területek műveléséből származó **bevételeit** nem osztja ki, hanem **a közcélú tevékenységre fordítja vissza**.

Mindezek figyelmen kívül hagyásával születtek meg a döntések a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság 10 pályázatban meghirdetett összesen 452 hektáros területére. A kishantosiak pályázatát - a visszavont 2 pályázat után fennmaradt - mind a 8 esetben ugyanazzal az „indokkal” utasították el: „*a pályázati kiírásban közzétett szempontok szerinti részletes értékelés alapján nem ön nyújtotta be a legjobb ajánlatot*”.

❖ Kik nyerték el a kishantosi földeket?

A nyertes pályázók bemutatása és értékelése előtt el kell mondani azt, hogy Mezőfalva, Hantos és Sárbogárd településekről hozzávetőlegesen mintegy 50 gazda pályázhatott volna, de az igazi családi gazdaságok tiszteletben tartják a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ őket szolgáló tevékenységét, ezért nem is pályáztak a kishantosi földekre. **A nyertesek és megszerzett területeik fő jellemzőit** az alábbi táblázat foglalja össze:

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Simon-Hornok Réka (2421 Nagyvenyim, Földvári út 47.)							
HU21-10062	Fejér	Hantos	87,4	2 598,6	29,7	szántó	2013. 03. 25.
2.) Barabás János (8126 Sárszentágota, Szabadság tér 5.)							
HU21-10219	Fejér	Sárszentágota	6,6	54,9	8,4	szántó, legelő	2013. 01. 02.
HU21-10248	Fejér	Hantos	68,3	1 421,7	20,8	szántó	2013. 03. 25.
3.) Márok Csaba (2242 Mezőfalva, Zrínyi út 7.) Mezőfalva polgármestere							
HU21-10246	Fejér	Hantos	54,0	1 431,0	26,5	szántó	2013. 03. 25.
4.) Lakatos Huba (2434 Hantos, Hantos telep 80.)							
HU21-10240	Fejér	Hantos	52,8	1 119,6	21,2	szántó	2013. 04. 02.
5.) Szabó Zsolt (7000 Sárbogárd-Kislók, József A. u. 4.)							
HU21-10241	Fejér	Hantos	52,4	1 403,1	26,8	szántó, rét, árok	2013. 03. 25.
6.) Szőnyegi Tamás (7000 Sárbogárd, Köztársaság út 18.)							
HU21-10245	Fejér	Hantos	50,4	272,8	5,4	szántó	2013. 03. 25.
7.) Bodoki György (7000 Sárbogárd, Tinódy u. 52.)							
HU21-10248	Fejér	Hantos	40,5	1 160,4	28,7	szántó	2013. 03. 25.
8.) Mező Vidék Bt. (2432 Szabadegyháza, Than Károly u. 4/2.)							
HU21-10242	Fejér	Hantos	27,3	914,5	33,5	szántó	2013. 03. 25.

A VM nyilatkozatai szerint „*az NFA nyolc kisebb helyi gazda gondjára bízta Kishantos sorsát a Nemzeti Vidékstratégia elveinek megfelelően*”. A VM szerinti „*nyolc kisebb helyi gazda*”:

- egy 2.900 hektáros konvencionális gazdaság,
- egy bálás ruha kereskedő,

- egy építési vállalkozás 160 km-ről ide telepítve (még pályázni sem lett volna jogosult),
- Mezőfalva polgármestere, aki szintén nem gazdálkodik, de „befolyásos ember”,
- egy sárszentágotai gazda 25 km-ről, aki szerint nem lehet bio módon gazdálkodni...
- 3 sárbogárdi gazda – 20 km-ről

A nyertesek rövid bemutatása:

- 1.) **Simon-Hornok Réka:** férje, *Simon Károly* tulajdonosa, apósa *Simon László* tulajdonosa és vezető tisztségviselője a **2.900 hektáron gazdálkodó SIMON Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.**-nek (Cégjegyzékszám 07-09-009562.) Mindhárman azonos lakcímen élnek. Simon-Hornok Réka ügyintézőként alkalmazottja a Simon Kft.-nek. Tekintettel arra, hogy a pályázatban az elnyert területtel együtt a felső korlát 1.200 hektár volt – ezzel a pályázattal tulajdonképpen kijátszották a szabályokat, mert a valóságban a nyertes a 2.900 hektáros cég.
- 2.) **Barabás János:** Sárszentágotáról pályázott, ami 25 km-re van Hantostól. Kérdés, hogy ha mindenben megfelelt, akkor miért nem a gazdaságához közelebbi földeket nyert? Annál is inkább felmerül ez a kérdés, mert Sárszentágotán az általa helyben elnyert 6,6 ha-on kívül egy nagyobb birtoktestet is meghirdettek, amit ráadásul nem is helybeli nyert, hanem **Nagy Péter Abáról**, aki egyébiránt – bizonyára véletlenül – **Nagy Jánosnak**, az NFA korábbi alelnökének, Sebestyén Róbert felmentését követően jelenlegi elnökének **unokaöccse**. A szülei, dr. Nagy Péter (Nagy János testvére) és dr. Nagy Péterné – a 2011-es SAPS támogatás alapján – több, mint 250 ha területet műveltek, így a család a pályázaton elnyert területtel együtt immár legalább 378 ha-on gazdálkodik.
- 3.) **Márok Csaba:** Mezőfalva polgármestere, a térségi pályázati pénzek felett rendelkező Mezőföldi Híd Térségfejlesztő Egyesület elnöke, ebben a minőségében Vizi Dániel (egy másik nyertes, a Mező Vidék Bt. beltagja és vezető tisztségviselője) főnöke is. Feleségével, Márokné Szatmári Ilonával együtt 2013. január 21-ével ugyancsak a SIMON Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. felügyelő bizottsági tagjává vált, így tehát a valódi nyertes ennél a pályázatnál is áttételesen a Simon Kft. Érdekes „véletlen”, hogy éppen másnap kelt az értesítés arról, hogy 2 pályázatot érvénytelenné nyilvánítottak. (<http://www.kishantos.hu/userfiles/file/nfa/HU21-10243.PDF> és <http://www.kishantos.hu/userfiles/file/nfa/HU21-10244.PDF>) Valószínűleg ekkor döntöttek az összes kishantosi földről, mert a bírálatra szabott határidő január 25-én járt le. A többi pályázat eredményéről azonban csak április első hetében – a kamarai választásokat követő héten - kaptak értesítést a kishantosiak. (<http://www.kishantos.hu/userfiles/file/nfa/HU21-10240.PDF>)
- 4.) **Lakatos Huba:** tulajdonos és vezető az alábbi - rongy kereskedelemmel foglalkozó - Budapest és Iszkaszentgyörgy székhelyű cégekben GLH Kft. (Cg. 01-09-959901), Hunyadi és Társa Kft. (Cg 07-09-002764)
- 5.) **Szabó Zsolt:** fiatal, állattartó családi gazda Sárbogárd - Kislókról, háttérben a holland tulajdonú Hunland-Trade Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Kft. (Cg 13-09-080206) áll (helyben közismert információ). A nyilvánosságra hozott pályázati eredményen megtevesztésre alkalmas hamis cím szerepel. Kérdés továbbá, hogy ha a pályázata mindenben megfelelt, akkor miért nem sárbogárdi földeket nyert? Annál is inkább felmerül ez a kérdés, mert Sárbogárdon eddig már több, mint 300 ha állami földterületet adtak bérbe, aminek nagy részét nem családi, egyéni gazdaság, hanem egy tőkés társaság, a **Széra Kft.** szerezte meg. Az a cég, amely állattartással nem foglalkozik, több száz ha-on gazdálkodik, és amely így a Sárbogárdon meghirdetett igen magas földértékű, kiváló termőképességű és egyúttal legnagyobb blokk, összesen 132 ha bérleti jogát szerezte meg. De a sárbogárdi nyertesek között vannak Cecéről, Kislángról és Soponyáról is, csak Szabó Zsolt nem szerepel köztük.
- 6.) **Szőnyegi Tamás:** Sárbogárdról pályázott, amely 20 km-re van Hantostól. Vele kapcsolatban is jogos lehet a kérdés, hogy ha pályázata mindenben megfelelt, akkor miért nem sárbogárdi földeket nyert? Annál is inkább felmerül ez a kérdés, mert Sárbogárdon eddig már több, mint 300 ha állami földterületet adtak bérbe, aminek nagy részét nem családi, egyéni gazdaság, hanem egy tőkés társaság, a **Széra Kft.** szerezte meg. Az a cég, amely állattartással nem foglalkozik, több száz ha-on gazdálkodik, és amely így a Sárbogárdon meghirdetett igen magas földértékű, kiváló termőképességű és egyúttal legnagyobb blokk, összesen 132 ha bérleti jogát szerezte meg. De a sárbogárdi nyertesek között vannak Cecéről, Kislángról és Soponyáról is, csak Szőnyegi Tamás nem szerepel köztük.
- 7.) **Bodoki György:** Sárbogárdról pályázott, ami 20 km-re van Hantostól. Vele kapcsolatban is jogos lehet a kérdés, hogy ha pályázata mindenben megfelelt, akkor miért nem sárbogárdi földeket nyert? Annál is inkább felmerül ez a kérdés, mert Sárbogárdon eddig már több, mint 300 ha állami földterületet adtak

bérbe, aminek nagy részét nem családi, egyéni gazdaság, hanem egy tőkés társaság, a **Széna Kft.** szerezte meg. Az a cég, amely állattartással nem foglalkozik, több száz ha-on gazdálkodik, és amely így a Sárbogárdon meghirdetett igen magas földértékű, kiváló termőképességű és egyúttal legnagyobb blokk, összesen 132 ha bérleti jogát szerezte meg. De a sárbogárdi nyertesek között találunk Cecéről, Kislágról és Soponyáról is, csak Bodoki György nem szerepel köztük.

- 8.) **Mező Vidék Bt.:** a pályázat meghirdetésekor, 2012. október 10-én még Salgó Közmű Bt. néven **salgótarjáni építési vállalkozás** volt 160 km-re Kishantostól (!). A pályázati kiírás szerint „a pályázatban - b.) olyan jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vehet részt: ba) amelynek a pályázat benyújtását megelőző adóévben a bevétele több mint 50 %-ban a Tft. 3. § k9 pontja szerinti mezőgazdasági tevékenységből származott.” Ennek alapján a **Mező Vidék Bt. (Cg. 07-06-015441), NEM VEHETETT VOLNA RÉSZT a pályázatban, mert még a pályázat benyújtásakor sem volt mezőgazdasági tevékenysége.** A Mező Vidék Bt. tagja, és vezető tisztségviselője **Vizi Dániel** (Sz: 1986.06.04., Lakcím: 2432 Szabadegyháza, Thán Károly utca 4. fsz.2.) tulajdonos és vezető tisztségviselő a **Ménésmajor Manufaktúra Kft**-ben is (Cégjegyzékszám: 07-09-008399, Székhely: 2432 Szabadegyháza, Thán Károly utca 4. fsz. 2.). Ez a „vándor cég” az alábbi táblázatban látható módon székhelyét folyamatosan változtatva nyert „**helyi gazdaként**” különböző településeken földeket, majd odébbállva újabb földekre pályázott, így kijátszva a helyben lakásra vonatkozó pályázati feltételt. Figyelemreméltó az a tény is, hogy a Hantos község területén kiírt pályázatokra összesen 12 pályázatot nyújtottak be Vizi Dániel cégei. A pályázatok 11 esetben nem bizonyultak elég jónak – 1 esetben viszont igen. Ez ellentmond Kutasi Istvánnak, az NFA Fejér megyei vezetőjének azon magyarázatának, amivel azt indokolta, hogy hogyan nyerhetett Mészáros Lőrinc, Felcsút polgármesterének minden pályázata. Kutasi úr ugyanis erre a kérdésre az NFA EB belső vizsgálati jegyzőkönyve szerint azt válaszolta, hogy „ha jó a pályázat, akkor az minden esetben jó”.¹²⁴

Vizi Dániel másik cége, a Ménésmajor Manufaktúra Kft által elnyert területek Fejér megyében

Település	Pályázat száma	Elnyert terület (ha)	A nyertes pályázó neve	A nyertes pályázó lakcíme	A hirdetmény dátuma
Perkáta	HU21-10077	25,3	Ménésmajor Manufaktúra Kft.	2457 Adony, Kossuth u. 23.	2012.02.01
Rácalmás	HU21-10068	19,7	Ménésmajor Manufaktúra Kft.	2457 Adony, Kossuth u. 23.	2012.02.01
Székesfehérvár	HU21-10224	14,3	Ménésmajor Manufaktúra Kft.	8000 Székesfehérvár, Havranek J u. 20. 2/2.	2013.02.15
Székesfehérvár	HU21-10238	15,5	Ménésmajor Manufaktúra Kft.	8000 Székesfehérvár, Havranek J u. 20. 2/2.	2013.02.15
Lovasberény	HU21-10216	38,3	Ménésmajor Manufaktúra Kft.	8000 Székesfehérvár, Havranek J u. 20. 2/2.	2013.02.15

❖ **A döntések fogadtatása**

A döntéseket először **döbbenet**, majd általános **felháborodás** és – a közmédia és a kormánypárti sajtó teljes hírzárlata, blokádja ellenére - egyre jobban **szélesedő tiltakozás kísérte**. A történések pontos időrendi leírása Kishantos honlapján megtalálható.¹²⁵ Ezek közül ehelyütt csak néhány fontosabb csomópontot emelek ki.

Április 24. – KVK sajtótájékoztató

A pályázatait elutasító határozatok kézhezvételét követően a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ (KVK) nagy érdeklődés mellett sajtótájékoztatót tartott Budapesten. A központ vezetői, Ács Sándorné és Bolye Ferenc beszámolt a Központ tevékenységéről és a történekről, majd a nyerteseket is részletesen bemutatta.¹²⁶ A sajtóeseményen részt vett és hozzászólt Hetzmann Róbert (Váralja Szövetség), Ertsey Attila (Élőlánc Magyarorszáért), Ángyán József (ogy. képviselő) és ifj. Zlinszky János (egyetemi docens) is.¹²⁷ A

¹²⁴ **JEGYZŐKÖNYV**, Készült az NFA EB 2012. március 22-i ülésén született döntése alapján az NFA által haszonbérletre meghirdetett termőföld-pályázatok vizsgálatáról. A vizsgálatot végezték: Dr. Roszik Péter az NFA EB tagja, Bacher János az NFA EB tagja. A vizsgálat helyszíne: az NFA Központja és az NFA Fejér Megyei TI. A vizsgálat időpontja: 2012. 05. 21. – 2012. 06. 12. Budapest, 2012. október 25.

¹²⁵ **Kishantos honlapja:** <http://www.kishantos.hu/>

¹²⁶ **A nyertesek:** <http://www.kishantos.hu/news/-n58.html>

¹²⁷ **Hozzászólások, kérdések, válaszok:** <http://www.kishantos.hu/news/-n59.html>

hozzászólásokat kérdések és válaszok követték. A jelenlévők túlnyomó többsége támogatásáról biztosította a Központ munkatársait és programját. Érdekes színfolt volt, hogy a sajtótájékoztatón megjelent és videófelvételeket készített az NFA egyik munkatársa is, aki azonban a kérdés ellenére sem volt hajlandó az ügyben véleményt nyilvánítani. Vélhetően csak tudósítania kellett a vezetést a történetekről.

Május 3. – levél Polt Péter legfőbb ügyésznek – feljelentés

Ács Sándorné, a KVK egyik ügyvezetője levélben fordult a legfőbb ügyészhez, melyben az NFA által az állami földekre meghirdetett pályázatokkal, azok egyik nyertesével és a feltételezett összefonódásokkal kapcsolatosan feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. Az Ügyészség iránymutató válaszában illetékességből a VM miniszteréhez irányította a feljelentőt.

Május 6., 21. – írásbeli kérdés a VM miniszteréhez

„Miért kell lerombolni a fenntartható fejlődés, az ökológiai gazdálkodás és a népfőiskolai képzés nemzetközi rangú központját, a Nemzeti Vidékstratégia - 2020 fő célkitűzéseinek és több programjának megvalósítását komplex módon szolgáló, közhasznú tevékenységet végző, non-profit Kishantosi Vidékfejlesztési Központot?” – címmel írásbeli kérdéssel fordultam a vidékfejlesztési miniszterhez, melyben a döntéssel kapcsolatosan több részkérdést is megfogalmaztam.¹²⁸ A miniszter nevében megküldött, Budai Gyula által jegyzett írásbeli válasz a kérdéseimmel érdemben nem foglalkozott, hanem részben a VM által alkalmazott sztereotip hamis érveket ismételte meg.¹²⁹

Szeptember 16. – jó hírneve védelmében bírósághoz fordult Kishantos

A Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft. közleményben tudatta,¹³⁰ hogy a kormányzati nyilatkozatok valótlan állításai miatt - amelyekkel az NFA és a VM a földbérleti pályázatokkal kapcsolatos döntéseit próbálta a közvélemény előtt igazolni - jó hírneve megsértése okán bírósághoz fordult.

Szeptember 18. – Zöld Pók videó-összeállítás – „Likvidálják az ökológiai mintagazdaságot!”

A Greenpeace Magyarország és más civil szervezetek összefogást hirdetnek Kishantos megmentéséért. A Zöld Pók a felhívás alátámasztására videó-összeállítást készített, és azt közzétette az interneten.¹³¹ Az összeállítást e jelentés kéziratának zárásáig több mint 21 ezer látogató tekintette meg.

Október 2. – nyílt levél és civil felhívás Kishantos megmentéséért

12 kezdeményező civil szervezet nyílt levélben fordult a közvéleményhez és az ország vezetőihez Kishantos megmentéséért. A kezdeményezést aláíró szervezetek és személyek elfogadhatatlannak tartják a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) döntését, melynek alapján a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ ez év november 1-jétől egyetlen hektár állami föld bérletére sem lesz jogosult az eddig általa művelt területből. Megállapítják, hogy ez egyenlő az európai hírű biogazdaság és népfőiskola halálos ítéletével. Egyúttal kijelentik, hogy minden eszközt felhasználnak, hogy a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ tovább folytathassa az egész társadalom érdekében végzett, nemzetközileg is elismert tevékenységét.¹³² Egyidejűleg meghirdetik a Szövetség Kishantosért mozgalmat.¹³³

Október 5. – panasztétel a VM miniszteréhez

A legfőbb ügyész iránymutatása valamint a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 4. § (1) bekezdése szerint a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ ökológiai mintagazdaságának földjeire meghirdetett pályázatok elbírálásának és eredményének ügyében panasztétellel fordult Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszterhez. A panasztétel részletes kifejtése és indoklása végén az ügy kivizsgálását és a pályázatok felülbírálását kérte.¹³⁴

Október 17. – a Greenpeace és a KVK közös sajtótájékoztatója

Közös sajtótájékoztatót tartott és demonstratív akciót hajtott végre Kishantoson a Greenpeace és a KVK. Szegfalvi Zsolt, a Greenpeace Magyarország igazgatója a sajtótájékoztatón hangsúlyozta: a Kishantosi

¹²⁸ Írásbeli kérdés a VM miniszteréhez (május 6.): <http://www.parlament.hu/irom39/11015/11015.pdf>

¹²⁹ Írásbeli válasz a VM miniszter nevében Budai Gyula államtitkártól: <http://www.parlament.hu/irom39/11015/11015-0001.pdf>

¹³⁰ Közlemény: <http://www.kishantos.hu/news/kozlemeny-n69.html>

¹³¹ Zöld Pók videó-összeállítás: <http://www.youtube.com/watch?v=frSJatf018>

¹³² Nyílt levél és civil felhívás Kishantos megmentéséért:

http://www.kishantos.hu/news/el_a_kezekkel_a_kishantosi_biogazdasagtol_-_nyilt_level-n72.html

<http://www.kishantos.hu/news/-n90.html>

¹³³ Szövetség Kishantosért mozgalom: <http://www.kishantosert.hu/>

¹³⁴ Panasztétel a VM miniszteréhez: <http://www.kishantos.hu/news/-n81.html>

Vidékfejlesztési Központ Nonprofit Kft. egy Európában is egyedülálló és egységes modellt hozott létre, amely jól bizonyítja, hogy a fenntarthatóság működik. Jelezte, hogy világszerte másfél évtizede folytatnak kampányt a génmódosított termények ellen, amelyek a vegyszer-intenzív mezőgazdaság szimbólumai. Kishantos ennek ellenkezőjére ad bizonyítékokat, ezért akarja a szervezet minden erejével megvédeni. Az igazgató szerint Kishantos nemzeti kincs és hungarikum, ezért eltökéltek a gazdaság megmentésében. A Greenpeace Magyarország 52 civil szervezettel együtt hisz abban, hogy a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ ellehetetlenítéséről hozott döntés visszafordítható, a mintagazdaság fennmaradhat, és továbbra is művelheti a földeket.

Fotó: tisztaajovo.hu

Tiltakozásuk jeléül egy 500 méter hosszú, 150 méter széles „Save Kishantos” feliratot helyeztek el a központ földjén, amely a magasból jól látható. Akciójuk másik részében a jelenlévők búzát vetettek el, hogy ezzel is mutassák: a központ még jelentős anyagi kockázatot vállalva is mindent megtesz azért, hogy a területen a legmagasabb szintű ökológiai gazdálkodás fennmaradjon. Rodics Katalin a Greenpeace Magyarország regionális kampányfelelőse kiemelte, hogy a központ 21 éve termel élelmiszert bio módon, miközben nem szennyezik a talajt, a levegőt és a vizeket. Működésük során bizonyították, hogy nagyüzemi méretekben is működtethető a vegyszermentes mezőgazdaság. Megjegyezte, hogy az NFA döntésével 8 ember állandó és további 50-100 ember alkalmi munkáját veszik el.¹³⁵

Október 20. – interjú a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaságot tervező német szakértővel

1995-ben német-magyar kormányközi megállapodás és megbízás alapján Dr. Friedhelm Feindt úr, a tübingi Mühlhausen város melletti Gut Sambach biodinamikus farm alapítójának tervei és szakmai irányítása mellett indult el a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság. Az interjúban egyebek mellett elmondta, hogy a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság – melynek területi tervezettsége és ökológiai egysége precízen kivitelezett, szisztematikusan és organikusan felépített - nagy múltú tekint vissza és nemzetközi rangra méltó.¹³⁶

Október 31. – Mangel Koppány figyelemfelhívó demonstrációja

Kishantos ügye az utca emberét és a fiatalokat is megérintette. Mangel Koppány – mint elmondta – magánemberként és senkivel nem egyeztetve, meztelenre vetkőzve „Kishantos, csak a testemen át!” feliratú táblát maga elé tartva demonstrált Budapest belvárosában. Nem kell félni és ki kell állnunk az értékeinkért - mondta. Kishantos a jelen és a jövő generációk számára felbecsülhetetlen érték, és a helyi közösségekből táplálkozik, azokat segíti. A politikától semmi nem várható. Nekünk magunknak kell tennünk a változásokért.¹³⁷

November 4. – a terület átadásának NFA által kitűzött napja

A terület átadására az NFA november 4-e, hétfő 9 órát jelölte meg. Az erről szóló értesítésben helyszíneként a kishantosi bejáró melletti tábla sarkát jelölték meg. A Központ vezetői e napon 8 óra 30 percre hívták a támogatóikat Kishantóra.¹³⁸ Nagy tömeg gyűlt össze, és várakozott türelmesen a szemle lezárultára. Az NFA képviselői nem tájékoztatták a Központ vezetőit arról, hogy a következő sarkon az NFA által odarendelt „nyertesek” várakoznak terepjáróikkal, és a területbejárás során, mint egy farkas-horda kísérték

¹³⁵ A Greenpeace és a KVK közös sajtótájékoztatója: <http://www.greenfo.hu/hirek/2013/10/19/save-kishantos>

¹³⁶ Interjú a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaságot tervező német szakértővel: <http://www.kishantos.hu/news/-n85.html>

¹³⁷ Mangel Koppány figyelemfelhívó magán-demonstrációja:
http://index.hu/video/2013/10/31/belvarosi_nudizas_kishantoser/

http://mandiner.hu/cikk/20131102_meztelenul_tuntetett_kishantoser/fullsite

¹³⁸ Meghívó az átadás – átvételi eseményre: <http://www.kishantos.hu/news/-n93.html>

az NFA és a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ hivatalos képviselőit. A szemle végén, a tábla szélén állva az NFA anélkül akarta a pályázaton nyertes új bérlőknek a területeket átadni, hogy az átadás-átvétel folyamatát a Kishantosi Vidékfejlesztési Központtal lezárta volna. Egy előre elkészített (!) jegyzőkönyvet húztak elő, melyre rá volt vezetve az NFA képviselőinek és a nyerteseknek a neve – de a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ képviselőjének aláírása nem. Ács Sándorné ügyvezető tiltakozásának adott hangot, és követelte a hivatalos folyamat lezárását. Követelésére kézzel rávezették az előre megírt jegyzőkönyvre, hogy a területeket nem adta át, így azt az NFA képviselői nem vették át – végül ott a tábla szélén ezt írták alá 11-en az NFA és a nyertesek nevében. Az NFA képviselői csak ezután voltak hajlandóak bemenni a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ irodájába, ahol Ács Sándorné ügyvezető felolvasta azt a feljegyzést, melyben arról nyilatkozik, hogy 9 indok miatt a területeket az NFA képviselőinek nem adja át. A feljegyzést az NFA képviselői átvették – Kutasi István kézjegyével igazolva – és a jegyzőkönyvhöz csatolták. Azok a „nyertesek”, akik kint a tábla szélén aláírták a jegyzőkönyvet, de a kishantosi irodába már nem voltak hivatalosak – nem is tudták, hogy az általuk aláírt jegyzőkönyv melléklete mit tartalmaz.¹³⁹ Mivel a Ptk. ide vonatkozó rendelkezései szerint amíg a felek közti elszámolás nem történik meg, és a korábbi bérlő igényeit ki nem elégítik, addig a korábbi bérlő marad birtokon belül, ezért a Központ vezetői a település jegyzőjétől birtokvédelmet kértek. A jelen lévő civil szervezetek és magánszemélyek a Szövetség Kishantosért mozgalmat megerősítették, és a Greenpeace aktivistái vezetésével Kishantos védelmére folyamatos, 24 órás őrjáratot szerveztek.

November 4.– Szabó Rebeka önálló indítványa Kishantosról az Ogy. Mg. Bizottsága előtt

Szabó Rebeka független országgyűlési képviselő „*A kishantosi biogazdálkodási és népfőiskolai program folytatásának lehetővé tételéről szóló, H/12787. számú határozati javaslat*” címen benyújtott önálló indítványának tárgysorozatba vételét kérte. Az indítványt a tárgykörben illetékes Mezőgazdasági Bizottság megtárgyalta és a kormánypárti többség szavazataival elvetette. A bizottsági ülésen magam is szót kértem. Erre – miután kérésem ellenére a házelnök már kitett a Mezőgazdasági bizottságból – csak akkor kerülhetett volna sor, ha a bizottság többségi szavazattal támogatta volna, hogy a nem bizottsági tag országgyűlési képviselőnek az elnök szót adjon. A kormánypárti többség azonban ehhez nem járult hozzá.¹⁴⁰

November 5. – Az Európai Környezetvédelmi Iroda levele Orbán Viktor miniszterelnökhöz és Fazekas Sándor miniszterhez

Az Európai Környezetvédelmi Iroda Kishantos ügyében levelet írt Orbán Viktor miniszterelnöknek és Fazekas Sándor miniszternek, melyben az ökológiai mintagazdaság és a népfőiskolai központ körüli történések miatt aggodalmát fejezte ki a két politikusnak. Emlékeztet azokra az értékekre, amelyeket Kishantos Európában is kimagasló szinten képvisel, továbbá felhívja a figyelmet a német és dán együttműködésben, európai forrásokat is felhasználva létrehozott központ esetleges megszűnésének kedvezőtlen nemzetközi vonatkozásaira. A Jeremy Wates főtitkár által jegyzett levél végül arra kéri a két vezető politikust, hogy az NFA döntését vizsgálják felül, vonják vissza, és garantálják a Központ kimagasló színvonalú munkájának, további működésének feltételeit.¹⁴¹

November 15. – a HírTV durva lejárató kampányba kezdett Kishantos és támogatói ellen

A kormány-közei Simicska-médiaérdekeltség, a HírTV előbb „*Célpont*” majd „*Soroló*” című műsorában is durva lejárató kampányba kezdett Kishantos és támogatói ellen. A máshol készült szakmai lejárató felvételektől, csúsztatásoktól és szemérmetlen hazugságoktól hemzsegő műsorokra a Központ képviselői írásban¹⁴² majd videó-üzenetben¹⁴³ reagáltak.

November 25. – A Tiborcz testvéreket vendégül látó dán ökológiai gazdaság is csatlakozott a nyílt levélhez!

A mai napig (nov. 25) 279 szervezet és 18.510 magánszemély csatlakozott ahhoz a nyílt levélhez, amely követeli a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ területeit érintő földbérleti pályázat eredményeinek megsemmisítését, a Központ további működésének biztosítását. A csatlakozók között van Hellevad Vandmoelle, az a dán ökológiai gazdaság is, amely nagy szeretettel látta vendégül 2011 novemberében

¹³⁹ Feljegyzés az átadás megtagadásának indokairól: <http://www.kishantos.hu/news/-n94.html>

¹⁴⁰ Bizottsági ülés jegyzőkönyve – 2013.11.04. – 120. ülés:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szer=&p_fomenu=20&p_almenu=20&p_ckl=39&p_biz=A343&p_rec=&p_egys=&p_nyelv=HU

¹⁴¹ Az Európai Környezetvédő Iroda levele Orbán Viktor miniszterelnökhöz és Fazekas Sándor miniszterhez:

<http://www.kishantos.hu/news/-n95.html>

http://www.kishantos.hu/userfiles/file/EEB_Orban_Kishantos.pdf

¹⁴² Reagálás a „Célpont” Kishantossal foglalkozó műsorára: <http://www.kishantos.hu/news/-n98.html>

¹⁴³ Reagálás a „Soroló” Kishantossal foglalkozó műsorára: <http://www.kishantos.hu/news/-n105.html>

Orbán Viktor vejét és testvéreit a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ által szervezett tanulmányúton. Értetlenül állnak a magyar kormány döntése előtt.¹⁴⁴

December 1. – *Biogazdák, biotermék feldolgozók és forgalmazók csatlakozása és nyílt levele a kormányhoz valamint a közvéleményhez*

A biogazdák, továbbá a biotermék feldolgozók és forgalmazók közössége Kishantos védelmében nyílt levélben fordult a Kormányhoz és a közvéleményhez, szolidaritásáról biztosítva a Központot, annak ökológiai mintagazdaságát és munkatársainak közösségét. Együttal csatlakozott a Szövetség Kishantosért mozgalom felhívásához.¹⁴⁵ Mint írják: „Hiszünk benne, hogy olyan közösséget alkotunk, amely nem mehet el szóltanul amellett, ha valamely megbecsült tagját éppen azért fenyegeti veszély, mert a szavát felemelte az elveikért, a közös elveinkért. Sem a közöny, vagy a beletörődés, sem az esetleges hátrányoktól való félelem nem lehet elegendő ok arra, hogy véleményünket elhallgassuk, szolidaritásunk vállalását elmulasszuk.” Ezért – a más fórumokon is zajló tiltakozások résztvevőihöz hasonlóan – e közösség is a leghatározottabban felszólítja az NFA és a VM vezetését, hogy semmisítse meg a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ területeit érintő földbérleti pályázatok eredményeit, és biztosítsa a mintagazdaság további működését.

December 10. – *az ombudsman és helyettesének állásfoglalása*

Székely László, az alapvető jogok országgyűlési biztosa és Szabó Marcel, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettese, állásfoglalást juttatott el az MTI-hez. Ebben leszögezik, hogy Kishantos és az általa folytatott biogazdálkodás eredményeként évtizedek alatt létrejött környezeti értékek méltók az alkotmányos szintű védelemre. A dokumentum szerint azt vizsgálták, hogy a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) eljárása során miként érvényesült a nemzet közös örökségét képező termőföld védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése, amit az alaptörvény is megfogalmaz. A jelentés felhívja a figyelmet arra, hogy az alkotmány által védett értékek esetén jogállami követelmény az ezekkel kapcsolatos eljárások, döntések és azok felülvizsgálatának átláthatósága, kiszámíthatósága. Székely László és Szabó Marcel a vidékfejlesztési minisztert intézkedési terv kidolgozására kérte.¹⁴⁶ Szabó Marcel az állásfoglalás tartalmát az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Ellenőrző albizottságának december 18-i – Kishantossal is foglalkozó – a bizottság kormánypárti tagjainak távolmaradása miatt tanácskozásként megtartott ülésén szóban személyesen is ismertette, és kérdésekre is válaszolt.¹⁴⁷

December 18. – *az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága Ellenőrző Albizottságának ülése*

Kishantos esetének teljes körű áttekintésére az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága Ellenőrző Albizottságának ülésén – a jelen elemzés kéziratának zárása előtt 4 nappal – 2013. december 18-án került sor, melynek összehívását Lengyel Szilvia országgyűlési képviselő kezdeményezte. Bár az Albizottság kormánypárti képviselői távolmaradásukkal megakadályozták, hogy rendes, határozatképes ülést tartson,¹⁴⁸ ráadásul Bitay Márton államtitkár botrányos körülmények között, éppen akkor távozott, amikor Ács Sándorné elkezdte Kishantos hiteles történetének ismertetését,¹⁴⁹ ám az így konzultatívá vált ülésről szó szerinti jegyzőkönyv és videó-felvétel is készült. A jegyzőkönyv az Országgyűlés honlapján megtalálható lesz, a videó-felvételek pedig az interneten megtekinthetők.¹⁵⁰ Számos elemző cikk és interjú is foglalkozik az ügygel, amelyek az interneten nagy számban és bőséges terjedelemben elérhetők.¹⁵¹

¹⁴⁴ Dán csatlakozás a nyílt levélhez: <http://www.kishantos.hu/news/-n102.html>

¹⁴⁵ Biogazdák csatlakozása és nyílt levele: <http://www.kishantos.hu/news/-n103.html>

¹⁴⁶ Az ombudsman és helyettesének állásfoglalása: http://hvg.hu/kkv/20131210_Ombudsman_Kishantos_melto_az_alkotmanyos

¹⁴⁷ Szabó Marcel szóbeli beszámolója: http://www.youtube.com/watch?v=LcMowDzx70U&feature=youtu_gdata

¹⁴⁸ Meghekkelte a Fidesz a Kishantos-bizottság ülését: http://hvg.hu/gazdasag/20131218_Kishantos

¹⁴⁹ Bitay – Ángyán: <http://www.youtube.com/watch?v=CKKfMAIFHU>
<http://www.atv.hu/belfold/20131218-szegyellid-magad-angyan-kiosztotta-utodjat>

¹⁵⁰ Az Ogy. Mg.biz. Ellenőrző albiz. 2013.12.18-i – Kishantossal foglalkozó – ülése:

Ács Sándorné: <http://www.youtube.com/watch?v=AHZT9jTumVw>

Ombudsman helyettes: http://www.youtube.com/watch?v=LcMowDzx70U&feature=youtu_gdata

Greenpeace Magyarország: http://www.youtube.com/watch?v=4jIMs1PFBEg&feature=youtu_gdata

Ángyán József: <http://www.youtube.com/watch?v=vG9pbY3qkm0>

Teljes videó-lista: http://www.youtube.com/playlist?list=PLnR52bVr7FSV8NWLw5vSQPKTviij_bjkUf

¹⁵¹ Néhány - a médiában megjelent - összefoglaló pl.: <http://www.atv.hu/belfold/20131108-kishantos-nem-hagyja-magat>
<http://magyarnarancs.hu/kismagyarorszag/tiborcsek-elore-szoltak-interju-a-kishantosi-kozpont-vezetojevel-87400>

❖ A kormányzat védhetetlen, elképesztő magyarázatai

E szélesedő tiltakozás hatására a kormányzat is kénytelen volt megszólalni, és képviselői - a döntést indokolva – folyamatosan változó és egyre elképesztőbb magyarázatokkal álltak elő. Lássunk ezek közül a csúsztatások vagy egyenesen hazugságok közül néhányat.

- Az egyik legelképesztőbb és a közvéleményt tán legdurvábban és szándékosan félrevezető kijelentés, amely nem csak a miniszter szájából hangzott el,¹⁵² hanem államtitkárai az Országgyűlésben képviselői kérdésekre reagálva is nem egyszer ismételték,¹⁵³ hogy a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft. egy „tőkés társasági formában működő nagybirtok”. A Kormány pedig nem ad földet bérbe tőkés társaságoknak, hanem a kis, közepes családi gazdaságoknak, a helyben lakó, gazdálkodó családoknak, a „kérges tenyerű gazdáknak” és a fiataloknak adja az állami földek bérleti jogát. Nemcsak az döbbenetes, hogy nem tesznek különbséget a profitérdekelt tőkés társaságok és egy közhasznú, nonprofit szervezet között, hanem egyszerűen hazugság az az állításuk, hogy tőkés társaságok nem jutnak állami földbérlethez. Vizsgálataim alapján a későbbiekben részletesen is bemutatom, hogy – akár a pályázatos akár a pályázat nélküli megbízási szerződéses földbérleti rendszert nézzük – éppen a nagy tőkeérdekeltségek szerzik meg az állami földek többségét. Itt most az alábbi táblázatban csak néhány olyan valóban profitérdekelt tőkés társaságot sorolok fel, amelyek a földbérleti pályázatokon a KVK által használnál nagyobb földterület bérleti jogához jutottak.

Néhány olyan tőkés társaság, amely a pályázati rendszerben a Kishantosénál nagyobb állami földterület bérleti jogához jutott

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések, ahol az elnyert birtoktestek találhatók.	Elnyert		
			birtoktest db	földérték AK	terület ha
1. Búzakalász 66 Kft. (Mészáros Lőrinc): Felcsút ¹⁵⁴	Fejér	Alesútdoboz, Kajászó, Óbarok, Vál	22	25.404	1.036
2. Héjja Testvérek Kft.: Csongrád ¹⁵⁵	Csongrád	Baks	11	23.867	1.014
3. AGRO-BOS Kft: Devecser ¹⁵⁶	Veszprém	Ajka, Devecser, Kamond, Kolontár	13	5.914	553
4. Karmopol-Agro Kft. (Gerzsánszki Lajos): Szászfő ¹⁵⁷	B.A.Z.	Büttös, Rakaca, Szemere, Tornaszt.jakab	19	2.271	515
5. Start 2003. Bt. (Kanyok A.+Mengyi R.): M.csát (T.újv.)	B.A.Z.	Mezőnagymihály	3	6.435	496
6. Geter-Farm Kft. (Demeter Péter+Tállai András?): Gelej	B.A.Z.	Mezőnagymihály	4	6.106	466
7. Pusztá Agro 2010. Kft. (Hagyacki József): M.nagymihály ¹⁵⁸	B.A.Z.	Mezőnagymihály	7	9.704	462

- Súlyos, a közvéleményt szándékosan félretájékoztató állítás az is, amely a tárca vezetői – köztük Bitay - szájából több ízben is elhangzott, hogy „az állammal szemben majd’ 30 millió forintos bérleti díjtartozást halmozott fel”, amit csak peres úton sikerült az államnak a cégen behajtania.¹⁵⁹ Erre a hazugságra ehelyütt csak annyit szögezhetünk le, hogy Kishantosnak nincs, és soha nem is volt lejárt tartozása az állammal szemben az NFA és jogelődjei felé. Az indulásánál a közhasznú tevékenységére tekintettel kapott kedvezményt illetően támadt az állam és a KVK között jogvita, melynek bírósági

¹⁵² Tőkés társaságok <--> nonprofit Kishantos: <http://networkedblogs.com/Qmekw>

Miniszeri csúsztatás: <http://greenfo.hu/hirek/2013/10/23/miniszeri-csuszatas-a-kishantosi-foldmutyiban?referrer=rss>

Bitay hazugságai: http://www.kielegyenafold.hu/userfiles/file/Dr_Bitay_Marton_Ors_felrevezette_a_parlamenti_kepviseloket.pdf

¹⁵³ Szabó Rebeka – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12602

Szél Bernadett – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12709

¹⁵⁴ Mészáros Lőrinc cégén kívül közvetlen családtagjai (Mészáros János és Mészáros Beatrix) további 4 nyertes pályázattal 317 ha állami földterület bérleti jogát is elnyerte. Búzakalász 66 Kft.-je az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 3 db állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

¹⁵⁵ A Héjja Testvérek Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 107! db állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

¹⁵⁶ Az AGRO-BOS Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 136! db állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

¹⁵⁷ A Gerzsánszki Lajos (Budai Gyula?) érdekeltségi körébe tartozó Karmopol-Agro Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 34! db állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területet és a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

¹⁵⁸ A Hagyacki József (Tállai András?) érdekkörébe tartozó cégen kívül a cégtulajdonos maga is 1 nyertes pályázattal további 160 ha állami földterület bérleti jogát nyerte el.

¹⁵⁹ Szél Bernadett – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12709

szakasza 10 éven keresztül tartott. A KVK a pert jogerősen megnyerte, az ÁPV Rt azonban új pert indított, melyben a bíróság az állam javára döntött, és kötelezte Kishantost az eredeti 9 milliós összeg kamatokkal megemelt összegének megfizetésére. A döntést követően Kishantos részletfizetési lehetőséget kért és kapott az állam nevében eljáró NFA-tól, melynek utolsó részletét 2013. decemberében kifizeti. A hamis állítást egyébiránt Kishantos többször és több helyen, majd egy részletes összeállításban¹⁶⁰ is cáfolta, és a VM ellen jó hírnév megsértése miatt pert indított.¹⁶¹ Egyébként, ha valóban nem fizettek volna, már rég nem működne a gazdaság. Az NFA-törvény világos rendelkezése szerint a 120 napnál régebben lejárt tartozás szerződéskötést kizáró körülmény. Kishantos esetében ilyen kizáró ok nyilvánvalóan nem áll fenn, mert különben megszűnt volna a bérleti szerződése, és nem létezne a gazdaság. Ép ésszel és normális erkölcsi érzékkel rendelkező ember számára egyszerűen felfoghatatlan, hogy van bátorsága bárkinek, főleg állami szervek vezetőinek ilyen hazugságokat szemrebbenés nélkül terjesztetni.

- Egy másik Bitay gyöngyszem, amely ugyancsak az Országgyűlésben hangzott el,¹⁶² hogy **lejárt Kishantos földbérleti szerződése. Nem tudtak mit tenni, ki kellett írják a pályázatot.** Ezzel a területtel sem kivételezhettek. Nos amint azt e jelentés is több helyen bemutatja, **34.000 hektár** állami földnek már **évekkel ezelőtt lejárt** a szerződése, de **nem írtak rá ki pályázatot.** Megbízási szerződéssel ismeretlen feltételekkel használják Zrt-k, Kft-k és magánszemélyek ezeket a földeket. Lepsény esetét pl. fentebb már bemutatam. Igaz, hogy ott **Nyerges Zsolt** és **Simicska Lajos** kormány-közei nagy érdekltségének járt le a szerződése, és éveken át újabb és újabb megbízási szerződéssel adták bérbe ugyanannak a **Dél-Balaton Agro Kft**-nek az állami földeket. **Az NFA-nak tehát van törvényes lehetősége** pályáztatás nélkül, megbízási szerződéssel is bérbe adni állami birtoktesteket. Mint látjuk, tömegével meg is teszi azt. A megbízási szerződéssel a 30-nál is több birtoktestet használó 109 érdekltséget – melyek között 72 tőkés társaság, 15 szövetkezet és csupán 22 magánszemély illetve egyéni gazdaság van – **e jelentés melléklete** számba veszi. Álljon itt ezek közül mutatóban néhány – 50 db-nál több birtoktestet használó – tőkés társaság.

Pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel példaképpen az 50 db-nál is több állami birtoktest bérleti jogához jutott tőkés gazdasági társaságok (Rt-k, Kft-k, Bt-k)

Érdekltségek székhely/lakhely	Székhely/lakhely	Elnyert birtoktest (db)
1. TIRUS Zrt.	Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye	150
2. AGRO-BOS Kft.	Devecser Veszprém megye	137
3. Héjja Testvérek Kft.	Csongrád Csongrád megye	107
4. H + N és Társai Kft.	Budapest XXIII. ker. Budapest	103
5. Nagykun 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye	100
6. FEBAGRO Felső-bácsi Agrár Zrt.	Felsőszentiván Bács-Kiskun megye	90
7. Vásárhelyi Róna Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft.	Hódmezővásárhely Csongrád megye	90
8. JÁSZ-FÖLD Mezőgazdasági Zrt.	Jászládány Jász-Nagykun-Szolnok megye	82
9. KINIZSI 2000 Mezőgazdasági Zrt. (Farkas Sándor)	Fábiánsebestyén Csongrád megye	82
10. Vitis Labor Kft.	Szigetcsép Pest megye	77
11. Kossuth 2006 Mezőgazdasági Termelő Zrt.	Jászárokszallás Jász-Nagykun-Szolnok megye	72
12. Tiszaigari Mg. Kft. (Kékesy Dezső, Kollányi György)	Tiszaigár Jász-Nagykun-Szolnok megye	72
13. Miklósfai Mg-i Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.	Nagykanizsa Zala megye	70
14. SAB-AGRO Kft. + Sabjanics István	Páka Zala megye	66
15. NASZTEJ Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Kiskunfélegyháza Bács-Kiskun megye	65
16. Karcag - Tilalmasi Mezőgazdasági Kft.	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	64
17. KUNAGRO 21 Mg-i Termelő, Szolgáltató és Értékesítő Kft.	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	64
18. Triovin 2000 Kft. (Dobák István és Dobák Sándor)	Ásotthalom Csongrád megye	61
19. Nagyiváni Mezőgazdasági Kft.	Nagyiván Jász-Nagykun-Szolnok megye	59
20. PUSKIN-TEJ Kft.	Szegvár Csongrád megye	57
21. HÓDAGRO Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Zrt.	Hódmezővásárhely Csongrád megye	54
22. AGRO-PAPP Kft.	Kiskunfélegyháza Bács-Kiskun megye	52
23. BHV Mezőgazdasági Kft.	Vízvár Somogy megye	52
24. Őcsödi Mezőgazda Kft.	Őcsöd Jász-Nagykun-Szolnok megye	51

¹⁶⁰ Kishantos állítólagos tartozásának részletes cáfolata: <http://www.kishantos.hu/news/-n91.html>

¹⁶¹ Közlemény – 2013. 09.16. - bírósághoz fordult Kishantos: <http://www.kishantos.hu/news/kozlemeny-n69.html>

¹⁶² Szabó Rebeka – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12602

Bár a **Kishantosi Nonprofit Kft-t Sebestyén Róbert** levélben arról tájékoztatta, hogy az AKG 5 éves kötelezettségének teljesítése érdekében a szerződés lejártá után lehetőségük lesz ilyen megbízási szerződést kötni, **földjeire azonban már egy évvel a szerződés lejártá előtt** (2012. október 10-én) kiírták a pályázatot. Egy másik lehetőség is lett volna arra, hogy Kishantosnak meghosszabbítsák a szerződését, ám az erre vonatkozó kérelmüket is elutasították. A 2013. évi LIX. törvény szerint ugyanis a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Nfatv.) 18. §-a a következő (1c) bekezdéssel egészült ki: „(1c) A haszonbérleti szerződés módosítása során a Tft. 12. § (2) bekezdését az e bekezdésben foglalt eltéréssel – a Tft. 13. §-ában foglalt korlátozásokra figyelemmel – kell alkalmazni. A Nemzeti Földalapba tartozó földrészelethez kötődő olyan közösségi vagy nemzeti forrásból folyósított mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatás esetén, ahol jogszabály a támogatás igénybevételének feltételéül meghatározott időszakra üzemeltetési vagy földhasználati kötelezettséget ír elő, a haszonbérleti szerződés az üzemeltetési vagy földhasználati kötelezettség időszakának végéig meghosszabbítható. A haszonbérleti szerződés időtartamának ilyen okból történő meghosszabbítása nem minősül új haszonbérleti jogviszony létesítésének”.

- Bitay azt is kijelentette, hogy **a nyerteseknek még egy évig folytatniuk kell az ökológiai gazdálkodást**. Egyébként **Kishantosnak sem volt előírva az ökológiai gazdálkodás** folytatása, ezt önmaga vállalta, senki sem kérte vagy kötelezte erre a KVK-t.¹⁶³ Nos az egy éves folytatási kötelezettséget, mint feltételt a pályázati kiírás nem tartalmazta. Ha tartalmazta volna, akkor Kishantos nyert volna, mert a nyerteseknek semmilyen biogazdálkodási tapasztalata nincs. Egyébként a kijelentés önmaga is arra utal, hogy a VM vezetésének fogalma sincs az ökológiai gazdálkodásról, hiszen annak céljával és lényegével nem egyeztethető össze az 1 év. És utána mi történik a területtel? Ez szakmailag elfogadhatatlan. Az államtitkár ezen túl vagy nem tudja vagy szándékosan elhallgatja, hogy a német-magyar kormányközi együttműködésben elkészült tervek alapján **1998-ban megkötött szerződésben határozott kötelezettségként szerepelt, hogy a területeken biogazdálkodást kell folytatni. Ehhez a kötelezettséghez kötődött az a kedvezmény, melyet Szabó Csaba mulasztása miatt Kishantos elvesztett.**
- A VM államtitkára részéről elhangzott az is, hogy **Kishantosnak nincs akkreditált képzése**, valamint gyerekekről beszélt, és az állami szakképző intézetekhez hasonlította Kishantost.¹⁶⁴ Mindebből csupán az a szomorú tény állapítható meg, hogy **az államtitkár nem tudja mi is a népfőiskola**. Nem tudja, hogy a népfőiskola egy nem formális felnőttoktatási módszer, mely Dániából származik. 1844-ben indult az első népfőiskola Rödingben – itt tanult 1990-ben Bolye Ferenc, a kishantosi népfőiskola megálmodója. A dán népfőiskolák szellemi atyja N.F.S. Grundtvig nagy dán gondolkodó – az Ő nevét viseli az EU felnőttoktatási programja. A népfőiskola tehát nem szakképző intézmény – ezért nem is összehasonlítható ezekkel az intézményekkel. A népfőiskoláknak nem kötelező, hogy akkreditált képzésük legyen. Kishantos regisztrált felnőttoktatási szervezet. A népfőiskolák a Közművelődési törvény hatálya alá tartoznak, mert a Magyar Népfőiskolai Társaság erőfeszítései ellenére Magyarországon még mindig nincs népfőiskolai törvény, rendezetlen a felnőttoktatás helyzete.¹⁶⁵
- Bitay államtitkár valóságos nyomozást folytatott Kishantos ellen, és az Országgyűlés elé terjesztette, hogy a Kishantosi Nonprofit Kft-nek az elmúlt évben **a nonprofit tevékenységből nem volt bevétele**.¹⁶⁶ Ennek egyszerű oka van. Kishantos **ingyenesen nyújtja** szolgáltatásait, legfeljebb az étkezés költségének megtérítését kéri. Államtitkár úr megkérdezheti a miniszterelnök családtagjait, akik közül többen is igénybe vették Kishantos ingyenes szolgáltatásait. A közhasznú szolgáltatások költségeit ökológiai mintagazdasága bevételeiből illetve adott feladatra esetenként elnyert támogatásaiból fedezi.
- A vidékfejlesztési minisztériumi államtitkár egyebek mellett arról is tájékoztatta a képviselőket, hogy **nem talált a boltokban kishantosi terméket**.¹⁶⁷ Ezzel bizonyította, hogy semmit sem tud a magyar mezőgazdaságról. Nem tudja, hogy az élelmiszer-feldolgozás néhány kivételtől eltekintve nem a gazdaságok kezében van, ezért a többségének nem található terméke a boltokban. Így nem található terméke a boltokban a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara egész magyar mezőgazdaságért felelős alelnöke, **Zászlós Tibor** által vezetett 9000 hektár állami földet használó Mezőfalvai Mezőgazdasági Zrt-jének sem. A Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság őszi búza, tönkölybúza, őszi zab, tavaszi búkköny,

¹⁶³ Szél Bernadett – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12709

¹⁶⁴ Szél Bernadett – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12709

¹⁶⁵ Népfőiskola: http://www.nepfoiskola.hu/news/elethosszig_tarto_tanulas_amp8211_felebol_harmadabol_n152.html

¹⁶⁶ Szél Bernadett – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12709

¹⁶⁷ Szél Bernadett – Bitay Márton Őrs: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=12709

lucerna, facélia, vöröshere, hibrid kukorica **bio vetőmag előállítását** végzi a szántóföldi növénytermesztés részére. Ezek a vetőmagok sohasem kerülnek a boltok polcaira, mert ezeket a fémzárolás után 25-50 kg-os zsákokban, vagy 1 tonnás ún. big-bagekben szállítják el a gazdaságból hazai, illetve külföldi gazdaságokba. Magyarországon a KVK őszi búza vetőmagját a Martonvásári Elitmag Kft. forgalmazza. Egyébiránt szomorú tény az is, hogy bár a 2013. június 21-én elfogadott földforgalmi törvényben egyetlen magánszemély 600 hektárral több földet használhat, ha vetőmagot termel, Kishantostól viszont az összesen 452 hektár föld használati jogát elveszik. A vetőmagokon kívül a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság bio árunövény termesztést is folytat. Ebben az évben őszi búzát, tavaszi búzát, tönkölybúzát, napraforgót, lent, kukoricát termesztettek hazai és külföldi piacra. A kishantosi gabonákból készülnek a **Piszkei Öko Kft. pékségének termékei**, melyek országszerte megvásárolhatók a bio boltokban.

Nem folytatom, ugyanis a cáfolatok hatására folyamatosan változó állítások között alig találni olyant, amelynek legalább valamilyen köze lenne a valósághoz.¹⁶⁸ A „**hazugság-coctail**” egyes elemei pedig arra utalnak, hogy a terület ismeretei, de a saját Kormány által 2012-ben elfogadott Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia tartalmi elemei is teljességgel rejtve maradtak az irányító tárca vezetői előtt. Ezek során végigtekintve talán már nem is meglepő az a **VM közlemény**, amelyet a tárca sajtóosztálya tett közzé.¹⁶⁹ Első olvasatra értetlenül álltam a VM „*Kishantosan ezen túl többen használják az állami földeket*” címmel kiadott nyilatkozata előtt, amely éppen az NVS-2020-ra hivatkozva tartotta jó döntésnek a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ és fenntartható, ökológiai mintagazdaságának likvidálását.

Döbbenetemnek akkor egy **válaszközleményben** magam is hangot adtam.¹⁷⁰ Legalább a tárca vezetői tudhatnák, hogy az NVS-2020 – melynek kidolgozását államtitkárként magam irányítottam – a kis- és közepes családi gazdaságokra és azok összefogására, a helyi gazdaság és társadalom megerősítésére alapuló vidékfejlesztést tűzi ki célul. Ehhez a kishantosi mintára megvalósuló tájközpont-hálózat létrehozását tartja szükségesnek. Ezek a központok mintagazdaságból és népfőiskolából állnak. Fejlesztési, bemutatási, tanácsadási, felnőttképzési tevékenységükkel közfeladatokat látnak el. Segítik a gazdálkodó családok és közösségeik megerősödését, a falu, a vidék talpra állását. Nonprofit tevékenységük közhaszná a családoknál, a helyi gazdaság és társadalom szereplőinél jelentkezik. A közvagyonot kezelő állam ehhez kedvezményesen földterületet biztosít. Aki a családi gazdaságokat az őket segítő, hagyományos kincstári birtokfeladatokat ellátó, közhasznú intézménnyel, a nonprofit tájközponttal összekeveri, ezért a földet alóla kihúzza, az nem csak hozzá nem értéséről tesz tanúbizonyságot, hanem mindannyiunk érdekében jobban teszi, ha távol tartja magát a vidéktől, a falutól és a földtől.

A kormányzati csúsztatások és hazugságok eme egyvelegének tételes cáfolatára egy videó-sorozattal magam is kísérletet tettem,¹⁷¹ ám teljes körű áttekintésére az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága Ellenőrző Albizottságának ülésén – a jelen elemzés kéziratának zárása előtt 4 nappal – 2013. december 18-án került sor, melynek összehívását *Lengyel Szilvia* országgyűlési képviselő kezdeményezte. Bár az Albizottság kormánypárti képviselői távolmaradásukkal megakadályozták, hogy rendes, határozatképes ülést tartson,¹⁷² ráadásul *Bitay Márton* államtitkár botrányos körülmények között, éppen akkor távozott, amikor *Ács Sándorné* elkezdte Kishantos hiteles történetének ismertetését,¹⁷³ ám az így konzultatívá vált ülésről szó szerinti jegyzőkönyv és videó-felvétel is készült. A jegyzőkönyv az Országgyűlés honlapján megtalálható lesz, a videó-felvételek pedig az interneten megtekinthetők.¹⁷⁴

¹⁶⁸ *Bitay valótlan állításai:*

http://www.kielegyenafold.hu/userfiles/file/Dr_Bitay_Marton_Ors_felvezette_a_parlamenti_kepviseloket.pdf

¹⁶⁹ *VM sajtóközlemény:*

<http://www.kormany.hu/hu/vidékfejlesztési-minisztérium/hirek/kishantosan-ezentul-tobben-hasznalhatjak-az-allami-foldeket>

¹⁷⁰ *Ángyán sajtóközlemény:* „Tudja még valaki a Vidékfejlesztési Minisztériumban, hogy mi az a tájközpont, és mit is tartalmaz a Nemzeti Vidékstratégia (NVS-2020)?” http://os.mti.hu/hirek/91085/a_mult_jelen_jovo_alapitvany_kozlemenye

¹⁷¹ *Ángyán Kishantosról (videó-sorozat):* <http://www.kishantos.hu/news/-n105.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=M5LLCOjC46U>

http://www.youtube.com/watch?v=bVHs_XJBbCc

<http://www.youtube.com/watch?v=wESugc4gOs>

<http://www.youtube.com/watch?v=1LdZxIkXvHU>

<http://www.youtube.com/watch?v=-BniAvubR40>

<http://www.youtube.com/watch?v=7jqXgtWktSI>

¹⁷² *Meghekkelte a Fidesz a Kishantos-bizottság ülését:* http://hvg.hu/gazdasag/20131218_Kishantos

¹⁷³ *Bitay – Ángyán:* <http://www.youtube.com/watch?v=CKKfMAlFHFU>

<http://www.atv.hu/belfold/20131218-szegyellid-magad-angyan-kiosztotta-utodjat>

¹⁷⁴ *Az Ogy. Mg.biz. Ellenőrző albiz. 2013.12.18-i – Kishantossal foglalkozó – ülése:*

Ács Sándorné: <http://www.youtube.com/watch?v=AHZT9jTumVw>

Ombudsman helyettes: http://www.youtube.com/watch?v=LcMowDzx70U&feature=youtube_gdata

Greenpeace Magyarország: http://www.youtube.com/watch?v=4jIMs1PFBEG&feature=youtube_gdata

Kishantos esete valóban az **állami földbérleti rendszer** minden betegségét, döbbenetes hibáját magán hordozó, **elképesztő „állatorvosi lova”**, amely a meghirdetett néppárti föld- és birtokpolitika irányával ellentétes eredményt hozó, teljességgel elfogadhatatlan rendszer egyenes következménye. E rendszer abszurditására, szándékos vagy véletlen hibáira már maga – a lemondásomat majd az első botrányos esetek nyilvánosságra kerülését követően, még 2012 nyarán lefolytatott - belső vizsgálat, az NFA EB ez alapján összeállított, ám 2013 tavaszáig titokban tartott jelentése is világosan felhívta a figyelmet, és a kritikákat nagyrészt jogosnak ítélte. Megállapításai Kishantos esetét is jól magyarázzák. Ám maga ez a jelentés és a körülötte kialakult hazudozás is a rendszer groteszk, tarthatatlan, tragikomikus voltára utal.

➤ **Az NFA EB belső vizsgálata, annak mesebeli – „hol volt, hol nem volt” - jegyzőkönyve**

2013 tavaszán több irányból is megerősített hír érkezett arról, hogy **2012 nyarán**, az első két – a földbérleti pályázati rendszer botrányos eredményeit elsőként elemző és nyilvánosságra hozó - jelentésem közzétételét követően **az NFA Ellenőrző bizottsága széleskörű belső vizsgálatot kezdett**, melynek **eredményeit öszre részletes jelentésben összegezte**, és az NFA valamint a VM vezetéséhez eljuttatta. E jelentéssel kapcsolatban 2013. április 11-én írásbeli kérdéssel fordultam a vidékfejlesztési miniszterhez.¹⁷⁵ Nem feltétlenül ennek hatására, ám 5 nappal később, 2013. április 16-án, a IV. földügyi jelentés kéziratának lezárásával egy időben, az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának Ellenőrző albizottsága április 16-ai ülésén az NFA Ellenőrző Bizottságának (NFA EB) elnöke, Dr. Péter Mihály ismertette az állami földbérleti rendszer NFA EB által lefolytatott vizsgálatának fő megállapításait.

Az NFA EB által megbízott két tagja - dr. Roszik Péter és Bacher János - által lefolytatott vizsgálatról és annak legfontosabb megállapításairól készült **11 oldalas vizsgálati jegyzőkönyvet**¹⁷⁶ az albizottsági ülés végén **kézhez is kaptuk!** E jegyzőkönyv valamint az albizottsági ülésen az NFA EB elnöke szájából elhangzott tájékoztató és a kérdésekre adott válaszok alapján is megállapítható volt, hogy a pályázati rendszer a belső vizsgálat eredményei alapján is súlyos problémákat vet fel, melyekről a kormányzat hónapok óta mélyen hallgat, sőt épp az ellenkezőjét nyilatkozta. A földbérleti pályázati rendszert, annak a földügyi, birtokpolitikai irányelvekhez és jogi szabályozáshoz való illeszkedését, a lebonyolítás és elbírálás rendszerét valamint nem utolsósorban a pályáztatás eredményeit egyaránt részletező vizsgálati jegyzőkönyv például **ilyen megfogalmazásokat tartalmaz:**

- A meghirdetett haszonbérbe adási rendszer *„jó néhány torzító elemet megtartott. Ilyenek pl. a meglévő állatállomány abszolút mértéke szerinti számbavétel, amely a nagyüzemeknek kedvez. Ez az abrakfogyasztó fajok (sertés, baromfi) esetében – a nemzetközi gyakorlat alapján – nem is indokolható.”*
- A pályázati elbírálás során alkalmazott *„pontozás módja, az egyes elemek súlyozása valamint a szubjektíven adható pontok aránya véleményünk szerint erősen meghatározta az elbírálás kimenetelét.”*
- A pályázatok elbírálására vonatkozó elnöki utasítás *„nem tartalmaz semmilyen útmutatót az értékelő bizottságok számára a pontozás módjáról.”*
- A vizsgálat szerint *„egyedül a magasabb pontszámok érdekében pénzügyileg nem kellően alátámasztott vállalatokat tettek, sőt olyan eset is előfordult, ahol különböző pályázatokon nyertes különböző személyek (apa – fiú – közös cég) ugyanazon gépre mindannyian megkapták a pontszámot.”*
- Az állattenyésztő telepek működéséhez biztosítható termőföld *„pontozása nem egyértelmű, megynként eltéréseket tapasztaltunk, és egy sem felelt meg a pontozási segédletnek.”*
- A gazdálkodási terv *„2.7. Szakmai és gazdasági megalapozottság, illeszkedés a vidékfejlesztési stratégiához, a birtokpolitikai irányelvekhez és a pályázati felhívásban rögzített célokhoz”* elnevezésű bírálati szempontját illetően *„nincs egységes írásos utasítás a pontozás módjára, bár az NFA vezetőinek tájékoztatása szerint volt folyamatos konzultáció az elvekről. Egyértelmű véleményünk, hogy ez a szubjektíven értékelhető pont szinte minden esetben döntően befolyásolta a pályázat végeredményét.”*

Ángyán József: <http://www.youtube.com/watch?v=vG9pbY3qkm0>

Teljes videó-lista: http://www.youtube.com/playlist?list=PLnR52bVr7FSV8NWLw5vSQPKTvii_bjkUf

¹⁷⁵ Írásbeli kérdés a VM miniszteréhez: <http://www.parlament.hu/irom39/10739/10739.pdf>

¹⁷⁶ **JEGYZŐKÖNYV**, Készült az NFA EB 2012. március 22-i ülésén született döntése alapján az NFA által haszonbérletre meghirdetett termőföld-pályázatok vizsgálatáról. A vizsgálatot végezték: Dr. Roszik Péter az NFA EB tagja, Bacher János az NFA EB tagja. A vizsgálat helyszíne: az NFA Központja és az NFA Fejér Megyei TI. A vizsgálat időpontja: 2012. 05. 21. – 2012. 06. 12. Budapest, 2012. október 25.,

- Volt olyan megye (pl. B.A.Z.), ahol a szűrőpróba szerű ellenőrzés szerint súlyozás nélkül számoltak rá pontszámot.
- Sok esetben találtunk olyan bírálatot, amikor a győztes maximális pontszámot kapott, a többi pályázó pedig nem követhető meggondolások alapján jelentősen alacsonyabb pontszámot.
- Esetenként fel nem lelhető indokok nélkül kaptak a nyertesek magas pontszámot, terveik nem voltak kiemelkedőek, sőt néhol hiányosak.
- Értékelhető pénzügyi terv hiányában vagy olyan esetekben is lehetett kiemelkedő pontszámot kapni, ahol a terv – a pályázók által megadott adatokhoz vagy a csatolt mellékletekhez képest - belső ellentmondásokat tartalmaz.
- Összességében a bírálati rendszerrel kapcsolatban megállapítják, hogy „a szubjektív módon adható pontszámok túlzó aránya valamint az, hogy bizonyos elemek elbírálására nincs egységes eljárási rend, befolyásolhatta a pályázatok kimenetelét.”
- A konkrét pályázati egységek odaitélésével, a súlyosan kifogásolt – elsősorban a Fejér és Veszprém megyei – esetek kapcsán pl. a következő megállapításokat teszi.
 - „A Fejér megyei, nagy nyilvánosságot kapott ügyekkel kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy a nyertes pályázók minden vizsgált esetben a gazdálkodási tervre adott szubjektív pontok nagy különbségével nyertek.
 - A nagy területet nyert pályázók egyetlen esetben sem veszítettek, valamint egyetlen egyszer sem pályáztak közülük többen azonos birtoktestre.
 - Az, hogy egyes esetekben kimondottan gyengének találtuk a nyertest, és jónak valamint alulpontozottnak tartottuk némelyik vesztes, nem azt jelenti, hogy az értékelő bizottság nem juthatott arra az eredményre, amire jutott, hanem azt mutatja, hogy az eredmény nagyon szubjektív bírálat következménye.
 - A nyertesek zöme nem rendelkezik jelenleg állattállománnyal, sőt több esetben eszközökkel, gépekkel sem, míg a vesztesek között évtizedes tapasztalattal rendelkező állattartók is vannak.
 - A Fejér megyei esetekben tapasztalt visszásságok miatt június 12-én felkerestük a Fejér megyei területi iroda vezetőjét, Kutas Istvánt, hogy válaszoljon a felmerült kérdésekre. Sajnos nem kaptunk érdemi választ arra, hogy miért így alakultak a bírálatok. [...] Arra sem kaptunk választ, hogy miért volt akkora különbség az üzleti terv pontozásában a nyertes és a többi pályázó között. Kutas úr szerint természetes, hogy a nyertesek több területet is nyertek, hiszen ha jó a pályázat, akkor az minden esetben jó. [...] Nem számított a gazdaság múltja és jelene, vagy pénzügyi helyzete.”
 - A jelentés foglalkozik a „szintén politikai és sajtónyilvánosságot kapott Veszprém megyei Nagyesztergár esetével” is. Az ezzel kapcsolatos – saját elemzéseimhez ugyancsak jól illeszkedő – megállapításokat a „Megyei elemzések, 8. Veszprém megye” fejezetben, a – Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szóhasználatára szerinti – megyei „olimpiai bajnok”, a legnagyobb nyertes bemutatásánál ismertetem. Az eset kapcsán azonban általános következtetésként a jelentés megállapítja: „[...] a Veszprém megyei értékelő bizottság által hozott döntések felülvizsgálata is indokolt lehet az NFA részéről.”
- Az összeállítás egy olyan **döbbenetes zárójeles megjegyzéssel zárul**, ami arra utal, hogy ez a súlyos kritikákat megfogalmazó anyag is már az eredeti jelentésnek egy – az NFA vezetőinek kérései szerint - szelídített változata! Így hangzik:
 - „(Ez a jegyzőkönyv a korábbi tervezet módosításával készült, amelyben figyelembe vettük az NFA egyeztetésre kijelölt vezetőinek szövegben közölt – kérésünk ellenére írásban le nem adott – és általunk akceptált változtatási igényeit.)”

Az albizottsági ülést követően a jelentéssel kapcsolatos első megdöbbenést az okozta, hogy azt utólag maga az előterjesztő, dr. Péter Mihály MTI nyilatkozatban¹⁷⁷ „nem létezőnek” minősítette. Tette ezt annak ellenére, hogy a két nappal korábbi albizottsági ülésen maga a belső vizsgálatról, két bizottsági tag hivatalos megbízásáról - tehát nem magánakciójáról – számolt be, és a vizsgálatról készült jelentést, mint a titkárságon átvethető - egy összefoglaló részt és 2 részletező mellékletet is tartalmazó - kész dokumentumot említette.

¹⁷⁷ Az NFA EB elnökének MTI-közlönye: http://www.echotv.hu/gazdasag/az_nfa_ellenorzo_bizottsaga_a_torvenyesseg_ore.html

Annak ellenére cáfolta a jelentés létezését, hogy az ülésen készült **szó szerinti jegyzőkönyv**¹⁷⁸ tanúsága szerint a vizsgálatról és az elkészült jelentésről, annak hozzáférhetőségéről maga a következőket mondta:

- **24. oldal 6. bekezdés:** "A kialakult helyzetben a bizottság a működésének megfelelően dr. Roszík Pétert és Bacher János kollégát bizta meg azzal, hogy a Nemzeti Földalap által haszonbérleti pályázatokra meghirdetett termőföld-pályázatokkal kapcsolatosan konkrét vizsgálatokat folytasson le, vizsgálja általánosságban a rendszert. És itt a vizsgálatnál azt fogadtuk el, hogy milyen szisztéma szerint végezze a vizsgálatot. Tehát van egy érvényes pályázati rendszer, kértük, hogy vizsgálják, hogy hogyan illeszkednek a jogszabályokhoz, a Nemzeti Földalapról szóló törvényhez, és kértük, hogy konkrét vizsgálat történjen a pályázati felhíváshoz és a pályázati kiíráshoz kapcsolódóan, különös tekintettel az üzleti tervekben foglaltakra. Külön kértünk egyéb ügyekben is vizsgálatokat, ez pedig a bírálóbizottságok összetételére vonatkozott, arra, hogy milyen a bírálóbizottságok összetétele, mennyire biztosított a bírálóbizottságok függetlensége. Konkrétan kitérünk arra is, hogy valamilyen iránymutatás alapján végezte-e munkáját, vagy leirat vagy elnöki utasítás alapján végezte a munkáját az értékelést végző bírálóbizottság. Ezzel kapcsolatosan konkrét vizsgálati tapasztalataink vannak."
- **29. oldal utolsó és 30. oldal 1 bekezdése:** "Az EB jelentésével kapcsolatosan annyit, hogy megvan az EB jelentése, van titkárságunk, ez ott fellelhető, illetve az EB tagjainál is rendelkezésre állnak, mind a jegyzőkönyvek is. Én úgy gondolom, hogy annak, hogy a nyilvánosság vagy a bizottság vonatkozásában összefoglaló jelentés átadásra kerüljön, nem lehet akadálya. Az 1. és a 2. számú mellékletet pedig, amely pedig szintén konkrét vizsgálatokra vonatkozik, úgy gondolom, a képviselőknek szintén át tudjuk adni."

Maga ez az eset, a saját szavait meghazudtolni kénytelen elnök esete is arra utalt, hogy a politika durván beavatkozhatott a tények megismerési folyamatába, akadályozva ezzel az Országgyűlés ellenőrzési feladatainak ellátását. Ennek ellenére az írásbeli kérdésekre adott, **április 25-én kelt írásbeli miniszteri válasz**¹⁷⁹ is még egyértelműen arra utalt, hogy a jelentés létezik, sőt annak mellékletei is megtekinthetők. Az írásbeli válaszban egyebek mellett ez olvasható: "A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Felügyelő Bizottságának vizsgálatáról az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának Ellenőrző Albizottsága előtt beszámolt. A jelentés kivonatát az albizottság ülésén megjelent képviselők, köztük Ön is - kézhez kapták. A jelentést a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet székházában a megfelelő jogszabályi feltételek betartása mellett személyesen is megtekintheti."

Ezt követően azonban a VM vezetői, Fazekas Sándor miniszter és államtitkárai, Budai Gyula és Bitay Márton Őrs egybehangzóan és következetesen tagadták a jelentés létezését is. Ezt a Mezőgazdasági Bizottság október 3-i ülése, dr. Fazekas Sándor miniszter meghallgatása szó szerinti jegyzőkönyvének¹⁸⁰ két részlete pl. a következők szerint rögzíti.

- **31-32 oldal:** - **dr. Fazekas Sándor** reagálása az NFA belső vizsgálatának jegyzőkönyvét, az arról készült jelentést és az abban foglaltak következményeit firtató kérdésekre: "Az NFA-ellenőrzésekkel kapcsolatban majd megkérem az államtitkár urat, hogy egészítse ki, amit elmondok. Folyamatosan zajlanak az NFA-ellenőrzések. Vissza szeretnék még térni arra, hogy volt itt korábban egy kérdés az ellenőrző bizottsági jelentéssel összefüggésben. Tisztelt bizottság, semmiféle ellenőrző bizottsági jelentés nincs, nem készült, én utánanézttem, nincs ilyen okirat. (Gögös Zoltán közbeszól. – Harangozó Gábor: Hogyne lenne!) Ami készülhetett, az nem ez. (Dr. Bitay Márton: Amiből idéznek, az nincs.) Amiből idéznek, az nem létezik."
- **38. oldal 3. bekezdés:** - **dr. Bitay Márton Őrs** államtitkár erre vonatkozó, miniszterét kiegészítő hozzászólása: "Mint ahogy elbeszélünk az NFA ellenőrzési jelentésével kapcsolatosan is. Amit önök mindig emlegetnek, az Roszík Péter írása, amit ő különvéleményként megfogalmazott. Az NFA ellenőrző bizottságának, amit a bizottság jóváhagyott, abban ilyen mondatok nincsenek.....Tehát attól, hogy van valaki, akinek van köze az agráriumhoz és leír egy gondolatot, hogy szerinte hogy mennek az ellenőrzések, az még nem azt jelenti, hogy az úgy történik."

¹⁷⁸ A 2013. április 16-ai ellenőrző albizottsági ülés szó szerinti jegyzőkönyve (az utolsó sorra kattintva feljön az ülések táblázata, amelynek 1. oszlopában az 5. sorszámmra kattintva jön föl az április 16-ai ülés szó szerinti jegyzőkönyve):

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szerv=&p_fomenu=30&p_almenu=20&p_ckl=39&p_biz=A343&p_r ec=&p_egys=&p_nyelv=HU

¹⁷⁹ Miniszteri válasz az írásbeli kérdésre: <http://www.parlament.hu/irom39/10739/10739-0001.pdf>

¹⁸⁰ Az OGy. Mg. Biz. 2013. október 3-i ülésének szó szerinti jegyzőkönyve (a táblázat első oszlopában a 117-es számmra kattintva): http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szerv=&p_fomenu=20&p_almenu=20&p_ckl=39&p_biz=A343&p_r ec=&p_egys=&p_nyelv=HU

Összegezve az NFA EB belső vizsgálatával kapcsolatos – egymásnak ellentmondó – nyilatkozatokat, a hazudozás és a vizsgálat eredményei nyilvánosságra kerülésének megakadályozási szándéka határozottan tetten érhető, hiszen:

- **áprilisban még:** 1.) volt vizsgálat, 2.) azt az NFA Ellenőrző Bizottságának a Bizottság által felkért két tagja végezte, 3.) arról három részből - egy összefoglaló részből és két részletező mellékletből - álló jelentés készült, 4.) az összefoglaló részt az albizottsági ülés végén kiosztották, 5.) ígéretet tettek arra, hogy a képviselők a mellékleteket is megkaphatják illetve a titkárságon ill az NFA központjában abba betekintést kaphatnak. Ezek bizonyítékai:
 - az Ogy. Mg. Bizottsága Ellenőrző albizottsága 2013. április 16-ai ülésének szó szerinti jegyzőkönyve, továbbá
 - Ángyán József írásbeli kérdésére adott, 2013. április 25-én kelt, Budai Gyula által jegyzett miniszteri válasz.
- **októberben már:** 1.) nem is volt ilyen vizsgálat, 2.) nem készült róla semmiféle jelentés, 3.) ha készült volna jelentés, az csak Roszík Péter magánvéleményét tükrözné. A tagadás bizonyítékai pl. Fazekas Sándor 2013. október 3-ai - éves miniszteri - bizottsági meghallgatásának szó szerinti jegyzőkönyvéből:
 - Fazekas Sándor kérdésre adott egyértelműen tagadó válasza, valamint
 - Bitay Márton államtitkár miniszterét kiegészítő hozzászólása, de
 - ennek dokumentálására Fazekastól, Budaitól és Bitaytól egyaránt gyűjthetők további parlamenti és sajtónyilatkozatok.

Azt hiszem lélegzetelállító, hogy kik lehetnek ma Magyarországon felelős, irányító pozícióban. Az igazmondás képessége és belső kényszere úgy tűnik nem alapkövetelmény, és nem is generáció-függő. Hát erről beszélünk, amikor a *"tisztesség és emberség szövetségét"*¹⁸¹ ¹⁸² szeretnénk létrehozni, és azt mondjuk, hogy **erkölcsi megújulás nélkül nincs jövőnk!**

4. A földbérleti elemzések és nyilvánosságra hozásuk szükségessége

A bemutatott esettanulmányok és helyzet ismeretében nem kell tán különösen bizonygatni, hogy **élénk figyelem és erős várakozás** kísérte a 34 ezer hektárra meghirdetett pályázatok elbírálásával továbbá az addig ki sem írt 31 ezer hektár sorsával kapcsolatos kormányzati lépéseket. A kérdés úgy hangzott és ma is úgy hangzik, hogy a Kormány - már a választási programjában, majd az NFA-törvényben és a 2012 kora tavaszán kormányhatározattal megerősített NVS-2020 stratégiában meghirdetett birtokpolitikai irányelveinek megfelelően – a helyben lakó, gazdálkodó családokat és fiatal, gazdálkodó párokat részesíti-e előnyben az állami földek bérbe adásánál? Vagy a - közvélemény által vélelmezetten - „*kormány közeli*”, spekuláns tőkebefektető társaságokat, helyi „*kiskirályokat*”, „*oligarchákat*”, „*zöldbárókat*” hozza ismét helyzetbe? Az éles belső és külső viták semmibevételével, a módosító javaslatok lesöprésével áterőltetett kétharmados földforgalmi törvény, a kapcsolódó alaptörvény-módosítás, az agrárkamarai törvénnyel és szavazási komédiával intézményesített centralizmus, valamint az eddig nyilvánosságra került földbérleti pályázati eredmények és az ezekhez fűzött - a tényeket semmibe vevő, makacsul ismételtetett – hazug kormányzati „*kommunikációs panelek*” nem adnak okot az optimizmusra.

Mindezek utólag is igazolni látszanak azt az immár több mint másfél éve - a kibontakozó és egyre terebélyesedő vitában napvilágot látó igen eltérő vélekedések és nyilatkozatok, kódosítások, mi több hazudozások láttán - meghozott döntésemet, hogy **az állami földbérleti pályázatok eredményeit tényyszerűen** és lehetőség szerint teljes körűen **feldolgozom**. Összerendezem és elemzem az NFA honlapján hivatalosan - ám áttekinthetetlenül - közzétett adatokat, hirdetményeket, pályázati eredményeket, továbbá a kapcsolati viszonyokat is jelző helyi és egyéb információkat. Ezek összerendezésével, esettanulmány szerűen, **megyéknként elemzem** az állami földbérleti pályázatok eredményeit, azokról teljes áttekintő képet adok. **Beszéljenek a tények!**

Az első elemzéseket 2012. április 10-ei időkeresztmetszetben Fejér megyéről és a Borsodi Mezőségről készítettem, feldolgozva az NFA valamint a Bükk Nemzeti Park honlapján addig közzétett valamennyi adatot. Az elkészült jelentéseket először saját frakció-szövetségem minden tagjának megküldtem, ám miután semmilyen válaszreakció nem érkezett, azokat nyilvánosságra hoztam. Ezek az első tényadatok sokkolóan

¹⁸¹ **TESZ honlap:** <http://www.tesz.info/>

¹⁸² **TESZ zászlóbontás:** <http://www.youtube.com/playlist?list=PLnR52bVr7FSWpAUbawhey7oSBdvqFURua>

hatottak a közvéleményre, és pl. a Professzorok Batthyány Köre május elején a miniszterelnökhöz írt nyílt levélben hívta fel a figyelmet a szerinte aggályos földpályázati gyakorlatra. Válaszában Orbán Viktor azonban azzal utasította vissza a PBK aggályait, hogy a pályázatokat kivizsgálva *"megállapítható, hogy a földterületek helyben lakó gazdáknak, elsősorban kis- és középbirtokosoknak jutottak"*.¹⁸³ Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter az aggályokra reagálva több alkalommal szintén úgy nyilatkozott, hogy *"a pályázatok körül csak viták vannak, visszaélések nincsenek"*,¹⁸⁴ sőt a tárca sajtóosztálya egyenesen ezzel a magabiztos címmel adta ki közleményét: *"A kutya ugat, a karaván halad!"*¹⁸⁵ A jelentések tényei azonban a nyugtató miniszterelnöki és miniszteri reagálások ellenére nem csupán a magyar társadalmat, de a politika szereplőit is gondolkodásra készítették, hatásuk politikai *"költség-haszon"* elemzése belső körökben is megindult.¹⁸⁶

Ezt követően a **július 15-ei** időkeresztmetszetre teljes körűen feldolgoztam illetve aktualizáltam három – **Fejér, Borsod és Baranya - megye** adatait. Ezek a nyár közepéig országosan bérbe adott mintegy 18.300 ha összterületből több mint 55 %-ot, közel 10.300 ha-t tettek ki. **Elemzéseimet három tanulmány formájában**, 2012. május közepén, június elején majd szeptember végén - a kormányzati és törvényhozási körökben eredménytelenül és hiába körözvén – a **„Kié legyen a föld?” honlapon tettem közzé**, hoztam nyilvánosságra.¹⁸⁷ E *"jelentéseket"* igen élénk társadalmi, politikai és sajtóvita kísérte, és a folyamatosan nyilvánosságra kerülő újabb adatok, információk az ezekben megrajzolt képet sajnálatosan tovább erősítették, *"újabb színekkel gazdagították"*. Ennek ellenére a vezető kormányzati tényezők - erős média-támogatással - a kritikákkal kapcsolatban változatlanul visszautasító, magabiztos nyilatkozatokat tettek.

Mindezek láttán, a munkát folytatva a **IV. jelentésben 2012. december 15-ei** időkeresztmetszetre teljes körűen feldolgoztam azon nyolc – **Baranya, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Fejér, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Veszprém - megye** állami földbérleti pályázati adatait, amely megyékben az eddig bérbe adott terület meghaladta az 500 hektárt, így azok elemzéséből már megbízható, általánosítható országos következtetések is levonhatók voltak. **A kormányzat** azonban - az egyre nagyobb számban érkező külső és belső vészjelzések, állásfoglalások és az elemzéseim tényei ellenére, azok cáfolata nélkül - váltig és makacsul azt állítja, hogy a helyben lakó, gazdálkodó családokat, a kis, közepes egyéni gazdaságokat részesíti előnyben. Folytatnom kell hát a tényfeltáró, elemző munkát, és nyilvánosságra kell hoznom annak eredményeit.

Így és ezért állítottam össze a jelen, **V. jelentést** a földügyekről, amelyben a **2013. szeptember 1-i** időkeresztmetszetre **teljes körűen** feldolgoztam **valamennyi megye állami földbérleti pályázati adatait**, és elemeztem azt az időközben – erre vonatkozó bírósági döntés alapján kényszerűen ám nem teljes körűen – nyilvánosságra hozott NFA listát is, amely az állami földek pályáztatás nélküli, **megbízási szerződéses bérbe adásának kedvezményezettjeit** tartalmazza.

Feltett szándékom, hogy ezt **az elemző munkát folytatam**, az állami földek bérbeadási folyamatában kibontakozó képet teljes körűen a nyilvánosság elé tárom, az elemzéseim eredményeit negyedévente közzéteszem, és a meghirdetett birtokpolitikai elvekkel szembesítem. A pontos kép megrajzolásához szükséges – eddig is tömegével kapott – **helyi információkat hálásan megköszönöm**. Ebben **továbbra is kérem** a helyi közösségek, családok, gazdák, **mindazok segítségét, akik tudnak és akarnak is tenni egy „érték alapú, tisztességes és emberséges új világ” létrejöttéért.**

¹⁸³ **Miniszterelnöki reakció:** <http://vallalkozoi.negyed.hu/vnegyed/20120511-orban-viktor-levelet-irt-a-foldberleti-tamogatasokrol.html>

A nyílt levélben megfogalmazott miniszterelnöki választ követően a Kör elnöke az állásfoglalásuk alapját képező jelentésemet eljuttatta a miniszterelnökhöz, és arra kérte, hogy annak helytállóságát, az abban foglaltak igaz vagy téves voltát szakértőivel ellenőriztesse. Erre a megkeresésre azonban a PBK elnöke már választ nem kapott, a jelentés tényeit a miniszterelnökség nem cáfolta.

¹⁸⁴ **Miniszteri reakció:** <http://vallalkozoi.negyed.hu/vnegyed/20120515-fazekas-rend-van-a-foldpalyazatok-korul.html>

¹⁸⁵ **VM sajtó:** <http://www.kormany.hu/hu/videkfejlesztesi-miniszterium/kozigazgatasi-allamtitkarsag/hirek/a-kutya-ugat-a-karavan-halad>

¹⁸⁶ **Belső helyzetértékelés pl.:** <http://www.origo.hu/itthon/20120619-nemcsak-tallai-akarta-kizarni-angyant-a-fideszfrakciobol.html>

¹⁸⁷ **Ángyán József** (2012): Jelentések a földről (Esettanulmányok az állami földbérleti pályázati rendszer értékeléséhez) *"Kié legyen a föld?"* honlap, *"Ángyán jelentések"*: http://www.kielegyenafold.hu/angyan_jelentesek-k82.html

MEGYEI FÖLDBÉRLETI ELEMZÉSEK

Az állami kezelésben lévő nemzeti földvagyonunk bérbe adása körüli botrányok részben arra vezethetők vissza, hogy – feltehetőleg a háttérben zajló „földügyi alkudozások” következtében – **a pályázatos és pályázat nélküli bérbeadási döntési folyamat egyaránt átláthatatlan**, vagy legalábbis a közvélemény számára nehezen követhető. A pályázattal vonalon zajló bérbeadás pályázati és bírálati rendszere – amint azt az előbbiekben bemutattam – maga is ezt erősíti, ám **a döntések nyilvánosságra hozásának ütemezése és formája** is sok kérdést vet fel.

Ilyen pl. a lejárt határidők figyelmen kívül hagyása, de a közzététel formája is szinte lehetetlenné teszi, hogy „földi halandó” átláthassa: **ki, hol, milyen feltételekkel és mennyi, milyen minőségű és művelési ágú állami földterületet bérel**. Ez a kép **csak szívós munkával rakható össze**,¹⁸⁸ ugyanis a **pályázati felhívás**, mely a meghirdetett terület jellemzőit és a pályázat feltételeit tartalmazza, **teljes mértékben elkülönül** a pályázati eredményeket, **a döntéseket tartalmazó hirdetményektől**, amelyek pedig csupán a nyertesek nevét és az elnyert birtoktest azonosítóját tartalmazzák. Ráadásul már az is előfordult, hogy az egyik Nemzeti Park Igazgatóság a pályázati felhívásokat a pályázati határidő lejártával azonnal levette a honlapjáról, lehetőséget sem adva a döntésekkel való egybevetésre.

Arra pedig végképp semmi esély nincs, hogy bárki megtudhassa: egy adott személy, család vagy érdekeltség Magyarország területén összesen mennyi állami és nem állami földet tart a kezében, hiszen ilyen **országos összeszámlálás egyáltalán nem létezik**. A 2013 júniusában újonnan elfogadott **földforgalmi törvény** a családon, érdekeltségen, településen belüli ilyen összeszámlálást **nem is ismeri**, így ezekre **felső határértékeket sem állapít meg**. Ez önmagában is kiváló feltételeket teremt a háttér-megállapodások leplezésére és az összefüggések feltárásának megakadályozására. Nem marad hát más, mint hogy **magunk rakjuk össze** ezeket az információkat. Ennek eddigi eredményei az alábbiakban foglalhatók össze.

A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI-k) 2013. szeptember 1-ig közel **3 millió aranykorona** értékben, mintegy **200 ezer hektárra**, összesen **6.561 db birtoktestre** írtak ki földbérleti **pályázatot**. Az eddig kiírt pályázatok állásának összefoglaló adatait az **M.1 táblázat** tartalmazza.

M.1 táblázat: Az állami földbérleti pályázatok összesített sarokszámai

Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Földterület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	1.582	32.306	20,4	555.209	17,2
Eredménytelen	508	3.979	7,8	54.477	13,7
Visszavont	179	6.005	33,5	135.065	22,5
Folyamatban	4.292	155.639	36,3	2.217.262	14,2
– NPI	1.001	64.238	64,2	618.337	9,6
– NFA	3.291	91.401	27,8	1.598.925	17,5
Összesen	6.561	197.925	30,2	2.962.013	15,0

Ez az **V. jelentés** összesen **1.582 db** eredményes pályázatot és több mint **32.300 ha-t** ölel fel, tehát **a 2013. szeptember 1-ig bérbe adott valamennyi állami terület aktualizált hivatalos adatai teljes körű** - megyénkénti valamint közös - **elemzésének eredményeit**, az azokból levonható, általánosítható tanulságokat **tartalmazza**.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 0,5 és 238,6! ha) között változva – **20,4 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség. Ezt az elemzést minden megyére és valamennyi sikeres pályázatra, megkötött bérleti szerződésre elvégeztem. **Lássuk először e megyei elemzések legfontosabb eredményeit**, majd az ezek összegzésével megállapítható, általánosítható fő következtetéseket.

¹⁸⁸Lásd pl. az illetékes államtitkár ezt érintő nyilatkozatát: „Minden ott van az NFA és a nemzeti parkok honlapján, kellő energiával bárki bármit megtudhat.” <http://www.origo.hu/gazdasag/20131018-interju-bitay-martonnal-az-orban-kormany-foldprogramert-felelos-allamtitkaraval.html>

1. Bács-Kiskun megye

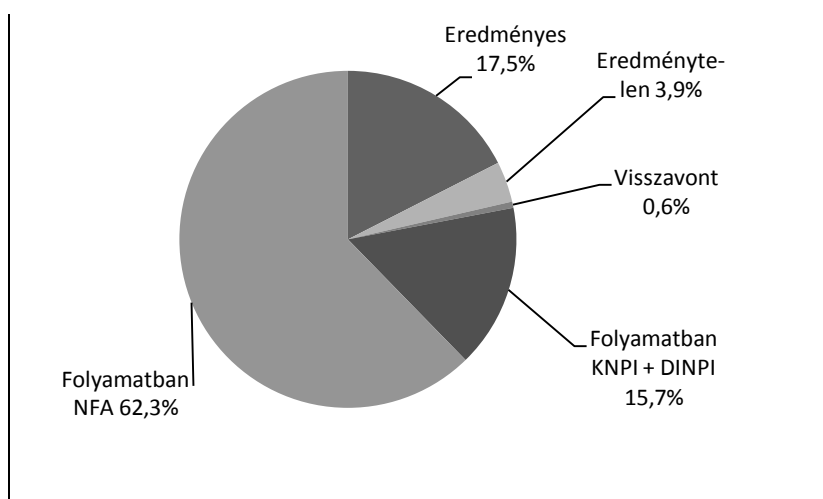
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága (KNPI) valamint a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI) Bács-Kiskun megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 510 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait az **1.1. táblázat** foglalja össze és az **1.1. ábra** szemlélteti.

1.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Bács-Kiskun megyei sarokszámai

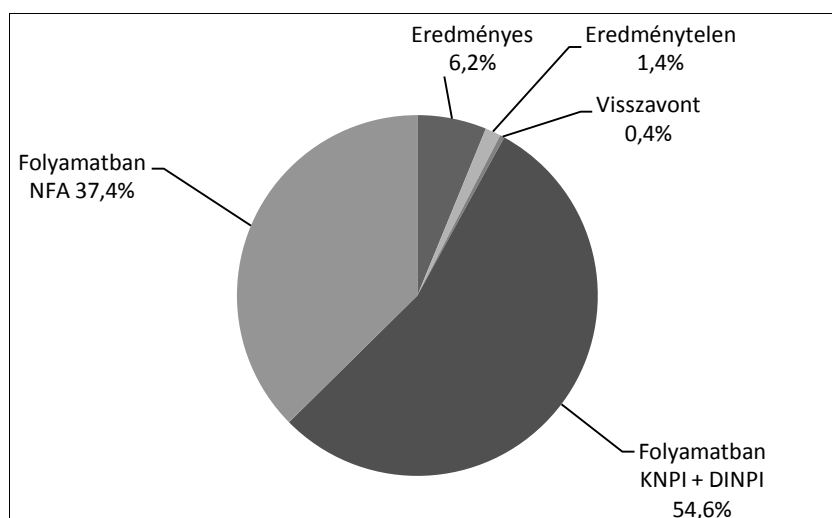
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	89	781	8,8	13.344	17,1
Eredménytelen	20	177	8,9	1.812	10,2
Visszavont	3	54	18,0	708	13,1
Folyamatban	398	11.662	29,3	132.203	11,3
– KNPI+DINPI	80	6.924	86,6	38.373	5,5
– NFA	318	4.738	14,9	93.830	19,8
Összesen	510	12.674	24,9	148.067	11,7

1.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 510 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 12.674 ha területből eddig 53 településen, összesen 112 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **781 hektár** – összesen 13.344 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **89 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 20 blokk (177 ha és 1.812 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 3 blokk (54 ha és 708 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A 89 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 781 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 6,2%-a.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott terület fennmaradó több mint 90 %-án, 398 blokk (11.662 ha és 132.203 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**1.1. ábra**). Ezek közül 80-at a Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI) valamint a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága (KNPI), 318-at pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. Különösen nagy, egybefüggő földrészletek kerülnek kalapács alá a **nemzeti parkok** által meghirdetett területeken. Az itt bérbe adásra váró 80 blokk átlagos mérete meghaladja a 85 hektárt, de vannak köztük – pl. *Dunapatajon*, *Hartán* vagy pl. *Szakmárban* – 300 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 3,0 és 68,9 ha között változva – **8,8 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **az 1.2/a. és 1.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **az 1.2. és 1.3. ábrán** szemléltetem.

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 300-at, közülük azonban csupán 48 érdekeltség és pályázó volt nyertes, akikkel 89 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó, ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM** ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - **nem 89 külön gazdálkodó család, hanem 48 érdekeltség műveli** ezután a 781 ha területet!
- A bérbe adott területek 1/5-ét mindössze **1 nagy** – 100 ha fölötti területhez jutott – **érdekeltség** 7 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 2,1%-a** tehát **a földterület 20%-át, az összes aranykorona értéknek pedig 34%-át kapta**. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **38! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- Az átlagos területnagyság e **legfelső „elit”** kategóriában, **egy nyertes pályázatra** vetítve **22 ha**. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 29,3 AK/ha volt.

- A legnagyobb terület (154! ha, az összterület közel 20!%-a) bérleti jogát **Karádi Tamás** Kecskemétről szerezte meg. Őt követi a **Hubertné Fülesdi Emese Katalin** Bajáról 92 ha-ral (12%), majd **Pozsonyi Péter** Dusnokról 58 ha-ral (7%). Ez a 3 érdekeltség nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek közel 40 %-át.
- A skála másik végét a 20 ha alatti terület bérleti jogához jutott **38 érdekeltség**, a megyei nyertes érdekeltségek **79!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők közel 4/5-ét adva a nyertes pályázatok 55%-ával a bérbe adott területeknek kevesebb, mint **40%-át**, 309 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 32%-át volt képes megszerezni.
- Az e legkisebb 38 érdekeltség körében **egy pályázattal elnyert átlagterület 6,3! hektár**, ami a legnagyobb megyei nyertes átlagának (22 ha) kevesebb, mint 29%-a.

1.2/a. táblázat: Bács-Kiskun megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Karádi Tamás: Kecskemét ¹⁸⁹	Kecskemét, Szentkirály	7	7,9	4.516	33,8	154	19,7
➤ 100-300 ha közötti (1.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen		7	7,9	4.516	33,8	154	19,7
2. Hubertné Fülesdi Emese Katalin: Baja	Baja, Borota, Dávod, Érsekcsanád, Hercegszántó, Rém	12	13,5	1.306	9,8	92	11,8
3. Pozsonyi Péter: Dusnok	Dusnok, Hajós, Miske, Sükösd	12	13,5	1.244	9,3	58	7,4
➤ 50-100 ha közötti (2-3.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		24	27,0	2.550	19,1	150	19,2
4. Gállos Tamás: Nagykőrös	Tiszaug	2	2,3	296	2,2	31	4,0
5. Szerdahelyi Attila: Tataháza	Bácsszőlős	1	1,1	609	4,6	28	3,6
6. Szabó Mihályné: Csengőd	Kaskantyú	1	1,1	72	0,5	25	3,2
7. Földvári László: Tiszakürt	Tiszaug	1	1,1	429	3,2	22	2,8
8. Czigler Sándor: Kunszentmiklós	Kunszentmiklós	1	1,1	235	1,8	21	2,7
9. Czákó Szabolcs János: Kiskunfélegyháza	Bugac	1	1,1	153	1,1	21	2,7
10. Pálkó Józsefné: Kiskunmajsa	Kiskunmajsa, Kömpöc	2	2,3	199	1,5	20	2,5
➤ 20-50 ha közötti (4-10.) 7 nyertes érdekeltség 7 pályázója összesen		9	10,1	1.993	14,9	168	21,5
➤ 10-20 ha közötti (11-21.) 11 nyertes érdekeltség 11 pályázója összesen		16	18,0	2.211	16,6	147	18,9
➤ 10 ha alatti (22-48.) 27 érdekeltség 27 pályázója összesen		33	37,0	2.074	15,6	162	20,7
A 48 nyertes érdekeltség 48 pályázója mindösszesen		89	100,0	13.344	100,0	781	100,0

1.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Bács-Kiskun megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertes

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	48	1	2,1
Pályázó személy/cég (fő/db)	48	1	2,1
Pályázat (db)	89	7	7,9
Földterület (ha)	781	154	19,7
Földérték (összes Aranykorona)	13.344	4.516	33,8

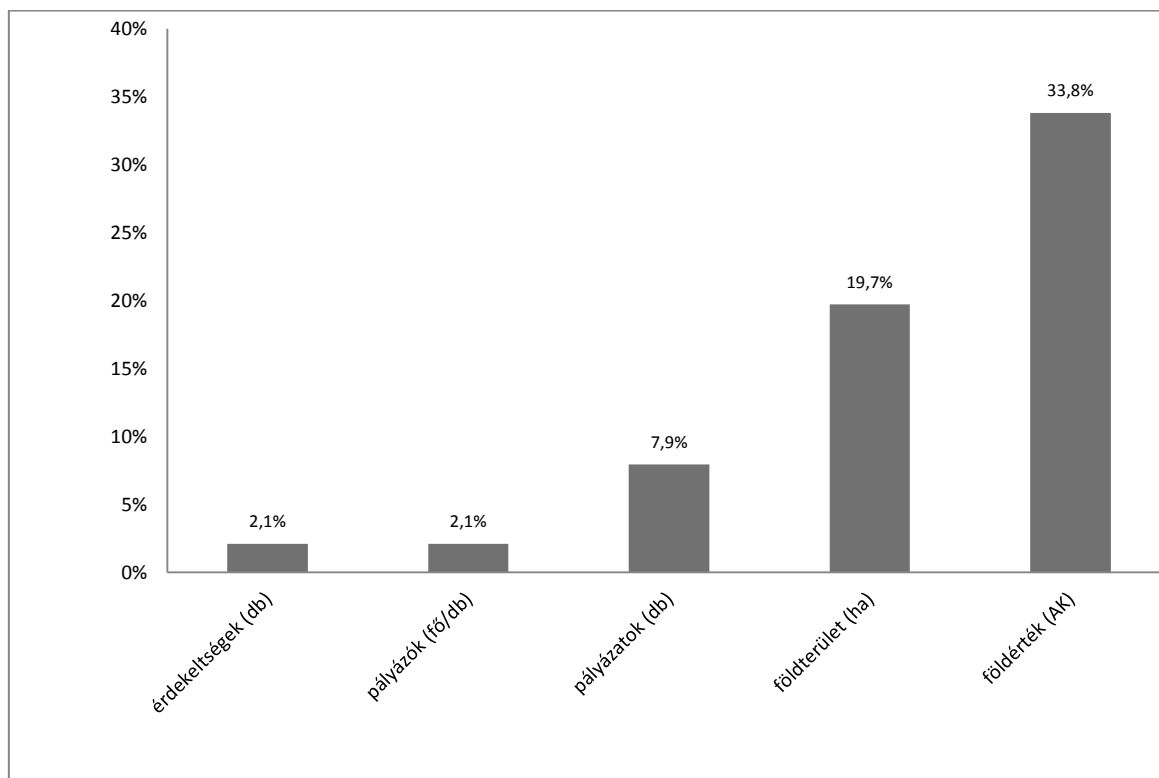
B.) 20 ha alatti „ átlagjavító ” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	48	38	79,2
Pályázó személy/cég (fő/db)	48	38	79,2
Pályázat (db)	89	49	55,1
Földterület (ha)	781	309	39,6
Földérték (összes Aranykorona)	13.344	4.285	32,1

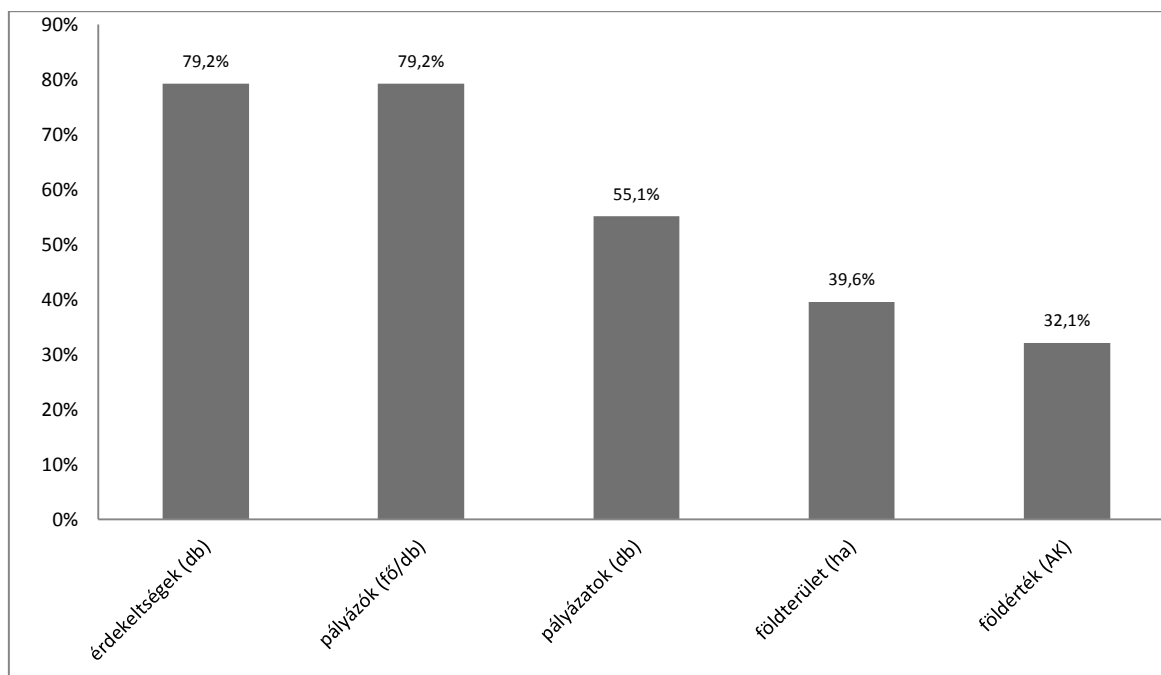
¹⁸⁹ **Karádi Tamás** ezen felül, pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **38! db** állami földrészletet bérel. Ezek közül 21! birtoktest **Kecskeméten**, 16 **Kocséron**, 1 pedig **Szentkirályon** található. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

1.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Bács-Kiskun megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 1 nyertes érdekeltség aránya (%)

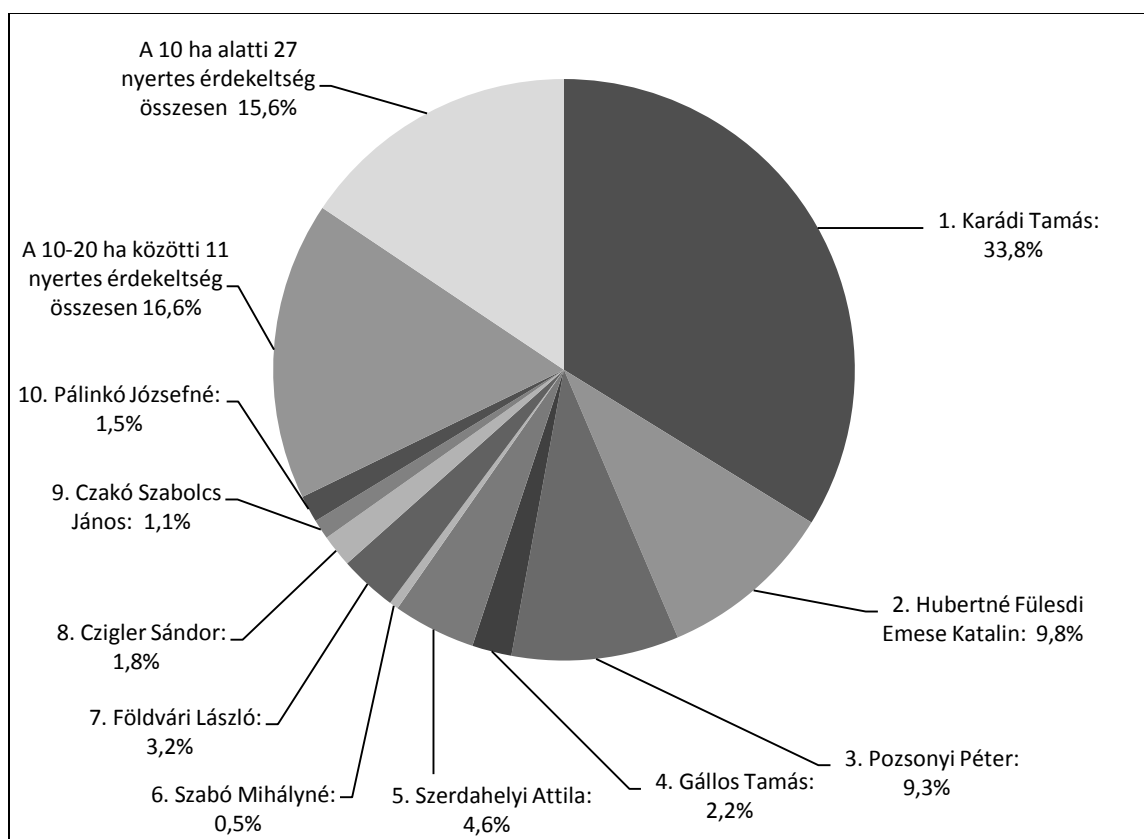

b.) A 20 ha alatti 38 nyertes érdekeltség aránya (%)

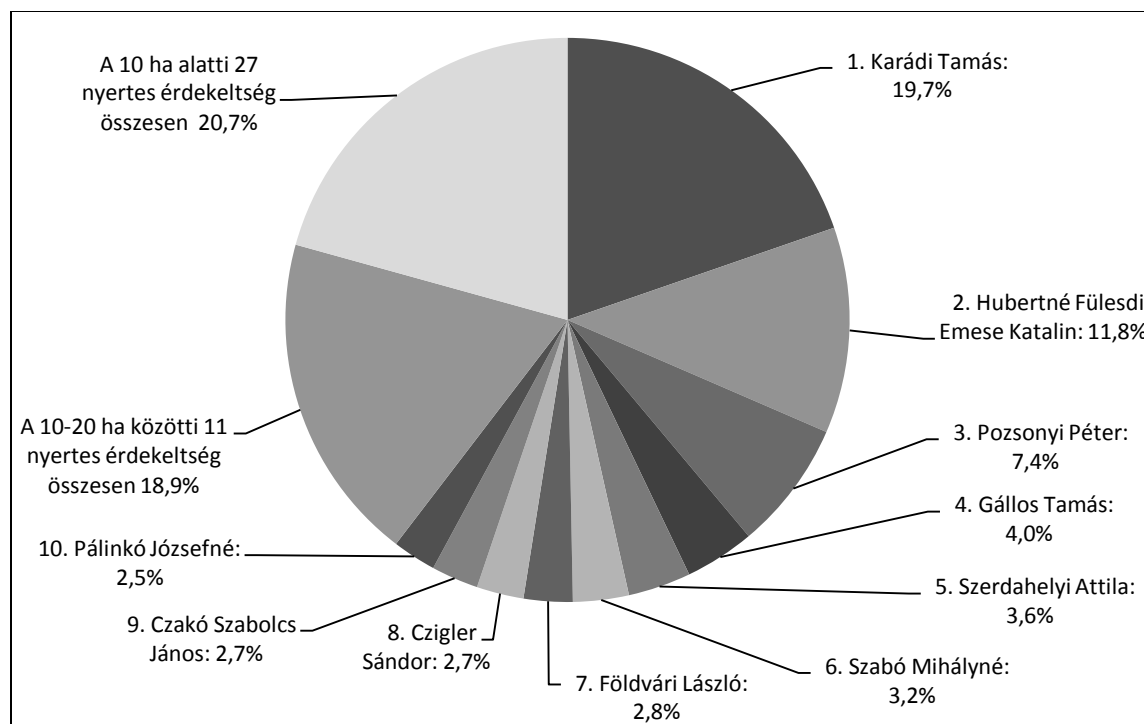

1.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltség - „az olimpiai bajnok”**

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai bajnok*”) 7 nyertes pályázattal 154 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Bács-Kiskun megyében bérbe adott területek közel 1/5-ét megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **38! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni. Ezen érdekeltség és pályázati úton bérbe kapott területei **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Karádi Tamás:** szántóföldi növénytermesztéssel és kertészettel foglalkozó mezőgazdasági vállalkozó Kecskemétről, az állami földek bérbeadásának mindkét formájában igen sikeresnek bizonyult. Kecskeméten és Szentkirályon **7 nyertes pályázattal** összesen **154 ha** – 4.516 aranykorona értékű – **területhez** jutottak. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak 8!-szorososa**, a **Bács-Kiskun megyében** eddig bérbe adott **összes terület közel 20!%-a**, az összes aranykorona érték **34! %-a**. A megszerzett birtoktestek átlagos nagysága – 3,3 és 68,9 ha között változva – **22 ha**. Termőképességük kiváló, átlagos aranykorona értékük **29,3 AK/ha**. (*Kecskemét:* HU33-10332, HU33-10334, HU33-10563, HU33-10564, 43+3+17+69 ha szántó, *Szentkirály:* HU33-10395, 5 ha szántó, HU33-10396, 11 ha szántó+ rét, HU33-1039, 6 ha legelő). Karádi ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **38! db** állami földrészletet bérel. Ezek közül 21! birtoktest *Kecskeméten*, 16! *Kocséron*, 1 pedig *Szentkirályon* található. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti az **1.3. táblázat** és az **1.4. ábra**.

1.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek (parcellák) száma és területe

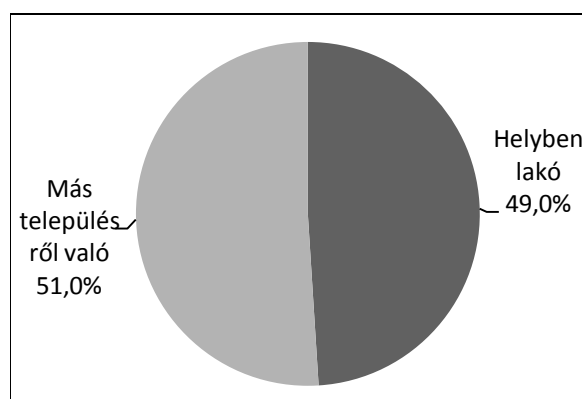
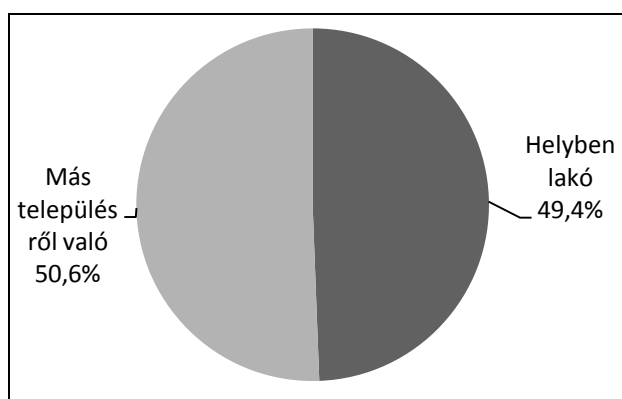
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Ágasegyháza	1	-	6	-
2. Bácsszőlős	1	-	28	-
3. Baja	2	2	13	13
4. Bócsa	1	1	3	3
5. Borota	3	-	17	-
6. Bugac	3	1	37	4
7. Csátalja	1	-	11	-
8. Csőjospálos	2	-	14	-
9. Dávod	1	-	17	-
10. Dunafalva	2	2	12	12
11. Dusnok	1	1	5	5
12. Érsekcsanád	2	-	8	-

13. Fülöpszállás	4	4	24	24
14. Gara	1	1	10	10
15. Hajós	9	1	44	5
16. Harta	2	1	12	5
17. Helvécia	1	1	4	4
18. Hercegszántó	3	-	19	-
19. Izsák	2	2	7	7
20. Kaskantyú	3	-	34	-
21. Katymár	1	1	9	9
22. Kecskemét	4	4	131	131
23. Kiskunfélegyháza	1	1	1	1
24. Kiskunhalas	1	1	4	4
25. Kiskunmajsa	2	2	17	17
26. Kísszállás	3	3	15	15
27. Kömpöc	2	1	20	9
28. Kunfehértó	2	-	19	-
29. Kunszentmiklós	2	2	27	27
30. Miske	2	-	8	-
31. Nemesnáadudvar	1	-	8	-
32. Páhi	3	3	13	13
33. Rém	1	-	18	-
34. Solt	1	1	3	3
35. Soltvadkert	2	-	9	-
36. Sükösd	1	-	7	-
37. Szentkirály	3	-	23	-
38. Tataháza	1	1	19	19
39. Tázlár	2	2	12	12
40. Tiszaalpár	2	2	8	8
41. Tiszaug	3	-	53	-
42. Tompa	1	1	15	15
43. Városföld	1	-	13	-
44. Zsana	2	2	8	8
A 44 település összesen	89	44	781	383

1.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből Baranya megyében

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **44 település** közül **26** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- A 89 elnyerhető egységből **44 db** (49,4%), a teljes meghirdetett 781 ha földterületből pedig **383 ha** (49,0%) került **helyi** lakosokhoz (**1.4. ábra**).
- A **20 hektárnál nagyobb** területű 7 blokk közül **helyben** lakó gazdálkodók **3-at** (12,5%), a **másutt** lakók **4-et** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek alig felét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a másik felét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szereztek meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni. **Az 1.4. táblázat** azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez. A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **44 település** közül **18 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések 40%-a tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 18 vesztes településen 33 bérleti egységben összesen **312 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztesek** olyan települések - mint pl. *Tiszaug, Kaskantyú, Bácsszőlős* vagy éppen *Szentkirály* - amelyek viszonylag nagy, 20 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe, és ráadásul közülük néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

1.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

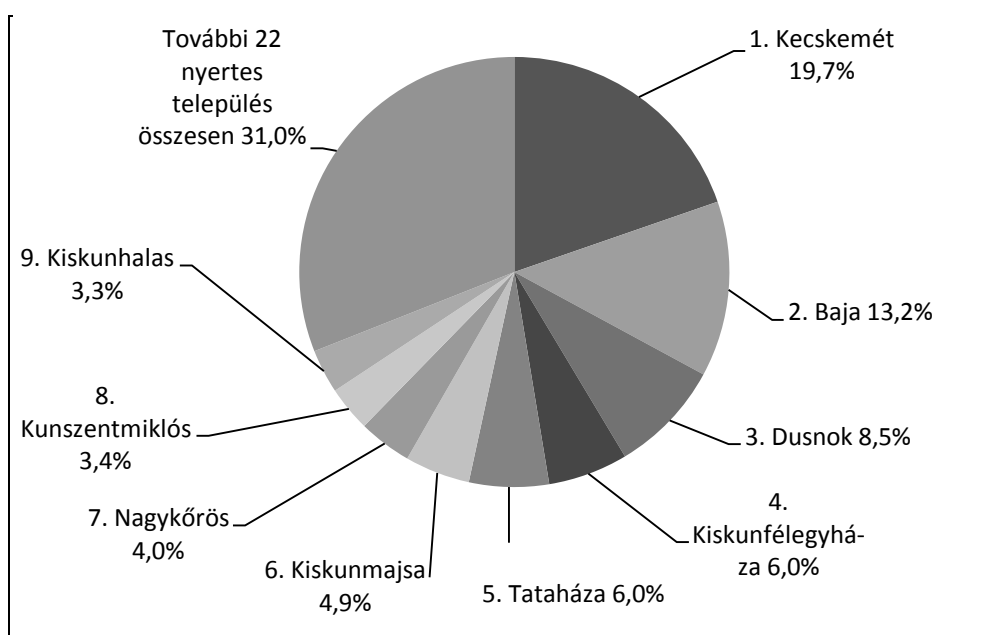
Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Tiszaug	3	53
2. Kaskantyú	3	34
3. Bácsszőlős	1	28
4. Szentkirály	3	23
5. Hercegszántó	3	19
6. Kunfehértó	2	19
7. Rém	1	18
8. Borota	3	17
9. Dávod	1	17
10. Csójospáros	2	14
11. Városföld	1	13
12. Csátalja	1	11
13. Soltvadkert	2	9
14. Érsekcsanád	2	8
15. Miske	2	8
16. Nemesnádudvar	1	8
17. Sükösd	1	7
18. Ágasegyháza	1	6
A 18 vesztes település összesen	33	312

Az 1.5. táblázat és az 1.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

1.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	településenkénti
1. Kecskemét	7	154	19,7	19,7
2. Baja	13	103	13,2	32,9
3. Dusnok	13	66	8,5	41,4
4. Kiskunfélegyháza	4	47	6,0	47,4
5. Tataháza	2	47	6,0	53,4
6. Kiskunmajsa	4	38	4,9	58,3
7. Nagykőrös	2	31	4,0	62,3
8. Kunszentmiklós	2	27	3,4	65,7
9. Kiskunhalas	4	26	3,3	69,0
10. Csengőd	1	25	3,2	72,2
11. Fülöpszállás	4	24	3,1	75,3
12. Páhi	5	21	2,7	78,0
13. Tiszakürt	1	21	2,7	80,7
További 18 település összesen	27	151	19,3	100,0
A 31 település mindösszesen	89	781	100,0	-

1.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 31 településen élő pályázók nyerték. A területek mintegy 2/3-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 31 település közül mindössze **9 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Kecskemét** található, amely pályázója, Karádi Tamás révén 7 nyertes pályázattal **154 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **20! %-a**.
- Az élen álló 2 település - sorrendben **Kecskemét** (Karádi Tamás) valamint **Baja** (Hubertné Fülesdi Emese Katalin és Pozsonyiné Hodován Éva) - kimagaslik, a 89-ből nyertes **20 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **257 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek **közel 1/3-a!**
- A bérbe adott területek 8,5%-át - elsősorban Pozsonyi Péter 12 nyertes pályázata révén – **Dusnok**, míg további 4-6 %-át, azaz 30-50 hektár földbérleti jogát - csökkenő sorrendben – **Kiskunfélegyháza**,

Tataháza, Kiskunmajsa és Nagykőrös, 30 hektár alatti földterület bérleti jogát pedig további 24 település sikeres pályázói nyerték.

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Bács-Kiskun megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok, 2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Karádi Tamás (6000 Kecskemét, Sétatér u. 13/B.)							
HU33-10332	Bács-Kiskun	Kecskemét	42,5	1.338	31,5	szántó	2012.07.05.
HU33-10334	Bács-Kiskun	Kecskemét	3,3	100	30,4	szántó	2012.07.05.
HU33-10563	Bács-Kiskun	Kecskemét	16,7	508	30,5	szántó	2012.07.05.
HU33-10564	Bács-Kiskun	Kecskemét	68,9	2.229	32,4	szántó	2012.07.05.
HU33-10395	Bács-Kiskun	Szentkirály	5,4	130	24,1	szántó	2012.07.05.
HU33-10396	Bács-Kiskun	Szentkirály	11,3	148	13,1	szántó, rét	2012.07.05.
HU33-10398	Bács-Kiskun	Szentkirály	6,2	63	10,1	legelő	2012.07.05.
Karádi Tamás összesen			154,3	4.516	29,3	szántó, rét, legelő	2012.07.05.

❖ **50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) Hubertné Fülesdi Emese Katalin (6500 Baja, Nagy András u. 5/5.)							
HU33-10048	Bács-Kiskun	Baja	5,2	87	17,0	szántó, legelő	2012.03.28.
HU33-10049	Bács-Kiskun	Baja	8,1	210	26,0	szántó	2012.03.28.
HU33-10105	Bács-Kiskun	Borota	8,6	116	13,4	szántó, legelő, kivett út	2012.04.16.
HU33-10106	Bács-Kiskun	Borota	3,6	12	3,4	legelő	2012.04.16.
HU33-10108	Bács-Kiskun	Borota	5,2	145	27,7	szántó	2012.04.16.
HU33-10011	Bács-Kiskun	Dávod	17,0	245	14,4	szántó	2012.03.28.
HU33-10046	Bács-Kiskun	Érsekcsanád	4,8	50	10,4	szántó	2012.03.28.
HU33-10047	Bács-Kiskun	Érsekcsanád	3,0	60	19,8	szántó	2012.03.28.
HU33-10056	Bács-Kiskun	Hercegszántó	11,9	216	18,2	szántó	2012.04.16.
HU33-10057	Bács-Kiskun	Hercegszántó	3,4	88	26,1	szántó, kivett út	2012.04.16.
HU33-10059	Bács-Kiskun	Hercegszántó	3,5	66	19,1	szántó	2012.04.16.
HU33-10013	Bács-Kiskun	Rém	17,5	11	0,7	legelő	2012.04.16.
Hubertné Fülesdi E. Katalin összesen			91,8	1.306	14,2	szántó, legelő, kivett út	2012.03.28.-2012.04.16.
3.) Pozsonyi Péter (6353 Dúsnok, Iskola u. 6.)							
HU33-10040	Bács-Kiskun	Dúsnok	4,9	124	25,2	szántó	2012.03.28.
HU33-10109	Bács-Kiskun	Hajós	5,5	126	23,0	szántó	2012.04.23.
HU33-10110	Bács-Kiskun	Hajós	3,3	86	25,8	szántó	2012.04.23.
HU33-10112	Bács-Kiskun	Hajós	5,0	80	16,1	szántó	2012.04.23.
HU33-10113	Bács-Kiskun	Hajós	5,9	119	20,3	szántó	2012.04.23.
HU33-10114	Bács-Kiskun	Hajós	3,4	50	14,5	szántó	2012.04.23.
HU33-10115	Bács-Kiskun	Hajós	3,8	82	21,7	szántó	2012.04.23.
HU33-10116	Bács-Kiskun	Hajós	4,0	73	18,5	szántó	2012.04.23.
HU33-10118	Bács-Kiskun	Hajós	8,0	196	24,5	szántó	2012.04.23.
HU33-10035	Bács-Kiskun	Miske	3,3	57	17,4	szántó, kivett út	2012.03.28.
HU33-10036	Bács-Kiskun	Miske	4,5	119	26,4	szántó, rét, kivett út	2012.03.28.
HU33-10041	Bács-Kiskun	Sükösd	6,6	132	20,0	szántó, rét	2012.04.16.
Pozsonyi Péter összesen			58,2	1.244	21,4	szántó, rét, kivett út	2012.03.28.-2012.04.23.

❖ **20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
4.) Gállos Tamás (2750 Nagykőrös, Gát u. 4. IV/45/a.)							
HU33-10404	Bács-Kiskun	Tiszaug	18,3	149	8,1	szántó	2013.07.02.
HU33-10405	Bács-Kiskun	Tiszaug	12,7	147	11,6	szántó, rét	2013.07.02.
Gállos Tamás összesen			31,0	296	9,6	szántó, rét	2013.07.02.
5.) Szerdahelyi Attila (6451 Tataháza, Kossuth L. u. 11.)							
HU33-10006	Bács-Kiskun	Bácsszőlős	28,4	609	21,4	szántó, legelő	2012.02.22.
Szerdahelyi Attila összesen			28,4	609	21,4	szántó, legelő	2012.02.22.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
6.) Szabó Mihályné (6222 Csengőd, Ady u. 56.)							
HU33-10002	Bács-Kiskun	Kaskantyú	25,3	72	2,8	szántó, legelő	2012.02.01.
Szabó Mihályné összesen			25,3	72	2,8	szántó, legelő	2012.02.01.
7.) Földvári László (5471 Tiszakürt, Nagysziget 41.)							
HU33-10402	Bács-Kiskun	Tiszaug	21,5	429	20,0	szántó, legelő	2012.06.29.
Földvári László összesen			21,5	429	20,0	szántó, legelő	2012.06.29.
8.) Czíglér Sándor (6090 Kunszentmiklós, Apaj u. 17.)							
HU33-10003	Bács-Kiskun	Kunszentmiklós	21,3	235	11,0	szántó, legelő	2012.02.27.
Czíglér Sándor összesen			21,3	235	11,0	szántó, legelő	2012.02.27.
9.) Czákó Szabolcs János (6100 Kiskunfélegyháza, Radnóti u. 34.)							
HU33-10312	Bács-Kiskun	Bugac	20,6	153	7,4	szántó, rét, legelő	2012.04.16.
Czákó Szabolcs János összesen			20,6	153	7,4	szántó, rét, legelő	2012.04.16.
10.) Pálíró Józsefné (6120 Kiskunmajsa, Zrínyi M. u. 19.)							
HU33-10221	Bács-Kiskun	Kiskunmajsa	9,5	106	10,2	szántó, rét, legelő	2012.05.22.
HU33-10236	Bács-Kiskun	Kömpöc	10,7	93	8,7	legelő	2012.06.01.
Pálíró Józsefné összesen			20,2	199	9,9	szántó, rét, legelő	2012.05.22.-2012.06.01.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
11.) Pásztor János (6451 Tataháza, Kinizsi u. 18.)							
HU33-10008	Bács-Kiskun	Tataháza	18,7	470	25,1	szántó, legelő	2012.02.27.
Pásztor János összesen			18,7	470	25,1	szántó, legelő	2012.02.27.
12.) László Erzsébet Alexandra (6400 Kiskunhalas, Hunyadi u. 61.)							
HU33-10132	Bács-Kiskun	Kunfehértó	13,7	17	1,2	rét, legelő	2012.07.05.
HU33-10133	Bács-Kiskun	Kunfehértó	4,9	126	25,9	szántó	2012.07.05.
László Erzsébet Alexandra összesen			18,6	143	7,7	szántó, rét, legelő	2012.07.05.
13.) Varga Zoltán (6422 Tompa, Kölcsey u. 39.)							
HU33-10007	Bács-Kiskun	Tompa	15,5	403	26,0	szántó	2012.02.22.
Varga Zoltán összesen			15,5	403	26,0	szántó	2012.02.22.
14.) Csóti Gabriella (6085 Fülöpszállás, Béke u. 6.)							
HU33-10284	Bács-Kiskun	Fülöpszállás	3,1	30	9,5	rét	2012.06.01.
HU33-10287	Bács-Kiskun	Fülöpszállás	10,7	23	2,1	legelő	2012.06.01.
Csóti Gabriella összesen			13,8	53	3,8	rét, legelő	2012.06.01.
15.) Buzsik Ferenc (6100 Kiskunfélegyháza, Szilfa u. 35.)							
HU33-10342	Bács-Kiskun	Városföld	12,7	193	15,2	szántó, legelő	2013.01.10.
Buzsik Ferenc összesen			12,7	193	15,2	szántó, legelő	2013.01.10.
16.) Kállai József (6100 Kiskunfélegyháza, Batthyány u. 32.)							
HU33-10314	Bács-Kiskun	Bugac	12,3	115	9,3	rét	2012.04.16.
Kállai József összesen			12,3	115	9,3	rét	2012.04.16.
17.) Horváth István (6236 Tázlár, IV. kerület 78.)							
HU33-10255	Bács-Kiskun	Tázlár	6,2	60	9,7	szántó, legelő	2012.06.01.
HU33-10256	Bács-Kiskun	Tázlár	5,7	12	2,1	legelő	2012.06.01.
Horváth István összesen			11,9	72	6,1	szántó, legelő	2012.06.01.
18.) Oroszi István (6075 Páhi, Jókai u. 2/a.)							
HU33-10266	Bács-Kiskun	Kaskantyú	4,5	44	9,6	szántó, rét	2012.06.01.
HU33-10267	Bács-Kiskun	Kaskantyú	3,6	75	20,9	szántó, legelő	2012.06.01.
HU33-10270	Bács-Kiskun	Páhi	3,1	38	12,3	szántó, legelő	2012.06.01.
Oroszi István összesen			11,2	157	14,0	szántó, rét, legelő	2012.06.01.
19.) Ábrahám Fűrész András (6120 Kiskunmajsa, Iparhegyi u. 18.)							
HU33-10232	Bács-Kiskun	Csölyospálos	10,7	123	11,5	szántó, rét	2012.06.01.
Ábrahám Fűrész András összesen			10,7	123	11,5	szántó, rét	2012.06.01.
20.) Pozsonyiné Hodován Éva (6500 Baja, Síp u. 10.)							
HU33-10055	Bács-Kiskun	Csátalja	10,7	261	24,5	szántó	2012.04.16.
Pozsonyiné Hodován Éva összesen			10,7	261	24,5	szántó	2012.04.16.
21.) Nagy Ferenc (6522 Gara, Kossuth u. 102/a.)							
HU33-10010	Bács-Kiskun	Gara	10,5	221	21,1	szántó, legelő	2012.02.27.
Nagy Ferenc összesen			10,5	221	21,1	szántó, legelő	2012.02.27.

2. melléklet: Bács-Kiskun megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	
Érdekeltség (db)	27	11	7	2	1	-	-	48
Pályázó (db)	27	11	7	2	1	-	-	48
Szerződés (földrészlet) (db)	33	16	9	24	7	-	-	89
Terület (ha)	162	147	168	150	154	-	-	781
Aranykorona érték (AK)	2.074	2.211	1.993	2.550	4.516	-	-	13.344

2. Baranya megye

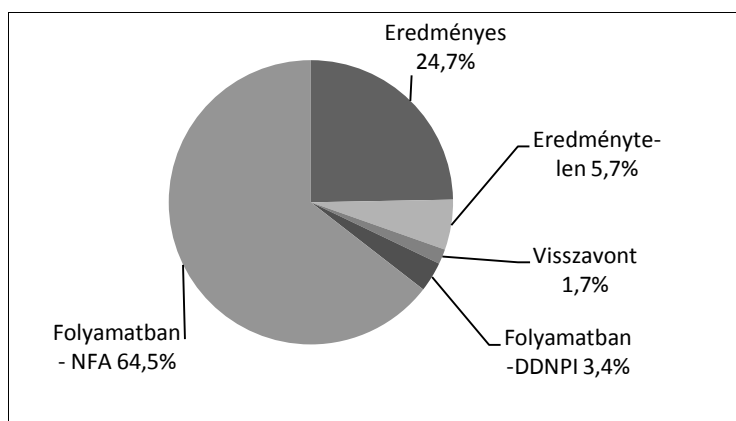
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI) Baranya megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 296 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **2.1. táblázat** foglalja össze és a **2.1. ábra** szemlélteti.

2.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Baranya megyei sarokszámai

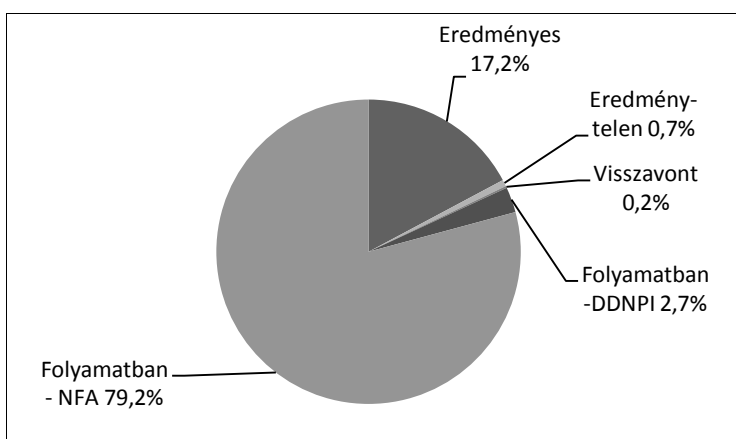
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	73	1.497	20,5	19.065	12,7
Eredménytelen	17	58	3,4	960	16,6
Visszavont	5	14	2,8	265	19,3
Folyamatban	201	7.113	35,4	116.478	16,4
– DDNPI	10	236	23,6	1551	6,7
– NFA	191	6.877	36,0	114.927	16,7
Összesen	296	8.682	29,3	136.768	16,0

2.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 296 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 8.700 ha területből eddig 69 településen, összesen 95 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **1.497 hektár** – összesen 19.065 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **73 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 17 blokk (58 ha és 960 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 5 blokk (14 ha és 265 AK) pályázatát

pedig visszavonta a kiíró. A 73 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 17,2%-a.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt DDNPI kezelésű - terület fennmaradó több mint 80 %-án, 201 blokk (7.113 ha és 116.478 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**1.1. ábra**). Ezek közül 10-et a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI), 191-et pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 201 blokk átlagos mérete meghaladja a 35 hektárt, de vannak köztük – pl. *Boldogasszonyfán, Hegyhátmarócon, Ócsárdon, Szemelyben* vagy éppen *Szentlőrincen* – 100 hektárt is jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Baranya megyében** – 0,8 és 112,7! ha között változva – **20,5 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 2.2/a. és 2.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 2.2. és 2.3. ábrán** szemléltetem.

2.2/a. táblázat: Baranya megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Prettl János rokonsága: Komló	Bodolyabér, Liget, Magyarhertelend, Oroszló,	5	6,8	2 270	11,9	228	15,2
– <i>Kovácsné Prettl Bernadett</i>	<i>Bodolyabér</i>	1		833		113	
– <i>Hüttnerné Prettl Judit</i>	<i>Liget, Oroszló</i>	2		573		58	
– <i>Prettl Nándor</i>	<i>Magyarhertelend, Oroszló</i>	2		864		57	
2. Sertáp Kft.: Alsómocsolád	Alsómocsolád, Felsőegerszeg, Varga	6	8,2	1 406	7,4	153	10,2
3. Balogh Péter: Magyarország	Mindszentgodisa, Sásd	2	2,7	2 206	11,6	120	8,1
➤ 100-300 ha közötti (1-3.) 3 nyertes érdekeltség 5 pályázója összesen		13	17,8	5 882	30,9	501	33,5
4. Gothár Péter: Szalatnak	Szalatnak	1	1,4	577	3,0	73	4,9
5. Kovácsovics István: Bikal	Szalatnak	2	2,7	470	2,5	73	4,9
– <i>Kovácsovics István</i>	<i>Szalatnak</i>	1		351		39	
– <i>Kovácsovics Mg.i. és Szolg. Kft.</i>	<i>Szalatnak</i>	1		119		34	
6. Szentlőrinc Szolánium Kft.: Szentlőrinc	Bicsérd, Királyegyháza	2	2,7	646	3,4	51	3,4
7. Vogl Ferenc: Pécsvárad	Lovászhetyén, Nagypall	2	2,7	297	1,5	50	3,3
➤ 50-100 ha közötti (4-7.) 4 nyertes érdekeltség 5 pályázója összesen		7	9,6	1 990	10,4	247	16,5
8. Peltz Zsolt: Pécsvárad	Pécs	1	1,4	290	1,5	44	2,9
9. Fleisch-Hyb Kft.: Hegyszentmárton	Bicsérd, Királyegyháza	2	2,7	1 123	5,9	44	2,9
10. Fokl Gábor Balázs: Kisasszonyfa	Bicsérd	1	1,4	1 387	7,3	41	2,7
11. Kohlmann Ottó Vilmos: Újpetre	Peterd	1	1,4	38	0,2	38	2,5
12. Anas Mg. Szövetkezet: Nagyhajmás	Nagyhajmás	1	1,4	230	1,2	36	2,4
13. Marx Gábor: Mágocs	Mekényes, Nagyhajmás	2	2,7	219	1,1	35	2,3
14. Pekár László: Pereked	Martonfa, Pereked	2	2,7	422	2,2	34	2,3
15. Papp Róbert: Bóly	Pereked	1	1,4	127	0,7	34	2,3
16. Bata Péter: Szigetvár	Bicsérd	1	1,4	914	4,8	31	2,1
17. Hoffman és Társa Kft.: Újpetre	Peterd	1	1,4	910	4,8	30	2,0
18. Dobos Gábor: Csányoszló	Sellye	1	1,4	250	1,3	25	1,6
19. Lakos Zoltán: Kaposszekcső	Bodolyabér	1	1,4	349	1,8	25	1,6

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
20. Dicsőék: Mecsekpölöske	Komló, Oroszló	2	2,7	262	1,4	23	1,5
– <i>Dicső János</i>	<i>Oroszló</i>	1		200		18	
– <i>Dicső Attila</i>	<i>Komló</i>	1		62		5	
21. Finta Tibor: Vajszló	Vajszló	1	1,4	472	2,5	21	1,4
22. Kaitz Ákos: Somberek	Szebeny, Lánycsók, Mohács	4	5,5	598	3,1	20	1,3
➤ 20-50 ha közötti (8-22 .) 15 nyertes érdekeltég 16 pályázója összesen		22	30,2	7 591	39,8	483	32,3
➤ 10-20 ha közötti (23-33.) 11 nyertes érdekeltég 11 pályázója összesen		12	16,4	2 570	13,5	180	12,0
➤ 10 ha alatti (34-52.) 19 érdekeltég 19 pályázója összesen		19	26,0	1 032	5,4	86	5,7
Az 52 nyertes érdekeltég 56 pályázója mindösszesen		73	100,0	19 065	100,0	1 497	100,0

2.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Baranya megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

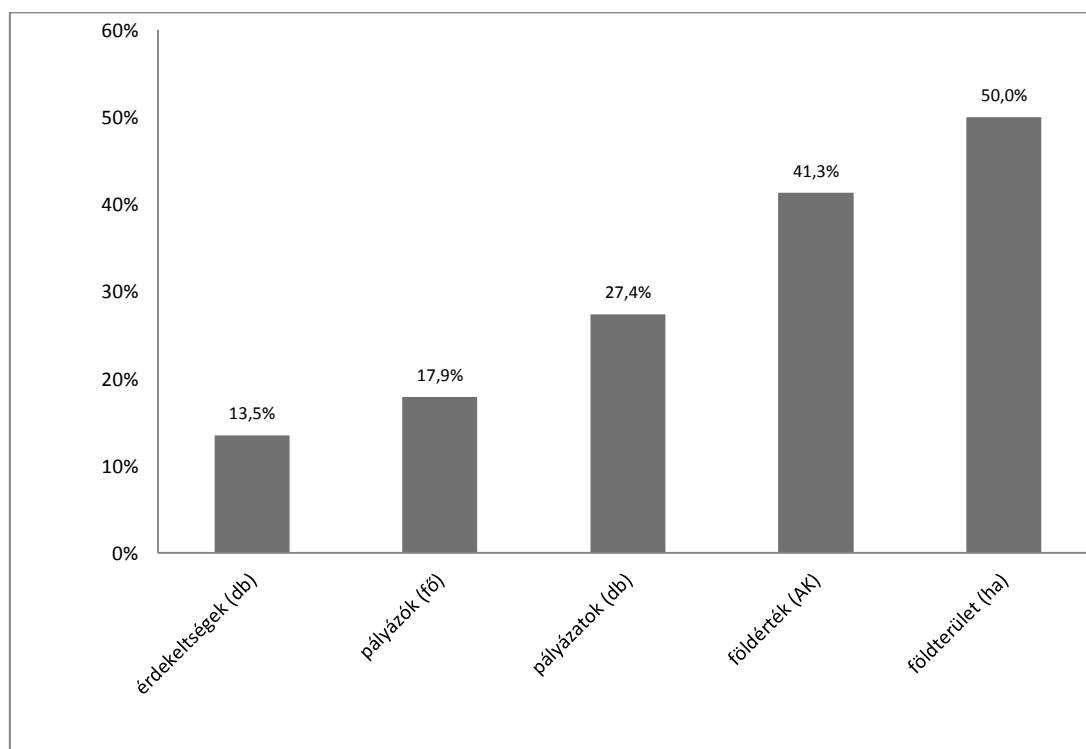
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	52	3	5,8
Pályázó személy/cég (fő/db)	56	5	8,9
Pályázat (db)	73	13	17,8
Földterület (ha)	1 497	501	33,5
Földérték (összes Aranykorona)	19 065	5 882	30,9

B.) 20 ha alatti „ átlagjavító ” nyertesek

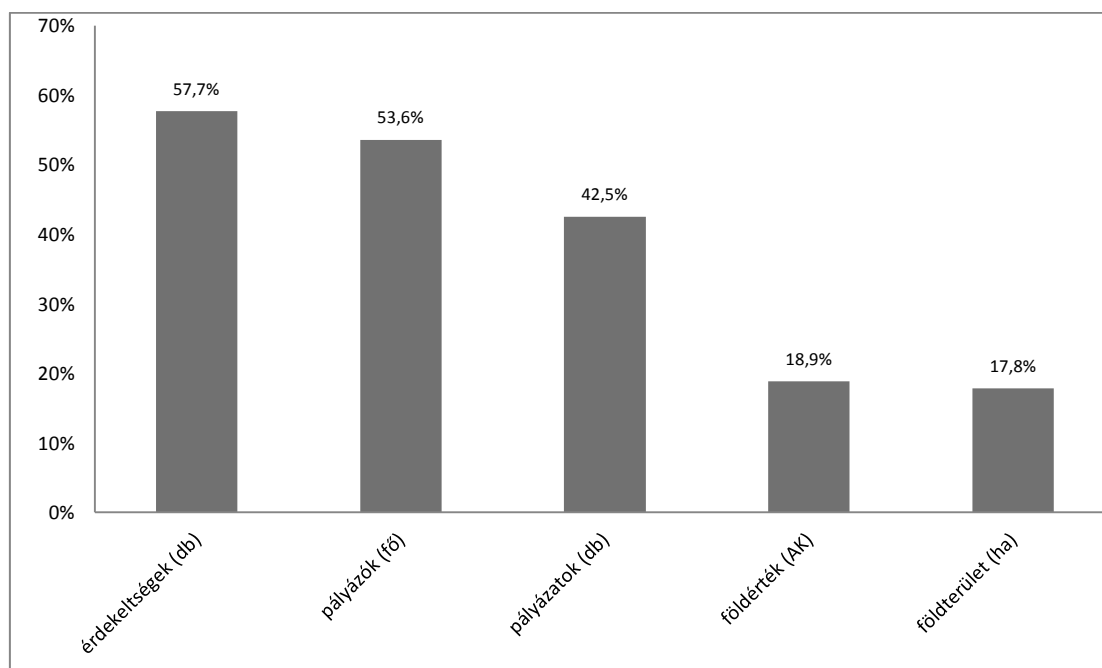
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	52	30	57,7
Pályázó személy/cég (fő/db)	56	30	53,6
Pályázat (db)	73	31	42,5
Földterület (ha)	1 497	266	17,8
Földérték (összes Aranykorona)	19 065	3 602	18,9

2.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Baranya megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 3 nyertes érdekeltég aránya (%)

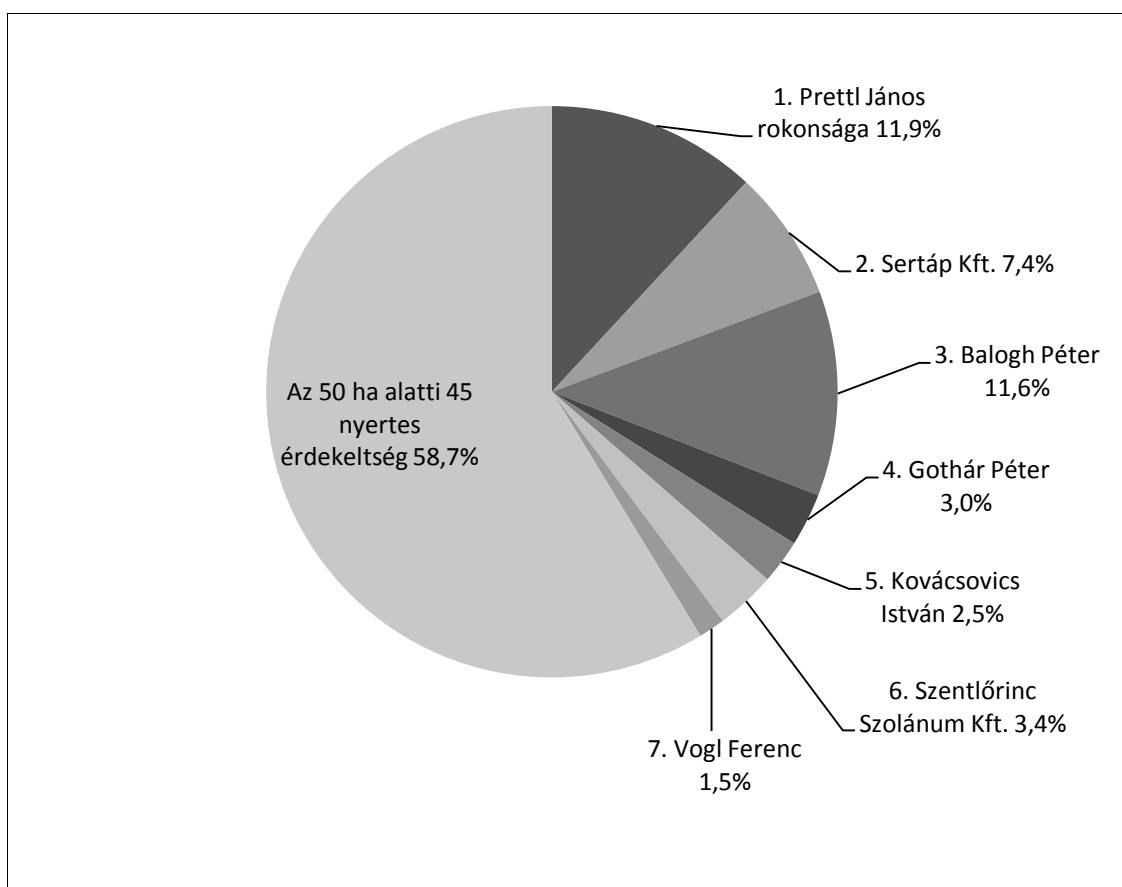

b.) A 20 ha alatti 30 nyertes érdekeltség aránya (%)

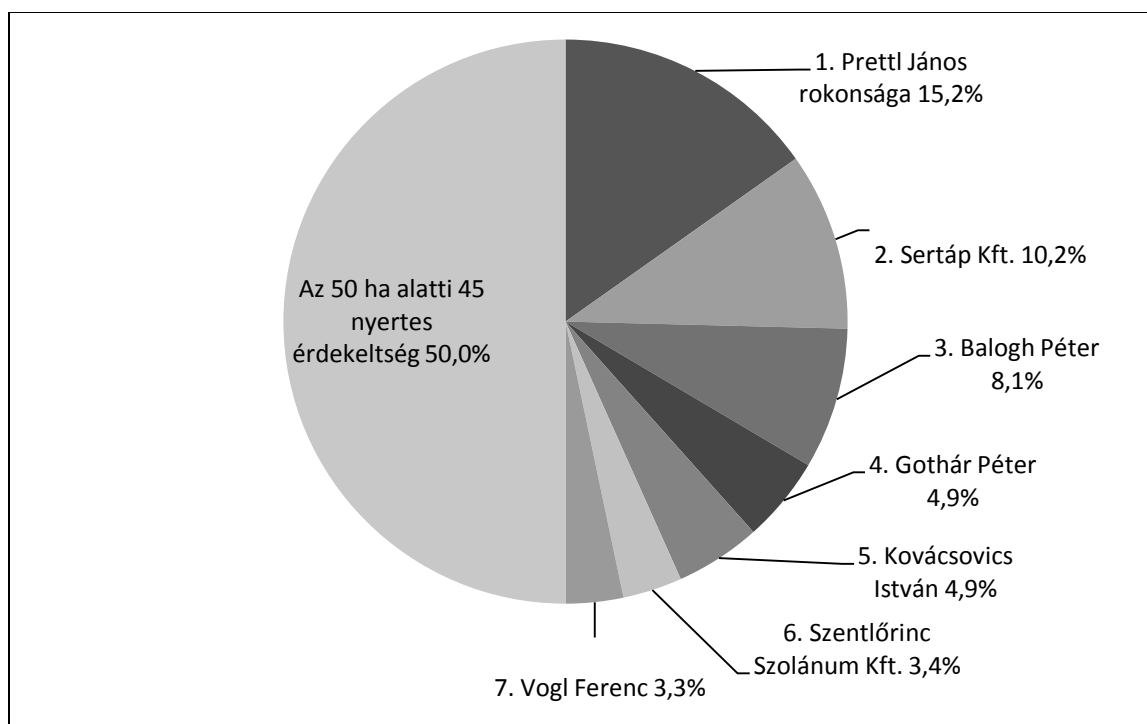

2.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 300-at, közülük azonban csupán 52 érdekeltséghez tartozó 56 pályázó volt nyertes, akikkel 73 szerződést kötött az NFA. Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 73 külön gazdálkodó család, hanem 52 érdekeltség műveli** ezután az **1.497 ha területet!**
- Miután egy pályázó, ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel!
- A bérbe adott területek több mint 1/3-át mindössze **3 nagy** – 100 ha fölötti területhez jutott, formálisan egymástól független, de helyi információk szerint egymással több szálon is összeköttetésben lévő – **érdekeltség** 5 pályázója 13 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 5,8%-a** tehát **a földterület 34%-át, az összes aranykorona értéknek pedig 31%-át kapta.**
- Az egy érdekeltségnek juttatott **átlagos területnagyság** e legfelső „elit” kategóriában **167 ha**, ami egy **pályázóra** vetítve **100 ha-t**, egy nyertes **pályázatra** vetítve pedig mintegy **39 ha-t** jelent. Ez utóbbi is a VM kommunikációjában szereplő 20 ha-os átlagnak közel 2-szerese. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 11,7 AK/ha volt.
- A **legtöbb bérleti egységet, 6-ot** az Alsómocsolád székhelyű **Sertáp Kft.** szerezte meg. E céget követik 5 nyertes pályázattal a Komlón élő **Prettl János családi érdekeltségei**. A sorban harmadik a Sombereken élő **Kaitz Ákos** 4 nyertes pályázattal.
- A **legnagyobb terület** (228! ha, az összterület több mint 15!%-a) bérleti jogát **Prettl János családtagjai** Komlóról szereztek meg. Őket követi a **Sertáp Kft.** Alsómocsoládról 153 ha-ral (10,2%), majd **Balogh Péter** Magyarországról 120 ha-ral (8,1%). Ez a 3 érdekeltség nyerte tehát **el a legnagyobb egybefüggő és legértékesebb területeket**, a többi 49 érdekeltségnek pedig lényegesen kisebb és gyengébb termőképességű területek maradtak. Hogy kik is ezek az „erős érdekeltségek”, arra még a továbbiakban részletesen visszatérek.
- A skála másik végét a **20 ha alatti terület** bérleti jogához jutott **30 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek 58!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők több mint felét adva **a nyertes pályázatok 42%-ával** az összes

aranykorona értéknek alig 19!%-át, a bérbe adott területeknek pedig kevesebb, mint 18!%-át, mindösszesen 266! ha-t volt képes megszerezni.

- Az e legkisebb 30 érdekeltség körében **egy pályázattal elnyert átlagterület 8,6! hektár**, ami a legnagyobb megyei nyertesek átlagának (39 ha) kevesebb, mint 1/4-e, de a megyei átlagnak (20,5 ha) is alig több mint 1/3-ada.
- A VM által hangoztatott **20 ha körüli átlag** tehát könnyen elérhető, ha **kevés kiváltságosnak sokat, sokaknak pedig igen keveset** juttatok. És akkor hol van még az az ennél is lényegesen nagyobb köre a pályázóknak, akik egy négyzetméter földhöz sem jutottak.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek - „az olimpiai érmesek”

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **3 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „az olimpiai érmesek”) 5 pályázója 13 nyertes pályázattal mintegy 505 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Baranya megyében bérbe adott területek több mint 1/3-át megszerezte. Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Prettl János:** nagygazda, a Baranya megyei közgyűlés Fidesz-KDNP által delegált – helyi információk szerint korábban az SZDSZ-t, FKGP-t, Komlói Polgári Kört megjárta, jelenleg Fidesz-es – tagja. Családjá gazdálkodik, eddig csak növénytermesztéssel foglalkoztak, állatuk nem volt. **Prettl János** maga földbérleti pályázatot nem adott be, de **közvetlen családtagjai** közül többen is pályáztak, és mindannyian nyertek. Bodolyabéren és Oroszlón az eddig bérbe adott terület 82 illetve 79 %-át, Ligeten és Magyarhertelenden pedig valamennyi eddig odaítélt terület bérleti jogát megszerezték. Valamennyi beadott pályázatuk nyert! **5 nyertes pályázattal** összesen **228 ha** – 2.270 aranykorona értékű – **területhez** jutottak. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 11!-szerese**, a **Baranya megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 15%-a**, az összes aranykorona érték közel 12 %-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk - 20,9 és 112,7 ha között változva – **45,2 ha**, átlagos aranykorona értékük **10,1 AK/ha**. Bár formálisan és közvetlenül nem tartozik a Prettl érdekeltséghez, de közös cégük révén feltétlenül ezen érdekkörhöz számítandó a megyei rangsorban 3. helyezett **Balogh Péter**, Magyarországon élő nyertes gazdálkodó is. Erre és közös cégükre, a **Balogh és Prettl Kft**-re még alább visszatérek. Így ez a tágabb érdekkör összesen tulajdonképpen **348 ha** – 4.476 aranykorona értékű – terület bérleti jogát szerezte meg, ami a Baranya megyében eddig bérbe adott összes terület és összes aranykorona érték közel 1/4-e. A közvetlen családi érdekeltség **nyertes tagjai**:
 - **Kovácsné Prettl Bernadett:** Prettl János Komlón élő lánya (**Bodolyabér:** HU23-10010, 113 ha szántó, összesen 833 aranykorona értékben);
 - **Prettl Nándor:** Prettl János Komlón élő öccse (**Oroszló:** HU23-10012, 36 ha szántó + legelő, **Magyarhertelend:** HU23-10029, 21 ha szántó, összesen 864 aranykorona értékben);
 - **Hüttnerné Prettl Judit:** Prettl Nándor Komlón élő lánya, Prettl János unokahúga (**Oroszló:** HU23-10017, 37 ha szántó, **Liget:** HU23-10032, 21 ha szántó+kivett, összesen 573 aranykorona értékben).
- **Sertáp Kft.:** A 2009-ben alapított, 2011 végéig Békés megyei, Gyomaendrőd székhelyű, sertésenyésztés főprofilú cég **székhelyét** – minden bizonnyal a földbérleti pályázatok okán – **2011. december 19-én áthelyezték a 267! km-re lévő Alsómocsoládra**. A nyertes pályázatot követően a korábbi ügyvezető, a gyomaendrődi Balog László személye is megváltozott, és 2012. június 1. óta a Soltvadkerten – Alsómocsoládtól 133 km-re - élő Tóth Ilona lett a cég ügyvezetője. A 2011-es mérlegadatok szerint a cég jegyzett tőkéje mindössze 500 eFt, saját tőkéje ugyanakkor -230 millió Ft-ra rúg. Az 1,5 milliárd forint nettó forgalmat lebonyolító, 30 főt foglalkoztató cég mérleg szerinti

eredménye 2011-ben 15 millió Ft. volt. A **Baranyába sebtében áthelyezett cég** Alsómocsoládon és Felsőegerszegen a teljes meghirdetett területet, Vargán – amely közúton egyébként Alsómocsoládtól **28,4 km-re** található - annak 74 %-át, Szalatnakon pedig annak 1/5-öd részét megszerezte a helyi gazdálkodó, földbérletre pályázó családok elől. A **IV. jelentés a földről** fenti kritikai megjegyzései ellenére, a megjelenését követő **2 hónap múlva** a cég **újabb 36,6 ha szántó** bérleti jogához jutott Szalatnakon. Valamennyi eddig beadott pályázata nyert! **6 nyertes pályázattal** összesen **153 ha** – 1.407 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak közel 8-szorosa**, a **Baranya megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 10%-a**, az összes aranykorona érték közel 9%-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 9,5 és 40,5 ha között változva – **25,5 ha**, átlagos aranykorona értékük **9,2 AK/ha**. (**Alsómocsolád**: HU23-10036, 41 ha szántó, **Felsőegerszeg**: HU23-10015, 22 ha szántó+legelő+kivett, **Varga**: HU23-10030, 26 ha szántó, HU23-10033, 19 ha szántó, HU23-10034, 10 ha szántó, **Szalatnak**: HU23-10223, 37 ha szántó összesen 1.407 aranykorona értékben).

- **Balogh Péter**: Magyarorszákon élő gazdálkodó, a Mindszentgodisán és Sásdon meghirdetett teljes terület bérleti jogát megszerezte. Mindkét beadott pályázata nyert! A **Prettl érdekkörhöz** tartozó Balogh Prettl Jánossal közös – növénytermelés főprofilú, 50-50 %-os tulajdoni hányadú, 3 millió Ft. jegyzett tőkéjű, 2011-ben 7 millió Ft. mérleg szerinti eredményt felmutató, 6 főt foglalkoztató – cégét, a **Balogh és Prettl Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft**-t 1993-ban alapította Magyarorszákon. Balogh **2 nyertes pályázattal** összesen **120 ha** – 2.206 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak 6-szorosa**, a **Baranya megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 8%-a**, az összes aranykorona érték több mint 16%-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 45,1 és 75,3 ha között változva – **60 ha**, átlagos aranykorona értékük **18,4 AK/ha**. (**Mindszentgodisa**: HU23-10013, 75 ha szántó+legelő+rét, **Sásd**: HU23-10014, 45 ha szántó+legelő, összesen 2.206 aranykorona értékben).

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindennek előtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **2.3. táblázat** és a **2.4. ábra**.

2.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek (parcellák) száma és területe

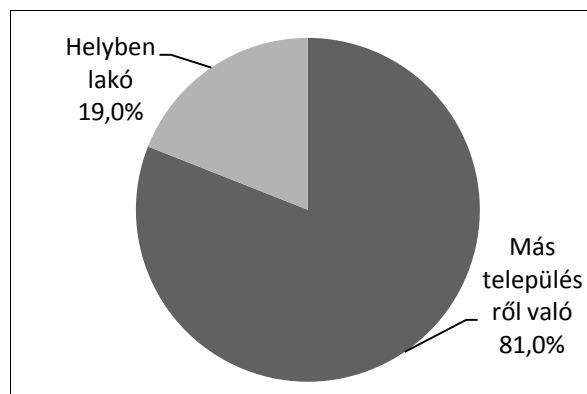
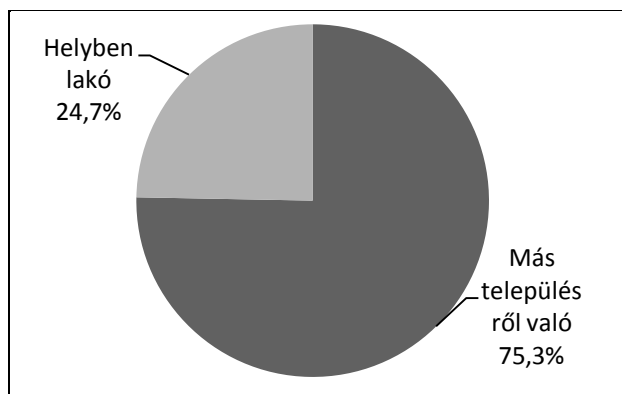
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Alsómocsolád	1	1	41	41
2. Bakonya	1	1	15	15
3. Bicsérd	4	-	117	-
4. Birján	1	-	18	-
5. Bodolyabér	2	-	138	-
6. Bogdánmindszent	1	-	1	-
7. Bogdása	1	-	2	-
8. Bosta	1	-	5	-
9. Bükkösd	2	1	21	6
10. Drávasztára	1	-	6	-
11. Endrőc	1	1	9	9
12. Feked	1	-	5	-
13. Felsőegerszeg	1	-	22	-
14. Gyöngyfa	1	-	5	-
15. Hirincs	1	-	13	-
16. Hosszúhetény	1	1	10	10
17. Kétújfalu	1	1	6	6
18. Királyegyháza	2	-	49	-
19. Kistamási	1	-	9	-
20. Komló	1	-	5	-
21. Kórós	1	-	3	-

22. Kővágószőlős	1	-	4	-
23. Lánycsók	2	-	7	-
24. Liget	2	-	40	-
25. Lovászhetyű	1	-	20	-
26. Mágocs	1	1	17	17
27. Magyarhertelend	1	-	21	-
28. Martonfa	1	-	32	-
29. Mekényes	1	-	11	-
30. Mindszentgodisa	1	-	75	-
31. Mohács	1	-	6	-
32. Molvány	1	-	6	-
33. Nagyhajmás	2	1	61	36
34. Nagykozár	1	1	1	1
35. Nagypall	1	-	30	-
36. Oroszló	3	-	92	-
37. Páprád	1	-	5	-
38. Pereked	2	1	37	3
39. Peterd	2	-	68	-
40. Pécs	3	2	54	10
41. Sásd	1	-	45	-
42. Sellye	1	-	25	-
43. Siklós	2	2	15	15
44. Somogyhárság	1	-	19	-
45. Szalatnak	4	1	183	73
46. Szebeny	1	-	7	-
47. Szentlőrinc	1	1	2	2
48. Tésenfa	1	-	3	-
49. Vajszló	1	1	21	21
50. Varga	5	1	92	19
Az 50 település összesen	73	18	1.497	284

2.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből Baranya megyében

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- Az **50 település közül** mindössze **16** esetben részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég, de ezek többsége is apró, szétszórt parcella.
- A 73 elnyerhető egységből **18** (24,7%), a teljes meghirdetett 1.497 ha földterületből pedig csupán **284 ha** (19,0%) került **helyi lakosokhoz** (2.4. ábra).
- A **25 hektárnál nagyobb** területű 24 blokk közül **helyben lakó** gazdálkodók **3-at** (12,5%), a **másutt lakók** viszont **21-et** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek alig 1/5-ét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a 4/5-öd részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív laccímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek (lásd pl. Sertáp Kft.), gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni. **A 2.4. táblázat** azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez. A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **50 település** közül **34! településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések **több mint 2/3-a**, 68%-a tehát **igazi vesztesnek tekinthető**, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 34 vesztes településen 44 bérleti egységben összesen **914 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. **A legnagyobb vesztesek** olyan települések - mint pl. *Bodolyabér, Bicsérd, Oroszló, Mindszentgodisa, Peterd, Királyegyháza, Sásd, Liget, Martonfa* vagy éppen *Nagypall* - amelyeken viszonylag nagy - 30 ha-t meghaladó - állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe, és ráadásul közülük jó néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

2.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Bodolyabér	2	138
2. Bicsérd	4	117
3. Oroszló	3	92
4. Mindszentgodisa	1	75
5. Peterd	2	68
6. Királyegyháza	2	49
7. Sásd	1	45
8. Liget	2	40
9. Martonfa	1	32
10. Nagypall	1	30
11. Sellye	1	25
12. Felsőegerszeg	1	22
13. Magyarhertelend	1	21
14. Lovászhetyén	1	20
15. Somogyhárságy	1	19
16. Birján	1	18
17. Hirincs	1	13
18. Mekényes	1	11
19. Kistamási	1	9
20. Lánycsók	2	7
21. Szebeny	1	7
22. Drávasztára	1	6
23. Mohács	1	6

24. Molvány	1	6
25. Bosta	1	5
26. Feked	1	5
27. Gyöngyfa	1	5
28. Komló	1	5
29. Páprád	1	5
30. Kővágószőlős	1	4
31. Kórós	1	3
32. Tésenfa	1	3
33. Bogdása	1	2
34. Bogdánmindszent	1	1
A 34 vesztes település összesen	44	914

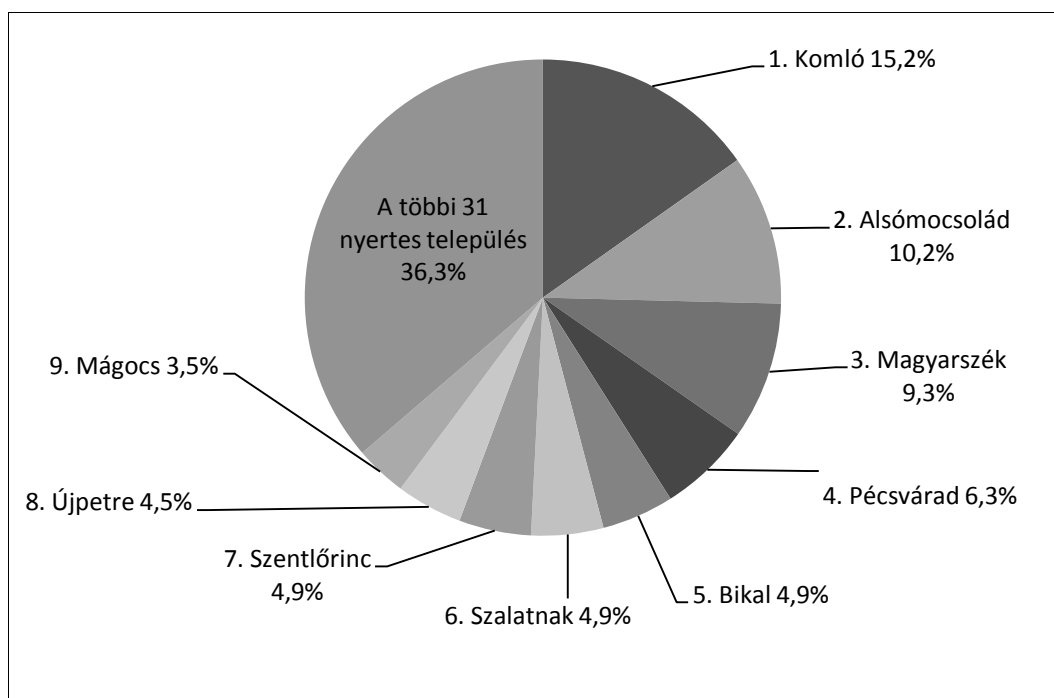
A 2.5. táblázat és a 2.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 40 településen élő pályázók nyerték. A területek több mint 2/3-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 40 település közül mindössze **10 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Komló** található, amelynek pályázói – a *Prettl család* tagjai - 5 nyertes pályázattal **228 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek több mint **15! %-a**.
- Az élen álló 3 település - sorrendben **Komló** (a *Prettl család*), **Alsómocsolád**(a *Békésből betelepült Sertáp Kft.*) valamint **Magyarszék** (Balogh Péter és a *Lukovics és Társa Kft.*) - kimagaslik, a 73-ból nyertes **14 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **520 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **több mint 1/3-a!**
- A bérbe adott területek 6-7 %-át, azaz 50-100 hektár föld bérleti jogát - csökkenő sorrendben - **Pécsvárad, Bikal, Szalatnak, Szentlőrinc, Újpetre** és **Mágocs**, míg 50 hektár alatti földterület bérleti jogát további 31 település sikeres pályázói nyerték.

2.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	Bérleti egységek			
	száma (db)	összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Komló	5	228	15,2	15,2
2. Alsómocsolád	6	153	10,2	25,4
3. Magyarszék	3	139	9,3	34,7
4. Pécsvárad	3	94	6,3	41,0
5. Bikal	2	73	4,9	45,9
6. Szalatnak	1	73	4,9	50,8
7. Szentlőrinc	5	73	4,9	55,7
8. Újpetre	2	68	4,5	60,2
9. Mágocs	3	52	3,5	63,7
10. Hegyszentmárton	3	45	3,0	66,7
11. Kisasszonyfa	1	41	2,6	69,3
12. Nagyhajmás	1	36	2,4	71,7
13. Bóly	1	34	2,3	74,0
14. Pereked	2	34	2,3	76,3
15. Pécs	4	32	2,1	78,4
16. Csányoszló	2	31	2,1	80,5
17. Szigetvár	1	31	2,1	82,6
A 17 település összesen	45	1 237	-	82,6
A további 23 település összesen	28	260	-	17,4
A 40 település mindösszesen	73	1 497	100,0	100,0

2.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Baranya megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai (Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok, 2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Prettl János családtagjai (Bernadett: 7305 Komló, Jánosi Fő u. 48., Judit és Nándor: 7305 Komló, Jánosi Fő u. 92/c)							
• Kovácsné Prettl Bernadett: Komló							
HU23-10010	Baranya	Bodolyabér	112,7	833	7,4	szántó	2012.04.04.
• Hüttneré Prettl Judit: Komló							
HU23-10032	Baranya	Liget	21,4	258	12,1	szántó, kivett út	2012.03.05.
HU23-10017	Baranya	Oroszló	36,8	315	8,6	szántó	2012.03.05.
• Prettl Nándor: Komló							
HU23-10029	Baranya	Magyarhertelend	20,9	192	9,2	szántó	2012.03.05.
HU23-10012	Baranya	Oroszló	36,1	672	18,6	szántó, legelő	2012.03.05.
Prettl János családtagjai összesen			227,9	2 270	10,0	szántó, kivett út, legelő	2012.03.28– 04.04.
2.) Sertáp Kft. (7345 Alsómocsolád, külter. 096/3.)							
HU23-10036	Baranya	Alsómocsolád	40,5	411	10,2	szántó	2012.05.22.
HU23-10015	Baranya	Felsőegerszeg	22,4	200	8,9	szántó, legelő, kivett út	2012.03.20.
HU23-10030	Baranya	Varga	25,7	296	11,5	szántó	2012.03.05.
HU23-10033	Baranya	Varga	18,7	168	9,0	szántó	2012.03.05.
HU23-10034	Baranya	Varga	9,5	99	10,4	szántó	2012.03.05.
HU23-10223	Baranya	Szalatnak	36,6	232	6,3	szántó	2013.06.19.
Sertáp Kft. összesen			153,4	1 406	9,2	szántó, legelő, kivett út	2012.03.05.- 2013.06.19.
3.) Balogh Péter (7396 Magyarszék, Kossuth út 79.)							
HU23-10013	Baranya	Mindszentgodisa	75,3	1 399	18,6	legelő, szántó, rét	2012. 03. 05.
HU23-10014	Baranya	Sásd	45,1	807	17,9	legelő, szántó	2012. 03. 05.
Balogh Péter összesen			120,4	2 206	18,3	legelő, szántó, rét	2012. 03. 05.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
4.) Gothár Péter (7334 Szalatnak, Béke u. 24.)							
HU23-10038	Baranya	Szalatnak	72,9	577	7,9	szántó, legelő	2012. 03. 05.
Gothár Péter összesen			72,9	577	7,9	szántó, legelő	2012. 03. 05.
5.) Kovácsovics István és cége (7346 Bikal, Béke u. 1.)							
• Kovácsovics István: Bikal							
HU23-10037	Baranya	Szalatnak	39,4	351	8,9	szántó, rét	2012. 06. 01.
• Kovácsovics Mg.i. és Szolg. Kft.: Bikal							
HU23-10040	Baranya	Szalatnak	34,0	119	3,5	szántó, kivett út	2012. 03. 05.
Kovácsovics István és cége összesen			73,4	470	6,4	szántó, rét, kivett út	2012. 03. 05.
6.) Szentlőrinc Szolánium Kft. (7940 Szentlőrinc, Tarcapuszta 071/9 hrsz.)							
HU23-10082	Baranya	Királyegyháza	17,0	530	31,1	szántó	2012.10.11.
HU23-10155	Baranya	Bicsérd	34,3	116	3,4	szántó	2013.07.02.
Szentlőrinc Szolánium Kft. összesen			51,3	646	12,6	szántó	2012.10.11-2013.07.02.
7.) Vogl Ferenc (7720 Pécsvárad, Radnóti u. 5/d)							
HU23-10042	Baranya	Lovászhetyény	20,3	120	5,9	szántó	2012.03.12
HU23-10041	Baranya	Nagypall	29,9	177	5,9	szántó, legelő	2012.03.12
Vogl Ferenc összesen			50,2	297	5,9	szántó, legelő, kivett út	2012.03.12.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
8.) Peltz Zsolt (7720 Pécsvárad, Kodolányi J. u. 7.)							
HU23-10206	Baranya	Pécs	44,0	290	6,6	legelő	2013.06.19.
Peltz Zsolt összesen			44,0	290	6,6	legelő	2013.06.19.
9.) Fleisch-Hyb Kft. (7837 Hegyszenthárom, Egerszeg u. 28.)							
HU23-10156	Baranya	Bicsérd	11,4	387	33,9	szántó, legelő	2013.06.19.
HU23-10187	Baranya	Királyegyháza	32,4	736	22,7	szántó	2013.06.19.
Fleisch-Hyb Kft. összesen			43,8	1.123	25,6	szántó, legelő	2013.06.19.
10.) Fokl Gábor Balázs (7954 Kisasszonyfa, Petőfi u. 15.)							
HU23-10154	Baranya	Bicsérd	40,6	1.387	34,2	szántó	2013.06.19.
Fokl Gábor Balázs összesen			40,6	1.387	34,2	szántó	2013.06.19.
11.) Kohlmann Ottó Vilmos (7766 Újpetre, Adv E. u. 39.)							
HU23-10024	Baranya	Peterd	38,05	38	1,0	szántó	2012.04.05.
Kohlmann Ottó Vilmos összesen			38,05	38	1,0	szántó	2012.04.05.
12.) Anas Mg. Szövetkezet (7343 Nagyhajmás, Nemerő pusztá 08/2.)							
HU23-10077	Baranya	Nagyhajmás	36,2	230	6,4	szántó, legelő	2012.06.29.
Anas Mg. Szövetkezet összesen			36,2	230	6,4	szántó, legelő	2012.06.29.
13.) Marx Gábor (7342 Mágocs, Hunyadi u. 42.)							
HU23-10084	Baranya	Mékényes	11,0	120	10,9	szántó	2012.06.29.
HU23-10079	Baranya	Nagyhajmás	24,4	99	4,1	legelő, szántó	2012.06.29.
Marx Gábor összesen			35,4	219	6,3	legelő, szántó, rét	2012.06.29.
14.) Pekár László (7664 Pereked, Fő u. 65.)							
HU23-10028	Baranya	Martonfa	32,0	377	11,8	rét	2012.04.23.
HU23-10210	Baranya	Pereked	2,5	45	18,2	szántó	2013.03.15.
Pekár László összesen			34,5	422	12,2	rét, szántó	2012.04.23.-2013.03.15.
15.) Papp Róbert (7754 Bóly, Rózsa u. 1.)							
HU23-10209	Baranya	Pereked	33,7	127	3,8	legelő, kivett út	2013.06.19.
Papp Róbert összesen			33,7	127	3,8	legelő, kivett út	2013.06.19.
16.) Bata Péter (7900 Szigetvár, Rákóczi u. 19.)							
HU23-10153	Baranya	Bicsérd	31,1	914	29,4	szántó, legelő	2013.07.02.
Bata Péter összesen			31,1	914	29,4	szántó, legelő	2013.07.02.
17.) Hoffman és Társa Kft. (7766 Újpetre, Kossuth u. 133.)							
HU23-10023	Baranya	Peterd	29,6	910	30,7	szántó	2012.03.20.
Hoffman és Társa Kft. összesen			29,6	910	30,7	szántó	2012.03.20.
18.) Dobos Gábor (7964 Csányoszló, TSz. telep 1.)							
HU23-10213	Baranya	Sellye	25,4	250	9,8	szántó	2013.06.19.
Dobos Gábor összesen			25,4	250	9,8	szántó	2013.06.19.
19.) Lakos Zoltán (7631 Kaposszekcső, Napsugár u. 12.)							
HU23-10011	Baranya	Bodolyabér	25,1	349	13,9		2012.04.05.
Lakos Zoltán összesen			25,1	349	13,9	legelő, szántó, rét	2012.04.05.
20.) Dicsőék (7305 Mecsekpölöske, Szegegy u. 2.)							
• Dicső János: Mecsekpölöske							
HU23-10070	Baranya	Komló	18,6	200	10,7	szántó	2012.03.05.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
• Dicső Attila: Mecsekpölöske							
HU23-10016	Baranya	Oroszló	4,7	62	13,1	szántó	2012.03.12.
Dicsőék összesen			23,3	262	11,2	szántó	2012.03.05.-2012.03.12.
21.) Finta Tibor (7838 Vajszló, Gyöngyvirág u. 4.)							
HU23-10080	Baranya	Vajszló	21,2	472	22,2	szántó, legelő	2012.06.29.
Finta Tibor összesen			21,2	472	22,2	szántó, legelő	2012.06.29.
22.) Kaitz Ákos (7728 Somberek, Mohácsi u. 1.)							
HU23-10044	Baranya	Szebeny	7,1	112	15,9	szántó	2012.04.16.
HU23-10191	Baranya	Lánycsók	2,3	67	29,0	szántó	2013.03.25.
HU23-10197	Baranya	Mohács	5,9	184	31,2	szántó	2013.06.19.
HU23-10222	Baranya	Lánycsók	5,0	235	46,9	szántó	2013.03.25.
Kaitz Ákos összesen			20,3	598	29,5	szántó	2012.04.16.-2012.06.19.

❖ **10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
23.) Antal Csaba József (7370 Sásd, Erzsébet u. 30.)							
HU23-10081	Baranya	Varga	19,7	154	7,8	szántó	2012.10.11.
Antal Csaba József összesen			19,7	154	7,8	szántó	2012.10.11.
24.) Teklovics Ákos (7936 Szentlászló, Kísszentlászló 1.)							
HU23-10008	Baranya	Somogyhárságy	19,3	67	3,5	legelő	2012.03.14.
Teklovics Ákos összesen			19,3	67	3,5	legelő	2012.03.14.
25.) Polák István (7370 Varga, Vitéz telek 1.)							
HU23-10018	Baranya	Varga	18,7	199	10,6	szántó	2012.04.26.
Polák István összesen			18,7	199	10,6	szántó	2012.04.26.
26.) Czirják Józsefné (7634 Pécs, Zurna dűlő 43.)							
HU23-10026	Baranya	Birján	18,3	618	33,7	szántó, rét	2012.04.26.
Czirják Józsefné összesen			18,3	618	33,7	szántó, rét	2012.04.26.
27.) Lukovics és társa Kft. (7396 Magyarszék, Hunyadi u. 20/a.)							
HU23-10031	Baranya	Liget	18,2	240	13,2	szántó	2012.10.11.
Lukovics és társa Kft összesen			18,2	240	13,2	szántó	2012.10.11.
28.) Zámbo István (7342 Mágocs, Ady E. u. 16.)							
HU23-10192	Baranya	Mágocs	17,1	423	24,8	rét, szántó	2013.03.25.
Zámbo István összesen			17,1	423	24,8	rét, szántó	2013.03.25.
29.) Gaál Gyula (7675 Bakonya, Dózsa György u. 2.)							
HU23-10059	Baranya	Bakonya	15,2	220	14,5	szántó	2012.10.11.
Gaál Gyula összesen			15,2	220	14,5	szántó	2012.10.11.
30.) Illés József (7940 Szentlőrinc, Arany J. u. 33.)							
HU23-10161	Baranya	Bükkösd	15,0	13	0,9	legelő	2013.07.02.
Illés József összesen			15,0	13	0,9	legelő	2013.07.02.
31.) Tóth Szilárd (7800 Siklós, Felszabadulás u. 68.)							
HU23-10066	Baranya	Siklós	6,0	56	9,4	szántó	2012.05.11.
HU23-10067	Baranya	Siklós	8,7	237	27,3	szántó	2012.03.12.
Tóth Szilárd összesen			14,7	293	14,5	szántó	2012.03.12.-2012.05.11.
32.) Bogdán Jánosné (7841 Kísszentmárton, Kossuth Lajos u. 10.)							
HU23-10002	Baranya	Hirincs	13,0	253	19,6	szántó, legelő	2012.03.12.
Bogdán Jánosné összesen			13,0	253	19,6	szántó, legelő	2012.03.12.
33.) Strung Nándor (7694 Hosszúhetény, Szőlőhegy 3293.)							
HU23-10172	Baranya	Hosszúhetény	10,3	90	8,7	szántó	2013.07.02.
Strung Nándor összesen			10,3	90	8,7	szántó	2013.07.02.

1. melléklet: Baranya megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
Érdekeltség (db)	19	11	15	4	3	-	-	52
Pályázó (db)	19	11	16	5	5	-	-	56
Szerződés (földrészlet) (db)	19	12	22	7	13	-	-	73
Terület (ha)	86	180	483	247	501	-	-	1 497
Aranykorona érték (AK)	1 032	2 570	7 591	1 990	5 882	-	-	19 065

3. Békés megye

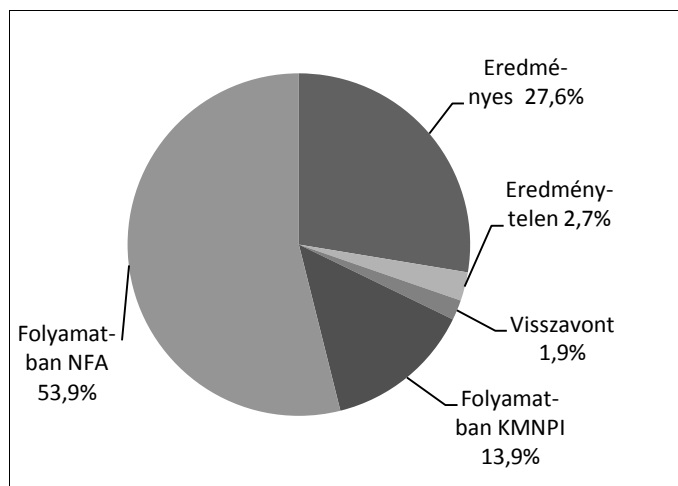
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Körös Maros Nemzeti Park Igazgatósága (KMNPI) Békés megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 674 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **3.1. táblázat** foglalja össze és a **3.1. ábra** szemlélteti.

3.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Békés megyei sarokszámai

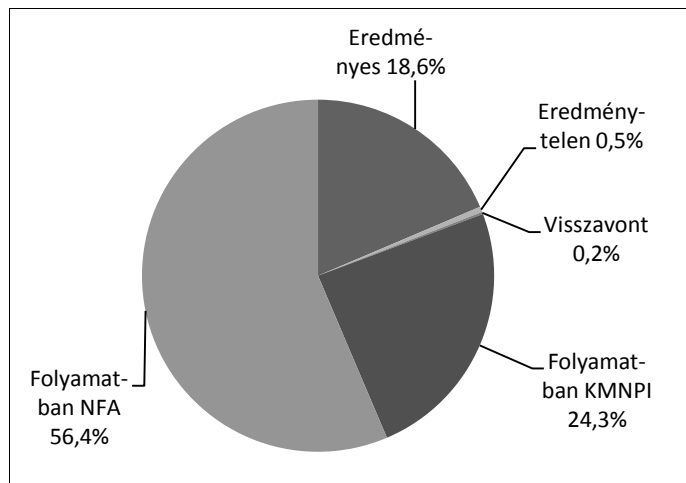
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	186	2.327	12,5	54.196	23,3
Eredménytelen	18	66	3,7	1.625	24,6
Visszavont	13	30	2,3	781	26,0
Folyamatban	457	10.078	22,1	178.968	17,8
– KMNPI	94	3.033	32,3	31.042	10,2
– NFA	363	7.045	19,4	147.926	21,0
Összesen	674	12.501	18,5	235.570	23,1

3.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 674 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 12.500 ha területből eddig 49 településen, összesen 217 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **2.327 hektár** – összesen 54.196 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **186 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 18 blokk (66 ha és 1.625 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 13 blokk (30 ha és 781 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A 186 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 18,6%-a (**3.1. ábra**).

Feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt KMNPI kezelésű - terület fennmaradó több mint 80 %-án, 457 blokk (10.078 ha és 178.968 AK) esetében, a határidők lejárta ellenére még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel. Ezek közül 94-et a Körös Maros Nemzeti Park Igazgatósága (KMNPI), 363-at pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 457 blokk átlagos mérete ugyan csak 22 hektár, de vannak köztük – különösen a nemzeti parki területeken pl. *Csorváson, Dévaványán, Gyulán, Ecseghalván* vagy éppen *Szeghalmon* – 100 hektárt is jócskán meghaladó, akár a 300 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Békés megyében** – 1,0 és 105,7! ha között változva – **12,5 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez a **nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ **Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték**

Az NFA maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítséget is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 3.2/a. és 3.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 3.2. és a 3.3. ábrán** szemléltetem. A táblázatok és az ábrák alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A bérbe adott területek közel 1/3-át mindössze **4 nagy** – 100 ha fölötti – **érdekeltség** 5 pályázója 11 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 3,4%-a** tehát **a földterület 28,9%-át, az összes aranykorona értéknek pedig 28%-át kapta**. E legfelső „elit” kategóriában egy pályázattal átlagosan 1.379 aranykorona értéket illetve 61,1 hektárt nyertek, ami a VM kommunikációjában szereplő 20 ha-os átlagnak több mint 3-szorosa. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 22,6 AK/ha volt. A „felsőházi” 4 érdekeltség átlagosan érdekeltségenként 168 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak több mint 8-szorosa.
- A **legtöbb bérleti egységet**, 8-at a békéscsabai **Sztankó András** szerezte meg. Őt követi a békési **Egyetértés Kft.** valamint a szeghalmi **Farkasinszki** család (Norbert András és András) 5-5 nyertes pályázattal megszerzett bérleti egységgel.
- A **legnagyobb terület** (203 ha, 8,7%) bérleti jogát a szeghalmi **Farkasinszkiék** szereztek meg. Őket követi **Gyulai Gábor** (166 ha, 7,1%), **Erdős István** (163 ha, 7,0%) és **Gurucz László** (140 ha, 6,0%), mindhárman Füzesgyarmatról. E **4 érdekeltség** Kertészszigeten és Szeghalmon összesen **672 ha** bérleti jogát szerezte meg, ami a megyében eddig bérbe adott összes terület mintegy **29%-a**.
- A nyertesek közel 3/4-ét a 20 ha alatti földterülethez jutott érdekeltségek, az „alsóházi” **kis nyertesek**, az „átlagjavító propaganda-alanyok” adják. Az érdekeltségek **alsó 74,1%-a** 122 nyertes pályázattal **a bérbe adott területnek csupán 27,2%-át, az aranykorona értéknek pedig 29,6%-át tudták** – a „nagyok asztaláról lehulló morzsaként” – **megszerezni**. Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 132 aranykorona értéket illetve 5,2 hektárt nyertek, ami a VM kommunikációjában szereplő

20 ha-os átlagnak alig 1/4-e. Az „alsóházi” 86 nyertes pályázó átlagosan 7,4 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak csupán mintegy 37 %-a.

3.2/a. táblázat: Békés megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Farkasinszkiek: Szeghalom	Kertészsziget, Szeghalom	5	2,7	5.172	9,5	203	8,7
– Farkasinszki Norbert András	Kertészsziget	2		2.138		80	
– Farkasinszki András	Kertészsziget, Szeghalom	3		3.034		123	
2. Gyulai Gábor: Füzesgyarmat	Kertészsziget, Szeghalom	2	1,1	4.180	7,7	166	7,1
3. Erdős István: Füzesgyarmat	Kertészsziget	2	1,1	2.091	3,9	163	7,0
4. Guruczi László: Füzesgyarmat	Kertészsziget	2	1,1	3.726	6,9	140	6,0
➤ 100-300 ha közötti (1-4.) 4 nyertes érdekeltiség 5 pályázója összesen		11	6,0	15.169	28,0	672	28,8
5. Czákóné Szántó Erika: Kertészsziget	Kertészsziget	1	0,5	412	0,8	91	3,9
6. Schamschula Virág: Füzesgyarmat	Kertészsziget	1	0,5	2.230	4,1	82	3,5
7. Csabatáj Zrt.: Békéscsaba	Tardos	2	1,1	2.268	4,2	75	3,2
8. Méhes Gréta: Komádi	Zsádány	1	0,5	1.891	3,5	71	3,1
9. Lacházi Szilvia: Kertészsziget	Kertészsziget	1	0,5	1.753	3,2	61	2,6
10. ifj. Eszlári István: Vésztő	Vésztő	1	0,5	1.500	2,8	57	2,4
11. Nagy Gyula Zoltán: Szeghalom	Szeghalom	1	0,5	660	1,2	53	2,3
➤ 50-100 ha közötti (5-11.) 7 nyertes érdekeltiség 7 pályázója összesen		8	4,3	10.714	19,8	490	21,1
12. ifj. Gajda László: Ujiráz	Vésztő	1	0,5	1.205	2,2	45	1,9
13. Baráth Richárd: Pusztatölke	Csabaszabadi, Csanádapáca, Medgyesbodzás	4	2,2	1.383	2,6	37	1,6
14. Komlósi Mihály: Vésztő	Vésztő	1	0,5	707	1,3	35	1,5
15. Ébellai Albert: Mezőgyán	Mezőgyán	3	1,6	321	0,6	33	1,4
16. ifj. Sipos Imre: Szeghalom	Szeghalom	1	0,5	355	0,7	32	1,4
17. Füleki Elek és Oszlanczi Ignác László: Ecsefalva	Ecsefalva	2	1,1	447	0,8	31	1,3
18. Kiss László: Dévaványa	Ecsefalva	1	0,5	496	0,9	29	1,2
19. Bereczki Péter: Békés	Tarhos	1	0,5	798	1,5	27	1,2
20. Verók Imréné: Békéssámson	Békéssámson	4	2,2	781	1,4	27	1,2
21. Dr. Baranyi István: Pusztaföldvár	Pusztaföldvár	2	1,1	1.099	2,0	26	1,1
22. Odler Ferenc: Vésztő	Mezőgyán	1	0,5	228	0,4	26	1,1
23. Hanyecz Libor Lászlóné: Gyomaendrőd	Gyomaendrőd	2	1,1	592	1,1	25	1,1
24. Bartha-Agrár Kft.: Dévaványa	Gyomaendrőd	1	0,5	127	0,2	25	1,1
25. Nagyk: Pusztaföldvár	Pusztaföldvár	2	1,1	1.010	1,9	24	1,0
– Nagy János	Pusztaföldvár	1		606		15	
– Nagy Nándor	Pusztaföldvár	1		404		9	
26. Sztankó András: Békéscsaba	Kamut, Mezőberény	8	4,3	760	1,4	23	1,0
27. Földesi Dóra: Dévaványa	Dévaványa	1	0,5	348	0,6	23	1,0
28. Földi Imre: Dévaványa	Dévaványa	1	0,5	411	0,8	22	0,9
29. Békési Egyetértés Szarvasmarhateny. Kft.: Békés	Békés, Tarhos	5	2,7	509	0,9	21	0,9
30. Uhrin András: Medgyesegyháza	Battonya, Mezőkovácsháza, Nagykamarás	4	2,2	672	1,2	20	0,9
➤ 20-50 ha közötti (12-30.) 19 nyertes érdekeltiség 20 pályázója összesen		45	24,2	12.249	22,6	531	22,8
➤ 10-20 ha közötti (31-53.) 23 nyertes érdekeltiség 23 pályázója összesen		45	24,2	7.983	14,7	333	14,4
➤ 10 ha alatti (54-116.) 63 nyertes érdekeltiség 63 pályázója összesen		77	41,3	8.081	14,9	301	12,9
A 116 érdekeltiség 118 pályázója mindösszesen		186	100,0	54.196	100,0	2.327	100,0

3.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Békés megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

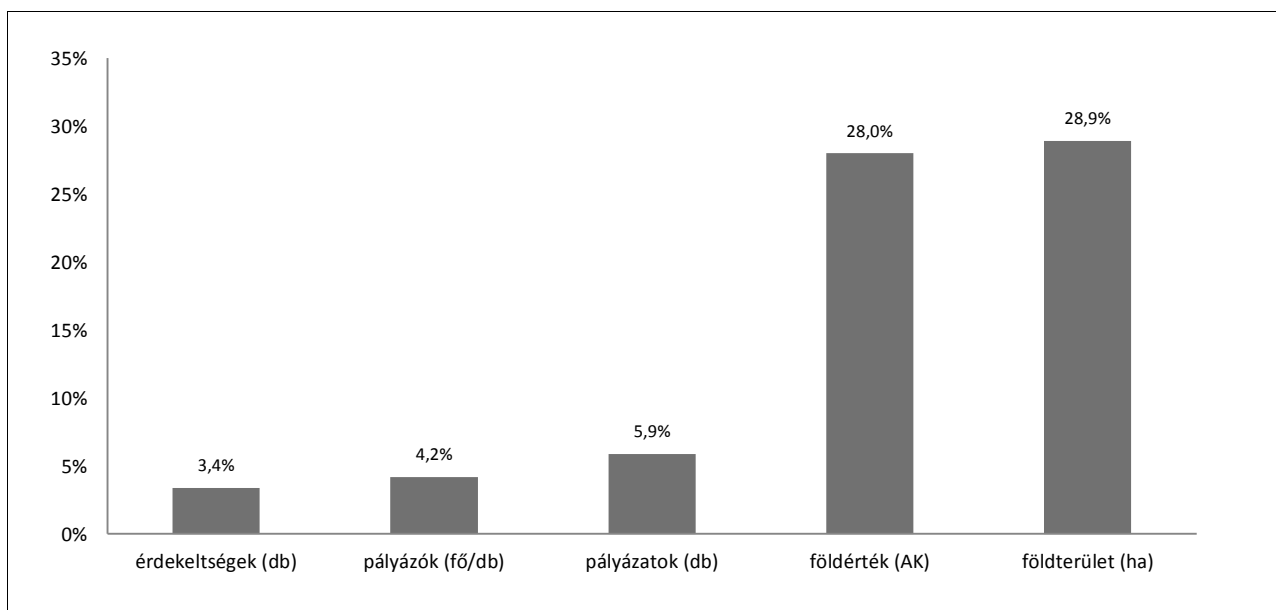
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
érdekeltség (db)	116	4	3,4
pályázó személy/cég (fő/db)	118	5	4,2
pályázat (db)	186	11	5,9
földterület (ha)	2.327	672	28,9
földérték (összes Aranykorona)	54.196	15.169	28,0

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

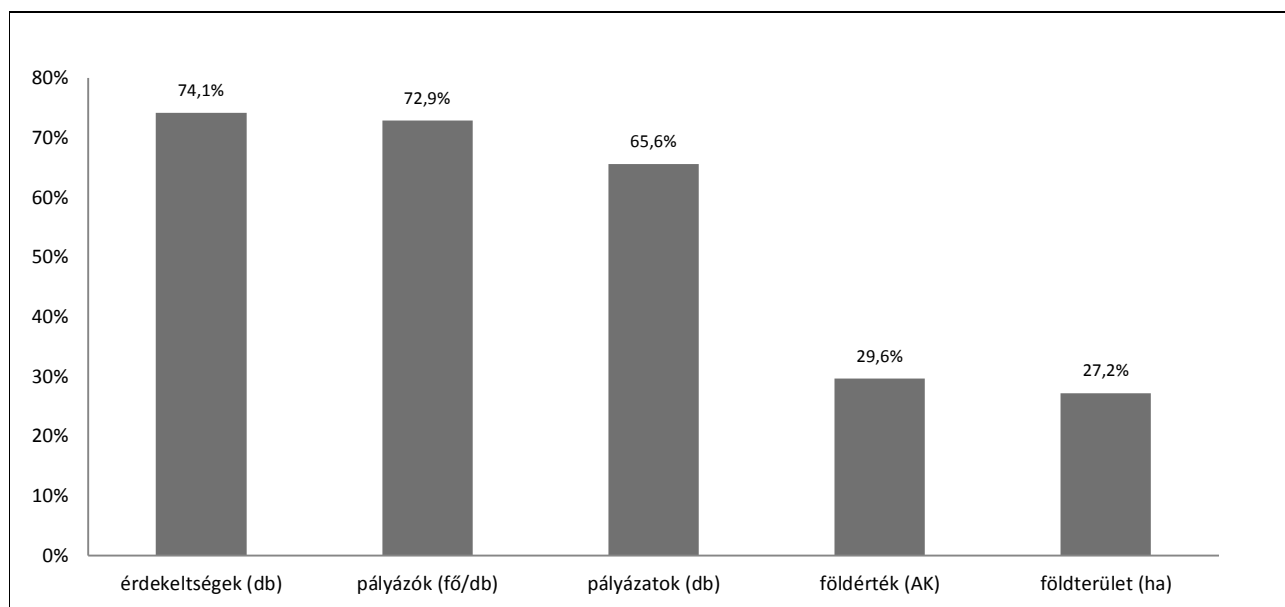
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
érdekeltség (db)	116	86	74,1
pályázó személy/cég (fő/db)	118	86	72,9
pályázat (db)	186	122	65,6
földterület (ha)	2.327	634	27,2
földérték (összes Aranykorona)	54.196	16.064	29,6

3.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Békés megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 4 nyertes érdekeltség aránya (%)

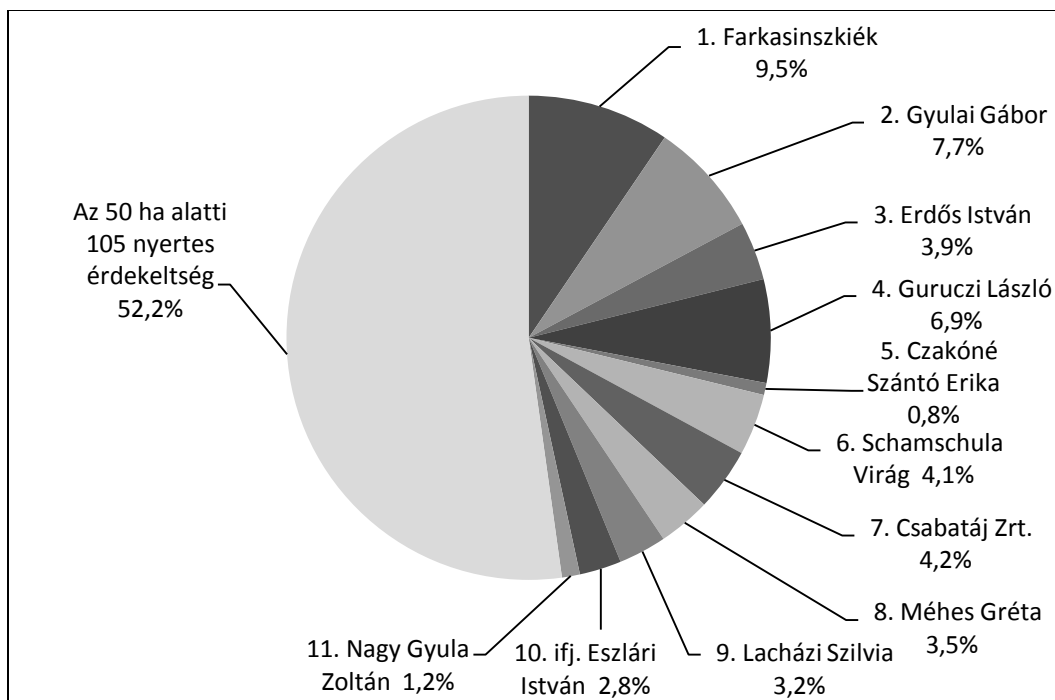

b.) A 20 ha alatti 86 nyertes érdekeltség aránya (%)

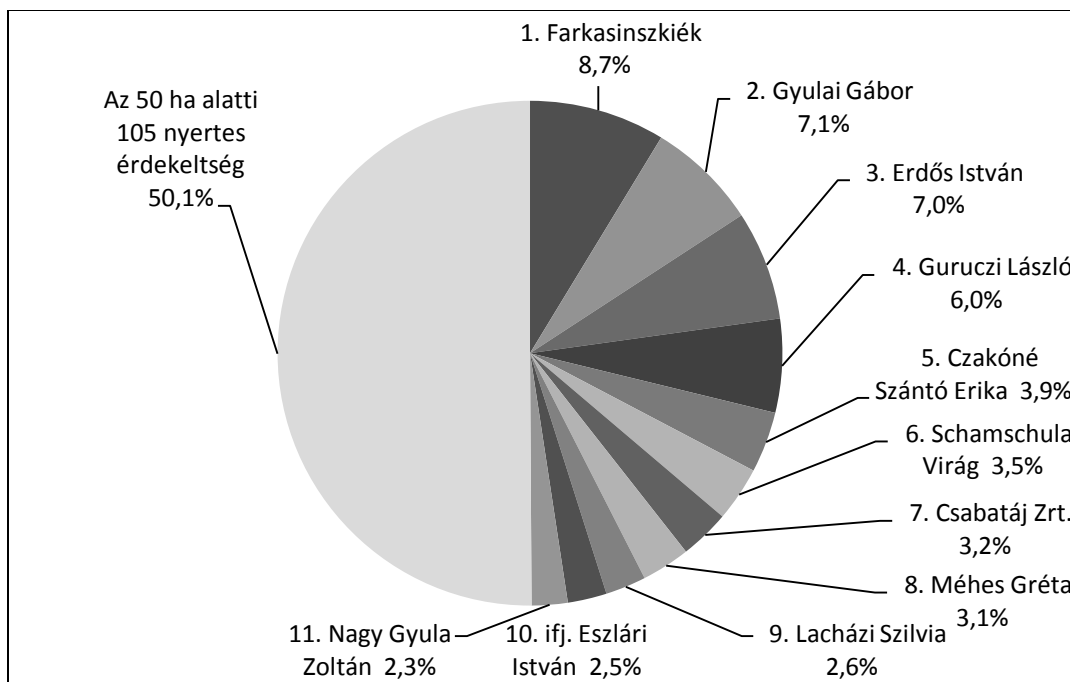

3.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek - „az olimpiai érmesek”**

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott **a 10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **4 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 5 pályázója 11 nyertes pályázattal mintegy 672 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Békés megyében bérbe adott területek közel 1/3-át megszerezte. Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Farkasinszkiék:** Szeghalomról Kertészszigeten, Szeghalmon és Vésztőn 5 **nyertes pályázattal** összesen **203 ha** – 5.172 aranykorona értékű – **területhez** jutottak. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 10!-szerese**, a **Békés megyében** eddig bérbe adott **összes terület közel 10%-a**, az összes aranykorona értéknek pedig mintegy 9%-a. A megszerzett földek – igen jó termőképességű szántók, ill. legelők - nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk **40,6 ha**, átlagos aranykorona értékük **25,5 AK/ha**.
 - **Farkasinszki Norbert András:** Szeghalom, Nagy Miklós u. I/3. alatti lakos (**Kertészsziget:** HU33-20075, 43 ha szántó+legelő, HU33-20079, 38 ha szántó, összesen 2.138 aranykorona értékben);
 - **Farkasinszki András:** Szeghalom, Nádasdy u. 4. alatti lakos (**Kertészsziget:** HU33-20078, 37 ha szántó, **Szeghalom:** HU33-20175, 38 ha szántó, **Vésztő:** HU33-20507, 49 ha szántó, összesen 3.034 aranykorona értékben).
- **Gyulai Gábor:** Füzesgyarmatról 40 éves agrármérnök. 14 évvel ezelőtt nyúltenyésztéssel kezdték a családi vállalkozást. Füzesgyarmat határában - a TSZ- időkben csirkenevelésre használt - ólakat vásároltak meg. Mivel azonban a nyúltenyésztés gazdaságossága egyre romlott, ezért gazdasági számításokra alapozva úgy döntöttek, hogy áttérnek a húsgalamb tenyésztésére. Ehhez a lépéshez nagyban hozzájárult, hogy 2008-ban a húsgalamb tenyésztés elindításához az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatást, azaz Fiatal Gazda pályázatot nyert. Jelenleg több mint ezer tenyészpár költ a telepén, de az ország különböző településein termelő, tenyésztő társaitól is felvásárolja a 28-35 napos, 500 gr élősúly feletti galambokat. Vertikális integráció keretében a galambhús termelésben tenyészállat értékesítéssel, vágógalambok felvásárlásával, vágóhídi feldolgozással, húsértékesítéssel (hazai, svájci, francia, olasz piacok) valamint szaktanácsadással is foglalkozik. Kertészszigeten és Szeghalmon **2 nyertes pályázattal** összesen **166 ha** – 4.180 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 8!- szorosa**, a **Békés megyében** eddig bérbe adott **összes terület 7%-a**, az összes aranykorona értéknek pedig közel 8%-a. A megszerzett földek kiváló termőképességű szántók, nagy, összefüggő egységeket alkotnak. Átlagos nagyságuk **83!ha**, (a VM által hangoztatott érték több mint 4!-szerese), átlagos aranykorona értékük pedig **25,2 AK/ha**. (**Kertészsziget:** HU33-20081, 60 ha szántó, **Szeghalom:** HU33-20145, 106 ha szántó.)
- **Erdős István:** gazdálkodó szintén Füzesgyarmatról, Kertészszigeten ugyancsak **2 nyertes pályázattal** összesen **163 ha** – 2.091 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 8!- szorosa**, a **Békés megyében** eddig bérbe adott **összes terület 7%-a**, az összes aranykorona érték közel 4%-a. A megszerzett földek – egy 60 ha-os kiváló termőképességű szántó és egy 103 ha-os legelő - nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk **81,5 ha**, átlagos aranykorona értékük **12,8 AK/ha**. (**Kertészsziget:** HU33-20084, 60 ha szántó, HU33-20085, 103 ha legelő.)
- **Guruczi László:** Füzesgyarmatról Kertészszigeten **2 nyertes pályázattal** összesen **140 ha** – 3.726 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak 7-szerese**, a **Békés megyében** eddig bérbe adott **összes terület 6%-a**, az összes aranykorona érték mintegy 7%-a. A megszerzett földek – igen jó termőképességű szántók – igen nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk **70! ha**, átlagos aranykorona értékük **26,6 AK/ha**. (**Kertészsziget:** HU33-20049, 53 ha szántó, HU33-20074, 87 ha szántó).

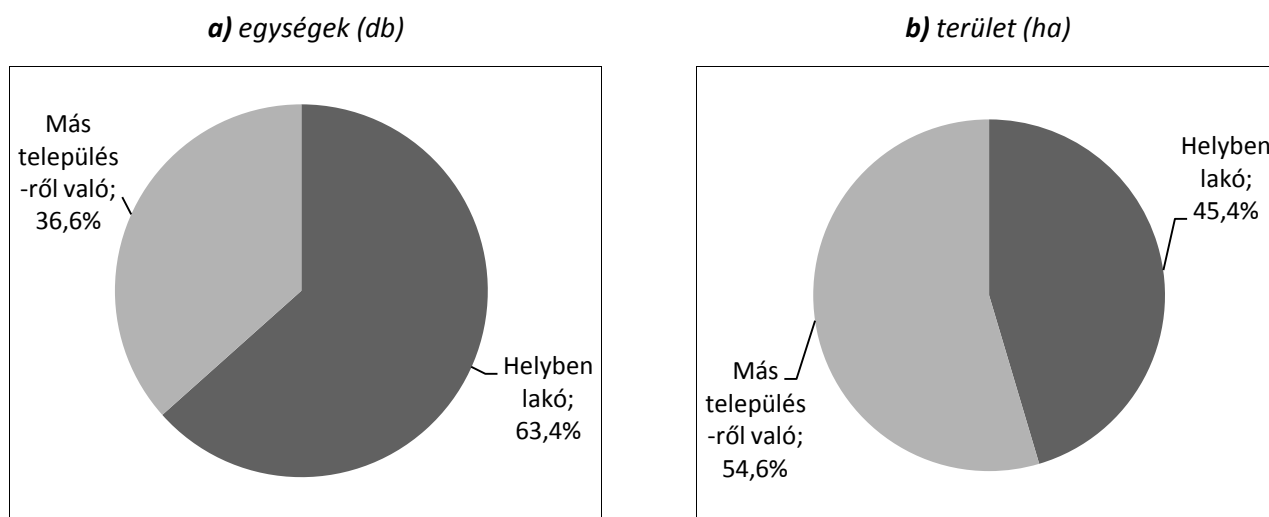
➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **3.3. táblázat** és a **3.3. ábra**.

3.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek (parcellák) száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Battonya	1	-	9	-
2. Békés	9	6	55	32
3. Békéssámszon	4	4	26	26
4. Bélmegyer	5	4	18	17
5. Csabacsüd	4	-	24	-
6. Csabaszabadi	1	-	21	-
7. Csanádapáca	3	1	13	2
8. Csárdaszállás	1	1	4	4
9. Csorvás	2	2	5	5
10. Dévaványa	12	12	82	82
11. Ecsegfalva	6	5	77	48
12. Elek	1	1	1	1
13. Füzesgyarmat	1	1	8	8
14. Gyomaendrőd	16	15	107	82
15. Gyula	11	10	52	49
16. Hunya	1	1	3	3
17. Kamut	4	1	10	4
18. Kardos	1	-	2	-
19. Kardoskút	1	1	15	15
20. Kaszaper	4	4	8	8
21. Kertészsziget	12	2	724	152
22. Kétegyháza	4	-	17	-
23. Kétsoprony	4	3	11	10
24. Kondoros	1	1	1	1
25. Körösladány	3	3	11	11
26. Kötegyán	1	1	15	15
27. Kunágota	1	1	7	7
28. Magyarbánhegyes	1	1	9	9
29. Medgyesbodzás	1	-	5	-
30. Medgyesegyháza	1	-	7	-
31. Mezőberény	11	3	49	22
32. Mezőgyán	5	4	66	40
33. Mezőhegyes	1	1	3	3
34. Mezőkovácsháza	3	-	8	-
35. Murony	1	-	16	-
36. Nagykamarás	1	-	7	-
37. Nagyszénás	2	2	5	5
38. Okány	3	2	36	30
39. Orosháza	3	3	12	12
40. Örménykút	1	-	5	-
41. Pusztaföldvár	7	7	64	64
42. Szarvas	4	3	28	26
43. Szeghalom	8	6	274	162
44. Tarhos	5	-	108	-
45. Telekgerendás	4	-	25	-
46. Tótkomlós	2	2	7	7
47. Végegyháza	1	-	5	-
48. Vésztő	6	4	189	95
49. Zsadány	1	-	71	-
A 49 település összesen	186	118	2.327	1.057

3.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből Békés megyében

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **49 település közül 33** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- A 186 elnyerhető egységből **118 (63,4%)**, a teljes meghirdetett 2.327 ha földterületből pedig **1.057 ha (45,4%)** került **helyi lakosokhoz (2.4. ábra)**.
- A **25 hektárnál nagyobb** területű 22 parcella közül **helyben lakó** gazdálkodók **7-et**, a **másutt** lakók viszont **15-öt** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek csupán kevesebb, mint felét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, azok többségét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdalközösség elől.

Ez az arány azonban valószínűleg **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szereztek meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 3.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok egyáltalán nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

3.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Települések	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Tarhos	5	108
2. Zsadány	1	71
3. Telekgerendás	4	25
4. Csabacsüd	4	24
5. Csabaszabadi	1	21

6. Kétegyháza	4	17
7. Murony	1	16
8. Battonya	1	9
9. Mezőkovácsháza	3	8
10. Medgyesegyháza	1	7
11. Nagykamarás	1	7
12. Medgyesbodzás	1	5
13. Örménykút	1	5
14. Végegyháza	1	5
15. Kardos	1	2
A 15 vesztes település összesen	30	330

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földbérleti pályázatok által érintett **49 település** közül **15 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések mintegy **30%-a** tehát **vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 15 vesztes településen 30 bérleti egységben összesen **330 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élők**hez. A **legnagyobb vesztesek** települések - mint pl. *Zsadány, Tarhos, Telekgerendás, Csabacsüd*, vagy éppen *Csabaszabadi* - azok, amelyeken 20 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe, és ráadásul közülük néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

A 3.5. táblázat és a 3.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

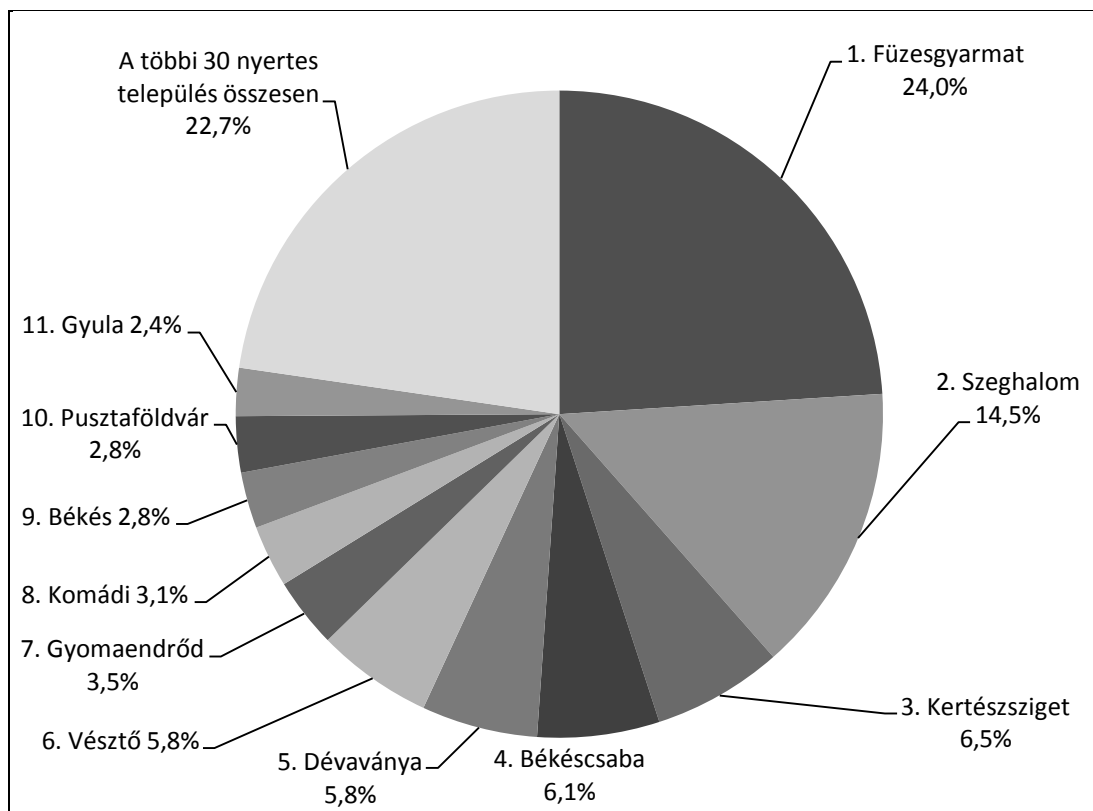
- A bérbe adott állami területeket 41 településen élő pályázók nyerték. A **területek közel 2/3!-ának bérleti jogát** megszerző nyertes pályázók mindössze **6! településről** kerülnek ki. Az élen álló 6 település - sorrendben *Füzesgyarmat, Szeghalom, Kertészsziget, Békéscsaba, Dévaványa és Vésztő* - messze kimagaslik, **57! nyertes pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **1.461! hektárnyi bérbe kapott területtel**, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **63!%-a!**
- A rangsor élen nyertes pályázói (*Gyulai Gábor* 166 ha, *Erdős István* 163 ha, *Gurucz László* 140 ha, *Schamschula Virág* 82 ha és *Gergely Sándor* 8 ha) révén *Füzesgyarmat* található, a maga 8 nyertes pályázatával és megszerzett **559 ha** földbérleti jogával. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek **24!%-a**.
- További 4 település - csökkenő sorrendben *Gyomaendrőd, Komádi, Békés és Pusztaföldvár* - 60-80 hektár föld bérleti jogát szerezte meg, míg 60 hektár alatti földterület bérleti jogát további 31 település sikeres pályázói nyerték. Az első **10 település pályázói** jutottak tehát **a megyében eddig bérbe adott területek 3/4-ed részéhez!**

3.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	Bérleti egységek			
	száma (db)	összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Füzesgyarmat	8	559	24,0	24,0
2. Szeghalom	11	338	14,5	38,5
3. Kertészsziget	2	152	6,5	45,0
4. Békéscsaba	15	142	6,1	51,1
5. Dévaványa	14	136	5,8	56,9
6. Vésztő	7	134	5,8	62,7
7. Gyomaendrőd	15	82	3,5	66,2
8. Komádi	1	71	3,1	69,3
9. Békés	10	66	2,8	72,1
10. Pusztaföldvár	7	64	2,8	74,9
11. Gyula	11	56	2,4	77,3

12. Ecsefalva	5	48	2,1	79,4
13. Pusztatottlaka	7	48	2,1	81,5
14. Újiráz	1	45	1,9	83,4
15. Mezőgyán	4	41	1,8	85,2
16. Bélmegyer	6	32	1,4	86,6
17. Okány	2	29	1,2	87,8
18. Békéssámson	4	27	1,2	89,0
19. Szarvas	3	26	1,1	90,1
A további 22 település összesen	53	231	-	9,9
A 41 település mindösszesen	186	2.327	-	100,0

3.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Békés megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

*Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok,
(2013. szeptember 1-i állapot)*

❖ 100 – 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Farkasinszkiek (5520 Szeghalom, Nádasy u. 4. és Nagy Miklós u. I/3.)							
• Farkasinszki Norbert András (Nagy Miklós u. I/3.)							
HU33-20075	Békés	Kertészsziget	42,5	1.112	26,2	szántó, legelő	2012.11. 20.
HU33-20079	Békés	Kertészsziget	37,9	1.026	27,1	szántó	2012.11. 20.
• Farkasinszki András (Nádasy u. 4.)							
HU33-20078	Békés	Kertészsziget	36,8	1.048	28,5	szántó	2012.05.12.
HU33-20175	Békés	Szeghalom	37,0	721	19,5	szántó	2012.11. 20.
HU33-20507	Békés	Vésztő	48,7	1.265	26,0	szántó	2013.05.08.
Farkasinszkiek összesen			202,9	5.172	25,5	szántó, legelő	2012.05.12.-2013.05.08.
2.) Gyulai Gábor (5525 Füzesgyarmat, Jókai u. 3/B. II/9.)							
HU33-20081	Békés	Kertészsziget	60,1	1.545	25,7	szántó	2012.05.07.

HU33-20145	Békés	Szeghalom	105,7	2.635	24,9	szántó	2012.10.02.
Gyulai Gábor összesen			165,8	4.180	25,2	szántó	2012.05.07.- 10.02.
3.) Erdős István (5525 Füzesgyarmat, Dózsa György u. 10.)							
HU33-20084	Békés	Kertészsziget	59,8	1.492	25,0	szántó	2012.04.21.
HU33-20085	Békés	Kertészsziget	103,0	599	5,8	legelő	2012.05.07.
Erdős István összesen			162,8	2.091	12,8	szántó, legelő	2012.04.21.-05.07.
4.) Gurucz László (5525 Füzesgyarmat, Árpád u. 30.)							
HU33-20049	Békés	Kertészsziget	53,3	1.262	23,7	szántó	2012.04.21.
HU33-20074	Békés	Kertészsziget	86,7	2.464	28,4	szántó	2012.04.21.
Gurucz László összesen			140,0	3.726	26,6	szántó	2012.04.21.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
5.) Czákóné Szántó Erika (5526 Kertészsziget, Kossuth Lajos u. 12.)							
HU33-20083	Békés	Kertészsziget	91,1	412,1	4,5	legelő	2012.11. 20.
Czákóné Szántó Erika összesen			91,1	412,1	4,5	legelő	2012.11. 20.
6.) Schamschula Virág (5525 Füzesgyarmat, Széchenyi u. 71/A.)							
HU33-20077	Békés	Kertészsziget	82,1	2.230	27,2	szántó	2012.06.01.
Schamschula Virág összesen			82,1	2.230	27,2	szántó	2012.06.01.
7.) Csabátáj Zrt. (5601 Békéscsaba, Felsőnyomás tanya 243.)							
HU33-20505	Békés	Tarhos	36,7	1.140	31,1	szántó, kivett út	2013.05.08.
HU33-20506	Békés	Tarhos	38,6	1.128	29,2	szántó, kivett út	2013.05.08.
Csabátáj Zrt. összesen			75,3	2.268	30,1	szántó, kivett út	2013.05.08.
8.) Méhes Gréta (5138 Komádi, Bem József u. 26.)							
HU33-20094	Békés	Zsadány	70,6	1.891	26,8	szántó	2012.09.26.
Méhes Gréta összesen			70,6	1.891	26,8	szántó	2012.09.26.
9.) Lacházi Szilvia (5526 Kertészsziget, Mátyás u. 1.)							
HU33-20076	Békés	Kertészsziget	60,9	1.753	28,8	szántó	2012.05.29.
Lacházi Szilvia összesen			60,9	1.753	28,8	szántó	2012.05.29.
10.) ifj. Eszlári István (5530 Vésztő, Damjanich u. 1.)							
HU33-20100	Békés	Vésztő	56,7	1.500	26,5	szántó	2012.10.02.
ifj. Eszlári István összesen			56,7	1.500	26,5	szántó	2012.10.02.
11.) Nagy Gyula Zoltán (5520 Szeghalom, Petőfi u. 48/1.)							
HU33-20100	Békés	Szeghalom	52,5	660	12,6	szántó	2012.11.20.
Nagy Gyula Zoltán összesen			52,5	660	12,6	szántó	2012.11.20.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
12.) ifj. Gajda László (5146 Újiráz, Táncsics Mihály u. 1.)							
HU33-20104	Békés	Vésztő	44,6	1.205	27,0	szántó	2012.10.02.
ifj. Gajda László összesen			44,6	1.205	27,0	szántó	2012.10.02.
13.) Baráth Richárd (5665 Pusztatölke, Lakatos P. u. 1/A.)							
HU33-20131	Békés	Csabaszabadi	20,9	853	40,7	szántó	2012.04.25.
HU33-20128	Békés	Csanádapáca	5,7	187	32,8	szántó	2012.04.25.
HU33-20230	Békés	Csanádapáca	5,7	188	33,3	szántó	2012.04.25.
HU33-20019	Békés	Medgyesbodzás	5,0	155	31,3	szántó	2013.02.15.
Baráth Richárd összesen			37,3	1.383	37,1	szántó	2012. 04.25.-2013.02.15.
14.) Komlósi Mihály (5530 Vésztő, Kótpusztá tanya 16.)							
HU33-20005	Békés	Vésztő	34,7	707	20,4	szántó	2013.02.19.
Komlósi Mihály összesen			34,7	707	20,4	szántó	2013.02.19.
15.) Ébellai Albert (5732 Mezőgyán, Kossuth Lajos u. 34.)							
HU33-20002	Békés	Mezőgyán	20,9	94	4,5	legelő, rét	2012.11.20.
HU33-20098	Békés	Mezőgyán	9,5	175	18,4	szántó	2012.11.09.
HU33-20282	Békés	Mezőgyán	2,4	52	21,4	szántó	2012.10.02.
Ébellai Albert összesen			32,8	321	9,8	szántó, rét, legelő	2012.10.02.-2012.11.20.
16.) ifj. Sipos Imre (5520 Szeghalom, Tövis major)							
HU33-20160	Békés	Szeghalom	31,9	355	11,1	legelő	2012.10.02.
ifj. Sipos Imre összesen			31,9	355	11,1	legelő	2012.10.02.
17.) Füleki Elek és Oszlanczi Ignác László (5515 Ecsegfalva, Fő u. 92.)							
HU33-20048	Békés	Ecsegfalva	10,3	124	12,0	szántó	2012.11.20.
HU33-20190	Békés	Ecsegfalva	20,8	323	15,5	szántó	2012.06.01.
Füleki E. és Oszlanczi I. L. összesen			31,1	447	14,4	szántó	2012.06.01.-2012.11.20.
18.) Kiss László (5510 Dévaványa, Zrinyi Miklós u. 83.)							
HU33-20190	Békés	Ecsegfalva	29,4	496	16,9	szántó	2012.06.01.
Kiss László összesen			29,4	496	16,9	szántó	2012.06.01.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
19.) Bereczki Péter (5630 Békés, Bocskai u. 3.)							
HU33-20063	Békés	Tarhos	27,1	798	29,4	szántó	2012.10.02.
Bereczki Péter összesen			27,1	798	29,4	szántó	2012.10.02.
20.) Verók Imréné (5946 Békéssámszon, Széchenyi u. 135.)							
HU33-20112	Békés	Békéssámszon	17,3	475	27,5	szántó, legelő	2012.09.26.
HU33-20114	Békés	Békéssámszon	2,6	105	39,8	szántó	2012.05.29.
HU33-20341	Békés	Békéssámszon	2,8	102	36,0	szántó	2012.05.29.
HU33-20402	Békés	Békéssámszon	3,8	99	26,4	szántó	2012.05.29.
Verók Imréné összesen			26,5	781	29,5	szántó, legelő	2012.05.29.-2012.09.26.
21.) Dr. Baranyi István (5919 Pusztaföldvár Rákóczi u. 81.)							
HU33-20142	Békés	Pusztaföldvár	9,7	402	41,3	szántó	2012.10.02.
HU33-20143	Békés	Pusztaföldvár	16,1	697	43,4	szántó	2012.10.02.
Dr. Baranyi István			25,8	1.099	42,6	szántó	2012.10.02.
22.) Odler Ferenc (5530 Vésztő, Vasút u.19.)							
HU33-20097	Békés	Mezőgyán	25,6	228	8,9	legelő, rét	2012.11.09.
Odler Ferenc összesen			25,6	228	8,9	legelő, rét	2012.11.09.
23.) Hanyecz Libor Lászlóné (5500 Gyomaendrőd, Sugár u. 30.)							
HU33-20038	Békés	Gyomaendrőd	18,1	393	21,7	szántó	2012.11.20.
HU33-20313	Békés	Gyomaendrőd	6,9	199	28,8	szántó	2012.11.20.
Hanyecz Libor Lászlóné összesen			25,0	592	23,7	szántó	2012.11.20.
24.) Bartha-Agrár Kft. (5510 Dévaványa, külterület 072/23. hrsz.)							
HU33-20042	Békés	Gyomaendrőd	24,8	127	5,1	legelő	2012.11.20.
Bartha-Agrár Kft. összesen			24,8	127	5,1	legelő	2012.11.20.
25.) Nagykék (5919 Pusztaföldvár, Kossuth Lajos u. 35. ill. 37.)							
• Nagy János							
HU33-20129	Békés	Pusztaföldvár	14,6	606	41,6	szántó	2012.10.02.
• Nagy Nándor							
HU33-20127	Békés	Pusztaföldvár	9,5	404	42,4	szántó	2012.09.26.
Nagyék összesen			24,1	1.010	41,9	szántó, út	2012.09.26.-10.02.
26.) Sztankó András (5600 Békéscsaba, Kossuth Lajos u. 24.)							
HU33-20274	Békés	Kamut	2,7	113	41,3	szántó	2012.05.29.
HU33-20277	Békés	Kamut	2,4	101	41,8	szántó	2012.05.29.
HU33-20034	Békés	Mezőberény	2,2	95	43,4	szántó	2012.10.02.
HU33-20258	Békés	Mezőberény	1,9	74	38,2	szántó	2012.10.02.
HU33-20259	Békés	Mezőberény	3,1	125	40,2	szántó	2012.11.09.
HU33-20260	Békés	Mezőberény	2,9	81	27,9	szántó	2012.11.09.
HU33-20261	Békés	Mezőberény	1,1	33	31,3	szántó	2012.09.26.
HU33-20262	Békés	Mezőberény	7,0	138	19,7	szántó	2012.10.11.
Sztankó András összesen			23,3	760	32,6	szántó	2012.05.29.-11.09.
27.) Földesi Dóra (5510 Dévaványa, Szeghalmi u. 115.)							
HU33-20043	Békés	Dévaványa	22,7	348	15,3	szántó	2012.11.09.
Földesi Dóra összesen			22,7	348	15,3	szántó	2012.11.09.
28.) Földi Imre (5510 Dévaványa, József Attila u. 1.)							
HU33-20187	Békés	Dévaványa	21,8	411	18,9	szántó	2012.10.11.
Földi Imre összesen			21,8	411	18,9	szántó	2012.10.11.
29.) Békési Egyetértés Szarvasmarha-tenyésztő Kft. (5630 Békés, Rákóczi Ferenc u. 33.)							
HU33-20058	Békés	Békés	5,9	142	24,0	szántó	2012.10.11.
HU33-20215	Békés	Békés	7,6	184	24,1	szántó	2012.11.20.
HU33-20217	Békés	Békés	1,5	46	31,3	szántó	2012.05.29.
HU33-20059	Békés	Tarhos	2,9	70	23,8	szántó	2012.11.20.
HU33-20384	Békés	Tarhos	3,1	67	21,8	szántó	2012.09.26.
Békési Egyetértés Sz.m.teny. Kft. ö.			21,0	509	24,2	szántó	2012.05.29.-11.20.
30.) Uhrin András (5666 Medgyesegyháza, Vécsey u. 30.)							
HU33-20050	Békés	Battonya	8,7	291	33,5	szántó	2012.04.25.
HU33-20279	Békés	Mezőkovácsháza	1,9	75	39,9	szántó	2012.04.21.
HU33-20281	Békés	Mezőkovácsháza	2,2	80	37,1	szántó	2012.04.21.
HU33-20052	Békés	Nagykamarás	7,4	230	31,1	szántó	2012.04.21.
Uhrin András összesen			20,2	672	33,3	szántó	2012. 04.21.-25.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
31.) Boruzs Sándor (5520 Szeghalom, Dugovits u. 4.)							
HU33-20384	Békés	Szeghalom	18,9	255	13,5	szántó	2012.11.20.
Boruzs Sándor összesen			18,9	255	13,5	szántó	2012.11.20.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
32.) Besenczy Zoltán (5540 Szarvas, Petőfi u. 12/4.)							
HU33-20144	Békés	Szarvas	18,8	413	22,0	szántó	2012.11.20.
Besenczy Zoltán összesen			18,8	413	22,0	szántó	2012.11.20.
33.) Szél Dávid (5667 Magyarbánhegyes, Jókai u. 23/1.)							
HU33-20013	Békés	Magyarbánhegyes	9,4	244	26,0	szántó	2012.11.20.
HU33-20014	Békés	Mezőkovácsháza	3,9	148	37,8	szántó, legelő	2012.11.20.
HU33-20122	Békés	Végegyháza	5,5	211	38,6	szántó	2012.11.20.
Szél Dávid összesen			18,8	603	32,1	szántó, legelő	2012.11.20.
34.) Kovács Lajos Vince (5500 Gyomaendrőd, Páskumi u. 14.)							
HU33-20028	Békés	Gyomaendrőd	11,3	232	20,5	szántó	2012.11.09.
HU33-20204	Békés	Gyomaendrőd	7,0	110	15,8	szántó	2012.11.20.
Kovács Lajos Vince összesen			18,3	342	18,7	szántó	2012.11.09.-20.
35.) Kosjár György (5650 Mezőberény, Luther tér 7.)							
HU33-20200	Békés	Mezőberény	13,9	350	25,2	szántó	2012.11.20.
HU33-20263	Békés	Mezőberény	2,9	122	42,4	szántó	2012.11.09.
Kosjár György összesen			16,8	472	28,1	szántó	2012.11.09.-2012.11.20.
36.) Károlyi Mihály (5534 Okány, Hunyadi u. 34.)							
HU33-20003	Békés	Okány	16,1	391	24,3	szántó	2012.02.23.
Barna Róbert összesen			16,1	391	24,3	szántó	2012.02.23.
37.) Bencsik János Pál (5600 Békéscsaba, Vándhát u. 38.)							
HU33-20003	Békés	Murony	16,0	529	33,1	szántó	2012.02.23.
Bencsik János Pál összesen			16,0	529	33,1	szántó	2012.02.23.
38.) Szénási János (5945 Kardoskút, Tanya 265.)							
HU33-20117	Békés	Kardoskút	15,4	495	32,2	szántó	2012.10.11.
Szénási János összesen			15,4	495	32,2	szántó	2012.10.11.
39.) Felföldi Farm Kft. (5725 Kötgyán, Táncsics u. 20/A.)							
HU33-20001	Békés	Kötgyán	15,1	269	17,8	szántó	2012.02.15.
Felföldi Farm Kft. összesen			15,1	269	17,8	szántó	2012.02.15.
40.) Vigh László (5931 Nagyszénás, György u. 22.)							
HU33-20024	Békés	Csabacsüd	14,8	205	13,8	szántó	2012.11.20.
Vigh László összesen			14,8	205	13,8	szántó	2012.11.20.
41.) Kovács Margit Róza (5643 Bélmegyer, Lenin u. 22.)							
HU33-20500	Békés	Békés	12,6	351	27,9	szántó	2013.08.07.
HU33-20514	Békés	Békés	2,2	76	34,0	szántó	2013.06.04.
Kovács Margit Róza összesen			14,8	427	28,9	szántó	2013.06.04.-2013.08.07.
42.) Dian János (5553 Kondoros, Csabai úti ltp. 4/3.)							
HU33-20371	Békés	Szarvas	1,5	27	17,4	szántó	2012.11.20.
HU33-20226	Békés	Csabacsüd	3,5	89	25,3	szántó	2012.10.11.
HU33-20227	Békés	Csabacsüd	4,7	91	19,4	szántó	2012.11.20.
HU33-20228	Békés	Csabacsüd	1,3	18	13,6	szántó	2012.11.20.
HU33-20386	Békés	Telekgerendás	3,5	151	42,9	szántó	2012.10.02.
Dian János összesen			14,5	376	25,9	szántó	2012.10.02.-11.20.
43.) Gyányi Kft. (5520 Szeghalom, Hunyadi u. 10.)							
HU33-20004	Békés	Szeghalom	13,9	211	15,2	szántó	2012.03.21.
Gyányi Kft. összesen			13,9	211	15,2	szántó	2012.03.21.
44.) Lolium Szövetkezet (5700 Gyula, Külterület 4.)							
HU33-20253	Békés	Gyula	5,4	169	31,5	szántó	2012.11.20.
HU33-20255	Békés	Gyula	8,4	193	23,2	szántó, legelő	2012.10.11.
Lolium Szövetkezet összesen			13,8	362	26,2	szántó, legelő	2012.10.11.-11.20.
45.) Ungi Ferenc (5510 Dévaványa, Szt. István u. 27.)							
HU33-20188	Békés	Dévaványa	10,2	165	16,3	szántó	2012.10.11.
HU33-20326	Békés	Dévaványa	1,5	36	24,3	szántó	2012.10.02.
HU33-20333	Békés	Dévaványa	1,7	34	19,6	szántó	2012.10.11.
Ungi Ferenc összesen			13,4	235	17,5	szántó	2012.10.02.-10.11.
46.) Fazekas Sándor (5534 Okány, Bokréta u. 9.)							
HU33-20072	Békés	Okány	13,3	293	22,1	szántó	2012.10.02.
Fazekas Sándor összesen			13,3	293	22,1	szántó	2012.10.02.
47.) Jeszenszky és Társa Bt. (5600 Békéscsaba, Jókai u. 31.)							
HU33-20021	Békés	Telekgerendás	13,1	609	46,4	szántó	2012.10.02.
Jeszenszky és Társa Bt. összesen			13,1	609	46,4	szántó	2012.10.02.
48.) Eiler Tibor (5500 Gyomaendrőd, Zalka M. u. 32.)							
HU33-20173	Békés	Gyomaendrőd	6,5	99	15,2	szántó	2012.11.09.
HU33-20310	Békés	Gyomaendrőd	2,5	89	36,1	szántó	2012.10.11.
HU33-20316	Békés	Gyomaendrőd	3,5	75	21,3	szántó	2012.10.02.
Eiler Tibor összesen			12,5	263	21,0	szántó	2012.10.02.-11.09.
49.) VADAS Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Kft. (5630 Békés, Rákóczi u. 33.)							

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
HU33-20065	Békés	Bélmegyer	8,4	243	29,0	szántó	2012.10.02.
HU33-20222	Békés	Bélmegyer	2,1	45	20,9	szántó	2012.09.26.
HU33-20223	Békés	Bélmegyer	2,0	68	33,7	szántó	2012.09.26.
VADAS Mg. Term. és Ker. Kft. össz.			12,5	356	28,5	szántó	2012.09.26.-10.02.
50.) Papp József János (5516 Körösladány, Kossuth u. 44/1.)							
HU33-20073	Békés	Körösladány	7,4	118	16,1	szántó	2012.04.21.
HU33-20285	Békés	Körösladány	2,6	50	19,6	szántó	2012.04.21.
HU33-20286	Békés	Körösladány	1,2	20	16,5	szántó	2012.04.21.
Papp József János összesen			11,2	188	16,8	szántó	2012.04.21.
51.) Balogh Béla (5630 Békés, Révész u. 6.)							
HU33-20516	Békés	Békés	7,6	164	21,6	szántó	2013.05.08.
HU33-20517	Békés	Békés	3,2	68	21,4	szántó	2013.05.08.
Balogh Béla összesen			10,8	232	21,5	szántó	2013.05.08.
52.) Lászk Nikolett Margit (5665 Pusztatottlaka, Lakatos u. 11.)							
HU33-20289	Békés	Kétegyháza	2,0	84	43,1	szántó	2012.11.20.
HU33-20290	Békés	Kétegyháza	2,0	56	28,4	szántó, legelő	2012.05.25.
HU33-20292	Békés	Kétegyháza	6,2	204	33,1	szántó, rét	2012.05.25.
Lászk Nikolett Margit összesen			10,2	344	33,7	szántó, rét, legelő	2012.05.25.-11.20.
53.) Agroecseg Kft. (5515 Ecsegefalva, Nyíl u. 1. ill. Viola u. 20.)							
HU33-20046	Békés	Ecsegefalva	8,5	88	10,4	szántó	2012.06.01.
HU33-20324	Békés	Ecsegefalva	1,6	25	15,7	szántó	2012.10.02.
Agroecseg Kft. összesen			10,1	113	11,2	szántó	2012.06.01.-10.02.

2. melléklet: Békés megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10 - 20 között	20 - 50 között	50 - 100 között	100 - 300 között	300 – 1.200 között	1.200 fölött	Összesen
Érdekltség (db)	63	23	19	7	4	-	-	116
Pályázó (db)	63	23	20	7	5	-	-	118
Szerződés (földrészlet) (db)	77	45	45	8	11	-	-	186
Terület (ha)	301	333	531	490	672	-	-	2.327
Aranykorona érték (AK)	8.081	7.983	12.249	10.714	15.169	-	-	54.196

4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében nem csak a Nemzeti Földalap (NFA), hanem már ezt megelőzően a Bükk Nemzeti Park (BNP) is állami földbérleti pályázatot hirdetett a **Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet** területére. Az ott lezajlott földbérleti pályázati folyamatot és annak eredményeit **korábbi tanulmányomban** részletesen elemeztem és közzétettem. Az itt lezajlott - a rendszer működésének „*állatorvosi lovaként*” is felfogható – kétfordulós pályázat további szempontokra is rávilágított, fontos tanulságokkal szolgált. Az erről készült „*jelentés*” a „*Kié legyen a föld?*” honlapon, utóélete pedig számos cikkben – pl. a lánkjegyzetben szereplő nol-összefoglalóban érhető el¹⁹⁰.

Jelen elemzés a BNP Borsodi Mezőséget érintő földbérleti pályázati eredményeit valamint az azóta lezajlott megyei NFA földbérleti pályázatok eredményeit egységes keretbe foglalja, 2013. szeptember 1-i határnápra aktualizálja, közösen vizsgálja, s von le Borsod-Abaúj-Zemplén (BAZ) megye egészére következtetéseket. A Bükk Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI) mellett az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága (ANPI) is jelentős – BAZ megyét érintő – területekre írt ki földbérleti pályázatokat, ám azok bírálati eredményei az elemzés záró-dátumáig a határidő lejártával sem kerültek nyilvánosságra.

A két NPI és az NFA által eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **4.1. táblázat** foglalja össze és a **4.1. ábra** szemlélteti.

4.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Borsod-Abaúj-Zemplén megyei sarokszámai

Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	203	6.218	30,6	85.145	13,7
– BNPI + ANPI	41	2.763	67,4	44.310	16,0
– NFA	162	3.455	21,3	40.835	11,8
Eredménytelen	69	458	6,6	4.948	10,8
– BNPI + ANPI	3	28	9,3	667	23,8
– NFA	66	430	6,5	4.281	10,0
Visszavont	19	207	10,9	2.236	10,8
– BNPI + ANPI	4	82	20,5	715	8,7
– NFA	15	125	8,3	1.521	12,2
Folyamatban	491	30.851	62,8	381.295	12,4
– BNPI + ANPI	249	24.154	97,0	292.788	12,1
– NFA	242	6.697	27,7	88.507	13,2
Összesen	782	37.734	48,3	473.624	12,6
– BNPI + ANPI	297	27.027	91,0	338.480	12,5
– NFA	485	10.707	22,2	135.144	12,6

Az NFA és a két NP Igazgatóság által, 2013. szeptember 1-ig **megpályáztatott 782 földrészletből** (pályázati blokkból) álló mintegy **37.700 ha** területből eddig **71 településen**, összesen **291 földrészleten**, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **6.218 hektár** (BNPI: 2.763 ha, NFA: 3.455 ha) – összesen 85.145 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **203 blokk** esetében volt **a pályázat sikeres**, 69 blokk (458 ha és 4.948 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 19 blokk (207 ha és 2.236 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A 203 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán **16,5%-a (3.1. ábra)**.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész BNPI és ANPI, kisebb részt NFA kezelésű - terület **fennmaradó több mint 80 %-án**, 491 blokk (30.851 ha és 381.295 AK) esetében, a határidők lejártá ellenére **még nem hirdettek hivatalos eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel. Ezek közül 249-et a Nemzeti Park Igazgatóságok (BNPI + ANPI), 242-t pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. **Feltehetőleg** a korábbi botrányok miatt lett feltűnően **óvatosabb a tárca** vezetése a döntések

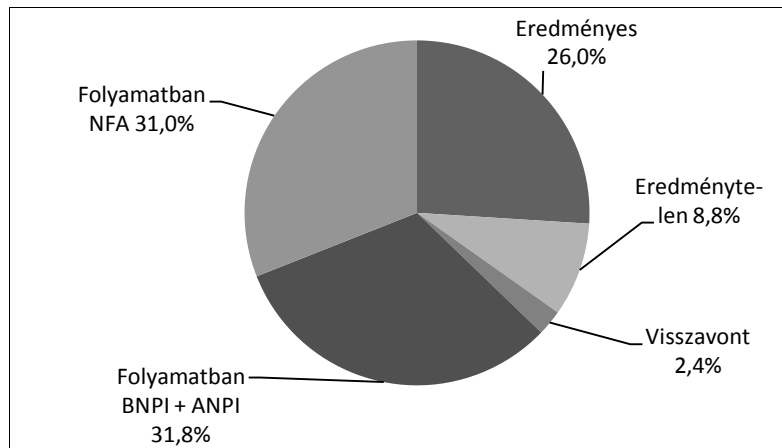
¹⁹⁰ II. *jelentés a földről:*

http://www.kielegyenafold.hu/a/angyan_jozsef_levele_es_elemzese_a_borsodi_mezoseg_allami_foldberleti_palyazatairol_es_azok_eredmenyeirol-c344.html
http://nol.hu/belfold/20131016-tul_atlathato_eljaras?ref=sso

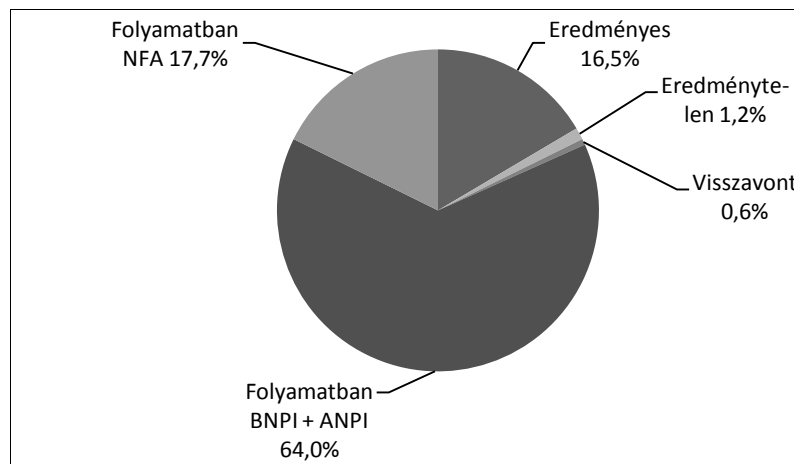
meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. Különösen nagy, egybefüggő földrészek kerülnek kalapács alá a **nemzeti parkok** által meghirdetett területeken. Az itt bérbe adásra váró 249 blokk átlagos mérete meghaladja a 97 hektárt, de vannak köztük – pl. *Mezőcsát*on, *Olaszliszka*n vagy éppen *Zalkodon* – 100 hektárt jócskán meghaladó, akár a 300 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

4.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **B.A.Z. megyében** – 3,0 és 196,4! ha között változva – **30,6 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA maga összesítéseket egyáltalán nem készít, ill. nem közli ezek eredményeit, sőt megnehezíti az átfogó képalpalkotást. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket az elemzéseket – nagy munkával és többek segítséget is igénybe véve – magam végeztem el. Ennek legfontosabb eredményeit a 4.2/a. és 4.2/b. táblázatban foglaltam össze, illetve a 4.2. és 4.3. ábrán szemléltetem.

4.2/a. táblázat: Borsod-Abaúj-Zemplén megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei
(NPI + NFA)

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Bérbe adó	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. Gerzsánszki Lajos ¹⁹¹ és családja (Gávavencsellő)	NFA	Büttös, Imola, Kánó, Kelemér, Rakaca, Szemere, Szuhafő, T.sz.tjakab, Zádorfalva	34	16,7	5.174	6,1	774	12,5
- Karmopol-Agro Kft.: Szászfa ¹⁹²	NFA	Büttös, Rakaca, Szemere, Tornaszentjakab	19		2.271		515	
- Mercato Finanszírozó Kft.: Zádorfalva	NFA	Imola, Kánó, Kelemér, Szuhafő, Zádorfalva	15		2.903		259	
2. Hagyacki József: Mezőkövesd	NPI+NFA	Mezőnagymihály	8	3,9	13.143	15,4	622	10,0
- Pusztá Agro 2010. Kft.: Mezőnagymihály	NPI+NFA	Mezőnagymihály	7		9.704		462	
- Hagyacki József: Mezőkövesd	NPI	Mezőnagymihály	1		3.439		160	
3. Start 2003. Bt. (Kanyok Attila): M.csát (T.új.)	NPI	Mezőnagymihály	3	1,5	6.435	7,6	496	8,0
4. Geter-Farm Kft. (Demeter Péter): Gelej	NPI	Mezőnagymihály	4	2,0	6.106	7,2	466	7,5
5. Kiss Ferenc és családja: Gelej	NFA	Gelej	9	4,4	4.041	4,8	406	6,5
- Kiss Ferenc: Gelej	NFA	Gelej	4		1.821		149	
- Kiss Valéria dr.: Gelej	NFA	Gelej	3		1.879		210	
- Kissné Barcz Iona Valéria: Gelej	NFA	Gelej	2		341		47	
6. Bogárdi Ferenc: Mezőnagymihály	NPI	Mezőnagymihály	2	1,0	3.654	4,3	300	4,8
- Böllérudvar Kft.: Mezőnagymihály	NPI	Mezőnagymihály	1		2.373		190	
- Bogárdi Ferenc: Mezőnagymihály	NPI	Mezőnagymihály	1		1.281		110	
➤ 300 – 1.200 ha közötti (1-6.) 6 nyertes érdekeltség 11 pályázója összesen			60	29,5	38.553	45,3	3.064	49,3
7. Pásztor János Katalin: Igrici	NPI	Mezőnagymihály	2	1,0	3.949	4,6	246	4,0
8. Dél-Bükki Mezőgazdasági Kft.: Kisgyőr	NFA	Csincse, Vatta	8	3,9	5.008	5,9	243	3,9
9. Jakab József dr.: Mezőkövesd	NPI	Mezőnagymihály	3	1,5	4.650	5,5	176	2,8
- Terravet-J. Bt.: Mezőkövesd	NPI	Mezőnagymihály	2		4.081		157	
- Jakab Dávid: Mezőkövesd	NPI	Mezőnagymihály	1		569		19	
10. Balogh-Nagy Erzsébet: Kelemér	NFA	Kelemér	2	1,0	1.012	1,2	144	2,3
11. ifj. Lapostyán Barnabás: Tiszadorogma	NPI	Mezőnagymihály	1	0,5	2.180	2,6	136	2,2
12. Gál Tamás: Ragály	NFA	Kelemér, Serényfalva	3	1,3	884	1,0	134	2,2
13. Simkó László: Tornaszentjakab	NFA	Tornaszentjakab	6	3,0	598	0,7	124	2,0
14. Czufor József: Tard	NFA	Bükkábrány, Csincse, Vatta	4	2,0	3.290	3,9	117	1,9
15. Kocsis István: Szuhafő	NFA	Szuhafő	4	2,0	360	0,4	111	1,8
16. Radácsi József: Felsőzsolca	NFA	Böcs, Hernádnémeti	4	2,0	1.568	1,8	101	1,6
17. Haszonfa Kft.: Felsőnyárad	NFA	Felsőkelecsény, Felsőnyárad, Ragály	5	2,5	571	0,7	101	1,6
➤ 100 - 300 ha közötti (7-17.) 11 nyertes érdekeltség 12 pályázója összesen			42	20,7	24.070	28,3	1.633	26,3
18. Istenes Csaba: Nagybarca	NFA	Sáta	2	1,0	288	0,3	97	1,6
19. Vályi-Nagyék: Gelej	NPI	Mezőnagymihály, Mezőkeresztes	2	1,0	1.278	1,5	90	1,5
- Vályi-Nagy Bettina: Gelej	NPI	Mezőkeresztes	1		1.042		80	
- Vályi-Nagy Attila Béláné: Gelej	NPI	Mezőnagymihály	1		236		10	
20. K. Tóth Szabolcs: Vatta	NFA	Vatta	1	0,5	2.557	3,0	72	1,2
21. Szirmay Tibor: Nagyecser (Budapest)	NPI	Mezőnagymihály	1	0,5	1.597	1,9	65	1,0
22. Lázár Miklós Istvánné: Mezőkeresztes	NPI	Mezőnagymihály	1	0,5	827	1,0	65	1,0
23. Agrobész Kft.: Szentistván	NPI	Mezőnagymihály	1	0,5	1.176	1,4	64	1,0

¹⁹¹ Gerzsánszki Lajos ezen kívül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Gávavencsellőről Nyírmadára áthelyezett saját cégével, az Adrivikk Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel 4 nyertes pályázattal, összesen 276 ha állami földterület bérleti jogát szerezte meg Ófehértón. A Gerzsánszki – Budai? – rokonság így eddig pályázati úton 2 megyében, 3 tőkés társasággal, 38 nyertes pályázattal összesen 1.050 ha állami földbérlethez jutott, amelyhez még pályázat nélküli megbízási szerződéssel megszerzett, ismeretlen területnagyságú, 34! db állami birtoktest is járul.

¹⁹² A Karmopol-Agro Kft. pályázat nélküli megbízási szerződéssel további 34! db állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Bérbe adó	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
24. Pásztor János: Taktaszada	NFA	Tarcal	1	0,5	399	0,5	61	1,0
25. Pásztor Kálmán: Mezőnyárad	NPI	Mezőnagymihály	1	0,5	1.140	1,3	59	0,9
26. ifj. Győri Kálmán: Ároktő	NPI	Mezőnagymihály	1	0,5	888	1,0	55	0,9
27. Bucskó Tamás: Forró	NFA	Encs, Hernádpetri	2	1,0	491	0,6	55	0,9
➤ 50-100 ha közötti (18-27.) 10 nyertes érdekelttség 11 pályázója összesen			13	6,5	10.641	12,5	683	11,0
28. Tatár Viktor: Abaújszántó	NFA	Felsődobsza, Hernádpetri	2	1,0	361	0,4	44	0,7
29. Urbán Sándor: Hangony	NFA	Borsodszentgyörgy, Hangony, Ózd	6	3,0	152	0,2	42	0,7
30. Lőrinczék: Poroszló	NPI	Mezőnagymihály	4	2,0	1.057	1,2	41	0,7
- Lőrincz Vince: Poroszló	NPI	Mezőnagymihály	3		806		31	
- Lőrincz Csaba: Poroszló	NPI	Mezőnagymihály	1		251		10	
31. Csorba György: Mezőcsát	NFA	Csincse	2	1,0	790	0,9	41	0,7
32. Bari András: Szendrő	NFA	Szendrő	1	0,5	237	0,3	34	0,6
33. Hegedűs Szilárd: Baskó	NFA	Tarcal	2	1,0	441	0,5	30	0,5
34. Kardos József: Litke	NFA	Csenyété	1	0,5	50	0,1	30	0,5
35. Tölgy-Csemete Kft.: Kánó	NFA	Felsőtelkes	2	1,0	247	0,3	28	0,5
36. Nagy István Zsolt: Mezőcsát	NPI	Mezőcsát	2	1,0	283	0,3	26	0,4
37. Lukács György: Méra	NFA	Szemere	2	1,0	170	0,2	26	0,4
38. Barna Róbert: Tiszatarján	NFA	Tiszatarján	3	1,5	165	0,2	24	0,4
39. Nagy István László: Mezőnagymihály	NPI	Mezőnagymihály	2	1,0	594	0,7	23	0,4
40. Monoki Szabolcs Imre: Mezőkeresztes	NFA	Vatta	2	1,0	691	0,8	23	0,4
41. Bodó Gergő: Mezőnagymihály	NPI	Mezőnagymihály	2	1,0	549	0,6	21	0,3
42. Farkas Ferenc: Szemere	NFA	Szemere	1	0,5	146	0,2	21	0,3
➤ 20-50 ha közötti (28-42.) 15 nyertes érdekelttség 16 pályázója összesen			34	16,7	5.933	7,0	454	7,3
➤ 10-20 ha közötti (43-59.) 17 nyertes érdekelttség 18 pályázója összesen			24	11,8	4.115	4,8	243	3,9
➤ 10 ha alatti (60-88.) 29 nyertes érdekelttség 29 pályázója összesen			30	14,8	1.833	2,1	141	2,2
A 88 érdekelttség 97 pályázója mindösszesen			203	100,0	85.145	100,0	6.218	100,0

4.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Borsod-Abaúj-Zemplén megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

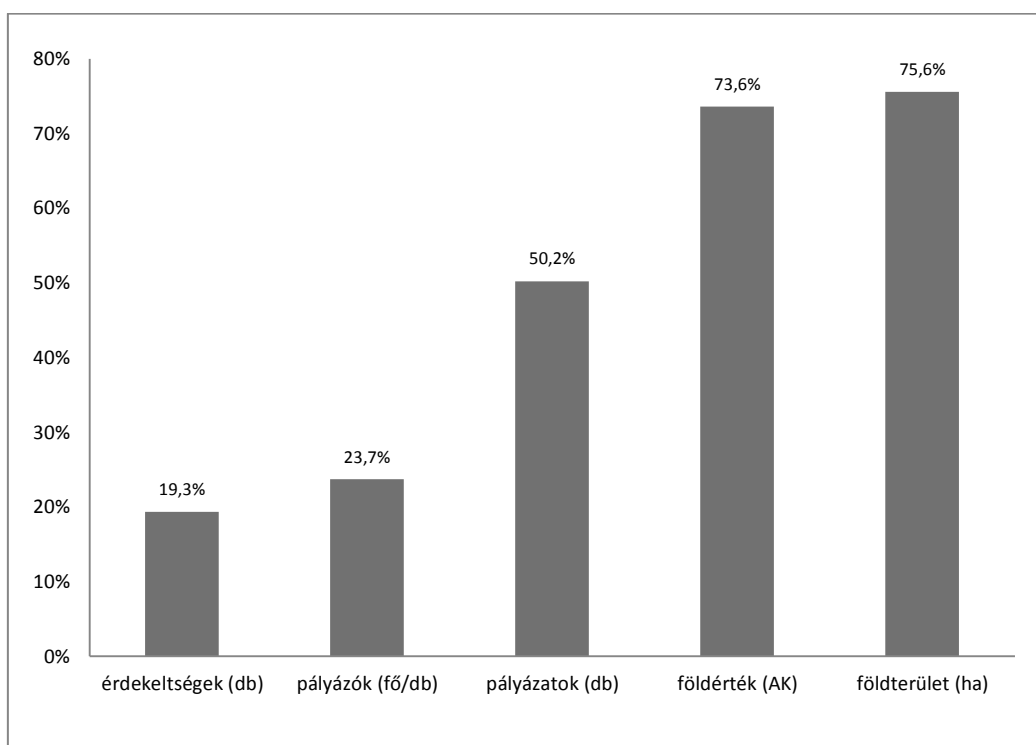
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
érdekeltség (db)	88	17	19,3
pályázó személy/cég (fő/db)	97	23	23,7
pályázat (db)	203	102	50,2
földérték (Aranykorona)	85.145	62.623	73,6
földterület (ha)	6.218	4.698	75,6

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

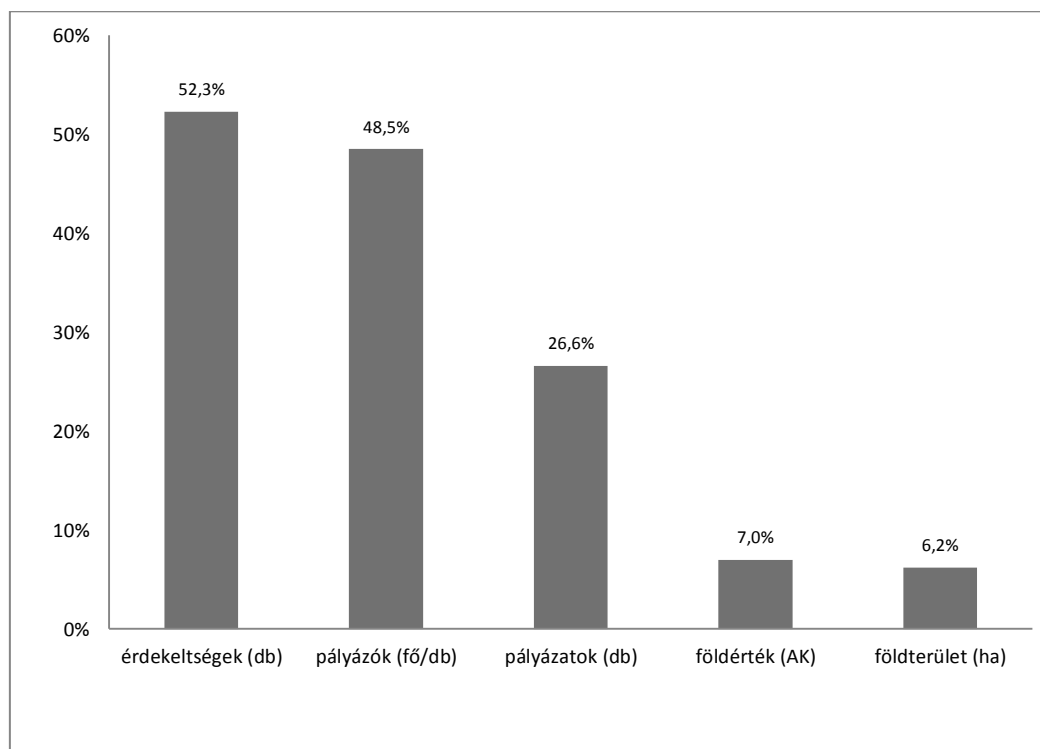
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
érdekeltség (db)	88	46	52,3
pályázó személy/cég (fő/db)	97	47	48,5
pályázat (db)	203	54	26,6
földérték (összes Aranykorona)	85.145	5.948	7,0
földterület (ha)	6.218	384	6,2

4.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Borsod-Abaúj-Zemplén megye állami földbérleti pályázataiban

A.) A 100 ha fölötti 17 nyertes érdekeltség aránya (%)

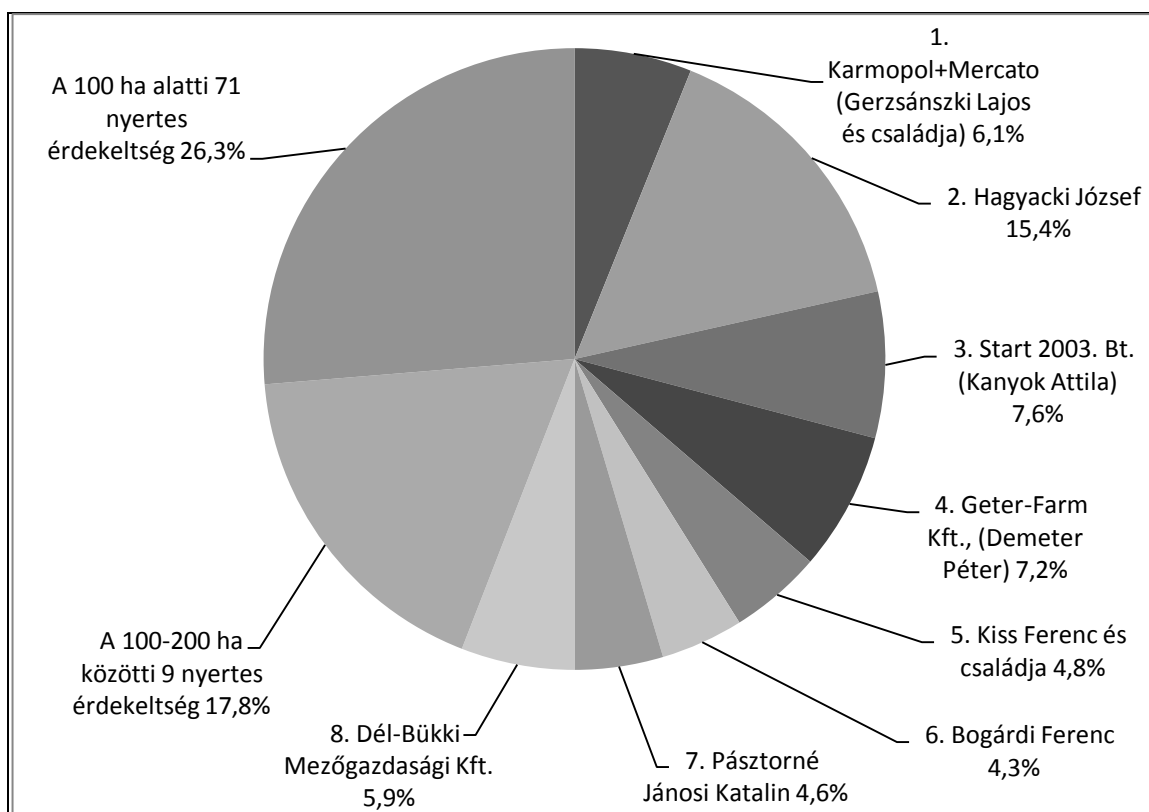

B.) A 20 ha alatti 46 nyertes érdekeltség aránya (%)

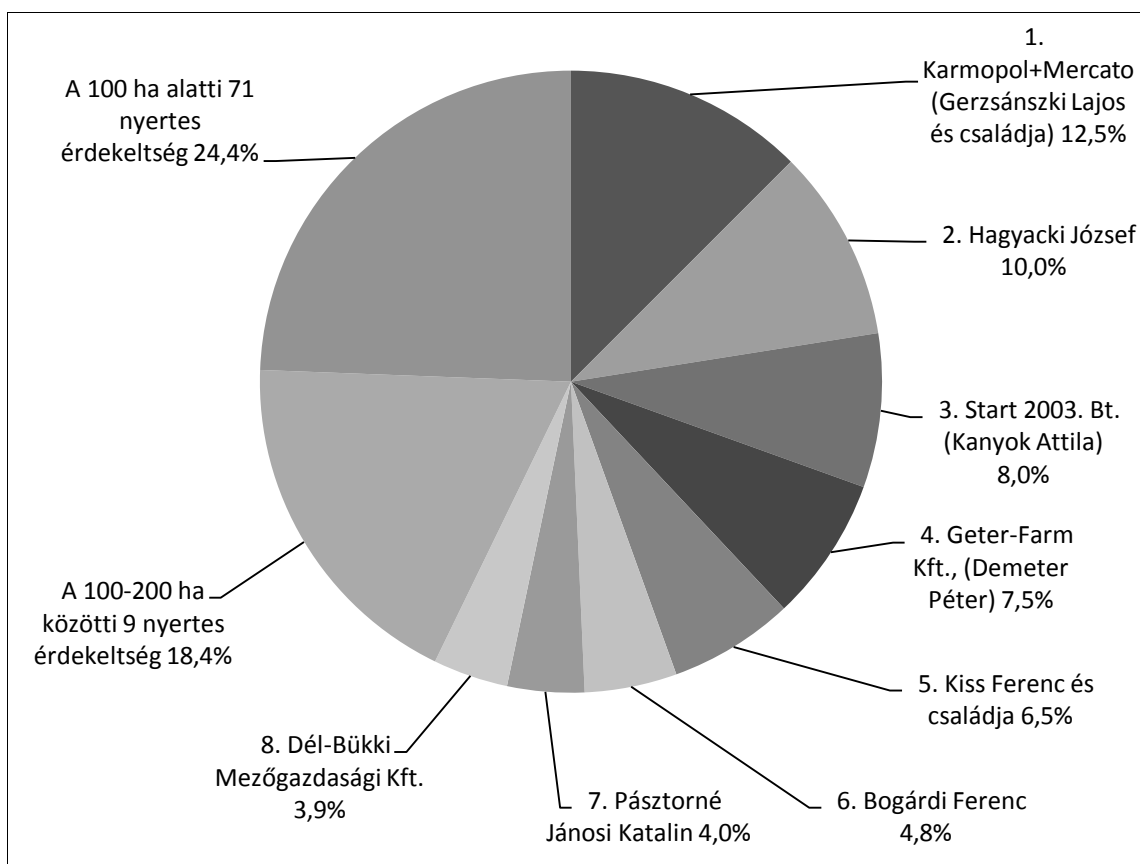

4.3. ábra: A bérleti területek és az aranykorona/föld/-érték megoszlása (%) a nyertesek között Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 600-at, közülük azonban csupán **88 érdekeltség**hez tartozó **97 pályázó** volt nyertes, akikkel **203 szerződést** kötött az NFA. Miután egy pályázó ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy **- a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 203 külön gazdálkodó család, hanem 88 érdekeltség műveli ezután a 6.218 ha területet!**
- A bérbe adott területek több mint 3/4-ét mindössze **17 nagy** – 100 ha fölötti – **érdekeltség** 23 pályázója 102 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 19,3%-a** tehát **az összes aranykorona értéknek 73,6%-át, a földterületnek pedig 75,6%-át, kapta.** Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű – legnagyobb nyertes érdekeltségek közül pl. a **Karmopol-Agro Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 34! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- E legfelső „elit” kategóriában egy pályázattal átlagosan 614 aranykorona értéket illetve 46 hektárt nyertek, ami a VM kommunikációjában szereplő 20 ha-os átlagnak több mint 2-szerese. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 13,3 AK/ha. A „felsőházi” 17 érdekeltség átlagosan érdekeltségenként 276 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak közel 14-szerese.
- A **legtöbb bérleti egységet**, 34-et a **Gerzsánszki Lajos** és családja érdekeltségi körébe tartozó szászai **Karmopol-Agro Kft.** (19) és a zádorfalvai **Mercato Finanszírozó Kft.** (15) szerezte meg. Ezt követi Kiss Ferenc (9), **Hagyacki József** és a **Dél-Bükki Mezőgazdasági Kft.** (8-8), **Simkó László** és **Urbán Sándor** (6-6) valamint a **Haszonfa Kft.** (5) nyertes pályázattal.
- A **legnagyobb terület** (774! ha, az összterület 12,5%-a) bérleti jogát ugyancsak a **Gerzsánszki Lajos** és családja érdekeltségi körébe tartozó szászai **Karmopol-Agro Kft.** (515 ha) és a zádorfalvai **Mercato Finanszírozó Kft.** (259 ha) szerezte meg. Ezt követi **Hagyacki József** (622! ha), a **Kanyok Attila** nevével fémjelzett **Start 2003 Bt.** (496! ha), a **Demeter Péter** által jegyzett **Geter-Farm Kft.** (466! ha), **Kiss Ferenc** és családja (406! ha) majd **Bogárdi Ferenc** (300 ha, 6,3%) nyertes érdekeltségei.
- E - formálisan egymástól független, de ténylegesen egymással több szálon is összeköttetésben lévő - **6 érdekeltség** összesen **3.064! ha** bérleti jogát szerezte meg, ami a megyében eddig bérbe adott összes területnek közel fele, **49,3!%-a.**
- A skála másik végén a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **46 érdekeltség**, a megyei **nyertes érdekeltségek több mint 52!%-a**, az u.n. „alsóházi” **kis nyertesek**, az „*átlagjavító propaganda-alanyok*” találhatók. Ők 54 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok 26,6%-ával mindössze **384! hektárt**, a bérbe adott területnek csupán **6,2!%-át, tudták** – a „*nagyok asztaláról lehulló morzsaként*” – megszerezni.
- Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 110 aranykorona értéket illetve 7,1 hektárt nyertek. Az „alsóházi” 46 érdekeltség átlagosan érdekeltségenként 8,3 ha földterület bérleti jogához jutott.
- Mindez e megyében is világosan mutatja azt a minden bizonnyal tudatos bérbeadási stratégiát, amely láthatóan a „*keveseknek sokat, sokaknak keveset*” elvet követi.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek - „az olimpiai érmesek”**

Az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes érdekeltség** adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **17 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 23 pályázója 102 nyertes pályázattal mintegy 4.700 ha állami

földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig B.A.Z. megyében bérbe adott területek több mint 75%-át megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű – legnagyobb nyertes érdekeltségek közül pl. a **Karmopol-Agro Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 34! db** állami földrészletet bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Gerzsánszki Lajos - Budai Gyulának**, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkárának általa megtagadott rokona – és családtagjai érdekeltségébe tartozó két cég, a **Karmopol-Agro Kft.** valamint a **Mercato Finanszírozó Kft. 34 nyertes pályázattal**, összesen **774 hektár**, 5.174 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg (átlagos földérték: 6,7 AK/ha, átlagos blokkméret – 23 ha). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **12,5 %-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között az első helyre került, „*olimpiai aranyérmes*” lett. A **Karmopol-Agro Kft. ezen felül** az NFA kiadott, és a Blikk által nyilvánosságra hozott listája szerint **pályázat nélküli megbízási szerződéssel további 34! db állami földrészlet bérleti jogához jutott**. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni. **Gerzsánszki Lajos** ezen kívül **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében**, Gávavencsellőről Nyírmadára áthelyezett saját cégével, az **Adrivikk Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel** 4 nyertes pályázattal, összesen **276 ha** állami földterület bérleti jogát szerezte meg Ófehértón. A **Gerzsánszki rokonság** így eddig **pályázati úton** 2 megyében, 3 tőkés társasággal, 38 nyertes pályázattal összesen **1.050 ha** állami földbérlethez jutott, amelyhez még **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** megszerzett, ismeretlen területnagyságú, **34! db állami birtoktest** is járul. A **rokoni szálakat** elemezve az állapítható meg, hogy **Budai Gyula unokaöccse** (nővérének fia) és **Gerzsánszki Lajos egyik lánya házastársak**.¹⁹³ Az elmúlt évben Budai az MTI-hez eljuttatott közleményében a jogi értelemben vett „rokonságot” tagadta.¹⁹⁴ Úgy fogalmazott, hogy: „Gerzsánszki Lajos Budai Gyula unokaöccsének apósa, amely kapcsolat a Polgári Törvénykönyv vonatkozó 685. paragrafusa szerint sem hozzátartozói, sem pedig rokoni kapcsolatnak nem minősül.”
- **Karmopol-Agro Kft.:** Az eredetileg a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei **Tímár székhellyel**, 1999-ben alapított, **Gerzsánszki Lajos** érdekeltségébe tartozó mezőgazdasági termelő, kereskedelmi és szolgáltató cég székhelyét – bizonyára éppen a földbérlet pályázat okán – **2011. november 18-án** előbb a Borsod megyei **Gávavencsellőre**, majd december 19-én **Szászfűra** helyezte át, így tőkéletesen megfelelt a kötelezően előírt 20 kilométeren belüli székhelynek. A Tornaszentjakabon elnyert földek ugyanis Tímártól közúton 89,4, Gávavencsellőtől 98,6, míg az új székhelytől, Szászfűtől csupán 13,8 km-re találhatók, így a kiszemelt földekre a cég pályázni tudott. A **sebtében 90 km-el áthelyezett cég** elvitte a tornaszentjakabiak, a szemereiek, a rakacaiak és a büttösiek földjét úgy, hogy 2011 novemberében bejegyzett **ügyvezetői – Gerzsánszki Gabriella és Lajos** - változatlanul **Gávavencsellőn élnek**. A gabonatermelés és raktározás főprofilú, 3 millió Ft. jegyzett tőkéjű cég mérleg szerinti eredménye 2010-ben -2 millió Ft., 2011-ben pedig +2,9 millió Ft. volt. A cég **19**

¹⁹³ **A Budai rokonság:** http://nol.hu/belfold/budai_rokona_tovabb_gyarapszik

¹⁹⁴ **A Fővárosi Törvényszék másképp látja:** „Első fokon a Népszabadságnak adott igazat a 2013. október 17-i tárgyaláson a Fővárosi Törvényszék Budai Gyulával szemben. A Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára Ferenczi Krisztina korábbi, Szegény rokonok című cikke miatt perelte be a lapot. Az újságíró több ízben foglalkozott az államtitkár rokonának földszerzési ügyeivel. A vidékfejlesztési államtitkár a jó hírnév megsértése miatt indította a pert. Mint ismeretes az államtitkár rokona Gerzsánszki Lajos volt a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei állami földbérletpályázatok abszolút győztese, ugyanis Gerzsánszki cége, a Karmopol-Agro Kft. nyerte el a legtöbb földet a megyében. A tárgyaláson Budai Gyula nem jelent meg, jogi képviselője leginkább a rokon, hozzátartozó fogalmát fejtette, miszerint a Népszabadság helytelenül nyilvánította Budai Gyula rokonának Gerzsánszki Lajost, aki az államtitkár unokaöccsének apósa. A bíró szerint az átlagolvasó nem jogász és a bíróságnak a köznap értelemből, az átlagolvasó számára elfogadott szóhasználatból kell kiindulnia. Kifejtette: mindenki rokon, aki beletartozik valamilyen fokon a családjunkba. A bíró szerint nem állja meg a helyét a hamis színben feltűntetés sem, mivel a cikk tényeket sorolt fel, és a tényfeltárás a demokráciában a sajtó egyik legfontosabb feladata, az ebből levonható következtetéseket a közönségre hagyja, a véleménynyilvánítás pedig a demokrácia lényege.” <http://nepszava.hu/cikk/1000869-budai-perelt-es-veszített-a-nepszabadsággal-szemben>
<http://www.eszakhirkok.com/miskolc/33305-borsodi-foeldmutyi-budai-pert-veszített.html#axzz2omBjGfJI>

nyertes pályázattal összesen **515 ha**, 2.271 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (**Büttös:** HU31-10011, 39 ha szántó+legelő, HU31-10049, 43 ha szántó+legelő, **Rakaca:** HU31-10103, 5 ha szántó, **Szemere:** HU31-10111, 15 ha legelő, HU31-10112, 36 ha szántó+legelő, HU31-10113, 53 ha legelő+szántó, HU31-10114, 41 ha rét+legelő+szántó, HU31-10115, 38 ha rét+legelő+szántó, HU31-10116, 4 ha legelő, HU31-10117, 26 ha legelő, HU31-10118, 21 ha legelő+rét, HU31-10119, 26 ha legelő+mintatér, **Tornaszentjakab:** HU31-10165, 4 ha legelő, HU31-10168, 35 ha legelő, HU31-10169, 3 ha rét, HU31-10170, 51 ha szántó+legelő, HU31-10171, 17 ha legelő, HU31-10176, 12 ha rét, HU31-10177, 47 ha legelő, **átlagos blokkméret – 27,1 ha**). A társaság az NFA – bírósági döntést követően kénytelen - kelletlen a Blikknek kiadott, és a lap által nyilvánosságra hozott - listája szerint **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** további **34! db** állami földrészlet bérleti jogához jutott. Közülük **Büttösön** 7 db, **Gávavencsellőn** 1 db, **Rakacán** 14 db, **Rakacaszenden** 2 db, **Szemerén** pedig 10 db birtoktest található. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

- **Mercato Finanszírozó Kft.:** Az eredetileg 2011. május 23-án **Miskolc székhellyel** alapított, ugyancsak **Gerzsánszki Lajos** érdekeltségébe tartozó cég székhelyét – bizonyára éppen a földbérlet pályázat okán – **2012! január 31-én Zádorfalvára** helyezte át. A később elnyert földek ugyanis Miskolctól közúton 40-50 km közötti távolságra helyezkednek el, míg az új székhelytől, Zádorfalvától 15 km-en belül találhatók, így a kiszemelt földekre a cég pályázni tudott. **A sebtében 44 km-el áthelyezett cég** 2012. február 7-én bejegyzett **ügyvezetője, Szász Zoltán** egyébként változatlanul **az új székhelyétől 102,9 km-re, Rakamazon él.** Ő - a cégszemélyek között fellelhető információk alapján vélelmezhetően - Gerzsánszki Lajos veje, másik lányának, **Gerzsánszki Adriennek a férje.** A nevét a székhelyáthelyezéssel egyidejűleg sikertelenül Agro-Mercato Kft.-re változtatni szándékozó, a szarvasmarha tenyésztés főprofilját frissen felvett, 500 eFt. jegyzett tőkéjű cég mérleg szerinti eredménye 2011-ben -94 eFt. volt. (A cég ügyvezetője, Szász Zoltán és Gerzsánszki Lajos emellett annak a **ZO-LA-Gabona** Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-nek is közös tulajdonosai voltak, amelynek gyanús székhelyváltásáról és üzletrész-átruházásáról a sajtó szintén beszámolt.) A Mercato Finanszírozó Kft. Imola, Kánó, Szuhafő és Zádorfalva települések valamennyi meghirdetett állami földterületét, Keleméren pedig annak mintegy 1/3-át bérbe kapta, és **15 nyertes pályázattal** összesen **259 ha**, 2.903 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (**Imola:** HU31-10063, 17 ha szántó+legelő **Kánó:** HU31-10018, 12 ha szántó, **Kelemér:** HU31-10065, 16 ha mintatér, HU31-10066, 48 ha rét, HU31-10067, 12 ha rét+mintatér, HU31-10068, 9 ha rét+mintatér, **Szuhafő:** HU31-10134, 45 ha legelő, HU31-10135, 7 ha legelő, HU31-10138, 14 ha legelő, HU31-10139, 5 ha legelő+rét, HU31-10141, 8 ha legelő, HU31-10142, 4 ha legelő, HU31-10145, 12 ha rét, HU31-10146, 6 ha legelő, **Zádorfalva:** HU31-10133, 17 ha legelő+kivett, **átlagos blokkméret – 17,3 ha.**)

- **Hagyacki József:** magánszemélyként és **Pusztá Agro 2010. Kft.** nevű cégével is pályázott. **8 nyertes pályázattal** összesen **622 ha (10%),** 13.143 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el (**átlagos földérték: 21,1 AK/ha, átlagos blokkméret – 78 ha**). Az első pályázati fordulóban feleségével együtt – akinek révén Hagyacki **rokonságban áll Demeterékkal** is - 600 ha területet igényelt. Fiával együtt eddig mintegy 370 db szarvasmarhát tartott, 330 hektáron gazdálkodott, így az újonnan elnyert állami földbérlettel együtt gazdaságának **területe 952 ha-ra nőtt.** Gépparkjuk – helyi információk szerint - nem elégséges ekkora terület megműveléséhez. Nem tagjai a Gazdakörnek. A Mezőkövesden élő család és cége tulajdonában van egy vágópont is. **Bogárdi Ferenc**zel korábban együtt alapították a **Böllérudvar Kft.-t,** hosszú időszakon keresztül annak társtulajdonosai voltak, és ma is szoros kapcsolatban állnak. Szoros üzleti kapcsolatok kötötték őket a **Mariano Kft.-hez** is, amely a bérelt területei egy részének használatát számukra átengedte. Hagyacki József - **Tállai András**sal, a BM államtitkárával együtt - a Mezőkövesdi Zsóry Sportegyesületnek több mint 10 éve elnökségi tagja.

- **Pusztá Agro 2010. Kft.:** **7 nyertes pályázattal** összesen **462 ha**, 5.931 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el (**Csincse:** HU31-10308, 85 ha szántó, HU31-10357, 72 ha szántó, **Mezőnagymihály:** BNP-689, 25 ha legelő, BNP-694, 64 ha legelő+kaszáló+szántó, BNP-714, 112 ha szántó+kaszáló, BNP-727, 39 ha szántó+kaszáló, **Vatta:** HU31-10182, 65 ha szántó+rét, **átlagos blokkméret – 66 ha**).

- **Hagyacki József:** magánszemélyként **1 nyertes pályázattal 160 ha**, 5.931 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el (**Mezőnagymihály:** BNP-691, 160 ha szántó+legelő, **átlagos blokkméret – 160,0 ha**).
- **Start 2003. Bt.: 3 nyertes pályázattal** összesen **496 ha (8%)**, 6.435 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el a BNP második forduló pályázatán. (**Mezőnagymihály:** BNP-706, 192 ha szántó+legelő+kaszáló, BNP-715, 128 ha legelő, BNP-719, 173 ha legelő, **átlagos földérték: 13 AK/ha, átlagos blokkméret – 165,3 ha**). (A 715. blokkra beadott pályázatának gazdálkodási terve furcsamód szó szerint megegyezik az egyik vesztes pályázó, az **Ardea Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.** gazdálkodási tervével. Ráadásul a tényszerű szakmai adatai gyengébbek a vesztes cég adatainál. Mégis a Start 2003. Bt. pályázata nyert úgy, hogy a *szó szerint azonos gazdálkodási tervre a vesztes cég 15 pontjával szemben 75 pontot kapott!*) A cég tulajdonosa **Kanyok Attila**, az első pályázati fordulóban 400 ha földterületet igényelt. Nem helyi, hanem Tiszaújvárosi lakos. 2010-ben Tiszaújváros FIDESZ-es polgármester-jelöltje, továbbá **Mengyi Roland**, országgyűlési képviselő, a B.A.Z Megyei Közgyűlés FIDESZ-es elnöke választási kampányfőnöke volt, és ma is munkatársa. Gazdálkodási tapasztalattal nem rendelkezik, eredeti végzettségét tekintve szociálpedagógus, a Gazdakörnek nem tagja. A nyilvános céginformációk szerint 80 eFt. törzstőkéjű, vélhetően korábban „alvó” (eredmény-kimutatása 2010-ben és 2011-ben egyaránt 0! Ft) nyertes cég, a Start 2003. Bt. beltagja Kanyok Attila (75 eFt), kültagja pedig **Kavalec Anita Eszter**, Mályi alpolgármestere (5 eFt.). A cég székhelyét **2012.!** januárjában – néhány nappal a pályázati határidő lejárta előtt - helyezte át Oszláról Mezőcsátra, a Szent István út (korábbi Vörös hadsereg út) 48. szám alatti – a helyi információk szerint romos, lelakatolt – családi házba. Korábbi áruszállítási, közúti fuvarozási főtevékenységét egyidejűleg „*egyéb szarvasmarha tenyésztésre*” változtatta. Kanyok Attila egyébként tavaly szeptemberben a **Tiszatáj Környezet- és Természetvédelmi Közalapítvány**tól is bérbe vett százhusz hektárnyi – Sajópüspökitől (szlovák határ) Négyesig (Tisza-tó, távolság 122 km) 8 faluban, 27 kisebb egységből álló, így gazdálkodásra alig (ám a terület alapú támogatások felvételére annál inkább!) alkalmas - területet. A 2014. augusztus 31-ig szóló haszonbérleti szerződést néhány nappal azelőtt írták alá, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium visszavonta a mezőszéki földekre első alkalommal kiírt pályázatot. (E szerződés megkötésének hátterében – helyi információk szerint – az állt, hogy a közalapítvány kuratóriumába is bevásárolt Kanyok „*felsőbb kapcsolatai*” alapján ígéretet tett a közalapítvány ellen kibontakozni látszó politikai lejárato kampány kivédésére.) Így most már összesen **613 ha területen** gazdálkodik, ami - egy e szakterületen kezdőtől - nem kis bátorságra vall! (Érdemes arra is felhívni a figyelmet, hogy az általa elnyert haszonbérleti egységek nagyobb részére (BNPI-715, BNPI-719) a Nemzeti Park is csak 2014. augusztus 31-ig kötött szerződést. Helyi feltételezések szerint ennek oka az lehet, hogy Kanyokot csak „*elterelő célpontként*” juttatták földhöz, így kívánva elvonni a helyi közösség és a sajtó figyelmét a **Tállai András** köréhez tartozókról, akik az állami földbérleti pályázatokon - tán nem véletlenül - már eddig is 1.000 hektárt messze meghaladó mezőgazdasági területhez jutottak. Ráadásul e területek körülveszik azt a Szentistván határában, a Batúztanyában, 600 millió Ft. KEOP forrással, NATURA-2000-es területen megvalósuló furiózó törzstenyészetet, lovardát és konferencia központot, amely e területekkel együtt – ha a BNP költségvetési forrásokból „*nem lenne esetleg képes azt működtetni, és koncesszióba adná!*” – egy tekintélyes nemesi/politikusi nagybirtok központjává válhatna. (Mindenesetre – helyi vélekedések szerint tán nem meglepően - erre utalhat, hogy a beruházással kapcsolatosan „*akadékoskodó*” hatóságokat gyorsan „*helyre tették*”, és az a tiltás alól soron kívüli felmentést kapott attól a környezetügyi államtitkárságtól is, amely egyébként szigorú építési tilalmat tart fenn – nagyon helyesen – a NATURA-2000-es területeken.) A másik – ugyancsak helyből származó – feltevés szerint a támogatási kvótaszerzés volt a cél, és Kanyok ebben a minőségében tulajdonképpen **Mengyi Roland** strohmanjaként ténykedik. Ez utóbbit támaszthatja tán alá az a tény, hogy sem állata, sem működő telephelye nincs. Ennek megfelelően szántóit **Taskó Józseffel**, a Gazdakör elnökével műveltette, gyepeit pedig **Bogárdi Ferenc** és **Taskó József** gulyái legelték, illetve egy **Pásztor** családnevű mezőkeresztesi gazdálkodó legeltette. Saját gépeket azóta sem vett, állattartó telepe, mezőgazdasági tevékenységre alkalmas telephelye továbbra sincs, saját állatállományt nem állított be.
- **Geter-Farm Kft.: 4 nyertes pályázattal** összesen **466 ha (7,5%)**, 6.106 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el (**Mezőnagymihály:** BNP-696, 59 ha legelő, BNP-698, 142 ha legelő, BNP-699, 69 ha legelő+szántó, BNP-700, 196 ha, **átlagos földérték: 13,1 AK/ha, átlagos blokkméret – 116,5 ha**). Az első pályázati fordulóban 400 ha területet igényelt. A céget **2012.!** januárjában, néhány nappal a pályázati határidő lejárta előtt alapították. Székhelye Gelej, tulajdonosa a Gelejen élő, gazdaköri tag **Demeter Péter**. Felesége, **Demeterné Nyeste Erzsébet** Gelej polgármestere, **Tállai András** BM államtitkár feleségének unokatestvére. Eddig 800 birkát tartott, 160 hektáron gazdálkodott, így az újonnan elnyert állami földbérlettel együtt

gazdaságának **területe 625 ha-ra nőtt**. Demeter Péter szoros kapcsolatot ápolt a korábbi bérlő, **Mariano Kft.** helyi vezetőjével, **Alberti Maximiliano**val. A Kft. gépeit használva gyakorlatilag közösen gazdálkodtak. A Demeter Péter által elnyert területek a Farkas-tanya köré összpontosulnak, amelyet – helyi információk szerint – végkielégítésként állítólag megkapott Alberti Maximilián a Mariano Kft-től. Minden jel arra mutat és ez alapján erősen tartja magát az a helyi vélekedés, hogy a Geter-Farm Kft. részben a területről eltávolított Mariano Kft. korábbi vezetésének strohmanokodik. Ezt látszik alátámasztani, hogy 2012-ben az általa bérelt földeket a Mariano Kft. gépei művelték. Úgy tűnik azonban, hogy szakadás történt a Mariano Kft. tulajdonosai és korábbi helytartója, Alberto Maximiliano között, aki a Kft. gépparkjára alapozva kívánta művelni a Varga Andrea és Kornél, valamint a feltételezett strohmanok - Demeter Péter, Szirmai Tibor, Lázár Miklós Istvánné és Bodó Gergő - által bérelt földeket. A gépeket ugyanis az őszi munkák közepén a Mariano Kft. eladta, így a területek jelentős részén az őszi talajmunkák és vetések elmaradtak. Abban a tanyában pedig, amelyet a vállalkozás bérel, az állattartási kötelezettségben vállalt állomány töredékének megfelelő birka volt. Időközben ezek is eltűntek a tanyából, a dolgozók állítása szerint „*az államtitkár rokon visszavitte a birkáit oda, ahol korábban tartatta.*” Helyettük racka juhokat hoztak, amint a SAPS-támogatási előleg folyósítása megtörtént.

- **Kiss Ferenc** az egykori TSz. elnöke, a jogutód **Dél-borsodi AGRÁR Kft.** üzletvezetője és családja, **Kissné Barczy Iлона Valéria** a felesége és **Kiss Valéria dr.** a lánya, lakcímük (3444 Gelej Vörösmarty u. 8. ill. 10.) alapján telekzsomszédok. A 2011-ben alapított Kft. főtevékenysége tejhasznú szarvasmarha tenyésztés, de tevékenységi köre igen széles, a mezőgazdaságtól az építési tevékenységeken át egészen az „*egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység*” profilig terjed. Helyben úgy tudják, hogy földjeit **Demeter Péter** és a **Mariano Kft.** korábbi vezetése, sajtüzemét pedig **Tállai András** szeretné megszerezni. A cég tagjai között a Borsod megyei földbérleti pályázatok több nagy nyertese illetve rokonaik is megtalálhatók, ami egyben a nyertesek közti feltételezett kapcsolatokat és egyeztetést is valószínűsíti. Ilyen **tagok** mások mellett pl. **Bogárdi Ferenc, özv. dr. Demeter Józsefné, Vályi-Nagy Attiláné, Vályi-Nagy Sándor, Vályi-Nagy Sándorné**, stb. (Vályi Nagy Attila Béláné és Bettina, gejei lakosok – helyi információk szerint **Vályi-Nagy Vilmos** infokommunikációs államtitkár rokonai – egyébként két nyertes pályázattal külön is mintegy 90 ha, 1.300 aranykorona értékű szántó illetve kaszáló bérleti jogát szereztek meg.) **Kiss Ferenc** a saját és két családtagja nevéen **9 nyertes pályázattal** összesen **406 ha (6,5%)**, 4.041 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg (**átlagos földérték: 10 AK/ha, átlagos blokkméret – 45,1 ha**).
- **Kiss Ferenc: 4 nyertes pályázattal** összesen **149 ha**, 1.821 AK értékű föld bérleti jogát szerezte meg. (**Gelej:** HU31-10046, 10 ha legelő, HU31-10047, 8 ha rét, HU31-10048, 13 ha szántó, HU31-10055, 118 ha rét.)
- **Dr. Kiss Valéria: 3 nyertes pályázattal** összesen **210 ha**, 1.879 AK értékű föld bérleti jogát szerezte meg. (**Gelej:** HU31-10043, 173 ha rét+legelő+kivett, HU31-10050, 26 ha szántó, HU31-10057, 11 ha rét+legelő.)
- **Kissné Barczy Iлона Valéria: 2 nyertes pályázattal** 47 ha 341 AK értékű föld bérleti jogát szerezte meg. (**Gelej:** HU31-10052, 19 ha legelő, HU31-10056, 28 ha legelő.)
- **Bogárdi Ferenc:** magánszemélyként és **Böllérudvar Kft.** nevű – annak idején **Hagyacki Józseffel** közösen alapított és tulajdonolt - cégével is pályázott. **2 nyertes pályázattal** összesen **300 ha (4,8%)**, 3.654 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát nyerte el. (**Mezőnagymihály:** BNP-701, 110 ha szántó+legelő, BNP-711, 190 ha legelő, **átlagos blokkméret – 150,0 ha**). Mezőnagymihályi, helyben lakó gazdálkodó, a Gazdakör elnökségi tagja. Eddigi 425 ha-os gazdasága a most elnyert állami földterületekkel együtt összesen **725 ha-ra bővült**. Hagyackiékhoz hasonlóan gépparkja neki sem elégséges a tulajdonában és bérleményében lévő földek megműveléséhez. Állatállománya viszont lefedi a területeit. Elhelyezésükről a Mariano Kft. Nagy-tanya nevű majorjának megvásárlásával, illetve a korábbi központi telep fejlesztésével gondoskodik. Bogárdi Ferenc egyébként könyvelőként, könyvvizsgálóként korábban bedolgozott a **Tállai András** és **felesége** (majd később már csak felesége) által működtetett könyvelői irodába. Ez az iroda végezte a **Mariano Kft.** könyvelését is. Helyi információk szerint anyagi felemelkedését a **Borsodivánkai Kossuth MgTSz.** felszámolása¹⁹⁵ során

¹⁹⁵ A „**IV. jelentés a földről**” itt az alábbi – téves, általam kellően nem ellenőrzött helyi információkon alapuló - mondatot tartalmazta: „*A felszámoló, Vodila József törvénysértései miatt a börtönt is megjárta, a felszámolás a tagságot kismémmizte.*” A tényleges helyzet ezzel szemben az volt, hogy sem a felszámoló Pro Alkusz Kft. (3510 Miskolc, Havas u. 24.), sem a cég nevében eljáró Vodila József felszámoló biztos Bogárdi Ferencel a Kossuth Mgtsz. felszámolása során jogviszonyban vagy munkakapcsolatban nem állt. A felszámoló szervezet – amint azt a Legfelsőbb Bíróság is megerősítette – minden vonatkozásban a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el. Vodila József dokumentumokkal is igazolhatóan büntetlen előéletű. Mindezek okán tőle - a levelében jelzett

alapozta meg. (A felszámolt szövetkezet volt tagjai által 500! Ft. névértékű céljeggyel, a területeivel érintett településeken alapított új szövetkezetek – a borsodivánkai „*Korona Agrárgazdák Szövetkezete*” (Cg.: 05-02-000472, törölve: 2005.05.02.), a négyesi „*Tiszafarm Szövetkezet*” (Cg.: 05-02-000476, felszámolás alatt: 2002.01.31.) valamint a tiszavalki „*Füzes Termelő, Kereskedelmi, Szolgáltató és Értékesítő Szövetkezet*” (Cg.: 05-032-000483, törölve: 2004.10.22.) - könyveibe ugyanis igen furcsa körülmények között, a tulajdonosok dokumentált szándéka nélkül kerültek át a kivitt eszközök. Olyan közgyűlési határozat, ill. bírósági döntés, amely a szétválásról, vagy a kivált tagoknak jutó arányos részkiadásról rendelkezne, nem született. A vagyonmegosztó közgyűlésen a kivihető ingóságokat tételesen nem határozták meg, ugyanakkor egyesek több millió forint értékben vittek ki annál több vagyont, mint amit a közgyűlés jóváhagyott, ráadásul ez a vagyon a tevékenység-záró mérlegben szerepel. A visszamaradt elemek mind termelésen kívüliek voltak. Tanulmányozásra lenne továbbá érdemes az is, hogy az új szövetkezetek tagjainak üzletrész-átruházását miként köthették a termőföld átadásához is, ami rávilágíthat arra is, hogy egyes személyek milyen ellenérték fejében jutottak termőföldhöz.) Hagyacki Józseffel közös cégét a **Dél-Borsodi Állami Gazdaság** felszámolása időszakában alapította. A Borsodi Mezőség Gazdakörében ma is Tállai András bizalmasaként tartják nyilván, akin keresztül „*rálát*” az államtitkár a gazdakörben zajló folyamatokra. A mezőnagymihályi képviselő testület tagjaként kezdeményezője volt azoknak az akcióknak is, amelyek a legfelsőbb bíróság jogerős döntése ellenére fenn kívánták tartani 2015-ig a Mariano Kft. földbérleti szerződéseit. Ezek a törekvések egyébiránt a Vidékfejlesztési Minisztériumban is erőteljesen megjelentek.

- **Böllérudvar Kft.: 1 nyertes pályázattal** összesen **190 ha**, 3.654 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát nyerte el. (**Mezőnagymihály: BNP-711**, 190 ha legelő, **átlagos blokkméret – 190 ha**).
- **Bogárdi Ferenc:** magánszemélyként **1 nyertes pályázattal** összesen **110 ha**, 3.654 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát nyerte el (**Mezőnagymihály: BNP-701**, 110 ha szántó+legelő, **átlagos blokkméret – 110 ha**).
- **Pásztorné Jánosi Katalin: 2 nyertes pályázattal** összesen **246 ha (4%)**, 3.949 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el (**Mezőnagymihály: BNP-703**, 134 ha kaszáló+szántó+legelő, BNP-710, 112 ha legelő+szántó, **átlagos földérték: 16,1 AK/ha, átlagos blokkméret – 123 ha**). Az első pályázati fordulóban állami föld bérletére igényt nem jelentett be. Nem helyi lakos, hanem Igriciben – ahol **Szabó Csaba** földügyi miniszteri biztos az 1980-as években a Kossuth MgTSz ágazatvezetője volt - élő fiatal, GYES-en lévő kismama, eredeti foglalkozására nézve jogi asszisztens, műkőröm-építő. Gazdálkodási gyakorlata neki magának nincs. Helyi információk szerint férje mezőgazdasági vállalkozása csődbe ment, gépeiket is elárverezték. Nem tagja a Gazdakörnek. A helyiek szerint vélhetően „*strohmann*”, akinek háttérben **Mudra Kálmán** miskolci multi-milliárdos kereskedő, nagyvállalkozó állhat. Mudra embereinek állítása szerint a földjeinek művelése ügyében megegyeztek, és az „*integrációért*” cserébe a támogatások 75 %-át átadja. Mudráék egyébként már tavaly – az Alaptörvény harmadik módosítása előtt – „*integrátori*” szerződések kötésére bíztatták a térség gazdálkodóit.
- **Dél-Bükk Mezőgazdasági Kft.:** Kisgyőr székhelyű, 2004-ben alapított, sertésenyésztés főprofilú, 3 millió Ft. jegyzett tőkéjű cég, amely **8 nyertes pályázattal** összesen **243 ha (3,9%)**, 5.008 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (**Csincse: HU31-10309**, 79 ha szántó, HU31-10310, 59 ha szántó, HU31-10316, 30 ha legelő, HU31-10317, 35 ha szántó+legelő, HU31-10326, 10 ha legelő, HU31-10327, 9 ha legelő, **Vatta: HU31-10184**, 32 ha szántó, HU31-10356, 7 ha szántó, **átlagos földérték: 20,6 AK/ha, átlagos blokkméret – 30,4 ha**).
- **Jakab József dr.:** mezőkövesdi állatorvos cége, a **Terravet-J. Bt.** és fia, **Dávid** is pályázott. **3 nyertes pályázattal** összesen **176 ha (2,8%)**, 4.650 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el (**átlagos földérték: 26,4 AK/ha, átlagos blokkméret – 58,7 ha**). Helyi vélekedések szerint a **Tállai András**sal jó kapcsolatokat ápoló, lojális, kevés szavú Jakab dr. egy a térségben körvonalazódó politikusi/nemesi nagybirtok üzemi állatorvosává válhat. Az első BNP pályázati fordulóban 500 ha-t igényelt. A Gazdakörnek nem tagja. Az eddigi 330 ha-os gazdasága a most elnyert állami földterületekkel együtt összesen **506 ha-ra bővült**.

tények megismerését követően általam kezdeményezett - személyes telefonbeszélgetésünk után ezúton is elnézést kérek. Nem állt szándékomban őt rossz hírbe hozni. Sajnálom, hogy a - rendkívül sok információt, ténymegállapítást tartalmazó négy jelentéssel kapcsolatban - hozzám érkezett összesen két helyreigazítási kérelem egyike éppen őt érintette.

- **Terravet-J. Bt.:** Jakab dr. cége **2 nyertes pályázattal** összesen **157 ha (3,2%)**, 4.091 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el. (*Mezőnagymihály:* BNP-712, 32 ha szántó+kaszáló, BNP-728, 125 ha szántó+kaszáló, **átlagos blokkméret – 78,5 ha**).
- **Jakab Dávid:** Jakab dr. fia **1 nyertes pályázattal** összesen **19 ha (0,4%)**, 569 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el. (*Mezőnagymihály:* BNP-712, 32 ha szántó+kaszáló, BNP-728, 125 ha szántó+kaszáló, **átlagos blokkméret – 78,5 ha**). (*Mezőnagymihály:* BNP-693, 19 ha szántó, **átlagos blokkméret – 19 ha**).
- **Balogh-Nagy Erzsébet:** helybeli, keleméri húshasznú (Ile de france) juhtenyésztő **2 nyertes pályázattal** összesen **144 ha (2,3%)**, 1.012 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Kelemér:* HU31-10064, 138 ha mintatér, HU31-10069, 6 ha rét mintatér, **átlagos földérték: 7 AK/ha, átlagos blokkméret: 72,2 ha**).
- **ifj. Lapostyán Barnabás:** Tiszadorogmán élő, fiatal gazda. **1 nyertes pályázattal** összesen **136 ha (2,2%)**, 2.180 AK értékű állami földterület bérleti jogát nyerte el (**átlagos földérték: 16 AK/ha**). Édesapja a Gazdakör elnökségi tagja, maga pedig szintén gazdaköri tag. Az eddig általa használt terület a most elnyert állami földterületekkel együtt összesen **186 ha-ra bővült**. Édesapja – helyi információk szerint - **Tállai András** másik gazdaköri bizalmasa. (*Mezőnagymihály:* BNP-717, 136 ha legelő+szántó, **átlagos blokkméret – 136 ha**).
- **Gál Tamás:** Ragályról **3 nyertes pályázattal** összesen **134 ha (2,2%)**, 844 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Kelemér:* HU31-10307, 110 ha legelő+kivett, *Serényfalva:* HU31-10322, 15 ha legelő+szántó, HU31-10328, 9 ha szántó, **átlagos földérték: 6,6 AK/ha, átlagos blokkméret: 46,7 ha**).
- **Simkó László dr.:** nyugállományú honvéd őrnagy, Tornaszentjakab korábbi polgármestere, **6 nyertes pályázattal** összesen **124 ha (2%)**, 598 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Tornaszentjakab:* HU31-10166, 30 ha legelő+rét, HU31-10167, 23 ha szántó+legelő+rét, HU31-10172, 8 ha legelő, HU31-10173, 24 ha szántó+legelő, HU31-10174, 27 ha legelő, HU31-10175, 13 ha legelő, **átlagos földérték: 4,8 AK/ha, átlagos blokkméret: 20,7 ha**).
- **Czufor József:** Tardról **4 nyertes pályázattal** összesen **117 ha (1,9%)**, 3.290 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Bükkábrány:* HU31-10027, 9 ha szántó+rét, *Csincse:* HU31-10312, 40 ha szántó, *Vatta:* HU31-10180, 59 ha szántó, HU31-10181, 10 ha szántó, **átlagos földérték: 28,1 AK/ha, átlagos blokkméret: 29,3 ha**).
- **Kocsis István:** Szuhafőről **4 nyertes pályázattal** összesen **111 ha (1,8%)**, 360 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Szuhafő:* HU31-10136, 5 ha legelő, HU31-10137, 81 ha legelő, HU31-10143, 14 ha szántó+rét, HU31-10147, 12 ha szántó+rét, **átlagos földérték: 3,2 AK/ha, átlagos blokkméret: 27,8 ha**).
- **Radácsi József:** Felsőzsolcáról **4 nyertes pályázattal** összesen **101 ha (1,6%)**, 1.568 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Hernádnémeti:* HU31-10401, 26 ha legelő, HU31-10402, 57 ha legelő, HU31-10403, 11 ha legelő, *Bőcs:* HU31-10436, 7 ha szántó, **átlagos földérték: 15,6 AK/ha, átlagos blokkméret: 25,3 ha**).
- **Haszonfa Kft.:** A 2008-ban, Felsőnyárad székhellyel, erdészeti és egyéb erdőgazdálkodási főprofilal alapított, 500 eFt. jegyzett tőkéjű, 2011-ben azonban -31 millió Ft. saját tőkéjű cég mérleg szerinti eredménye 2011-ben -15,1 millió Ft. volt. A cég **5 nyertes pályázattal** összesen **101 ha (1,6%)**, 571 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Felsőkelecsény:* HU31-10014, 24 ha szántó, *Felsőnyárad:* HU31-10039, 3 ha szántó, *Ragály:* HU31-10099, 31 ha legelő, HU31-10100, 18 ha legelő, HU31-10101, 25 ha legelő, **átlagos földérték: 5,7 AK/ha, átlagos blokkméret: 20,2 ha**). A céget a nyertes földbérleti pályázatot követően, 2012 augusztusában Vincze Zsuzsanna Margit, miskolci lakos megvásárolta, törzstőkéjét 10 millió Ft-tal megemelte.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

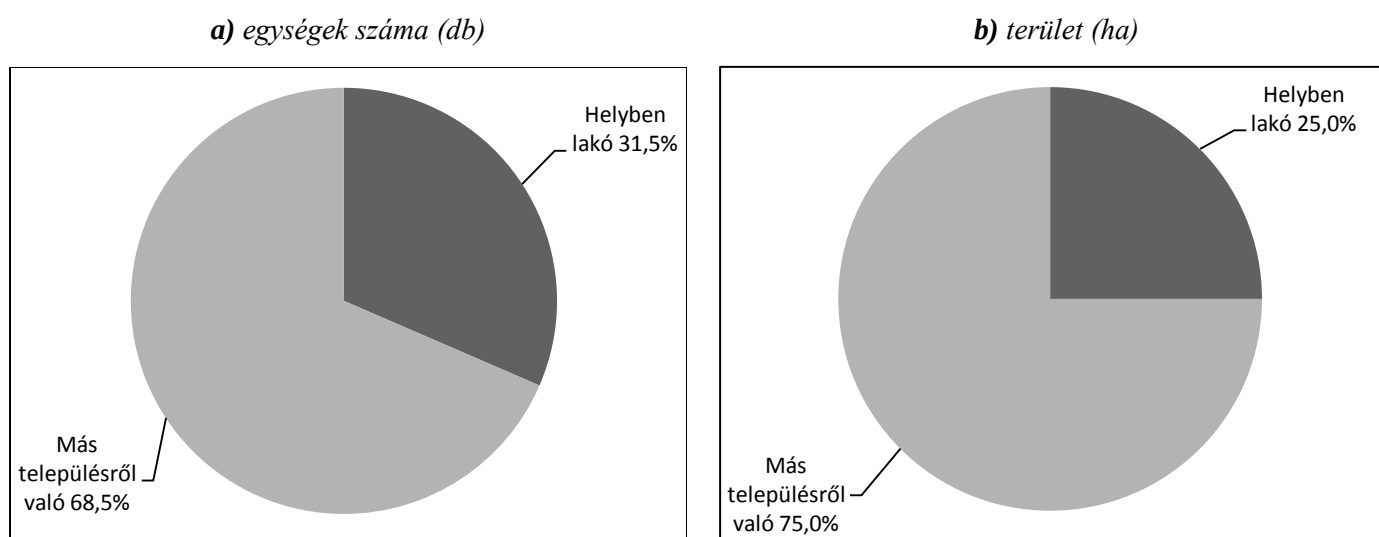
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **4.3. táblázat** és a **4.4. ábra**.

4.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Abaújpár	1	1	5	5
2. Abaújszántó	1	1	9	9
3. Abod	1	1	8	8
4. Alsóvadász	1	1	4	4
5. Bekecs	1	-	6	-
6. Boldva	1	-	4	-
7. Borsodszentgyörgy	1	-	5	-
8. Borsodszirák	1	1	5	5
9. Böcs	2	-	17	-
10. Bükkábrány	1	-	9	-
11. Büttös	2	-	81	-
12. Csenyété	1	-	29	-
13. Csincse	12	-	457	-
14. Edelény	2	-	8	-
15. Emőd	1	1	6	6
16. Encs	1	-	5	-
17. Felsődobsza	1	-	3	-
18. Felsőkelecsény	1	-	24	-
19. Felsőnyárad	1	1	3	3
20. Felsőtelkes	3	-	32	-
21. Gelej	9	9	406	406
22. Gesztely	1	1	11	11
23. Hangony	1	1	4	4
24. Hernádnémeti	3	-	94	-
25. Hernádpetri	2	-	90	-
26. Hernádszurdok	1	-	6	-
27. Imola	1	-	17	-
28. Kánó	1	-	13	-
29. Kelemér	7	2	339	144
30. Kesznyéten	1	1	9	9
31. Ládbesnyő	1	-	5	-
32. Megyaszó	1	-	6	-
33. Mezőcsát	4	3	42	36
34. Mezőkeresztes	1	-	80	-
35. Mezőnagymihály	36	10	2 641	452
36. Mezőzombor	1	-	5	-
37. Mucsony	4	3	31	21
38. Nemesbikk	1	-	3	-
39. Nyékládháza	2	1	29	9
40. Onga	1	1	5	5
41. Ónod	1	-	4	-
42. Ózd	4	-	33	-
43. Prügy	1	1	7	7
44. Ragály	3	-	74	-
45. Rakaca	1	-	5	-
46. Sajógalóc	1	-	4	-
47. Sajószentpéter	1	-	17	-
48. Sajószöged	1	-	5	-
49. Sáta	2	-	97	-
50. Serényfalva	2	-	23	-
51. Szakácsi	1	1	14	14
52. Szemere	12	1	306	21
53. Szendrő	1	1	34	34
54. Szendrőlád	1	-	4	-
55. Szerencs	1	1	3	3
56. Szuhaő	13	4	221	111
57. Szuhaálló	1	1	4	4
58. Taktaharkány	3	1	21	4
59. Tállya	2	-	21	-
60. Tarcál	3	-	91	-
61. Tard	1	1	11	11

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
62. Tibolddaróc	1	-	4	-
63. Tiszalúc	1	1	4	4
64. Tiszapalkonya	1	-	3	-
65. Tiszatardos	1	1	5	5
66. Tiszatarján	3	3	24	24
67. Tornaszentjakab	13	6	293	124
68. Tornyosnémeti	1	1	9	9
69. Vadna	1	-	11	-
70. Vatta	8	-	266	-
71. Zádorfalva	1	1	45	45
A 71 település összesen	203	64	6.218	1.557

4.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és földterületből Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **71 település közül 32** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- A 203 elnyerhető egységből **64** (31,5 %), a teljes meghirdetett földterületből pedig **1.557 ha** (25 %) került **helyi** lakosokhoz (4.4. ábra).
- A 15 db **100 hektárnál nagyobb** területű parcella közül **helyben** lakó gazdálkodók **3-at**, a **másutt** lakók viszont **12-t** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek csupán 1/4-ét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a 3/4-ed részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől. Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 4.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok egyáltalán nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

4.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Csincse	12	457
2. Vatta	8	266
3. Sata	2	97
4. Hernádnémeti	3	94
5. Tarcál	3	91
6. Hernádpetri	2	90
7. Büttös	2	81
8. Mezőkeresztes	1	80
9. Ragály	3	74
10. Ózd	4	33
11. Felsőtelkes	3	32
12. Csenyéte	1	29
13. Felsőkelecsény	1	24
14. Serényfalva	2	23
15. Tállya	2	21
16. Bócs	2	17
17. Imola	1	17
18. Sajószentpéter	1	17
19. Kánó	1	13
20. Vadna	1	11
21. Bükkábrány	1	9
22. Edelény	2	8
23. Bekecs	1	6
24. Hernádszurdok	1	6
25. Megyaszó	1	6
26. Borsodszentgyörgy	1	5
27. Encs	1	5
28. Ládbesnyő	1	5
29. Mezőzombor	1	5
30. Rakaca	1	5
31. Sajószöged	1	5
32. Boldva	1	4
33. Ónod	1	4
34. Sajógalóc	1	4
35. Szendrőlád	1	4
36. Tíbolddaróc	1	4
37. Felsődobsza	1	3
38. Nemesbikk	1	3
39. Tiszapalkonya	1	3
A 39 vesztes település összesen	74	1.661

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földbérleti pályázatok által érintett **71 település** közül **39! településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések több mint fele tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.

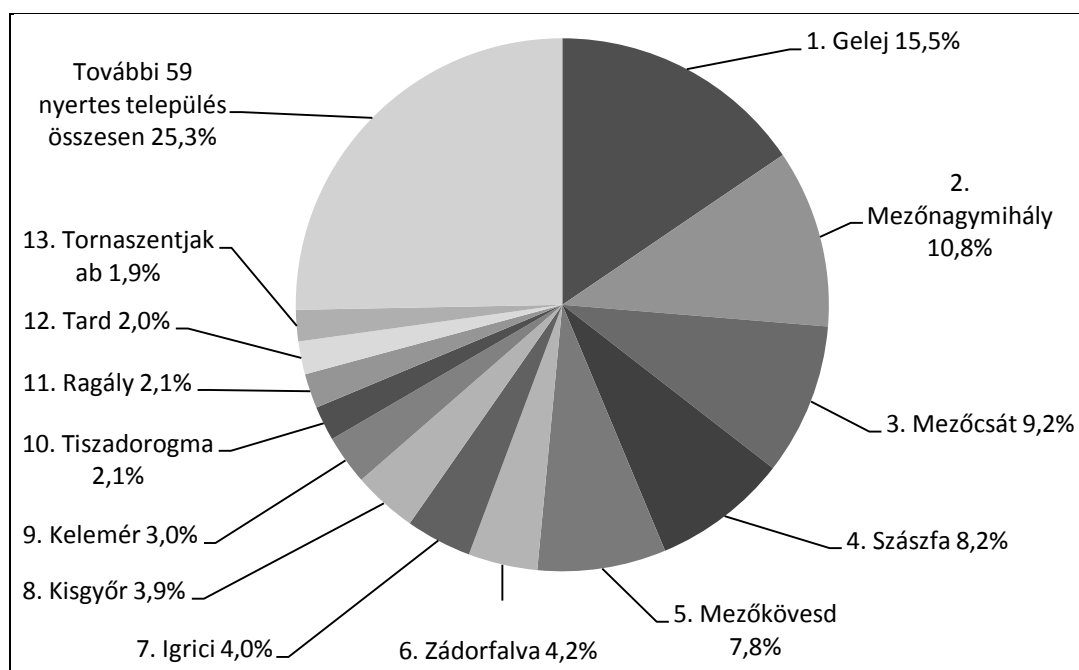
- A 39 vesztes településen 74 bérleti egységben összesen **1.661 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élők** kezébe. A legnagyobb vesztesek Csinse és Vatta, ahol a 457 ill. 266 ha bérbe adott területből a helybeliek egyetlen négyzetméter földhöz sem jutottak. De olyan települések is ide sorolhatók, mint pl. Büttös, Hernádnémeti, Hernádpetri, Mezőkeresztes, Ragály, Sata vagy éppen Tarcal, amelyekeken ugyancsak nagy, 50 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe, és ráadásul közülük jó néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

A 4.5. táblázat és a 4.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján – a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

4.5. táblázat: A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	Bérleti egységek			
	száma (db)	összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Gelej	15	962	15,5	15,5
2. Mezőnagymihály	13	674	10,8	26,3
3. Mezőcsát	8	573	9,2	35,5
4. Szászfá	19	511	8,2	43,7
5. Mezőkövesd	6	487	7,8	51,5
6. Zádorfalva	16	259	4,2	55,7
7. Igrici	2	249	4,0	59,7
8. Kisgyőr	8	243	3,9	63,6
9. Kelemér	2	144	3,0	66,6
10. Tiszadorogma	1	136	2,1	68,7
11. Ragály	3	134	2,1	70,8
12. Tard	5	128	2,0	72,8
13. Tornaszentjakab	6	124	1,9	74,7
14. Felsőzsolca	5	111	1,7	76,4
15. Szuhafo	4	111	1,7	78,1
16. Felsőnyárad	5	101	1,5	79,6
További 56 nyertes település összesen	85	1.271	-	20,4
A 72 nyertes település mindösszesen	203	6.218	-	100,0

4.5. ábra: A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A területek mintegy **80! %**-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 72 település közül mindössze **16 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén a *Tállai* rokonsághoz tartozó *Demeter Péter* által jegyzett *Geter-Farm Kft.* (466 ha), az egykori TSz. elnök, *Kiss Ferenc és családja* (406 ha) valamint *Vályi-Nagy Vilmos* államtitkár rokonsága (90 ha) révén **Gelej** található, amelynek pályázói 15 nyertes pályázattal **962 ha** bérleti jogát szereztek meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek több mint **15! %-a**.
- Az élen álló 5 település - sorrendben **Gelej, Mezőnagymihály, Mezőcsát, Szászfa és Mezőkövesd** - messze kimagaslik, a 203-ból nyertes **61 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett több mint **3.200 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek **több mint fele!**
- A bérbe adott területek 1,5–4 %-át, azaz 100-250 hektár föld bérleti jogát - csökkenő sorrendben - **Zádorfalva, Igrici, Kisgyőr, Kelemér, Tiszadorogma, Ragály, Tard, Tornaszentjakab, Felsőzsolca, Szuhafoő és Felsőnyárád**, míg 100 hektár alatti földterület bérleti jogát további 56 település sikeres pályázói nyerték.

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

*Forrás: az NFA valamint a BNPI honlapján közzétett hivatalos adatok,
(2013. szeptember 1-i állapot)*

❖ 300 – 1.200 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Gerzsánszki Lajos és családja (Gávavencsellő) érdekeltségei							
• Karmopol-Agro Kft. (3821Szászfa, 021 hrsz)							
HU31-10011	BAZ-NFA	Büttös	38,5	165	4,3	szántó, legelő	2012.11.09.
HU31-10049	BAZ-NFA	Büttös	43,0	99	2,3	legelő, szántó	2012.11.09.
HU31-10103	BAZ-NFA	Rakaca	4,9	29	5,9	szántó	2012.06.04.
HU31-10111	BAZ-NFA	Szemere	14,5	25	1,7	legelő	2012.08.22.
HU31-10112	BAZ-NFA	Szemere	36,3	136	3,7	szántó, legelő	2012.08.22.
HU31-10113	BAZ-NFA	Szemere	52,9	125	2,4	legelő, szántó	2012.08.22.
HU31-10114	BAZ-NFA	Szemere	40,7	223	5,5	rét, legelő, szántó	2012.08.22.
HU31-10115	BAZ-NFA	Szemere	37,9	114	3,0	rét, legelő, szántó	2012.08.22.
HU31-10116	BAZ-NFA	Szemere	4,4	12	2,8	legelő	2012.08.22.
HU31-10117	BAZ-NFA	Szemere	25,7	44	1,7	legelő	2012.08.27.
HU31-10118	BAZ-NFA	Szemere	20,8	49	2,4	legelő, rét	2012.08.27.
HU31-10119	BAZ-NFA	Szemere	26,5	74	2,8	legelő, mintatér	2012.08.27.
HU31-10165	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	3,9	12	3,0	legelő	2012.05.28.
HU31-10168	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	34,5	241	7,0	legelő	2012.05.28.
HU31-10169	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	3,1	43	13,9	rét	2012.04.21.
HU31-10170	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	51,2	406	7,9	szántó, legelő	2012.05.28.
HU31-10171	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	17,4	73	4,2	legelő	2012.05.28.
HU31-10176	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	11,7	203	17,4	rét	2012.04.21.
HU31-10177	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	47,1	198	4,2	legelő	2012.05.28.
<i>Karmopol-Agro Kft. összesen</i>			515,0	2.271	4,4	szántó, legelő, rét, mintatér	2012.04.21. – 11.09.
• Mercato Finanszírozó Kft. (3726 Zádorfalva, Szabadság u. 15.)							
HU31-10063	BAZ-NFA	Imola	17,1	43	2,5	szántó, legelő	2012.05.21.
HU31-10018	BAZ-NFA	Kánó	12,5	130	10,4	szántó, mintatér	2012.05.21.
HU31-10065	BAZ-NFA	Kelemér	15,9	346	21,7	mintatér	2012.11.09.
HU31-10066	BAZ-NFA	Kelemér	47,9	1.113	23,2	rét	2012.11.09.
HU31-10067	BAZ-NFA	Kelemér	11,6	384	33,0	rét, mintatér	2012.11.09.
HU31-10068	BAZ-NFA	Kelemér	8,6	282	33,0	rét, mintatér	2012.11.09.
HU31-10134	BAZ-NFA	Szuhafoő	45,5	98	2,1	legelő	2012.11.09.
HU31-10135	BAZ-NFA	Szuhafoő	7,2	17	2,4	legelő	2012.06.04.
HU31-10138	BAZ-NFA	Szuhafoő	13,6	42	3,1	legelő, mintatér	2012.06.04.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
HU31-10139	BAZ-NFA	Szuhafő	4,7	28	5,9	legelő, rét	2012.06.04.
HU31-10141	BAZ-NFA	Szuhafő	7,8	12	1,6	legelő	2012.06.04.
HU31-10142	BAZ-NFA	Szuhafő	3,7	9	2,4	legelő	2012.06.04.
HU31-10145	BAZ-NFA	Szuhafő	11,7	249	21,3	rét, mintatér	2012.06.04.
HU31-10146	BAZ-NFA	Szuhafő	6,0	10	1,6	legelő	2012.06.04.
HU31-10133	BAZ-NFA	Zádorfalva	45,1	140	3,1	legelő, kivett árok	2012.06.12.
<i>Mercato Finanszírozó Kft. összesen</i>			258,9	2.903	11,2	szántó, legelő, mintatér, rét, kivett árok	2012.05.21. – 11.09.
<i>Gerzsánszki Lajos összesen</i>			773,9	5.174	6,7	szántó, legelő, mintatér, rét, kivett árok	2012.05.21. – 2012.11.09.
2.) Hagyacki József (3400 Mezőkövesd, Mária utca 47.) és cége (Pusztá Agro Kft., 3443 Mezőnagymihály, Szabadság út 14.)							
• Pusztá Agro Kft.: Mezőnagymihály							
BNP-689	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	25,1	208	8,3	legelő	2012.03.28.
BNP-694	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	63,9	1 337	20,9	legelő, kaszáló, szántó	2012.03.28.
BNP-714	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	112,0	1 330	11,9	szántó, kaszáló	2012.03.28.
BNP-727	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	38,7	1 004	25,9	szántó, kaszáló	2012.03.28.
HU31-10182	BAZ-NFA	Vatta	65,0	2.052	31,6	szántó, rét	2012.11.09.
HU31-10308	BAZ-NFA	Csincse	85,1	1.776	20,9	szántó	2013.03.04.
HU31-10357	BAZ-NFA	Csincse	72,4	1.997	27,6	szántó	2013.03.04.
• Hagyacki József: Mezőkövesd							
BNP-691	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	159,7	3 439	21,5	szántó, legelő	2012. 03. 28.
<i>Hagyacki József összesen</i>			621,9	13.143	21,1	szántó, legelő, kaszáló	2012.03.28. - 2013.03.04.
3.) Start 2003. Bt. (3450 Mezőcsát, Szent István út 48., Kanyok Attila, Tiszaújváros, Bethlen Gábor utca 1.)							
BNP-706	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	192,2	2 788	14,5	legelő, kaszáló, szántó	2012. 03. 28.
BNP-715	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	128,8	1 858	14,4	legelő	2012. 03. 28.
BNP-719	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	175,1	1 789	10,2	legelő	2012. 03. 28.
<i>Start 2003. Bt. összesen</i>			496,1	6 435	13,0	legelő, kaszáló, szántó	2012. 03. 28.
4.) Geter-Farm Kft. (Gelej, Bem József utca 2., Demeter Péter)							
BNP-696	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	59,0	514	8,7	legelő	2012. 03. 28.
BNP-698	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	141,8	1 462	10,3	legelő	2012. 03. 28.
BNP-699	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	68,5	898	13,1	legelő, szántó	2012. 03. 28.
BNP-700	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	196,4	3 232	16,5	legelő, szántó	2012. 03. 28.
<i>Geter-Farm Kft. összesen</i>			465,7	6 106	13,1	legelő, szántó	2012. 03. 28.
5.) Kiss Ferenc és családja (3444 Gelej, Vörösmarty u. 8. ill. 10.)							
• Kiss Ferenc (Gelej, Vörösmarty u. 10.)							
HU31-10046	BAZ-NFA	Gelej	10,2	89	8,7	legelő	2013.03.04.
HU31-10047	BAZ-NFA	Gelej	7,6	126	16,6	rét	2013.03.04.
HU31-10048	BAZ-NFA	Gelej	12,9	313	24,3	szántó	2013.03.04.
HU31-10055	BAZ-NFA	Gelej	118,1	1.293	11,0	rét	2013.03.04.
• Kiss Valéria dr. (Gelej, Vörösmarty u. 10.)							
HU31-10043	BAZ-NFA	Gelej	173,1	986	5,7	legelő, rét, kivett mocsár, árok	2012.05.21.
HU31-10050	BAZ-NFA	Gelej	26,3	747	28,4	szántó	2012.06.04.
HU31-10057	BAZ-NFA	Gelej	11,1	146	13,1	rét, legelő	2013.03.04.
• Kissné Barczy Ilona Valéria (Gelej, Vörösmarty u. 8.)							
HU31-10052	BAZ-NFA	Gelej	18,9	156	8,3	legelő	2012.11.09.
HU31-10056	BAZ-NFA	Gelej	27,7	185	6,7	legelő	2013.03.04.
<i>Kiss Ferenc és családja összesen</i>			405,9	4.041	10,0	szántó, rét, legelő, kivett mocsár, árok	2012.05.21 – 2013.03.04.
6.) Bogárdi Ferenc (3443 Mezőnagymihály, Kossuth út 1/c.) és cége (Böllérudvar Kft., 3443 Mezőnagymihály, Szabadság út 14.)							
• Bogárdi Ferenc: Mezőnagymihály							
BNP-701	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	109,7	1.281	11,7	szántó, legelő	2012. 03. 28.
• Böllérudvar Kft.: Mezőnagymihály							
BNP-711	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	190,4	2.373	12,5	legelő	2012. 03. 28.
<i>Bogárdi Ferenc összesen</i>			300,1	3.654	12,2	szántó, legelő	2012. 03. 28.

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
7.) Pásztorné Jánosi Katalin (3459 Igrici, Rákóczi utca 1.)							
BNP-703	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	133,6	1.487	11,1	kaszáló, szántó, legelő	2012. 03. 28
BNP-710	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	112,5	2.462	21,9	legelő, szántó	2012. 03. 28
<i>Pásztorné Jánosi Katalin összesen</i>			246,1	3.949	16,1	kaszáló, szántó, legelő	2012. 03. 28
8.) Dél-Bükki Mezőgazdasági Kft. (3556 Kisgyőr, Hársasbérc 2.)							
HU31-10309	BAZ-NFA	Csincse	72,8	1.521	20,9	szántó	2013.03.04.
HU31-10310	BAZ-NFA	Csincse	58,9	972	16,5	szántó	2013.03.04.
HU31-10316	BAZ-NFA	Csincse	29,5	363	12,3	legelő	2013.03.04.
HU31-10317	BAZ-NFA	Csincse	24,9	508	20,4	szántó, legelő	2013.03.04.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
HU31-10326	BAZ-NFA	Csincse	9,7	61	6,3	legelő	2013.03.04.
HU31-10327	BAZ-NFA	Csincse	8,9	178	20,0	legelő	2013.03.04.
HU31-10184	BAZ-NFA	Vatta	31,8	1.215	38,2	szántó	2013.01.21.
HU31-10356	BAZ-NFA	Vatta	6,8	190	27,8	szántó	2013.03.04.
Dél-Bükki Mq-i Kft. összesen			243,3	5.008	20,6	szántó, legelő	2013.01.21.-2013.03.04.
9.) Jakab József dr. fia (Dávid) és cége (Terravet-J. Bt.)							
• Terravet-J. Bt.: 3400 Mezőkövesd, Eötvös utca 71.							
BNP-712	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	31,9	723	22,6	szántó, kaszáló	2012. 03. 28.
BNP-728	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	125,0	3 358	26,9	szántó, kaszáló	2012. 03. 28.
• Jakab Dávid: 3400 Mezőkövesd, Eötvös utca 71.							
BNP-693	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	19,5	569	29,2	szántó	2012. 03. 28.
Jakab József dr. összesen			176,4	4 650	26,4	szántó, kaszáló	2012. 03. 28.
10.) Balogh-Nagy Erzsébet (3728 Kelemér, Székipusztai tanya 074/6.)							
HU31-10064	BAZ-NFA	Kelemér	138,6	901	6,5	mintatér	2012.11.09.
HU31-10069	BAZ-NFA	Kelemér	5,8	111	19,1	rét, mintatér	2012.11.09.
Balogh-Nagy Erzsébet			144,4	1 012	7,0	mintatér, rét	2012. 11.09.
11.) ifj. Lapostyán Barnabás (3466 Tiszadorogma, Arany János út 29.)							
BNP-717	BAZ- BNP	Mezőnagymihály	136,1	2 180	16,0	legelő, szántó	2012.03.28
ifj. Lapostyán Barnabás összesen			136,1	2 180	16,0	legelő, szántó	2012.03.28
12.) Gál Tamás (3714 Ragály, Kossuth u. 71.)							
HU31-10307	BAZ-NFA	Kelemér	110,5	368	3,3	legelő, kivett saját használatú	2012.07.06
HU31-10322	BAZ-NFA	Serényfalva	14,8	369	24,9	legelő községi mintatér, szántó	2012.07.06
HU31-10328	BAZ-NFA	Serényfalva	8,6	147	17,0	szántó	2012.07.02
Gál Tamás összesen			133,9	884	6,6	legelő, kivett, legelő, mintatér, szántó	2012.07.02. – 2012.07.06.
13.) Simkó László (3769 Tornaszentjakab, Kossuth u. 37.)							
HU31-10166	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	30,7	162	5,3	legelő, rét, rét községi mintatér	2012.04.21
HU31-10167	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	22,6	110	4,8	szántó, legelő, rét	2012.04.21
HU31-10172	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	7,8	55	7,0	legelő	2012.04.21
HU31-10173	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	23,7	129	5,4	szántó, legelő	2012.04.21
HU31-10174	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	26,7	105	4,0	legelő	2012.04.21
HU31-10175	BAZ-NFA	Tornaszentjakab	12,5	37	3,0	legelő	2012.04.21
Simkó László összesen			124,0	598	4,8	legelő, rét, rét községi mintatér, szántó	2012.04.21.
14.) Czufor József (3416 Tard, Béke u. 167.)							
HU31-10027	BAZ-NFA	Bükkábrány	9,0	249	27,6	szántó, rét	2012.08.27.
HU31-10312	BAZ-NFA	Csincse	40,1	664	16,6	szántó	2013.03.04.
HU31-10180	BAZ-NFA	Vatta	58,6	2.013	34,3	szántó	2013.03.04.
HU31-10181	BAZ-NFA	Vatta	9,5	364	38,2	szántó	2012.11.09.
Czufor József összesen			117,2	3.290	28,1	szántó, rét	2012.11.09.-2013.03.04.
15.) Kocsis István (3726 Szuhaő, Petőfi S. u. 19.)							
HU31-10136	BAZ-NFA	Szuhaő	4,5	10	2,2	legelő	2013.04.21.
HU31-10137	BAZ-NFA	Szuhaő	80,5	238	3,0	legelő	2013.04.21.
HU31-10143	BAZ-NFA	Szuhaő	14,2	69	4,9	szántó, rét	2013.04.21.
HU31-10147	BAZ-NFA	Szuhaő	11,9	43	3,6	szántó, rét	2013.04.21.
Kocsis István összesen			111,1	360	3,2	szántó, rét, legelő	2013.04.21.
16.) Radácsi József (3561 Felsőszolca, Park u. 6.)							
HU31-10401	BAZ-NFA	Hernádnémeti	25,7	286	11,1	legelő	2013.03.25.
HU31-10402	BAZ-NFA	Hernádnémeti	57,0	951	16,7	legelő	2013.03.25.
HU31-10403	BAZ-NFA	Hernádnémeti	10,7	119	11,1	legelő	2013.03.25.
HU31-10436	BAZ-NFA	Böcs	7,1	212	29,9	szántó	2013.03.25.
Radácsi József összesen			100,5	1.568	15,6	szántó, legelő	2013.03.25.
17.) Haszonfa Kft. (3721 Felsőnyárad, hrsz 093/4)							
HU31-10014	BAZ-NFA	Felsőkelecsény	23,6	294	12,5	szántó	2012.06.04
HU31-10039	BAZ-NFA	Felsőnyárad	3,4	37	11,1	szántó	2012.04.05
HU31-10099	BAZ-NFA	Ragály	30,9	96	3,1	legelő községi mintatér	2012.06.04
HU31-10100	BAZ-NFA	Ragály	17,6	74	4,2	legelő és árok	2012.06.04
HU31-10101	BAZ-NFA	Ragály	24,9	70	2,8	legelő	2012.06.04
Haszonfa Kft. összesen			100,4	571	5,7	szántó, legelő	2012. 06. 04.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
18.) Istenes Csaba (3641 Nagybarca, Zrínyi u. 27.)							
HU31-10411	BAZ-NFA	Sáta	76,7	232	3,0	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
HU31-10415	BAZ-NFA	Sáta	20,0	56	2,8	legelő	2013.03.25.
Istenes Csaba összesen			96,7	288	3,0	szántó, rét, legelő	2013.03.25.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
19.) Vályi-Nagyék (Attila Béláné és Bettina: 3444 Gelej, Petőfi u. 1.)							
• Vályi-Nagy Attila Béláné: Gelej							
BNP-686	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	9,5	236	24,9	szántó	2012. 03. 28.
• Vályi-Nagy Bettina: Gelej							
BNP-690	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	80,3	1 042	13,0	kaszáló, szántó	2012. 03. 28.
Vályi-Nagyék összesen			89,8	1 278	14,2	szántó, kaszáló	2012. 03. 28.
20.) K. Tóth Szabolcs (3431 Vatta, Rákóczi u. 39.)							
HU31-10183	BAZ-NFA	Vatta	71,6	2.557	35,7	szántó	2013.03.04.
K. Tóth Szabolcs összesen			71,6	2.557	35,7	szántó	2013.03.04.
21.) Szirmay Tibor (3443 Nagyecser, Tanya (1185, Budapest, Színyei Merse utca 51.))							
BNP-695	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	65,1	1 597	24,5	kaszáló, szántó, legelő	2012. 03. 28.
Szirmay Tibor összesen			65,1	1 597	24,5	kaszáló, szántó, legelő	2012. 03. 28.
22.) Lázár Miklós Istvánné (3441 Mezőkeresztes, Kazinczy utca 3/b.)							
BNP-692	BAZ- BNP	Mezőnagymihály	64,9	827	12,7	legelő, kaszáló	2012.03.28
Lázár Miklós Istvánné összesen			64,9	827	12,7	legelő, kaszáló	2012.03.28
23.) Agrobész Kft. (3418 Szentistván, Arany János utca 40.)							
BNP-697	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	63,6	1 176	18,5	legelő, szántó	2012.03.28
Agrobész Kft. összesen			63,6	1 176	18,5	legelő, szántó	2012.03.28
24.) Pásztor János (3921 Taktaszada, Thököly u. 14.)							
HU31-10155	BAZ-NFA	Tarcal	61,1	399	6,5	legelő, nádas	2012.05.16.
Pásztor János összesen			61,1	399	6,5	legelő, nádas	2012.05.16
25.) Pásztor Kálmán (3421 Mezőnyárad, Szent István király út 60.)							
BNP-713	BAZ- BNP	Mezőnagymihály	58,6	1 140	19,5	szántó, kaszáló	2012.03.28
Pásztor Kálmán összesen			58,6	1 140	19,5	szántó, kaszáló	2012.03.28
26.) ifj. Győri Kálmán (3467 Ároktő, Deák Ferenc út 34.)							
BNP-702	BAZ- BNP	Mezőnagymihály	54,8	888	16,2	legelő, szántó	2012.03.28
ifj. Győri Kálmán összesen			54,8	888	16,2	legelő, szántó	2012.03.28
27.) Bucskó Tamás (3849 Forró, Fő u. 69.)							
HU31-10443	BAZ-NFA	Encs	5,2	120	23,1	szántó	2013.03.25.
HU31-10404	BAZ-NFA	Hernádpetri	49,3	371	7,5	szántó, legelő	2013.03.25.
Bucskó Tamás összesen			54,5	491	9,0	szántó, legelő	2013.03.25.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
28.) Tatár Viktor (3881 Abaújszántó, Bartók B. u. 18.)							
HU31-10444	BAZ-NFA	Felsődobsza	3,4	38	11,2	szántó	2013.03.25.
HU31-10405	BAZ-NFA	Hernádpetri	40,8	323	7,9	szántó, legelő	2013.03.25.
Tatár Viktor összesen			44,2	361	8,2	szántó, legelő	2013.03.25.
29.) Urbán Sándor (3626 Hangony, Rákóczi u. 35.)							
HU31-10005	BAZ-NFA	Borsodszentgyörgy	4,8	6	1,3	legelő	2012.04.05.
HU31-10059	BAZ-NFA	Hangony	4,1	3	0,7	legelő	2012.03.28.
HU31-10324	BAZ-NFA	Ózd	13,2	31	2,3	rét, legelő	2013.03.04.
HU31-10340	BAZ-NFA	Ózd	10,6	72	6,8	szántó	2012.11.09.
HU31-10324	BAZ-NFA	Ózd	2,2	11	4,8	rét, legelő	2013.03.25.
HU31-10340	BAZ-NFA	Ózd	6,6	29	4,4	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
Urbán Sándor összesen			41,5	152	3,7	szántó, legelő	2012. 03. 28-2013.03.25.
30.) Lőrinczék (Vince és Csaba: 3388 Poroszló, Vásár utca 1.)							
• Lőrincz Vince: Poroszló							
BNP-676	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	10,1	261	25,7	szántó	2012. 03. 28
BNP-677	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	10,2	261	25,7	szántó	2012. 03. 28
BNP-678	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	11,0	284	25,8	szántó	2012. 03. 28
• Lőrincz Csaba: Poroszló							
BNP-688	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	10,1	251	24,9	szántó	2012. 03. 28
Lőrinczék összesen			41,4	1 057	25,5	szántó	2012. 03. 28
31.) Csorba György (3450 Mezőcsát, Sándor u. 10.)							
HU31-10031	BAZ-NFA	Csincse	11,2	259	23,2	rét, legelő, kivett árok	2012.05.28.
HU31-10315	BAZ-NFA	Csincse	30,0	531	17,7	legelő	2013.07.22.
Csorba György összesen			41,2	790	19,2	rét, legelő, kivett árok	2012.05.28-2013.07.22.
32.) Bari András (3752 Szendrő, Búdöskút puszta 4.)							
HU31-10129	BAZ-NFA	Szendrő	34,1	237	6,9	szántó	2013.03.04.
Bari András összesen			34,1	237	6,9	szántó	2013.03.04.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték k (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
33.) Hegedűs Szilárd (3881 Baskó, Fő u. 59.)							
HU31-10156	BAZ-NFA	Tarcal	20,5	312	15,2	mintatér	2012. 08.27.
HU31-10157	BAZ-NFA	Tarcal	9,1	129	14,2	szántó, legelő	2012. 08.27.
Hegedűs Szilárd összesen			29,6	441	14,9	mintatér, szántó, legelő	2012. 08.27.
34.) Kardos József (3866 Litke, Fő u. 42.)							
HU31-10438	BAZ-NFA	Csenyété	29,5	50	1,7	legelő	2013.03.25.
Kardos József összesen			29,5	50	1,7	legelő	2013.03.25.
35.) Tölgy-Csemete Kft. (3735 Kánó, Erdészház u. 1.)							
HU31-10318	BAZ-NFA	Felsőtelkes	22,2	155	7,0	szántó	2013.03.04.
HU31-10331	BAZ-NFA	Felsőtelkes	5,8	92	15,9	szántó, rét	2012.11.09.
Tölgy-Csemete Kft. összesen			28,0	247	8,8	szántó, rét	2012.11.09.-2013.03.04.
36.) Nagy István Zsolt (3450 Mezőcsát, Alkotmány út 26.)							
BNP-704	BAZ-BNP	Mezőcsát	13,3	145	10,9	szántó	2012. 03. 28
BNP-718	BAZ-BNP	Mezőcsát	12,8	139	10,8	szántó	2012. 03. 28
Nagy István Zsolt összesen			26,1	283	10,8	szántó	2012. 03. 28
37.) Lukács György (3871 Méra, Fő u. 143.)							
HU31-10123	BAZ-NFA	Szemere	14,6	106	7,3	rét, legelő	2013.03.04.
HU31-10125	BAZ-NFA	Szemere	11,3	64	5,6	rét, legelő	2013.03.04.
Lukács György összesen			25,9	170	6,6	rét, legelő	2013.03.04.
38.) Barna Róbert (3589 Tiszatarján, Vásártér u. 42.)							
HU31-10161	BAZ-NFA	Tiszatarján	5,3	34	6,3	legelő	2012.06.04
HU31-10162	BAZ-NFA	Tiszatarján	11,9	74	6,2	szántó, rét	2012.04.21
HU31-10163	BAZ-NFA	Tiszatarján	6,8	57	8,5	rét, kivett árok	2012.04.21
Barna Róbert összesen			24,0	165	6,9	legelő, szántó, rét, kivett árok	2012.04.21. – 06.04.
39.) Nagy István László (3443 Mezőnagymihály, Kertalja út 22.)							
BNP-675	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	11,5	296	25,7	szántó	2012.03.28
BNP-682	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	11,6	298	25,7	szántó	2012.03.28
Nagy István László összesen			23,1	594	25,7	szántó	2012.03.28
40.) Monoki Szabolcs Imre (3441 Mezőkeresztes, Arany J. u. 50.)							
HU31-10185	BAZ-NFA	Vatta	7,4	193	26,1	szántó, rét	2012.06.12.
HU31-10355	BAZ-NFA	Vatta	15,5	498	32,1	szántó	2013.03.04.
Monoki Szabolcs Imre összesen			22,9	691	30,2	szántó, rét	2012.06.12.-2013.03.04.
41.) Bodó Gergő József (3443 Mezőnagymihály, Kossuth út 16/a.)							
BNP-683	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	10,7	274	25,7	szántó	2012.03.28
BNP-684	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	10,7	275	25,7	szántó	2012.03.28
Bodó Gergő József összesen			21,4	549	25,7	legelő, szántó	2012.03.28
42.) Farkas Ferenc (3866 Szemere, Fő u. 23.)							
HU31-10127	BAZ-NFA	Szemere	20,7	146	7,1	szántó	2012.11.09.
Farkas Ferenc összesen			20,7	146	7,1	szántó	2012.11.09.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
43.) Hortobágyi György Béla (3597 Hejőkeresztúr, Kossuth L. u. 6.)							
HU31-10412	BAZ-NFA	Nyékládháza	19,6	165	8,4	szántó, legelő	2013.03.25.
Hortobágyi György Béla összesen			19,6	165	8,4	szántó, legelő	2013.03.25.
44.) Jakab Dávid (3400 Mezőkövesd, Eötvös utca 71.)							
BNP-693	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	19,5	569	29,2	szántó	2012. 03.28.
Jakab Dávid összesen			19,5	569	29,2	szántó	2012. 03.28.
45.) Kiss János (3443 Mezőnagymihály, Jókai út 5.)							
BNP-680	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	9,0	230	25,7	szántó	2012. 03. 28
BNP-687	BAZ-BNP	Mezőnagymihály	9,1	226	24,9	szántó	2012. 03. 28
Kiss János összesen			18,1	456	25,2	szántó	2012. 03. 28
46.) Barcsák Gábor (3794 Boldva, Dózsa György u. 9/a.)							
HU31-10105	BAZ-NFA	Sajószentpéter	17,3	346	20,0	szántó	2012.08.27.
Barcsák Gábor összesen			17,3	346	20,0	szántó	2012.08.27.
47.) Lövei Andrea (3564 Hernádnémeti, Petőfi Sándor u. 150.)							
HU31-10150	BAZ-NFA	Taktaharkány	4,3	56	13,2	szántó	2012.08.27.
HU31-10152	BAZ-NFA	Taktaharkány	12,9	201	15,6	szántó	2012.08.27.
Lövei Andrea összesen			17,2	257	14,9	szántó	2012.08.27.
48.) Szónoczki István (3744 Mucsony, Deák Ferenc u. 82.)							
HU31-10084	BAZ-NFA	Mucsony	7,4	142	19,3	szántó, rét, legelő	2012.08.27.
HU31-10092	BAZ-NFA	Mucsony	8,9	130	14,6	szántó	2012.11.09.
Szónoczki István összesen			16,3	272	16,7	szántó, rét, legelő	2012.08.27-11.09.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
49.) Petrik Gábor (3925 Prügy, Móricz Zs. u. 17.)							
HU31-10498	BAZ-NFA	Prügy	6,9	104	15,1	szántó	2013.05.13.
HU31-10153	BAZ-NFA	Tállya	7,8	92	11,9	legelő	2012.11.09.
Petrik Gábor összesen			14,7	196	13,3	szántó, legelő	2012.11.09.-2013.05.13.
50.) Nagy Tamás (3786 Szakácsi, Petőfi Sándor u. 55.)							
HU31-10023	BAZ-NFA	Szakácsi	14,3	208	14,5	szántó	2012.03.28
Nagy Tamás összesen			14,3	208	14,5	szántó	2012.03.28
51.) Lukácsék (3731 Szuhakálló, Dózsa György u. 56.)							
• Lukács Dalma: Szuhakálló							
HU31-10093	BAZ-NFA	Mucsony	10,0	30	3,0	legelő, mintatér	2012.08.27.
• Lukács Attila: Szuhakálló							
HU31-10148	BAZ-NFA	Szuhakálló	3,8	30	7,9	szántó	2012. 04.21.
Lukácsék összesen			13,8	60	4,3	legelő, mintatér, szántó	2012. 04.21- 08.27.
52.) Gacsó Gyula (3441 Mezőkeresztes, Bocskai u. 8.)							
HU31-10028	BAZ-NFA	Csincse	13,4	348	25,9	szántó	2012.11.09.
Gacsó Gyula összesen			13,4	348	25,9	szántó	2012.11.09.
53.) Ficsorné Szöllősi Anna (3931 Mezőzombor, Bekény tanya)							
HU31-10154	BAZ-NFA	Tállya	13,1	101	7,8	rét, nádas, szántó	2012.11.09.
Ficsorné Szöllősi Anna összesen			13,1	101	7,8	rét, nádas, szántó	2012.11.09.
54.) Tóthné Madarasi Anikó (3796 Borsodszirák, Rákóczi u. 4.)							
HU31-10429	BAZ-NFA	Boldva	3,6	19	5,3	legelő	2013.03.25.
HU31-10009	BAZ-NFA	Borsodszirák	5,1	92	17,9	szántó, rét	2012.04.05.
HU31-10131	BAZ-NFA	Szendrőlád	4,1	38	9,3	szántó	2012.06.04.
Tóthné Madarasi Anikó összesen			12,8	149	11,6	szántó, rét, legelő	2012.04.05.-2013.03.25.
55.) Bekus György Tibor (3715 Gesztely, Esze Tamás u. 14/a.)							
HU31-10058	BAZ-NFA	Gesztely	11,0	234	21,3	rét	2012.06.04.
Bekus György Tibor összesen			11,0	234	21,3	rét	2012.06.04.
56.) Szabó Tibor (3416 Tard, Béke u. 161.)							
HU31-10158	BAZ-NFA	Tard	10,9	160	14,7	szántó	2012.06.04.
Szabó Tibor összesen			10,9	160	14,7	szántó	2012.06.04.
57.) Kiss László (3630 Putnok, Rózsadomb u. 10.)							
HU31-10179	BAZ-NFA	Vadna	10,7	181	16,9	szántó	2012.06.04.
Kiss László összesen			10,7	181	16,9	szántó	2012.06.04.
58.) Csehovics Sándor Tibor (3561 Felsőzsolca, Táncsics M. u. 17.)							
HU31-10435	BAZ-NFA	Bócs	10,4	305	29,3	szántó	2013.03.25.
Csehovics Sándor Tibor összesen			10,4	305	29,3	szántó	2013.03.25.
59.) Szabó Zoltán (3450 Mezőcsát, Széchenyi út 9.)							
BNP-722	BAZ-BNP	Mezőcsát	10,1	108	10,7	szántó	2012.03.28.
Szabó Zoltán összesen			10,1	108	10,7	szántó	2012.03.28.

2. melléklet: Borsod-Abaúj-Zemplén megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10 - 20 között	20 - 50 között	50 - 100 között	100 - 300 között	300 – 1.200 között	1.200 felett	
Érdekltség (db)	29	17	15	10	11	6	-	88
Pályázó (db)	29	18	16	11	12	11	-	97
Szerződés (földrészlet) (db)	30	24	34	13	42	60	-	203
Terület (ha)	141	243	454	683	1.633	3.064	-	6.218
Aranykorona érték (AK)	1.833	4.115	5.933	10.641	24.070	38.553	-	85.145

5. Csongrád megye

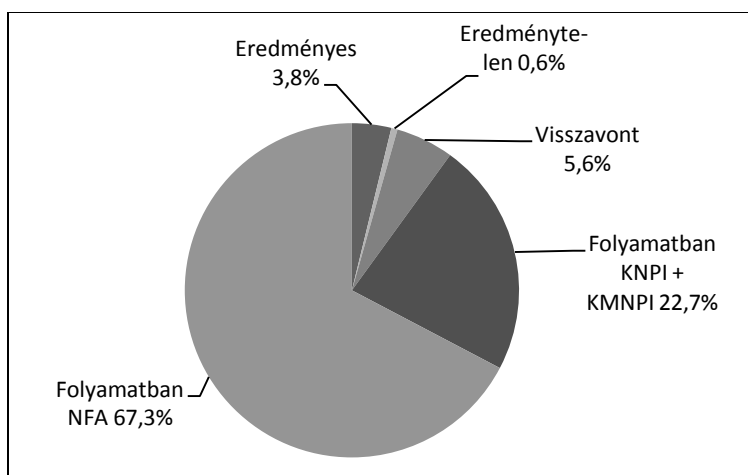
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága (KNPI), a Körös Maros Nemzeti Park Igazgatósága (KMNPI) és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (HNPI) Csongrád megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 499 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait az **5.1. táblázat** foglalja össze és az **5.1. ábra** szemlélteti.

5.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Csongrád megyei sarokszámai
(2013. 09. 1-i állapot)

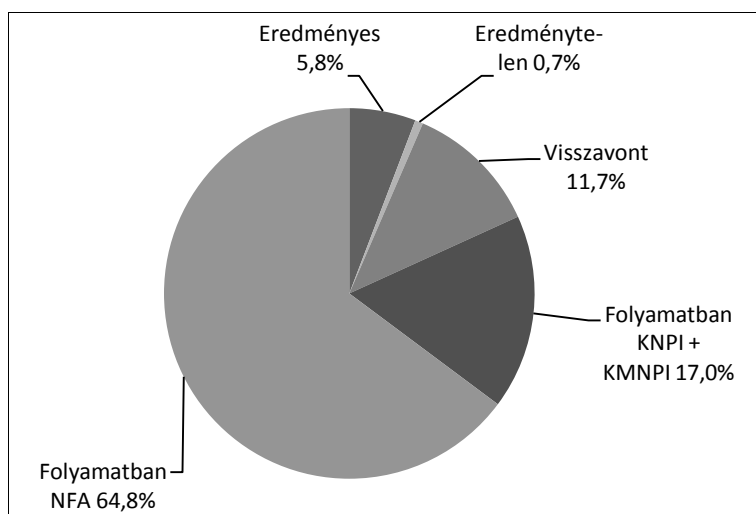
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	19	1.195	62,9	28.795	24,1
Eredménytelen	3	150	50,0	3.875	25,8
Visszavont	28	2.439	87,1	74.055	30,4
Folyamatban	449	17.047	38,0	266.650	15,6
– KNPI + KMNPI + HNPI	114	3.573	31,3	21.206	5,9
– NFA	335	13.474	40,2	245.444	18,2
Összesen	499	20.831	41,7	373.375	17,9

5.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 499 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 20.800 ha területből eddig 10 településen, összesen 50 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **1.195 hektár** – összesen 28.795 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **19 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 3 blokk (150 ha és 3.875 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, feltűnően sok, 28! blokk (2.439! ha és 74.055! AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A meghirdetett területhez képest nagy, közel 12!%-nyi visszavont pályázat vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest lényegesen nagyobb területű, egybefüggő és sokkal magasabb aranykorona értékű, nagyobb termékenységgű - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttér-tülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg nem tudtak megegyezni. A 19 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület **a meghirdetett** megyei területeknek csupán **5,8%-a!** (5.1. ábra).

A **sok visszavont pályázon** túl az is igen feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt KNPI, KMNPI ill. HNPI kezelésű - **terület** fennmaradó több mint **80 %-án**, 449 blokk (17.047 ha és 266.650 AK) esetében, a határidők lejártá ellenére **még nem hirdettek hivatalos eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel. Ezek közül 114-et a három Nemzeti Park Igazgatósága (KNPI + KMNPI + HNPI), 335-öt pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően **óvatosabb a tárca vezetése** a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 449 blokk átlagos mérete 38 hektár, de vannak köztük – pl. *Sándorfalván, Eperjese, Fábiansebestyénben, Székkutason* vagy éppen *Szentesen* – a 200 hektárt jócskán meghaladó, akár a 300 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek is. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Csongrád megyében** – 12,7 és 238,6! ha között változva – **62,9 ha**. Ez a VM által hangoztatott 20 hektáros értéknek már önmagában is több mint 3-szorosa, ráadásul arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg. **A pályázati kiírás** ugyanis **arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA maga összesítéseket egyáltalán nem készít, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségével is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **az 5.2/a. és 5.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **az 5.2. és 4.3. ábrán** szemléltetem. Ezek alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 100-at, közülük azonban csupán 9 érdekeltséghez tartozó 9 pályázó volt nyertes, akikkel 19 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM** ezzel kapcsolatos **sorozatos csúsztatásaival szemben** - **nem 19 külön gazdálkodó család, hanem 9 érdekeltség** műveli ezután az **1.197 ha területet!**
- A bérbe adott területek **több mint 4/5-ödét! egyetlen nagy** – 1.000 ha fölötti – **érdekeltség**, a csongrádi illetőségű *Héjja Testvérek Kft.* 11 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 11%-a** tehát **az összes aranykorona értéknek mintegy 83%-át, a földterületnek pedig közel 85%-át kapta**. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **107! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

- E „felsőházi” érdekeltség összesen 1.014 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak több mint 50-szerese! E legfelső „elit” kategóriában egy pályázattal átlagosan 2.170 aranykorona értéket illetve 92 hektárt nyertek, ami a VM kommunikációjában szereplő 20 ha-os átlagnak több mint 4,5-szerese. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 23,5 AK/ha volt, ami igen jó adottságokra utal.
- A skála másik végén a 20 ha alatti terület bérleti jogához jutott 3 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek 1/3-a, az u.n. „alsóházi” kis nyertesek, az „átlagjavító propaganda-alanyok” találhatók. Ők 3 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok 15,8%-ával az aranykorona értéknek 4,4%-át, a bérbe adott területnek pedig csupán 3,9%-át, tudták – a „nagy asztaláról lehulló morzsaként” – megszerezni. Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 423 aranykorona értéket illetve 15,7 hektárt nyertek.

5.2/a. táblázat: Csongrád megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. Héjja Testvérek Kft.: Csongrád ¹⁹⁶	Csongrád	Baks	11	57,9	23.867	82,9	1.014	84,7
➤ 300-1.200 ha közötti (1.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen			11	57,9	23.867	82,9	1.014	84,7
➤ 100-300 ha között			-	-	-	-	-	-
➤ 50-100 ha között			-	-	-	-	-	-
2. Pankota-Kórógy S. és T. Kft.: Fábiansebestyén	Csongrád	Fábiansebestyén	1	5,3	978	3,4	42	3,5
3. Bali Zoltán: Csanytelek	Csongrád	Baks	1	5,3	711	2,5	27	2,3
4. Kotogány Árpád Mihály: Szeged	Csongrád	Szeged	1	5,3	933	3,2	25	2,2
5. Gyömrei Anita Erzsébet: Hódmezővásárhely	Csongrád	Hódmezővásárhely	1	5,3	383	1,3	21	1,7
6. Kupcsik Mihály Nándorné: Mindszent	Csongrád	Szegvár	1	5,3	654	2,3	21	1,7
➤ 20-50 ha közötti (2-6.) 5 nyertes érdekeltség 5 pályázója összesen			5	26,3	3.659	12,7	136	11,4
➤ 10-20 ha közötti (7-9.) 3 nyertes érdekeltség 3 pályázója összesen			3	15,8	1.269	4,4	47	3,9
➤ 10 ha alatt			-	-	-	-	-	-
A 9 érdekeltség 9 pályázója mindösszesen			19	100,0	28.795	100,0	1.197	100,0

5.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Csongrád megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertes

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
érdekeltségek (db)	9	1	11,1
pályázók (fő)	9	1	11,1
pályázatok (db)	19	11	57,9
földérték (Aranykorona)	28.795	23.867	82,9
földterület (ha)	1.197	1.014	84,7

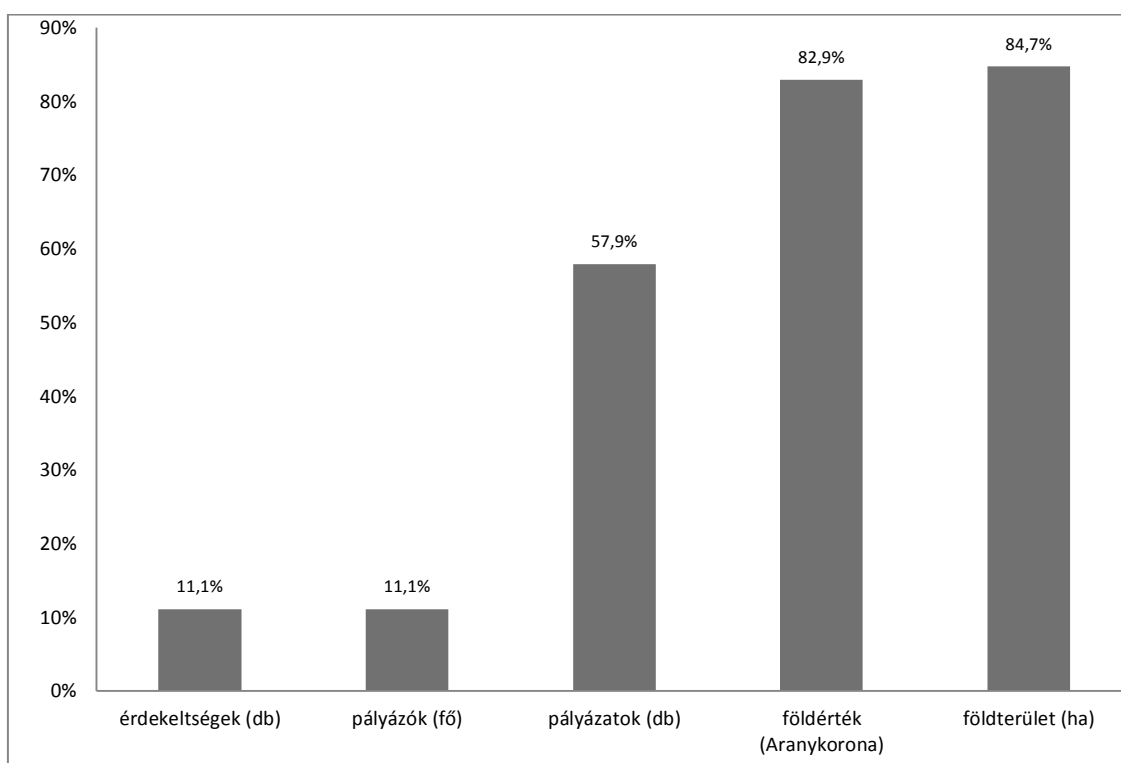
B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
érdekeltségek (db)	9	3	33,3
pályázók (fő)	9	3	33,3
pályázatok (db)	19	3	15,8
földérték (Aranykorona)	28.795	1.269	4,4
földterület (ha)	1.197	47	3,9

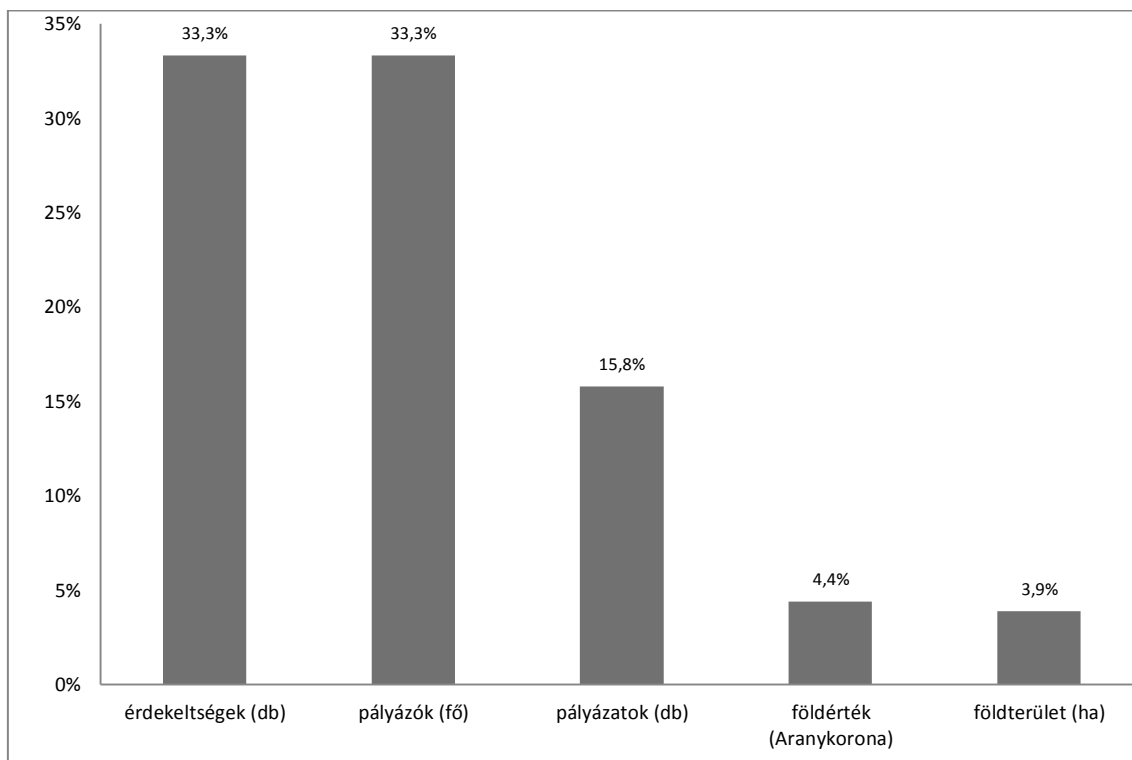
¹⁹⁶ A Héjja Testvérek Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 107! db állami földrészletet bérel Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

5.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Csongrád megye állami földbérleti pályázataiban

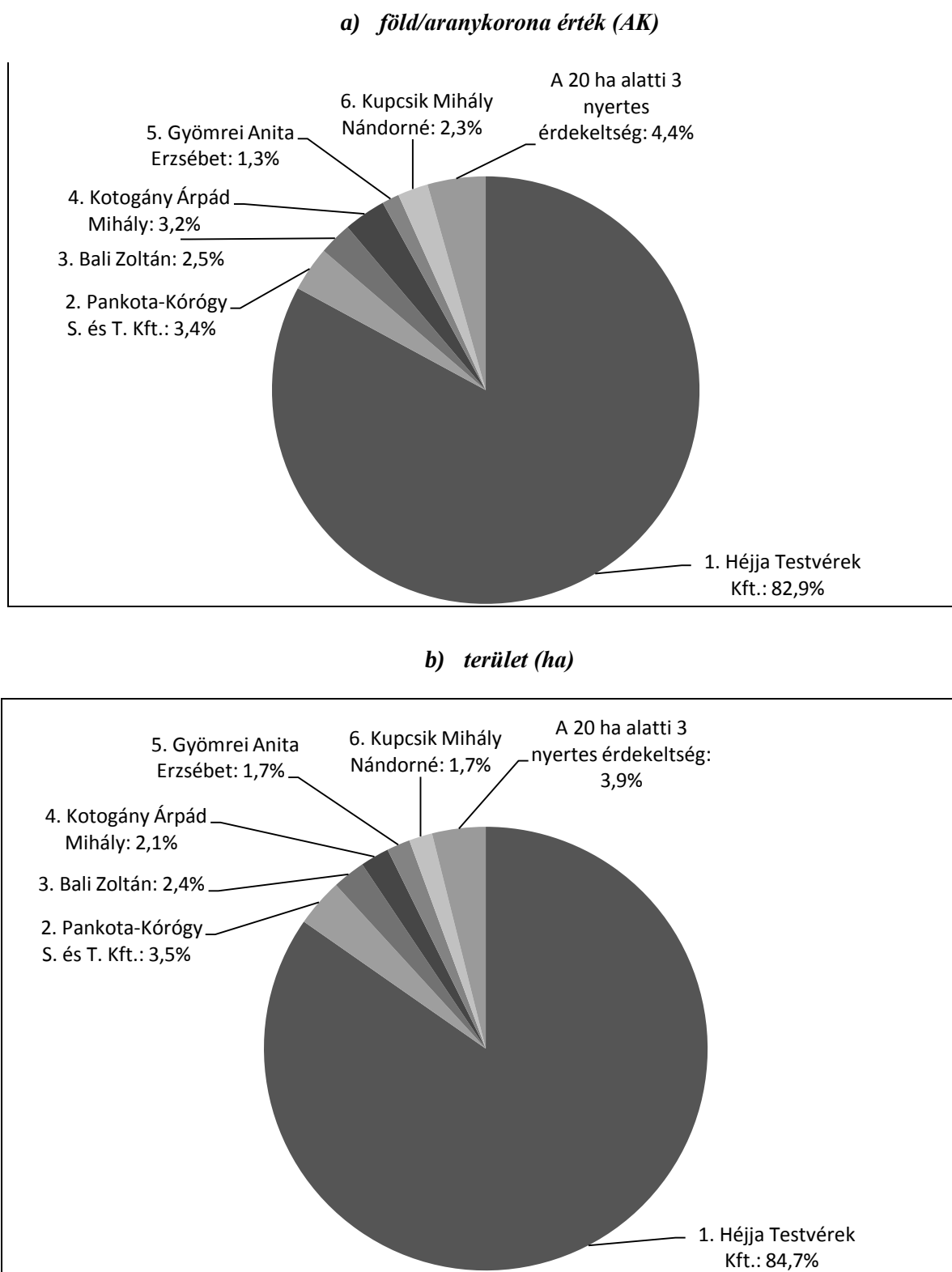
A.) A 100 ha fölötti nyertes érdekeltség aránya (%)

B.) A 20 ha alatti 3 nyertes érdekeltség aránya (%)

5.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltség - „az abszolút olimpiai bajnok”**

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti

bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb érdekeltség (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai bajnok*”) 11 nyertes pályázattal több mint 1.000 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel **az eddig Csongrád megyében bérbe adott területek közel 85!%-át egymaga megszerezte**. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltség **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** további **107! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Ezen érdekeltség és bérbe kapott területei **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Héjja Testvérek Kft.:** Csongrád, Szentesi út 19. székhelyű, ám a kiszemelt állami földekhez közelebb, éppen 20 km-en belül lévő Csongrád, Tanya 248. telephellyel pályázott és Csongrád megye legnagyobb, országosan pedig – a Csákvári Mg. Zrt. vezérkara és Mészáros Lőrinc, Felcsút polgármestere mögött - a 3. helyre került nyertes cége. A Kft-t - a két világháború között Kardoskúton középirtokos apa nyomdokain haladva – a Kongóból hazatelepült Héjja László és két testvére, idősebb Héjja István és Héjja József alapította 1993-ban. Ehhez megvásárolták a Csongrádi Állami Gazdaság Baks környéki majorját, sertéstelepét és takarmánykeverő üzemét, továbbá 15 évre bérbe vették a majorhoz tartozó 2.000 ha állami földterületet. Azóta megvásárolták Csongrád város közbiztonságát majd húsüzemét valamint az Agro-Csongrád céget is. Agrártámogatásaikból ítélve is jelentős földterületekkel rendelkeznek, hiszen a legfrissebb, tavalyelőtti adatok szerint mintegy 200 millió Ft. támogatást kaptak.¹⁹⁷ A Héjja testvérek Kft. tehát nem kis, közepes családi gazdaság, hanem egy állattenyésztési és állati termék feldolgozási főprofilú, 3.000 ha-on gazdálkodó, a termelés, feldolgozás és értékesítés teljes vertikumát kezében tartó, bér munkára alapuló, intenzív, iparszerű termelést folytató, profitorientált, tőkés nagyüzem. Jelenleg 113 embert foglalkoztat. Az alapító **Héjja László**, a Fehér Gárda néven ismert mozgalom egykori tagja, akit ezért a tevékenységéért elítéltek, és 1952-1956 között egy évet börtönben majd 3 évet bányában töltött. 1956 után Belgiumba menekült, ahol közgazdaságtant tanult. Később Kongóba került, ahol egy nagybefektető tőkés társaság ültetvényes nagybirtokának előbb könyvelője, majd második számú vezetője lett, és jelentős vagyonra tett szert. Hazatelepülve vagyonát a kárpótlás és a privatizációs folyamat több hullámában Csongrádon és környékén a mező- és élelmiszergazdaságba fektette. Testvére **idősebb Héjja István** Kiskunfélegyházán a helybeliektől származó információk szerint a kiscsárdák egyik helyi vezetője volt, aki a kárpótlás során a helyi földrendező bizottságok működésében igen aktív szerepet vállalt, majd a helyi SZDSZ-szervezet alapításában is részt vett. Már kb. 15 éve elköltöztek Csongrádra, és a cégben dolgozik. Fia, **ifjabb Héjja István** állatorvos, a Kft. egyik ügyvezetője, Csongrád város önkormányzatának FIDESZ-es képviselője. A harmadik testvér, **Héjja József** építész üzemmérnök, hosszú időn keresztül a helyi polgármesteri hivatal építéshatósági részlegén dolgozott. Apósa, **Kormányos Imre**, a helybeliektől származó információk szerint sokáig a helyi MSZP egyik vezetője, önkormányzati képviselője volt. A **Héjja Testvérek Kft.** valamennyi bérleti pályázata nyert, és **Bakson** - az eddig kihirdetett eredmények szerint - **az összes terület!** bérleti jogát megszerezte a többi helybeli pályázó, mások mellett pl. egy dóci juhász elől, aki a hodály körüli területeken legeltette évtizedek óta az állatait, és ezzel a mintegy 250 db-os juhnyája és így a magélhetése került végveszélybe. **11 nyertes pályázattal összesen 1.014! ha – 23.867! aranykorona értékű – állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott**, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag közel 51-szerese!** Ez a **Csongrád megyében eddig bérbe adott összes aranykorona érték 83%-a, a területnek pedig 85%-a!** A megszerzett földek többsége szántó, melyek művelését – a helyiek szerint – már azt megelőzően művelésbe vette, hogy a földbérleti pályázatok eredményei nyilvánosságra kerültek volna. Nagy, összefüggő – 47 és 239! hektár közötti területű - egységeket alkotnak. Jó vagy igen jó, kiváló termőképességűek, aranykorona értékük – 19-29 Ak/ha között változva – magas, átlagosan **23,9 Ak/ha. (Baks: HU33-30014, HU33-30015, HU33-30016, HU33-30017, HU33-30018, HU33-30019, HU33-30020, HU33-30021, HU33-30022, HU33-30023, HU33-30024, 76 + 53 + 64 + 84 + 103 + 61 + 54 + 163 + 239 + 70 + 47 = 1.014 ha szántó + legelő + rét + nádas).** A társaság ugyanakkor az NFA

¹⁹⁷ MVH honlap: http://www.mvh.gov.hu/portal/MVHPortal/default/kozerdekmenu/kozerdeku_adatok/tevekenysegi_adatok/kozzeteteli_listak

nyilvánosságra hozott listája szerint **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **107! db** állami földrészletet bérel. Közülük **Bakson** 66! db, **Dócon** pedig 41! db birtoktest található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

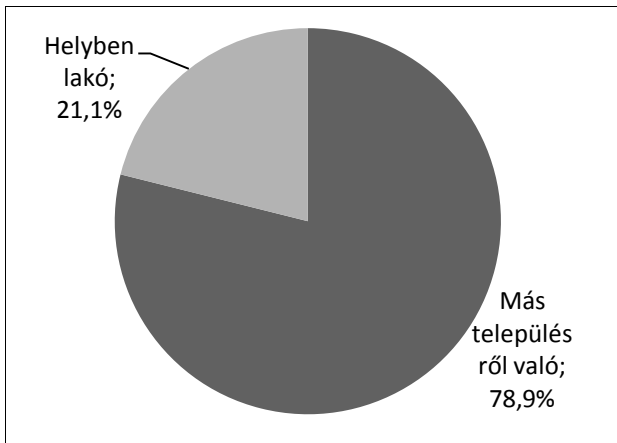
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti az **5.3. táblázat** és az **5.4. ábra**.

5.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe

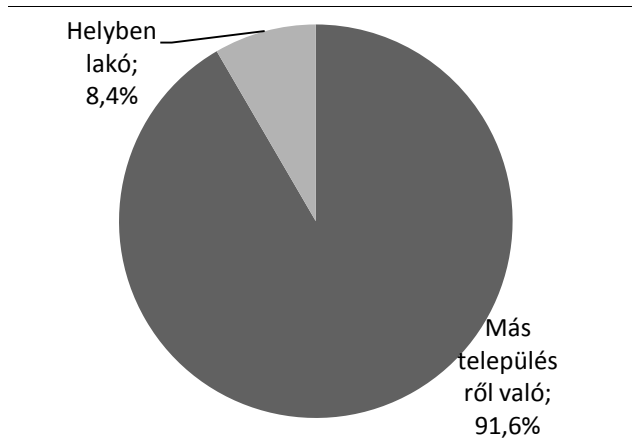
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Baks	13	-	1.058	-
2. Csanádalberti	1	-	17	-
3. Fábiánsebestyén	1	1	42	42
4. Hódmezővásárhely	1	1	21	21
5. Szeged	1	1	25	25
6. Szegvár	2	1	34	13
A 6 település összesen	19	4	1.197	101

5.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és földterületből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat adatai és az ábrák alapján alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **6 település közül 4** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég, de ezek többsége is apró, szétszórt parcella.
- A 19 elnyerhető egységből **4** (21,1%), a teljes bérbe adott 1.197 ha földterületből pedig csupán **101 ha** (8,4%) került **helyi** lakosokhoz (**5.4. ábra**).
- Az **50 hektárnál nagyobb területű 10 parcella közül helyben lakó gazdálkodók egyetlen egyet sem nyertek el!**

Összességében tehát az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek 1/10-edét sem tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a több mint 9/10-ed részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdasközösségek elől.

Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

Az 5.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok egyáltalán nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

5.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Baks	13	1.058
2. Csanádalberti	1	17
A 2 vesztes település összesen	14	1.075

A táblázatban szereplő adatok és az ábra információi alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földbérleti pályázatok által érintett **6 település** közül **2 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések tehát **igazi vesztesnek** tekinthetők, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 2 vesztes településen 14 bérleti egységben összesen **1.075 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élők**höz.
- **A legnagyobb vesztes** kétségtelenül **Baks**, amelynek összes meghirdetett földjét, **1.058 hektárt** a **csongrádi illetőségű Héjja Testvérek Kft. szerezte meg**.

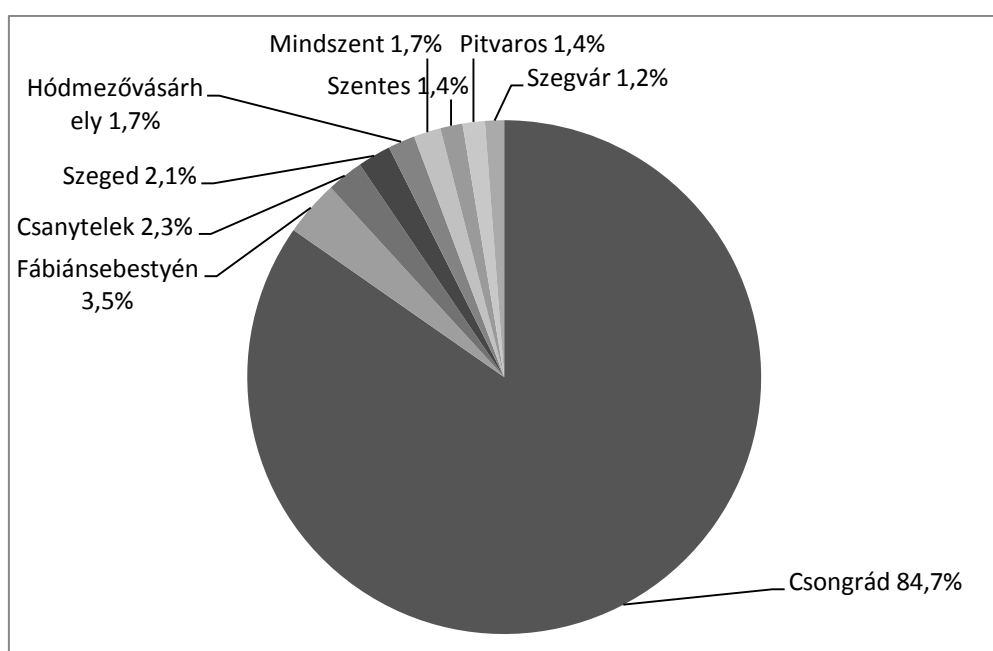
Az 5.5. táblázat és az 5.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A területek közel **85! %-a**, 1.014 ha bérleti jogát megszerző nyertes pályázó, a Héjja Testvérek Kft. csongrádi illetőségű, így a bérbe adott földek hasznának több mint 4/5-öde **Csongrádra** kerül.
- A bérbe adott területek további 2–4 %-át, azaz 25-45 hektár föld bérleti jogát - csökkenő sorrendben – **Fábiánsebestyén, Csanytelek és Szeged**, míg 25 hektár alatti földterület bérleti jogát további 5 település sikeres pályázói nyerték.

5.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Csongrád	11	1.014	84,7	84,7
2. Fábiansebestyén	1	42	3,5	88,2
3. Csanytelek	1	27	2,3	90,5
4. Szeged	1	25	2,1	92,6
5. Hódmezővásárhely	1	21	1,7	94,3
6. Mindszent	1	21	1,7	96,0
7. Szentes	1	17	1,4	97,4
8. Pitvaros	1	17	1,4	98,8
9. Szegvár	1	13	1,2	100,0
A 9 nyertes település összesen	19	1.197	-	-

5.5. ábra: A Csongrád megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Csongrád megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

*Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok
(2012. december 15-ei állapot)*

- ❖ 1.200 ha fölötti nyertes érdekeltségek és pályázók
- ❖ 300 – 1.200 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Héjja Testvérek Kft. (Csongrád, Tanya 248.)							
HU33-30014	Csongrád	Baks	76,3	1.416	18,6	szántó	2012.03.21.
HU33-30015	Csongrád	Baks	52,5	1.041	19,8	rét, szántó	2012.03.21.
HU33-30016	Csongrád	Baks	64,1	1.351	21,1	szántó	2012.03.21.
HU33-30017	Csongrád	Baks	84,4	1.835	21,7	szántó	2012.03.21.
HU33-30018	Csongrád	Baks	102,8	2.362	23,0	szántó, legelő	2012.03.07.
HU33-30019	Csongrád	Baks	61,3	1.290	21,1	szántó	2012.03.21.
HU33-30020	Csongrád	Baks	54,1	1.130	20,9	szántó, rét	2012.03.21.
HU33-30021	Csongrád	Baks	162,9	3.738	23,0	szántó	2012.03.07.
HU33-30022	Csongrád	Baks	238,6	6.948	29,1	szántó	2012.03.07.
HU33-30023	Csongrád	Baks	69,6	1.572	22,6	szántó, nádas	2012.03.21.
HU33-30024	Csongrád	Baks	47,3	1.184	25,0	szántó, legelő	2012.03.21.
Héjja Testvérek Kft. összesen			1.013,9	23.867	23,5	szántó, rét, legelő, nádas	2012.03.07.-03.21.

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) Pankota-Kórógy Sertésenyésztő és Takarmánytermesztő Kft. (Fábiánsebestyén, Belső dűlő 54.)							
HU33-30012	Csongrád	Fábiánsebestyén	41,9	978	23,4	szántó, legelő	2012. 02. 22.
Pankota-Kórógy S. és T. Kft. össz.			41,9	978	23,4	szántó, legelő	2012. 02. 22.
3.) Bali Zoltán (Csanytelek, Kiss Ernő u. 19.)							
HU33-30006	Csongrád	Baks	26,5	711	26,9	szántó	2012. 03.21.
Bali Zoltán összesen			26,5	711	26,9	szántó	2012. 03.21.
4.) Kotogány Árpád Mihály (Szeged, Rákóczi u. 20/b.)							
HU33-30010	Csongrád	Szeged	24,9	933	37,5	szántó	2012. 03. 20.
Kotogány Árpád Mihály összesen			24,9	933	37,5	szántó	2012. 03. 20.
5.) Gyömrei Anita Erzsébet (Hódmezővásárhely, Tanya 1699.)							
HU33-30005	Csongrád	Hódmezővásárhely	20,9	383	18,3	szántó, rét	2012.02.21.
Gyömrei Anita Erzsébet összesen			20,9	383	18,3	szántó, rét	2012.02.21.
6.) Kupcsik Mihály Nándorné (Mindszent, Tanya 67.)							
HU33-30004	Csongrád	Szegvár	20,8	654	31,4	szántó	2012.02.22.
Kupcsik Mihály Nándorné összesen			20,8	654	31,4	szántó	2012.02.22.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
7.) Felgyő-Kev Kft. (Szentes, Attila u. 3.)							
HU33-30007	Csongrád	Baks	17,0	334	19,7	szántó, legelő, árok	2012. 04.10.
Felgyő-Kev Kft. összesen			17,0	334	19,7	szántó, legelő, árok	2012. 04.10.
8.) Szabó Béla (Pitvaros, Kossuth u. 90/a.)							
HU33-30001	Csongrád	Csanádalberti	16,8	544	32,3	szántó	2012. 02.22.
Szabó Béla összesen			16,8	544	32,3	szántó	2012. 02.22.
9.) Kovács Béla (Szegvár, Kórógy u. 9.)							
HU33-30003	Csongrád	Baks	12,7	391	30,8	szántó	2012. 02.01.
Kovács Béla összesen			12,7	391	30,8	szántó	2012. 02.01.

2. melléklet: Csongrád megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10 - 20 között	20 - 50 között	50 - 100 között	100 - 300 között	300 – 1.200 között	1.200 felett	
Érdekeltség (db)	-	3	5	-	-	1	-	9
Pályázó (db)	-	3	5	-	-	1	-	9
Szerződés (földrészlet) (db)	-	3	5	-	-	11	-	19
Terület (ha)	-	47	136	-	-	1.014	-	1.197
Aranykorona érték (AK)	-	1.269	3.659	-	-	23.867	-	28.795

6. Fejér megye

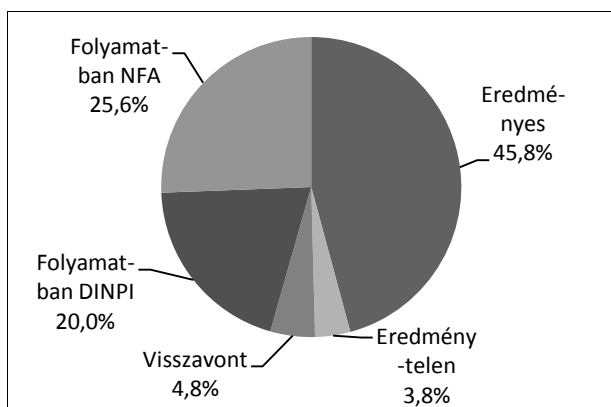
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI) Baranya megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 296 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **6.1. táblázat** foglalja össze és a **6.1. ábra** szemlélteti.

6.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Fejér megyei sarokszámai (2013. 09. 01-i állapot)

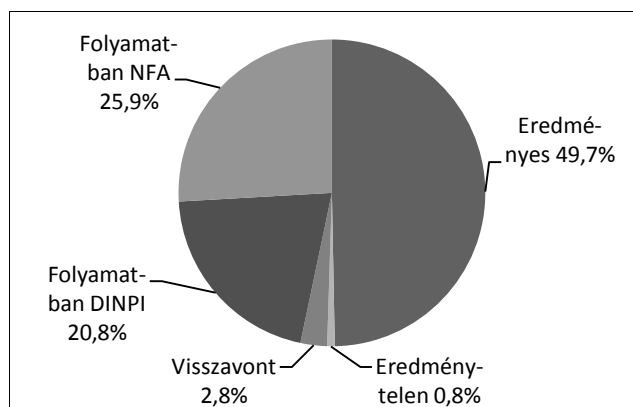
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	142	6 459	45,5	145 321	22,5
Eredménytelen	12	100	8,3	1 665	16,7
Visszavont	15	361	24,1	9 669	26,8
Folyamatban	142	6 106	43,0	104 244	17,1
- DINPI	62	2 720	43,9	21 519	7,9
- NFA	80	3 386	42,3	82 725	24,4
Összesen	311	13 026	41,9	260 899	20,0

6.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályázott - 312 földrészletre (pályázati blokkra) bontott - mintegy 13.100 ha területből eddig 43 településen, összesen 169 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **6.459 hektár** – összesen 145 321 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **142 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 12 blokk (100 ha és 1.665 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 15 pályázati kiírást (361 ha és 9.669 AK) pedig visszavontak. A 142 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a meghirdetett megyei területeknek mintegy fele.

Feltűnő, hogy a megpályázott – nagyobb rész NFA, kisebb részt DINPI kezelésű - terület fennmaradó közel felén, **142 blokk** (6.106 ha és 104.244 AK) **esetében** – bár a döntési határidő már lejárt - **még nem hirdettek** hivatalos **eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**6.1. ábra**). Ezek közül 62-t a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI), 80-at pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően **óvatosabb a tárca vezetése** a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbeadásra váró 142 blokk átlagos mérete 43 hektár, de vannak köztük – pl. Csákváron, Lepsényben, Sáregresen, Sárszentágótán vagy éppen Szabadhídvégen – 100 hektárt jócskán meghaladó, akár a 300 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Fejér megyében** – 0,5 és 186! ha között változva – **45,5 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez a nyertes pályázatok részletes elemzésére van szükség.

➤ **Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték**

Az NFA maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Az elemzés legfontosabb eredményeit **a 6.2/a. és 6.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 6.2. és 6.3. ábrán** szemléltetem.

6.2/a. táblázat: Fejér megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. Csákvári Mg. ZRt.	Fejér	Csákvár, Magyaralmás, Óbarok, Vereb, Vértesacsa	30	21,0	39 845	27,3	1 829	28,3
– <i>Antalfyék (4):</i> Csákvár, Bp.	Fejér	Csákvár, Magyaralmás, Óbarok	10		18 095		716	
– <i>Zimmermannék (4):</i> Sz.f.vár	Fejér	Csákvár, Vereb, Vértesacsa	11		14 086		658	
– <i>Makra:</i> Csákvár	Fejér	Csákvár	4		3 286		263	
– <i>Tarjányi dr.:</i> Sz.f.vár	Fejér	Csákvár	5		4 378		192	
2. Mészárosék: Felcsút	Fejér	Alcsútdoboz, Kajászó, Óbarok, Vál	25	18,2	31.941	22,2	1 327	20,6
– <i>Búzakalász 66 Kft.</i> ¹⁹⁸	Fejér	Alcsútdoboz, Kajászó, Óbarok, Vál	21		25 404		1 010	
– <i>Mészáros János</i>	Fejér	Vál	3		4 025		223	
– <i>Mészáros Beatrix</i>	Fejér	Kajászó	1		2 957		94	
➤ 1 200 ha fölötti (1-2.) 2 nyertes érdekeltség 13 pályázója összesen			55	39,2	71.786	49,5	3 156	48,9
3. Kiss+Dörömbözi: K.nyék+Agárd	Fejér	Kajászó, Seregélyes	3	2,1	9 407	6,5	351	5,4
– <i>Kiss Árpád:</i> Kápolnásnyék	Fejér	Kajászó	2		8 195		285	
– <i>Dörömbözi József:</i> Agárd	Fejér	Seregélyes	1		1 212		66	
4. Flierék: Felcsút	Fejér	Felcsút, Óbarok, Szár	6	4,2	7 929	5,4	319	4,9
– <i>Flier János</i>	Fejér	Felcsút, Szár	2		4 081		138	
– <i>Junek (sz. Flier) Nikolett</i>	Fejér	Felcsút	1		1 790		88	
– <i>Flier Tamás</i>	Fejér	Óbarok	2		832		51	
– <i>Flier Péter</i>	Fejér	Felcsút	1		1 226		42	
➤ 300 - 1 200 ha közötti (3-4.) 2 nyertes érdekeltség 6 pályázója összesen			9	6,3	17 336	11,9	670	10,3
5. Jármy+Zsár+Todorovics: Tabajd	Fejér	Alcsútdoboz, Tabajd, Vál	4	2,8	5 323	3,7	219	3,4
– <i>dr. Jármy Miklós</i>	Fejér	Vál - Alcsútdoboz	1		493		43	
– <i>dr. Jármy + Todorovics József</i>	Fejér	Alcsútdoboz	1		1 851		62	
– <i>Zsár Ernő</i>	Fejér	Tabajd	1		1 951		76	
– <i>dr. Jármy + Zsár</i>	Fejér	Vál	1		1 028		38	
6. Tiborcz Eszter: Csabdi	Fejér	Bicske	4	2,8	3 343	2,3	157	2,4
7. Széra Kft.: Sárbogárd	Fejér	Sárbogárd	1	0,7	4 246	2,9	132	2,0
8. Szabóné Benke Ilona: Sárkeszi	Fejér	Székesfehérvár	1	0,7	3 007	2,1	124	1,9
9. Nagy Péter: Aba	Fejér	Káloz, Sárszentágota	2	1,4	3 362	2,3	115	1,8
10. Ménesmajor Manufaktúra Kft.: ¹⁹⁹ Adony+Székesfehérvár+Szabadegyház	Fejér	Lovasberény, Perkáta, Rácalmás, Székesfehérvár	5	3,5	1 965	1,3	113	1,7

¹⁹⁸Mészáros Búzakalász 66 Kft.-je az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályázatás nélküli megbízási szerződéssel további 3 db állami földrészt bérli**. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

¹⁹⁹A Ménesmajor Manufaktúra Kft. az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályázatás nélküli megbízási szerződéssel további 18! db állami földrészt bérli**. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
11. Tóth Ádám: Felcsút	Fejér	Felcsút	1	0,7	1 998	1,4	108	1,7
➤ 100-300 ha közötti (5-11.) 7 nyertes érdekeltség 10 pályázója összesen			18	12,6	23 244	15,9	968	15,0
12. Térmeg György: Vajta	Fejér	Vajta	3	2,1	1 409	9,7	95	1,5
13. Simon-Hornok Réka: Nagyvenyim	Fejér	Hantos	1	0,7	2 599	1,8	87	1,3
14. Fridmanék: Felcsút	Fejér	Felcsút, Óbarok	3	2,1	1 222	0,8	87	1,3
- Fridman Tamás	Fejér	Óbarok	1		553		37	
- Fridman Gábor Vilmos	Fejér	Felcsút	2		669		50	
15. Oláhék: Mezőfalva	Fejér	Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony	4	2,8	997	0,7	82	1,2
- Oláh Lászlóné	Fejér	Előszállás	1		301		18	
- Oláh László	Fejér	Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony	4		686		64	
16. Kuzmiczkiék: Cece	Fejér	Sárbogárd, Előszállás, Előszállás/Alcsútdoboz	3	2,1	1 325	0,9	75	1,1
- Kuzmiczki Szilárd Roland	Fejér	Sárbogárd	1		988		37	
- Kuzmiczkiné Sz. Márta PJT.	Fejér	Előszállás, Előszállás/Alcsútdoboz	2		337		38	
17. Barabás János: Sárszentágota	Fejér	Hantos, Sárszentágota	2	1,4	1 477	1,0	75	1,1
18. Balázs Krisztián: Csabdi	Fejér	Bicske	3	2,1	1 055	0,7	72	1,1
19. Csepregi Attila: Lajoskomárom	Fejér	Szabadhidvég	1	0,7	2 003	1,4	71	1,1
20. Kajári László: Soponya	Fejér	Sárbogárd	1	0,7	2 268	1,6	68	1,0
21. Bodó Balázs: Bakonycsérnye	Fejér	Isztimér	1	0,7	472	0,3	66	1,0
22. Kiss Gyula: Szabadhidvég	Fejér	Szabadhidvég	1	0,7	1 547	1,1	60	0,9
23. Márok Csaba: Mezőfalva	Fejér	Hantos	1	0,7	1 431	1,0	54	0,8
24. Lakatos Huba: Hantos	Fejér	Hantos	1	0,7	1 120	0,8	53	0,8
25. Szabó Zsolt: Sárbogárd - Kislók	Fejér	Hantos	1	0,7	1 403	1,0	52	0,8
26. dr. Nándorfi Zoltán Géza: Csabdi	Fejér	Bicske	1	0,7	716	0,5	51	0,8
27. Szőnyegi Tamás: Sárbogárd	Fejér		1	0,7	273	0,2	50	0,8
➤ 50-100 ha közötti (12-27.) 16 nyertes érdekeltség 19 pályázója összesen			28	19,6	21 317	14,6	1 098	17,0
28. Schubert László: Felcsút	Fejér	Bicske	1	0,7	875	0,6	42	0,6
29. Csepregi Árpád: Lajoskomárom	Fejér	Enying	1	0,7	1 259	0,9	42	0,6
30. Bodoki György: Sárbogárd	Fejér	Hantos	1	0,7	1 160	0,8	41	0,6
31. Fridrich István Milán: Csabdi	Fejér	Bicske	1	0,7	265	0,2	40	0,6
32. Anyos István: Kisláng	Fejér	Sárbogárd	1	0,7	981	0,7	35	0,5
33. Hollósi Balázs Lajos: Csabdi	Fejér	Bicske	1	0,7	666	0,5	31	0,5
34. Aszt Norbert Róbert: Mány	Fejér	Mány	1	0,7	427	0,3	30	0,5
35. Vincze András József: Sz. fehérvár	Fejér	Székesfehérvár	1	0,7	707	0,5	28	0,4
36. Mező Vidék Bt.: Szabadegyháza	Fejér	Hantos	1	0,7	915	0,6	27	0,4
37. ifj. Herczog Emil: Gánt	Fejér	Csákerény	1	0,7	239	0,2	27	0,4
38. Sárközy Károly: Sárbogárd	Fejér	Sárbogárd	1	0,7	128	0,1	23	0,3
39. Komon Ferenc: Mány	Fejér	Mány	1	0,7	371	0,3	22	0,3
40. Lajoskomáromi Tejt. Kft.: L.kom.	Fejér	Szabadhidvég	2	1,4	364	0,2	21	0,3
➤ 20 - 50 ha közötti (28-40.) 13 nyertes érdekeltség 13 pályázója összesen			14	9,8	8 357	5,7	409	6,3
➤ 10 – 20 ha közötti (41-46.) 6 nyertes érdekeltség 6 pályázója összesen			7	4,9	2 005	1,4	95	1,5
➤ 10 ha alatti (47-57.) 11 nyertes érdekeltség 11 pályázója összesen			11	7,7	1 276	0,9	63	1,0
Az 57 nyertes érdekeltség 78 pályázója mindösszesen			142	100,0	145 321	100,0	6 459	100,0

6.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Fejér megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

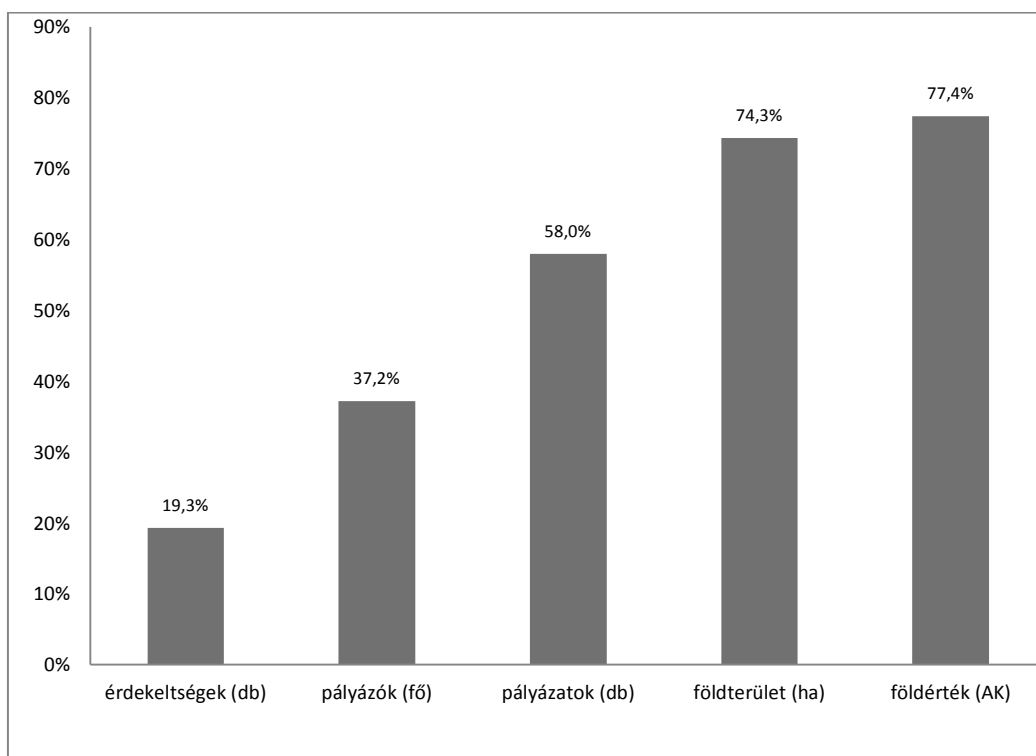
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
érdekeltségek (db)	57	11	19,3
pályázók (fő)	78	29	37,2
pályázatok (db)	142	82	58,0
földterület (ha)	6 459	4.794	74,3
földérték (Aranykorona)	145 321	112 366	77,4

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

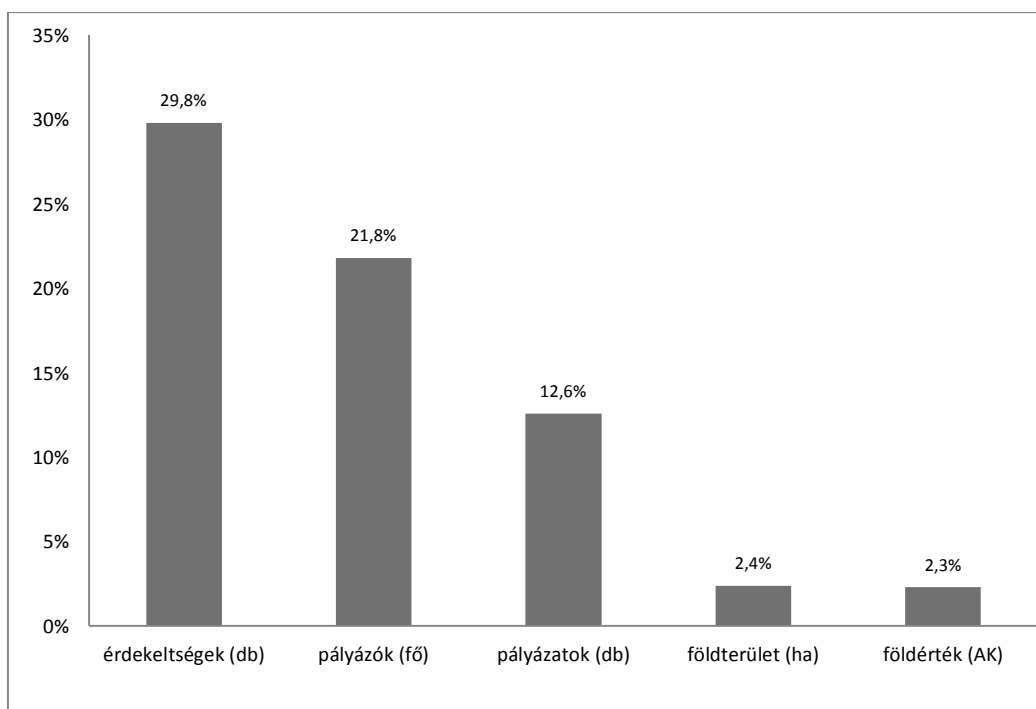
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
érdekeltségek (db)	57	17	29,8
pályázók (fő)	78	17	21,8
pályázatok (db)	142	18	12,6
földterület (ha)	6 459	158	2,4
földérték (Aranykorona)	145 321	3 281	2,3

6.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Fejér megye állami földbérleti pályázataiban

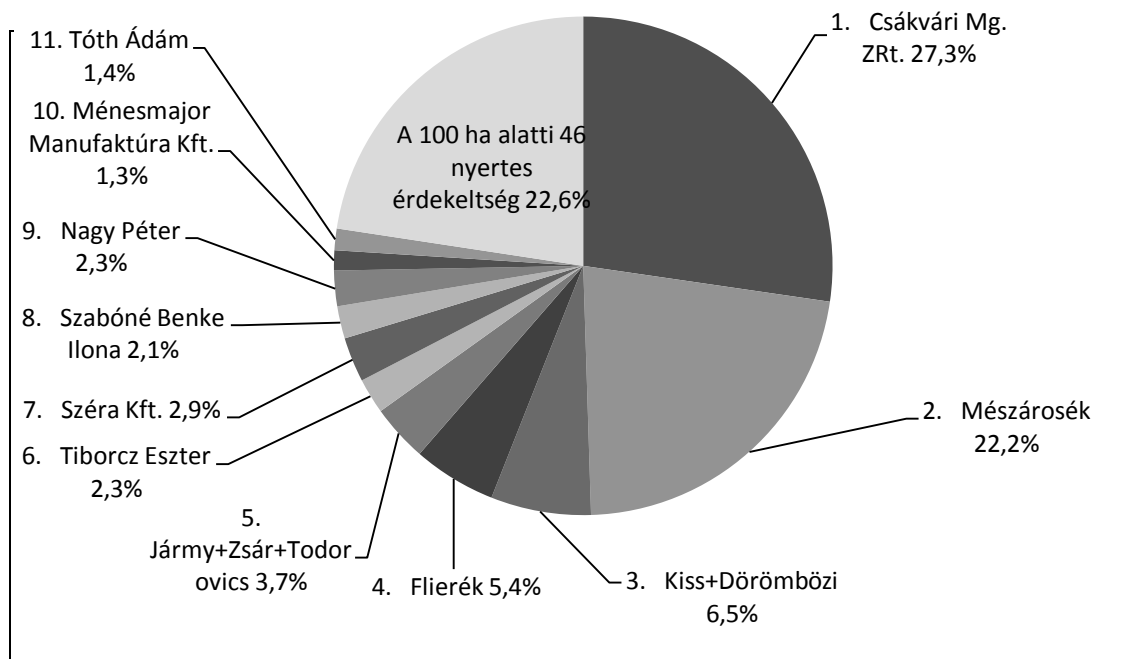
a.) A 100 ha fölötti 11 nyertes érdekeltség aránya (%)

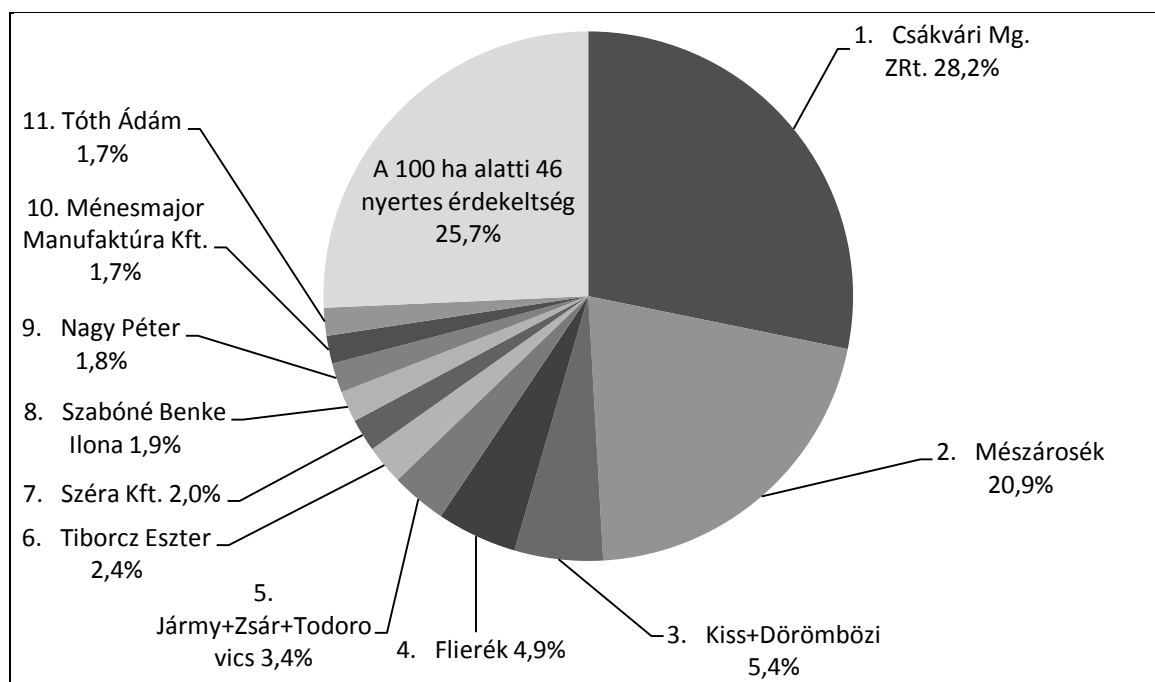
b.) A 20 ha alatti 17 nyertes érdekeltség aránya (%)

6.3. ábra: A területek és az aranykorona/föld/- érték megoszlása (%) a nyertesek között Fejér megyében

b) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 600-at, közülük azonban csupán 57 érdekeltséghez tartozó 78 pályázó volt nyertes, akikkel 142 szerződést kötött az NFA. A nyertes pályázatok száma tehát messze nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 142 külön gazdálkodó család, hanem 57 érdekeltséghez tartozó 78 pályázó műveli ezután a 6.459 ha területet!**
- A bérbe adott területek **3/4-edét**, 4.794 hektárt mindössze **11 nagy** – 100 ha fölötti – **érdekeltség** 29 pályázója 82 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 19,3%-a** tehát **az**

összes aranykorona értéknek 77,4%-át, a földterületnek pedig 74,3%-át kapta. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltségek közül pl. a felcsúti **Búzakalász 66 Kft.** és a vándorló székhelyű **Ménesmajor Manufaktúra Kft.** pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **21! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

- E legfelső „elit” kategóriában **egy pályázattal átlagosan 1.359 aranykorona** értéket illetve **58 hektárt** nyertek, ami a VM kommunikációjában szereplő 20 ha-os átlagnak közel 3-szorosa. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 23,4 AK/ha volt. A „felsőházi” 11 érdekeltséghez tartozó 29 pályázó átlagosan **pályázónként 166 ha, érdekeltségenként 438 ha** földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak közel 9- ill. 22-szerese.
- A legtöbb bérleti egységet, 30-at a **Csákvári Mg. ZRt. vezérkara**, tehát 4 család - **Antalfyék, Zimmermannék, Makráék és Tarjányiek** - családtagjai szerezték meg. Őket követi **Mészáros Lőrinc**, Felcsút polgármestere, aki cége, a **Búzakalász 66 Kft. és családtagjai, János és Beatrix** révén 26 bérleti egységhez jutott. A kormányzati kommunikációval szemben tehát **nem 56 család**, hanem 56 nyertes pályázattal csupán **5 család** kezébe került **3.156! ha** állami föld bérleti joga, ami a megyében eddig bérbe adott területnek közel fele!
- A legnagyobb terület (1.829! ha, az összterület 28,2!%-a) bérleti jogát a **Csákvári Mg. ZRt. vezérkara** és családtagjai szerezték meg, majd **Mészáros Lőrinc**, Felcsút polgármestere következik, aki cége és családtagjai révén eddig 1.326! ha állami föld bérleti jogához jutott, ami a megyében eddig bérbe adott földterületnek több mint 20!%-a. Őket – 150 hektárt meghaladó területnagysággal - sorrendben a **Kiss-Dörömbözi** páros (351! ha), **Flierék** (319! ha), a **Jármy-Zsár-Todorovics** „triumvirátus” (219 ha) és **Tiborcz Eszter** (157 ha) követi.
- E - formálisan egymástól független, de ténylegesen egymással több szálon is összeköttetésben lévő - **6 érdekeltség** összesen **4.202! ha** bérleti jogát szerezte meg, ami a megyében eddig bérbe adott összes területnek több mint **65!%-a**.
- A skála másik végén a **20 ha alatti terület** bérleti jogához jutott **17 érdekeltség**, a megyei **nyertes érdekeltségek mintegy 30!%-a**, az u.n. „alsóházi” **kis nyertesek**, az „átlagjavító propaganda-alanyok” találhatók. Ők 18 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok 13%-ával az **aranykorona értéknek mindössze 2,3!%-át, a bérbe adott területnek pedig csupán 2,4!%-át, tudták** – a „nagyok asztaláról lehulló morzsaként” – megszerezni.
- Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 182 aranykorona értéket illetve 8,8 hektárt nyertek. Az „alsóházi” 17 érdekeltség átlagosan érdekeltségenként 9,3 ha földterület bérleti jogához jutott.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **11 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „az olimpiai bajnokok”) 29 pályázója 83 nyertes pályázattal több mint 4.800 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Fejér megyében bérbe adott területek közel 75!%-át megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltségek közül pl. a felcsúti **Búzakalász 66 Kft.** és a vándorló székhelyű **Ménesmajor Manufaktúra Kft.** pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **21! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó

nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni. Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **A Csákvári Mg. Z.Rt.** - a volt és privatizált Csákvári Állami Gazdaság - **tulajdonosai, vezető tisztségviselői és rokonaik.** Ők - a helyi közvélekedés szerint - az erős helyi gazdasági, politikai érdekcsoportokkal előzetesen megállapodtak az állami földek újraosztásáról. Így a helyi gazdálkodó családok feje fölött már jóval korábban – a ráutaló jelek (a még ki sem írt területek művelésének megkezdése, más, korábbi területei művelésének „átengedése a várható új nyerteseknek”, fejlesztési pályázatok elkészítése, beruházások indítása) alapján, 2011 legelején – megtörténhetett a „magas szintű háttéralku”, megkötethetett a „legfelső szintű megállapodás”. Ennek eredményeképpen 4 település (Csákvár, Magyaralmás, Vereb, Vértesacsa) valamennyi meghirdetett földjét, Óbarokon pedig azok 1/4-ét megszerezték. Az érdekkörhöz tartozó 4 család 10 pályázója **30! bérleti szerződéssel** összesen **1.829! ha – 39.845! aranykorona értékű – területet** kapott bérbe, ami a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlagnak több mint 91%-szere. Így hozzájuk került a **Fejér megyében** eddig bérbe adott **összes terület 28,2 %-a, az összes aranykorona érték 27,3 %-a.** A megszerzett földek általában nagy, összefüggő egységeket alkotnak, (ehhez az érdekeltséghez került pl. a megyében bérbe adott legnagyobb egység, a magyaralmási 186 hektáros egybefüggő kiváló szántó is,) igen jó termőképességűek, átlagos aranykorona értékük: **21,8 Ak/ha. Az érintett 4 család (érdekeltség) és pályázók:**

- a) **Antalffyék** - Antalffy György Gábor, a ZRt. főreszvényese és rokonsága **10 szerződéssel**, összesen **716 ha – 18.095 aranykorona értékű** - gyümölcsös + szántó + rét + legelő bérletéhez jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak a 36-szorosa!** E területek átlagos aranykorona értéke **25,3 Ak/ha.** Az érintettek és a megszerzett földek (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték):

- **Antalffy György Gábor** a Z.r.t. főreszvényese, vezető tisztségviselője, **a cég volt irodaházába bejelentett „helyi” lakos (Csákvár: HU21-10057, HU21-10058, 38+92 = 130 ha szántó, összesen 2.472 aranykorona értékben);**
- **dr. Antalffy Györgyné,** a főreszvényes **Csákvárra bejelentett,** de a helyiek szerint valójában **Budapesten élő,** idős édesanyja (**Csákvár: HU21-10004, 59 ha gyümölcsös+szántó+rét, Magyaralmás: HU21-10005, 186 ha szántó, összesen 245 ha 8.330 aranykorona értékben;** a 186 hektáros birtoktömb aranykorona értéke már önmagában meghaladja a törvény által rögzített 6.000 aranykoronás felső határértéket!! Ennek nyilvánosságra kerülése komoly felháborodást keltett. Olyannyira nagy volt a visszhangja, hogy végül – úgy tűnik – az NFA kénytelen volt a döntését megváltoztatni, és a magyaralmási 186 hektáros szántó bérleti jogát az idős hölgytől visszavonni. Azt, hogy a területeket végül is ki művelte és ki szedte hasznait 2012-ben és 2013-ban, azt nem lehet tudni. Valószínűleg ugyanaz, aki a hölgy neve alatt kapta volna a területet, vagyis a Csákvári Z.r.t. érdekeltség.);
- **Nyikosné Antalffy Sarolta** családtag, **a cég volt irodaházába bejelentett „csákvári” lakos (Csákvár: HU21-10018, HU21-10019, 150 + 38 = 188 ha szántó+legelő, összesen 4.290 aranykorona értékben);**
- **dr. Pákh Gergely** vezető tisztségviselő, a helyiek szerint a főreszvényes Antalffy György Gábor féltestvére, **a cég volt irodaházába bejelentett „csákvári” lakos (Csákvár: HU21-10033, HU21-10034, HU21-10086, 78 ha szántó és 9 + 2 = 11 ha rét +legelő, Óbarok: HU21-10032, 64 ha szántó + legelő, összesen 153 ha, 4.290 aranykorona értékben).**

- b) **Zimmermannék** - Zimmermann Istvánnak, a ZRt. vezető tisztségviselőjének **Székesfehérváron** élő rokonsága **11 szerződéssel**, összesen **658 ha – 14.086 aranykorona értékű** - szántó + rét + legelő bérletéhez jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag 33-szorosa!** E területek átlagos aranykorona értéke **21,1 Ak/ha.** Az érintettek és a megszerzett földek (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték):

- **Zimmermann István Géza,** a vezető tisztségviselő fia (**Csákvár – Vértesacsa: HU21-10046, 42 ha rét + legelő, Vértesacsa: HU21-10047, 178 ha szántó + rét összesen 220 ha, 4.890 aranykorona értékben);**

- **Zimmermann Botond** családtag (*Vértesacsá*: HU21-10043, HU21-10044, HU21-10045, összesen $60 + 57 + 36 = 153$ ha szántó, 3.077 aranykorona értékben);
 - **Holmanné Zimmermann Júlia** családtag (*Vereb*: HU21-10015, HU21-10016, HU21-10017, HU21-100129, összesen $61 + 56 + 45 + 37 = 199$ ha szántó, 5.054 aranykorona értékben);
 - **Holman Gábor Mátyás** családtag (*Csákvár*: HU21-10006, 40 ha szántó, *Csákvár – Lovasberény*: HU21-10007, 46 ha szántó + legelő, összesen $40 + 46 = 86$ ha szántó + legelő, 1.070 aranykorona értékben);
- c) **Makra Róbert** fővadász, csákvári lakos **4 szerződéssel**, összesen **263 ha – 3.286 aranykorona** értékű – zömében rét + legelő művelési ágú földterület bérletéhez jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag 13-szorosa!** E területek átlagos aranykorona értéke **12,4 Ak/ha.** (*Csákvár*: HU21-10023, HU21-10024, HU21-10026, HU21-10027, $126 + 51 + 46 + 41 = 264$ ha szántó + legelő + rét, összesen 3.286 aranykorona értékben) ;
- d) **dr. Tarjányi Antal** a ZRt. cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője, *székesfehérvári* lakos, (akinek felesége a ZRt. FB. tagja) **5 szerződéssel**, összesen **192 ha – 4.378 aranykorona** értékű – szánt + rét + gyümölcsös művelési ágú földterület bérletéhez jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag mintegy 10-szerese!** E területek átlagos aranykorona értéke **22,8 Ak/ha.** (*Csákvár*: HU21-10009, HU21-10010, HU21-10011, HU21-10012, HU21-10013, $67 + 39 + 38 + 32 = 176$ ha szántó + rét + gyümölcsös, összesen 4.378 aranykorona értékben).
- **Mészáros Lőrinc** egykori gázszerező, építési vállalkozó, 2011 (a Flier János feleségével szemben 2010-ben polgármesterré választott Varga György megbuktatása) óta **Felcsút** polgármestere, a Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia elnöke²⁰⁰. Ő a helyi közvélekedés szerint szintén részese volt annak az erős helyi gazdasági, politikai érdekcsoportokkal kötött előzetes megállapodásnak, amely a helyi gazdálkodó családok feje fölött már jóval korábban – a ráutaló jelek (2011. februári cégalapítás, a majdani földszerzéssel való előzetes dicsekvés, a még ki sem írt területek művelésének megkezdése, fejlesztési pályázatok elkészítése, beruházások indítása) alapján, 2011 legelején – dönthetett az állami földek újraosztásáról. Feltehetően ennek a „magas szintű háttéralkunak”, megkötött „legfelső szintű megállapodásnak” eredményeképpen a **Mészáros családi érdekeltség** Alcsútdoboz és Vál meghirdetett földjeinek túlnyomó többségét, Kajászó és Óbarok meghirdetett földjeinek pedig mintegy 1/3-át megszerezte. Mészáros helyi információk és sajtóértesülések szerint idén áprilisban megvásárolta a Csákvári Mg. Zrt.-től azt a 11 hektáros majort, ami József főherceg egykori uradalmának majorsági központja, majd az egykori állami gazdaság göböljárasi telepének központja volt. Helyi vélekedés szerint ez is része lehetett az érdekcsoportok közti 2011 eleji földújraosztási alkunak, hiszen Mészáros már 2011 júniusában kipatterolta a földről a majorság addigi használóit, júliusban pedig kidőzeroltatta a helyiek megtermelt terményeit, és gyorsütemben karámokat építtetett. Itt, Alcsútdoboz – Göböljárásan lesz a Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia ősszel induló szakiskolájának tangazdasága – erősítette meg sajtóértesülések szerint a futballakadémia szóvivője -, melynek központja a Búzakalász 66 Kft. által megvásárolt major, földjeit pedig a földbérleti pályázaton általa elnyert – Göböljárást és a szomszédos Hatvan pusztai Orbán birtokot körülvevő – állami területek adják. Mindez nemcsak az előzetes alkukra és a major körüli földek biztos megszerzésére utalhat, hanem azt is jelezheti, hogy Mészáros a még ki sem írt pályázat állattartási feltételeit és egyéb kondícióit is ismerhette. Mindenesetre az érdekkörhöz tartozó **3 pályázó** (1 cég és 2 családtag) **25! bérleti szerződéssel** összesen **1.327! ha – 31.941! aranykorona értékű – területet** kapott bérbe, ami a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlagnak több mint 67-szerese! Ezzel már önmagában túllépték az 1.200 hektáros felső területi határt. Így hozzájuk került a **Fejér megyében** eddig bérbe adott **összes terület 21 %-a, az összes aranykorona érték 22 %-a.** A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak (az átlagos blokkméret **52 ha**), kiváló termőképességűek (átlagos aranykorona értékük: **24 Ak/ha**). Mészáros Búzakalász 66 Kft.-je ugyanakkor az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályázat nélküli megbízási szerződéssel további 3 db állami földrésztet bérel.** Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító

²⁰⁰ **Ki is Mészáros Lőrinc – néhány adalék:**

<http://atlatszo.hu/2012/05/14/szarok-ra-hogy-mas-mit-mond-meszaros-lorinc-vs-ferenczi-krisztina-videointerju/>
<http://magyarnarancs.hu/narancsblog/nehez-lett-volna-nem-nekem-nyerni-a-800-millios-fecsuti-gaszszerezelo-86049>
<http://www.origo.hu/itthon/20130529-portre-meszaros-lorinc-felcsuti-polgarmesterrol-a-puskas-akademia-elnokerol.html>

helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni. Mivel a Mészárosék által **korábban is művelt terület** - az MVH által közzétett területalapú támogatási adatok, a 2011-ben általuk felvett több mint 3,5 millió forintos támogatási összeg alapján - további több mint **60 hektárra tehető**, ezért a becsült területük **most már akár az 1.500! hektárt is meghaladhatja**. Az érdekkörhöz tartozó **3 pályázó**:

- a) **Búzakalász 66 Felcsút Mg. Kft., a felcsúti** cég, amelyet alig egy évvel ezelőtt, 2011 februárjában – a helyiek által feltételezett háttér-megállapodásokat követően - alapítottak, a Mészáros és Mészáros családi építőipari vállalkozás tulajdona. Helyi információk szerint területeihez részben a Csákvári Mg. Zrt. vezérkarával történt háttér-megállapodás révén jutott. A helyiek szerint már az alapítást követően (2011 tavaszán) erős gépesítésbe kezdett, és – mint hírlík erős bankárháttérrel – a futballakadémia tangazdasági fejlesztése mellett nagy sertéstelep beruházást is indít. **(Alcsútdoboz: HU21-10019, HU21-10082, HU21-10101, HU21-10103, HU21-10104, HU21-10105, HU21-10106, HU21-10107, HU21-10111, HU21-10113, HU21-10114, HU21-10115, HU21-10116, HU21-10117, HU21-10118, 138 + 133 + 97 + 61 + 54 + 50 + 49 + 43 + 36 + 26 + 26 + + 20 + 14 + 10 + 1 = 731 ha szántó + rét + legelő, Kajászó: HU21-10102, HU21-10110, 33 + 17 = 50 ha szántó, Óbarok: HU21-10096, 66 ha szántó, Vál: HU21-10041, HU21-10109, HU21-10112, 91 + 40 + 6 = 137 ha gyümölcsös + szántó + rét + legelő, összesen 1.010 ha, 24.959 aranykorona értékben).**
 - b) **Mészáros János**, a polgármester testvére, építési vállalkozásának társtulajdonosa, **felcsúti** lakos **(Szár: HU21-10100, 78 ha legelő + nádas, Vál: HU21-10042, 139 ha szántó + rét + legelő, HU21-10108, 6 ha gyümölcsös, összesen 223 ha, 4.025 aranykorona értékben).**
 - c) **Mészáros Beatrix**, a polgármester lánya vagy felesége (az NFA honlapján közzétett adatokból egyértelműen nem derül ki), **felcsúti** lakos **(Kajászó: HU-10049, összesen 94 ha szántó, 2.959 aranykorona értékben).**
- **Kiss Árpád és Dörömbözi József** kápolnásnyéki illetve agárdi lakosok. **Kiss Árpád** nádarató, tetőfedő, építési vállalkozó, **kápolnásnyéki lakos**, aki - helyi információk szerint - korábban nem gazdálkodott, mezőgazdasági eszközei nincsenek. A helyiek úgy tudják, nem is ő fogja a megszerzett állami földeket – a Kajászon bérbe adott területek 2/3-át, összesen **285 ha szántót** – megművelni, hanem **Dörömbözi József agárdi** illetőségű, 800 ha-os nagygazda, **L. Simon László** államtitkár, országgyűlési képviselő szomszédja, aki ezt az értesülést a sajtó (Origo) érdeklődésére meg is erősítette. Ő maga szintén bérbe kapott **Seregélyesen 66 ha szántó + legelőt**. Ugyancsak helyi forrásokból és sajtóértesülésekből származik az az információ is, hogy Kiss Árpád (Vándor utca 33/a.) korábban - helyben köztudottan - annak a **Farkas Imrének** volt **kápolnásnyéki telekszomszédja** (Vándor utca 31.), aki a **VM** korábbi közigazgatási államtitkáráként felügyelte a Nemzeti Földalapot, és elnöke a Birtokpolitikai Tanácsnak. Az általuk **3 bérleti szerződéssel** **(Kajászó: HU21-10063, HU21-10064, 141 + 144 = 285 ha szántó, 8.194 aranykorona értékben valamint Seregélyes: HU21-10066, 66 ha szántó + legelő, 1.212 aranykorona értékben)** megszerzett **351 ha** a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlagnak több mint 14-szerese! Ez a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület 6,6 %-a, az összes aranykorona érték 7,7 %-a. A bérbe kapott földek a bérbe adott területek között a legnagyobb, összefüggő egységek közé tartoznak, kiváló termőképességűek, átlagos aranykorona értékük magas: **26,8 AK/ha**. (A terület tehát – a VM arrogáns megjegyzésével szemben, hogy „a nád is haszonnövény” – nem nádas, hanem kiváló termőképességű kajászoí szántó **(28,8 AK/ha)** és kis részben seregélyesi szántó + legelő **(18,4 AK/ha)** !)
 - **Flier János** eredeti szakmája szerint autóvillamossági szerelő, vállalkozó, közvetlen befolyású korábbi szerepvállalással az első Orbán-kormány által privatizált 12 állami gazdaság egyikében, a Herceghalmi Kísérleti Gazdaság (HKG) Rt-ben (1999-től előbb a HKG igazgatósági tagja, majd 2001-ben Bognár Sándor vezérigazgatóval – akitől Lévai Anikó még abban az évben első 50 hektáros felcsúti földjét vásárolta - a gazdaságot privatizálta). Ő - helyi információk és sajtóértesülések szerint - a miniszterelnök feleségének bicskei földtulajdonos-társa, földjeinek művelője. Annak idején a polgári körök szervezője, a Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia egyik fő támogatója. Felesége a helyi Fidesz elnöke, a 2010-es önkormányzati választásokon a FIDESZ-KDNP polgármester-jelöltje, aki csak néhány szavazattal maradt alul riválisával, az akkor polgármesterré választott, majd 2011-ben megbuktatott Varga Györggyel szemben. **Flier János és családtagjai** Felcsúton az eddig bérbe adott terület 60 %-át, Száron Mészáros Jánossal megosztva az eddig kihirdetett terület 1/3-ának bérleti jogát, továbbá – a Csákvári Z.Rt. főreszvényes vezetőjével valamint a Mészáros érdekeltség Búzakalász 66 Kft-vel megosztva - Óbarok kihirdetett területeinek 1/3-át, **6 bérleti szerződéssel** összesen **319 ha - 7.929 AK** értékű - területet szereztek meg, ami a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlag 16-szorosa! Ez a Fejér

megyében eddig bérbe adott összes terület 4,9%-a, az összes aranykorona érték 5,4 %-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, kiváló termőképességűek, átlagos aranykorona értékük magas: **24,9 AK/ha**.

- a) **Flier János** felcsúti vállalkozó (**Felcsút:** HU21-10020, 98 ha szántó, **Szár:** HU21-10053, 40 ha szántó, összesen 4.081 aranykorona értékben);
 - b) **Junek (sz. Flier) Nikolett** családtag, János lánya, a Vidékfejlesztési Minisztérium munkatársa (**Felcsút:** HU21-10021, 88 ha szántó + legelő, összesen 1.790 aranykorona értékben);
 - c) **Flier Tamás** családtag, János testvére (**Óbarok:** HU21-1054, HU21-1056, 25 + 26 = 51 ha szántó + rét + legelő, összesen 832 aranykorona értékben);
 - d) **Flier Péter** családtag, János fia (**Felcsút:** HU21-10055, 42 ha szántó, összesen 1.226 aranykorona értékben).
- **dr. Jármy Miklós Zoltán, Zsár Ernő és Todorovics József tabajdi lakosok** külön-külön **Alcsútdobozon** valamint **Tabajdon** illetve együtt **Válban 4 bérleti szerződéssel** összesen **219 ha – 5.323 AK** értékű - területet szereztek meg, ami a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlag 11-szerese! Ez a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület 3,4%-a, az összes aranykorona érték 3,7%-a. A megszerzett földek kiváló termőképességűek, átlagos aranykorona értékük magas: **24,3 Ak/ha**.
 - a) **dr. Jármy Miklós Zoltán Tabajdon** élő állatorvos (Bélapátpusztai Lovasközpont és Fogadó) meg nem erősített helyi információk szerint az egyik Fideszes EP. képviselő, **Glattfelder Béla** keresztapja. Jármy dr. a felcsúti Búzakalász 66 Kft-n kívüli egyedüli nyertes **Alcsútdobozon** (**Alcsútdoboz:** HU21-10002, 43 ha szántó, összesen 493 aranykorona értékben);
 - b) **Todorovics József Tabajdon** élő családi gazdálkodó **Alcsútdobozon** **dr. Jármy Miklós Zoltánnal** **közösen** 62 ha szántó bérleti jogához jutott (**Alcsútdoboz:** HU21-10001, 62 ha szántó, összesen 1.851 aranykorona értékben). (Az ő neve az NFA honlapján nem szerepel, azonban Zsár Ernő hitelt érdemlő információi, Kajászon, a gazdafórumon, személyesen átadott, pontosítást kérő, tájékoztató levele alapján őt is szerepeltetem a jelentésben.)
 - c) **Zsár Ernő Tabajdon** élő családi gazdálkodó, Tabajdon az egyedüli nyertes (**Tabajd:** HU21-10058, 76 ha szántó, összesen 1.951 aranykorona értékben);
 - d) **dr. Jármy Miklós Zoltán és Zsár Ernő** (együtt) a felcsúti Mészáros érdekeltségeken kívüli egyedüli nyertesek **Válban** (**Vál:** HU21-10060, 38 ha szántó, összesen 1.028 aranykorona értékben).
 - **Tiborcz Eszter csabdi** lakos. Egyik testvére – **Tiborcz István** ügyvéd – a Közgép egyik leányvállalatának, az E-OS Innovatív Zrt-nek az igazgatója,²⁰¹ a miniszterelnök veje. Másik testvére – **Tiborcz Péter** – 2006-2010 között a Fejér Megyei Közgyűlés fideszes alelnöke, jelenleg az NFM tanácsadója. A hölgy a bicskei földek több mint felének – összesen 157 ha területnek – a bérleti jogát szerezte meg (**Bicske:** HU21-10036, HU21-10037, HU21-10038, HU21-10039, 28 + 29 + 41 + 59 = **157 ha** szántó + rét, **összesen 3.343 aranykorona (21,3 Ak/ha) értékben**). Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag 8-szorosa!**, a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület **2,4 %-a, az összes aranykorona érték 2,3 %-a**. Bár az elnyert földek közigazgatásilag Bicskén találhatók, a valóságban a nyertes családjának tulajdonában lévő, Csabdi-Tükröspusztán, Pálffy gróf egykori – ősparkot, 40 hektáros földterületet és uradalmi istállót magába foglaló - birtokán működő **Tiborcz lovasklub** közvetlen szomszédságában terülnek el. Honlapja szerint a birtokon bértartással, tereplovagoltatással foglalkoznak, de az ősparkban mini vadspark is működik, és az idei fejlesztési tervekben tó, szökőkút, tenispálya, szaunavilág építése, vagyis egy szabadidőpark létrehozása szerepelt. Bár a közelben van egy - szintén a Tiborcz család tulajdonában lévő, kétszemélyes szobákkal és uszodával rendelkező - panzió is, ám a látogatók helybeni elszállásolásának megoldását is tervezik.
 - **Széra Kft: sárbogárdi** illetőségű cég, amely állattartással nem foglalkozik, több száz ha-on gazdálkodik, és a Sárbogárdon meghirdetett igen magas földértékű, kiváló termőképességű és egyúttal legnagyobb blokk, összesen 132 ha - az itt meghirdetett terület közel felének - bérleti jogát szerezte meg. Mindezt több pályázó - egyebek mellett például egy közismert sárbogárdi állattartó családi gazdálkodó - előtt. (**Sárbogárd:** HU21-10097, **132 ha** szántó + kivett út, összesen **4.246 AK (32,2 Ak/ha)** értékben). Ez a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlag közel 7-szerese!, a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület 2,0 %-a, az összes aranykorona érték 2,9 %-a. A fent említett 60 hektáron, 100 őshonos

²⁰¹ **Tiborczék:** <http://atlatszo.hu/2012/07/27/talpalatnyi-fold-vi-tiborcz-most-nem-panaszkozhat/>

magyar szürkét és magyar bivalyt tartó, állattenyésztéssel és génmegőrzéssel is foglalkozó, helyi családi gazdálkodó viszont egy mindössze 23 ha-os, igen rossz (5,7! AK/ha értékű), alig használható, mocsaras rét-legelő területhez jutott (*Sárbogárd*: HU21-10135, 22,6 ha rét+legelő+mocsár, 127,6 AK értékben). Az illető pályázó komoly erőfeszítéseket tett azért, hogy saját pályázati anyagába betekintést kapjon, de az NFA megyei irodájánál minden alkalommal elutasították.

- **Szabóné Benke Iлона: sárkeszi** lakos, Székesfehérváron a legnagyobb – 124 ha-os - blokk bérleti jogát szerezte meg, ami az eddig Székesfehérváron bérbe adott területek közel 2/3-a. (*Székesfehérvár*: HU21-10235, **124 ha** szántó + kivett út, **3.007 aranykorona (24,3 Ak/ha) értékben**). Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag több mint 6-szorosa!**, a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület **1,9 %-a**, az összes aranykorona érték **2,1 %-a**.
- **Nagy Péter abai** lakos, a helyi információk szerint a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) korábbi alelnökének, jelenlegi elnökének, **Nagy János**nak az unokaöccse, aki már korábban elújságolta, hogy nyerni fog a földbérleti pályázaton. És valóban, két településen is egyedülként nyert összesen 115 ha kiváló földminőségű, nagy termőképességű szántóterületet. (*Káloz*: HU21-10048, 93 ha szántó, *Sárszentágota*: HU21-10070, 22 ha szántó, összesen **115 ha, 3.362 AK (29,8 Ak/ha) értékben**), ami a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlag közel 6-szorosa!, a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület 1,8 %-a, az összes aranykorona érték 2,3 %-a. A pályázó szülei, dr. Nagy Péter (az NFA alelnök Nagy János testvére) és dr. Nagy Péterné – a 2011-es SAPS támogatás alapján – több, mint 250 ha területet művelnek, így a család a most bérbe vett területtel együtt immár 378 ha-on gazdálkodik. A kálozi gazdákat és a környék legismertebb állattartó gazdaságát szorították ki a földszerzés lehetőségéből.
- **Ménésmajor Manufaktúra Kft.**: székhelyét 2011. 09. 15. óta harmadszor változtató, mindig a kiszemelt földterület 20 km-es körzetén belülre helyező cég. Tulajdonosa és ügyvezetője az a 27 éves **Vízi Dániel**, aki egyúttal a Hantoson – a korábban a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft. által bérelt területekből – 27 ha állami föld bérleti jogához jutott, építési profilú, mezőgazdasági tevékenységgel nem rendelkező Mező Vidék Bt. (2432 Szabadegyháza, Than Károly út 4. fszt. 2.) képviselőre jogosult belfelügyelője. A Ménésmajor Manufaktúra Kft. azonos cégjegyzékszám (Cg. 07-09-008339) **2011. 09. 15-ig Mezőfalva – Nagysísmánd** székhellyel **MEZŐ-CAPITAL Kft.** néven szerepelt, melynek tulajdonosa a Mezőfalva Invest, a 2001-ben a Mezőfalvi Állami Gazdaság privatizációjában kulcsszerepet játszó cég volt (vezérigazgató: **Helmüt Gsuk**, a privatizált és a **Dorogi Árpád** nevével fémjelzett, az agrárkasszából az 5. legtöbb támogatást kiemelő GSD csoporthoz tartozó **Mezőfalvi Mg. Zrt.** tulajdonosa (vezérigazgató: **Zászlós Tibor**, az Agrárkamara megyei elnöke és a mezőgazdaságért felelős országos alelnöke)). Ekkor nevét **Ménésmajor Manufaktúra Kft-re** változtatta, székhelyét **Adonyba** helyezte át (2457 Adony, Kossuth L. u. 23.), és innen pályázva 2012. 02. 01-én Perkátán és Rácalmásra összesen 45 ha állami föld bérleti jogát szerezte meg. A sikeres akciót követően 2012. 10. 01-től székhelyét ismét megváltoztatta, **Székesfehérvárra** helyezte át (8000 Székesfehérvár, Havranek J. u. 20. 2/2.), és innen beadott pályázatával 2013. 02. 15-én Székesfehérváron és Lovasberényben összesen újabb 68 ha állami földbérlethez jutott. Meg sem várva azonban a pályázat eredményét, 2012. 11. 09-én székhelyét ismét megváltoztatta, és **Szabadegyházára**, a már említett, ugyancsak Vízi Dániel nevével fémjelzett érdekeltségi körhöz tartozó **Mező Vidék Bt**-vel azonos címre (2432 Szabadegyháza, Than Károly út 4. fszt. 2.) helyezte át, ahonnan újabb 5 pályázatot nyújtott be, de most már a Hantoson meghirdetett állami földekre. **A cég példája a pályázati rendszer több súlyos problémájára is rámutat.** A 20 km-es határ pl. székhely-áthelyezéssel könnyedén teljesíthető. Másrészt a pályázat kiírója láthatóan nem kíséri figyelemmel, hogy a cég székhelye ott van-e még, ahonnan jogosult volt pályázni, illetve azt sem ellenőrzi, hogy más székhellyel nyert-e már máshol, esetleg más megyében is az állami földbérleti pályázatokon. A cég ennek következtében tehát **2 székhelyről**, összesen 5 nyertes pályázattal **113 ha, 1 965 AK** értékű, zömében szántó művelési ágú állami föld bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlag közel 6-szorosa!, a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület 1,7 %-a, az összes aranykorona érték 1,3 %-a. (*Lovasberény*: HU21-10216, 38 ha szántó, *Perkát*: HU21-10077, 25 ha szántó, *Rácalmás*: HU21-10068, 20 ha szántó, *Székesfehérvár*: HU21-10224, 14 ha szántó + legelő, HU21-10238, 16 ha szántó, összesen **113 ha** szántó + legelő, átlagos földérték: 17,4 AK/ha). A Kft. az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **18 db** állami földrészletet bérel. Ezek közül **Gárdonyban** 2 db, **Móron** 12 db, **Nagykarácsonyban** 1 db és **Sárbogárdon** 3 db található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező

bírószági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

- **Tóth Ádám felcsúti** lakos a Felcsúton meghirdetett legnagyobb blokk, összesen 108 ha bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott 20 ha-os országos átlag több mint 5-szöröse!, a Fejér megyében eddig bérbe adott összes terület 1,7 %-a, az összes aranykorona érték 1,4 %-a. (**Felcsút:** HU21-10040, **108 ha** szántó + legelő, összesen **1.998 AK (18,5 Ak/ha)** értékben)

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

A helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek helyzetét jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **6.3. táblázat** és a **6.4. ábra**.

6.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma (db)		területe (ha)	
	összes	helyiek	összes	helyiek
1. Alcsútdoboz	17	-	862	-
2. Besnyő	1	-	12	-
3. Bicske	11	-	394	-
4. Bodajk	2	-	28	-
5. Csákberény	1	-	27	-
6. Csákvár*	20	12	1 049	729
7. Daruszentmiklós	1	-	17	-
8. Előszállás	4	-	97	-
9. Enying	2	1	48	6
10. Felcsút	6	6	387	387
11. Hantos	8	1	433	53
12. Isztimér	3	2	81	15
13. Kajászó	5	-	429	-
14. Káloz	1	-	93	-
15. Kisláng	1	1	4	4
16. Lepsény	1	1	4	4
17. Lovasberény	1	-	38	-
18. Magyaralmás	1	-	186	-
19. Mány	3	3	65	65
20. Mór	1	-	8	-
21. Nagymarás	1	-	6	-
22. Nagyvenyim	1	1	4	4
23. Óbarok	6	-	234	-
24. Pázmánd-Vereb	1	1	10	10
25. Perkáta	1	-	25	-
26. Pusztaszabolcs	1	1	3	3
27. Rácalmás	1	-	20	-
28. Sárbogárd	7	3	306	161
29. Sárszentágota	2	1	29	7
30. Seregélyes	1	-	66	-
31. Szabadbattyán	1	-	7	-
32. Szabadhidvég	4	1	151	60
33. Szár	2	-	118	-
34. Székesfehérvár	5	4	200	77
35. Tabajd	1	1	76	76
36. Vajta	3	3	95	95
37. Vál	6	-	319	-
38. Vereb	4	-	198	-
39. Vértesacsa	4	-	332	-
A 39 település összesen	142	43	6 459	1 756

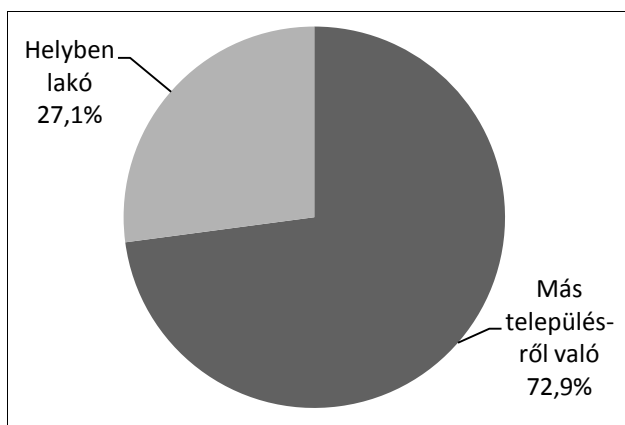
*: a fiktív helyi lakcímmel (a Csákvári Mg. Zrt. irodaházába bejelentett) pályázókkal együtt

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

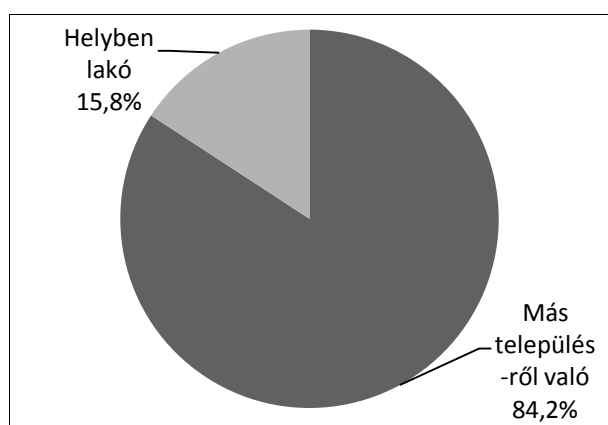
- A **39 település közül mindössze 17** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég, míg 22 település, az érintett települések több mint fele semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesül az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 142 elnyerhető egységből **43 (30,1%)**, a teljes bérbe adott 6 459 ha földterülethől pedig **1 756 ha (27,1%)** került **helyi lakosokhoz**. Miután azonban Csákvár esetében dr. Antalffy Györgyné bizonyosan nem helyi lakos, továbbá több esetben a beírt lakcím nem lakóhely, hanem a Csákvári Zrt. egykori irodaházának címe, ezért ezek esetében az adatokat korrigálva a teljes földterületből csupán 1027 ha, azaz **15,8 %** került helyi lakosokhoz (**6.4. ábra**). Ha „gazdálkodó” alatt a szó igazi értelmében vett gazdát értünk, és nem számítunk ide pl. milliárdos építési vállalkozót, akkor ez az arány még rosszabb.

6.4. ábra: A helyi lakosok és cégek által elnyert földterületek aránya Fejér megyében

a) bevallott lakcím vagy telephely-cím alapján

b) fiktív vagy igazolhatóan hamis címek kizárásával

Összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek csupán mintegy 1/4-ét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a 3/4-ed részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől. Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a pályázatokban más esetekben is itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 6.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok egyáltalán nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földbérleti pályázatok által érintett **39 település** közül **22! településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések több mint fele tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 20 vesztes településen 75 bérleti egységben összesen **3.542! ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**.
- A **legnagyobb vesztesek** olyan települések - mint pl. *Alcsútdoboz, Bicske, Kajászó, Magyaralmás, Óbarok, Szár, Vál, Vereb* vagy éppen *Vértesacsá*, - amelyeken nagy, 100 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe, és ráadásul közülük jó néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

6.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Alcsútdoboz	18	888
2. Kajászó	5	429
3. Bicske	11	394
4. Vértesacsá	4	332
5. Vál	6	319
6. Óbarok	6	234
7. Vereb	4	198
8. Magyaralmás	1	186
9. Szár	2	118
10. Előszállás	4	97
11. Káloz	1	93
12. Seregélyes	1	66
13. Lovasberény	1	38
14. Bodajk	2	28
15. Csákberény	1	27
16. Perkáta	1	25
17. Rácalmás	1	20
18. Daruszentmiklós	1	17
19. Besnyő	1	12
20. Mór	1	8
21. Szabadbattyán	1	7
22. Nagykarácsony	1	6
A 22 vesztes település összesen	75	3 542

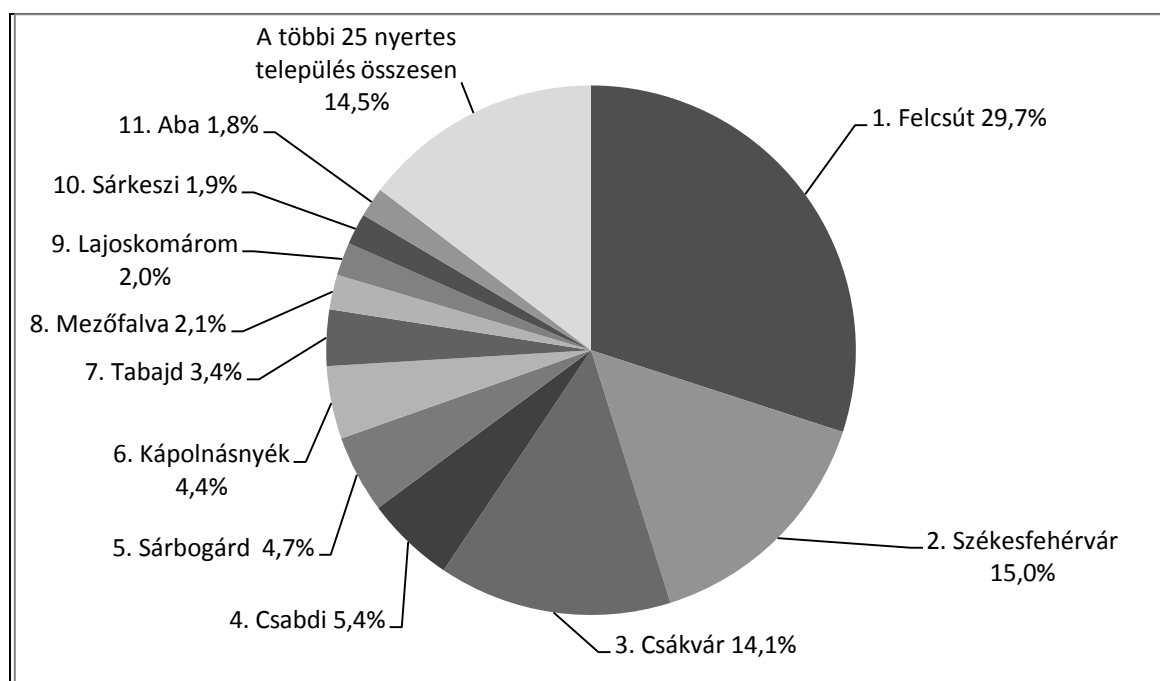
A 6.5. táblázat és a 6.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

6.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása Fejér megyében

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		területe összes (ha)	arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Felcsút	37	1 900,1	29,7	29,7
2. Székesfehérvár	22	972,1	15,0	44,7
3. Csákvár	13	915,1	14,1	58,8
4. Csabdi	10	351,4	5,4	64,2
5. Sárbogárd + Nagyhörcsögpuszta	6	304,5	4,7	69,9
6. Kápolnásnyék	2	284,7	4,4	74,3
7. Tabajd	4	218,9	3,4	77,7

8. Mezőfalva	5	136,0	2,1	79,8
9. Lajoskomárom	4	133,3	2,0	81,8
10. Sárkeszi	1	123,5	1,9	83,7
11. Aba	2	114,9	1,8	85,5
12. Vajta	3	94,8	1,5	87,0
13. Nagyvenyim	2	91,0	1,4	88,4
14. Cece	4	79,9	1,2	89,6
15. Sárszentágota	2	74,8	1,1	90,7
16. Soponya	1	67,9	1,0	91,7
17. Bakonycsérnye	1	66,0	1,0	92,7
18. Agárd	1	65,5	1,0	93,7
19. Mány	3	64,7	1,0	94,7
20. Herceghalom	1	63,6	0,9	95,6
21. Szabadhidvég	1	59,6	0,8	96,4
22. Hantos	1	52,8	0,7	97,1
23. Adony	2	45,0	0,6	97,7
24. Kisláng	2	39,3	0,5	98,2
25. Szabadegyháza	1	27,3	0,3	98,5
26. Gánt	1	27,1	0,3	98,8
27. Mór	1	19,7	0,2	99,0
28. Isztimér	2	14,7	0,2	99,2
29. Iváncsa	1	12,1	0,1	99,3
30. További 7 település 10 ha alatt	7	43,2	0,7	100,0
A 36 nyertes település összesen	142	6 459,8	-	100,0

6.5. ábra: A Fejér megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A táblázatban szereplő adatok és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A területek közel **60!**-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók mindössze **3! településről** kerülnek ki.
- Közülük nyertes pályázói (Mészáros Lőrinc cége, a Búzakalász 66 és családtagjai 1.327 ha, Flier János és családtagjai 319 ha, Tóth Ádám 108 ha, Friedmanék 87 ha, Schubert László 42 ha és Szilágyi János 17 ha) révén **Felcsút** messze kimagaslik.²⁰² A 142-ből nyertes 37 pályázatával

²⁰²Az abszolút győztesről és nyertes pályázóiról pl.: <http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=628742>

megszerezte több mint **1.900 hektárnyi** állami földterület 20 éves bérleti jogát, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **1/3-a**.

- De hasonló „lobbierővel” szerepel **Csákvár** és **Székesfehérvár** is, amelyek a maguk több mint **970 ill. 915 hektárjával** a bérbe adott földekből 15 ill. 14 %-ban részesültek.
- A bérbe adott területek 2–5 %-át, azaz **100-400 hektár** föld bérleti jogát csökkenő sorrendben **Csabdi, Sárbogárd, Kápolnásnyék, Tabajd, Mezőfalva, Lajoskomárom, Sárkeszi** és **Aba**, míg 100 hektár alatti földterület bérleti jogát további 25 település pályázói nyerték.

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Fejér megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok (2013. szeptember 1-i állapot)

❖ 1.200 ha fölötti nyertes érdekkörök, érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) A Csákvári Mg. ZRt. vezérkara és rokonsága által elnyert állami földbérletek							
➤ Antalfy György Gábor, a ZRt. főreszvényese és rokonsága							
• Antalfy György Gábor, a Zrt. főreszvényese, vezető tisztségviselője (8083 Csákvár, Rákóczi u. 38., a Zrt. irodaháza))							
HU21-10057	Fejér	Csákvár	37,7	588,4	15,6	szántó	2012.02.01.
HU21-10058	Fejér	Csákvár	92,4	1 883,6	20,4	szántó	2012.02.01.
• dr. Antalfy Györgyné, a főreszvényes Budapestben élő, idős édesanyja (8083 Csákvár, Tamási Áron u. 2.)							
HU21-10004	Fejér	Csákvár	58,9	2 058,7	34,9	gyümölcsös, rét, szántó,	2012.02.01
HU21-10005	Fejér	Magyaralmás	186,0	6 271,2	33,7	szántó	2012.02.01
• Nyikosné Antalfy Sarolta, családtag (8083 Csákvár, Rákóczi u. 38)							
HU21-10018	Fejér	Csákvár	149,8	3 442,9	23,0	szántó	2012.03.07.
HU21-10019	Fejér	Csákvár	37,7	847,2	22,5	szántó, út, legelő	2012.02.01.
• dr. Pákh Gergely vezető tisztségviselő, a főreszvényes Antalfy György Gábor féltestvére (8083 Csákvár, Rákóczi u. 38)							
HU21-10033	Fejér	Csákvár	78,1	1 555,0	19,9	szántó	2012.02.10.
HU21-10034	Fejér	Csákvár	9,0	296,6	33,0	rét	2012.02.01.
HU21-10086	Fejér	Csákvár	2,2	35,0	15,6	legelő	2012.03.23.
HU21-10032	Fejér	Óbarok	63,6	1 116,3	17,5	szántó, legelő	2012.02.01.
Antalfyék összesen			715,4	18 094,9	25,3	szántó, rét, legelő, gyümölcsös, út	2012.02.01- 03.23.
➤ Zimmermann Istvánnak, a ZRt. vezető tisztségviselőjének Székesfehérváron élő rokonsága (8000 Székesfehérvár, Tőhötöm u. 6.)							
• Zimmermann István Géza, a vezető tisztségviselő fia (8000 Székesfehérvár, Tőhötöm u. 6.)							
HU21-10046	Fejér	Csákvár-Vértesacsca	41,9	925,7	22,1	rét, legelő	2012.02.01.
HU21-10047	Fejér	Vértesacsca	178,3	3 963,9	22,2	szántó, rét	2012.02.01.
• Zimmermann Botond, családtag (8000 Székesfehérvár, Tőhötöm u. 6.)							
HU21-10043	Fejér	Vértesacsca	60,3	1 128,3	18,7	szántó	2012.02.01.
HU21-10044	Fejér	Vértesacsca	36,3	759,1	20,9	szántó, legelő	2012.02.01.
HU21-10045	Fejér	Vértesacsca	57,0	1 189,2	20,9	szántó	2012.02.01.
• Holmanné Zimmermann Júlia, családtag (8000 Székesfehérvár, Tőhötöm u. 6.)							
HU21-10015	Fejér	Vereb	44,6	1 215,4	27,2	szántó	2012.02.01.
HU21-10016	Fejér	Vereb	55,7	1 491,0	26,8	szántó, legelő, út	2012.02.01.
HU21-10017	Fejér	Vereb	61,0	1 473,9	24,2	szántó	2012.02.01.
HU21-10029	Fejér	Vereb	37,0	869,6	23,5	szántó	2012.02.01.
• Holman Gábor Mátyás, családtag (8000 Székesfehérvár, Álmos vezér u. 12.)							
HU21-10006	Fejér	Csákvár	39,6	522,8	13,2	szántó	2012.02.01.
HU21-10007	Fejér	Csákvár-Lovasberény	45,9	547,1	11,9	legelő, szántó	2012.02.01.
Zimmermannék összesen			657,6	14 086,0	21,4	szántó, rét, legelő, út	2012.02.01.
➤ Makra Róbert, a ZRt. fővadásza (8083 Csákvár, Sashegy-dűlő 003325)							
HU21-10023	Fejér	Csákvár	125,7	1 049,9	8,4	szántó, legelő, kivett árok	2012.03.07.
HU21-10024	Fejér	Csákvár	45,8	559,1	12,2	legelő	2012.02.01.
HU21-10026	Fejér	Csákvár	40,8	458,8	11,3	legelő	2012.02.01.
HU21-10027	Fejér	Csákvár	50,9	1 218,0	23,9	rét	2012.02.01.
Makra összesen			263,2	3 285,8	12,5	szántó, rét, legelő, kivett árok	2012.02.01- 03.07.
➤ dr. Tarjányi Antal a ZRt. cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője (8000 Székesfehérvár, Gyümölcs u. 23. 4/8.)							
HU21-10009	Fejér	Csákvár	32,1	1 048,5	32,7	gyümölcsös	2012.02.01.
HU21-10010	Fejér	Csákvár	38,9	848,6	21,8	szántó, rét, árok	2012.02.01.
HU21-10011	Fejér	Csákvár	38,3	1 254,0	32,7	rét, út	2012.02.01.
HU21-10012	Fejér	Csákvár	67,0	951,4	14,2	szántó	2012.02.01.
HU21-10013	Fejér	Csákvár	16,0	275,0	17,2	szántó, legelő, út	2012.02.01.
dr. Tarjányi összesen			192,3	4 377,5	22,8	gyümölcsös, szántó, rét, legelő, út, árok	2012.02.01.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
Csákvári Mg. ZRt. vezérkar össz.			1.828,5	39 844,2	21,8	szántó, rét, legelő, gyümölcsös, út, árok	2012.02.01- 03.23.
2.) Mészáros Lőrinc gázszerező, vállalkozó, Felcsút polgármestere cége és családtagjai által elnyert állami földbérletek							
• Búzakalász 66 Felcsút Mg. Kft. Mészáros Lőrinc 2011-ben alapított cége (8086 Felcsút, Rákóczi út 63., 8086 Felcsút, Fő u. 65.: a Mészáros és Mészáros Kft. címe)							
HU21-10019	Fejér	Alcsútdoboz	25,6	444,9	17,4	szántó, nádas, legelő	2012.04.11.
HU21-10041	Fejér	Vál	90,5	1 570,4	17,4	szántó, legelő	2012.02.01.
HU21-10082	Fejér	Alcsútdoboz	0,5	1,4	2,8	legelő	2012.02.01.
HU21-10096	Fejér	Óbarok	66,1	1 876,9	28,4	szántó	2012.02.01.
HU21-10101	Fejér	Alcsútdoboz	60,8	1 745,4	28,7	szántó	2012.03.23.
HU21-10102	Fejér	Kajászó	32,9	827,8	25,1	szántó	2012.02.10.
HU21-10103	Fejér	Alcsútdoboz	36,1	1 088,5	30,1	szántó	2012.03.23.
HU21-10104	Fejér	Alcsútdoboz	49,1	1 268,0	25,8	szántó	2012.03.23.
HU21-10105	Fejér	Alcsútdoboz	9,8	314,0	32,1	szántó	2012.03.23.
HU21-10106	Fejér	Alcsútdoboz	49,5	943,0	19,0	szántó, legelő	2012.03.23.
HU21-10107	Fejér	Alcsútdoboz	54,3	1 227,7	22,6	szántó	2012.03.23.
HU21-10109	Fejér	Vál	39,8	692,7	17,4	szántó	2012.02.10.
HU21-10110	Fejér	Kajászó	17,2	418,3	24,3	szántó	2012.02.10.
HU21-10111	Fejér	Alcsútdoboz	133,0	2 837,6	21,3	szántó	2012.04.04.
HU21-10112	Fejér	Vál	6,2	65,2	10,5	legelő, gyümölcsös, szántó	2012.02.10.
HU21-10113	Fejér	Alcsútdoboz	43,1	817,2	19,0	szántó, legelő	2012.03.23.
HU21-10114	Fejér	Alcsútdoboz	97,6	2 980,0	30,5	szántó	2012.02.10.
HU21-10115	Fejér	Alcsútdoboz	26,0	789,6	30,4	szántó	2012.02.10.
HU21-10116	Fejér	Alcsútdoboz	19,8	158,4	8,0	rét, legelő	2012.02.10.
HU21-10117	Fejér	Alcsútdoboz	137,6	4 777,8	34,7	szántó	2012.03.07.
HU21-10118	Fejér	Alcsútdoboz	14,3	114,4	8,0	legelő	2012.02.10.
Búzakalász 66 Mg. Kft.			1 009,9	24 959,0	24,7	gyümölcsös, szántó, rét, legelő, nádas	2012.02.01-04.11.
• Mészáros Beatrix, Mészáros Lőrinc lánya (8086 Felcsút, 0311 hrsz)							
HU21-10049	Fejér	Kajászó	94,1	2 956,7	31,4	szántó	2012.02.01.
Mészáros Beatrix			94,1	2 956,7	31,4	szántó	2012.02.01.
• Mészáros János, Mészáros Lőrinc testvére és üzlettársa (8086 Felcsút, Rákóczi u. 63.)							
HU21-10042	Fejér	Vál	139,3	3.048,4	21,9	szántó, legelő, rét	2012.02.01.
HU21-10100	Fejér	Szár	77,7	824,6	10,6	nádas, legelő	2012.04.11.
HU21-10108	Fejér	Vál	5,6	151,6	26,9	gyümölcsös	2012.03.23.
Mészáros János			222,6	4 024,6	18,1	gyümölcsös, szántó, legelő, rét, nádas	2012.02.01-04.11.
Mészárosék mindösszesen/átlag			1 326,6	31 940,3	24,1	gyümölcsös, szántó, legelő, rét, nádas	2012.02.01-04.11.

❖ 300 - 1.200 ha közötti nyertes érdekltség és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Kiss Árpád kápolnásnyéki nádarató, tetőfedő, építési vállalkozó + Dörömbözi József agárdi nagygazda							
• Kiss Árpád, nádarató, tetőfedő, építési vállalkozó (2475 Kápolnásnyék, Vándor utca 33/a.)							
HU21-10063	Fejér	Kajászó	141,1	4 008,7	28,4	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10064	Fejér	Kajászó	143,5	4 185,6	29,2	szántó	2012. 02. 01.
• Dörömbözi József 500 hektáros nagygazda (2484 Agárd, Tünde u. 3.)							
HU21-10066	Fejér	Seregélyes	65,5	1 211,5	18,5	szántó, legelő	2012. 02. 06.
Kiss + Dörömbözi összesen			350,1	9 405,8	26,9	szántó, legelő	2012.02.01-02.06.
4.) Flier János autóvillamossági szerelő, vállalkozó és családja (8086 Felcsút, Fő utca 48 - 50., Kossuth Lajos utca 72.)							
• Flier János, felcsúti vállalkozó (8086 Felcsút, Fő utca 50.)							
HU21-10020	Fejér	Felcsút	97,9	3 208,7	32,8	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10053	Fejér	Szár	40,2	872,0	21,7	szántó, közösségi mintatér	2012. 02. 01.
• Junek (sz. Flier) Nikolett, János lánya, a Vidékfejlesztési Minisztérium munkatársa (8086 Felcsút, Kossuth Lajos utca 72.)							
HU21-10021	Fejér	Felcsút	88,1	1 789,7	20,3	szántó, legelő	2012. 02. 01.
• Flier Tamás, János testvére (8086 Felcsút, Fő utca 48.)							
HU21-10054	Fejér	Óbarok	25,7	462,5	18,0	rét, fás legelő, árok	2012. 02. 01.
HU21-10056	Fejér	Óbarok	25,1	369,6	14,7	szántó, legelő	2012. 02. 01.
• Flier Péter, Tamás fia (8086 Felcsút, Fő utca 48.)							
HU21-10055	Fejér	Felcsút	42,3	1 226,0	29,0	szántó	2012. 02. 01.
Flier János és családja összesen			319,3	7 928,5	24,8	szántó, rét, legelő, fás legelő, árok	2012. 02. 01.

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
5.) dr. Jármy + Zsár + Todorovics: állatorvos ill. gazdálkodók, tabajdi lakosok							
• dr. Jármy Miklós Zoltán: állatorvos (8088 Tabajd, Bélapátfuszt 110/3)							
HU21-10001	Fejér	Alcsútdoboz-Vál	43,0	492,9	11,5	szántó, legelő	2012. 02. 01.
• dr. Jármy Miklós Zoltán és Todorovics József: állatorvos ill. gazdálkodó, tabajdi lakosok együtt							
HU21-10002	Fejér	Alcsútdoboz	61,9	1 851,0	29,9	szántó	2012. 02. 01.
• Zsár Ernő: gazdálkodó (8088 Tabajd, Kossuth L. utca 62.)							
HU21-10059	Fejér	Tabajd	76,4	1 951,4	24,5	szántó	2012. 02. 01.
• dr. Jármy Miklós Zoltán és Zsár Ernő: tabajdi lakosok együtt							
HU21-10060	Fejér	Vál	37,6	1 028,1	27,3	szántó	2012. 02. 01.
dr. Jármy+ Zsár+Todorovics össz.			218,9	5 323,4	24,3	szántó, legelő	2012. 02. 01.
6.) Tiborcz Eszter Zsuzsanna (2064 Csabdi, Tükröspuszt 153.)							
HU21-10036	Fejér	Bicske	27,8	639,8	23,0	szántó, rét	2012. 02. 01.
HU21-10037	Fejér	Bicske	59,1	1 333,3	22,6	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10038	Fejér	Bicske	28,9	553,2	19,1	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10039	Fejér	Bicske	41,4	816,5	19,7	szántó	2012. 02. 01.
Tiborcz Eszter Zsuzsanna összesen			157,2	3 342,8	21,3	szántó, rét	2012. 02. 01.
7.) Széra Kft: 700 hektáros területen gazdálkodó, állattartással nem foglalkozó cég (7000 Sárbogárd, Május 1. major)							
HU21-10097	Fejér	Sárbogárd	132,2	4 246,1	32,1	szántó, kivett út	2012. 04. 11.
Széra Kft. összesen			132,2	4 246,1	32,1	szántó, kivett út	2012. 04. 11.
8.) Szabóné Benke Ilona (8144 Sárkeszi, Táncsics M. út 5.)							
HU21-10235	Fejér	Székesfehérvár	123,5	3007,0	24,3	szántó, kivett út	2013. 05. 09.
Szabóné Benke Ilona összesen			123,5	3007,0	24,3	szántó, kivett út	2013. 05. 09.
9.) Nagy Péter (5127 Aba, Vörösmarty utca 46.)							
HU21-10048	Fejér	Káloz	92,7	3 074,7	33,2	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10070	Fejér	Sárszentágota	22,3	287,2	12,9	szántó	2012. 02. 01.
Nagy Péter összesen			115,0	3 361,9	29,2	szántó	2012. 02. 01.
10.) Ménesmajor Manufaktúra Kft. (2422 Mezőfalva – Nagysismand (2011.09.15-ig azonos - Cg. 07-09-008399 - cégjegyzékszám: MEZŐ-CAPITAL Kft. néven), 2457 Adony, Kossuth u. 23.(2011.09.15-től),8000 Székesfehérvár, Havranek J. u. 20. 2/2. (2012. 10. 01-től), 2432 Szabadegyháza, Than Károly u. 4. fszt. 2. (2012. 11. 09-től))							
HU21-10068	Fejér	Rácalmás	19,7	383,1	19,4	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10077	Fejér	Perkát	25,3	710,4	28,1	szántó	2012. 02. 01.
HU21-10216	Fejér	Lovasberény	38,3	632,0	16,5	szántó	2013. 02. 15.
HU21-10224	Fejér	Székesfehérvár	14,3	78,3	5,5	szántó, legelő	2013. 02. 15.
HU21-10238	Fejér	Székesfehérvár	15,5	161,2	10,4	szántó	2013. 02. 15.
Ménesmajor Manufakt. Kft. összesen			113,1	1 965,0	17,4	szántó, legelő	2012.02.01.-2013.02.15.
11.) Tóth Ádám (8086 Felcsút, Vereczkei köz 3/b.)							
HU21-10040	Fejér	Felcsút	107,8	1 997,5	18,5	szántó, fás legelő	2012. 03. 07.
Tóth Ádám összesen			107,8	1 997,5	18,5	szántó, fás legelő	2012. 03. 07.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
12.) Térmeg György (7041 Vajta, Kossuth L. u. 5.)							
HU21-10225	Fejér	Vajta	28,2	248,6	8,8	szántó, legelő, kivett	2013. 01. 02.
HU21-10227	Fejér	Vajta	26,2	432,5	16,5	szántó	2013. 01. 02.
HU21-10228	Fejér	Vajta	40,4	727,7	18,0	szántó, rét, kivett	2013. 01. 02.
Térmeg György összesen			94,8	1 408,8	14,9	szántó, rét, legelő, kivett	2013. 01. 02.
13.) Simon-Hornok Réka (2421 Nagyvenyim, Földvári út 47.)							
HU21-10062	Fejér	Hantos	87,4	2 598,6	29,7	szántó	2013. 03. 25.
Simon-Hornok Réka összesen			87,4	2 598,6	29,7	szántó	2013. 03. 25.
14.) Fridmanék (8086 Felcsút, Rákóczi u. 7.)							
• Fridman Tamás							
HU21-10062	Fejér	Óbarok	36,5	553,4	15,2	szántó	2012. 02. 01.
• Fridman Gábor Vilmos							
HU21-10050	Fejér	Felcsút	22,3	373,1	16,7	szántó, nádas	2012. 02. 01.
HU21-10214	Fejér	Felcsút	28,3	295,2	10,4	szántó	2013. 02. 15.
Fridmanék összesen			87,1	1 221,7	14,0	szántó, nádas	2012.02.01-2013.02.15.
15.) Oláh család (Mezőfalva, Kinizsi P. u. 56.)							
• Oláh Lászlóné							
HU21-10130	Fejér	Előszállás	18,4	300,8	16,3	rét	2012. 04. 11.
• Oláh László							
HU21-10207	Fejér	Daruszentmiklós	17,5	285,2	16,4	rét	2013. 01. 12.

HU21-10209	Fejér	Előszállás	39,9	364,6	9,1	rét, legelő	2013. 03. 25.
HU21-10218	Fejér	Nagykarácsony	6,2	46,2	7,5	rét, legelő	2013. 01. 02.
Oláh család összesen			82,0	996,8	12,2	rét, legelő	2012.04.11-2013.03.25.
16.) Kuzmiczkiék (7013 Cece, Szabadság tér 11.)							
• Kuzmiczki Szilárd Roland							
HU21-10099	Fejér	Sárbogárd	36,6	987,6	27,0	szántó, rét	2012. 03. 23.
• Kuzmiczkiné Szabó Márta PJT.							
HU21-10141	Fejér	Előszállás/Alcsútdoboz	29,9	275,5	9,2	szántó, rét, legelő	2012. 03. 23.
HU21-10210	Fejér	Előszállás	8,9	62,3	7,0	legelő	2013. 04. 23.
Kuzmiczkiék összesen			75,4	1 325,4	17,6	szántó, rét, legelő	2012.03.23-2013.04.03.
17.) Barabás János (8126 Sárszentágota, Szabadság tér 5.)							
HU21-10219	Fejér	Sárszentágota	6,6	54,9	8,4	szántó, legelő	2013. 01. 02.
HU21-10248	Fejér	Hantos	68,3	1 421,7	20,8	szántó	2013. 03. 25.
Barabás János összesen			74,9	1 476,6	19,7	szántó, legelő	2013.01.02.-2013.03.25.
18.) Balázs Krisztián (2064 Csabdi, Béke u. 56.)							
HU21-10035	Fejér	Bicske	12,3	107,1	8,7	legelő	2012. 02. 01.
HU21-10052	Fejér	Bicske	20,7	339,0	16,4	szántó, legelő	2012. 02. 01.
HU21-10065	Fejér	Bicske	39,3	608,8	15,5	szántó, legelő	2012. 02. 01.
Balázs Krisztián összesen			72,3	1 054,9	14,6	szántó, legelő	2012. 02. 01.
19.) Csepregi Attila (8136 Lajoskomárom, Ozorai u. 25/b.)							
HU21-10221	Fejér	Szabadhidvég	70,6	2 003,2	28,4	szántó, rét, legelő	2013. 01. 02.
Csepregi Attila összesen			70,6	2 003,2	28,4	szántó, rét, legelő	2013. 01. 02.
20.) Kajári László (8123 Soponya, Dózsa György u. 19.)							
HU21-10098	Fejér	Sárbogárd	67,9	2 268,0	33,4	szántó	2012. 03. 23.
Kajári László összesen			67,9	2 268,0	33,4	szántó	2012. 03. 23.
21.) Bodó Balázs (8056 Bakonycsérnye, Bodó tanya 1.)							
HU21-10075	Fejér	Isztimér	66,0	471,9	7,1	szántó, legelő, gazdasági épület	2012. 02. 01.
Bodó Balázs összesen			66,0	471,9	7,1	szántó, legelő, gazdasági épület	2012. 02. 01.
22.) Kiss Gyula (8138 Szabadhidvég, Sió u. 2.)							
HU21-10222	Fejér	Szabadhidvég	59,6	1 546,7	26,0	szántó, legelő	2013. 01. 02.
Kiss Gyula összesen			59,6	1 546,7	26,0	szántó, legelő	2013. 01. 02.
23.) Márok Csaba (2242 Mezőfalva, Zrínyi út 7.) Mezőfalva polgármestere							
HU21-10246	Fejér	Hantos	54,0	1 431,0	26,5	szántó	2013. 03. 25.
Márok Csaba összesen			54,0	1 431,0	26,5	szántó	2013. 03. 25.
24.) Lakatos Huba (2434 Hantos, Hantos telep 80.)							
HU21-10240	Fejér	Hantos	52,8	1 119,6	21,2	szántó	2013. 04. 02.
Lakatos Huba összesen			52,8	1 119,6	21,2	szántó	2013. 04. 02.
25.) Szabó Zsolt (7000 Sárbogárd-Kislók, József A. u. 4.)							
HU21-10241	Fejér	Hantos	52,4	1 403,1	26,8	szántó, rét, árok	2013. 03. 25.
Szabó Zsolt összesen			52,4	1 403,1	26,8	szántó, rét, árok	2013. 03. 25.
26.) dr. Nándorfi Zoltán Géza (2064 Csabdi, Béke u. 64.)							
HU21-10008	Fejér	Bicske	50,9	716,2	14,1	szántó, legelő	2012. 02. 01.
dr. Nándorfi Zoltán Géza összesen			50,9	716,2	14,1	szántó, legelő	2012. 02. 01.
27.) Szőnyegi Tamás (7000 Sárbogárd, Köztársaság út 18.)							
HU21-10245	Fejér	Hantos	50,4	272,8	5,4	szántó	2013. 03. 25.
Szőnyegi Tamás összesen			50,4	272,8	5,4	szántó	2013. 03. 25.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
28.) Schubert László (8086 Felesút, Rákóczi u. 6/a.)							
HU21-10030	Fejér	Bicske	42,2	874,9	20,7	szántó, legelő	2012. 02. 01.
Schubert László összesen			42,2	874,9	20,7	szántó, legelő	2012. 02. 01.
29.) Csepregi Árpád (8136 Lajoskomárom, Enyingi u. 7/b.)							
HU21-10211	Fejér	Enying	42,0	1 259,3	30,0	szántó	2013. 04. 23.
Csepregi Árpád			42,0	1 259,3	30,0	szántó	2013. 04. 23.
30.) Bodoki György (7000 Sárbogárd, Tinódy u. 52.)							
HU21-10248	Fejér	Hantos	40,5	1 160,4	28,7	szántó	2013. 03. 25.
Bodoki György összesen			40,5	1 160,4	28,7	szántó	2013. 03. 25.
31.) Fridrich István Milán (2064 Csabdi, Petőfi u. 1.)							
HU21-10022	Fejér	Bicske	39,6	265,4	6,7	szántó, legelő	2012. 03. 12.
Fridrich István Milán összesen			39,6	265,4	6,7	szántó, legelő	2012. 03. 12.
32.) Ányos István (8156 Kisláng, Szent István u. 58/a.)							
HU21-10078	Fejér	Sárbogárd	35,3	981,1	27,8	szántó	2012. 02. 01.
Ányos István összesen			35,3	981,1	27,8	szántó	2012. 02. 01.
33.) Hollósi Balázs Lajos (2064 Csabdi, Szabadság u. 79.)							
HU21-10014	Fejér	Bicske	31,4	665,7	21,2	szántó	2012. 02. 01.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
Hollósi Balázs összesen			31,4	665,7	21,2	szántó	2012. 02. 01.
34.) Aszt Norbert Róbert (2065 Mány, Tánács u. 4.)							
HU21-10094	Fejér	Mány	30,3	426,9	14,1	szántó, legelő	2012. 02. 01.
Aszt Norbert Róbert összesen			30,3	426,9	14,1	szántó, legelő	2012. 02. 01.
35.) Vincze András József (8000 Székesfehérvár, Király sor 12. fsz. 1/a.)							
HU21-10236	Fejér	Székesfehérvár	28,1	707,3	25,1	szántó, legelő	2013. 01. 02.
Vincze András József összesen			28,1	707,3	25,1	szántó, legelő	2013. 01. 02.
36.) Mező Vidék Bt. (2432 Szabadegyháza, Than Károly u. 4/2.)							
HU21-10242	Fejér	Hantos	27,3	914,5	33,5	szántó	2013. 03. 25.
Mező Vidék Bt. összesen			27,3	914,5	33,5	szántó	2013. 03. 25.
37.) ifj. Herczog Emil (8082 Gánt, Kossuth u. 10.)							
HU21-10204	Fejér	Csákberény	27,1	238,5	8,8	szántó, legelő	2013. 01. 21.
ifj. Herczog Emil összesen			27,1	238,5	8,8	szántó, legelő	2013. 01. 21.
38.) Sárközy Károly (7019 Sárbogárd, Nagyhörceökpusztá 1.)							
HU21-10135	Fejér	Sárbogárd	22,6	127,6	5,7	rét, legelő, mocsár	2012. 04. 20.
Sárközy Károly összesen			22,6	127,6	5,7	rét, legelő, mocsár	2012. 04. 20.
39.) Komon Ferenc (2065 Mány, Deák F. u. 50.)							
HU21-10095	Fejér	Mány	22,3	371,1	16,6	szántó	2012. 02. 01.
Komon Ferenc összesen			22,3	371,1	16,6	szántó	2012. 02. 01.
40.) Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. (8186 Lajoskomárom, 062/44 hrsz.): a cég tulajdonosa egy bánya							
HU21-10085	Fejér	Szabadhidvég	7,7	135,4	17,5	rét	2012. 02. 01.
HU21-10132	Fejér	Szabadhidvég	12,9	228,3	17,7	szántó, legelő	2012. 04. 20.
Lajoskomáromi Tej. Kft. összesen			20,6	363,7	17,7	szántó, rét, legelő	2012. 02. 01.- 04.20.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
41.) Bodó Adrián (8060 Mór Álmós Vezér u. 1/c.)							
HU21-10128	Fejér	Bodajk	19,7	150,2	7,6	szántó, legelő, kivett árok	2012. 06. 06.
Bodó Adrián összesen			19,7	150,2	7,6	szántó, legelő, kivett árok	2012. 06. 06.
42.) Korona-Alba Kft. (8000 Székesfehérvár, Börgöndi u.53.)							
HU21-10237	Fejér	Székesfehérvár	18,7	452,1	24,2	szántó	2013. 04. 23.
Korona-Alba Kft. összesen			18,7	452,1	24,2	szántó	2013. 04. 23.
43.) Szilágyi János (8086 Felcsút, Fő út 110/a.)							
HU21-10031	Fejér	Óbarok	17,1	370,6	21,7	szánt, kivett út	2012. 02.01.
Szilágyi János összesen			17,1	370,6	21,7	szánt, kivett út	2012. 02.01.
44.) Üрге Zsolt (2065 Mány, Petőfi u. 5.)							
HU21-10202	Fejér	Isztimér	10,8	199,6	18,6	szántó, legelő	2013. 01. 02.
HU21-10229	Fejér	Isztimér	4,0	92,2	23,3	szántó	2013. 01. 02.
Üрге Zsolt összesen			14,8	291,8	19,7	szántó, legelő	2013. 01. 02.
45.) Juhász Lajos (2065 Mány, Petőfi u. 5.)							
HU21-10093	Fejér	Mány	12,1	295,7	24,4	szántó	2012. 02.01.
Juhász Lajos összesen			12,1	295,7	24,4	szántó	2012. 02.01.
46.) Rédlí Lajos (Iváncsa, Fő u. 36.)							
HU21-10073	Fejér	Besnyő	12,1	444,6	36,8	szántó	2012. 02.01.
Rédlí Lajos összesen			12,1	444,6	36,8	szántó	2012. 02.01.

2. melléklet: Fejér megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 felett	Összesen
érdekeltség (db)	11	6	13	16	7	2	2	57
pályázó (db)	11	6	13	19	10	6	13	78
szerződés (földrészlet) (db)	11	7	14	28	18	9	55	142
terület (ha)	63	95	409	1.098	968	670	3.156	6.459
aranykorona érték (AK)	1.276	2.005	8.357	21.317	23.244	17.336	71.786	145.321

7. Győr-Moson-Sopron megye

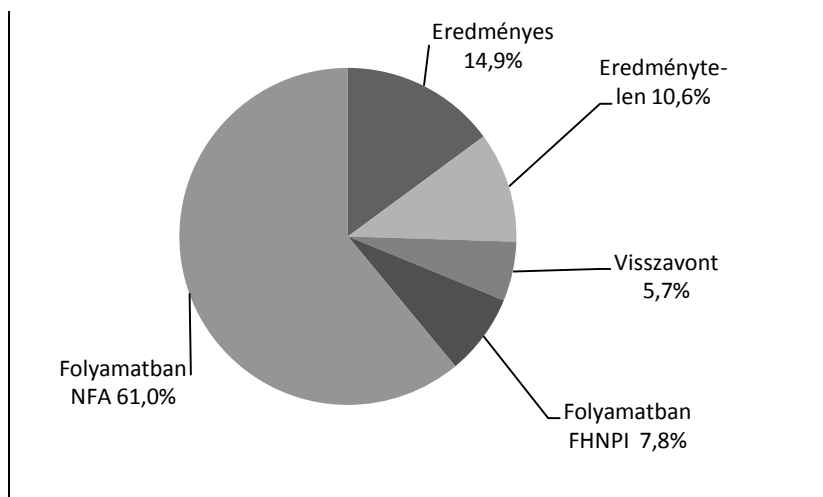
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Fertő Hanság Nemzeti Park Igazgatósága (FHNPI) Győr-Moson-Sopron megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 141 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **7.1. táblázat** foglalja össze és a **7.1. ábra** szemlélteti.

7.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Győr-Moson-Sopron megyei sarokszámai

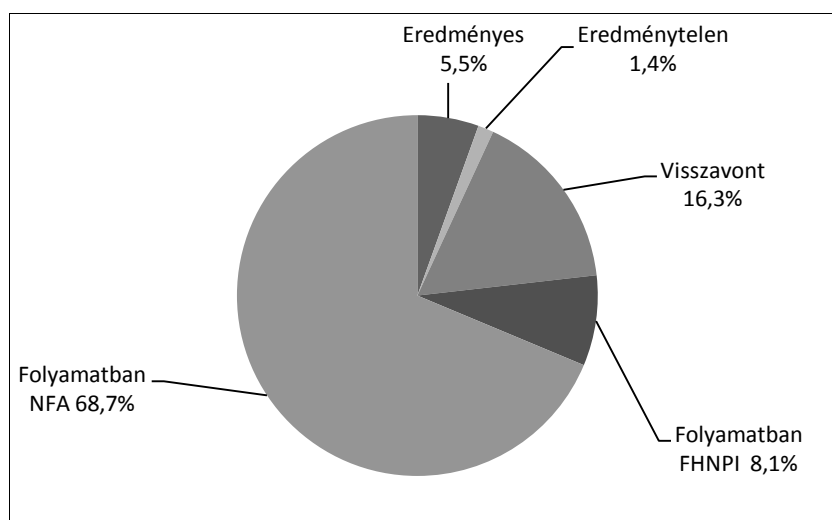
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	21	215	10,2	2.956	13,8
Eredménytelen	15	57	3,8	1.339	23,5
Visszavont	8	643	80,4	10.710	16,7
Folyamatban	97	3.024	31,2	69.772	23,1
– FHNPI	11	319	29,0	5.387	16,9
– NFA	86	2.705	31,5	64.385	23,8
Összesen	141	3.939	27,9	84.777	21,5

7.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 141 földrészletből (pályázati blokkból) álló 3.929 ha területből eddig 28 településen, összesen 44 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül mindössze **215 hektár** – összesen 2.956 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **21 blokk** esetében volt a pályázat sikeres (négy blokk kivételével valamennyi 10 hektár alatti, vagyis apró, dirib-darab földrészlet). 15 blokk (57 ha és 1.339 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, feltűnően nagy terület, 643 ha és 8 blokk (10.710 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A meghirdetett területhez képest nagy, több mint 16%-nyi visszavont pályázat vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest lényegesen, átlagosan 8!-szor nagyobb területű és magasabb aranykorona értékű - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttértülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg nem tudtak megegyezni. A 21 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 215 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 5,5%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályáztatott terület fennmaradó 77 %-án, 97 blokk (3.024 ha és 69.772 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**7.1. ábra**). Ezek közül 11-et a Fertő Hanság Nemzeti Park Igazgatósága (FHNPI), 86-ot pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **összel** következik. A bérbe adásra váró 86 blokk valamint a visszavont és újra kiírásra váró, további 8 blokk átlagos mérete 35 hektár, de vannak köztük – pl. *Bőnyben, Felpécen, Mezőörsön* vagy éppen *Nagyszentjánoson*, – 100! hektárt is jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 2 és 48! ha között változva – mindössze **10,2 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga összesítéseket egyáltalán nem készít, ill. nem közli ezek eredményeit, sőt megnehezíti az átfogó képalkotást. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el.** Ennek legfontosabb eredményeit **a 7.2/a. és 7.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 7.2. és 7.3. ábrán** szemléltetem.

7.2/a. táblázat: Győr-Moson-Sopron megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Németh Levente: Szany	Csorna	2	9,5	1.061	35,9	64	29,8
➤ 50-100 ha közötti (1.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen		2	9,5	1.061	35,9	64	29,8
2. Huszár Viktor: Ikrény	Sopron/Harka	1	4,8	125	4,2	48	22,3
3. Major János: Farád	Töltéstava	1	4,8	90	3,1	40	18,6
➤ 20-50 ha közötti (2-3.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		2	9,5	215	7,3	88	40,9
➤ 10-20 ha közötti (4.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen		3	14,3	274	9,3	11	5,1
➤ 10 ha alatti (5-18.) 14 érdekeltség 14 pályázója összesen		14	66,7	1.406	47,5	52	24,2
A 18 nyertes érdekeltség 18 pályázója mindösszesen		21	100,0	2.956	100,0	215	100,0

7.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Győr-Moson-Sopron megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 50 ha feletti nyertesek

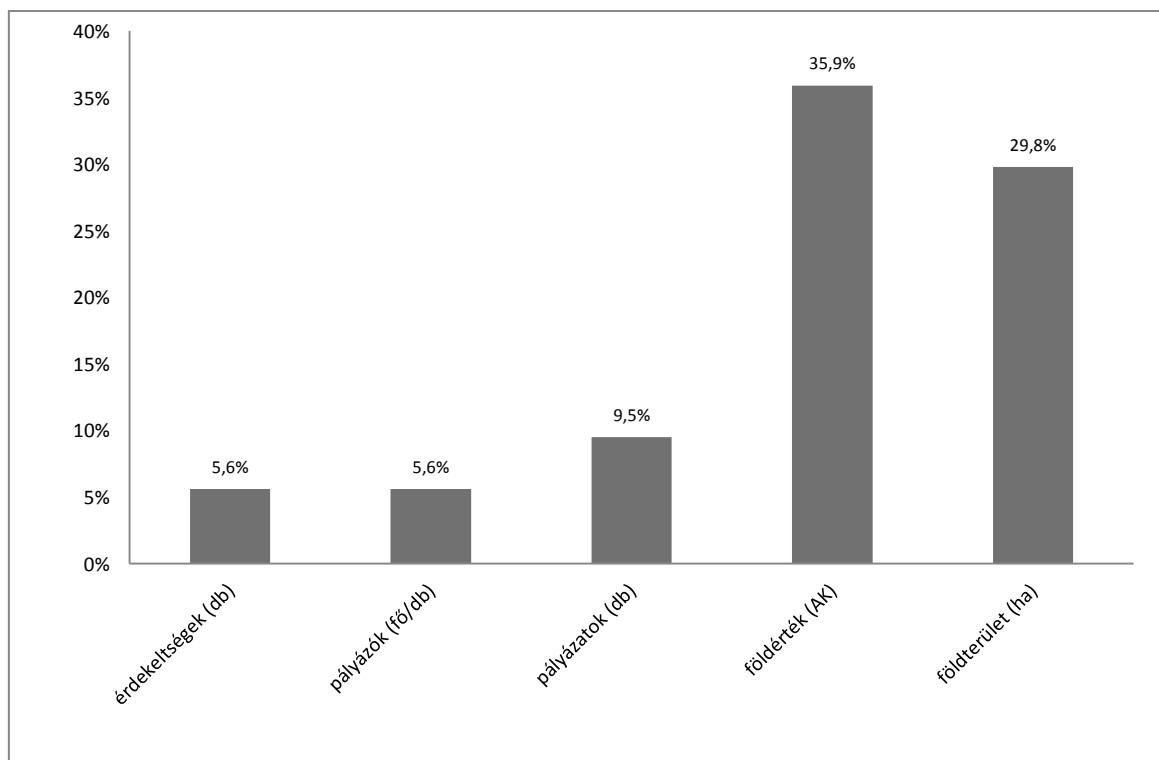
Megnevezés	Összes	50 ha feletti	50 ha feletti
	nyertes		(%)
Érdekeltség (db)	18	1	5,6
Pályázó személy/cég (fő/db)	18	1	5,6
Pályázat (db)	21	2	9,5
Földterület (ha)	215	64	29,8
Földérték (összes Aranykorona)	2.956	1.061	35,9

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

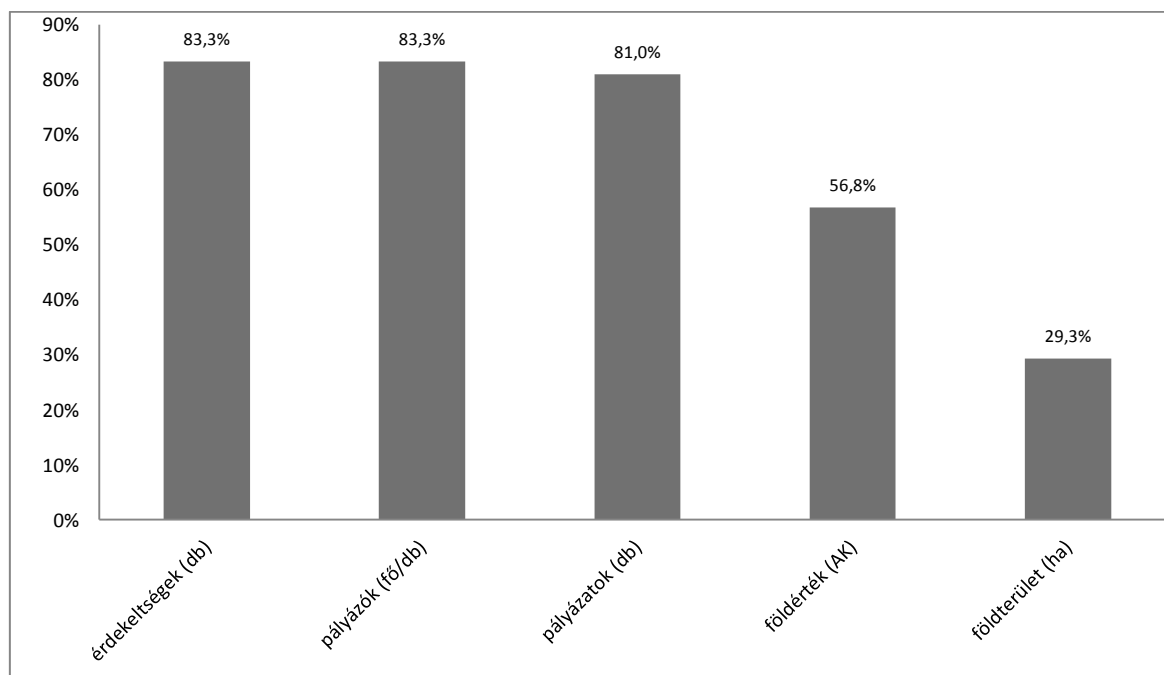
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti
	nyertes		(%)
Érdekeltség (db)	18	15	83,3
Pályázó személy/cég (fő/db)	18	15	83,3
Pályázat (db)	21	17	81,0
Földterület (ha)	215	63	29,3
Földérték (összes Aranykorona)	2.956	1.680	56,8

7.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Győr-Moson-Sopron megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) Az 50 ha fölötti 1 nyertes érdekeltség aránya (%)

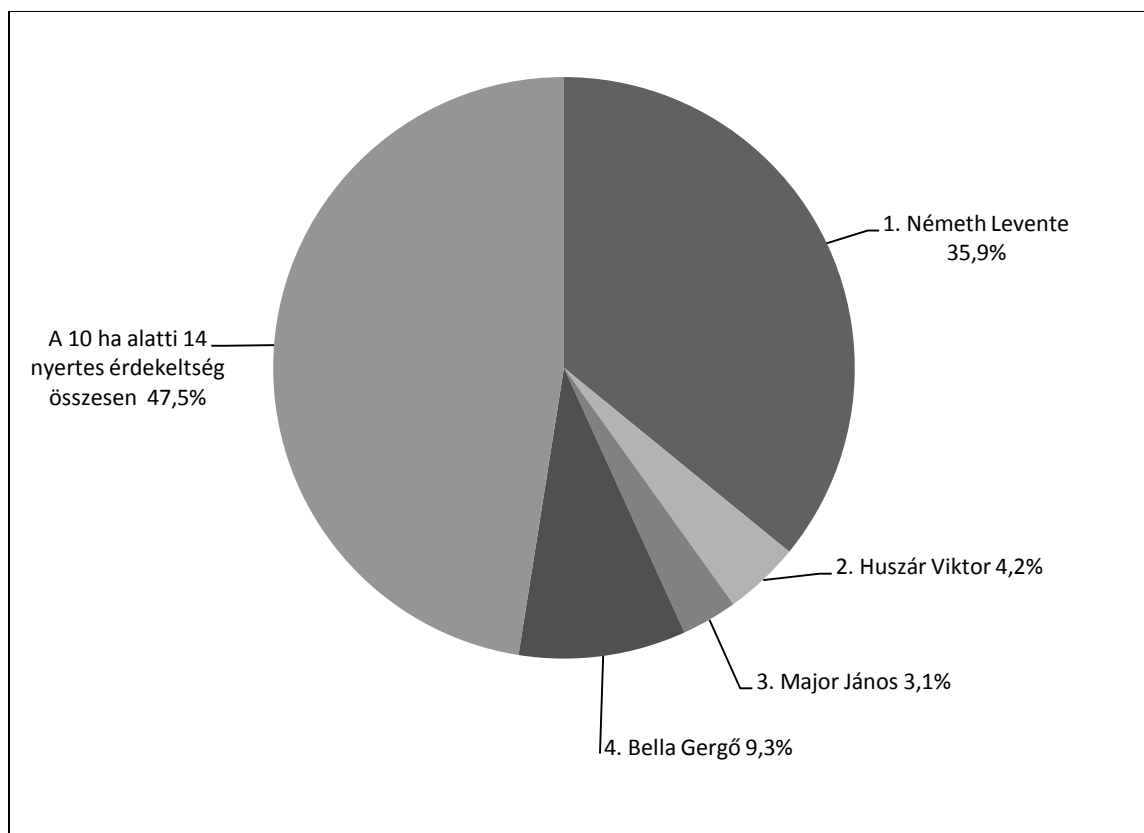

b.) A 20 ha alatti 15 nyertes érdekelttség aránya (%)

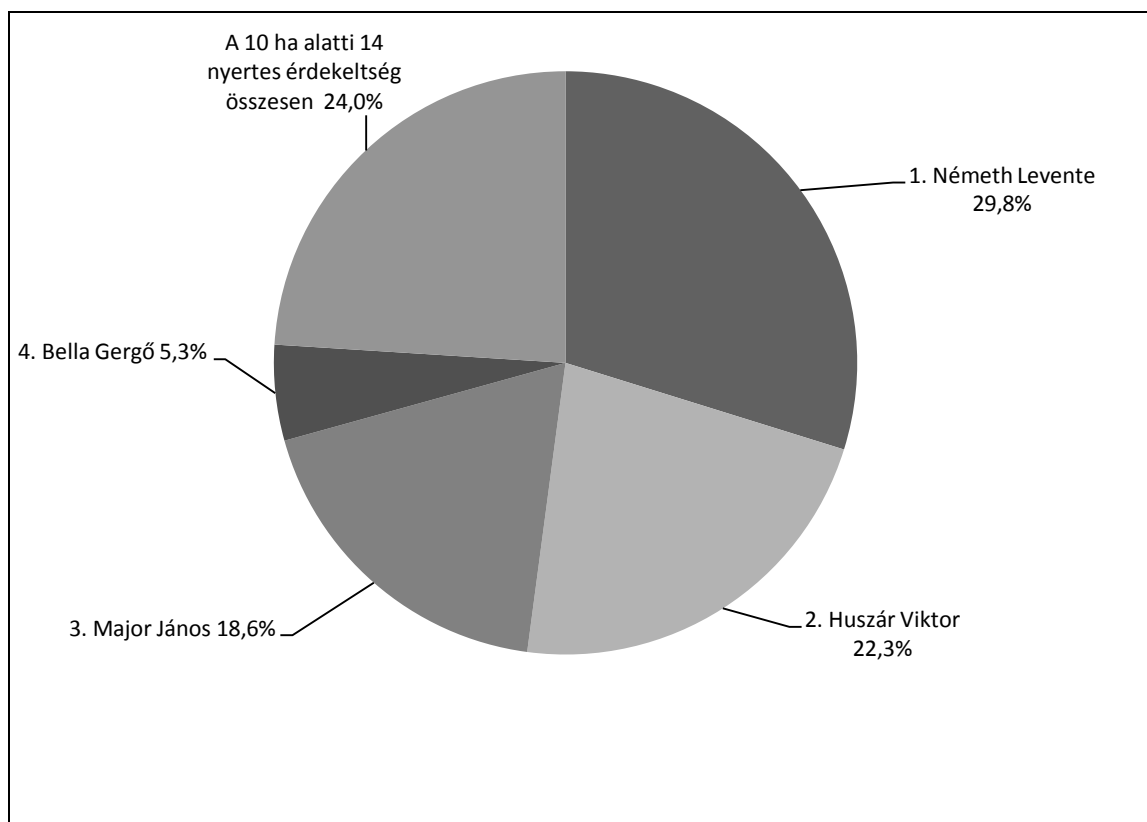

7.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján – az egész megyére vonatkozóan az eddig bérbe adott kis terület (mindössze 215 ha) miatt általánosítható következtetéseket nem lehet levonni, ám - az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** mégis megtehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 100-at, közülük azonban csupán 18 pályázó volt nyertes, akikkel 21 szerződést kötött az NFA.
- A bérbe adott területek több mint 2/3-adát, 152 ha-t mindössze **3 pályázó 4** nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek felső **16,7%-a** tehát **a földterület 70,7%-át**, az összes **aranykorona érték 43,2%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázatra** vetítve **38 ha**, **egy pályázóra** vonatkoztatva viszont **50,7 ha**, ami a VM által hangoztatott átlagnak több mint 2,5-szerese.
- **A legnagyobb terület**, 64 hektár, (az eddig bérbe adott összterület mintegy 30%-a) bérleti jogát a **Németh Levente** Szanyból szerezte meg. Őt követi **Huszár Viktor** Ikrényből 48 hektárral (22,3%) majd **Major János** Farádról 40 hektárral (18,6%) Ez a 3 pályázó nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek több mint 70! %-át.
- **A skála másik végét a 20 ha alatti terület** bérleti jogához jutott **15 pályázó**, a megyei **nyertes pályázók 83!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők több mint 3/4-edét adva **a bérbe adott területeknek** kevesebb, mint **30%-át**, mindössze 63 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 57%-át **volt képes megszerezni**. Az e legkisebb 15 érdekeltség körében egy pályázó által elnyert átlagterület csupán 4,2 hektár, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (50,7 ha) kevesebb, mint 1/10-e.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek**

A megyében eddig bérbe adott igen kis - mindössze 215 hektár – terület miatt, 100 hektárnál nagyobb területet elnyert érdekeltségek (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*olimpiai bajnokok*”) egyelőre nincsenek.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **7.3. táblázat** és a **7.4. ábra**.

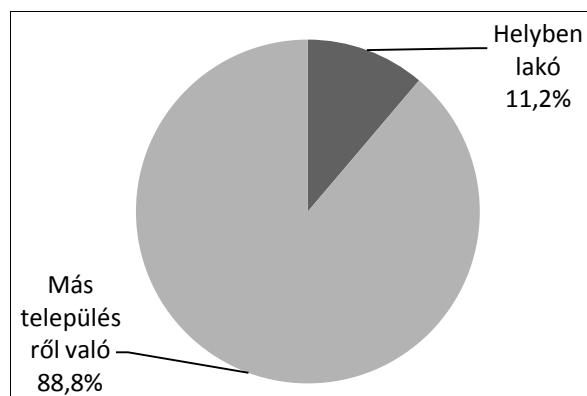
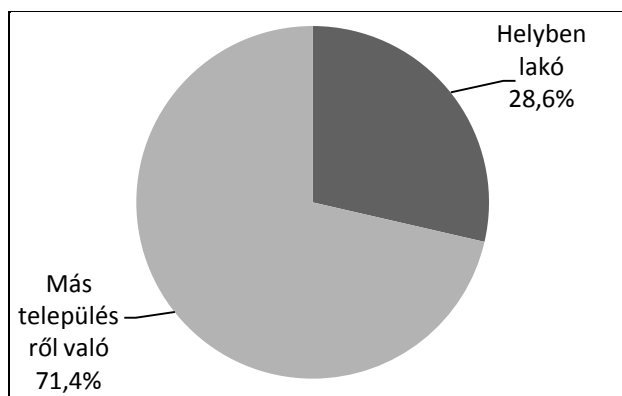
7.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Bezenye	1	1	2	2
2. Böny	1	1	2	2
3. Csapod	1	-	2	-
4. Csorna	3	1	68	4
5. Győr	1	-	4	-
6. Györsövényház	1	1	2	2
7. Györszemere	1	-	5	-
8. Kisfalud	1	-	6	-
9. Nyalka	1	-	3	-
10. Páli	1	-	5	-
11. Pér	1	1	5	5
12. Püski	1	-	4	-
13. Rábacsécsény	1	-	2	-
14. Rábapordány	1	1	9	9
15. Répceszemere	1	-	3	-
16. Sarród	1	-	3	-
17. Sopron, Harka	1	-	48	-
18. Szil	1	-	2	-
19. Töltéstava	1	-	40	-
A 19 település összesen	21	6	215	24

7.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **19 település közül 6** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő cég.
- A 21 elnyerhető birtoktestből **6 db** (28,6%), a teljes meghirdetett 215 ha földterületből pedig csupán **24 ha** (11,2%) került **helyi lakosokhoz** (7.4. ábra).

- A 20 hektárnál nagyobb területű 4 blokk mindegyikét másutt lakók nyerték.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a saját településükön bérbe adott földeknek alig 10!%-át tudták megszerezni**, a nagyobb egybefüggő birtoktesteket pedig kizárólag külső pályázók vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 7.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

7.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Sopron, Harka	1	48
2. Töltéstava	1	40
További 11 település összesen	11	39
A 13 vesztes település összesen	13	127

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

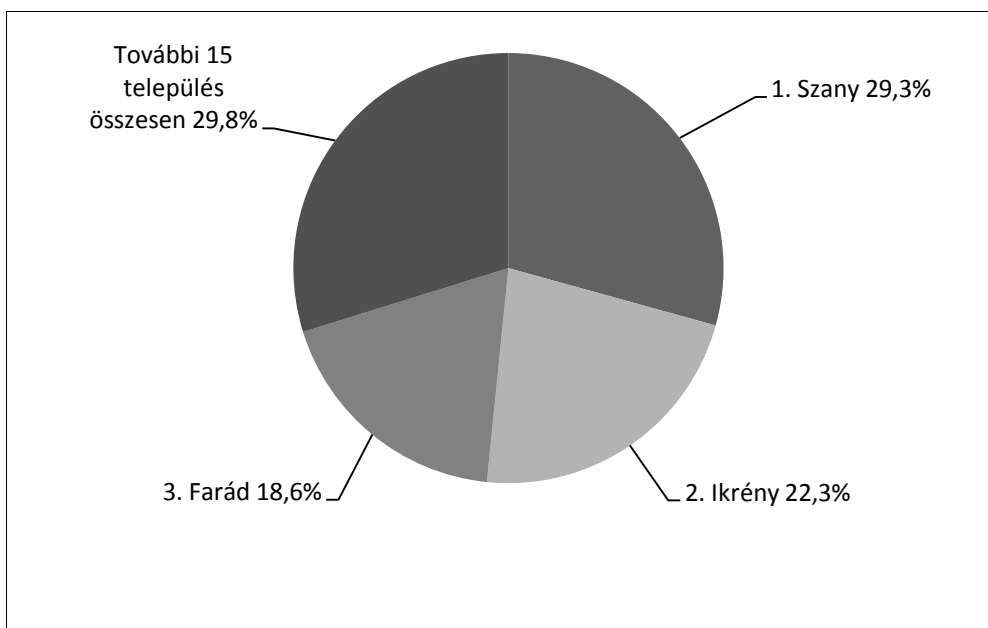
- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **19 település** közül **13 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések 2/3-a tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 13 vesztes településen 13 bérleti egységben összesen **127 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztesek** települések *Sopron/Harka* és *Töltéstava*, amelyeken viszonylag nagy, 40 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe.

A 7.5. táblázat és a 7.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján – a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

7.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	Bérleti egységek			
	száma (db)	területe		
		összes (ha)	arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Szany	2	63	29,3	29,3
2. Ikrény	1	48	22,3	51,6
3. Farád	1	40	18,6	70,2
További 15 település összesen	17	64	29,8	100,0
A 18 település mindösszesen	21	215	100,0	-

7.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 18 településen élő pályázók nyerték. A területek több min 2/3-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összes érintett 18 település közül mindössze **3 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Szany** található, amely pályázója, *Németh Levente* révén 2 nyertes pályázattal **63 ha** bérleti jogát szerezte meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **30%-a**.
- Az élen álló települést sorrendben **Ikrény** (*Huszár Viktor*) valamint **Farád** (*Major János*) követi. E két település pályázói révén 48 ill. 40 ha földterület bérleti jogát szerezte meg, amely a megyében eddig bérbe adott területeknek további 23 ill 19%-a.

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Győr-Moson-Sopron megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok,
2013. szeptember1-ei állapot)

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Németh Levente (9317 Szany, Ady E. u. 69.)							
HU22-10026	Gy.M.S.	Csorna	36,2	362	10,0	szántó	2012.06.01.
HU22-10027	Gy.M.S.	Csorna	27,5	699	25,4	szántó, legelő	2012.06.01.
Németh Levente összesen			63,7	1.061	16,7	szántó, legelő	2012.06.01.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) Huszár Viktor (9141 Ikrény, Ószthely puszta 1.)							
HU22-10004	Gy.M.S.	Sopron, Harka	48,4	125	2,6	szántó	2013.04.25.
Huszár Viktor összesen			48,4	125	2,6	szántó	2013.04.25.
3.) Major János (9321 Farád, Fő u. 62.)							
HU22-10235	Gy.M.S.	Töltéstava	39,6	90	2,3	szántó	2012.06.11.
Major János összesen			39,6	90	2,3	szántó	2012.06.11.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
4.) Bella Gergő (9300 Csorna, Tulipán u. 23.)							
HU22-10116	Gy.M.S.	Csorna	4,0	92	23,0	szántó	2013.04.25.
HU22-10126	Gy.M.S.	Páli	5,2	144	27,5	szántó	2013.04.25.
HU22-10134	Gy.M.S.	Szil	2,1	38	18,2	szántó	2013.04.25.
Bella Gergő összesen			11,3	274	24,2	szántó	2013.04.25.

2. melléklet: Győr-Moson-Sopron megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
Érdekeltség (db)	14	1	2	1	-	-	-	18
Pályázó (db)	14	1	2	1	-	-	-	18
Szerződés (földrészlet) (db)	14	3	2	2	-	-	-	21
Terület (ha)	52	11	88	64	-	-	-	215
Aranykorona érték (AK)	1.406	274	215	1.061	-	-	-	2.956

8. Hajdú-Bihar megye

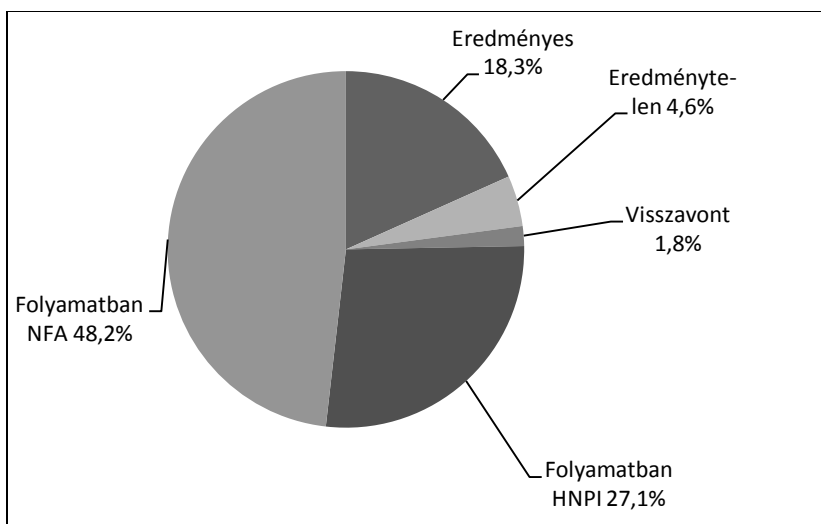
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (HNPI) Hajdú-Bihar megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 284 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **8.1. táblázat** foglalja össze és a **8.1. ábra** szemlélteti.

8.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Hajdú-Bihar megyei sarokszámai

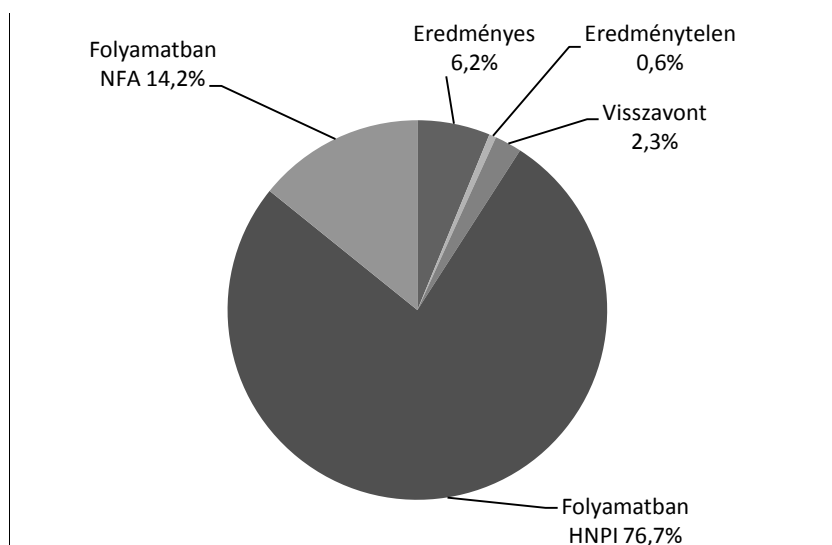
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	52	871	16,8	20.975	24,1
Eredménytelen	13	81	6,2	1.156	14,3
Visszavont	5	329	65,8	2.609	7,9
Folyamatban	214	12.868	60,1	111.023	8,6
– HNPI	77	10.854	141,0	74.650	6,9
– NFA	137	2.014	14,7	36.373	18,1
Összesen	284	14.149	49,8	135.763	9,6

8.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 284 földrészletből (pályázati blokkból) álló 14.149 ha területből eddig 35 településen, összesen 70 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül mindössze **871 hektár** – összesen 20.975 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **52 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 13 blokk (81 ha és 1.156 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 5 blokk (329 ha és 2.609 AK) pályázatát pedig érvénytelennek minősítették és visszavonták. Az 52 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 871 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 6,2%-a.

Feltűnő az is, hogy **a megpályáztatott terület több mint 90!%-án**, 214 blokk (12.868 ha és 111.023 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - **még nem hirdettek hivatalos eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**8.1. ábra**). Ezek közül 77-et a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (HNPI), 137-et pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Ezen a meghirdetethez képest nagy területen az eredményhirdetés halogatása vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest nagyobb területű, egybefüggő - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttér-tülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg még nem tudtak megegyezni. Az is valószínű, hogy a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. **Az igazán nagy területek bérbe adása** ugyanis csak most **ősszel következik**. A bérbe adásra váró 214 blokk átlagos mérete 60! hektár, de a HNPI meghirdetett 77 birtoktestének átlagmérete 141! hektár. Ráadásul ezek között vannak szép számmal – pl. *Balmazújvárosban, Hajdúböszörményben, Hajdúszoboszlón, Hortobágyon, Tiszacsegén*, vagy éppen *Újszentmargitán* – **a 200! hektárt**, de - pl. *Püspökladány területén* – **a 400! hektárt is jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek**. Ezekért a birtoktestekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 1 és 119! ha között változva – **17 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és a HNPI maga összesítéseket egyáltalán nem készít, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 8.2/a. és 8.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 8.2. és 8.3. ábrán** szemléltetem. A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 200-at, közülük azonban csupán 38 pályázó volt nyertes, akikkel 52 szerződést kötött az NFA.
- A bérbe adott területek **közel 1/3-át**, 243 ha-t, az aranykorona értéknek pedig több mint 1/3-át mindössze **2 pályázó 5** nyertes pályázattal szerezte meg. A pályázók felső **5!%-a** tehát az összes **aranykorona érték 37!%-át**, továbbá **a földterület 28!%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázatra** vetítve **48,6 ha**, ami a VM által hangoztatott átlagnak közel 2,5-szerese.
- **A legnagyobb terület**, 124 hektár, (az eddig bérbe adott összterület 14,2%-a) bérleti jogát **Sain Krisztián** szerezte meg Hajdúszoboszlóról. Őt az ugyancsak Hajdúszoboszló székhelyű **Tonavar Mg-i Kft.** követi 119 hektárral (13,7%).
- **A skála másik végét a 20 ha alatti terület** bérleti jogához jutott **27 pályázó**, a megyei **nyertes pályázók 71!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők közel 3/4-edét adva **a bérbe adott területeknek** alig több mint **20%-át**, mindössze 182 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 18%-át **volt képes megszerezni**. Az e

legkisebb 27 pályázó körében elnyert átlagterület **egy nyertes pályázatra** vetítve csupán **5,9 ha**, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (48,6 ha) alig 12%-a.

8.2/a. táblázat: Hajdú-Bihar megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Sain Krisztián: Hajdúszoboszló ²⁰³	Hajdúszovát	4	7,7	3.928	18,7	124	14,2
2. Tonavar Mg-i Kft.: Hajdúszoboszló ²⁰⁴	Kaba	1	1,9	3.832	18,3	119	13,7
➤ 100-300 ha közötti (1-2.) 2 nyertes érdekelttség 2 pályázója összesen		5	9,6	7.760	37,0	243	27,9
3. Juhászné Major Timea: Hajdúszoboszló	Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nagyhegyes, Tetétlen	5	9,6	1.900	9,1	96	11,0
4. Puszt-Terra Kft.: Püspökladány ²⁰⁵	Tetétlen	1	1,9	389	1,9	77	8,8
5. Módos Imréné: Bihartorda ²⁰⁶	Tetétlen	1	1,9	2.166	10,3	65	7,5
6. ifj. Kövér Zoltán: Kaba	Kaba	1	1,9	2.075	9,9	63	7,2
7. Nagy Géza Nándor Báránd	Tetétlen	1	1,9	1.452	6,9	56	6,5
➤ 50-100 ha közötti (3-7.) 5 nyertes érdekelttség 5 nyertes pályázója		9	17,3	7.982	38,1	357	41,0
8. Molnárné Kiss Erika: Derecske	Derecske	1	1,9	587	2,8	24	2,8
9. Mezei József Istvánné: Újtikos ²⁰⁷	Polgár, Újtikos	2	3,8	398	1,9	24	2,8
10. Petrovics Gergely: Püspökladány ²⁰⁸	Püspökladány	2	3,8	213	1,0	21	2,4
11. Madarász Gergely: Újszentmargita	Folyás, Görbeháza	2	3,8	336	1,6	20	2,2
➤ 20-50 ha közötti (8-11.) 4 nyertes érdekelttség 4 nyertes pályázója		7	13,4	1.534	7,3	89	10,2
➤ 10-20 ha közötti (12-17.) 6 nyertes érdekelttség 6 pályázója összesen		7	13,4	1.607	7,6	80	9,2
➤ 10 ha alatti (18-38.) 21 érdekelttség 21 pályázója összesen		24	46,3	2.092	10,0	102	11,7
A 38 nyertes érdekelttség 38 pályázója mindösszesen		52	100,0	20.975	100,0	871	100,0

8.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Hajdú-Bihar megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	38	2	5,3
Pályázó személy/cég (fő/db)	38	2	5,3
Pályázat (db)	52	5	9,6
Földterület (ha)	871	243	27,9
Földérték (összes Aranykorona)	20.975	7.760	37,0

²⁰³ Sain Krisztián valamint Sain Sándor Istvánné ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel ugyancsak Hajdúszováton további **18+6! db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni. Az helyi információk alapján azonban tudható, hogy közülük pl. az egyik az a 139,6 ha-os, átlagosan 33,7 aranykorona értékű, kiváló termőképességű, zömében szántó terület, amely HU32-10371 NFA azonosítóval pályázati úton is meghirdetésre került. Eredményt azonban nem hirdettek, hanem megbízási szerződéssel változatlanul Sain Krisztián – a helyiek szóhasználatával a „Módos – Örvendi - Sain érdekör” egyik tagja – műveli.

²⁰⁴ A Tonavar Mg-i Kft. ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel ugyancsak Kabán további **8! db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői sem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁰⁵ A Puszt-Terra Kft. ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel Püspökladányban további **10! db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁰⁶ Módos Imréné ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel, a Bihartordával szomszédos Nagyrábén további **1 db** állami földrészletet bérel. Ennek területe és egyéb jellemzői sem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁰⁷ Mezei József Istvánné ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel két településen (Polgár, **3 db**, Tiszagyulaháza, **2 db**) további **5! db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői sem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni.

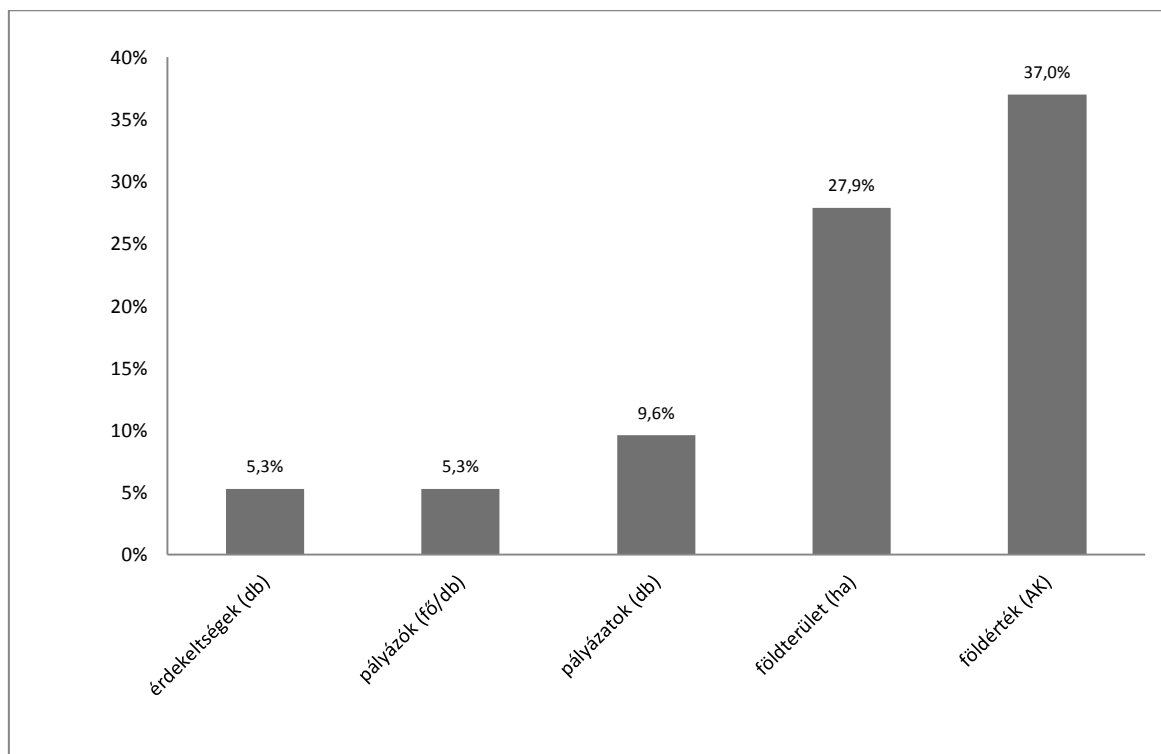
²⁰⁸ Petrovics Gergely ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel ugyancsak Püspökladányban további **2 db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

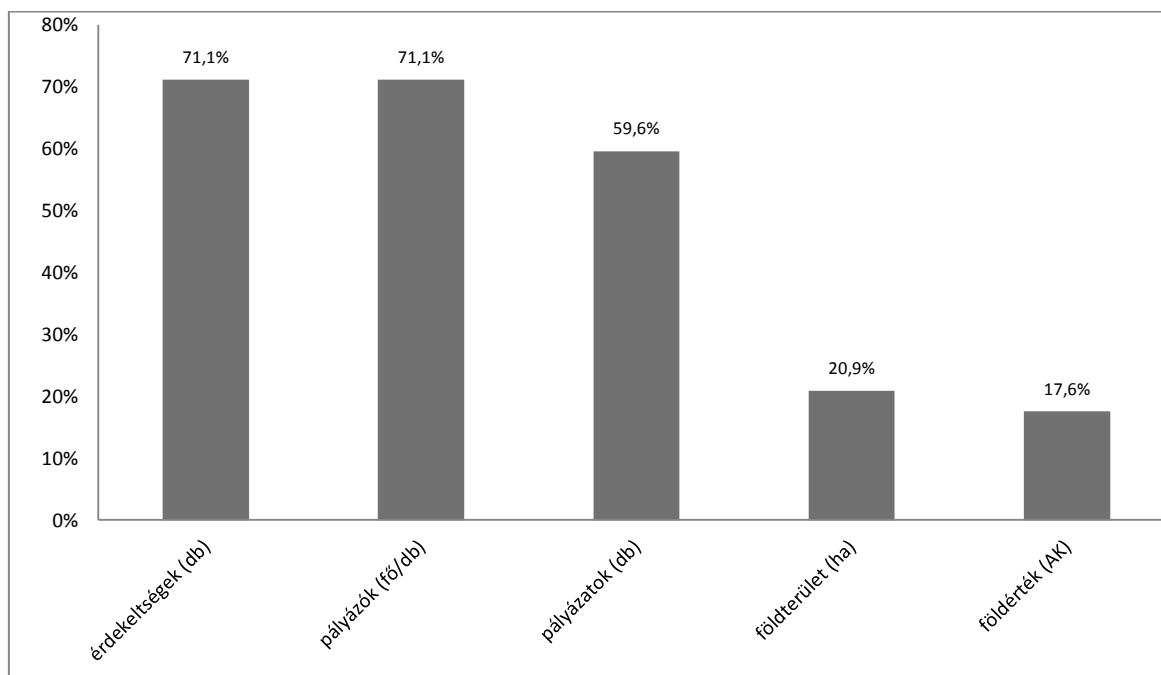
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	38	27	71,1
Pályázó személy/cég (fő/db)	38	27	71,1
Pályázat (db)	52	31	59,6
Földterület (ha)	871	182	20,9
Földérték (összes Aranykorona)	20.975	3.699	17,6

8.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Hajdú-Bihar megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 2 nyertes érdekeltség aránya (%)

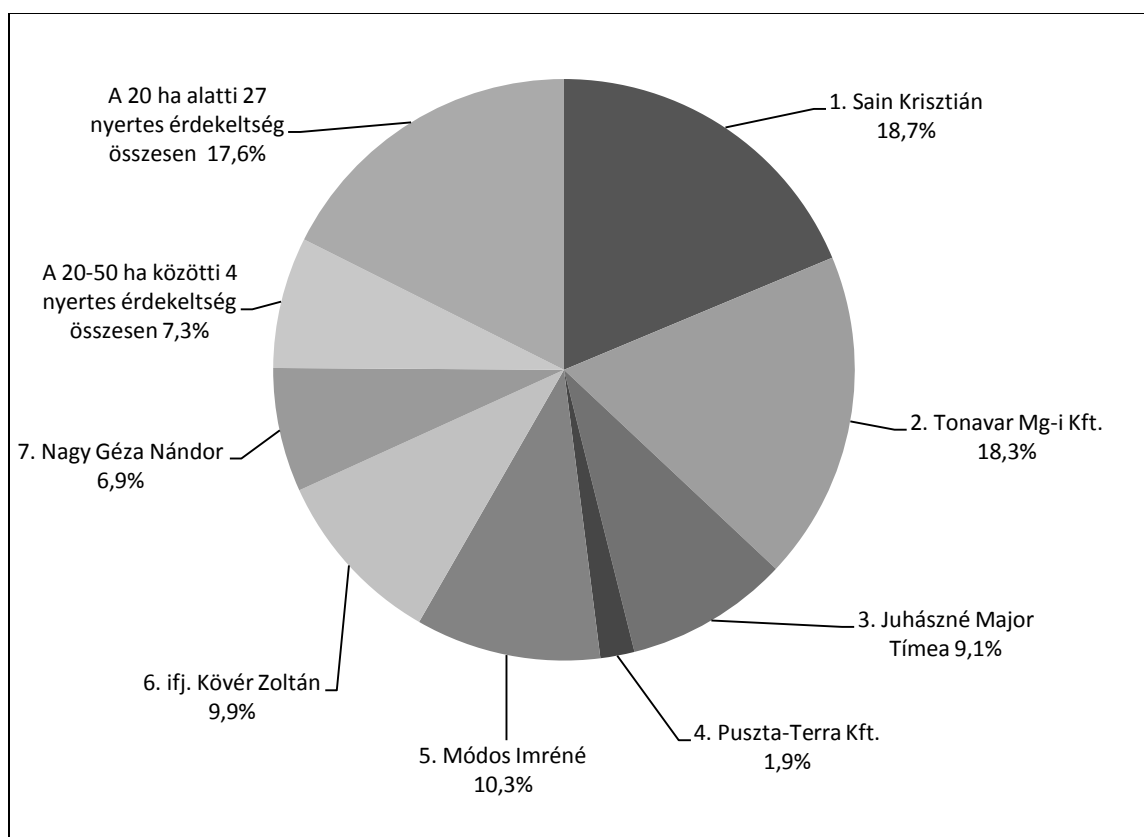

b.) A 20 ha alatti 18 nyertes érdekeltség aránya (%)

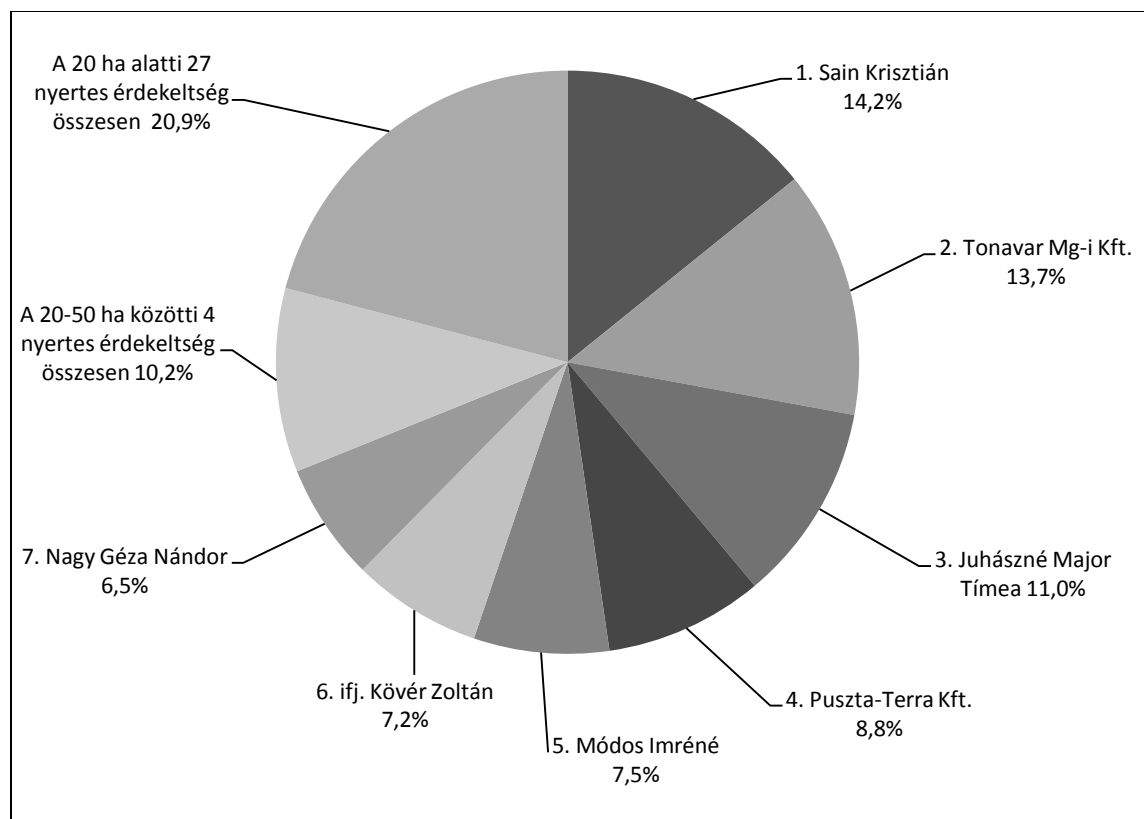

8.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **2 pályázó** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 5 nyertes pályázattal 243 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Hajdú-Bihar megyében bérbe adott területek több mint egynegyedét megszerezte. Ezen pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Sain Krisztián:** a MAGOSZ Hajdú-Bihar megyei Ifjú Gazda Tagozatának Hajdúszoboszlón élő elnöke Hajdúszovátton található sertéstelepen bérhízalást végez. **4 nyertes pályázattal**, összesen **124 hektár**, 3.928 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg Hajdúszovátton, ami a VM által hangoztatott, egy nyertes pályázónak juttatott 20 ha-os méretnek több mint 6!-szorosa (**átlagos földérték: 31,6 AK/ha, átlagos blokkméret – 31 ha**). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **14,2 %-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között az első helyre került, „*olimpiai aranyérmes*” lett. (**Hajdúszovát:** HU32-10032, HU32-10033, HU32-10322, HU32-10323, 29+29+31+36 ha szántó, rét, nádas). **Sain Krisztián** valamint **Sain Sándor Istvánné** ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** ugyancsak Hajdúszovátton további **18+6! db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői hivatalosan nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni. Az helyi információk alapján azonban mégis tudható, hogy közülük pl. az egyik az a 139,6 ha-os, átlagosan 33,7 aranykorona értékű, kiváló termőképességű, zömében szántó terület, amely HU32-10371 NFA azonosítóval pályázati úton is meghirdetésre került. Eredményt azonban – bár a határidő már régen lejárt – a 100 ha feletti blokkokra vonatkozó szabályváltozásra hivatkozva nem hirdettek, hanem megbízási szerződéssel változatlanul Sain Krisztián – a helyiek szóhasználatával a „*Módos – Örvendi - Sain érdekkör*” egyik tagja – műveli.
- **Tonavar Mg-i Kft.:** Hajdúszoboszlói székhelyű, 1991-ben alapított, növénytermesztéssel (zöldségfélék, csemegekukorica, zöldborsó) valamint mezőgazdasági gépi szolgáltatással foglalkozó, 1.400 hektáron gazdálkodó társaság, amely Hajdúszoboszló, Kaba és Balmazújváros térségében mintegy 150 termelőpartnerrel, 2.800 hektáron integrációban is termeltet csemegekukoricát. A cég **1 nyertes pályázattal**, összesen **119 hektár**, 3.832 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg Kabán, ami a VM által hangoztatott, egy nyertes pályázónak juttatott 20 ha-os méretnek mintegy 6!-szorosa (**átlagos földérték: 32,3 AK/ha, átlagos blokkméret – 119! ha**). Ez a megyében eddig bérbe adott legnagyobb birtoktest, a területek **14 %-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között a második helyre került. (**Kaba:** HU32-10332, 119 ha szántó). A Kft. ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** ugyancsak Kabán további **8! db** állami földrészletet bérel. Ezek területe és egyéb jellemzői sem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni.

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **8.3. táblázat** és a **8.4. ábra**.

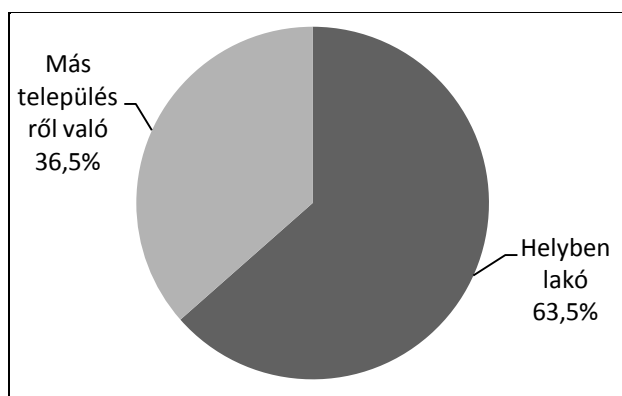
8.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Balmazújváros	2	2	4	4
2. Báránd	2	2	12	12
3. Berettyóújfalú	1	-	4	-
4. Biharnagybajom	2	2	14	14
5. Csökmő	1	1	4	4
6. Debrecen	2	2	19	19
7. Derecske	1	1	24	24

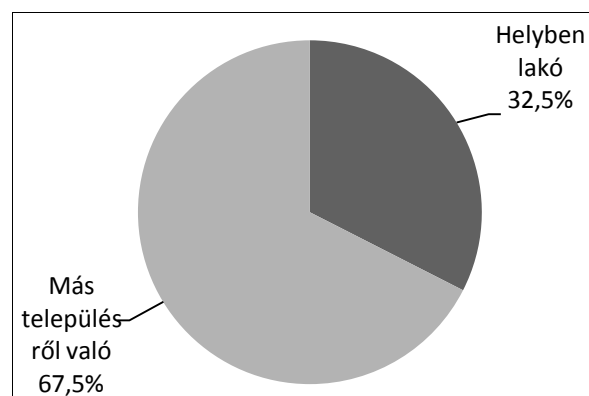
8. Folyás	1	-	7	-
9. Földes	2	2	14	14
10. Görbeháza	1	-	13	-
11. Hajdúböszörmény	2	2	3	3
12. Hajdúdorog	1	1	1	1
13. Hajdúhadház	1	1	5	5
14. Hajdúnánás	4	3	25	17
15. Hajdúszoboszló	1	1	5	5
16. Hajdúszovát	6	-	177	-
17. Kaba	2	1	182	63
18. Mezőpeterd	1	-	3	-
19. Nádudvar	2	2	15	15
20. Nagyhegyes	1	-	2	-
21. Nyíradony	1	1	3	3
22. Polgár	1	-	10	-
23. Püspökladány	6	6	58	58
24. Szerep	2	1	17	5
25. Téglás	1	1	3	3
26. Tetétlen	4	-	234	-
27. Újtikos	1	1	14	14
A 27 település összesen	52	33	871	283

8.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **27 település közül 19** esetben részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő cég.
- Az 52 elnyerhető birtoktestből **33 db** (63,5%), a teljes bérbe adott 871 ha földterületből pedig **283 ha** (32,5%) került **helyi** lakosokhoz (**8.4. ábra**).
- A **20 hektárnál nagyobb** területű 13 blokk közül csupán 2-t (15,4%) szereztek meg helybeliek, 11-et viszont más településen lakók nyertek.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szereztek meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A **8.4. táblázat** azokat a **legnagyobb vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

8.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Tetétlen	4	234
2. Hajdúszovát	6	177
További 6 település összesen	6	39
A 8 vesztes település összesen	16	450

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **27 település** közül **8 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Ez az érintett települések közel 30 %-a, amelyek valóban **vesztesnek** tekinthetők, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**. Ezek a települések tehát semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 8 vesztes településen 16 bérleti egységben összesen **450! ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztes** település kétség kívül *Tetétlen* és *Hajdúszovát*, ahol 4 ill. 6 nyertes pályázat alapján 234! ill. 177! ha állami területet adtak más településről származó pályázóknak bérbe.

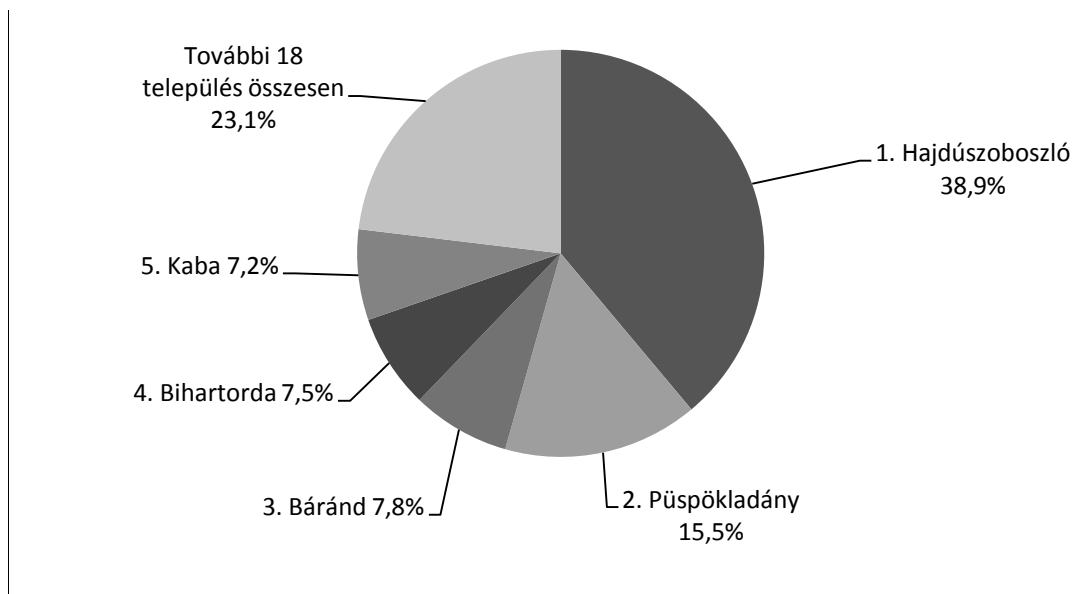
A **8.5. táblázat** és a **8.5. ábra** azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 23 településen élő pályázók nyerték. A területek több min **54!%-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 23 település közül mindössze **2! településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Hajdúszoboszló** található, amely abszolút győztes pályázó, *Sain Kristiá*, továbbá a *Tonavar Mg-i Kft.* és *Juhászné Major Timea* révén 10 nyertes pályázattal **339 ha** bérleti jogát szerezte meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **39!%-a**.
- Az élen álló települést sorrendben **Püspökladány** (mindenekelőtt a *Puszt-Terra Kft.*, valamint *Kárai Sándor*, *Keserű Albert*, *Papp Máttyás József*, *Petrovics Gergely* és *Tóth László Imre*), **Báránd** (mindenekelőtt *Nagy Géza Nándor* valamint *Futóné Dienes Anikó* és *Nyéki Imre*) **Bihartorda** (*Módos Imréné*) majd **Kaba** (*iff. Kövér Zoltán*) követi.
- A felsorolt **5 település** - pályázói révén - a megyében eddig bérbe adott állami földterület **több mint 3/4-ét** megszerezte.

8.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	Bérleti egységek			
	száma (db)	összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Hajdúszoboszló	10	339	38,9	38,9
2. Püspökladány	7	135	15,5	54,4
3. Báránd	3	68	7,8	62,2
4. Bihartorda	1	65	7,5	69,7
5. Kaba	1	63	7,2	76,9
További 18 település összesen	30	201	23,1	100,0
A 23 település mindösszesen	52	871	100,0	-

8.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Hajdú-Bihar megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai
(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok, 2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Sain Krisztián (4200 Hajdúszoboszló, Báthory u. 26/a.)							
HU32-10032	Hajdú-Bihar	Hajdúszovát	28,7	818	28,5	szántó, nádas	2012.05.21.
HU32-10033	Hajdú-Bihar	Hajdúszovát	28,5	814	28,6	szántó, nádas	2012.05.21.
HU32-10322	Hajdú-Bihar	Hajdúszovát	31,2	1.065	34,2	szántó	2013.07.02.
HU32-10323	Hajdú-Bihar	Hajdúszovát	35,9	1.231	34,3	szántó, rét, nádas	2013.07.02.
Sain Krisztián összesen			124,3	3.928	31,6	szántó, rét, nádas	2012.05.21.-2013.07.02.
2.) Tonavar Mg-i Kft. (4200 Hajdúszoboszló, Kabai útfél 200-as km.)							
HU32-10332	Hajdú-Bihar	Kaba	118,6	3.832	32,3	szántó	2013.03.28.
Tonavar Mg-i Kft. összesen			118,6	3.832	32,3	szántó	2013.03.28.

❖ **50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Juhászné Major Timea (4200 Hajdúszoboszló, Nádudvari út 0368. hrsz.)							
HU32-10022	Hajdú-Bihar	Hajdúszoboszló	5,2	88	16,9	szántó	2012.05.21.
HU32-10031	Hajdú-Bihar	Hajdúszovát	25,0	653	26,1	szántó, rét, nádas	2012.05.22.
HU32-10321	Hajdú-Bihar	Hajdúszovát	27,7	900	32,4	szántó	2013.07.02.
HU32-10081	Hajdú-Bihar	Nagyhegyes	2,2	86	39,7	szántó	2012.05.21.
HU32-10338	Hajdú-Bihar	Tetétlen	36,2	173	4,8	legelő, kivett út, árok	2013.03.28.
Juhászné Major Timea összesen			96,3	1.900	19,7	szántó, rét, legelő, nádas, kivett út, árok	2013.07.02.-2012.05.21.
4.) Puszt-Terra Kft. (4150 Püspökladány, Árpád út 17.)							
HU32-10339	Hajdú-Bihar	Tetétlen	76,8	389	5,1	szántó, legelő, kivett út	2013.03.28.
Puszt-Terra Kft összesen			76,8	389	5,1	szántó, legelő, kivett út	2013.03.28.
5.) Módos Imréné (4174 Bihartorda, Kossuth u. 35.)							
HU32-10304	Hajdú-Bihar	Tetétlen	64,5	2.166	33,6	szántó	2013.03.04.
Módos Imréné összesen			64,5	2.166	33,6	szántó	2013.03.04.
6.) ifj. Kövér Zoltán (4183 Kaba, Vörösmarty u. 11.)							
HU32-10331	Hajdú-Bihar	Kaba	63,2	2.075	32,8	szántó	2013.03.28.
ifj. Kövér Zoltán összesen			63,2	2.075	32,8	szántó	2013.03.28.
7.) Nagy Géza Nándor (4161 Báránd, Vörösmarty út 27.)							
HU32-10305	Hajdú-Bihar	Tetétlen	56,2	1.452	25,8	szántó	2013.03.04.
Nagy Géza Nándor összesen			56,2	1.452	25,8	szántó	2013.03.04.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
8.) Molnárné Kiss Erika (4130 Derecske, Petőfi u. 12.)							
HU32-10002	Hajdú-Bihar	Derecske	23,8	587	24,7	szántó, rét, nádas	2012.05.22.
Molnárné Kiss Erika összesen			23,8	587	24,7	szántó, rét, nádas	2012.05.22.
9.) Mezei József Istvánné (4096 Újtikos, Fő út 6.)							
HU32-10067	Hajdú-Bihar	Polgár	10,1	175	17,3	szántó	2012.05.21.
HU32-10006	Hajdú-Bihar	Újtikos	13,6	223	16,4	szántó	2012.05.21.
Mezei József Istvánné összesen			23,7	398	16,8	szántó	2012.05.21.
10.) Petrovics Gergely (4150 Püspökladány, Zrínyi u. 75.)							
HU32-10026	Hajdú-Bihar	Püspökladány	8,8	71	8,0	szántó	2012.05.21.
HU32-10053	Hajdú-Bihar	Püspökladány	11,9	142	11,9	szántó, legelő	2012.05.21.
Petrovics Gergely összesen			20,7	213	10,3	szántó, legelő	2012.05.21.
11.) Madarász Gergely (4065 Újszentmargita, Bödönhát 0320/4. hrsz.)							
HU32-10074	Hajdú-Bihar	Folyás	7,3	124	17,2	szántó	2012.05.21.
HU32-10018	Hajdú-Bihar	Görbeháza	13,1	212	16,2	szántó	2012.05.21.
Madarász Gergely összesen			20,4	336	16,5	szántó	2012.05.21.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
12.) Máriás Károly (4032 Debrecen, Korsó u. 9.)							
HU32-10009	Hajdú-Bihar	Debrecen	9,8	312	31,9	szántó	2012.05.21.
HU32-10019	Hajdú-Bihar	Debrecen	8,6	149	17,4	rét	2012.05.21.
Máriás Károly összesen			18,4	461	25,1	szántó, rét	2012.05.21.
13.) Keserű Albert (4150 Püspökladány, Hunyadi u. 10.)							
HU32-10310	Hajdú-Bihar	Püspökladány	15,1	287	19,0	szántó, legelő	2013.03.28.
Keserű Albert összesen			15,1	287	19,0	szántó, legelő	2013.03.28.
14.) dr. B. Csák István (4172 Biharnagybajom, Széchenyi út 3.)							
HU32-10076	Hajdú-Bihar	Biharnagybajom	12,0	256	21,4	szántó	2012.05.22.
dr. B. Csák István összesen			12,0	256	21,4	szántó	2012.05.22.
15.) Hegedűsné Pongrácz Éva (4171 Sárrétudvari, Erzsébet u.22.)							
HU32-10040	Hajdú-Bihar	Szerep	11,7	237	20,3	szántó, legelő	2012.05.22.
Hegedűsné Pongrácz Éva összesen			11,7	237	20,3	szántó, legelő	2012.05.22.
16.) ifj. Martinek Imre (4080 Hajdúnánás, Mátyás király u. 34.)							
HU32-10066	Hajdú-Bihar	Hajdúnánás	11,2	196	17,4	szántó	2012.05.22.
ifj. Martinek Imre összesen			11,2	196	17,4	szántó	2012.05.22.
17.) Kárai Sándor (4150 Püspökladány, Dió út 6.)							
HU32-10001	Hajdú-Bihar	Püspökladány	11,2	170	15,2	szántó	2012.05.21.
Kárai Sándor összesen			11,2	170	15,2	szántó	2012.05.21.

2. melléklet: Hajdú-Bihar megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	
Érdekeltség (db)	21	6	4	5	2	-	-	38
Pályázó (db)	21	6	4	5	2	-	-	38
Szerződés (földrészlet) (db)	24	7	7	9	5	-	-	52
Terület (ha)	102	80	89	357	243	-	-	871
Aranykorona érték (AK)	2.092	1.607	1.534	7.982	7.760	-	-	20.975

9. Heves megye

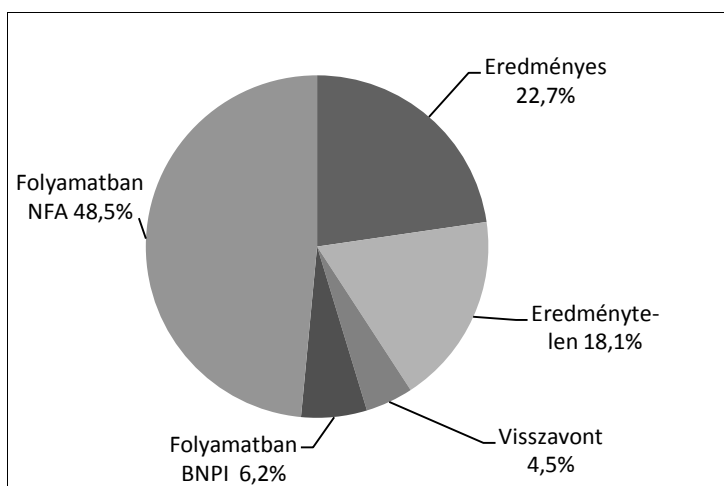
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI) Heves megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 309 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **9.1. táblázat** foglalja össze és a **9.1. ábra** szemlélteti.

9.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Heves megyei sarokszámai
(2013. 09. 1-i állapot)

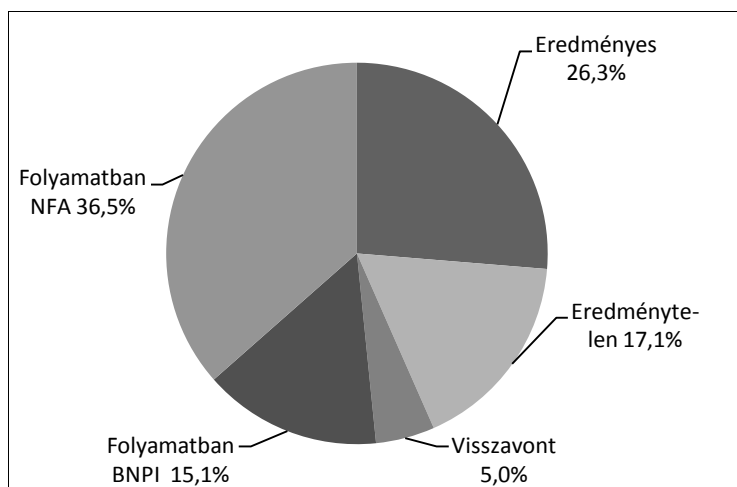
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	70	1.276	18,2	23.187	18,2
Eredménytelen	56	828	14,8	8.289	10,0
Visszavont	14	244	17,4	3.763	15,4
Folyamatban	169	2.506	14,8	34.579	13,8
– BNPI	19	735	38,7	4.329	5,9
– NFA	150	1.771	11,8	30.250	17,1
Összesen	309	4.854	15,7	69.818	14,4

9.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 309 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 4.850 ha területből eddig 38 településen, összesen 140 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **1.276 hektár** – összesen 23.187 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **70 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 56 blokk (828 ha és 8.289 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 14 blokk (244 ha és 3.763 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A 70 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a **meghirdetett** megyei területeknek csupán **26,3%-a (9.1. ábra)**.

A sok visszavont pályázaton túl az is igen feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt BNPI kezelésű - **terület** fennmaradó több mint **50%-án**, 169 blokk (2.506 ha és 34.579 AK) esetében, a határidők lejárta ellenére **még nem hirdettek hivatalos eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel. Ezek közül 19-et a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI), 150-et pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett **óvatosabb a tárca vezetése** a döntések meghozatalával és közzétételével. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 169 blokk átlagos mérete ugyan csak 15 hektár, de vannak köztük – pl. *Átányban* vagy éppen *Tiszanánán* – 100 hektárt jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Heves megyében** – 2,7 és 92,1! ha között változva – **15,7 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg. A **pályázati kiírás** ugyanis **arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez a **nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítséget is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit a **9.2/a. és 9.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve a **9.2. és 9.3. ábrán** szemléltetem.

9.2/a. táblázat: Heves megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. Barna László: Tenk	Heves	Dormánd, Erdőtelek	5		3.564	15,4	135	10,6
2. Alexaiék: Aldebrő	Heves	Aldebrő, Demjén, Kisdána, Tófalva	7		1.925	8,3	132	10,3
– Alexai György.	Heves	Aldebrő	1		139		7	
– Alexai György Attila	Heves	Aldebrő, Demjén, Kisdána, Tófalva	6		1.786		115	
3. Karkus János: Besenőtelek²⁰⁹	Heves	Átány, Erdőtelek	2		2.193	4,8	112	8,8
➤ 100-300 ha közötti (1-3.) 3 nyertes érdekeltség 4 pályázója összesen			14		7.682	33,1	379	29,7
4. Ragó Zsolt: Besenőtelek	Heves	Dormánd, Erdőtelek, Mezőtárkány	3		1.949		80	6,3
5. Póczik Pál Kálmán: Besenőtelek	Heves	Átány, Mezőtárkány	2		1.194		73	5,7
➤ 50-100 ha közötti (4-5.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen			5		3.143		153	12,0
6. Németh István: Kömlő	Heves	Átány, Kömlő, Tiszanána	3		873		49	
7. Mátra Kincse 2002 Kft.: Gyöngyös	Heves	Ecséd	1		828		43	
8. Bagi György: Csabdi	Heves	Boconád, Nagyút, Tarnaméra, Tarnasáday, Vámosgyörk	6		896		40	
9. Tóth István: Füzesabony	Heves	Füzesabony	1		730		36	
10. Deme András: Mezőkeresztes	Heves	Maklár, Nagytálya	2		779		33	
11. Borbáth Péter: Heves	Heves	Heves	1		318		32	
12. Rab Béla: Heves	Heves	Pély	1		379		32	
13. Módos István: Dormánd	Heves	Dormánd, Erdőtelek	2		320		29	
14. Pataki Sándorné: Heves	Heves	Heves	1		175		28	
15. Molnár István és t. PJT.: Kömlő	Heves	Kömlő	1		724		26	

²⁰⁹ Karkus János ezen felül, pályázatás nélküli megbízási szerződéssel további **2 db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
16. Bozó Olivér: Egerbocs	Heves	Egerbocs	1		85		25	
17. Szántó József: Jászdózsza	Heves	Jászdózsza	1		358		25	
18. Lacházi Tibor: Átány	Heves	Átány	1		252		24	
19. ifj. Kovács Flórián: Mikófalva	Heves	Bekölce, Mikófalva	2		173		23	
20. Erdélyi Alex: Atkár	Heves	Atkár	2		552		23	
21. Nagy Tibor: Sarud	Heves	Újlőrincfalva	1		396		22	
22. Bozó Olivér: Bükkcenterzsébet	Heves	Bátor	1		154		21	
23.) Czákó Pál: Besenyőtelek	Heves	Besenyőtelek	1		398		20	
➤ 20-50 ha közötti (6-23.) 18 nyertes érdekeltség 18 pályázója összesen			29		8.390		531	
➤ 10-20 ha közötti (24-33.) 10 nyertes érdekeltség 10 pályázója összesen			12		2.788		149	
➤ 10 ha alatti (34-43.) 10 nyertes érdekeltség 10 pályázója összesen			10		1.184		64	
A 43 nyertes érdekeltség 44 pályázója mindösszesen			70	100,0	23.187	100,0	1.276	100,0

9.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Heves megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

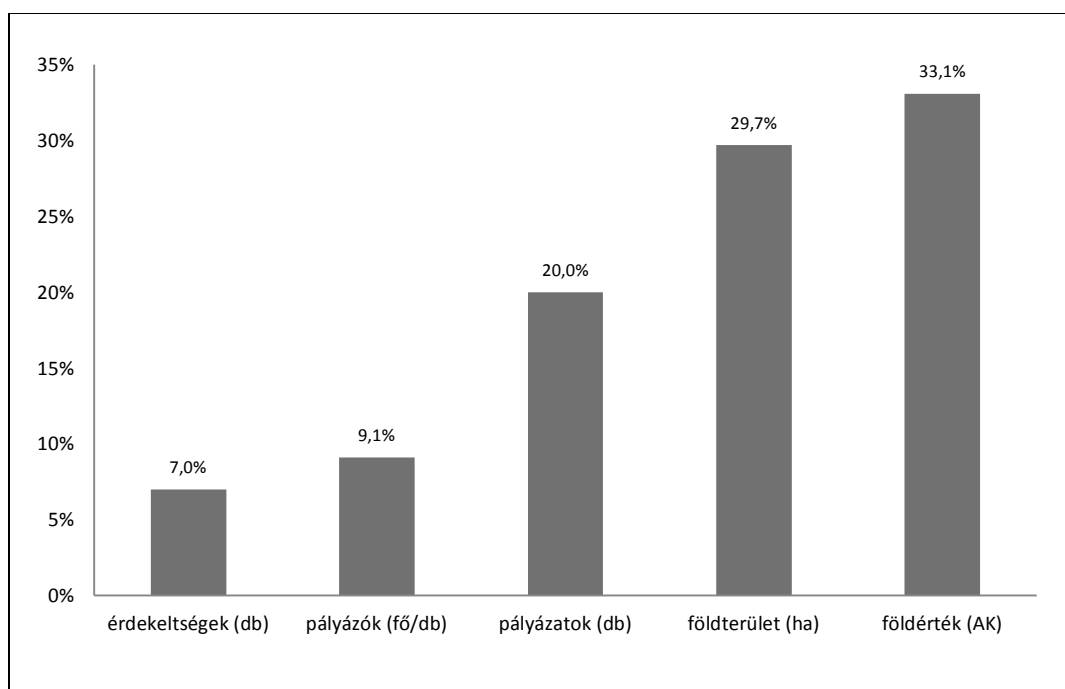
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti
	nyertes		(%)
érdekeltségek (db)	43	3	7,0
pályázók (fő)	44	4	9,1
pályázatok (db)	70	14	20,0
földterület (ha)	1.276	379	29,7
földérték (Aranykorona)	23.187	7.682	33,1

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

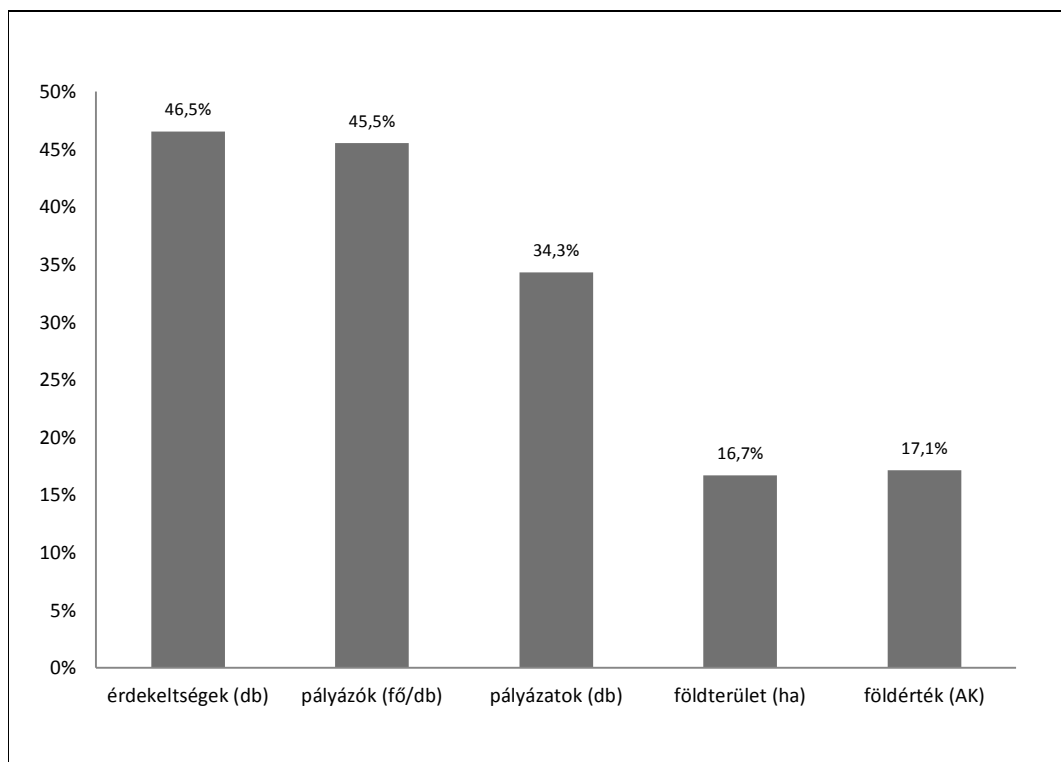
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti
	nyertes		(%)
érdekeltségek (db)	43	20	46,5
pályázók (fő)	44	20	45,5
pályázatok (db)	70	24	34,3
földterület (ha)	1.276	213	16,7
földérték (Aranykorona)	23.187	3.972	17,1

9.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Heves megye állami földbérleti pályázataiban

A.) A 100 ha fölötti 3 nyertes érdekeltség aránya (%)

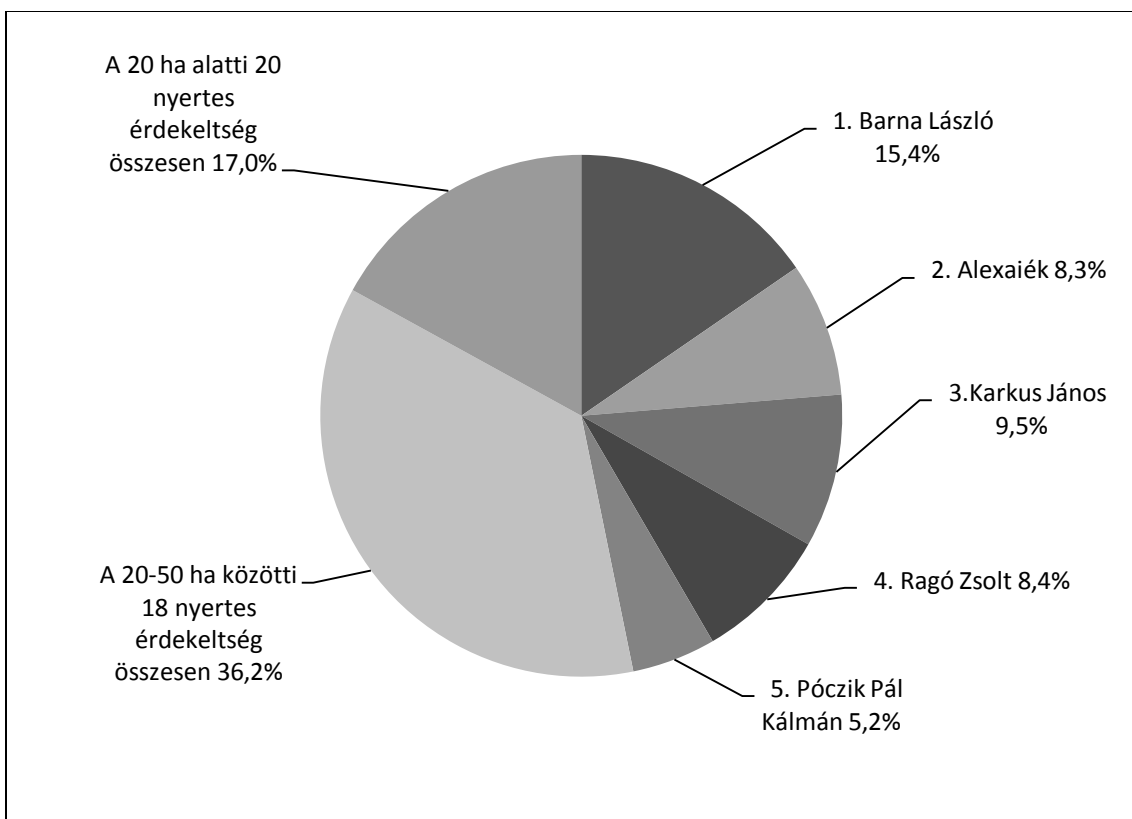

B.) A 20 ha alatti 20 nyertes érdekeltség aránya (%)

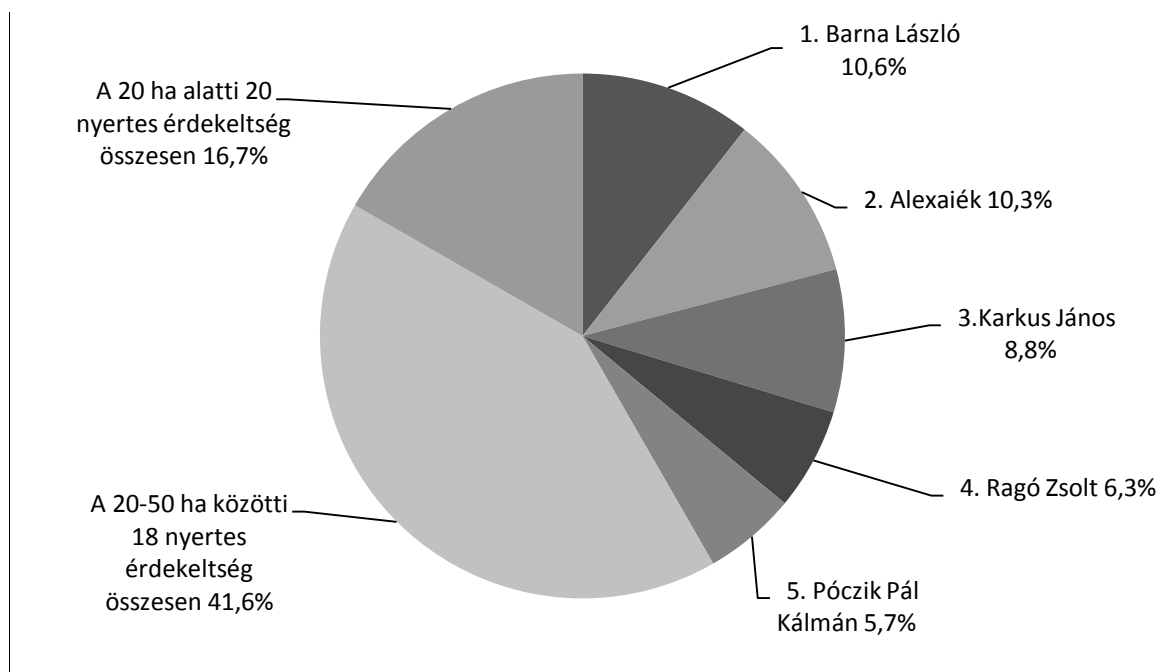

9.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

A táblázatok és ábrák alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 200-at, közülük azonban csupán 43 érdekeltséghez tartozó 44 pályázó volt nyertes, akikkel 70 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy **- a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 70 külön gazdálkodó család, hanem 43 érdekeltség műveli ezután az 1.276 ha területet!**
- A bérbe adott területek **mintegy 1/3-adát 3 nagy, 100 ha fölötti érdekeltség - Barna László** Tenkről, **Alexaiék** (György és György Attila) Aldebrőről valamint **Karkus János** Besenyőtelekről – 5, 7 ill. 2 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 7%-a** tehát **az összes aranykorona értéknek több mint 33%-át, a földterületnek pedig közel 30%-át kapta**. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltségek közül pl. **Karkus János pályázatát nélküli megbízási szerződéssel** további **2 db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- E „**felsőházi**” 3 érdekeltség összesen 379 ha földterület bérleti jogához jutott. Ezen „**elit**” kategóriában egy pályázattal átlagosan 549 aranykorona értéket illetve 27 hektárt nyertek. Az **egy érdekeltség** által elnyert földérték 2.554 aranykorona, ill. **126 hektár**, ami a VM kommunikációjában szereplő **20 ha-os átlagnak több mint 6-szorosa**. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 20,3 AK/ha volt, ami jó termőhelyi adottságokra utal.
- A skála másik végén a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **20 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek közel fele**, az u.n. „**alsóházi**” **kis nyertesek**, az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” találhatók. Ők 24 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok mintegy 34%-ával **az aranykorona értéknek és a bérbe adott területnek is csupán kevesebb, mint 18%-át tudták** – a „**nagy asztaláról lehulló morzsaként**” – **megszerezni**. Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 166 aranykorona értéket illetve 8,9 hektárt nyertek.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **3 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 4 pályázója 14 nyertes pályázattal mintegy 380 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Heves megyében bérbe adott területek közel 1/3-át megszerezte. Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Barna László *tenki*** lakos **két településen**, Dormándon és Erdőteleken is **egyedülként 5 db** nyertes pályázattal összesen **135 ha, 3.564 Ak** értékű, kiváló (**26,4 Ak/ha**) földminőségű, nagy termőképességű – zömében szántó művelési ágú – állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag közel 7-szerese!** Ez a Heves megyében eddig bérbe adott összes terület 10,6%-a, az összes aranykorona érték 15,4%-a. (**Dormánd:** HU31-20031, 33 ha szántó, **Erdőtelek:** HU31-20033, HU31-20035, HU31-20036, HU31-20037, 44+20+13+25 = 102 ha szántó + rét + legelő)
- **Alexaiék:** György és György Attila ***aldebrői*** lakosok négy településen, Aldebrőn, Demjénben, Kisanán és Tófaluban is **egyedülként 7 db** nyertes pályázattal összesen **132 ha, 1.925 Ak** értékű, közepesnél gyengébb (**15,8 Ak/ha**) termőképességű, szántó, rét illetve legelő művelési ágú állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag több mint 6-szorosa!** Ez a Heves megyében eddig bérbe adott összes terület 10,3%-a, az összes aranykorona érték 8,3%-a. (**Aldebrő:** HU31-20020, HU31-20021, HU31-20048, 7+25+15 = 47 ha szántó + rét + legelő, **Demjén:** HU31-20016, 31 ha szántó + rét + legelő, **Kisnána:** HU31-20022, 23 ha szántó + rét, **Tófalu:** HU31-20018, HU31-20047, 10+22 = 32 ha szántó + legelő)
- **Karkus János:** Besenyőtelekről Átányban és Erdőteleken **2 db** nyertes pályázattal összesen **112 ha, 2.193 Ak** értékű, jó (**19,6 Ak/ha**) földminőségű, zömében szántó, részben rét ill. legelő művelési ágú állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, ami a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlag közel 6-szorosa!** Ez a Heves megyében eddig bérbe adott összes terület 8,8%-a, az összes aranykorona érték 4,8%-a. Ő szerezte meg a megyében eddig bérbe adott legnagyobb – 92.1! hektáros, szántó + legelő művelési ágú – földrészlet bérleti jogát is. (**Átány:** HU31-20106, 92 ha szántó + legelő, **Erdőtelek:** HU31-20109, 20 ha szántó + rét + legelő). Karkus ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **2 db** állami földrészletet bérel. Ezek közül 1 birtoktest **Besenyőtelken**, 1 pedig **Sarudon** található. Összterületük és egyéb jellemzőik nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

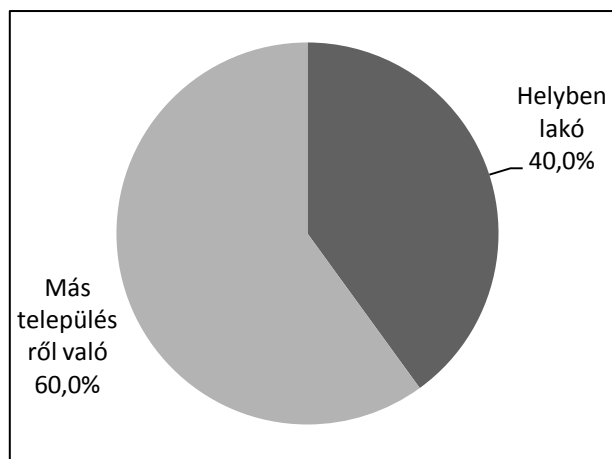
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **9.3. táblázat** és a **9.4. ábra**.

9.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe

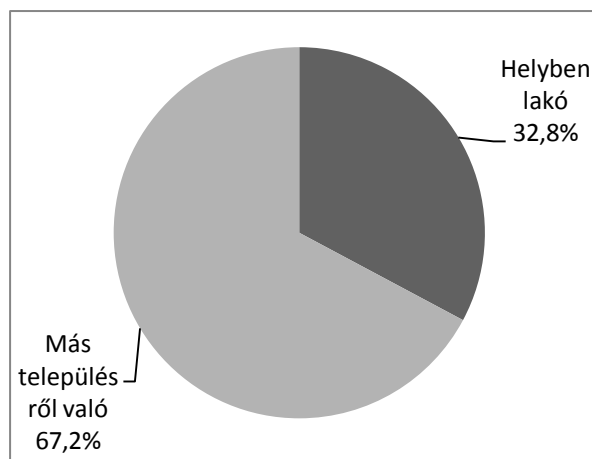
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Aldebrő	3	3	47	47
2. Átány	6	2	215	30
3. Atkár	2	2	23	23
4. Bátor	1	-	21	-
5. Bekölce	1	-	13	-
6. Besenyőtelek	1	1	20	20
7. Boconád	1	-	10	-
8. Csány	2	-	24	-
9. Demjén	1	-	30	-
10. Dormánd	3	1	77	8
11. Ecséd	2	-	53	-
12. Eger	2	1	14	7
13. Egerbocs	1	1	25	25
14. Egerfamos	1	-	18	-
15. Erdőkövesd	2	2	18	18
16. Erdőtelek	6	-	155	-
17. Feldebrő	1	-	13	-
18. Füzesabony	1	1	36	36
19. Heréd	1	-	6	-
20. Heves	4	4	76	76
21. Hevesvezekény	1	-	3	-
22. Kál	1	1	17	17
23. Kisnána	3	2	42	19
24. Kompolt	1	1	4	4
25. Kömlő	3	2	58	46
26. Maklár	1	-	29	-
27. Mezőtárkány	2	-	34	-
28. Mikófalva	1	1	9	9
29. Nagytálya	1	-	4	-
30. Nagytú	2	-	10	-
31. Pély	2	1	40	7
32. Tarnaméra	1	-	6	-
33. Tarnaörs	2	1	34	9
34. Tarnasárány	1	-	6	-
35. Tiszanána	2	1	26	17
36. Tófalva	2	-	31	-
37. Újlőrincfalva	1	-	22	-
38. Vámosgyörk	1	-	8	-
A 38 település összesen	70	28	1.276	418

9.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és földterületből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek csupán alig 1/3-át tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a 2/3-ad részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől. Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 9.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok egyáltalán nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

9.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Erdőtelek	6	155
2. Ecséd	2	53
3. Mezőtárcány	2	34
4. Tófalva	2	31
5. Demjén	1	30
6. Maklár	1	29
7. Csány	2	24
8. Újlőrincfalva	1	22
9. Bátor	1	21
10. Egerfarmos	1	18
11. Bekölce	1	13
12. Feldebrő	1	13
13. Boconád	1	10
14. Nagyút	2	10
15. Vámosgyörk	1	8
16. Heréd	1	6
17. Tarnaméra	1	6
18. Tarnaszánya	1	6
19. Nagytálya	1	4
20. Hevesvezekény	1	3
A 20 vesztes település összesen	30	496

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földbérleti pályázatok által érintett **38 település** közül **20! településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések több mint fele tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 20 vesztes településen 30 db bérleti egységben összesen **496 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**, és ráadásul közülük jó néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

- **A legnagyobb vesztesek** *Erdőtelek* illetve *Ecséd*, amelyeken nagy, 150 ill. 50 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe. De ugyancsak a nagy vesztesek kategóriájába sorolható *Dormánd*, *Tófalu*, *Demjén* vagy éppen *Maklár* is, ahol 30 ha-t megközelítő illetve meghaladó területek kerültek más településről pályázókhoz.

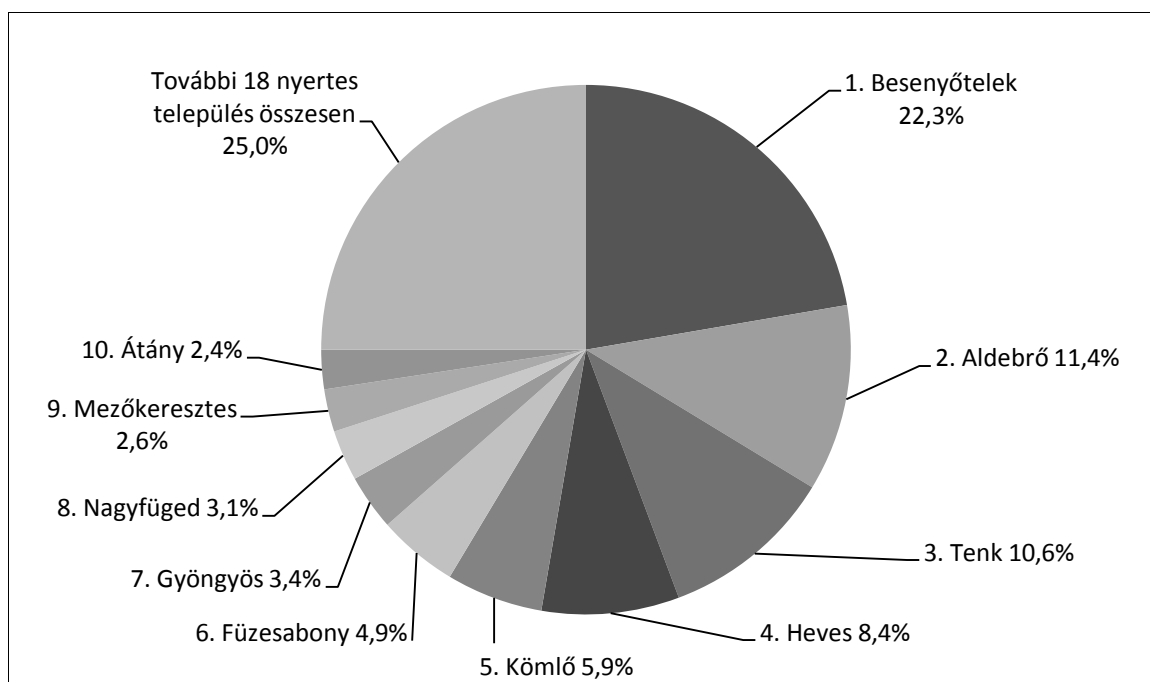
A 9.5. táblázat és a 9.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján – a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. Ezen információk alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A területek **75! %-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 28 település közül **10 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén nyertes pályázói (*Karkus János* 112 ha, *Ragó Zsolt* 90 ha, *Póczik Pál Kálmán* 73 ha és *Czakó Pál* 20 ha) révén **Besenyőtelek** áll, a maga 8 db nyertes pályázatával és **285 ha** megszerzett földbérleti területével. Mögötte fej-fej mellett **Aldebrő**, **Tenk** és **Heves** található, amelyeknek pályázói 8 ill. 5-5 nyertes pályázattal sorrendben **145, 135 ill. 107 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez az élen álló **4 település** messze kimagaslik a 70-ből nyertes **26 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett mintegy **672 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek több mint **50%-a!**
- A bérbe adott területek további 3–6 %-át, azaz 40-75 hektár föld bérleti jogát - csökkenő sorrendben – **Kömlő**, **Füzesabony**, **Gyöngyös** és **Nagyfüged**, míg 40 hektár alatti földterület bérleti jogát további 20 település sikeres pályázói nyerték.

9.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		területe		
		összes (ha)	arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Besenyőtelek	8	285	22,3	22,3
2. Aldebrő	8	145	11,4	33,7
3. Tenk	5	135	10,6	44,3
4. Heves	5	107	8,4	52,7
5. Kömlő	4	75	5,9	58,6
6. Füzesabony	3	62	4,9	63,5
7. Gyöngyös	1	43	3,4	66,9
8. Nagyfüged	6	40	3,1	70,0
9. Mezőkeresztes	2	33	2,6	72,6
10. Átány	2	30	2,4	75,0
11. Dormánd	2	29	2,3	77,3
12. Tiszanána	2	29	2,3	79,6
13. Egerbocs	1	25	2,0	81,6
14. Jászdózsza	1	25	2,0	83,6
15. Atkár	2	22	1,7	85,3
16. Mikófalva	2	22	1,7	87,0
17. Sarud	1	22	1,7	88,7
18. BükkSZenterzsébet	1	21	1,6	90,3
19. Kislána	2	19	1,5	91,8
20. Erdőkővesd	2	18	1,4	93,2
21. Hatvan	2	17	1,3	94,5
22. Kál	1	17	1,3	95,8
23. Hort	1	13	1,0	96,8
24. Pély	2	11	0,9	97,7
25. Salgótarján	1	10	0,8	98,5
26. Tarnaörs	1	9	0,7	99,2
27. Eger	1	7	0,5	99,7
28. Kompolt	1	4	0,3	100,0
A 28 nyertes település összesen	70	1.276	100,0	-

9.5. ábra: A Heves megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Heves megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok (2013. szeptember 1-i állapot)

- ❖ **1.200 ha fölötti nyertes érdekeltségek és pályázók**
- ❖ **300 – 1.200 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**
- ❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Barna László (3359 Tenk, Hősök út 16.)							
HU31-20031	Heves	Dormánd	33,1	1.041	31,5	szántó	2012.02.22.
HU31-20033	Heves	Erdőtelek	43,8	1.113	25,4	legelő, szántó	2012.02.22.
HU31-20035	Heves	Erdőtelek	20,2	623	30,9	szántó, rét	2012.02.22.
HU31-20036	Heves	Erdőtelek	13,4	214	16,0	szántó, rét	2012.02.22.
HU31-20037	Heves	Erdőtelek	24,7	573	23,2	szántó	2012.02.22.
Barna László összesen			135,2	3.564	26,4	szántó, rét, legelő	2012. 02.22.
2.) Alexaiék (3353 Aldebrő, József Attila út 1.)							
• Alexai György							
HU31-20020	Heves	Aldebrő	7,0	139	19,7	szántó	2012.08.22.
• Alexai György Attila							
HU31-20021	Heves	Aldebrő	24,7	280	11,3	szántó, legelő	2012.02.22.
HU31-20048	Heves	Aldebrő	15,1	189	12,5	rét, szántó	2012.02.22.
HU31-20016	Heves	Demjén	30,5	365	12,0	szántó, legelő, rét	2012.03.26.
HU31-20022	Heves	Kisnána	23,0	272	11,9	szántó, rét	2012.02.22.
HU31-20018	Heves	Tófalú	9,6	162	17,0	szántó, legelő	2012.02.22.
HU31-20047	Heves	Tófalú	21,9	518	23,7	szántó	2012.02.22.
Alexaiék összesen			131,8	1.925	14,6	szántó, rét, legelő	2012.02.22. – 2012.08.22.
3.) Karkus János (3373 Besenőtelek, Fő út 73/a)							
HU31-20106	Heves	Átány	92,1	1.936	21,0	szántó, legelő	2013.03.28.
HU31-20109	Heves	Átány, Erdőtelek	20,0	257	12,9	szántó, rét, legelő	2013.03.28.
Karkus János összesen			112,1	2.193	19,6	szántó, rét, legelő	2013.03.28.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
4.) Ragó Zsolt (3373 Besenyőtelek, Fő út 70.)							
HU31-20107	Heves	Dormánd	35,1	985	28,1	szántó, legelő, kivett árok	2013.03.28.
HU31-20104	Heves	Erdőtelek	31,7	606	19,1	szántó, legelő	2013.03.28.
HU31-20137	Heves	Mezőtárkány	13,3	358	26,8	szántó	2013.03.28.
Ragó Zsolt összesen			80,1	1.949	24,3	szántó, legelő, kivett árok	2013.03.28.
5.) Póczik Pál Kálmán (3373 Besenyőtelek, Fő út 70.)							
HU31-20105	Heves	Átány	52,2	1.030	19,7	szántó, legelő	2013.03.28.
HU31-20138	Heves	Mezőtárkány	20,7	164	7,9	szántó	2013.03.28.
Póczik Pál Kálmán összesen			72,9	1.194	16,4	szántó, legelő	2013.03.28.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
6.) Németh István (3372 Kömlő, Kossuth L. u. 11/1.)							
HU31-20045	Heves	Átány	21,0	267	12,7	szántó, legelő	2012.02.22.
HU31-20041	Heves	Kömlő	19,8	520	26,2	szántó	2012.02.22.
HU31-20016	Heves	Tiszanána	8,1	86	10,7	szántó	2012.02.22.
Németh István összesen			48,9	873	17,9	szántó, legelő	2012.02.22.
7.) Mátra Kincse 2002 Kft. (3200 Gyöngyös, Szurdokpart u. 9.)							
HU31-20016	Heves	Ecséd	43,3	828	19,1	szántó	2012.02.22.
Mátra Kincse 2002 Kft. összesen			43,3	828	19,1	szántó	2012.02.22.
8.) Bagi György (2064 Csabdi, Petőfi u. 1.)							
HU31-20046	Heves	Boconád	10,1	153	15,1	szántó	2012.02.22.
HU31-20050	Heves	Nagyút	5,6	138	24,8	szántó	2012.02.22.
HU31-20139	Heves	Nagyút	4,6	80	17,4	szántó	2013.03.28.
HU31-20052	Heves	Tarnaméra	5,7	161	28,0	szántó	2012.02.22.
HU31-20051	Heves	Tarnasáday	5,6	110	19,6	szántó	2012.02.22.
HU31-20063	Heves	Vámosgyörk	8,3	254	30,7	szántó	2012.02.22.
Bagi György összesen			39,9	896	22,5	szántó	2012.02.22-2013.03.28.
9.) Tóth István (3390 Füzesabony, Tóth tanya)							
HU31-20028	Heves	Füzesabony	36,0	730	20,3	szántó	2012.02.22.
Tóth István összesen			36,0	730	20,3	szántó	2012.02.22.
10.) Deme András (3441 Mezőkeresztes, Kazinczy u. 11.)							
HU31-20013	Heves	Maklár	28,8	716	24,8	szántó, legelő, rét	2012.03.26.
HU31-20014	Heves	Nagytálya	4,3	63	14,6	szántó, legelő,	2012.02.22.
Deme András összesen			33,1	779	23,5	szántó, rét, legelő	2012.02.22.-2012.03.26.
11.) Borbáth Péter (3360 Heves, Kossuth u. 8.)							
HU31-20121	Heves	Heves	32,2	318	9,9	szántó, legelő	2013.03.28.
Borbáth Péter összesen			32,2	318	9,9	szántó, legelő	2013.03.28.
12.) Rab Béla (3360 Heves, Vásártér u. 1.)							
HU31-20009	Heves	Pély	31,5	379	12,0	szántó	2012.02.22.
Rab Béla összesen			31,5	379	12,0	szántó	2012.02.22.
13.) Módos István (3374 Dormánd, Bencsik tanya)							
HU31-20112	Heves	Dormánd	8,4	251	29,8	szántó, rét	2013.03.28.
HU31-20111	Heves	Erdőtelek	20,8	69	3,3	legelő	2013.03.28.
Módos István összesen			29,2	320	11,0	szántó, rét, legelő	2013.03.28.
14.) Pataki Sándorné (3360 Heves, Kossuth u. 34/b.)							
HU31-20115	Heves	Heves	28,0	175	6,3	legelő	2013.03.28.
Pataki Sándorné összesen			28,0	175	6,3	legelő	2013.03.28.
15.) Molnár István és társai (Godó Ignác, Török József, Ördög Jánosné) PJT. (3372 Kömlő, II. Rákóczi F. u. 32., Ady E. u. 54/1., Fő u. 50., Egri u. 32.)							
HU31-20030	Heves	Kömlő	26,4	724	27,4	szántó	2012.02.28.
Molnár István és trs. PJT. összesen			26,4	724	27,4	szántó	2012.02.28.
16.) Bozó Olivér (3337 Egerbocs, Alkotmány út 56.)							
HU31-20003	Heves	Egerbocs	25,0	85	3,4	rét, legelő	2012. 03. 05.
Bozó Olivér összesen			25,0	85	3,4	rét, legelő	2012. 03. 05.
17.) Szántó József (3122 Jászdózsza, Rákóczi u. 36.)							
HU31-20124	Heves	Tarnaörs	24,5	358	14,6	szántó	2013.03.28.
Szántó József összesen			24,5	358	14,6	szántó	2013.03.28.
18.) Lacházi Tibor (3371 Átány, Béke út 4.)							
HU31-20042	Heves	Átány	24,3	252	10,4	szántó, legelő, rét	2012. 03. 05.
Lacházi Tibor összesen			24,3	252	10,4	szántó, rét, legelő	2012. 03. 05.
19.) ifj. Kovács Flórián (3344 Mikófalva, Kossuth u. 18.)							
HU31-20001	Heves	Bekölce	13,4	46	3,5	szántó, legelő,	2012. 02. 22.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
HU31-20002	Heves	Mikófalva	9,1	127	13,9	rét, szántó	2012. 03. 05.
iff. Kovács Flórián összesen			22,5	173	7,7	szántó, rét, legelő	2012. 02.22. – 03.05
20.) Erdélyi Alex (3213 Atkár, Széchenyi út 82.)							
HU31-20065	Heves	Atkár	12,7	289	22,8	szántó	2012. 02. 22.
HU31-20068	Heves	Atkár	9,8	263	26,9	szántó	2012. 02. 22.
Erdélyi Alex összesen			22,5	552	24,5	szántó	2012. 02. 22.
21.) Nagy Tibor (3386 Sarud, Kossuth u. 225.)							
HU31-20026	Heves	Újlőrincfalva	21,6	396	18,4	szántó	2012. 02. 22.
Nagy Tibor összesen			21,6	396	18,4	szántó	2012. 02. 22.
22.) Bozó Olivér (3257 Bükkszenterzsébet, Hársfa u. 11.)							
HU31-20005	Heves	Bátor	20,7	154	7,4	rét, legelő	2012. 02. 22.
Bozó Olivér összesen			20,7	154	7,4	rét, legelő	2012. 02. 22.
23.) Czákó Pál (3373 Besenyőtelek, Fő út 170.)							
HU31-20126	Heves	Besenyőtelek	20,1	398	19,9	szántó, legelő	2013.03.28.
Czákó Pál összesen			20,1	398	19,9	szántó, legelő	2013.03.28.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
24.) Varga Gábor (3264 Kisdána, II. Rákóczi F. u. 53.)							
HU31-20117	Heves	Kisdána	9,8	105	10,8	szántó	2013.03.28.
HU31-20118	Heves	Kisdána	8,7	166	19,0	szántó	2013.03.28.
Varga Gábor összesen			18,5	271	14,6	szántó	2013.03.28.
25.) Bócsi Csabáné (3252 Erdőkövesd, Dózsa Gy. u. 28.)							
HU31-20131	Heves	Erdőkövesd	13,9	47	3,4	rét, legelő	2013.03.28.
HU31-20132	Heves	Erdőkövesd	4,5	54	11,9	szántó	2013.03.28.
Bócsi Csabáné összesen			18,4	101	5,5	szántó, rét, legelő	2013.03.28.
26.) Veres László (3390 Füzesabony, Nagyszohoda út 1.)							
HU31-20024	Heves	Egerfarmos	18,4	444	24,2	szántó	2012. 02. 22.
Veres László összesen			18,4	444	24,2	szántó	2012. 02. 22.
27.) Ballók Péter (3385 Tiszanána, Dobó István út 1/1.)							
HU31-20006	Heves	Tiszanána	17,4	326	18,7	szántó	2012. 02. 22.
Ballók Péter összesen			17,4	326	18,7	szántó	2012. 02. 22.
28.) Petrik János (3350 Kál, Fő út alsó 64.)							
HU31-20044	Heves	Kál	17,4	268	15,4	szántó	2012. 02. 22.
Petrik János összesen			17,4	268	15,4	szántó	2012. 02. 22.
29.) VitaFarm Kft. (3353 Aldebrő, Grassalkovich u. 9.)							
HU31-20017	Heves	Feldebrő	13,0	232	17,9	szántó, legelő	2012. 02. 22.
VitaFarm Kft. összesen			13,0	232	17,9	szántó, legelő	2012. 02. 22.
30.) Czibolya István (3014 Hort, Táncsics út 32.)							
HU31-20069	Heves	Csány	12,5	315	25,2	szántó, rét	2012. 02. 22.
Czibolya István összesen			12,5	315	25,2	szántó, rét	2012. 02. 22.
31.) Tóth Mihály (3385 Tiszanána, Széchenyi út 21/1.)							
HU31-20039	Heves	Kömlő	11,9	296	24,8	szántó	2012. 02. 22.
Tóth Mihály összesen			11,9	296	24,8	szántó	2012. 02. 22.
32.) Simon Attiláné (3000 Hatvan, Géza fejedelem u. 1.)							
HU31-20127	Heves	Csány	11,2	386	34,5	szántó	2013.06.06.
Simon Attiláné összesen			11,2	386	34,5	szántó	2013.06.06.
33.) Állattenyésztő és Földbérlet Szövetkezet (3100 Salgótarján, Meredek út 3. V/43.)							
HU31-20070	Heves	Ecséd	10,1	149	14,7	szántó	2012. 02. 22.
Állattenyésztő és Földb. Szöv. össz.			10,1	149	14,7	szántó	2012. 02. 22.

2. melléklet: Heves megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 felett	Összesen
érdekeltség (db)	10	10	18	2	3	-	-	43
pályázó (db)	10	10	18	2	4	-	-	44
szerződés (földrészlet) (db)	10	12	29	5	14	-	-	70
terület (ha)	64	149	531	153	379	-	-	1.276
aranykorona érték (AK)	1.184	2.788	8.390	3.143	7.682	-	-	23.187

10. Jász-Nagykun-Szolnok megye

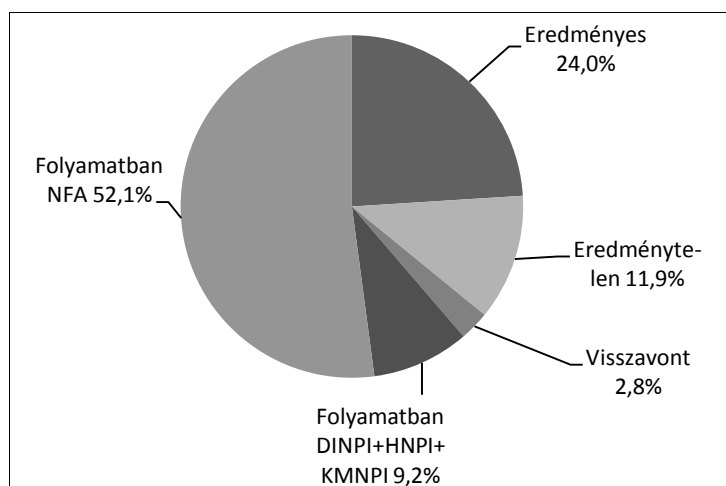
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI), a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (HNPI) és a Körös Maros Nemzeti Park Igazgatósága (KMNPI) Jász – Nagykun Szolnok megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 913 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **10.1. táblázat** foglalja össze és a **10.1. ábra** szemlélteti.

10.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Jász-Nagykun-Szolnok megyei sarokszámai (2013. 09. 1-i állapot)

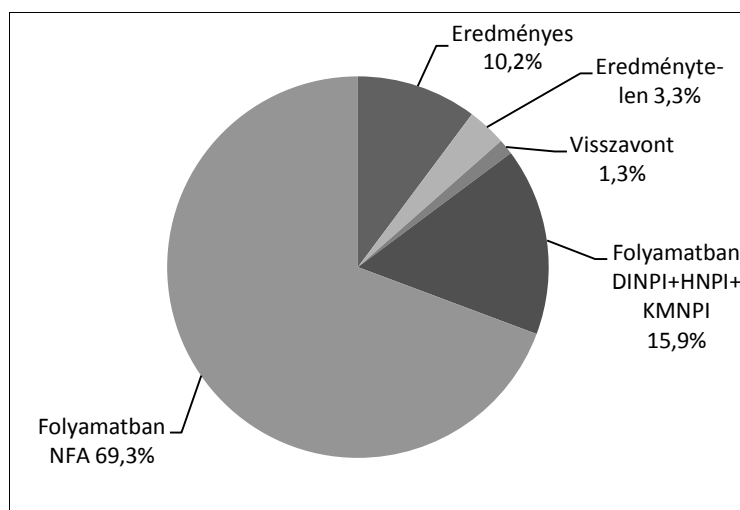
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	219	1.986	9,1	35.231	17,7
Eredménytelen	109	635	5,8	11.702	18,4
Visszavont	26	259	10,0	5.154	19,9
Folyamatban	559	16.616	29,7	270.602	16,3
- DINPI + KMNPI + HNPI	84	3.102	36,9	28.691	9,2
- NFA	475	13.514	28,5	241.911	17,9
Összesen	913	19.496	21,4	322.689	16,6

10.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 913 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 19.500 ha területből eddig 53 településen, összesen 354 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **1.986 hektár** – összesen 35.231 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **219 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 109 blokk (635 ha és 11.702 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 26 blokk (259 ha és 5.154 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A 219 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület **a meghirdetett** megyei területeknek csupán **10,2%-a (10.1. ábra)**.

A sok eredménytelen és visszavont pályázaton túl az is igen feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt DINPI, HNPI és KMNPI kezelésű - **terület** fennmaradó több mint **80!%-án**, 559 blokk (16.616 ha és 270.602 AK) esetében, a határidők lejárta ellenére **még nem hirdettek hivatalos eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel. Ezek közül 84-et a Nemzeti Park Igazgatóságok (DINPI+HNPI+KMNPI), 475-öt pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki.

Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett **óvatosabb a tárca vezetése** a döntések meghozatalával és közzétételével. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbeadásra váró 559 blokk átlagos mérete 30 hektár, de vannak köztük – pl. *Jászberényben, Karcagon, Kenderesen, Kisújszálláson, Szolnokon, Tiszaigaron, Tiszavárkonyban* vagy éppen *Túrkevéen* – 100 hektárt jócskán meghaladó, sőt a HNPI területén – pl. *Jászberényben, Karcagon* vagy *Tiszafüreden* - akár a 300 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Jász – Nagykun Szolnok megyében** – 1,1 és 150,8! ha között változva – **9,1 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg. **A pályázati kiírás** ugyanis **arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát** **szerzheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**.

Ennek legfontosabb eredményeit **a 10.2/a. és 10.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 10.2. és 10.3. ábrán** szemléltetem.

10.2/a. táblázat: Jász-Nagykun-Szolnok megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. Szilágyiék: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	3	1,3	1.358	3,9	266	13,4
– <i>Szilágyi János</i> ²¹⁰	J.N.Sz.	Karcag	2		1.118		184	
– <i>Szilágyi János Imre</i> ²¹¹	J.N.Sz.	Karcag	1		240		82	
2. dr. Farkas Béla: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	2.182	6,2	151	7,6
3. Szabó Zoltán: Karcag ²¹²	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	1.796	5,1	149	7,5
➤ 100-300 ha közötti (1-3.) 3 nyertes érdekeltség 4 pályázója összesen			5	2,3	5.336	15,2	566	28,5

²¹⁰ **Szilágyi János** ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **64! db** állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²¹¹ **Szilágyi János Imre** ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **3 db** állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²¹² **Szabó Zoltán** ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **7 db** állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
4. Margitics Tamás: Karcag ²¹³	J.N.Sz.	Karcag	2	0,9	541	1,5	83	4,2
5. Ács Gábor: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	2.781	7,9	76	3,8
6. Horváthné Farkas Adrienne: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	2.606	7,4	69	3,5
7. Mándokiék: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	8	3,6	751	2,1	52	2,6
- dr. Mándokiné Hubai Margit	J.N.Sz.	Karcag	5		592		43	
- Mándokiné dr. Hubai Margit	J.N.Sz.	Karcag	2		85		6	
- Pádár Imre Péter	J.N.Sz.	Karcag	1		74		3	
➤ 50-100 ha közötti (4-7.) 4 nyertes érdekeltiség 6 pályázója összesen			12	5,5	6.679	18,9	280	14,1
8. Szabó Sándor: 5300 Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	328	0,9	49	2,5
9. Horváth József: Szelevény	J.N.Sz.	Szelevény	2	0,9	449	1,3	48	2,4
10. Órsi Sándor: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	2	0,9	928	2,6	47	2,4
11. Varga Géza: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	565	1,6	45	2,3
12. Pigomix Kft.: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	1.240	3,5	38	1,9
13. Kerekes József: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	372	1,1	32	1,6
14. ifj. Harmatos László: Szelevény	J.N.Sz.	Szelevény	2	0,9	492	1,4	30	1,5
15. Balogh Zsolt: Jászberény	J.N.Sz.	Jászberény	5	2,3	503	1,4	27	1,4
16. Rác István: Tiszaszentimre	J.N.Sz.	Tiszaszentimre	1	0,5	479	1,3	24	1,2
17. Tóth Bertalan: Mezőtúr	J.N.Sz.	Mezőtúr	7	3,2	386	1,1	21	1,1
18. Nagy és Mihály Mg. Kft.: Kunszentmárton	J.N.Sz.	Öcsöd, Tiszakürt	3	1,3	392	1,1	21	1,1
19. Abonyi Lőrinc: Karcag	J.N.Sz.	Karcag	1	0,5	396	1,1	20	1,0
➤ 20-50 ha közötti (8-19.) 12 nyertes érdekeltiség 12 pályázója összesen			27	12,3	6.530	18,5	402	20,2
➤ 10-20 ha közötti (20-38.) 19 nyertes érdekeltiség 21 pályázója összesen			47	21,5	5.562	15,8	269	13,6
➤ 10 ha alatti (39-137.) 99 nyertes érdekeltiség 100 pályázója összesen			128	58,4	11.124	31,6	469	23,6
A 137 nyertes érdekeltiség 143 pályázója mindösszesen			219	100,0	35.231	100,0	1.986	100,0

10.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Jász-Nagykun-Szolnok megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti
	nyertes		(%)
érdekeltségek (db)	137	3	2,2
pályázók (fő)	143	4	2,8
pályázatok (db)	219	5	2,3
földterület (ha)	1.986	566	28,5
földérték (Aranykorona)	35.231	5.336	15,2

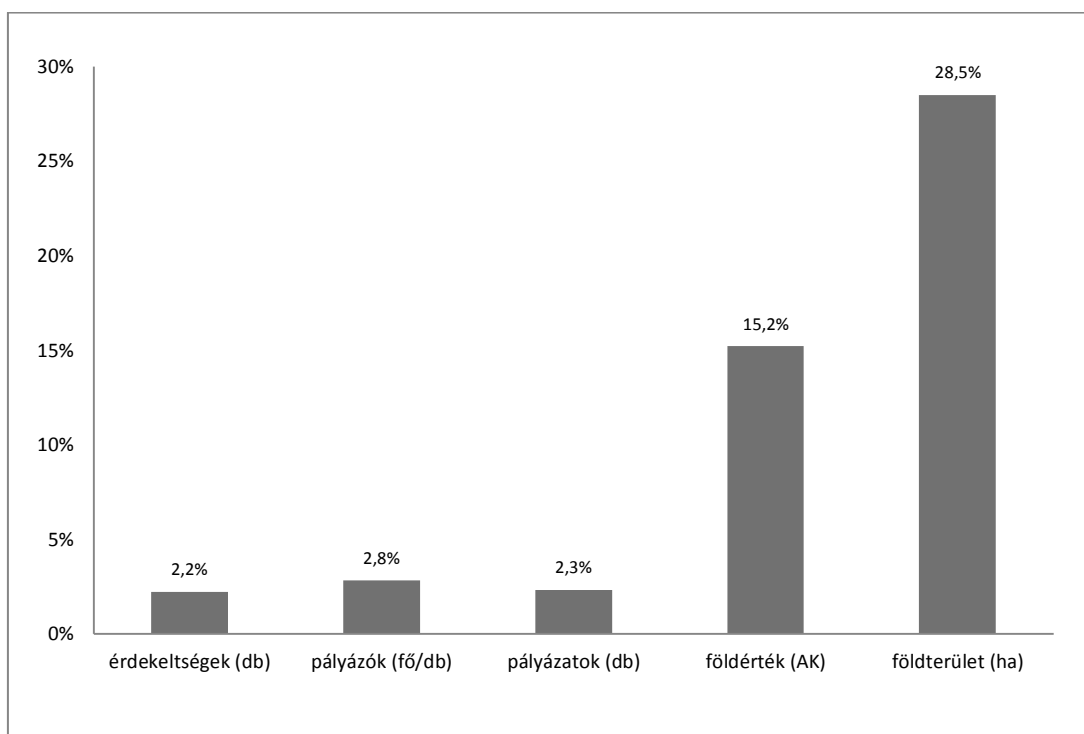
B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti
	nyertes		(%)
érdekeltségek (db)	137	118	86,1
pályázók (fő)	143	121	84,6
pályázatok (db)	219	175	79,9
földterület (ha)	1.986	738	37,2
földérték (Aranykorona)	35.231	16.686	47,4

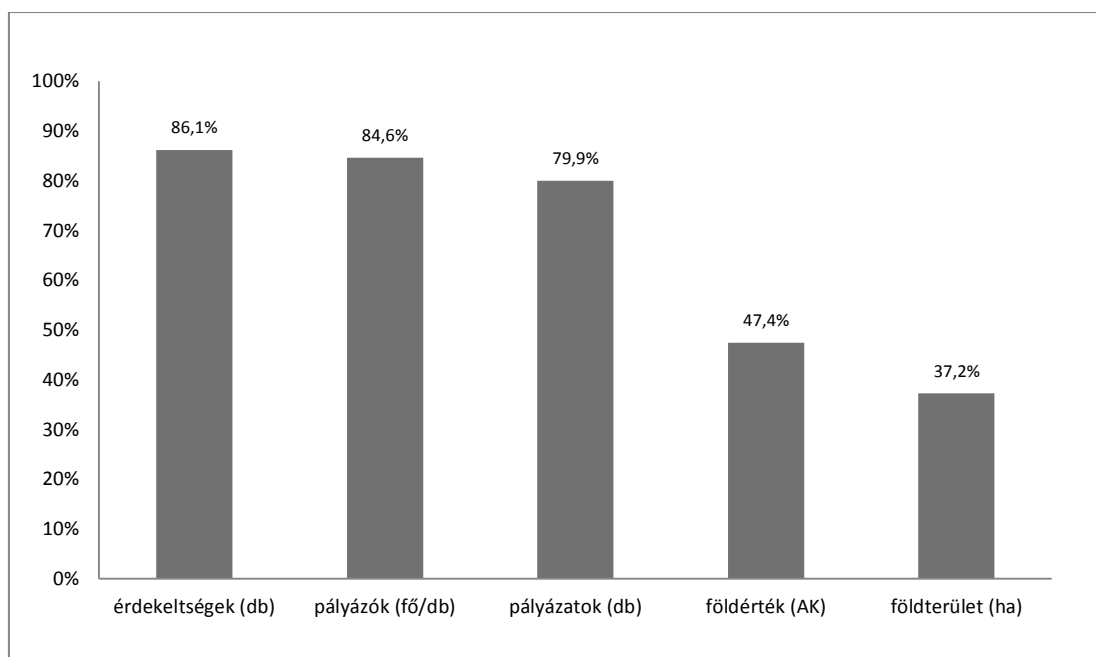
²¹³ Margitics Tamás ezen felül, pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **36!** db állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

10.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Jász-Nagykun-Szolnok megye állami földbérleti pályázataiban

A.) A 100 ha fölötti 3 nyertes érdekeltség aránya (%)

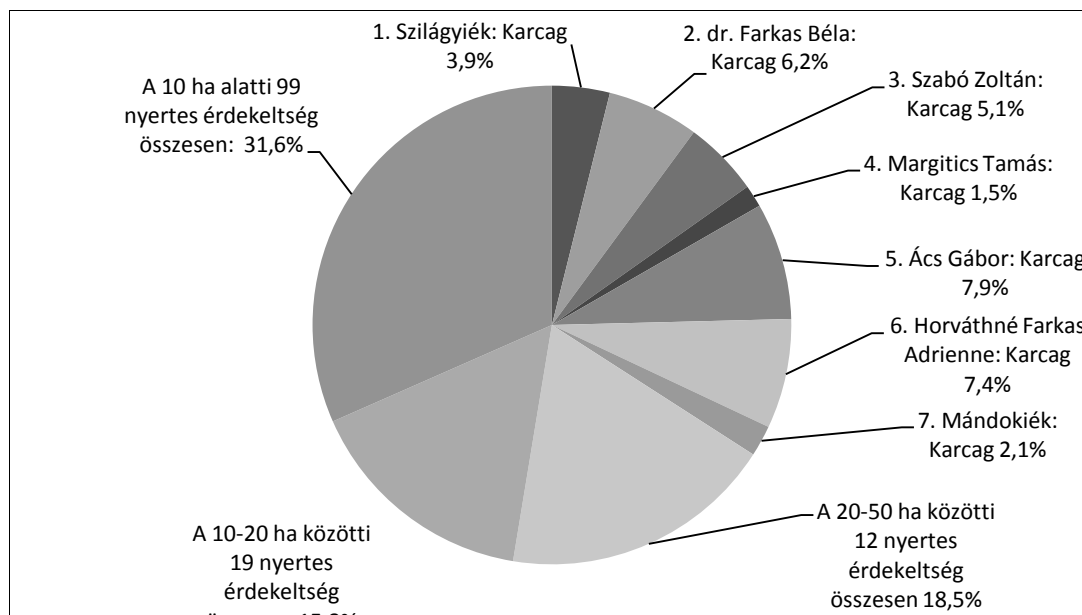

B.) A 20 ha alatti 120 nyertes érdekeltség aránya (%)

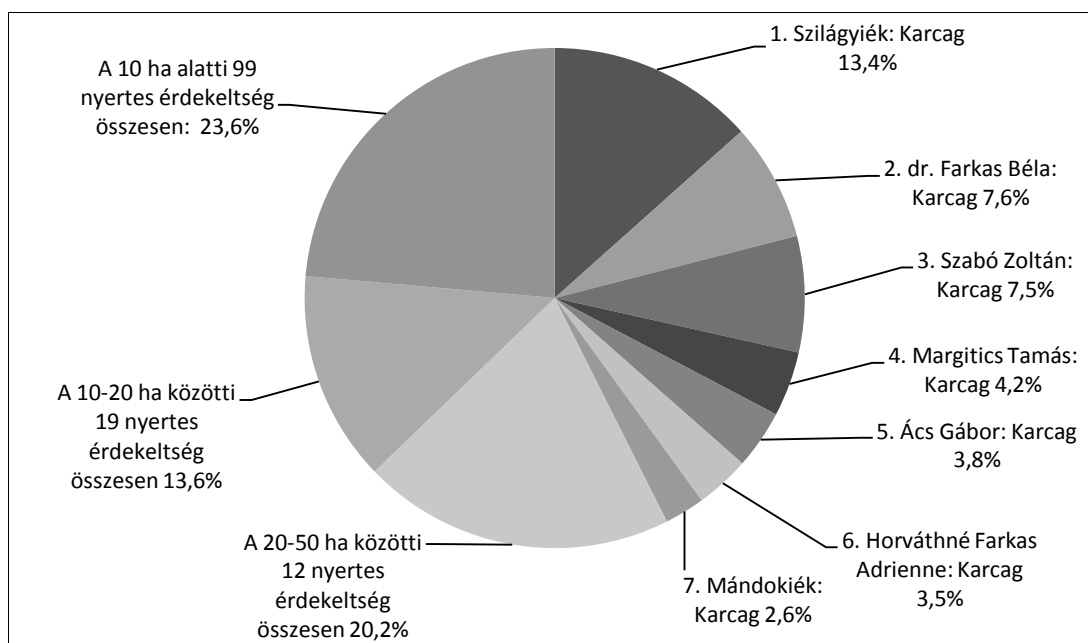

10.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

Ezek alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 600-at, közülük azonban csupán 137 érdekeltséghez tartozó 143 pályázó volt nyertes, akikkel 219 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 219 külön gazdálkodó család, hanem 137 érdekeltség műveli ezután az 1.986 ha területet!**
- A bérbe adott területek **több mint 1/4-edét 3 karcagi**, 100 ha fölötti **érdekeltség - Szilágyiék (János és János Imre), dr. Farkas Béla és Szabó Zoltán** 5 nyertes pályázattal szerezték meg, de a 20 ha fölötti állami földterület (1.248 ha, 63%) bérleti jogához jutott 19 legnagyobb érdekeltség közül 13 szintén karcagi illetőségű.

- Az érdekeltségek legerősebb, **felső 2%-a** az összes aranykorona értéknek több mint 15%-át, a **földterületnek pedig közel 29%-át kapta**. E „*felsőházi*” **3 érdekeltség** összesen 5.336 AK illetve **566 ha**, átlagosan mintegy 1.779 AK illetve 189 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak több mint 28-szorosa!
- E legfelső „*elit*” kategóriában egy pályázattal átlagosan 1.067 aranykorona értéket illetve 113,2 hektárt nyertek. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 9,4 AK/ha.
- A skála másik végén a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **118 érdekeltség**, a megyei **nyertes érdekeltségek több mint 86%-a**, az u.n. „*alsóházi*” **kis nyertesek**, az „*átlagjavító propaganda-alanyok*” találhatók. Ők 175 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok mintegy 80%-ával a **bérbe adott területnek alig több mint 1/3-át tudták megszerezni**. Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 141 aranykorona értéket illetve 6,3 hektárt nyertek.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **3 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 4 pályázója **5 nyertes pályázattal** mintegy **570 ha** állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Jász - Nagykun - Szolnok megyében bérbe adott területek több mint 1/4-ét megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „*érdekérvényesítő képességű*” – legnagyobb nyertes érdekeltségek a 4. helyezett **Margitics Tamással** együtt **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **110! db** állami földrészletet bérelnek. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Szilágyiék, János és János Imre** Karcagról **3 nyertes pályázattal** összesen **266 ha (13,4%)**, 1.354 aranykorona értékű, Karcagon meghirdetett állami föld bérleti jogát nyerte el (**átlagos földérték: 5,1 AK/ha, átlagos blokkméret – 88,7 ha**).
 - **Szilágyi János:** Karcagról **2 nyertes pályázattal** összesen **184 ha** 1.118 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el. (**Karcag:** HU32-157, 80 ha szántó, HU32-509, 105 ha legelő, **átlagos blokkméret – 92,5 ha**). Ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **64! db** állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
 - **Szilágyi János Imre:** Karcagról **1 nyertes pályázattal** összesen **82 ha** 240 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el. (**Karcag:** HU32-508, 82 ha legelő, **átlagos blokkméret – 81,7 ha**). Ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **3 db** állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

- **dr. Farkas Béla** Karcagról **1 nyertes pályázattal** a megyében eddig meghirdetett legnagyobb méretű blokk, összesen **151 ha** 240 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el. (**Karcag:** HU32-502, 150 ha szántó + legelő, **átlagos földérték: 1,6 AK/ha, átlagos blokkméret – 150,8 ha**).
- **Szabó Zoltán** Karcagról **1 nyertes pályázattal** a megyében eddig meghirdetett második legnagyobb méretű blokk, összesen **149 ha** 1.796 aranykorona értékű állami föld bérleti jogát nyerte el. (**Karcag:** HU32-501, 148,6 ha szántó + legelő + kivett út, **átlagos földérték: 12,1 AK/ha, átlagos blokkméret – 148,6 ha**). Ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **7 db** állami földrészletet bérel Karcagon. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

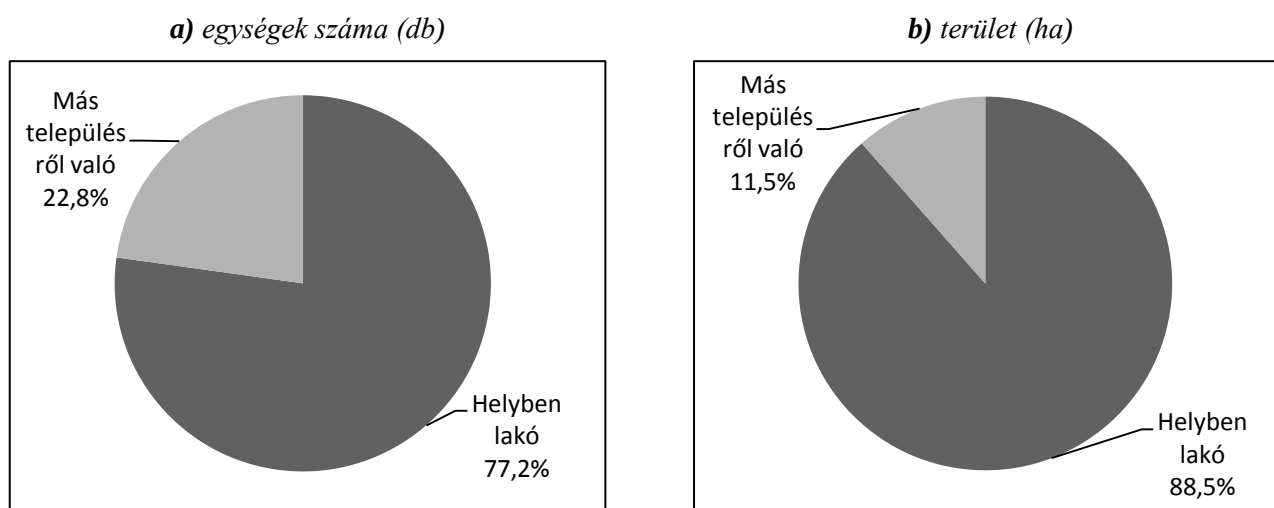
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindennek előtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **10.3. táblázat** és a **10.4. ábra**.

10.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Abádszalók	3	-	11	-
2. Alattyán	6	3	54	16
3. Besenyszög	6	6	31	31
4. Cibakháza	1	1	2	2
5. Cserkeszőlő	2	2	8	8
6. Fegyvernek	7	6	38	30
7. Jánoshida	3	2	9	5
8. Jászágó	2	1	10	8
9. Jászsós-szentgyörgy	1	1	3	3
10. Jászárokszállás	4	1	11	2
11. Jászberény	8	6	39	35
12. Jászboldogháza	7	3	20	12
13. Jászfelső-szentgyörgy	1	1	8	8
14. Jászfényszaru	3	3	30	30
15. Jászivány	1	-	2	-
16. Jászfákóhalma	1	1	6	6
17. Jászkisér	8	5	34	19
18. Jászládány	3	3	12	12
19. Jász-szentandrás	4	3	12	4
20. Karcag	33	33	1.132	1.132
21. Kenderes	7	7	31	31
22. Kisújszállás	1	-	3	-
23. Kuncsorba	1	1	2	2
24. Kunhegyes	3	2	11	8
25. Kunmadaras	4	3	11	8
26. Kunszentmárton	9	9	27	27
27. Mesterszállás	2	2	19	19
28. Mezőhek	5	1	19	8
29. Mezőtúr	10	10	31	31
30. Nagykőrű	1	-	2	-
31. Nagyrév	1	-	3	-
32. Ócsöd	3	2	11	3
33. Örményes	3	2	5	3
34. Rákóczi-falva	9	9	23	23
35. Rákócziújfalú	1	-	5	-
36. Szajol	4	-	23	-

37. Szelevény	4	2	77	48
38. Szolnok	9	9	60	60
39. Tiszabó	1	-	2	-
40. Tiszafüred	3	3	12	12
41. Tiszainoka	1	-	3	-
42. Tiszajenő	4	4	8	8
43. Tizsakürt	3	1	18	5
44. Tiszapüspöki	2	2	19	19
45. Tiszaroff	1	1	2	2
46. Tizsasüly	2	2	10	10
47. Tizsaszentimre	2	1	25	24
48. Tizsatenyő	2	-	6	-
49. Tizsavarkony	4	2	21	7
50. Törökszentmiklós	7	7	26	26
51. Túrkeve	4	4	7	7
52. Újszász	1	1	1	1
53. Zagyvarékas	1	1	3	3
Az 53 település összesen	219	169	1.986	1.758

10.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és földterületből

Ezek alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- Az **53 település közül 43** esetben részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég. Ez a más megyékben tapasztaltaknál lényegesen jobb arány. Ez nagyrészt abból fakad, hogy a **Karcagon** meghirdetett 1.132 ha állami földterület – a megyében eddig bérbe adott összes terület 57!%-ának - bérleti jogát 33 nyertes pályázattal **kizárólag karcagiak** tudták megszerezni.
- A 219 elnyerhető egységből **169 (77,2%)**, a teljes meghirdetett földterületből pedig **1.758 ha (88,5%)** került **helyi** lakosokhoz (**7.3. ábra**). Az **50 hektárnál nagyobb** területű 8 db karcagi parcellát, valamennyit **helyben** lakó, karcagi gazdálkodók nyerték.

Ezek alapján tehát leszögezhetjük, hogy **ez az egyetlen olyan megye a vizsgáltak közül, amelyben a helyben lakó pályázók eddig valóban nagyrészt meg tudták szerezni a településükön meghirdetett állami földek bérleti jogát.**

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók

szerezték meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 10.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

10.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Szajol	4	23
2. Abádszalók	3	11
3. Tiszatenyő	2	6
4. Rákócziújfalú	1	5
5. Kisújszállás	1	3
6. Nagyrév	1	3
7. Tiszainoka	1	3
8. Jászivány	1	2
9. Nagykörű	1	2
10. Tiszabő	1	2
A 10 vesztes település összesen	16	60

Ez alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

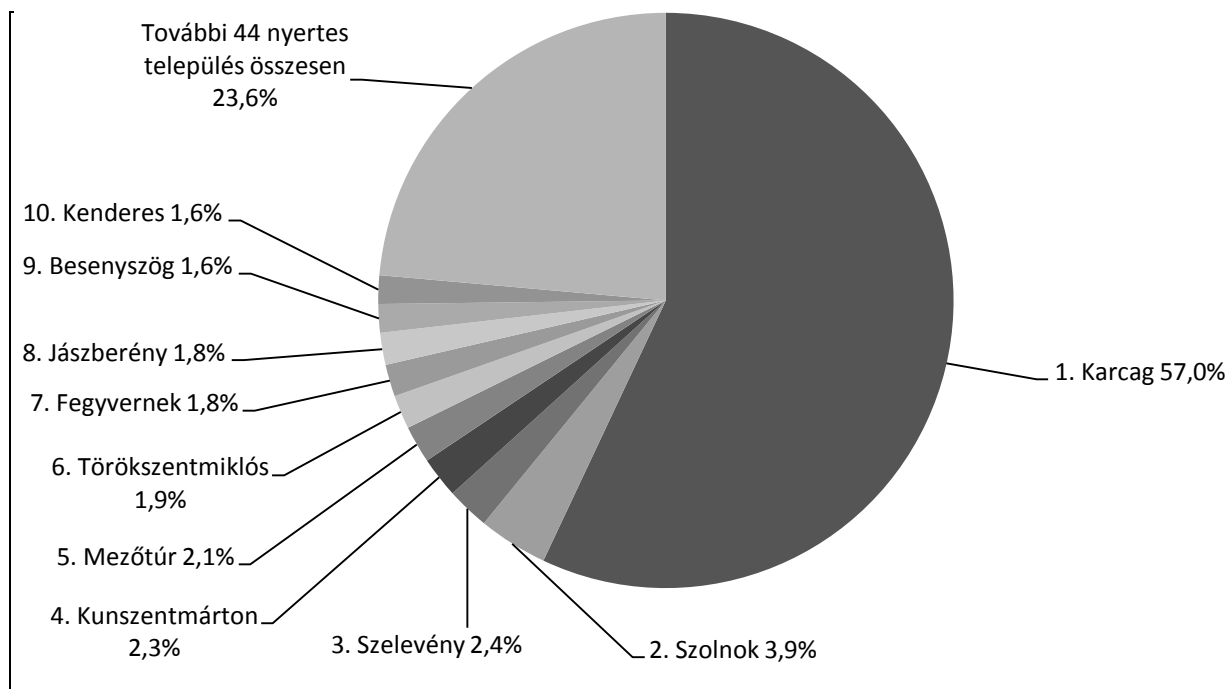
- A földbérleti pályázatok által érintett **53 település** közül **csupán 10 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések 1/5-öde tekinthető tehát **vesztesnek**, hiszen ezeken a településeken **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 10 vesztes településen 16 bérleti egységben mindössze **60 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. Közülük egyedül **Szajol** ill. **Abádszalók** azok a települések, amelyeken 10 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe.

A 10.5. táblázat és a 10.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a föld haszna kerül.

10.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Karcag	33	1.132	57,0	57,0
2. Szolnok	12	78	3,9	60,9
3. Szelevény	2	48	2,4	63,3
4. Kunszentmárton	12	46	2,3	65,6
5. Mezőtúr	14	42	2,1	67,7
6. Törökszentmiklós	10	38	1,9	69,6
7. Fegyvernek	9	36	1,8	71,4
8. Jászberény	6	35	1,8	73,2
9. Besenyszög	6	31	1,6	74,8
10. Kenderes	7	31	1,6	76,4
11. Jászfényszaru	3	30	1,5	77,9
12. Tiszasas	2	30	1,5	79,4
13. Jászapáti	5	25	1,3	80,7
14. Tiszaszentimre	1	24	1,2	81,9
15. Rákócziújfalva	9	23	1,2	83,1
16. Jánoshida	7	22	1,1	84,2
17. Alattyán	4	20	1,1	85,3
18. Jászkisér	5	20	1,0	86,3
19. Jásztelek	3	20	1,0	87,3
További 35 település összesen	69	255	-	12,7
Az 54 település mindösszesen	219	1.986	100,0	100,0

10.5. ábra: A Jász-Nagykun-Szolnok megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A területek több mint **75!%-**ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 54 település közül mindössze **9 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén messze kimagaslóan **Karcag** található, amelynek pályázói **33 db** nyertes pályázattal **1.132 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek **57!%-a**. Az országos gyakorlattól feltűnően eltérő módon a Karcagon meghirdetett földeket csakis karcagi pályázók tudták megszerezni.
- Az élen álló 8 település - sorrendben **Karcag, Szolnok, Szelevény, Kunszentmárton, Mezőtúr, Törökszentmiklós, Fegyvernek** és **Jászberény** - sikeres pályázói 219-ből nyertes **98 db** pályázattal **1.454 ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezték meg, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek több mint **73%-a!**

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Jász-Nagykun-Szolnok megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

*Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok
(2012. december 15-ei állapot)*

❖ **1.200 ha fölötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

❖ **300 – 1.200 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Szilágyiék (5300 Karcag, Zöldfa u. 61.)							
• Szilágyi János							
HU32-20157	J.N.Sz.	Karcag	79,7	851	10,7	szántó	2012.03.22.
HU32-20509	J.N.Sz.	Karcag	104,8	267	2,6	legelő	2013.01.29.
• Szilágyi János Imre							
HU32-20508	J.N.Sz.	Karcag	81,7	240	2,9	legelő	2013.01.17.
Szilágyiék összesen			266,2	1.358	5,1	szántó, legelő	2012.03.22.-2013.01.29.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) dr. Farkas Béla (5300 Karcag, Püspökladányi u. 9.)							
HU32-20502	J.N.Sz.	Karcag	150,8	2.182	14,5	szántó, legelő	2013.01.29.
dr. Farkas Béla összesen			150,8	2.182	14,5	szántó, legelő	2013.01.29.
3.) Szabó Zoltán (5300 Karcag, Szt. István sgr. út 52.)							
HU32-20501	J.N.Sz.	Karcag	148,6	1.796	12,1	szántó, legelő, kivett út	2013.01.29.
Szabó Zoltán összesen			148,6	1.796	12,1	szántó, legelő, kivett út	2013.01.29.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
4.) Margitics Tamás (5300 Karcag, Bem u. 7.)							
HU32-20156	J.N.Sz.	Karcag	2,1	7	3,4	legelő	2012.03.22.
HU32-20506	J.N.Sz.	Karcag	81,1	534	6,6	legelő, kivett árok	2013.01.17.
Margitics Tamás összesen			83,2	541	6,5	legelő, kivett árok	2012.03.22.-2013.01.17.
5.) Ács Gábor (5300 Karcag, Csokonai u. 58.)							
HU32-20149	J.N.Sz.	Karcag	75,9	2.781	36,6	szántó	2012. 03. 29.
Ács Gábor összesen			75,9	2.781	36,6	szántó	2012. 03. 29.
6.) Horváthné Farkas Adrienne (5300 Karcag, IV. Béla király u. 2.)							
HU32-20150	J.N.Sz.	Karcag	68,8	2.606	37,9	szántó, nádas	2012. 04.04.
Horváthné Farkas Adrienne összesen			68,8	2.606	37,9	szántó, nádas	2012. 04.04.
7.) Mándokiék (5300 Karcag, Deák körút 83. és Munkás u. 23.)							
• dr. Mándokiné Hubai Margit (Munkás u. 23.)							
HU32-20158	J.N.Sz.	Karcag	5,0	99	19,6	szántó	2012. 03.29.
HU32-20171	J.N.Sz.	Karcag	3,4	82	24,2	szántó	2012. 03.29.
HU32-20172	J.N.Sz.	Karcag	22,0	228	10,4	szántó	2012. 03.29.
HU32-20178	J.N.Sz.	Karcag	3,3	95	29,1	szántó	2012. 03.29.
HU32-20179	J.N.Sz.	Karcag	9,1	88	9,6	szántó	2012. 03.29.
• Mándokiné dr. Hubai Margit (Deák körút 83.)							
HU32-20160	J.N.Sz.	Karcag	4,2	51	12,2	szántó	2012. 03.22.
HU32-20170	J.N.Sz.	Karcag	1,6	34	21,1	szántó	2012. 03.22.
• Pádár Imre Péter (Deák körút 83.)							
HU32-20167	J.N.Sz.	Karcag	3,4	74	21,5	szántó	2012. 03.22.
Mándokiék összesen			52,0	751	14,4	szántó	2012. 03. 22.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
8.) Szabó Sándor (5300 Karcag, Zádor u. 39.)							
HU32-20504	J.N.Sz.	Karcag	49,2	328	6,7	legelő	2013.01.17.
Szabó Sándor összesen			49,2	328	6,7	legelő	2013.01.17.
9.) Horváth József (5476 Szelevény, Petőfi út 17.)							
HU32-20334	J.N.Sz.	Szelevény	29,4	367	12,5	szántó, legelő	2012. 06.15.
HU32-20336	J.N.Sz.	Szelevény	18,2	82	4,5	legelő	2012. 06.15.
Horváth József összesen			47,6	449	9,4	szántó, legelő	2012. 06. 15.
10.) Őrsi Sándor (5300 Karcag, Győrffy István u. 23.)							
HU32-20180	J.N.Sz.	Karcag	5,9	211	36,1	szántó	2012.03.29.
HU32-20500	J.N.Sz.	Karcag	41,3	717	17,3	szántó, legelő	2013.01.17.
Őrsi Sándor összesen			47,2	928	19,5	szántó, legelő	2012.03.29.-2013.01.17.
11.) Varga Géza (5300 Karcag, Takács P. u. 14/a.)							
HU32-20155	J.N.Sz.	Karcag	44,7	565	12,6	legelő	2012. 03.29.
Varga Géza összesen			44,7	565	12,6	legelő	2012. 03.29.
12.) Pigomix Kft. (5300 Karcag, Dózsa Gy. út 24.)							
HU32-20003	J.N.Sz.	Karcag	38,1	1.240	32,6	szántó	2012. 04.04.
Pigomix Kft. összesen			38,1	1.240	32,6	szántó	2012. 04.04.
13.) Kerekes József (5300 Karcag, Tilalmas Pf. 1035.)							
HU32-20503	J.N.Sz.	Karcag	32,1	372	11,6	rét, legelő, kivett út	2013.01.17.
Kerekes József összesen			32,1	372	11,6	rét, legelő, kivett út	2013.01.17.
14.) ifj. Harmatos László (5476 Szelevény, Petőfi út 17.)							
HU32-20074	J.N.Sz.	Szelevény	16,7	307	18,4	szántó	2012.04.04.
HU32-20335	J.N.Sz.	Szelevény	12,9	185	14,3	szántó, legelő	2012.04.04.
ifj. Harmatos László összesen			29,6	492	16,6	szántó, legelő	2012.04.04.
15.) Balogh Zsolt (5100 Jászberény, Eperfa u. 3.)							
HU32-20279	J.N.Sz.	Jászberény	2,9	38	13,3	szántó	2012.06.15.
HU32-20282	J.N.Sz.	Jászberény	1,4	22	15,9	szántó	2012.06.15.

HU32-20518	J.N.Sz.	Jászberény	8,7	174	20,1	szántó, legelő	2013.01.17.
HU32-20519	J.N.Sz.	Jászberény	6,0	124	20,7	szántó	2013.01.17.
HU32-20520	J.N.Sz.	Jászberény	7,7	145	18,9	szántó	2013.01.17.
Balogh Zsolt összesen			26,7	503	18,8	szántó, legelő	2012.06.15.-2013.01.17.
16.) Rácz István (5322 Tiszaszentimre, Ív u. 17.)							
HU32-20202	J.N.Sz.	Tiszaszentimre	24,0	479	20,0	szántó	2012. 05.11.
Rácz István összesen			24,0	479	20,0	szántó	2012. 05.11.
17.) Tóth Bertalan (5400 Mezőtúr, Alsórészivízköz u. 360.)							
HU32-20055	J.N.Sz.	Mezőtúr	7,0	74	10,6	szántó	2012. 04.04.
HU32-20057	J.N.Sz.	Mezőtúr	3,5	96	27,6	szántó	2012. 03.29.
HU32-20059	J.N.Sz.	Mezőtúr	3,5	47	13,4	szántó, legelő	2012. 04.04.
HU32-20064	J.N.Sz.	Mezőtúr	2,0	38	18,6	szántó	2012. 03.29.
HU32-20065	J.N.Sz.	Mezőtúr	2,0	70	34,8	szántó	2012. 03.29.
HU32-20066	J.N.Sz.	Mezőtúr	1,8	39	21,2	szántó	2012. 06.15.
HU32-20067	J.N.Sz.	Mezőtúr	1,5	22	14,7	szántó	2012. 06.15.
Tóth Bertalan összesen			21,3	386	18,1	szántó, legelő	2012.03.29. - 06.15.
18.) Nagy és Mihály Mg. Kft. (5440 Kunszentmárton, Bercsényi u. 27.)							
HU32-20080	J.N.Sz.	Öcsöd	7,9	188	23,9	szántó	2012. 03.29.
HU32-20329	J.N.Sz.	Tiszakürt	9,2	113	12,3	szántó, legelő	2012. 06.15.
HU32-20330	J.N.Sz.	Tiszakürt	4,1	91	22,3	szántó	2012. 06.15.
Nagy és Mihály Mg. Kft. összesen			21,2	392	18,5	szántó, legelő	2012.03.29. - 06.15.
19.) Abonyi Lőrinc (5300 Karcag, Füredi u. 57/a.)							
HU32-20002	J.N.Sz.	Karcag	20,1	396	19,7	szántó	2012. 03.29.
Abonyi Lőrinc összesen			20,1	396	19,7	szántó	2012. 03.29.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
20.) Szekeres Zoltán (Tiszapüspöki, Fő út 21.)							
HU32-20122	J.N.Sz.	Tiszapüspöki	14,9	264	17,7	szántó	2012.05.12.
HU32-20123	J.N.Sz.	Tiszapüspöki	3,9	97	25,2	szántó	2012.04.04.
Szekeres Zoltán összesen			18,8	361	19,2	szántó	2012.04.04. - 05.12.
21.) Varga László (5452 Mesterszállás, Szabadság út 5.)							
HU32-20068	J.N.Sz.	Mesterszállás	14,6	230	15,8	szántó	2012.04.04.
HU32-20069	J.N.Sz.	Mesterszállás	4,1	42	10,4	szántó	2012.04.04.
Varga László összesen			18,7	272	14,5	szántó	2012.04.04.
22.) Szöllősi Ottó (5000 Szolnok, Konstantin út 15.)							
HU32-20115	J.N.Sz.	Szajol	3,3	86	26,2	szántó	2012.04.04.
HU32-20120	J.N.Sz.	Szajol	2,4	61	25,1	szántó	2012.05.17.
HU32-20121	J.N.Sz.	Szajol	12,0	198	16,5	szántó	2012.05.17.
Szöllősi Ottó összesen			17,7	345	19,5	szántó	2012.04.04. - 05.17.
23.) Németh Attila (5231 Fegyvernek, Tópart tanya 10.)							
HU32-20129	J.N.Sz.	Fegyvernek	1,9	67	34,8	szántó	2012. 06.15.
HU32-20130	J.N.Sz.	Fegyvernek	6,5	164	25,2	szántó	2012. 05.30.
HU32-20132	J.N.Sz.	Fegyvernek	1,3	52	40,0	szántó	2012. 05.30.
HU32-20135	J.N.Sz.	Fegyvernek	5,7	209	37,0	szántó	2012. 05.30.
HU32-20127	J.N.Sz.	Tiszabó	1,5	30	19,8	szántó	2012. 05.22.
Németh Attila összesen			16,9	522	30,9	szántó	2012. 05. 22. – 05.30.
24.) Agrícola - Jász Kft. (5141 Jásztelek, Szabadság u. 132/a.)							
HU32-20258	J.N.Sz.	Alattyán	16,5	85	5,1	legelő	2012.04.04.
Agrícola - Jász Kft. összesen			16,5	85	5,1	legelő	2012.04.04.
25.) Rusvai Miklós (5130 Jászapáti, Galamb u. 1/a.)							
HU32-20233	J.N.Sz.	Jászkesér	8,6	246	28,7	szántó	2012.04.04.
HU32-20242	J.N.Sz.	Jászszentandrás	7,7	178	23,1	szántó, legelő	2012.04.04.
Rusvai Miklós összesen			16,3	424	26,0	szántó, legelő	2012.04.04.
26.) Pethő Ferenc József (5126 Jászfényszaru, Ságvári E. u. 10.)							
HU32-20271	J.N.Sz.	Jászfényszaru	16,2	384	23,7	szántó	2012.06.15.
Pethő Ferenc József összesen			16,2	384	23,7	szántó	2012.06.15.
27.) Csík József László (5000 Szolnok, Dobó I. út 16. 2/6.)							
HU32-20296	J.N.Sz.	Szolnok	15,6	284	18,2	szántó	2012.06.16.
Csík József László összesen			15,6	284	18,2	szántó	2012.06.16.
28.) dr. Monori István (5300 Karcag, Deák F. körút 18.)							
HU32-20176	J.N.Sz.	Karcag	5,1	75	14,7	szántó	2012. 03. 29.
HU32-20181	J.N.Sz.	Karcag	10,5	367	35,0	szántó	2012. 03. 29.
dr. Monori István összesen			15,6	442	28,3	szántó	2012. 03. 29.
29.) Nyeső Illés (5071 Besenyszög, Csillag út 5.)							
HU32-20220	J.N.Sz.	Besenyszög	1,0	20	19,5	szántó	2012.04.04.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
HU32-20223	J.N.Sz.	Besenyszög	2,3	27	11,5	szántó	2012.04.04.
HU32-20226	J.N.Sz.	Besenyszög	11,7	121	10,4	szántó	2012.04.04.
Nyeső Illés összesen			15,0	168	11,2	szántó	2012.04.04.
30.) Trabachék (5465 Cserkeszölő, Május 1. út 3.)							
• Trabach Jánosné							
HU32-20327	J.N.Sz.	Cserkeszölő	6,3	191	30,3	szántó	2012.06.16.
HU32-20328	J.N.Sz.	Cserkeszölő	1,9	63	33,0	szántó	2012.06.16.
• Trabach János Levente							
HU32-20325	J.N.Sz.	Nagyrév	2,6	85	32,4	szántó	2012.06.16.
HU32-20326	J.N.Sz.	Tiszainoka	3,3	78	24,1	szántó	2012.04.04.
Trabachék összesen			14,1	417	29,6	szántó	2012.04.04. – 2.12.06.16.
31.) dr. Bánfi Zsuzsanna (5324 Tomajmonostora, Kossuth út 67.)							
HU32-20216	J.N.Sz.	Abádszalók	2,7	47	17,1	szántó	2012.04.16.
HU32-20217	J.N.Sz.	Abádszalók	6,4	94	14,7	szántó	2012.04.11.
HU32-20218	J.N.Sz.	Abádszalók	1,8	19	10,1	szántó	2012.04.04.
HU32-20188	J.N.Sz.	Kunhegyes	3,2	28	8,8	legelő	2012.04.04.
dr. Bánfi Zsuzsanna összesen			14,1	188	13,3	szántó, legelő	2012.04.04. – 2012.04.16.
32.) Schultz-Marinka Edit (5000 Szolnok, Tömörkény u. 2.)							
HU32-20297	J.N.Sz.	Szolnok	13,8	288	20,9	szántó	2012.04.04.
Schultz-Marinka Edit összesen			13,8	288	20,9	szántó	2012.04.04.
33.) Pintér Tibor (5143 Jánoshida, Berki tanya hrsz. 028.)							
HU32-20257	J.N.Sz.	Alattyán	8,7	121	14,0	szántó	2012.04.04.
HU32-20286	J.N.Sz.	Jászboldogháza	1,7	40	24,1	legelő	2012.04.04.
HU32-20287	J.N.Sz.	Jászboldogháza	1,2	37	31,6	szántó	2012.04.04.
HU32-20291	J.N.Sz.	Jászboldogháza	2,1	26	12,2	legelő	2012.04.04.
Pintér Tibor összesen			13,7	224	16,4	szántó, legelő	2012.04.04.
34.) Bene Péter (5300 Karcag, Vörösmarty u. 9.)							
HU32-20159	J.N.Sz.	Karcag	13,7	264	19,2	szántó, legelő	2012.03.22.
Bene Péter összesen			13,7	264	19,2	szántó, legelő	2012.03.22.
35.) Bordás Attila (5124 Jászágó, Petőfi S. út 8/a.)							
HU32-20270	J.N.Sz.	Jászágó	8,0	206	25,9	szántó	2012.06.15.
HU32-20264	J.N.Sz.	Jászárokszállás	2,3	71	31,2	szántó	2012.04.04.
HU32-20266	J.N.Sz.	Jászárokszállás	2,3	72	31,7	szántó	2012.04.04.
Bordás Attila összesen			12,6	349	27,7	szántó	2012.04.04. – 2012.06.15.
36.) Márkus Lászlóné (5350 Tiszafüred, Akácfa út 32.)							
HU32-20204	J.N.Sz.	Tiszafüred	1,5	17	11,1	szántó	2012.03.29.
HU32-20205	J.N.Sz.	Tiszafüred	2,9	35	12,2	legelő	2012.04.04.
HU32-20206	J.N.Sz.	Tiszafüred	7,3	135	18,5	szántó	2012.04.04.
Márkus Lászlóné összesen			11,7	187	16,0	szántó, legelő	2012.03.29. – 2012.04.04.
37.) Szabó + Szénási (5085 Rákóczi falva, Vasvári Pál út 14.)							
• Szabó Imre							
HU32-20105	J.N.Sz.	Rákóczi falva	4,3	139	32,5	szántó	2012.04.04.
• Szénási Mihály							
HU32-20106	J.N.Sz.	Rákóczi falva	3,3	87	26,6	szántó	2012.04.04.
HU32-20111	J.N.Sz.	Rákóczi falva	3,7	73	19,7	szántó	2012.04.04.
Szabó + Szénási összesen			11,3	299	26,5	szántó	2012.04.04.
38.) Fullajtár János (5061 Tiszasüly, Széchenyi út 63.)							
HU32-20230	J.N.Sz.	Tiszasüly	3,8	78	20,8	szántó	2012.04.16.
HU32-20231	J.N.Sz.	Tiszasüly	6,3	17	2,7	legelő	2012.04.16.
Fullajtár János összesen			10,1	95	9,4	szántó, legelő	2012. 04.16.

2. melléklet: Jász-Nagykun-Szolnok megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 felett	Összesen
érdekltség (db)	99	19	12	4	3	-	-	137
pályázó (db)	100	21	12	6	4	-	-	143
szerződés (földrészlet) (db)	128	47	27	12	5	-	-	219
terület (ha)	469	269	402	280	566	-	-	1.986
aranykorona érték (AK)	11.124	5.562	6.530	6.679	5.336	-	-	35.231

11. Komárom-Esztergom megye

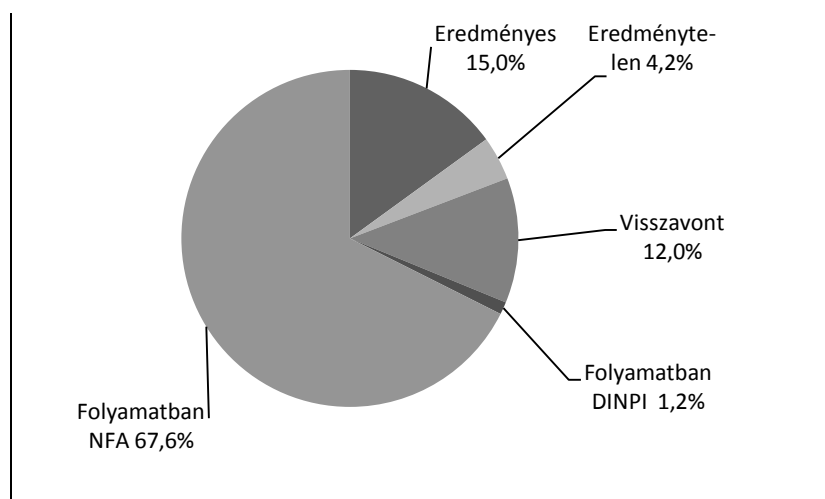
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI) Komárom-Esztergom megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 167 földrészt írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **11.1. táblázat** foglalja össze és a **11.1. ábra** szemlélteti.

11.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Komárom-Esztergom megyei sarokszámai

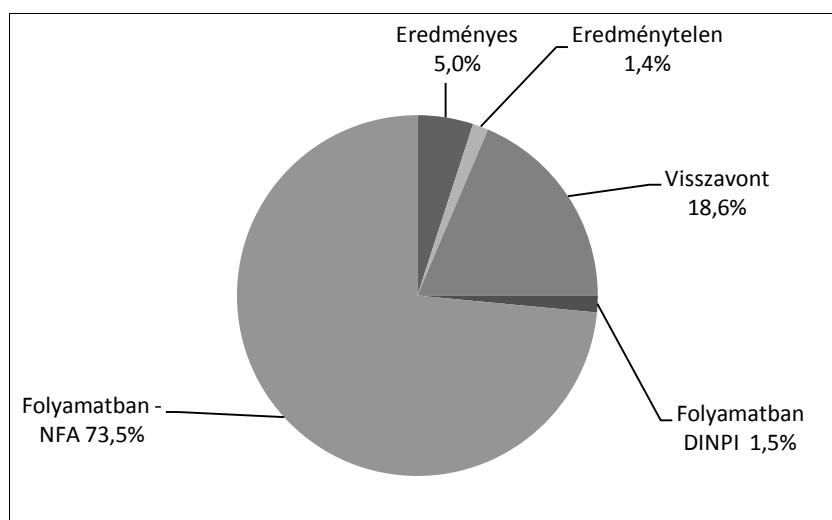
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	25	330	13,2	3.974	12,0
Eredménytelen	7	90	12,9	514	5,7
Visszavont	20	1.232	61,6	22.989	18,7
Folyamatban	115	4.974	43,3	72.467	14,6
– DINPI	2	102	51,0	221	2,2
– NFA	113	4.872	43,1	72.246	14,8
Összesen	167	6.626	39,7	99.944	15,1

11.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 167 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 6.626 ha területből eddig 20 településen, összesen 52 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül mindössze **330 hektár** – összesen 3.974 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **25 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 7 blokk (90 ha és 514 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, feltűnően sok, 20 blokk (1.232 ha és 22.989 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A meghirdetett egységekhez képest sok, 12%-nyi, a meghirdetett területhez képest pedig még nagyobb, közel 191%-nyi visszavont pályázat vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest lényegesen, 3-5-szörösen nagyobb és magasabb aranykorona értékű - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttér-tülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg nem tudtak megegyezni. A 25 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 330 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 51%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályáztatott terület fennmaradó 75 %-án, 115 blokk (4.974 ha és 72.467 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**11.1. ábra**). Ezek közül 2-t a Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI), 113-at pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **összel** következik. A bérbe adásra váró 115 blokk valamint a visszavont és újra kiírásra váró, további 20 blokk átlagos mérete 46 hektár, de vannak köztük – pl. *Ácson, Császáron, Kisigmádon, Kocson, Leányváron, Mocsán* vagy éppen *Nagyigmádon*, – 100! hektárt is jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 3,2 és 43,6! ha között változva – **13,2 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 11.2/a. és 11.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 11.2. és 11.3. ábrán** szemléltetem.

11.2/a. táblázat: Komárom-Esztergom megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Gyermelyi Tojás Kft.: Gyermely	Sárisáp, Úny	5	20,0	1.203	30,3	95	28,8
2. Bognár Orsolya: Nyergesújfalu	Bajót, Lábatlan, Sárisáp, Tát, Tokod	9	36,0	789	19,9	79	23,9
➤ 50-100 ha közötti (1-2.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		14	56,0	1.992	50,2	174	52,7
3. Gazdag Dániel: Lábatlan	Nyergesújfalu	1	4,0	632	15,9	38	11,5
4. Szentirmayné Varga Eszter: Nagyigmánd ²¹⁴	Bábolna	1	4,0	502	12,6	36	10,9
5. Szabóné Majda Eszter: Úny	Úny	1	4,0	96	2,4	21	6,4
➤ 20-50 ha közötti (3-5.) 3 nyertes érdekeltség 3 pályázója összesen		3	12,0	1.230	30,9	95	28,8
➤ 10-20 ha közötti (6.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen		1	4,0	204	5,1	16	4,9
➤ 10 ha alatti (7-12.) 6 érdekeltség 6 pályázója összesen		7	28,0	548	13,8	45	13,6
A 12 nyertes érdekeltség 12 pályázója mindösszesen		25	100,0	3.974	100,0	330	100,0

²¹⁴ Szentirmayné Varga Eszter pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **2 db** állami földrészletet bérel. Férje, **Szentirmay Tamás**, a *Nagyigmándi Gazdakör* vezetője további **6 db** birtoktestet kapott ilyen módon bérbe. Ezek is **Bábolnán** találhatók. Összterületük és egyéb jellemzőik nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, egy 24 ezer sorból álló adatbázisban volt hajlandó közzétenni.

11.2/b. táblázat: Saroks számok, arányok és aránytalanságok Komárom-Esztergom megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 50 ha feletti nyertesek

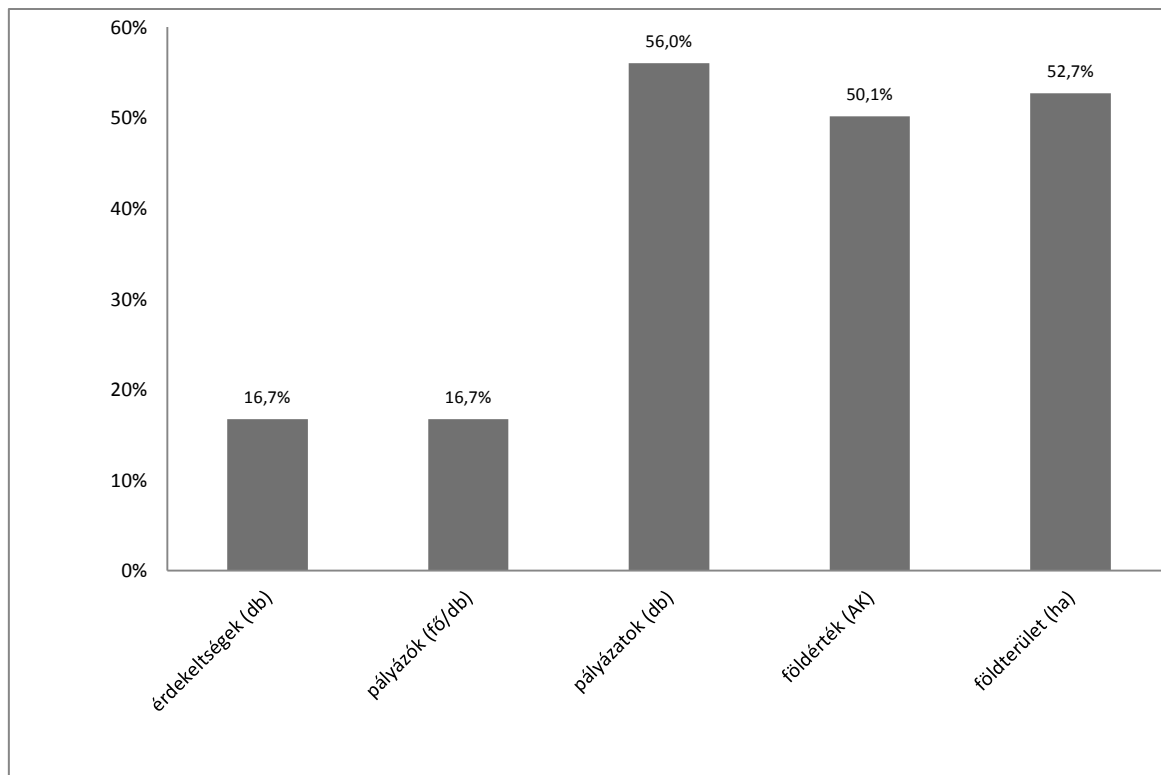
Megnevezés	Összes	50 ha feletti	50 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	12	2	16,7
Pályázó személy/cég (fő/db)	12	2	16,7
Pályázat (db)	25	14	56,0
Földterület (ha)	330	174	52,7
Földérték (összes Aranykorona)	3.974	1.992	50,1

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

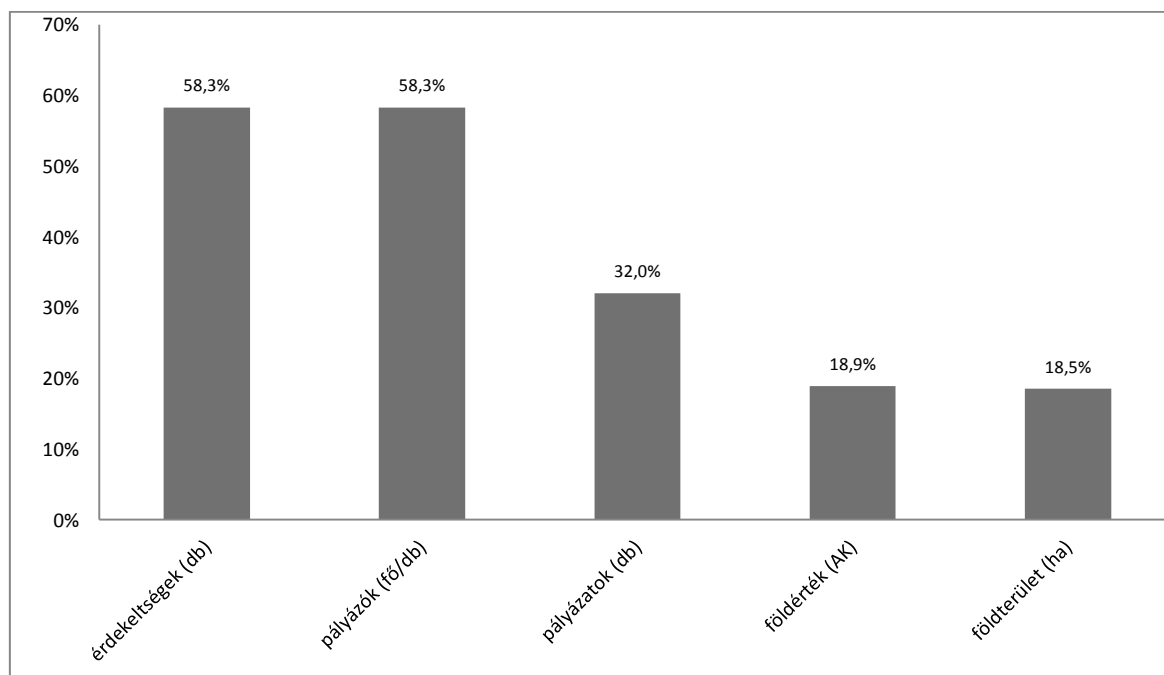
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	12	7	58,3
Pályázó személy/cég (fő/db)	12	7	58,3
Pályázat (db)	25	8	32,0
Földterület (ha)	330	61	18,5
Földérték (összes Aranykorona)	3.974	752	18,9

11.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Komárom-Esztergom megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) Az 50 ha fölötti 2 nyertes érdekeltség aránya (%)

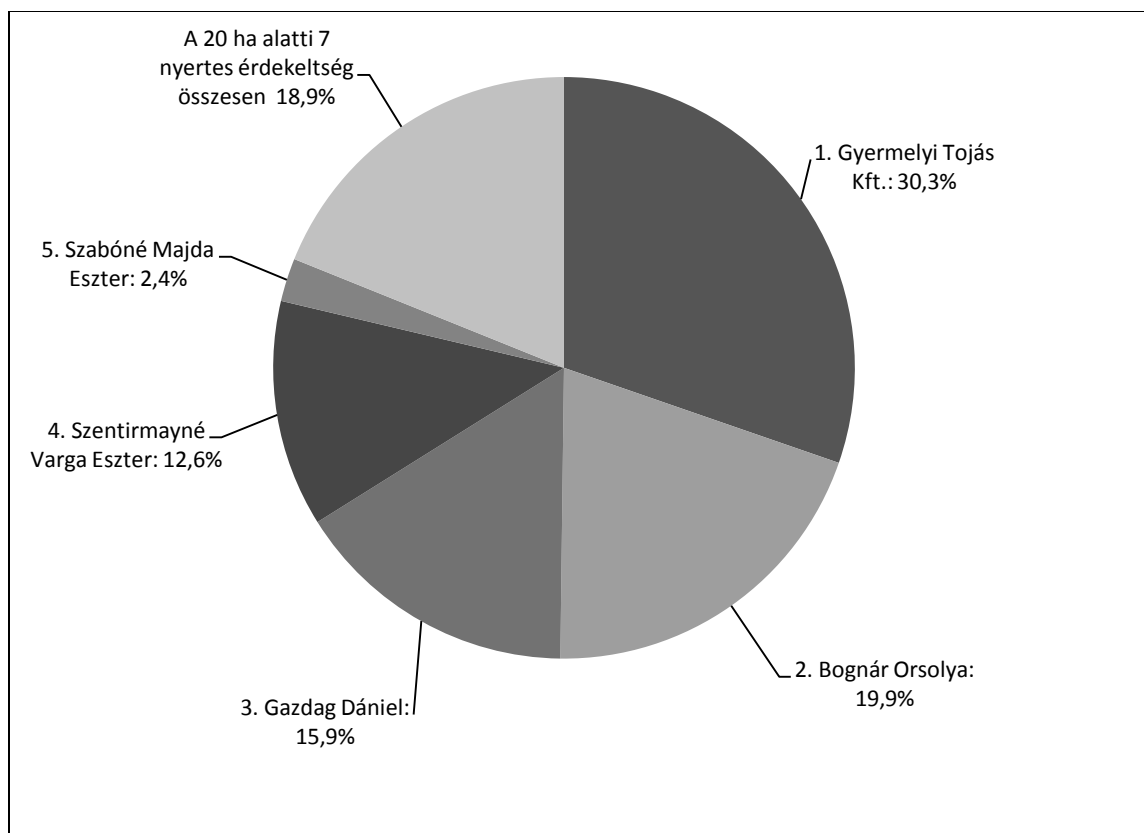

b.) A 20 ha alatti 7 nyertes érdekeltség aránya (%)

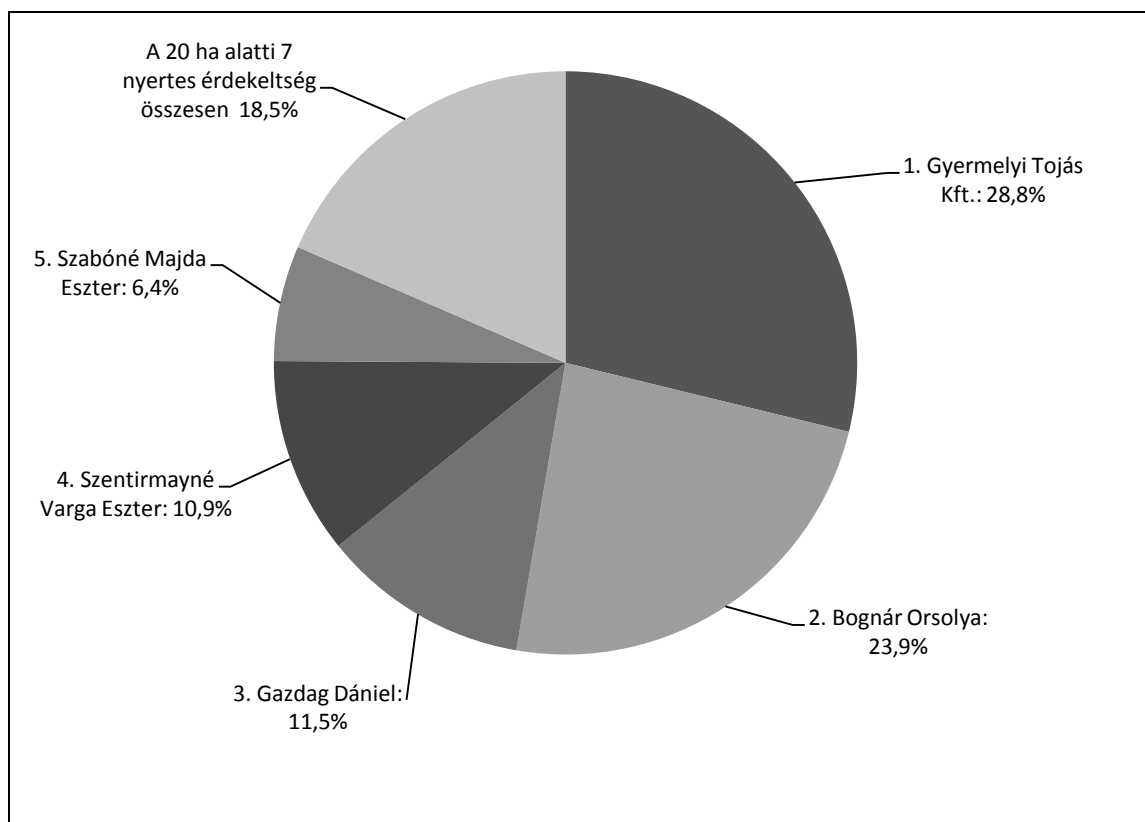

11.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján – az egész megyére vonatkozóan az eddig bérbe adott kis terület (mindössze 330 ha) miatt általánosítható következtetéseket nem lehet levonni, ám - az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** mégis megtehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 100-at, közülük azonban csupán 12 érdekeltség és pályázó volt nyertes, akikkel 25 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó, ill. érdekeltiség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltiség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM** ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - **nem 25 külön gazdálkodó család, hanem 12 érdekeltiség műveli** ezután a 330 ha területet!
- A bérbe adott területek több mint felét, 174 ha-t mindössze **2 érdekeltiség 14** nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltiségek felső **16,7%-a** tehát **a földterület 52,7%-át**, az összes **aranykorona érték 50,1%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázatra** vetítve **12,4 ha**, **egy pályázóra vonatkoztatva** viszont **87 ha**, ami a VM által hangoztatott átlagnak több mint 4-szerese.
- A **legnagyobb terület**, 95 hektár, (az eddig bérbe adott összterület mintegy 29%-a) bérleti jogát a **Gyermelyi Tojás Kft.** szerezte meg. Ezt követi **Bognár Orsolya** Nyergesújfaluból 79 hektárral (23,9%), majd **Gazdag Dániel** Látatlanból 38 hektárral (11,5%) valamint **Szentirmayné Varga Eszter** Nagyigmándról 36 hektárral (10,9%). Ez a 4 érdekeltiség nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek több mint 75! %-át.
- A skála másik végét a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **7 pályázó**, a megyei **nyertes pályázók 58%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők több mint felét adva a nyertes pályázatok 32%-ával a **bérbe adott területeknek** kevesebb, mint **19%-át**, mindössze 61 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 19%-át **volt képes megszerezni**. Az e legkisebb 7 érdekeltiség körében egy pályázó által elnyert átlagterület csupán 8,7 hektár, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (87 ha) éppen 1/10-edé.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek**

A megyében eddig bérbe adott igen kis - mindössze 330 hektár – terület miatt, 100 hektárnál nagyobb területet elnyert érdekeltségek (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*olimpiai bajnokok*”) egyelőre nincsenek.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

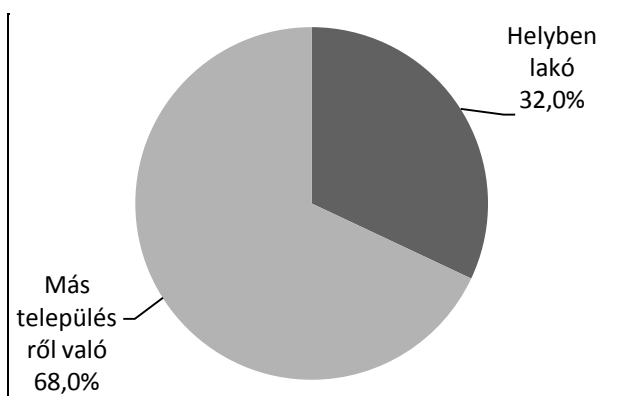
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **11.3. táblázat** és a **11.4. ábra**.

11.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

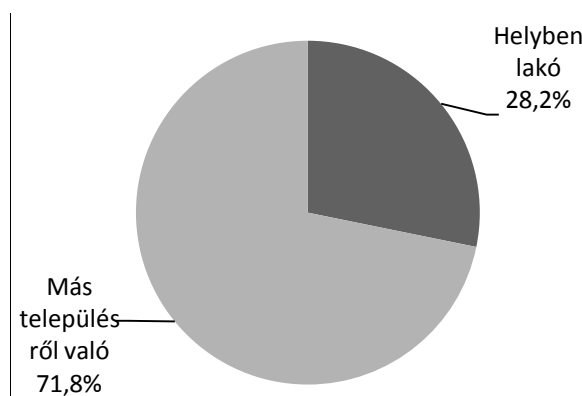
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Bábolna	2	-	44	-
2. Bajna	1	1	8	8
3. Bajót	5	1	54	9
4. Lábatlan	2	-	16	-
5. Nyergesújfalu	1	-	38	-
6. Oroszlány	2	2	4	4
7. Sárisáp	4	-	32	-
8. Tarján	1	1	7	7
9. Tát	1	-	4	-
10. Tatabánya	1	1	9	9
11. Tokod	1	-	6	-
12. Úny	4	2	108	56
A 12 település összesen	25	8	330	93

11.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **12 település közül 6** esetben részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő cég.

- A 25 elnyerhető birtoktestből **8 db** (32%), a teljes meghirdetett 330 ha földterületből pedig csupán **93 ha** (28,2%) került **helyi** lakosokhoz (**11.4. ábra**).
- A **20 hektárnál nagyobb** területű 5 blokk közül **helyben** lakó gazdálkodók **2-t** (40%), a **másutt** lakók **3-at** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a saját településükön bérbe adott földeknek alig 1/3-át, 1/4-ét tudták megszerezni**, a 2/3-át külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 11.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

11.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Bábolna	2	44
2. Nyergesújfalu	1	38
3. Sárísáp	4	32
4. Lábatlan	2	16
5. Tokod	1	6
6. Tát	1	4
A 6 vesztes település összesen	11	142

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

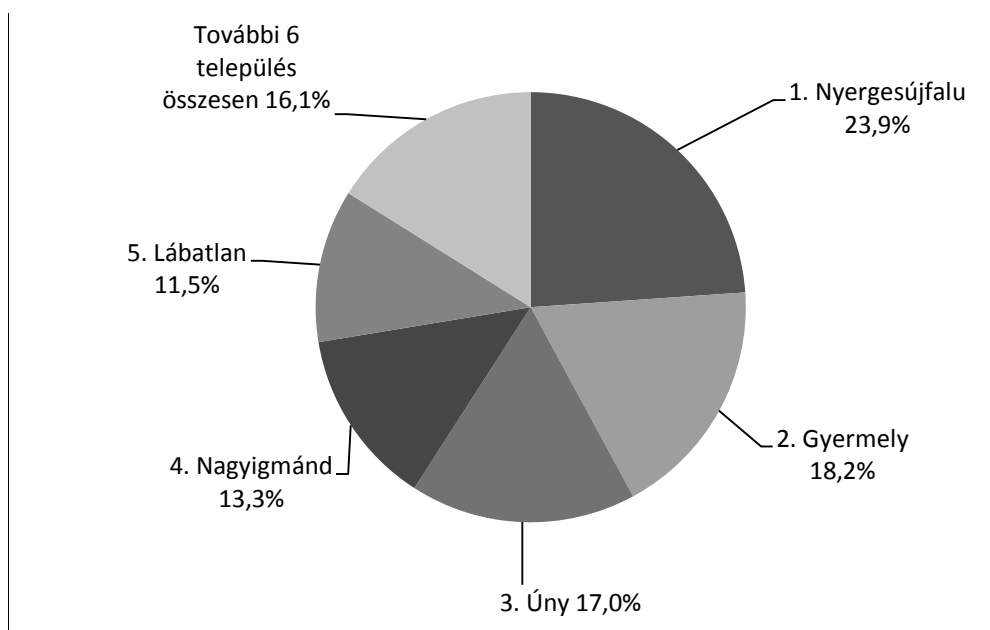
- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **12 település** közül **6 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések fele tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 6 vesztes településen 11 bérleti egységben összesen **142 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztesek** olyan települések - mint pl. *Bábolna*, *Nyergesújfalu* vagy éppen *Sárísáp* - amelyeken viszonylag nagy, 30 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe.
- Érdekes *pl. Nyergesújfalu esete*, ahol a meghirdetett 38 ha-os birtoktestet nem nyergesújfalui pályázó nyerte, ugyanakkor nyergesújfalui pályázó - Bognár Orsolya - 9 birtoktestet nyert másik öt településen. A helyzet Lábatlan esetében is igen hasonló. Ez is **mutatja a bérleti rendszer** – mondjuk így – **„erős belső zavarait”**.

A 11.5. táblázat és a 11.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

11.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Nyergesújfalu	9	79	23,9	23,9
2. Gyermely	4	60	18,2	42,1
3. Úny	2	56	17,0	59,1
4. Nagyigmánd	2	44	13,3	72,4
5. Lábatlan	1	38	11,5	83,9
További 6 település összesen	6	53	16,1	100,0
A 11 település mindösszesen	25	330	100,0	-

11.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 11 településen élő pályázók nyerték. A területek több min 2/3-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 11 település közül mindössze **4 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Nyergesújfalu** található, amely pályázója, **Bognár Orsolya** révén 9 nyertes pályázattal **79 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **24! %-a**.
- Az élen álló települést sorrendben **Gyermely** (Gyermelyi Tojás Kft.), valamint **Úny** (Gyermelyi Tojás Kft. továbbá Szabóné Majda Eszter) és **Nagyigmánd** (Szentirmayné Varga Eszter továbbá Svincsók Antal) követi kimagaslik, a 25-ből nyertes **8 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **60, 56 ill. 44 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek egyenként 13-18%-a.

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Komárom-Esztergom megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok,
2013. szeptember1-ei állapot)

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

❖ **50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Gyermelyi Tojás Kft. (2821 Gyermely, Bajnai u. 1.)							
HU21-20034	Komárom	Sárisáp	5,1	59	11,6	szántó	2012.05.09.
HU21-20036	Komárom	Sárisáp	3,2	14	4,2	legelő	2012.05.09.
HU21-20001	Komárom	Úny	35,0	524	15,0	szántó, kivett vízműsítés	2012.02.23.
HU21-20021	Komárom	Úny	43,6	454	10,4	szántó	2012.06.18.
HU21-20031	Komárom	Úny	8,0	152	19,0	szántó	2012.06.18.
Gyermelyi Tojás Kft. összesen			94,9	1.203	12,7	szántó, legelő, kivett vízműsítés	2012.02.23.-2012.06.18.
2.) Bognár Orsolya (2536 Nyergesújfalu, Kun Béla ltp. 2/6.)							
HU21-20114	Komárom	Bajót	15,0	231	15,5	szántó, rét	2013. 03.28.
HU21-20115	Komárom	Bajót	5,2	57	11,1	szántó	2013. 03.28.
HU21-20116	Komárom	Bajót	8,3	45	5,5	szántó, legelő	2013. 03.28.
HU21-20120	Komárom	Lábatlan	10,0	117	11,6	szántó, legelő	2013. 03.28.
HU21-20121	Komárom	Lábatlan	6,3	81	12,9	szántó, legelő	2013. 03.28.
HU21-20125	Komárom	Sárisáp	14,8	51	3,4	legelő	2013. 03.28.
HU21-20127	Komárom	Sárisáp	9,0	26	2,9	legelő	2013. 03.28.
HU21-20128	Komárom	Tát	4,2	117	27,8	szántó	2013. 03.28.
HU21-20130	Komárom	Tokod	5,8	64	11,1	szántó	2013. 03.28.
Bognár Orsolya összesen			78,6	789	10,0	szántó, rét, legelő	2013. 03.28.-2013. 04.02.

❖ **20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Gazdag Dániel (2541 Lábatlan, Bajcsy Zs. u. 20.)							
HU21-20022	Komárom	Nyergesújfalu	37,5	632	16,9	szántó	2012.05.09.
Gazdag Dániel összesen			37,5	632	16,9	szántó	2012.05.09.
4.) Szentirmayné Varga Eszter (2942 Nagyigmánd, Széchenyi u. 14.)							
HU21-20023	Komárom	Bábolna	35,5	502	14,2	szántó	2012.05.09.
Szentirmayné Varga Eszter összesen			35,5	502	14,2	szántó	2012.05.09.
5.) Szabóné Majda Eszter (2528 Úny, Nefelejcs u. 188/3.)							
HU21-20105	Komárom	Úny	21,2	96	4,5	legelő	2013. 01.21.
Szabóné Majda Eszter összesen			21,2	96	4,5	legelő	2013. 01.21.

❖ **10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
6.) Robotka Zoltán (2535 Mogyorósbánya, Felszabadulás u. 102.)							
HU21-20026	Komárom	Bajót	16,3	204	12,5	szántó	2012.05.09.
Robotka Zoltán összesen			16,3	204	12,5	szántó	2012.05.09.

2. melléklet: Komárom-Esztergom megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
Érdekeltség (db)	6	1	3	2	-	-	-	12
Pályázó (db)	6	1	3	2	-	-	-	12
Szerződés (földrészlet) (db)	7	1	3	14	-	-	-	25
Terület (ha)	45	16	95	174	-	-	-	330
Aranykorona érték (AK)	548	204	1.230	1.992	-	-	-	3.974

12. Nógrád megye

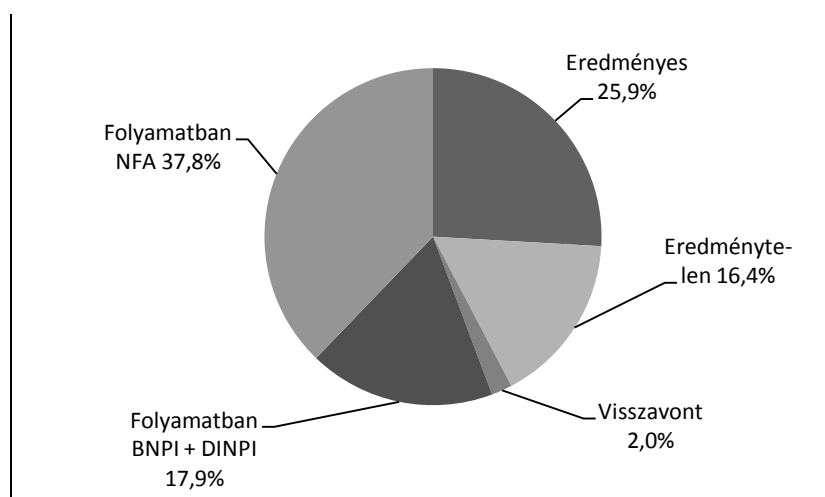
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI) és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI) Nógrád megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 201 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **12.1. táblázat** foglalja össze és a **12.1. ábra** szemlélteti.

12.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Nógrád megyei sarokszámai

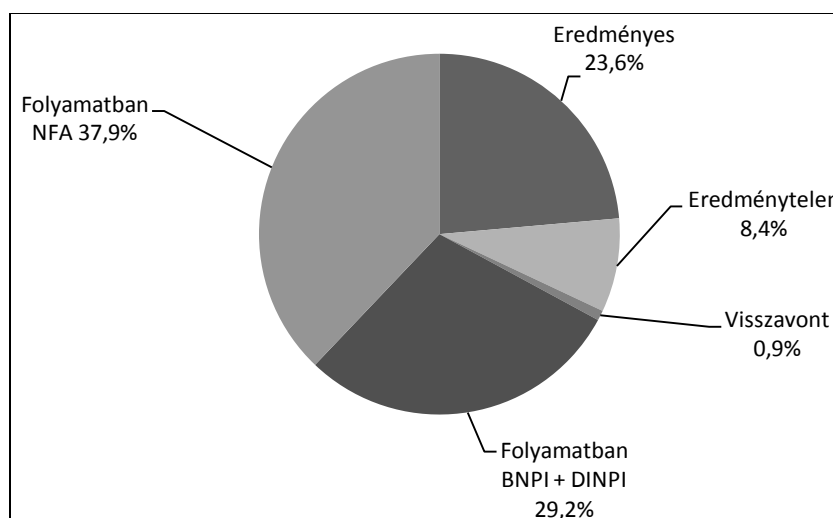
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	52	950	18,3	13.151	13,8
Eredménytelen	33	337	10,2	3.889	11,5
Visszavont	4	35	8,8	360	10,3
Folyamatban	112	2.704	24,1	35.869	13,3
– BNPI + DINPI	36	1.176	32,7	10.015	8,5
– NFA	76	1.528	20,1	25.854	16,9
Összesen	201	4.026	20,0	53.269	13,2

12.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 201 földrészletből (pályázati blokkból) álló 4.026 ha területből eddig 52 településen, összesen 89 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **950 hektár** – összesen 13.151 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **52 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 33 blokk (337 ha és 3.889 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 4 blokk (35 ha és 360 AK) pályázatát pedig érvénytelennek minősítették és visszavonták. Az 52 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 950 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 23,6%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályáztatott terület közel 70!%-án, 112 blokk (2.704 ha és 35.869 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**12.1. ábra**). Ezek közül 36-ot a Bükk és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI + HNPI), 76-ot pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Ezen a meghirdetett képest nagy területen az eredményhirdetés halogatása vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest nagyobb területű, egybefüggő - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttértülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg még nem tudtak megegyezni. Az is valószínű, hogy a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt.

Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 112 blokk átlagos mérete 24,1 hektár, de vannak köztük szép számmal – pl. *Bujákon, Mátraszőlősen, Pásztón, Salgótarjánban, Horpácson, Pusztaberkiben* vagy éppen *Tereskén* – az 50 hektárt jócskán meghaladó, a 100! hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 3,6 és 70,4! ha között változva – **18,3 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezhetheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és a két NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit a **12.2/a. és 12.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve a **12.2. és 12.3. ábrán** szemléltetem.

12.2/a. táblázat: Nógrád megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Csáki Balázs: Bercel	Bercel	5	9,6	1.800	13,7	169	17,8
2. Pálmay Julianna: Nógrádkövesd ²¹⁵	Becske, Kétdodony, Nézsa, Nógrádkövesd, Szécsénke	7	13,5	1.986	15,1	151	15,9
➤ 100-300 ha közötti (1-2.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		12	23,1	3.786	28,8	320	33,7
3. Dél-Cserhádi Ök.Tkp.Nonpr. Kft.: Bercel ²¹⁶	Bercel	3	5,8	786	6,0	95	10,0

²¹⁵ **Pálmay Julianna** ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel**, a Nógrádkövesddel szomszédos *Legénden* további **4 db** állami földrészletet bérel. Ám az ugyancsak Nógrádkövesd székhelyű, olasz érdekeltségű, 1995-ben alapított **ComAgro-Sardo Kft.**, amelynek Pálmay Julianna az ügyvezetője, ugyanakkor szintén további **16! db** (*Becske, 9 db, Magyaránador, 2 db, Mindszent, 1 db, Nógrádkövesd, 4 db*) állami birtoktestet bérel ugyancsak pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel. Ezek területe és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

²¹⁶ **A Dél-Cserhádi Ökológiai Tájékozpont Nonprofit Kft.** ugyancsak *Bercelen* – helyi információk szerint a korábban általa használt állami földterületek közül - **22! db** birtoktestet átmenetileg **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** bérelt. Ezek területe és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. Közülük most pályázati úton csupán 3 db, 95 ha összterületű állami földrészletet kapott bérbe, a nonprofit tájékozpont tehát földterületei egy részét - ha nem is úgy, mint a hasonló profilú Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhazsnú Nonprofit Kft., amely teljes területét, de annak jelentős részét - elveszítette.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
4. Baksa Gábor: Karancslapujtő	Ludányhalászi	2	3,8	2.265	17,1	89	9,4
5. Dovicsin Erika: Balassagyarmat ²¹⁷	Hunyad, Órhalom, Szécsény	4	7,7	1.296	9,9	73	7,7
6. Szabó József Tibor: Kishartyán ²¹⁸	Ságújfalu	4	7,7	772	5,9	63	6,6
➤ 50-100 ha közötti (3-6.) 4 nyertes érdekeltég 4 nyertes pályázója		13	25,0	5.119	38,9	320	33,7
7. Romhányi Tamás: Bercel	Bercel, Nógrádkövesd	3	5,8	692	5,3	40	4,2
8. André László: Nemti ²¹⁹	Nemti	1	1,9	101	0,8	24	2,5
9. Pintér Ádám: Ipolyvece ²²⁰	Ipolyvece	1	1,9	328	2,5	22	2,3
10. Gyalogh Csaba: Karancseszi ²²¹	Litke	1	1,9	255	1,9	22	2,3
11. Kiss Bertalan: Szécsény	Szécsény	1	1,9	368	2,8	20	2,1
➤ 20-50 ha közötti (7-11.) 5 nyertes érdekeltég 5 pályázója összesen		7	13,4	1.744	13,3	128	13,4
➤ 10-20 ha közötti (12-19.) 8 nyertes érdekeltég 11 pályázója összesen		11	21,2	1.551	11,8	114	12,0
➤ 10 ha alatti (20-28.) 9 nyertes érdekeltég 9 pályázója összesen		9	17,3	951	7,2	68	7,2
A 28 nyertes érdekeltég 31 pályázója mindösszesen		52	100,0	13.151	100,0	950	100,0

12.2/b. táblázat: Saroksámok, arányok és aránytalanságok Nógrád megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	28	2	7,1
Pályázó személy/cég (fő/db)	31	2	6,5
Pályázat (db)	52	12	23,1
Földterület (ha)	950	320	33,7
Földérték (összes Aranykorona)	13.151	3.786	28,8

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	28	17	60,7
Pályázó személy/cég (fő/db)	31	20	64,5
Pályázat (db)	52	20	38,5
Földterület (ha)	950	182	19,2
Földérték (összes Aranykorona)	13.151	2.502	19,0

²¹⁷ Dovicsin Erika ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **14! db** (Csitár, 8 db, Illy, 1 db, Órhalom, 1 db, Patvarc, 3 db, Szécsény, 1 db) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²¹⁸ Szabó József Tibor ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **5 db** (Kishartyán, 1 db, Ságújfalu, 2 db, Salgótarján, 2 db) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

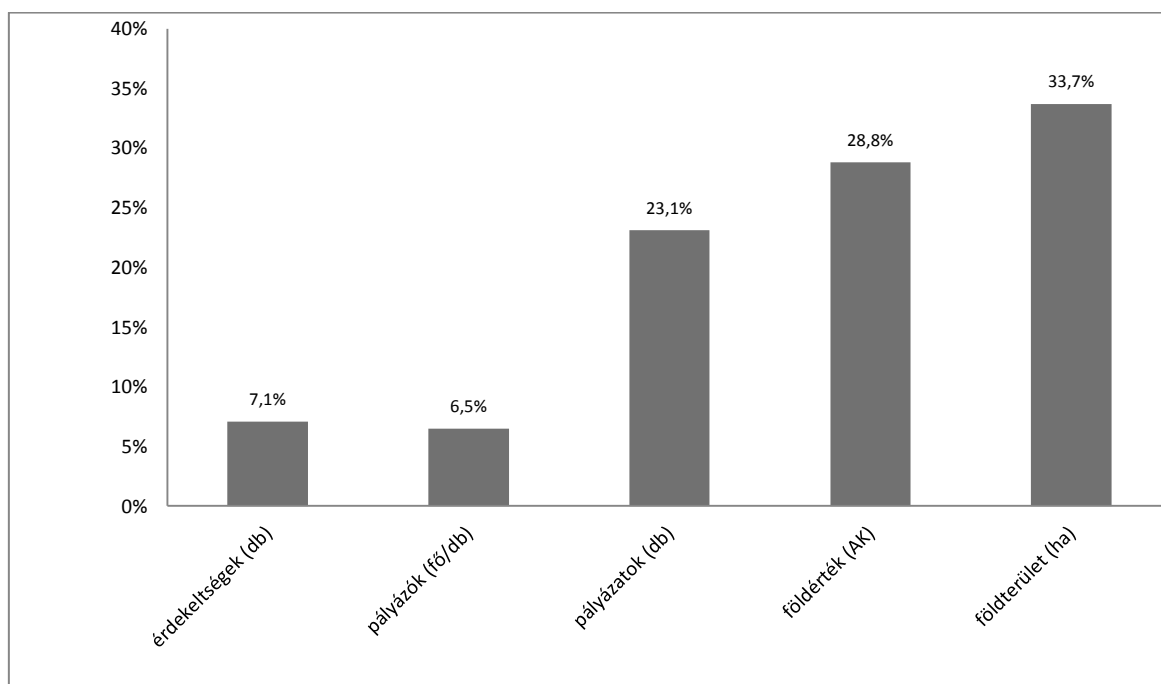
²¹⁹ André László ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **2 db** állami földrészletet bérel ugyancsak *Nemtiben*. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²²⁰ Pintér Ádám ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **5 db** állami földrészletet bérel ugyancsak *Ipolyvecén*. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

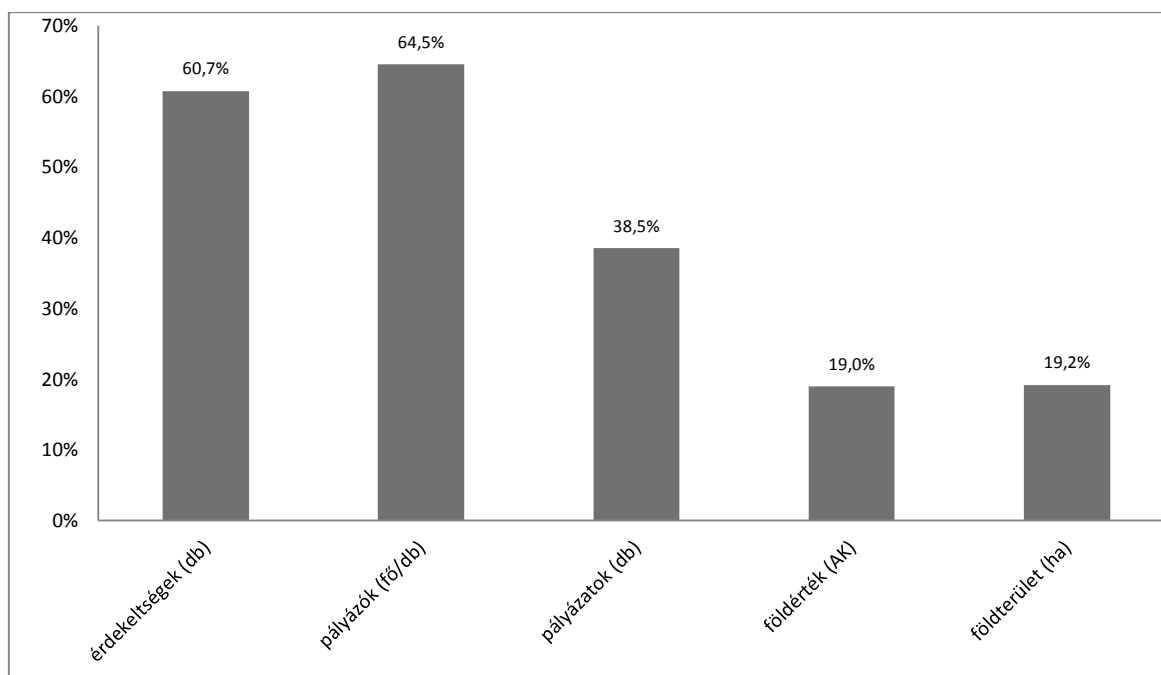
²²¹ Gyalogh Csaba ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **18! db** (Ipolytarnóc, 3 db, Litke, 15 db) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

12.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Nógrád megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 2 nyertes érdekeltség aránya (%)

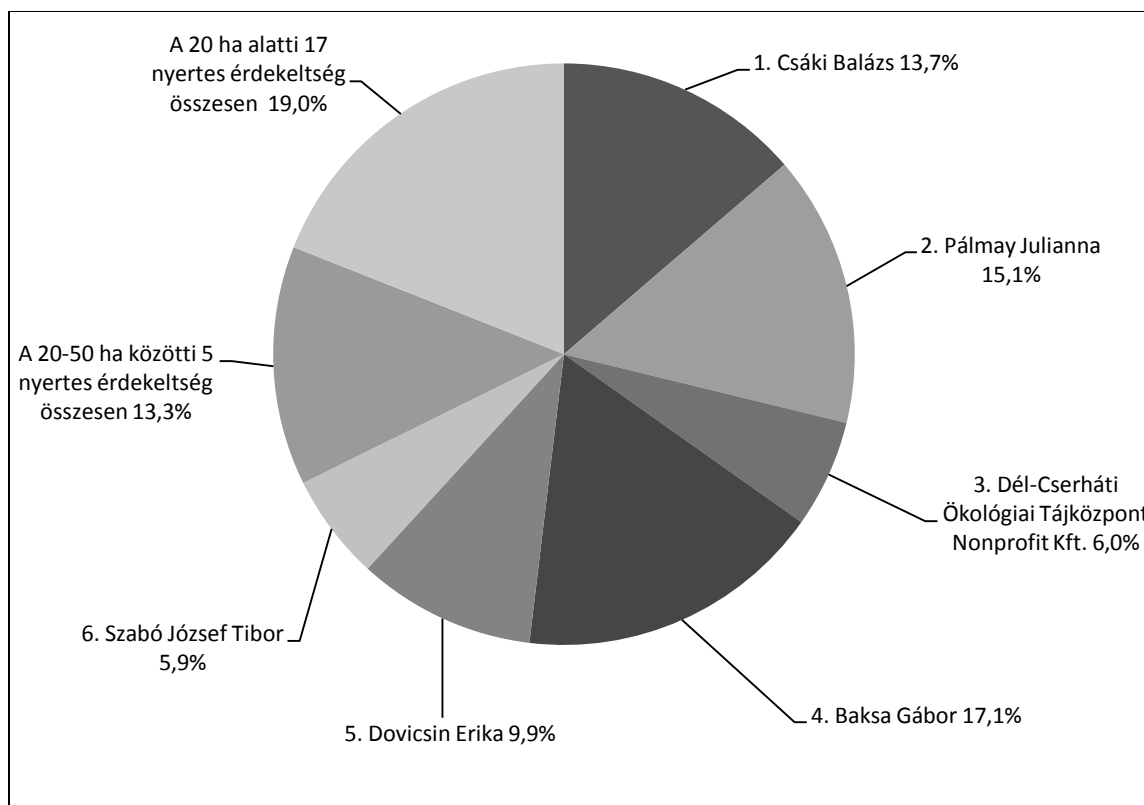

b.) A 20 ha alatti 17 nyertes érdekeltség aránya (%)

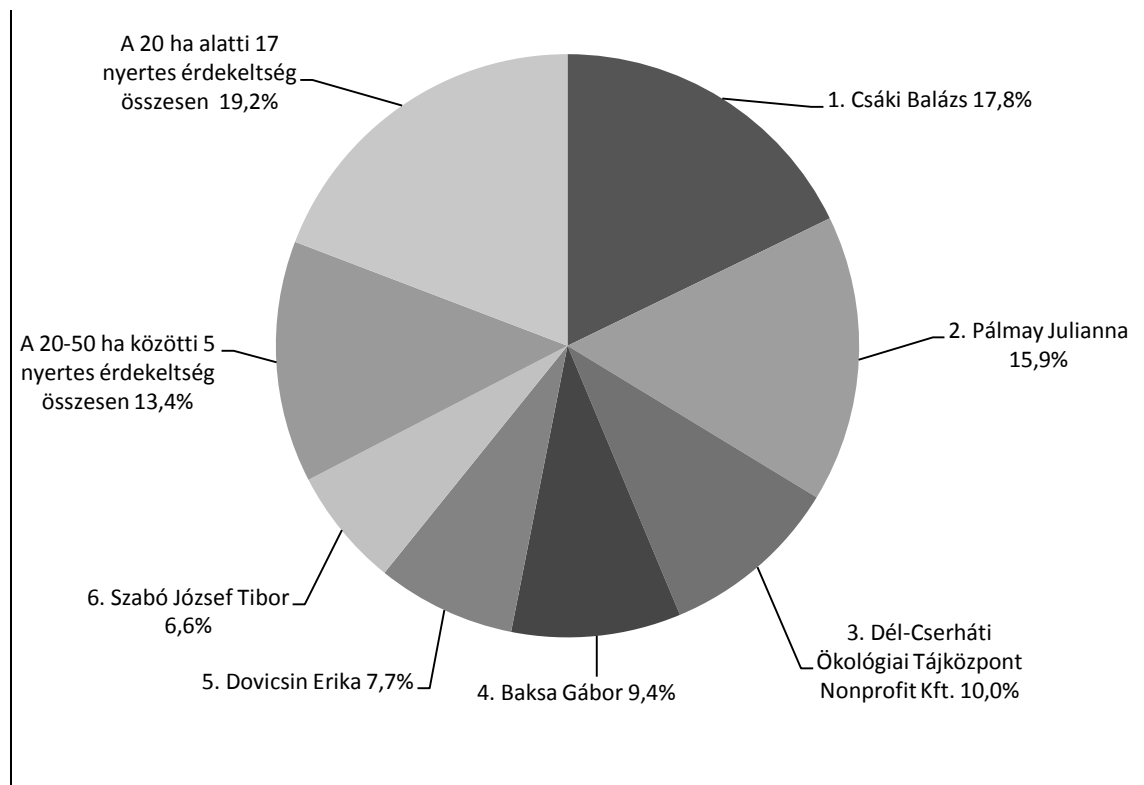

12.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 150-et, közülük azonban csupán 28 érdekltség 31 pályázója volt nyertes, akikkel 52 szerződést kötött az NFA.
- A bérbe adott területek **több mint 1/3-adát**, 320 ha-t mindössze **2 pályázó 12** nyertes pályázattal szerezte meg. A pályázók felső **6,5!%-a** tehát az összes **aranykorona érték 29%-át**, továbbá **a földterület 34!%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázóra** vetítve **160 ha**, ami a VM által hangoztatott átlagnak éppen 8!-szorososa.
- A **legnagyobb terület**, 169 hektár, (az eddig bérbe adott összterület 17,8%-a) bérleti jogát **Csáki Balázs** fiatal családi gazda, környezetgazdálkodási agrármérnök szerezte meg Bercelről. Őt **Pálmay Julianna** követi Nógrádkövesdről 151 hektárral (15,9%).
- A **20 hektárnál nagyobb** terület bérleti jogához jutott **11 pályázó** ezen felül a pályázati úton elnyert 32 db földrészlet mellé pályáztatás nélküli **megbízási szerződéssel** összesen további **70! db** állami birtoktest bérleti jogát is megszerezte.
- A skála másik végét a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **20 pályázó**, a megyei **nyertes pályázók 64,5!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők közel 2/3-adát adva a **bérbe adott területeknek** kevesebb, mint **20%-át**, mindössze 182 ha-t **volt képes megszerezni**. Az e legkisebb nyertes 20 pályázó körében az elnyert átlagterület csupán 9,1 hektár, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (160 ha) alig 6!%-a.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek

A **legnagyobb** - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **2 pályázó** 12 nyertes pályázattal 320 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Nógrád megyében bérbe adott területek több mint 1/3-adát megszerezte. Ezen pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Csáki Balázs:** családjával – feleségével és két fiú valamint egy lány gyermekével – Bercelen élő, a föld szeretetét nagyszüleitől tanult, fiatal, 28 éves gazdálkodó. Szentendrén, a Ferences Gimnázium diákjaként érettségizett, majd környezetgazdálkodási agrármérnök diplomáját Gödöllőn, a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetében szerezte. **5 nyertes pályázattal** összesen **169 hektár** - 1.800 aranykorona értékű - állami földterület bérleti jogát szerezte meg Bercelen (**átlagos földérték: 10,7 AK/ha, átlagos blokkméret – 34 ha**). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **17,8%-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között jelenleg az első. A fiatal gazda és családja valóban a Nemzeti Vidékstratégia célcsoportjához tartozik, az állami földbérlet jó helyre került. (**Bercel:** HU31-30019, HU31-30093, HU31-30094, HU31-30096, HU31-30110, 30+70+34+27+8 ha szántó, rét, legelő, kivett árok).
- **Pálmay Julianna:** Nógrádkövesdről **7 nyertes pályázattal** összesen **151 hektár** – 1.986 aranykorona értékű - állami földterület bérleti jogát szerezte meg saját településén valamint Becskén, Kétdodonyban, Nézsan valamint Szécsénkén (**átlagos földérték: 13,2 AK/ha, átlagos blokkméret – 21,5 ha**). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **16 %-a**, amivel a megyében állami eddig földbérlethez jutottak között a második helyre került. (**Becske:** HU31-30015, 7 ha szántó, **Kétdodony:** HU31-30016, 9 ha legelő, **Nézsa:** HU31-30049, 5 ha szántó, legelő, **Nógrádkövesd:** HU31-30063, 7 ha szántó, rét, **Szécsénke:** HU31-30057, HU31-30058, HU31-30059, 123 ha szántó, legelő, kivett út, gazdasági épület). **Pálmay Julianna** ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel**, a Nógrádkövesddel szomszédos **Legénden** további **4 db** állami földrészletet bérel. Fontos továbbá megjegyezni, hogy az ugyancsak Nógrádkövesd székhelyű, olasz érdekltségű, 1995-ben alapított **ComAgro-Sardo Kft.**, amelynek **Pálmay Julianna az ügyvezetője**, ugyanakkor szintén **további 16! db** (**Becske, 9 db, Magyarnándor, 2 db, Mindszent, 1 db, Nógrádkövesd, 4 db**) állami birtoktestet bérel ugyancsak pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel. Ezek területe és egyéb jellemzői ráadásul hivatalosan nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **12.3. táblázat** és a **12.4. ábra**.

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

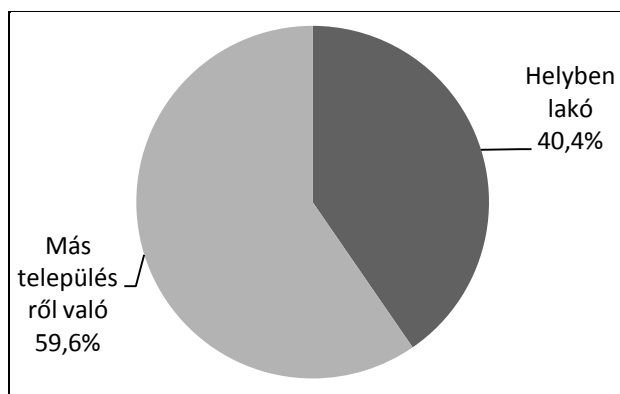
- A **32 település közül 12** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő cég.
- Az 52 elnyerhető birtoktestből **21 db** (40,4%), a teljes bérbe adott 950 ha földterületből pedig **427 ha** (44,9%) került **helyi lakosokhoz (12.4. ábra)**.
- A **20 hektárnál nagyobb** területű 18 blokk közül 9-et (50%) szereztek meg helybeliek, 9-et viszont más településen lakók nyertek.

12.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

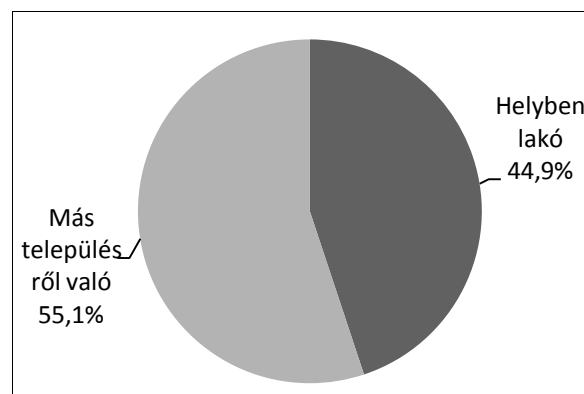
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Alsópetény	1	-	6	-
2. Becske	1	-	7	-
3. Bercel	9	9	270	270
4. Csécse	1	-	19	-
5. Dorogháza	1	-	11	-
6. Drégelypalánk	1	-	5	-
7. Ecseg	1	1	4	4
8. Egyházasgerge	1	-	5	-
9. Endrefalva	1	1	12	12
10. Erdőkürt	1	1	13	13
11. Hont	2	-	13	-
12. Hugyag	1	-	6	-
13. Ipolyszög	1	-	6	-
14. Ipolyvece	2	2	34	34
15. Karancskeszi	1	1	16	16
16. Kétfodony	1	-	9	-
17. Litke	1	-	22	-
18. Ludányhalászi	2	-	89	-
19. Mohora	1	-	9	-
20. Nemeti	1	1	24	24
21. Nézsa	1	-	5	-
22. Nógrádkövesd	3	1	42	7
23. Nógrádmegyer	1	1	10	10
24. Órhalom	1	-	11	-
25. Piliny	1	-	4	-
26. Ságújfalu	4	-	63	-
27. Salgótarján	1	1	8	8
28. Szécsénke	3	-	123	-
29. Szécsény	3	1	79	20
30. Szécsényfalfalu	1	1	9	9
31. Tereske	1	-	10	-
32. Varsány	1	-	6	-
A 32 település összesen	52	21	950	427

12.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szereztek meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is megtudták szerezni.

A 12.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

12.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Szécsénke	3	123
2. Ludányhalászi	2	89
3. Ságújfalu	4	63
4. Litke	1	22
5. Csécse	1	19
6. Hont	2	13
7. Dorogháza	1	11
8. Órhalom	1	11
9. Tereske	1	10
További 11 település összesen	11	68
A 20 vesztes település összesen	27	429

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

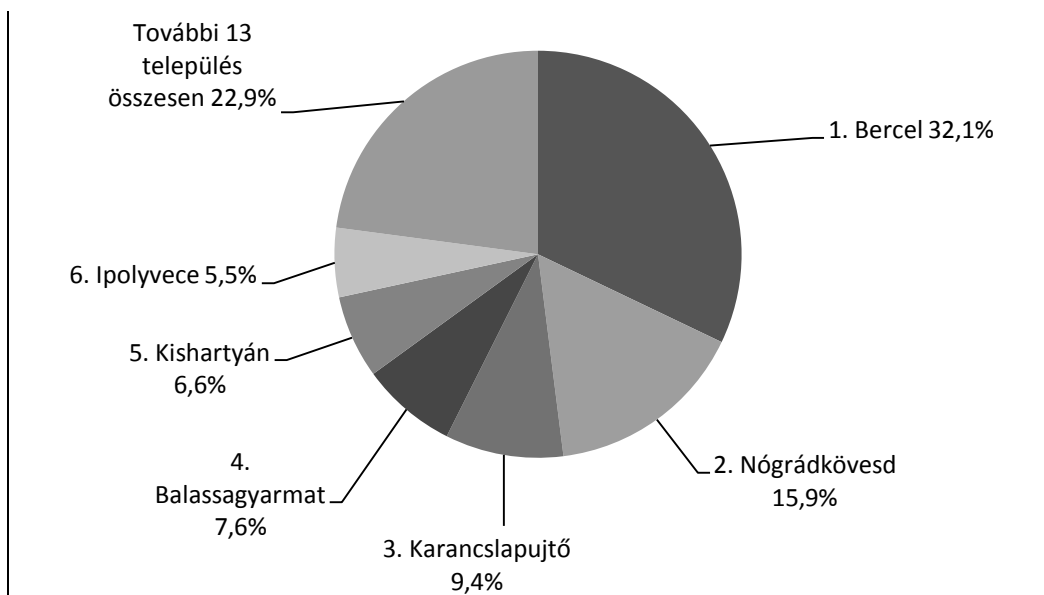
- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **32 település** közül **20 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések több mint 60 %-a tehát **vesztesnek tekinthető**, hiszen **helyiek** – bár pályáztak – **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 20 vesztes településen 27 bérleti egységben összesen **429! ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztes** település kétség kívül Szécsénke, ahol 3 nyertes pályázat alapján 123 ha állami területet adtak más településről származó pályázóknak bérbe, de Ludányhalászi (89 ha) és Ságújfalu (63 ha) is a nagyobb vesztes településekhez sorolható.

A 12.5. táblázat és a 12.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

12.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Bercel	11	305	32,1	32,1
2. Nógrádkövesd	7	151	15,9	48,0
3. Karancslapujtő	2	89	9,4	57,4
4. Balassagyarmat	5	72	7,6	65,0
5. Kishartyán	4	63	6,6	71,6
6. Ipolyvece	5	52	5,5	77,1
7. Karancskeszi	3	43	4,5	81,6
8. Szécsény	3	36	3,8	85,4
9. Nemi	2	35	3,7	89,1
További 10 település összesen	10	104	10,9	100,0
A 19 település mindösszesen	52	950	100,0	-

12.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A 32 településen bérbe adott állami területeket 19 településen élő pályázók nyerték. A területek több mint **77%-**ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 19 település közül mindössze **6! településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Bercel** található, amely pályázói - **Csáki Balázs**, a *Dél-cserhádi Ökológiai Tájközpont Nonprofit Kft.* valamint **Romhányi Tamás** - révén 11 nyertes pályázattal **305 ha** bérleti jogát szerezte meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek **32%-a**.
- Az élen álló települést sorrendben **Nógrádkövesd** (*Pálmay Julianna*), **Karancslapujtő** (*Baksa Gábor*) valamint **Balassagyarmat** (*Bacsa Annamária*, de első sorban *Dovicsin Erika*) követi. E három település pályázói révén 151, 89 ill. 72 ha földterület bérleti jogát szerezte meg, amely a megyében eddig bérbe adott területeknek további 16, 9 ill 8%-a.
- A felsorolt **4 település** pályázói révén a megyében eddig bérbe adott állami földterület **közel 2/3-adát** megszerezte.

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Nógrád megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok,
2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Csáki Balázs (2687 Bercel, Ordaspuszta 20.)							
HU31-30019	Nógrád	Bercel	29,6	187	6,3	legelő	2012.02.22.
HU31-30093	Nógrád	Bercel	70,4	1.096	15,6	szántó, legelő	2013.03.04.
HU31-30094	Nógrád	Bercel	33,9	192	5,7	legelő, kivett árok	2013.03.04.
HU31-30096	Nógrád	Bercel	27,2	274	10,1	szántó, rét	2013.03.04.
HU31-30110	Nógrád	Bercel	8,1	51	6,3	legelő	2013.03.04.
Csáki Balázs összesen			169,2	1.800	10,6	szántó, rét, legelő, kivett árok	2012.02.22.-2013.03.04.
2.) Pálmay Julianna (2691 Nógrádkövesd, Kossuth út 48/c.)							
HU31-30015	Nógrád	Becske	7,1	130	18,2	szántó	2012.08.23.
HU31-30016	Nógrád	Kétdobony	9,0	56	6,3	legelő	2012.08.23.
HU31-30049	Nógrád	Nézsza	4,6	47	10,1	szántó, legelő	2012.08.23.
HU31-30063	Nógrád	Nógrádkövesd	7,3	162	22,1	szántó, rét	2012.06.18.
HU31-30057	Nógrád	Szécsénke	43,1	537	12,5	szántó, kivett út	2012.06.18.
HU31-30058	Nógrád	Szécsénke	42,6	576	13,5	szántó, legelő, kivett út	2012.06.18.
HU31-30059	Nógrád	Szécsénke	36,8	478	13,0	szántó, legelő, kivett gazdasági épület	2012.02.22.
Pálmay Julianna összesen			150,5	1.986	13,2	szántó, rét, legelő, kivett út, árok, gazd. ép.	2012.02.22.-2012.08.23.

❖ **50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Dél-Cserhádi Ökológiai Tájközpont Nonprofit Kft. (2687 Bercel, Jákot puszta 0158 hrsz.)							
HU31-30095	Nógrád	Bercel	35,0	303	8,7	rét, legelő	2013.03.04.
HU31-30097	Nógrád	Bercel	19,7	320	16,2	szántó, rét, legelő, kivett árok	2013.03.04.
HU31-30098	Nógrád	Bercel	40,7	163	4,0	legelő, kivett út, árok	2013.03.04.
Dél-Cserhádi Ö.T. Nonpr. Kft. össz.			95,4	786	8,2	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2013.03.04.
4.) Baksa Gábor (3182 Karancslapujtő, Rákóczi út 6.)							
HU31-30090	Nógrád	Ludányhalászi	37,7	755	20,1	rét	2012.02.22.
HU31-30090	Nógrád	Ludányhalászi	51,2	1.510	29,5	szántó	2012.08.23.
Baksa Gábor összesen			88,9	2.265	25,5	szántó, rét	2012.02.22.-2012.08.23.
5.) Dovicsin Erika (2660 Balassagyarmat, Semmelweis út 17.)							
HU31-30010	Nógrád	Hunyad	6,4	94	14,7	szántó	2012.02.22.
HU31-30009	Nógrád	Órhalom	11,0	123	11,2	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
HU31-30021	Nógrád	Szécsény	30,3	599	18,0	szántó	2012.02.22.
HU31-30022	Nógrád	Szécsény	25,1	480	19,1	szántó	2012.02.22.
Dovicsin Erika összesen			72,8	1.296	17,8	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
6.) Szabó József Tibor (3161 Kishartyán, Rákóczi út 6.)							
HU31-30032	Nógrád	Ságújfalu	15,1	203	13,4	szántó	2012.02.22.
HU31-30033	Nógrád	Ságújfalu	15,0	160	10,7	szántó	2012.02.22.
HU31-30034	Nógrád	Ságújfalu	16,3	236	14,5	szántó	2012.02.22.
HU31-30035	Nógrád	Ságújfalu	17,0	173	10,2	szántó	2012.02.22.
Szabó József Tibor összesen			63,4	772	12,2	szántó	2012.02.22.

❖ **20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
7.) Romhányi Tamás (2687 Bercel, Széchenyi út 65.)							
HU31-30065	Nógrád	Bercel	5,0	32	6,3	legelő	2012.08.23.
HU31-30060	Nógrád	Nógrádkövesd	24,1	413	17,1	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2012.08.23.
HU31-30062	Nógrád	Nógrádkövesd	10,5	247	23,6	szántó	2012.08.23.
Romhányi Tamás összesen			39,6	692	17,5	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2012.08.23.
8.) André László (3152 Nemeti, Határ út 2.)							
HU31-30090	Nógrád	Nemeti	24,0	101	4,2	legelő	2013.03.04.
André László összesen			24,0	101	4,2	legelő	2013.03.04.
9.) Pintér Ádám (2669 Ipolyvece, Dózsa u. 69.)							
HU31-30055	Nógrád	Ipolyvece	22,2	328	14,7	szántó, rét	2012.02.22.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
Pintér Ádám összesen			22,2	328	14,7	szántó, rét	2012.02.22.
10.) Gyalogh Csaba (3183 Karancsbeszi, Béke út 30.)							
HU31-30090	Nógrád	Litke	22,0	255	11,6	szántó, rét, legelő	2013.03.04.
Gyalogh Csaba összesen			22,0	255	11,6	szántó, rét, legelő	2013.03.04.
11.) Kiss Bertalan (3170 Szécsény, Kiserdő út 1.)							
HU31-30023	Nógrád	Szécsény	20,3	368	18,1	szántó, rét, legelő	2012.08.23.
Kiss Bertalan összesen			20,3	368	18,1	szántó, rét, legelő	2012.08.23.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
12.) Mladoniczki Zsolt (3042 Palotás, Diófa út 19.)							
HU31-30005	Nógrád	Csécse	18,5	434	23,5	szántó, legelő, kivett árok	2012.02.22.
Mladoniczki Zsolt összesen			18,5	434	23,5	szántó, legelő, kivett árok	2012.02.22.
13.) Arnoldék (2669 Ipolyvece, Petőfi út 30.)							
• Arnold Boglárka							
HU31-30037	Nógrád	Hont	7,2	110	15,4	szántó, rét	2012.02.22.
• Arnold Boglárka Éva							
HU31-30103	Nógrád	Hont	5,3	56	10,6	szántó	2013.03.04.
• ARBU Kft.							
HU31-30041	Nógrád	Drégelypalánk	5,1	79	15,4	szántó, rét, legelő, mintatér	2012.02.22.
Arnoldék összesen			17,6	245	13,9	szántó, rét, legelő, mintatér	2012.02.22.-2013.03.04.
14.) Szentandrás Zsolt (3183 Karancsbeszi, Fő út 2.)							
HU31-30125	Nógrád	Karancsbeszi	16,0	160	10,0	szántó	2013.03.04.
Szentandrás Zsolt összesen			16,0	160	10,0	szántó	2013.03.04.
15.) Varga Attila + József/Deák András (3170 Szécsény, József A. u. 16. / 3165 Endrefalva, Besztercebánya 71.)							
• Varga Attila/Deák András (Szécsény/ Endrefalva)							
HU31-30028	Nógrád	Endrefalva	12,0	199	16,6	szántó	2012.02.22.
• Varga József (Szécsény)							
HU31-30027	Nógrád	Piliny	3,6	64	17,7	szántó	2012.02.22.
Vargák + Deák összesen			15,6	263	16,9	szántó	2012.02.22.
16.) Jakusné Vernyihel Szilvia (2167 Erdőkürt, Morgós pusztá 1.)							
HU31-30104	Nógrád	Erdőkürt	13,1	38	2,9	legelő	2013.03.04.
Jakusné Vernyihel Szilvia összesen			13,1	38	2,9	legelő	2013.03.04.
17.) Máth Mihály (2669 Ipolyvece, Petőfi út 4.)							
HU31-30040	Nógrád	Ipolyvece	12,3	158	12,9	szántó	2012.02.22.
Máth Mihály összesen			12,3	158	12,9	szántó	2012.02.22.
18.) Rézalja-Farm Kft. (3152 Nemti, Béke telepi út 19.)							
HU31-30004	Nógrád	Dorogháza	10,7	177	16,6	szántó	2012.02.23.
Rézalja-Farm Kft. összesen			10,7	177	16,6	szántó	2012.02.23.
19.) Krizsanyik Kornél (3132 Nógrádmegyer, Nyírjes pusztá 1.)							
HU31-30113	Nógrád	Nógrádmegyer	10,5	76	7,2	szántó	2013.03.04.
Krizsanyik Kornél összesen			10,5	76	7,2	szántó	2013.03.04.

2. melléklet: Nógrád megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	
Érdekeltség (db)	9	8	5	4	2	-	-	28
Pályázó (db)	9	11	5	4	2	-	-	31
Szerződés (földrészlet) (db)	9	11	7	13	12	-	-	52
Terület (ha)	68	114	128	320	320	-	-	950
Aranykorona érték (AK)	951	1.551	1.744	5.119	3.786	-	-	13.151

13. Pest megye

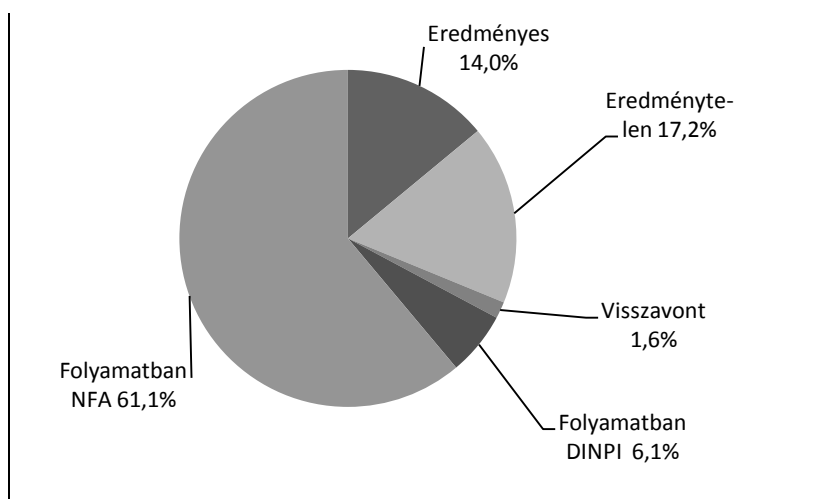
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI) Pest megyében 2013 szeptember 1-ig összesen 378 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait az **13.1. táblázat** foglalja össze és a **13.1. ábra** szemlélteti.

13.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Pest megyei sarokszámai

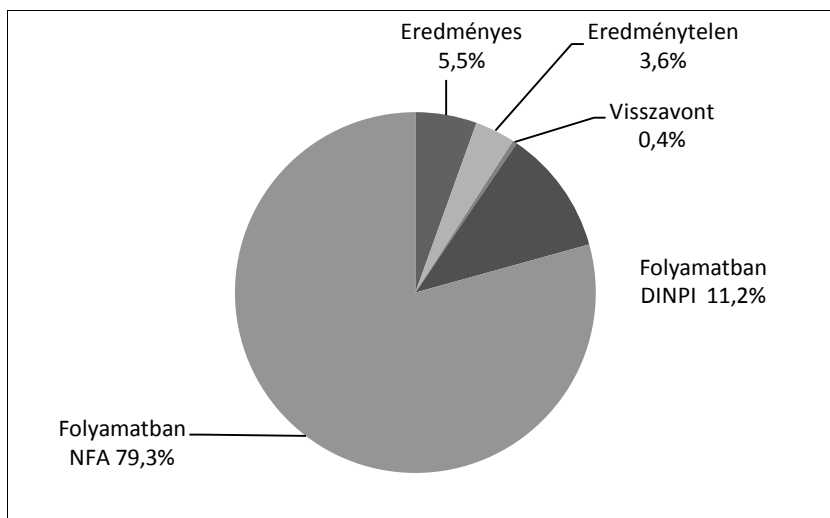
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	53	615	11,6	9.261	15,1
Eredménytelen	65	402	6,2	5.902	14,7
Visszavont	6	40	6,7	607	15,2
Folyamatban	254	10.071	39,6	131.782	13,1
– DINPI	23	1.248	54,3	9.414	7,5
– NFA	231	8.823	38,2	122.368	13,9
Összesen	378	11.128	29,4	147.552	13,3

13.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 378 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 11.128 ha területből eddig 59 településen összesen 124 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül 31 településen **615**

hektár – összesen 9.261 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **53 birtoktest** esetében volt a pályázat sikeres, 65 blokk (402 ha és 5.902 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 6 földrészlet (40 ha és 607 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. Az 53 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 615 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 5,5%-a.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott terület fennmaradó több mint 90 %-án, 254 blokk (10.071 ha és 131.782 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**13.1. ábra**). Ezek közül 23-at a Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI), 231-et pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. Különösen nagy, egybefüggő földrészletek kerülnek kalapács alá a **nemzeti parkok** által meghirdetett területeken. Az itt bérbe adásra váró 23 blokk átlagos mérete meghaladja az 54 hektárt, de vannak köztük – pl. *Domonyban, Jászkarajenőn* vagy pl. *Nagykátán* – 100 hektárt is jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Bár az NFA által meghirdetett birtoktestek átlagos mérete kisebb, csupán 38,2 ha, ám ezek között is jó néhány – pl. *Apajon, Bugyiban, Dabason, Gombán, Ócsán* vagy éppen *Pusztavacson* közelíti a 200 ha-t, de apajon az egyik földrészlet a 300 ha-t is csaknem eléri. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 1,1 és 120,7! ha között változva – **11,6 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 13.2/a. és 13.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 13.2. és 13.3. ábrán** szemléltetem.

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 300-at, közülük azonban csupán 40 érdekeltség illetve pályázó volt nyertes, akikkel 53 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó, ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM** ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - **nem 53 külön gazdálkodó család, hanem 40 érdekeltség műveli** ezután a 615 ha területet!
- A bérbe adott területek közel 1/5-ét mindössze **1 nagy** – 100 ha fölötti területhez jutott– **érdekeltség** 1 nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 2,5%-a** tehát **a földterület 20%-át, az összes aranykorona értéknek pedig 7,2%-át kapta**. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 5,5 AK/ha volt. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **12! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- **A legnagyobb terület** (121! ha, az összterület közel 20!%-a) bérleti jogát **Nagy Ferenc** Súlysápról szerezte meg. Őt követi **Nagy Miklósné** Kocsérról 70 ha-ral (11%), majd **Nagy László** Kiskunlacházáról 45 ha-ral (7%). Ez a 3 érdekeltség nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek közel 40 %-át.

- A skála másik végét a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **32 érdekeltség**, a megyei **nyertes érdekeltségek 80!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők 4/5-ét adva a nyertes pályázatok 72%-ával a **bérbe adott területeknek** kevesebb, mint **40%-át**, 236 ha-t volt képes megszerezni.
- Az e legkisebb 32 érdekeltség körében **egy pályázattal elnyert átlagterület 6,2! hektár**, ami a legnagyobb megyei nyertes átlagának (121 ha) alig 5!%-a.

13.2/a. táblázat: Pest megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Nagy Ferenc: Süllyás ²²²	Kóka	1	1,9	665	7,2	121	19,7
➤ 100-300 ha közötti (1.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen		1	1,9	665	7,2	121	19,7
2. Nagy Miklósné: Kocsér	Kocsér	4	7,5	929	10,0	70	11,4
➤ 50-100 ha közötti (2.) 1 nyertes érdekeltség 1 pályázója összesen		4	7,5	929	10,0	70	11,4
3. Nagy László: Kiskunlacháza	Kiskunlacháza	1	1,9	731	7,9	45	7,3
4. Tóth Pál: Szigetszentmiklós	Szigetszentmiklós	2	3,8	631	6,8	37	6,0
5. Németh Mihály: Kiskunlacháza	Kiskunlacháza	1	1,9	509	5,5	31	5,0
6. Tej 2007 Mg-i Kft.: Alsónémedi	Alsónémedi	2	3,7	554	6,0	28	4,6
7. Patakfalvi István: Ceglédbercel	Ceglédbercel	3	5,7	563	6,1	25	4,0
8. Pongrácz Ferenc: Tatárszentgyörgy	Tatárszentgyörgy	1	1,9	100	1,1	22	3,6
➤ 20-50 ha közötti (3-8.) 6 nyertes érdekeltség 6 pályázója összesen		10	18,9	3.088	33,4	188	30,5
➤ 10-20 ha közötti (9-14.) 6 nyertes érdekeltség 6 pályázója összesen		9	17,0	1.474	15,9	86	14,0
➤ 10 ha alatti (15-40.) 26 érdekeltség 26 pályázója összesen		29	54,7	3.105	33,5	150	24,4
A 40 nyertes érdekeltség 40 pályázója mindösszesen		53	100,0	9.261	100,0	615	100,0

13.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Pest megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertes

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	40	1	2,5
Pályázó személy/cég (fő/db)	40	1	2,5
Pályázat (db)	53	1	1,9
Földérték (összes Aranykorona)	9.261	665	7,2
Földterület (ha)	615	121	19,7

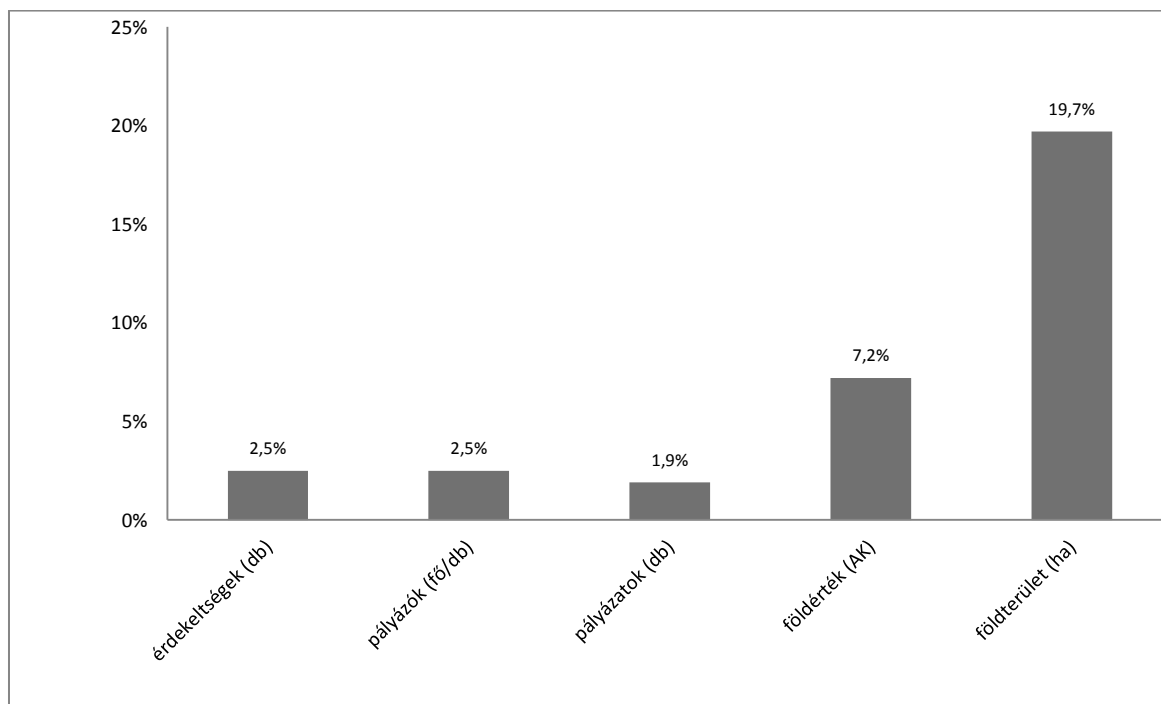
B.) 20 ha alatti „ átlagjavító ” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	40	32	80,0
Pályázó személy/cég (fő/db)	40	32	80,0
Pályázat (db)	53	38	71,7
Földérték (összes Aranykorona)	9.261	4.579	49,4
Földterület (ha)	615	236	38,4

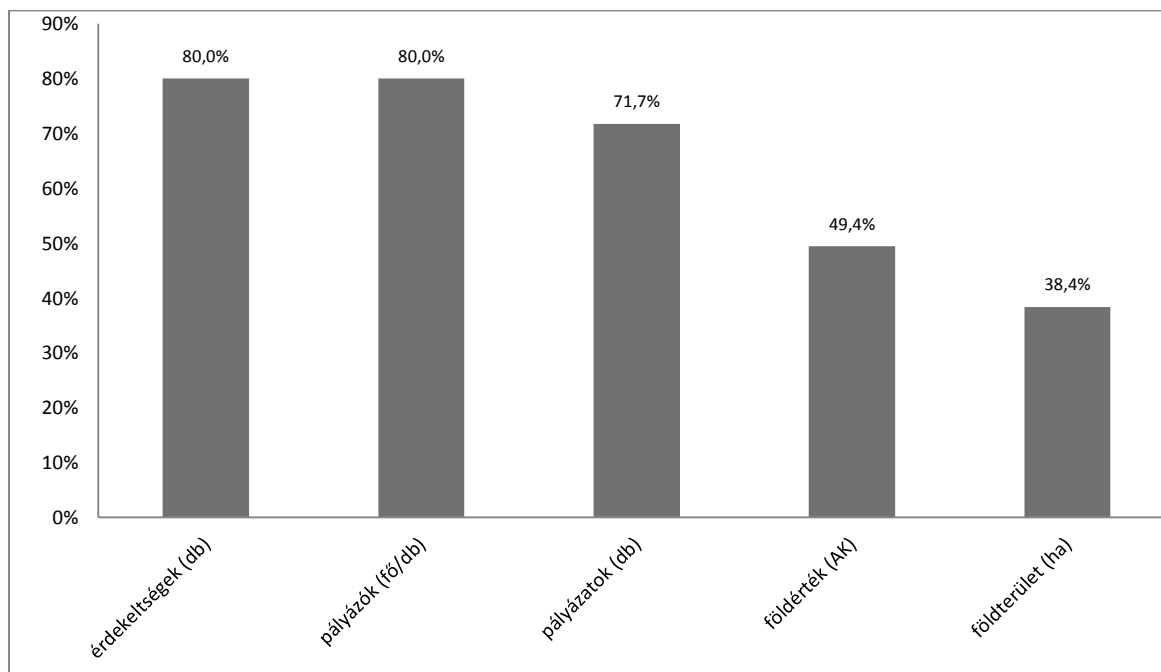
²²² **Nagy Ferenc** - a nyertes pályázattal megszerzett 121 ha-on felül – az NFA bírósági döntést követően nyilvánosságra hozott listája szerint, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **12! db** állami földrészletet (10-et szintén Kókán, 2-t pedig Süllyáson) bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

13.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Pest megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 1 nyertes érdekeltség aránya (%)

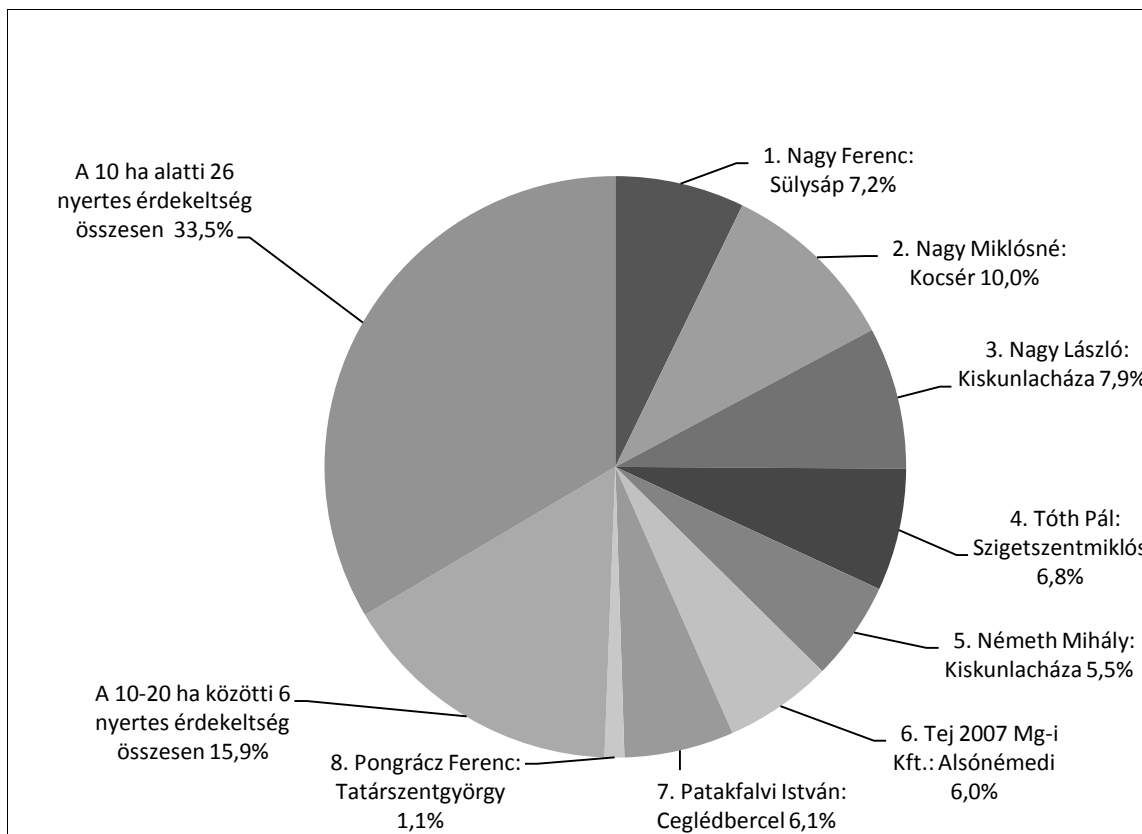

b.) A 20 ha alatti 32 nyertes érdekeltség aránya (%)

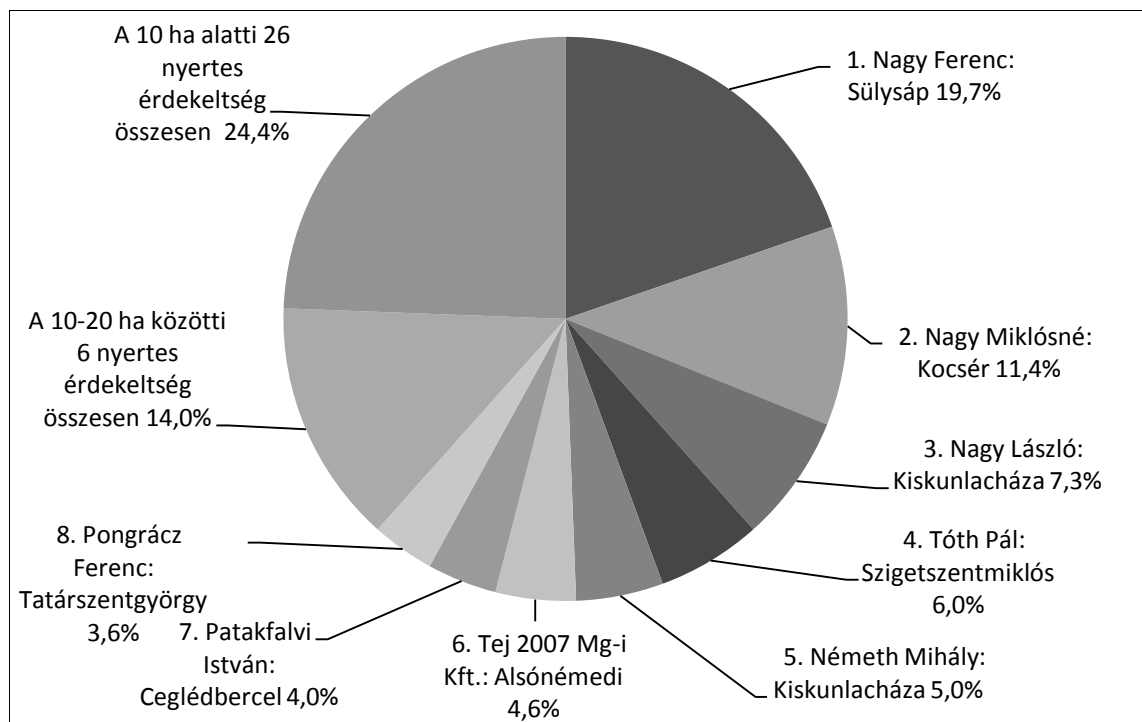

13.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltség

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A **legnagyobb** - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai bajnok*”) 1 nyertes pályázattal 121 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Pest megyében bérbe adott területek közel 1/5-ét megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltség **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** további **12! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni. Ezen érdekeltség és bérbe kapott területei **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Nagy Ferenc:** Sülysápról, az állami földek bérbeadásának mindkét formájában igen sikeresnek bizonyult. Kókán **1 nyertes pályázattal** összesen **121 ha** – 665 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak 6!-szorososa**, a **Pest megyében** eddig bérbe adott **összes terület közel 20!%-a**. (**Kóka:** HU10-10026, 121 ha szántó). Nagy Ferenc ezen túl, a nyertes pályázattal megszerzett 121 ha-on felül – az NFA bírósági döntést követően nyilvánosságra hozott listája szerint - **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** további **12! db** állami földrészletet (10-et szintén Kókán, 2-t pedig Sülysápon) bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti az **13.3. táblázat** és az **13.4. ábra**.

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **31 település közül 23** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- Az 53 elnyerhető egységből **44 db** (81,1%), a teljes meghirdetett 615 ha földterületből pedig **413 ha** (67,2%) került **helyi lakosokhoz** (**13.4. ábra**).
- A **20 hektárnál nagyobb** területű 8 blokk közül **helyben lakó gazdálkodók 6-ot** (75%), a **másutt lakók 2-öt** nyertek el. A 212 ha-os Kókán meghirdetett birtoktestet viszont nem helybeli nyerte.

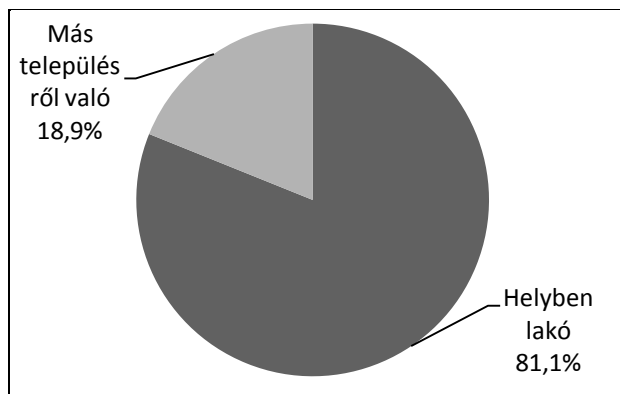
13.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek (parcellák) száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Abony	3	3	15	15
2. Acsa	1	1	9	9
3. Alsónémedi	1	1	7	7
4. Áporka	1	1	2	2
5. Cegléd	4	4	20	20
6. Ceglédbercel	4	3	34	26
7. Dunavarsány	1	1	8	8

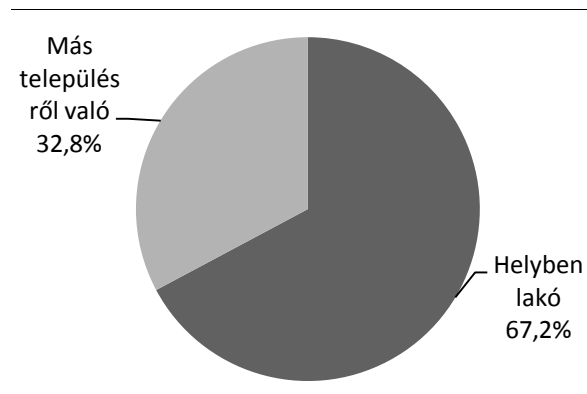
8. Gomba	4	3	24	18
9. Gyál	1	-	21	-
10. Jászkarajenő	3	3	25	25
11. Kiskunlacháza	2	2	75	75
12. Kocsér	4	4	70	70
13. Kóka	1	-	121	-
14. Mende	1	-	3	-
15. Monor	1	1	8	8
16. Nagykőrös	1	1	1	1
17. Nyáregyháza	1	-	7	-
18. Pánd	1	1	2	2
19. Pilisjászfalu	1	-	17	-
20. Pusztazámor	1	-	7	-
21. Szentmártonkáta	1	-	6	-
22. Szigetbecse	1	1	14	14
23. Szigetsép	1	1	6	6
24. Szigetszentmárton	1	-	7	-
25. Szigetszentmiklós	2	2	37	37
26. Tápióbicske	1	1	1	1
27. Tápiógyörgye	3	3	9	9
28. Tápiószentmárton	2	2	9	9
29. Tatárszentgyörgy	1	1	22	22
30. Törtel	2	2	27	27
31. Verseg	1	1	2	2
A 31 település összesen	53	43	615	413

13.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből Pest megyében

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 13.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez. A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **31 település** közül **8 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések 25%-a tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen:

adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.

- A 8 vesztes településen 8 bérleti egységben összesen **189 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élők**hoz. A legnagyobb vesztesnek Kóka tekinthető, amelynek területén 120 ha-t meghaladó állami területet adtak más településről származó pályázónak bérbe.

13.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Bérleti egységek	
	(db)	(ha)
1. Kóka	1	121
2. Gyál	1	21
3. Pilisjászfalu	1	17
4. Nyáregyháza	1	7
5. Pusztazámor	1	7
6. Szigetszentmárton	1	7
7. Szentmártonkáta	1	6
8. Mende	1	3
A 8 település összesen	8	189

A 13.5. táblázat és a 13.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján – a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

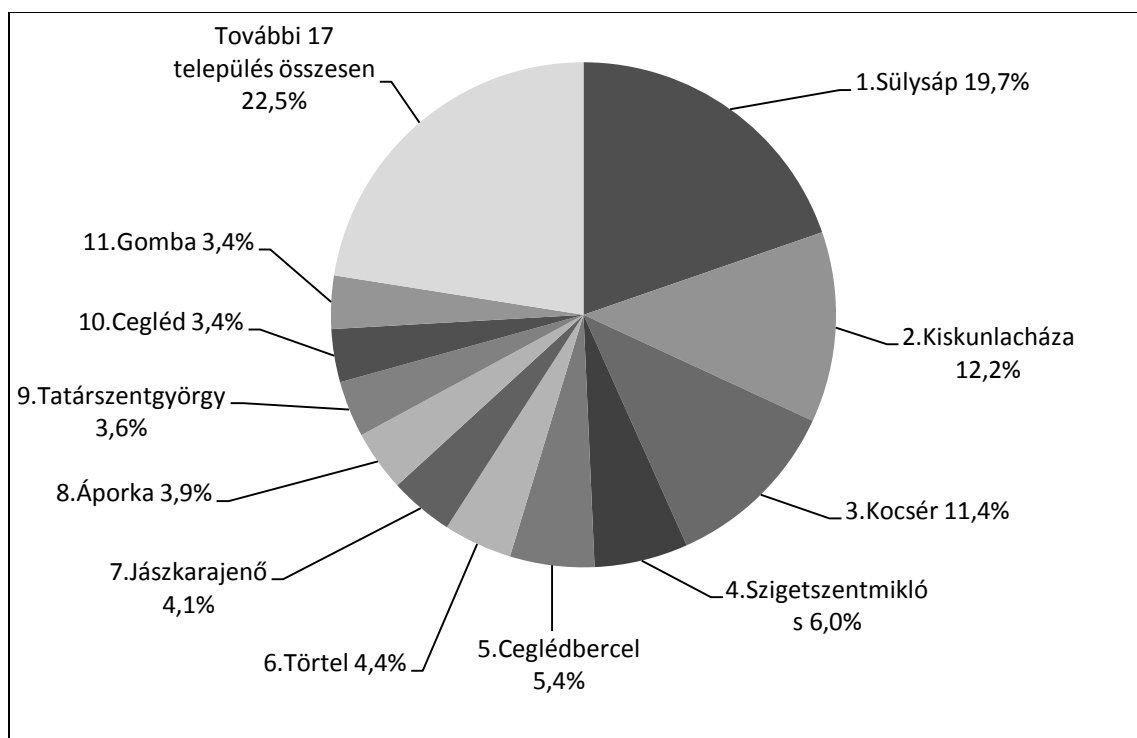
A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 28 településen élő pályázók nyerték. A területek mintegy **2/3-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összes érintett 28 település közül mindössze **8 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Sülysáp** található, amely pályázója, Nagy Ferenc révén 1 nyertes pályázattal **121 ha** bérleti jogát szerezte meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **20! %-a**.
- Az élen álló 3 település - sorrendben **Sülysáp** (Nagy Ferenc), **Kiskunlacháza** (Nagy László és Németh Mihály) valamint **Kocsér** (Nagy Miklósné) - kimagaslik, a megszerzett **266 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek **közel 45%-a!**

13.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Sülysáp	1	121	19,7	19,7
2. Kiskunlacháza	2	75	12,2	31,9
3. Kocsér	4	70	11,4	43,3
4. Szigetszentmiklós	2	37	6,0	49,3
5. Ceglédbercel	4	33	5,4	54,7
6. Törtel	2	27	4,4	59,1
7. Jászkarajenő	3	25	4,1	63,2
8. Áporka	2	24	3,9	67,1
9. Tatárszentgyörgy	1	22	3,6	70,7
10. Cegléd	4	21	3,4	74,1
11. Gomba	4	21	3,4	77,5
További 17 település összesen	24	139	22,5	100,0
A 28 település mindösszesen	53	615	100,0	-

13.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Pest megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai (Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok, 2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Nagy Ferenc (2241 Süllyás, Vasút u. 13.)							
HU10-10026	Pest	Kóka	120,7	665	5,5	szántó	2012.04.04.
Nagy Ferenc összesen			120,7	665	5,5	szántó	2012.04.04.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) Nagy Miklósné (2755 Kocsér, V. dűlő 27.)							
HU10-10238	Pest	Kocsér	12,8	246	19,2	szántó, kivett út	2013.01.21.
HU10-10239	Pest	Kocsér	25,3	257	10,2	szántó, legelő	2013.01.21.
HU10-10240	Pest	Kocsér	3,9	47	12,0	szántó	2013.01.21.
HU10-10241	Pest	Kocsér	28,1	379	13,5	szántó	2013.01.21.
Nagy Miklósné összesen			70,1	929	13,3	szántó, legelő, kivett út	2013.01.21.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Nagy László (2340 Kiskunlacháza, Rákóczi út 66.)							
HU10-10026	Pest	Kiskunlacháza	44,8	731	16,3	szántó, legelő	2012.05.11.
Nagy László összesen			44,8	731	16,3	szántó, legelő	2012.05.11.
4.) Tóth Pál (2310 Szigetszentmiklós, Petőfi u. 52.)							
HU10-10209	Pest	Szigetszentmiklós	13,6	95	7,0	szántó, legelő, kivett út	2013.04.23.
HU10-10213	Pest	Szigetszentmiklós	23,5	536	22,8	szántó, kivett út	2013.04.23.
Tóth Pál összesen			37,1	631	16,3	szántó, legelő, kivett út	2013.04.23.
5.) Németh Mihály (2340 Kiskunlacháza, Dózsa Gy. út 220.)							

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
HU10-10005	Pest	Kiskunlacháza	30,6	509	16,6	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
Németh Mihály összesen			30,6	509	16,6	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
6.) Tej 2007 Mg-i Kft. (2531 Alsónémedi, Vásártér u. 2.)							
HU10-10204	Pest	Alsónémedi	7,3	187	25,6	szántó	2013.01.21.
HU10-10224	Pest	Gyál	21,2	367	17,3	szántó	2013.01.21.
Tej 2007 Mg-i Kft. összesen			28,5	554	19,4	szántó	2013.01.21.
7.) Patakfalvi István (2737 Ceglédbercel, Radnóti u. 33.)							
HU10-10209	Pest	Cegléd	6,9	207	30,3	szántó	2013.01.21.
HU10-10213	Pest	Ceglédbercel	7,6	79	10,4	szántó, legelő	2013.01.21.
HU10-10215	Pest	Ceglédbercel	11,0	277	25,2	szántó	2013.01.21.
Patakfalvi István összesen			25,5	563	22,1	szántó, legelő	2013.01.21.
8.) Pongrácz Ferenc (2375 Tatárszentgyörgy, Vitéz sor 1/a.)							
HU10-10011	Pest	Tatárszentgyörgy	21,8	100,0	4,6	legelő	2012.02.23.
Pongrácz Ferenc összesen			21,8	100,0	4,6	legelő	2012.02.23.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
9.) Kiss Jánosné (2747 Törtel, Fűzfá u. 5.)							
HU10-10239	Pest	Törtel	18,2	190	10,4	szántó	2013.03.04.
Kiss Jánosné összesen			18,2	190	10,4	szántó	2013.03.04.
10.) Fekete Ferenc (2519 Piliscsév, Temető u. 35.)							
HU10-10016	Pest	Pilisjászfalu	16,6	230	13,9	szántó	2012.02.23.
Fekete Ferenc összesen			16,6	230	13,9	szántó	2012.02.23.
11.) Schmidt József (2321 Szigetbecse, Dózsa Gy. tér 2.)							
HU10-10002	Pest	Szigetbecse	13,6	330	24,3	szántó	2012.02.23.
Schmidt József összesen			13,6	330	24,3	szántó	2012.02.23.
12.) Szauder Zsuzsanna (2217 Gomba, Bercsényi u. 22.)							
HU10-10102	Pest	Gomba	7,4	140	19,0	szántó	2012.04.21.
HU10-10223	Pest	Gomba	5,6	50	8,9	szántó, legelő	2013.01.21.
Szauder Zsuzsanna összesen			13,0	190	15,2	szántó, legelő	2012.02.23.-2013.01.21.
13.) Kriszt Henrik (2317 Szigetcsép, Hámán Kató u. 28.)							
HU10-10254	Pest	Szigetcsép	5,6	45	8,0	szántó	2013.03.04.
HU10-10256	Pest	Szigetszentmárton	6,9	153	22,4	szántó	2013.03.04.
Kriszt Henrik összesen			12,5	198	15,8	szántó	2013.03.04.
14.) Nagy Zsolt (2740 Abony, Táncsics M. u. 24/a.)							
HU10-10200	Pest	Abony	5,4	135	24,9	szántó, legelő	2013.01.21.
HU10-10201	Pest	Abony	6,7	201	30,0	szántó	2013.01.21.
Nagy Zsolt összesen			12,1	336	27,8	szántó, legelő	2013.01.21.

2. melléklet: Pest megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
Érdekeltség (db)	26	6	6	1	1	-	-	40
Pályázó (db)	26	6	6	1	1	-	-	40
Szerződés (földrészlet) (db)	29	9	10	4	1	-	-	53
Terület (ha)	150	86	188	70	121	-	-	615
Aranykorona érték (AK)	3.105	1.474	3.088	929	665	-	-	9.261

14. Somogy megye

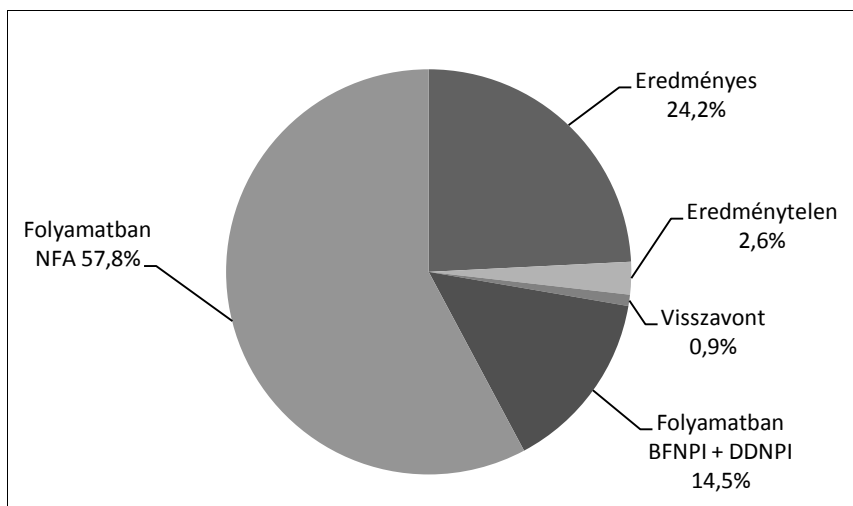
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA), a Balaton Felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága (BFNPI) és a Duna Dráva nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI) Somogy megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 351 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **14.1. táblázat** foglalja össze és a **14.1. ábra** szemlélteti.

14.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Somogy megyei sarokszámai (2013. 09. 01-i állapot)

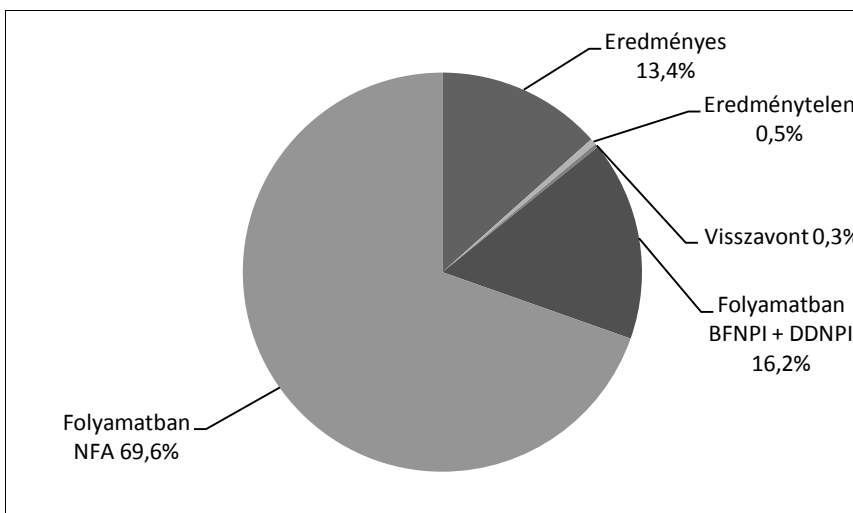
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	85	1.695	19,9	26.707	15,8
Eredménytelen	9	65	7,2	815	12,5
Visszavont	3	32	10,7	79	2,5
Folyamatban	254	10.857	42,7	174.844	16,1
– BFNPI + DDNPI	51	2.053	40,3	31.361	15,3
– NFA	203	8.804	43,4	143.483	16,3
Összesen	351	12.649	36,0	202.445	16,0

14.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott - 351 földrészletre (pályázati blokkra) bontott - mintegy 12.650 ha területből eddig 47 településen, összesen 97 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **1.695 hektár** – összesen 26.707 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **85 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 9 blokk (65 ha és 815 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 3 pályázati kiírást (32 ha és 79 AK) pedig visszavontak. A 85 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a meghirdetett megyei területeknek alig több mint 13 %-a.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt BFNPI és DDNPI kezelésű - terület fennmaradó mintegy 85%-án, **254 blokk** (10.857 ha és 174.844 AK) **esetében** – bár a döntési határidő már lejárt - **még nem hirdettek hivatalos eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**14.1. ábra**). Ezek közül 51-et a Balaton Felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága (BFNPI) és a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI), 203-at pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően **óvatosabb a tárca vezetése** a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 254 blokk átlagos mérete ugyan „csak” 43 hektár, de vannak köztük – pl. *Andocson, Göllén, Igalban, Iharosberényben, Nagyatádon, Pusztakovácsiban, Somban, Somogyjádán, Somogyszentpálon, Somogyszobon* vagy éppen *Szentgáloskúren* – 100 hektárt jócskán meghaladó, akár a 200 hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett birtoktestek, földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között. A következő, 2013. december 31-i határnapú VI. jelentésben már ezekre vonatkozóan is több információval fogunk rendelkezni. Néhány előzetes hír ezekről a lágjegyzetben már olvasható.²²³

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Somogy megyében** – 1,3 és 95,6! ha között változva – **19,9 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA maga összesítéseket egyáltalán nem készít, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 14.2/a. és 14.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 14.2. és 14.3. ábrán** szemléltetem.

14.2/a. táblázat: Somogy megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona	terület		
			db	%	AK	%	ha	%
1. Ághék ²²⁴ : Bábonymegyer, Siófok, Som	Somogy	Bábonymegyer, Som	12	14,3	6.793	25,4	503	29,7
– <i>Ágh János</i>	Somogy	Som	2		1.970		95	
– <i>Ágh Jánosné</i>	Somogy	Som	1		1.187		84	
– <i>Ágh Tamás</i>	Somogy	Bábonymegyer, Som	7		2.732		226	
– <i>Csincsi József</i>	Somogy	Som	2		904		98	
➤ 300-1.200 ha közötti (1.) 1 nyertes érdekeltség 4 pályázója összesen			12	14,3	6.793	25,4	503	29,7

²²³Néhány előzetes hír az őszi földpályázati eredményekről:

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/porig-alazott-gazdak-pesti-egyetemistak-vittek-el-a-foldet-518249>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/arculcsapas-a-gazdaknak-stromanok-vittek-az-allami-foldeket-520766>

²²⁴**Ágh János és családtagjai** – az NFA bírósági határozat alapján kénytelenül nyilvánosságra hozott listája szerint - **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** összesen **további 192! db** (*Ágh János*: Somban **56! db.**, *Ágh Jánosné*: Somban **29! db.**, fiuk, *Ágh Tamás*: Bábonymegyeren **23! db.**, Somban **1 db.**, lányuk, *Ágh Regina*: Bábonymegyeren **6 db.**, Somban **5 db.**, *Ágh Jánosné* testvére, *Ágh János* sógora, *Csincsi József*: Somban **72! db.**) **állami földrészletet bérelnék**. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
2. CLAESSENS-GROUP Companys Somogyszob	Somogy	Nagyatád, Ötvöskónyi	4	4,8	2.300	8,6	161	9,5
– <i>Claessens Peter</i>	Somogy	Nagyatád	1		1.313		96	
– <i>Agrár Kft.</i>	Somogy	Nagyatád, Ötvöskónyi	3		987		65	
3. Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.²²⁵: Lajoskomárom	Somogy	Adánd, Nagyberény, Siójut, Som	6	7,1	2.169	8,1	105	6,2
➤ 100-300 ha közötti (2-3.) 2 nyertes érdekeltiség 3 pályázója összesen			10	11,9	4.469	16,7	266	15,7
4. Kiskó Nándor: Nagyatád	Somogy	Bolhás	2	2,4	1.722	6,5	90	5,3
5. Pelsonius Kft.: Kereki	Somogy	Som	2	2,4	1.284	4,8	81	4,8
6. Melegh Zsolt László: Nagyatád	Somogy	Bolhás, Nagyatád	2	2,4	1.581	5,9	67	4,0
7. Galamb Gábor: Nagyatád	Somogy	Nagyatád	1	1,2	683	2,6	64	3,8
8. ERMITRAP Állattenyésztő és Szolg. Kft.: Bálványos	Somogy	Som	2	2,4	786	2,9	60	3,5
9. A.L.M. Kft. : Barcs-Somogytarnóca	Somogy	Bakonyjákó	1	1,2	1.761	6,6	56	3,3
10. Maróti János: Ötvöskónyi	Somogy	Ötvöskónyi	1	1,2	698	2,6	51	3,0
➤ 50-100 ha közötti (4-10.) 7 nyertes érdekeltiség 7 pályázója összesen			11	13,1	8.515	31,9	469	27,7
11. Nagyházi Júlia: Alsóbogát	Somogy	Alsóbogát	1	1,2	717	2,7	45	2,7
12. Kutasné Füzi Emília: Segesd	Somogy	Ötvöskónyi	2	2,4	580	2,2	43	2,5
13. dr. Pósa Roland és Tiszperger Szabolcs: Somogyszob	Somogy	Hetés/Somogysárd	1	1,2	305	1,1	36	2,1
14. Tóth László: Rinyaszentkirály	Somogy	Nagyatád	2	2,4	404	1,5	26	1,5
15. Bauerné Segeda Mária: Szenna	Somogy	Ötvöskónyi	1	1,2	299	1,1	23	1,4
16. Somogyi Lajosné: Mesztegnyő	Somogy	Nagyszakácsi	1	1,2	606	2,3	21	1,2
17. Lupekné Kardos Renáta: Sántos	Somogy	Sántos	3	3,6	362	1,4	21	1,2
➤ 20-50 ha közötti (11-17.) 7 nyertes érdekeltiség 7 pályázója összesen			11	13,1	3.273	12,3	215	12,6
➤ 10-20 ha közötti (18-25.) 8 nyertes érdekeltiség 8 pályázója összesen			11	13,1	1.390	5,2	118	7,0
➤ 10 ha alatti (26-49.) 25 nyertes érdekeltiség 25 pályázója összesen			29	34,5	2.266	8,5	124	7,3
A 50 nyertes érdekeltiség 54 pályázója mindösszesen			84	100,0	26.707	100,0	1.695	100,0

14.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Somogy megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

Megnevezés	Összes	100 ha fölötti	100 ha feletti
	nyertes		(%)
érdekeltségek (db)	50	3	6,0
pályázók (fő)	54	7	13,0
pályázatok (db)	84	22	26,2
földterület (ha)	1.695	769	45,4
földérték (Aranykorona)	26.707	11.262	42,2

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti
	nyertes		(%)
érdekeltségek (db)	50	33	66,0
pályázók (fő)	54	33	61,1
pályázatok (db)	84	40	47,6
földterület (ha)	1.695	242	14,3
földérték (Aranykorona)	26.707	3.657	13,7

²²⁵ A Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. ugyancsak pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel összesen további 26! db (Bábonymegyeren 2 db., Somban 21! db., Szabadhidvégen pedig 3 db.) állami földrésztletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

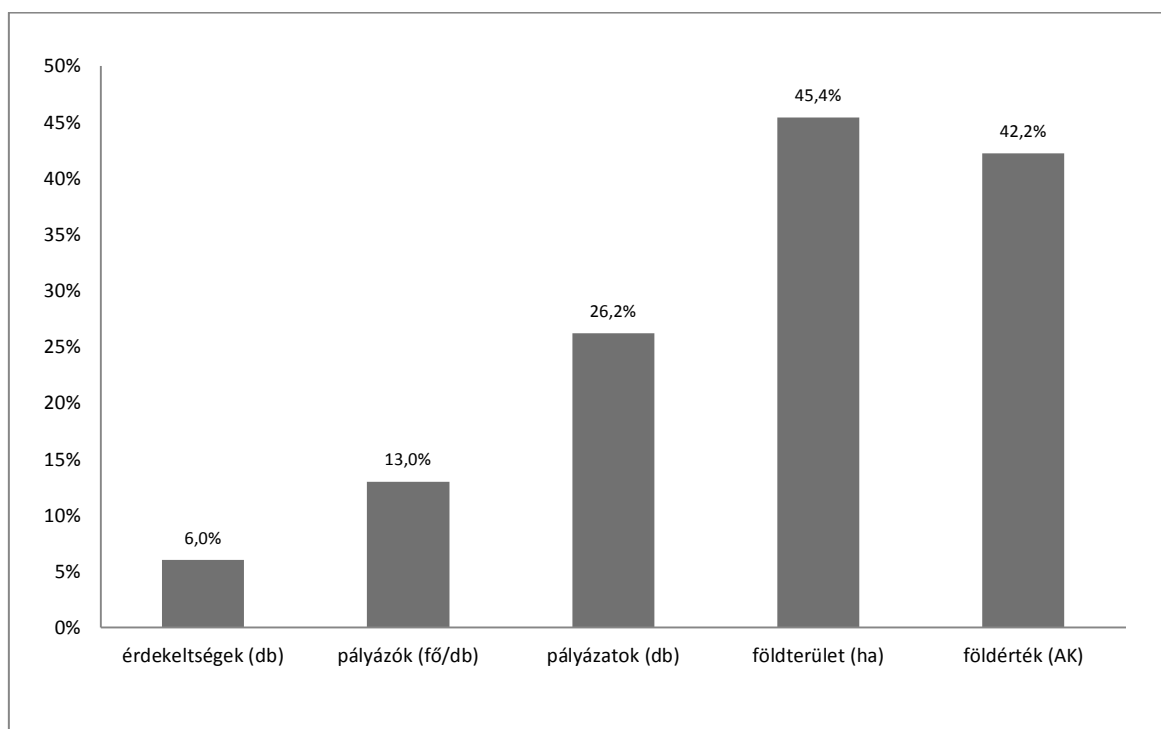
A pályázat nélküli bérbeadás néhány további somogyi példája:

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/a-balaton-fele-terjeszkedik-simicskaek-agrarbirodalma-519919>

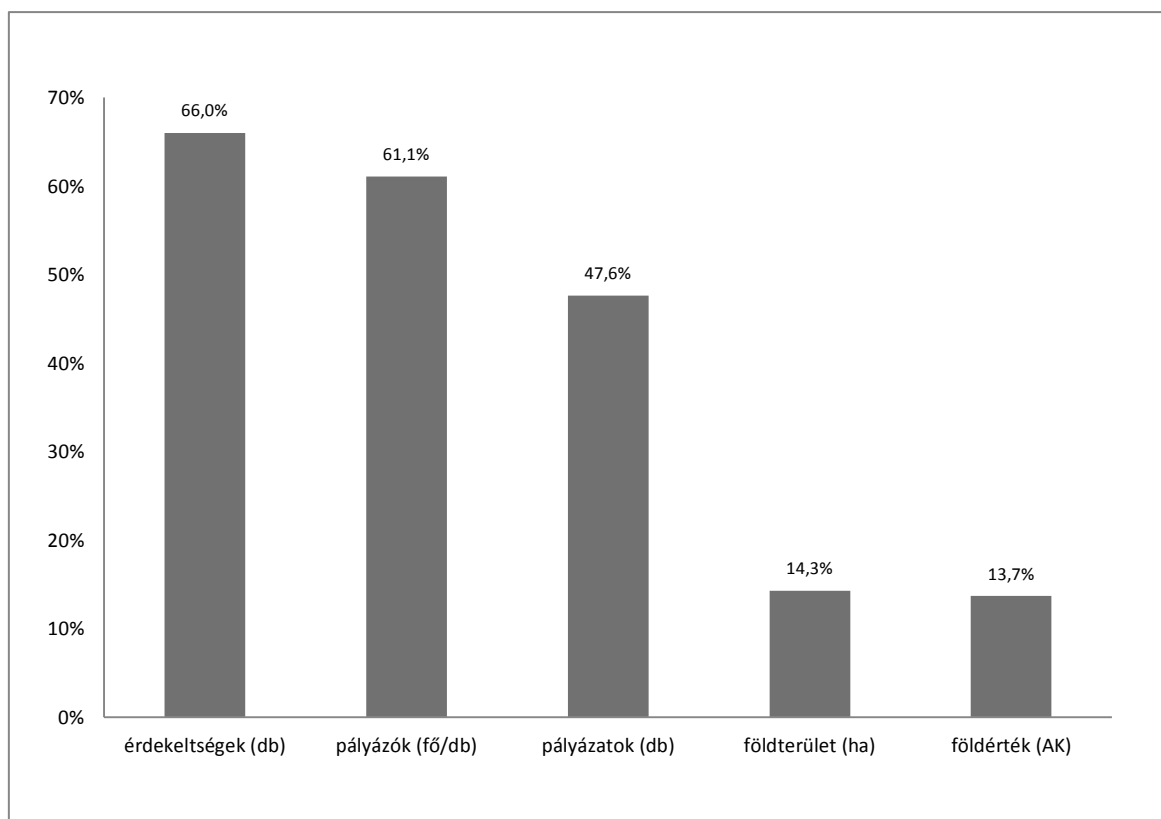
<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/allami-foldek-terjeszkedik-a-palyazat-nelkuli-agrarbirodalom-521111>

14.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Somogy megye állami földbérleti pályázataiban

A.) A 100 ha fölötti 3 nyertes érdekeltség aránya (%)

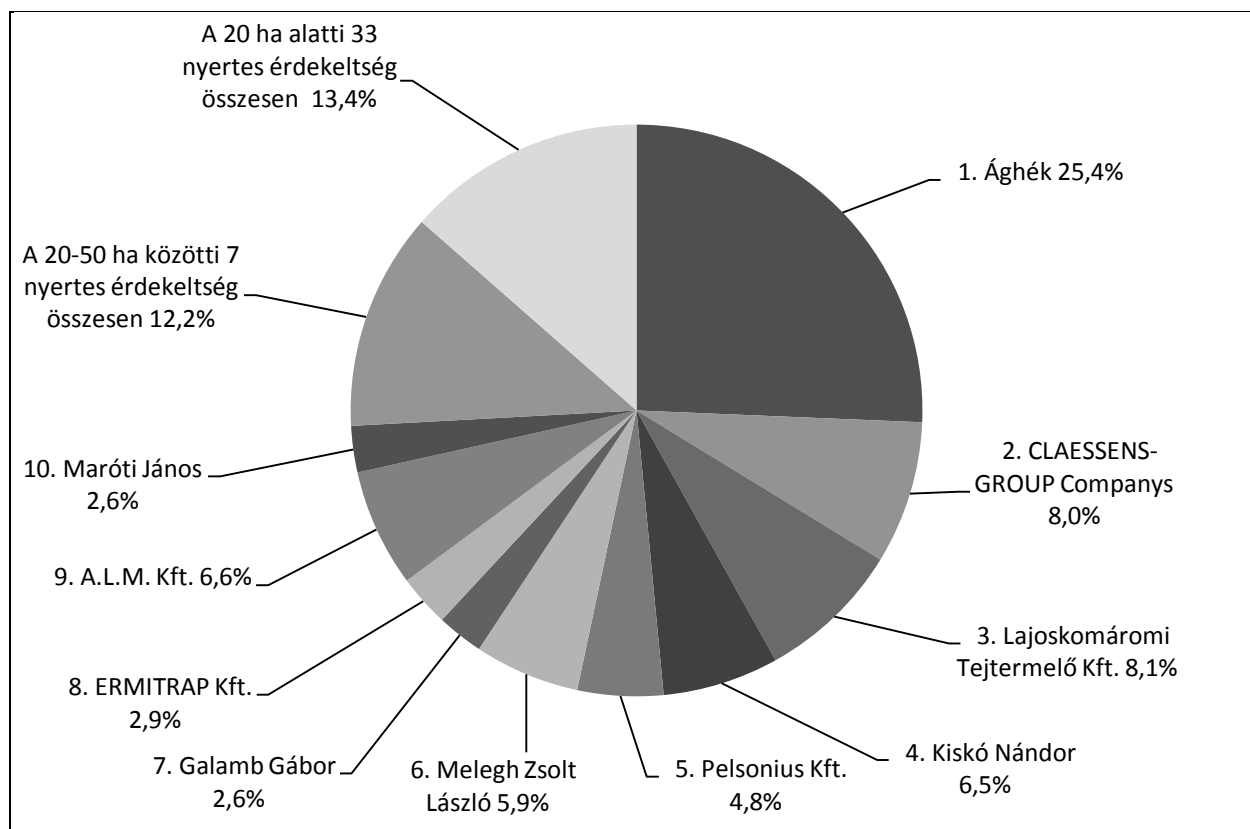

B.) A 20 ha alatti 33 nyertes érdekeltség aránya (%)

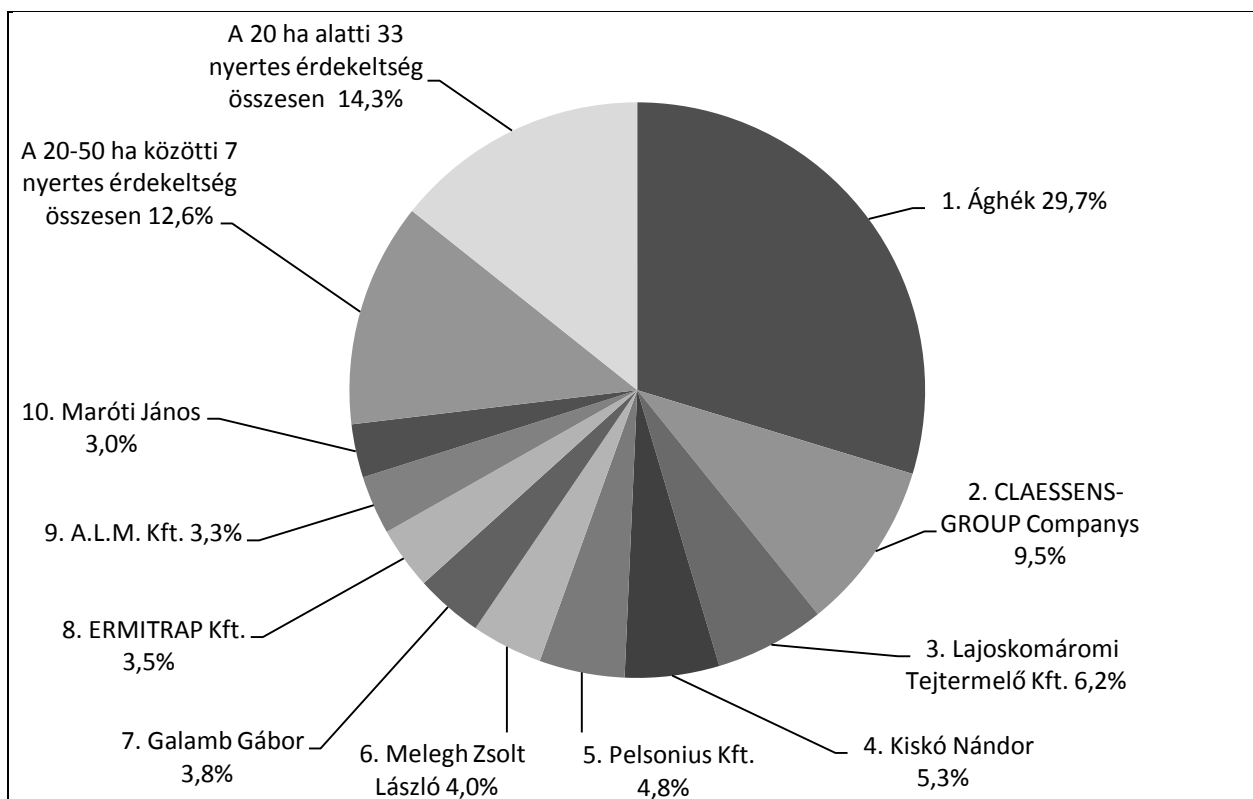

14.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

Ezek alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 300-at, közülük azonban csupán 50 érdekeltséghez tartozó 54 pályázó volt nyertes, akikkel 84 szerződést kötött az NFA. (Miótan egy pályázó ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel!) Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy **- a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 84 külön gazdálkodó család, hanem 50 érdekeltség műveli ezután az 1.695 ha területet!**
- A megyében eddig bérbe adott területek **közel felét mindössze 3 - 100 ha fölötti – érdekeltség** (a bábonymegyeri **Agh János és családja**, a somogyszobi **Claessens Group** tulajdonosa és egyik cége, valamint a **Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.**) 7 pályázója 22 nyertes pályázattal szerezte meg. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltségek **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **218! db** állami földrésztletet bérelnek. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- Az érdekeltségek legerősebb, **felső 6%-a** tehát **az összes aranykorona értéknek több mint 42%-át, a földterületnek pedig több mint 45%-át kapta.** E „*felsőházi*” 3 érdekeltség összesen 11.267 AK illetve 769 ha, átlagosan mintegy 3.754 AK illetve 256 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak közel 13!-szorosa! E legfelső „*elit*” kategóriában egy pályázattal átlagosan 512 aranykorona értéket illetve mintegy 35 hektárt nyertek. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 14,7 AK/ha.
- A skála másik végén a **20 ha alatti terület bérleti jogához jutott 33 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek 2/3-ada**, az u.n. „*alsóházi*” **kis nyertesek**, az „*átlagjavító propaganda-alanyok*” találhatók. Ők 40 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok mintegy 48%-ával **az aranykorona érték kevesebb, mint 14%-át** (3.657 AK-t), **a bérbe adott területnek pedig alig több mint 14%-át** (242 ha-t) **tudták megszerezni.** Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan mindössze 91 aranykorona értéket illetve 6 hektár területet nyertek, ami az „*olimpiai bajnokok*” átlagának alig 17%-a.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek**

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott **a 10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **3 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 7 pályázója **22 nyertes pályázattal közel 800 ha** állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Somogy megyében bérbe adott területek több mint 45!%-át megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb nyertes érdekeltségek **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **218! db** állami földrésztletet bérelnek. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Ezen érdekeltségek, pályázóik és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Ágh János:** az eredeti, fiatal kori foglalkozása szerint egy siófoki üdülő karbantartó lakatos a húsz éve az állami gazdaságtól vásárolt telepén elsősorban állattartással (3000 birka, 160 kecske, 100 szürke marha, 30 ló) és az ehhez szükséges takarmánytermesztéssel foglalkozó, egykori kispardapárti

nagybirtokos, ma Bábonymegyer független önkormányzati képviselője. Családtagjaival – feleségével, fiával és sógorával, Bábonymegyerről, Siófokról és Somból pályázva - **12 nyertes pályázattal**, összesen **503 ha** összterületű, **6.793 AK** értékű szántó, gye, nádas és kivett út, árok művelési ágba tartozó földterület, **Bábonymegyer** és **Som** állami földjei 85 ill. 60%-ának 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 25%-szöröse**, a megyében eddig bérbe adott **összes terület közel 30%-a**, az összes aranykorona érték több mint 25%-a. A megszerzett földek egymással általában szomszédos, nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 13 és 85 ha között változva - **41,8 ha**, aranykorona értékük **13,5 AK/ha**. A család tagjai **ezen felül** - az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint - **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** összesen további **192! db** (**Ágh János**: Somban 56!db., **Ágh Jánosné**: Somban 29!db., fiuk, **Ágh Tamás**: Bábonymegyeren 23!db., Somban 1db., lányuk, **Ágh Regina**: Bábonymegyeren 6 db., Somban 5 db., **Ágh Jánosné** testvére, **Ágh János** sógora, **Csincsi József**: Somban 72! db.) állami földrésztletet bérelnek. Ezekhez a megbízási szerződésekhez az után jutott az Ágh család, hogy az NFA a Bábonymegyer és Som környéki állami földekre 2012 szeptemberében pályázatot írt ki. Ezekre több mint 20 helyi és környékbeli gazda pályázott, ám azok eredményeit a 2013. januári határidő lejártá után sem hirdette ki. Ehelyett – mint utólag kiderült – 2013 februárjában azokat a fentiek szerinti megoszlásban Ágh János és családja használatába adta. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve tette közzé. Helyi információk és sajtóértesülések szerint azonban úgy tudni, hogy az ily módon megbízási szerződéssel az Ágh családnak bérbe adott terület is megközelíti az 1.000 hektárt. (Ágh utólag azt nyilatkozta²²⁶: „*neki már októberben szóltak, hogy egyelőre nem lesz eredményhirdetés, de ő megkaphatja az egészet kényszerhasznosításra*”. Máshol a vesztesékek kapcsolatban elmondta, hogy „*annak idején javasolta a komáknak, egyeztessenek*”, mielőtt beadják a földpályázatokat. „*Vártam, mikor hívnak fel, de nem tették. Inkább nekiugrottak az állam torkának. Ha nem harakiriznek össze a földalappal, ma lenne földjük... Én bezzeg nem harcolok senkivel, se állammal, se Csányival, se Nyergessel. Élni és élni hagyni, ez az elvem. Sajnálom őket, fáj a lelkemnek, hogy ennyi eszük van. Hót kották.*” További földpályázati terveiről és esélyeiről egyebek mellett azt nyilatkozta, hogy: „*a másodikban is indulok, jár nekem még vagy ötszáz hektár. Igenis igényt tartok rá. Kinek, ha nem nekem?*” A vele szembefordulók esélyeiről pedig ezt mondta: „*Nem is értem, ezek a Pistiek hogyan mertek szembejönni velem. A fehérhajúnál komolyabb emberek sem jártak túl az eszemen. De nem ám. Ültem én börtönben nemi erőszakért, és feküdtem kórházban átszúrt tüdővel. Túléltem.*” A nyertesről, a vesztesekről és a körülményekről pl. a lábjegyzetben szereplő nagyinterjúban és a megyei lapban olvashatók további részletek.²²⁷) **A pályázati úton elnyert földjeik megoszlása a családtagok között az alábbiak szerint alakul.**

- **Ágh János**: Siófokról és Bábonymegyerről pályázó nagygazda (**Som**: HU23-20152, HU23-20156, 71 + 24 = 95 ha szántó, gye, nádas, kivett út, összesen 1.970 aranykorona értékben);
- **Ágh Jánosné**: a családfő Siófokról pályázó felesége (**Som**: HU23-20152, 84 ha szántó, gye, kivett út, összesen 1.187 aranykorona értékben);
- **Ágh Tamás**: a családfő Bábonymegyerről pályázó fia (**Bábonymegyer**: HU23-20138, HU23-20139, HU23-20140, HU23-20141, HU23-20143, HU23-20144, HU23-20147, 22 + 59 + 19 + 33 + 20 + 13 + 60 = 226 ha szántó, gye, nádas és kivett út, árok, összesen 2.732 aranykorona értékben);
- **Csincsi József**: a családfő Somból pályázó sógora (**Som**: HU23-20100, HU23-20101, 52 + 46 = 98 ha szántó, gye, kivett út, összesen 904 aranykorona értékben);
- **CLAESSENS-GROUP Companys**²²⁸: négy céget – a **CLAESSENS Általános Mezőgazdasági Kft-t**, az **Agrár Kft-t**, a **Somogyzöbi Mezőgazdasági Kft-t** és a **Milktrader Kft-t** - foglalja magába. Tulajdonos

²²⁶ **Bábonymegyer és környéke földbérletei:**

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/allami-kisemmizes-talpalatnyi-fold-se-jutott-a-helyi-gazdaknak-489387>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/akasztota-es-foldfoglalas-halakra-itelt-csaladi-gazdasagok-489723>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/ket-het-et-adtak-a-miniszternek-az-elkeseredett-babonyi-gazdak-523168>

<http://magyarnarancs.hu/kismagyarorszag/hetkoznap-urbanizmus-84299>

<http://www.szabadsfold.hu/aktualis/kudarcra-italve>

²²⁷ **Ágh Jánosról, az „olimpiai bajnok” megyei nyerteséről, a vesztesekről és a körülményekről:**

<http://fn.hir24.hu/nagytotál/2013/05/31/a-baranyok-alakulnak/>

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/az-oligarcha-visszaszol-ez-csak-politikai-jatek-493060>

²²⁸ **A Claessens csoportról:** <http://claessens-group.eu/adatok/html/>

igazgatója, **Claessens Peter**, belga származású nagybirtokos 1995-ben települt Magyarországra, és a Dél-dunántúli Mg. Kombinát egyik utódcégét vette meg. 300 hektár bérelt területtel kezdte, de 14 év alatt az állattenyésztésre alapozva egy egész cégcsoportot sikerült felépítenie. Időközben két testvére is ide költözött Magyarországra, felszámolták a belga gazdaságot, és a pénzt itt fektették be. Ma már 12 millió kilogrammra szóló tejkvótával rendelkeznek, Nagyatád és Csurgó környékén, öt telephelyen 3 ezer tenyész kocás sertéstelepük és hizlaldáik vannak, e mellett több mint 3 ezer hektár szántót művelnek.²²⁹ A cégcsoport tulajdonosa **Claessens Peter** saját nevén és egyik cége, az **Agrár Kft-t** révén is pályázott és nyert 20 éves állami földbérletet. **4 nyertes pályázattal** összesen **161 ha** – 2.300 aranykorona értékű – területhez jutottak. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 8!-szorososa**, a **Somogy megyében** eddig bérbe adott összes terület **közel 10%-a**, az összes aranykorona érték **9 %-a**. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 17,5 és 95,6! ha között változva – **40,2 ha**, átlagos aranykorona értékük **14,3 AK/ha**. **Claessens Peter** szerezte meg a megyében eddig bérbe adott birtoktestek közül a legnagyobbat, a 96 ha-os nagyatádi szántót.

- **Claessens Peter:** Somogyszobon élő, belga származású nagybirtokos, mezőgazdasági vállalkozó, cégcsoport-tulajdonos (**Nagyatád:** HU23-20173, 96 ha szántó, összesen 1.313 aranykorona értékben);
- **Agrár Kft:** a CLAESSENS-GROUP Companys cégcsoport egyik Somogyszob székhelyű cége (**Nagyatád:** HU23-20030, 28 ha szántó + árok, **Ötvöskőnyi:** HU23-20030, 19 + 18 ha szántó + legelő, összesen 987 aranykorona értékben).
- **Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.:** valójában egy föld nélküli tehenészeti telep 1100 db szarvasmarhával és 28 dolgozóval. Ez a helyzet úgy állt elő, hogy a volt Lajoskomáromi Győzelem T.Sz.-t felvásárló, ma 3.000 hektáros nagybirtokos, **Raskó György**, az Antall-kormány Földművelésügyi Minisztériumának – az élelmiszeriparunk privatizációjában, kiadásában „*elévülhetetlen érdemeket szerzett*” - volt közigazgatási államtitkára a gazdaság tehenészeti telepét föld nélkül eladta egy bányavállalkozásnak. Így a volt TSz-ből alakult cége, a **Lajoskomáromi Győzelem Kft.** mellett az általa értékesített tehenészeti telepből létrejött a **Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.** Ez utóbbi tehát ténylegesen egy föld nélküli tehenészeti telep, amely most – így leválasztva a korábbi T.Sz. földjeiről - állami földre tart igényt. Pályázati úton 2013 áprilisában és júniusában, Ádándon, Nagyberényben, Siójuton és Somban, **6 nyertes pályázattal** hozzá is jutott **105 ha** - összesen **2.169 AK** értékű - szántó, gyepek, kivett út, árok művelési ágba tartozó földterület 20 éves bérleti jogához. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 5!-szöröse**, a megyében eddig bérbe adott összes terület **6,2%-a**, az összes aranykorona érték több, mint 8%-a. A megszerzett földek átlagos nagysága – 3 és 55 ha között változva – **17,5 ha**, átlagos aranykorona értékük **20,6 AK/ha**. (**Ádánd:** HU23-20134, 5 ha szántó, **Nagyberény:** HU23-20161, 13 ha szántó, **Siójut:** 3 ha szántó, **Som:** HU23-20146, HU23-20151, HU23-20155, 21 + 53 + 8 = 82 ha szántó, gyepek, kivett út, árok). A tehenészeti cég ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** összesen **további 26! db** (**Bábonymegyeren 2 db., Somban 21! db., Szabadhidvégen pedig 3 db.**) **állami földrészletet bérrel**. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni. Megjegyzendő, hogy a volt Lajoskomáromi TSz. utódcége, a **Lajoskomáromi Győzelem Kft.** ugyancsak **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** jutott **14! db** (**Lajoskomáromban 13 db., Mezőkomáromban pedig 1 db.**) **állami földrészlet bérleti jogához**. Ezek összterülete és egyéb jellemzői sem tudhatók, hiszen az NFA a területre vonatkozó továbbá a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **14.3. táblázat** és a **14.4. ábra**.

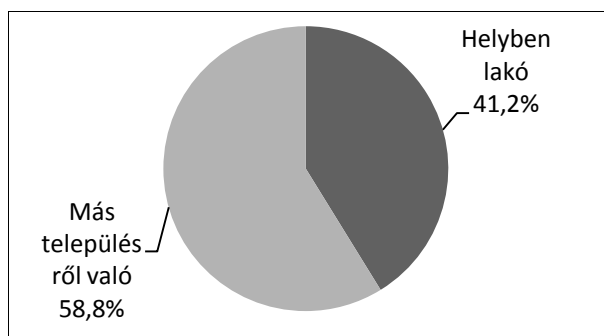
²²⁹ A belga származású tulajdonos: <http://www.haszon.hu/agrar/cimlapsztori/337-en-hazajoevoek-magyarorszagra.html>

14.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe

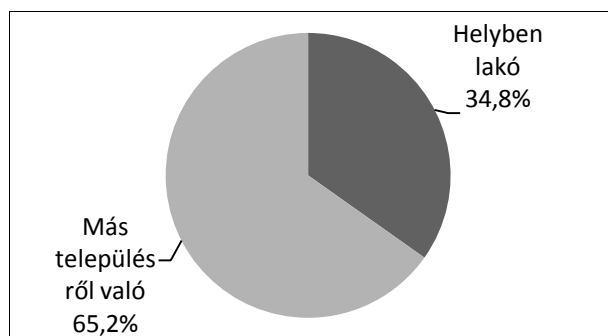
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Ádánd	2	-	7	-
2. Alsóbogát	1	1	44	44
3. Bábonymegyer	8	7	196	179
4. Balatonberény	1	-	3	-
5. Balatonlelle	1	-	3	-
6. Bálványos	1	-	3	-
7. Barcs	1	1	2	2
8. Bolhás	4	-	121	-
9. Buzsák	1	-	6	-
10. Csákány	1	-	5	-
11. Csokonyavisonta	1	1	7	7
12. Csömend	1	1	1	1
13. Fonyód	1	1	2	2
14. Görgeteg	1	1	5	5
15. Hetés/Somogysárd	1	-	36	-
16. Iharosberény	1	1	3	3
17. Kálmánca	1	-	56	-
18. Karád	1	-	6	-
19. Lábod	1	1	2	2
20. Marcali	1	1	2	2
21. Miklósi	1	-	2	-
22. Nágocs	1	1	4	4
23. Nagyatád	9	5	286	136
24. Nagyberény	1	-	13	-
25. Nagyszakácsi	1	-	22	-
26. Ordacsehi	1	-	11	-
27. Ötvöskőnyi	8	1	180	51
28. Porrog	1	-	9	-
29. Pusztakovácsi	2	-	18	-
30. Sántos	3	3	21	21
31. Siójut	1	-	3	-
32. Som	13	2	563	98
33. Somodor	1	1	5	5
34. Somogymeggyes	2	2	8	8
35. Somogysárd	1	1	3	3
36. Somogytúr	1	1	3	3
37. Somogyzsitfa	1	-	3	-
38. Szegerdő	1	1	5	5
39. Szentbalázs	1	-	7	-
40. Tengőd	1	-	6	-
41. Zákány	1	-	4	-
42. Zselicszentpál	1	1	9	9
A 42 település összesen	85	35	1.695	590

14.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és földterületből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **42 település közül 21** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- A 85 elnyerhető egységből **35** (41,2 %), a teljes 1.695 ha meghirdetett földterületből pedig **590 ha** (34,8 %) került **helyi** lakosokhoz (**14.4. ábra**).
- A 12 db, **50 hektárnál nagyobb** területű parcella közül a **helyben** lakó gazdálkodók **4-et**, másutt lakók viszont **8-at** nyertek.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek kevesebb, mint felét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a nagyobb részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdalközösségek elől.

Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltattak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati folyamatban – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**.

Vannak kifejezetten **gyenge érdekérvényesítő képességű**, vesztes **települések**, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. **A 14.4. táblázat** azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

14.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Bolhás	4	121
3. Kálmánca	1	56
4. Hetés/Somogysárd	1	36
5. Nagyszakácsi	1	22
6. Pusztakovácsi	2	18
7. Nagyberény	1	13
8. Ordacsehi	1	11
9. Porrog	1	9
10. Ádánd	2	7
11. Szentbalázs	1	7
12. Buzsák	1	6
13. Karád	1	6
14. Tengőd	1	6
15. Csákány	1	5
További 7 település	7	21
A 21 vesztes település összesen	26	344

A **21** ilyen településen található **344 ha** állami földterületet **26** nyertes pályázattal más települések pályázói szerezték meg

Vannak viszont **erős érdekérvényesítő képességű**, nyertes **települések**, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 14.5. táblázat és a 14.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

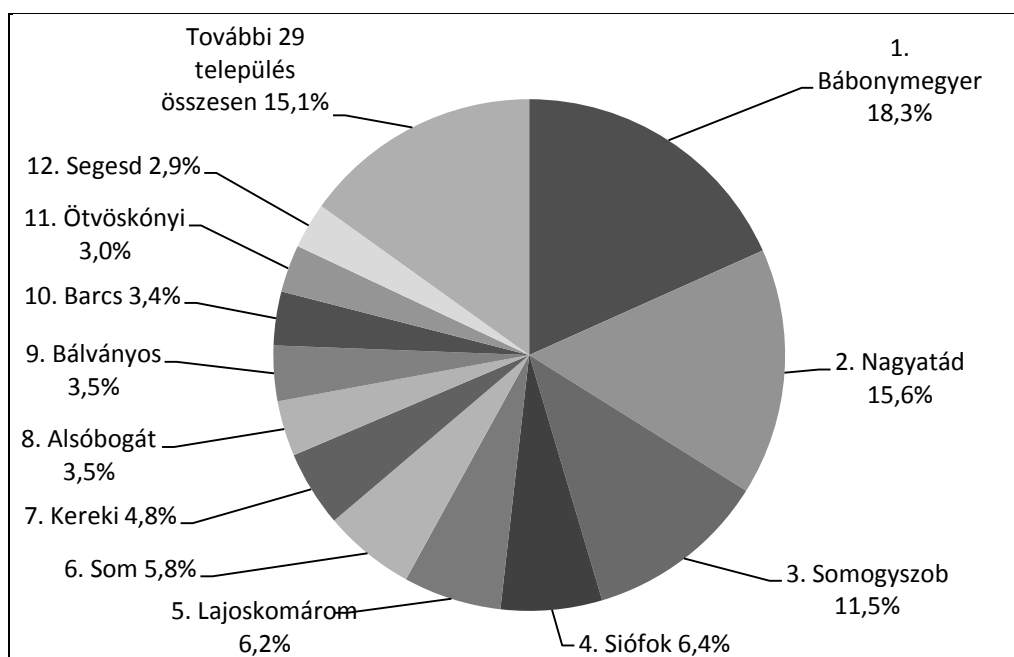
- A területek több mint **75!%-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett **41 település közül** mindössze **9 településről** kerülnek ki.

- A rangsor élén nyertes pályázói (*Ágh János* érdekeltségei) révén kimagasló eredménnyel **Bábonymegyer** áll, amelynek pályázói 9 nyertes pályázattal **310 ha** bérleti jogát szereztek meg.
- Második helyre **Nagyatád** került, amelynek pályázói ugyancsak 9 nyertes pályázattal **265 ha** bérleti jogát szereztek meg. Ezt a települést szorosan követi **Somogyszob**, amelynek pályázói 6 nyertes pályázattal **195 ha** bérleti jogát szereztek meg. E három település pályázói szereztek meg a megyében eddig bérbe adott területek több mint **45!%-át**.
- A 100 ha-t meghaladó területhez jutott, élen álló 9 település - sorrendben **Bábonymegyer, Nagyatád, Somogyszob, Siófok, Lajoskomárom, Som, Kereki, Alsóbogát** és **Bálványos** – kimagaslik a 41 érintett település közül, a 85-ből nyertes **40 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **1.283 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott 1.695 ha területeknek több mint **75%-a!**

14.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Bábonymegyer	9	310	18,3	18,3
2. Nagyatád	9	265	15,6	33,9
3. Somogyszob	6	195	11,5	45,4
4. Siófok	2	109	6,4	51,8
5. Lajoskomárom	6	105	6,2	58,0
6. Som	2	98	5,8	63,8
7. Kereki	2	81	4,8	68,6
8. Alsóbogát	2	60	3,5	72,1
9. Bálványos	2	60	3,5	75,6
10. Barcs	2	58	3,4	79,0
11. Ötvöskónyi	1	51	3,0	82,0
12. Segesd	3	50	2,9	84,9
13-41. további 29 település összesen	39	263	15,1	100,0
A 41 település mindösszesen	85	1.695	100,0	-

14.5. ábra: A Somogy megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Somogy megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

*Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok
(2013. szeptember 1-ei állapot)*

❖ **1.200 ha fölötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

❖ **300 - 1.200 ha közötti nyertes érdekeltség és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Ágh János családja (8600 Siófok, Klapka Gy. u. 31., 8657 Som, Simon Major 1-2., 8658 Bábonymegyer, Szent István u. 51-54.)							
• Ágh János (Siófok, Bábonymegyer)							
HU23-20152	Somogy	Som	70,8	1.429	20,2	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
HU23-20156	Somogy	Som	24,2	541	22,3	szántó, gye, nádas	2013.04.10.
• Ágh Jánosné (Siófok)							
HU23-20154	Somogy	Som	84,4	1.187	14,1	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
• Ágh Tamás (Bábonymegyer)							
HU23-20138	Somogy	Bábonymegyer	22,2	263	11,8	szántó	2013.04.10.
HU23-20139	Somogy	Bábonymegyer	58,9	670	11,4	szántó, kivett út	2013.04.12.
HU23-20140	Somogy	Bábonymegyer	18,9	285	15,0	szántó, gye, kivett út	2013.04.12.
HU23-20141	Somogy	Bábonymegyer	32,9	407	12,4	szántó	2013.04.10.
HU23-20143	Somogy	Bábonymegyer	19,9	133	6,7	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
HU23-20144	Somogy	Bábonymegyer	12,8	225	17,5	szántó, gye, kivett árok	2013.04.10.
HU23-20147	Somogy	Som	60,3	749	12,4	szántó	2013.04.10.
• Csincsi József (Som)							
HU23-20100	Somogy	Som	51,8	404	7,8	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
HU23-20101	Somogy	Som	46,3	500	10,8	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
Ágh János családja összesen			503,4	6.793	13,5	szántó, gye, nádas, kivett út, árok	2013.04.10.-2013.04.12.

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) CLAESSENS-GROUP Companys (7564 Somogyszob, Nagybaráti puszta.)							
• Claessens Peter							
HU23-20173	Somogy	Nagyatád	95,6	1.313	13,7	szántó	2013.08.01.
• Agrár Kft.							
HU23-20030	Somogy	Nagyatád	28,4	555	19,5	szántó, árok	2013.01.19.
HU23-20039	Somogy	Ötvöskőnyi	19,2	135	7,0	legelő	2013.01.19.
HU23-20040	Somogy	Ötvöskőnyi	17,5	297	17,0	szántó, legelő	2013.01.19.
CLAESSENS-GROUP Companys összesen			160,7	2.300	14,3	szántó, legelő, árok	2013.01.19.-2013.08.01.
3.) Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. (Lajoskomárom, 062/44. hrsz.)							
HU23-20134	Somogy	Adánd	4,8	97	20,4	szántó	2013.06.24.
HU23-20161	Somogy	Nagyberény	13,3	425	31,9	szántó	2013.06.24.
HU23-20162	Somogy	Siójut	2,7	95	35,2	szántó	2013.06.24.
HU23-20146	Somogy	Som	21,1	321	15,2	szántó, kivett út	2013.04.10.
HU23-20151	Somogy	Som	55,3	1.053	19,1	szántó, gye, kivett út, árok	2013.04.10.
HU23-20155	Somogy	Som	7,9	178	22,5	szántó	2013.04.10.
Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. összesen			105,1	2.169	20,6	szántó, gye, kivett út, árok	2013.04.10.-2013.06.24.

❖ **50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
4.) Kiskó Nándor (7500 Nagyatád, Hóka malom puszta 6.)							
HU23-20032	Somogy	Bolhás	24,0	340	14,2	szántó	2013.01.29.
HU23-20169	Somogy	Bolhás	66,1	1.382	20,9	szántó	2013.08.07.
Kiskó Nándor összesen			90,1	1.722	19,1	szántó	2013.01.29.-2013.08.07.
5.) Pelsonius Kft. (8618 Kereki, Vár u. 260/0.)							
HU23-20150	Somogy	Som	51,6	852	16,5	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
HU23-20153	Somogy	Som	29,0	432	14,9	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
Pelsonius Kft. összesen			80,6	1.284	15,9	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
6.) Melegh Zsolt László (7500 Nagyatád, Dózsa Gy. u. 78.)							
HU23-20170	Somogy	Bolhás	20,3	586	29,0	szántó	2013.08.07.
HU23-20171	Somogy	Nagyatád	46,2	995	21,5	szántó	2013.08.07.
Melegh Zsolt László összesen			66,5	1.581	23,8	szántó	2013.08.07.
7.) Galamb Gábor (7500 Nagyatád, Bartók u. 14.)							
HU23-20121	Somogy	Nagyatád	64,0	683	10,7	szántó, rét, legelő	2013.08.07.
Galamb Gábor összesen			64,0	683	10,7	szántó, rét, legelő	2013.08.07.
8.) ERMITRAP Állattenyésztő és Szolgáltató Kft. (8614 Bálványos, 040/2. hrsz.)							
HU23-20148	Somogy	Som	40,6	511	12,6	szántó	2013.04.12.
HU23-20149	Somogy	Som	19,6	275	14,0	szántó, kivett út	2013.04.12.
ERMITRAP Kft. összesen			60,2	786	13,1	szántó, kivett út	2013.04.12.
9.) A.L.M. Kft. (7557 Barcs-Somogytarnóca, Szabadság u. 64.)							
HU23-20001	Somogy	Kálmánca	56,0	1.761	31,5	szántó	2012.02.23.
A.L.M. Kft. összesen			56,0	1.761	31,5	szántó	2012.02.23.
10.) Maróti János (7511 Ötvöskőnyi, Kisfaludi u. 7.)							
HU23-20042	Somogy	Ötvöskőnyi	51,0	698	13,7	szántó	2012.11.20.
Maróti János összesen			51,0	698	13,7	szántó	2012.11.20.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
11.) Nagyházi Júlia (7443 Alsóbogát, Alsóbogát puszta)							
HU23-20168	Somogy	Alsóbogát	44,5	717	16,1	szántó, legelő	2013.06.24.
Nagyházi Júlia összesen			44,5	717	16,1	szántó, legelő	2013.06.24.
12.) Kutasné Füzi Emília (7562 Segesd, Felsőbogát puszta 13.)							
HU23-20036	Somogy	Ötvöskőnyi	21,5	293	13,6	szántó, legelő	2012.11.20.
HU23-20038	Somogy	Ötvöskőnyi	21,2	287	13,5	szántó	2012.11.20.
Kutasné Füzi Emília összesen			42,7	580	13,6	szántó, legelő	2012.11.20.
13.) dr. Pósa Roland és Tiszperger Szabolcs (7563 Somogyszob, Kossuth u. 34.)							
HU23-20003	Somogy	Hetes/Somogysárd	36,2	305	8,5	szántó, legelő és gazdasági épület	2012.02.23.
dr. Pósa R. és Tiszperger Sz. összesen			36,2	305	8,5	szántó, legelő és gazdasági épület	2012.02.23.
14.) Tóth László (7513 Rinyaszentkirály, Fő u. 37.)							
HU23-20031	Somogy	Nagyatád	22,4	310	13,9	szántó	2012.11.20.
HU23-20034	Somogy	Nagyatád	3,6	94	26,1	szántó	2012.11.20.
Tóth László összesen			26,0	404	15,5	szántó	2012.11.20.
15.) Bauerné Segeda Mária (7477 Szenna, Árpád u. 24., Bárdi u. 29.)							
HU23-20041	Somogy	Ötvöskőnyi	23,1	299	12,9	szántó, legelő, kivett út, árok	2012.11.20.
Bauerné Segeda Mária összesen			23,1	299	12,9	szántó, legelő, kivett út, árok	2012.11.20.
16.) Somogyi Lajosné (8716 Mesztegnyő, Sóságát puszta 0225.)							
HU23-20127	Somogy	Nagyszakácsi	21,8	606	27,8	szántó	2013.06.24.
Somogyi Lajosné összesen			21,8	606	27,8	szántó	2013.06.24.
17.) Lupekné Kardos Renáta (7479 Sántos, Fő u. 85.)							
HU23-20159	Somogy	Sántos	5,3	96	18,2	szántó	2013.06.24.
HU23-20166	Somogy	Sántos	8,8	160	18,2	szántó	2013.06.24.
HU23-20167	Somogy	Sántos	6,7	106	15,9	szántó	2013.06.24.
Lupekné Kardos Renáta összesen			20,8	362	17,4	szántó	2013.06.24.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
18.) Horváth Pál (7500 Nagyatád, Rákóczi u. 65.)							
HU23-20037	Somogy	Ötvöskőnyi	19,4	202	10,4	szántó	2012.11.20.
Horváth Pál összesen			19,4	202	10,4	szántó	2012.11.20.
19.) Kiskó József (7500 Nagyatád, János major 23.)							
HU23-20103	Somogy	Nagyatád	3,5	20	5,6	szántó	2013.08.07.
HU23-20104	Somogy	Nagyatád	13,6	89	6,5	szántó, rét	2013.08.22.
Kiskó József összesen			17,1	109	6,4	szántó, rét	2013.08.07.-2013.08.22.
20.) Bodó Tamás (8612 Nyim Fő u.26.)							
HU23-20142	Somogy	Bábonygyer	17,0	125	7,3	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
Bodó Tamás összesen			17,0	125	7,3	szántó, gye, kivett út	2013.04.10.
21.) Androsics Ferenc (8637 Balatonörszöd, Mártírok útja 5.)							
HU23-20158	Somogy	Bálványos	3,4	45	13,5	szántó	2013.06.24.
HU23-20123	Somogy	Buzsák	5,9	80	13,7	szántó	2013.06.24.
HU23-20131	Somogy	Karád	5,9	91	15,5	szántó	2013.06.24.

Androsics Ferenc összesen			15,2	216	14,2	szántó	2013.06.24.
22.) Szelényi Orsolya Mária (7743 Alsóbogát, Vörösmarty u. 1/b.)							
HU23-20022	Somogy	Pusztakovácsi	15,0	93	6,2	szántó, legelő	2012.11.20.
Szelényi Orsolya Mária összesen			15,0	93	6,2	szántó, legelő	2012.11.20.
23.) Szabó László (8658 Bábonymegyer, Dózsa Gy. u. 1.)							
HU23-20137	Somogy	Bábonymegyer	13,0	191	14,7	szántó, kivett út	2013.04.10.
Szabó László összesen			13,0	191	14,7	szántó, kivett út	2013.04.10.
24.) Antalfi Szilárd (7563 Somogyszob, Kálvin u. 27.)							
HU23-20033	Somogy	Bolhás	11,0	133	12,1	szántó	2013.01.29.
Antalfi Szilárd összesen			11,0	133	12,1	szántó	2013.01.29.
25.) Peitler Szilárd (8630 Balatonboglár, Madách u. 11.)							
HU23-20021	Somogy	Ordacsehi	10,5	321	30,7	szántó	2012.11.20.
Peitler Szilárd összesen			10,5	321	30,7	szántó	2012.11.20.

2. melléklet: Somogy megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 felett	
érdekltség (db)	25	8	7	7	2	1	-	50
pályázó (db)	25	8	7	7	3	4	-	54
szerződés (földrészlet) (db)	29	11	11	11	10	12	-	84
terület (ha)	124	118	215	469	266	503	-	1.695
aranykorona érték (AK)	2.266	1.391	3.273	8.515	4.469	6.793	-	26.707

15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

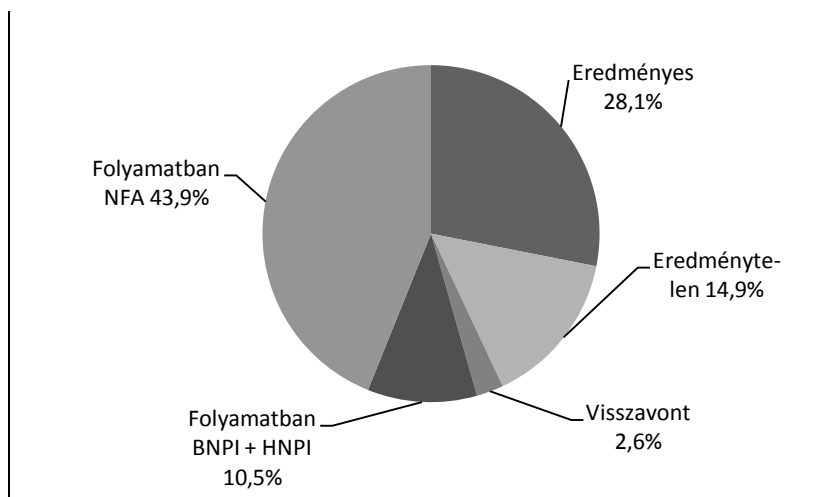
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI) és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (HNPI) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 114 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **15.1. táblázat** foglalja össze és a **15.1. ábra** szemlélteti.

15.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei sarokszámai

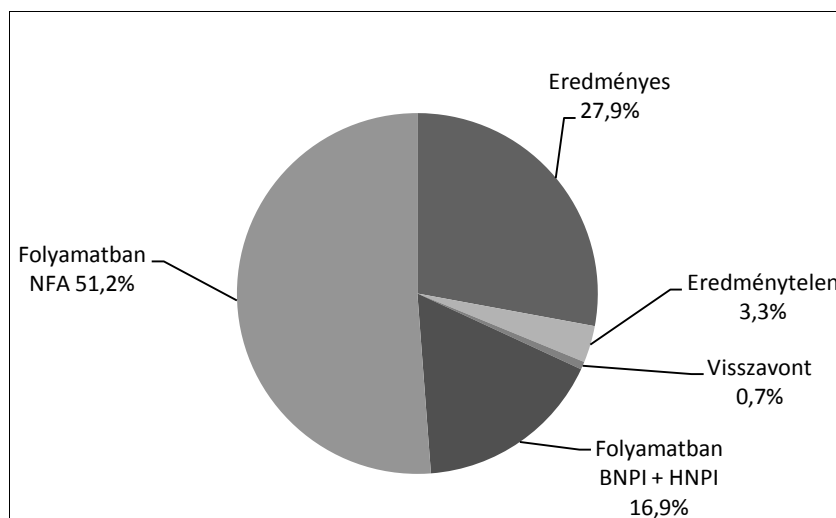
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	32	800	25,0	5.153	6,4
Eredménytelen	17	94	5,5	1.077	11,5
Visszavont	3	19	6,3	146	7,8
Folyamatban	62	1.952	31,5	23.334	12,0
– BNPI + HNPI	12	485	40,4	2.677	5,5
– NFA	50	1.467	29,3	20.657	14,1
Összesen	114	2.865	25,1	29.710	10,4

15.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 114 földrészletből (pályázati blokkból) álló 2.865 ha területből eddig 24 településen, összesen 52 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül mindössze **800 hektár** – összesen 5.153 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **32 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 17 blokk (94 ha és 1.077 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 3 blokk (19 ha és 146 AK) pályázatát pedig érvénytelennek minősítették és visszavonták. A 32 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 800 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 27,9%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályáztatott terület közel 70!%-án, 62 blokk (1.952 ha és 23.334 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**15.1. ábra**). Ezek közül 12-t a Bükki és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (BNPI + HNPI), 50-et pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Ezen a meghirdetett képest nagy területen az eredményhirdetés halogatása vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest nagyobb területű, egybefüggő - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttértülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg még nem tudtak megegyezni. Az is valószínű, hogy a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **összel** következik. A bérbe adásra váró 62 blokk átlagos mérete 31,5 hektár, de vannak köztük szép számmal – pl. *Kispaládon, Nyírteleken, Nyíregyházán, Sonkádán, Újfehértón*, vagy éppen *Tiszadobon* – az 50 hektárt jócskán meghaladó, a 100! hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 1 és 119! ha között változva – **25 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és a két NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítséget is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 15.2/a. és 15.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 15.2. és 15.3. ábrán** szemléltetem. Ezek alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 150-et, közülük azonban csupán 25 pályázó volt nyertes, akikkel 32 szerződést kötött az NFA.
- A bérbe adott területek **több mint felét**, 428 ha-t mindössze **2 pályázó 6** nyertes pályázattal szerezte meg. A pályázók felső **8!%-a** tehát az összes **aranykorona érték 36%-át**, továbbá **a földterület 53,5!%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázatra vetítve 71 ha**, ami a VM által hangoztatott átlagnak több mint 3,5-szerese.
- A **legnagyobb terület**, 276 hektár, (az eddig bérbe adott összterület 34,5!%-a) bérleti jogát az **Adrivikk Kft.** szerezte meg Nyírmadáról. E céget **Gál István** követi Jándról 152 hektárral (19%).
- A skála másik végét a **20 ha alatti terület** bérleti jogához jutott **18 pályázó**, a megyei **nyertes pályázók 72!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők közel 3/4-edét adva **a bérbe adott területeknek** kevesebb mint **20%-át**, mindössze 159 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 32%-át **volt képes megszerezni**. Az e legkisebb 18 pályázó körében elnyert átlagterület csupán 8,8 hektár, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (71 ha) alig 12%-a.

15.2/a. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. Adrivikk Kft.: Nyírmada ²³⁰	Sz.Sz.B.	Ófehértó	4	12,5	1.266	24,6	276	34,5
2. Gál István: Jánd	Sz.Sz.B.	Jánd	2	6,3	586	11,4	152	19,0
➤ 100-300 ha közötti (1-2.) 2 nyertes érdekeltiség 2 pályázója összesen			6	18,8	1.852	36,0	428	53,5
3. Sági Ferenc: Rohod	Sz.Sz.B.	Jánd, Kisvárd	3	9,3	252	4,9	68	8,5
4. Szilágyi Zsolt: Nyírkércs ²³¹	Sz.Sz.B.	Nyírtét, Ófehértó	2	6,3	466	9,0	51	6,4
➤ 50-100 ha közötti (3-4.) 2 nyertes érdekeltiség 2 nyertes pályázója			5	15,6	718	13,9	119	14,9
5. Nagy Roland: Garbolc	Sz.Sz.B.	Kishódos	1	3,1	368	7,1	44	5,5
6. Diószegi Olivér: Zsarolyán ²³²	Sz.Sz.B.	Nagykeresztes	1	3,1	320	6,2	29	3,6
7. Gazdóf Katalin: Tiszalúc ²³³	Sz.Sz.B.	Tiszadob	1	3,1	251	4,9	21	2,6
➤ 20-50 ha közötti (5-7.) 3 nyertes érdekeltiség 3 nyertes pályázója			3	9,3	939	18,2	94	11,7
➤ 10-20 ha közötti (8-14.) 7 nyertes érdekeltiség 7 pályázója összesen			7	21,9	907	17,6	102	12,8
➤ 10 ha alatti (15-25.) 11 érdekeltiség 11 pályázója összesen			11	34,4	737	14,3	57	7,1
A 25 nyertes érdekeltiség 25 pályázója mindösszesen			32	100,0	5.153	100,0	800	100,0

15.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	25	2	8,0
Pályázó személy/cég (fő/db)	25	2	8,0
Pályázat (db)	32	6	18,8
Földterület (ha)	800	428	53,5
Földérték (összes Aranykorona)	5.153	1.852	35,9

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	25	18	72,0
Pályázó személy/cég (fő/db)	25	18	72,0
Pályázat (db)	32	18	56,3
Földterület (ha)	800	159	19,9
Földérték (összes Aranykorona)	5.153	1.644	31,9

²³⁰ A Kft képviselőre jogosult ügyvezetője, vezető tisztségviselője **Gerzsánszki Lajos**, aki Borsod-Abaúj-Zemplén megyében családtagjai két cégével, a **Karmopol-Agro Kft.** valamint a **Mercato Finanszírozó Kft.** révén 34! nyertes pályázattal, összesen 774 hektár állami földterület bérleti jogát már korábban, 2012. április és november között megszerezte. Az a B.A.Z. megyében eddig bérbe adott területek 12,5 %-a, amivel az abban a megyében állami földbérletre jutottak között is az első helyre került, „*olimpiai aranyérmes*” lett. A Karmopol-Agro Kft. ezen felül - az NFA - bírósági döntést követően kénytelenül kiadott, és a Blikk által nyilvánosságra hozott - listája szerint pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 34! db állami földrészlet bérleti jogához jutott. (Lásd a B.A.Z. megyei fejezetben!)

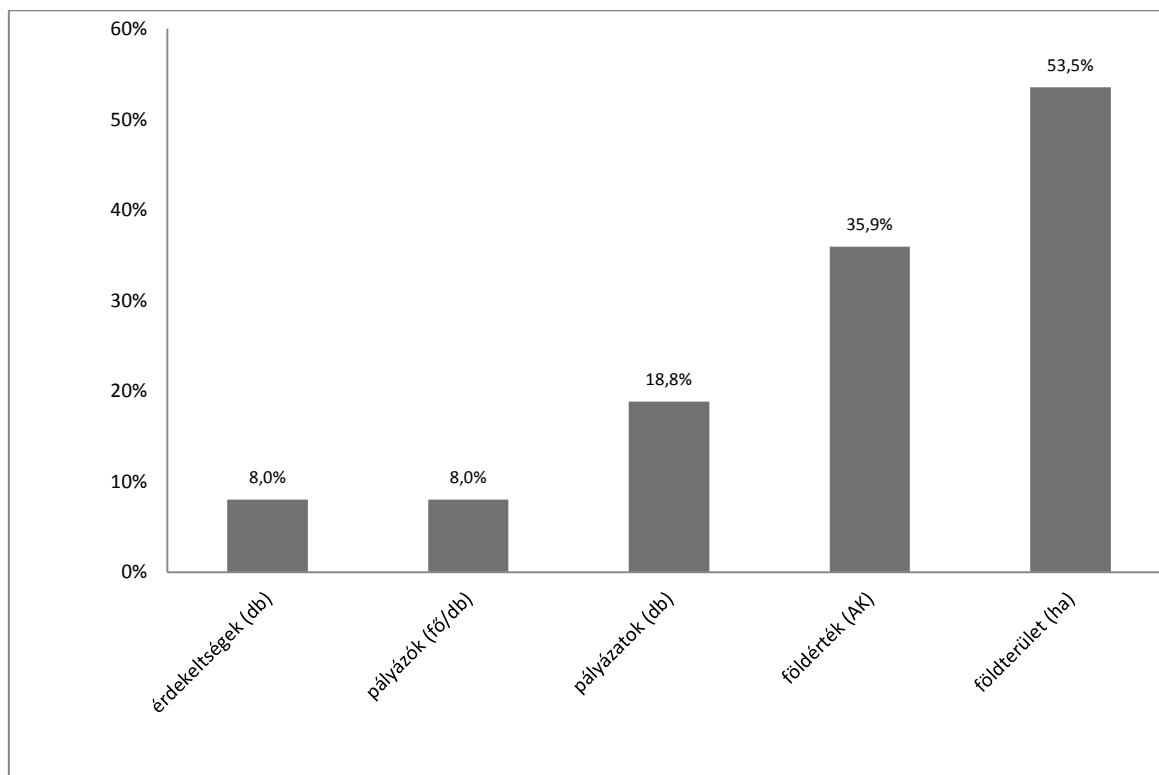
²³¹ **Szilágyi Zsolt** ezen felül pályázatát nélküli megbízási szerződéssel Ajakon további 1 db állami földrészletet bérel. Ennek területe és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településsenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

²³² **Diószegi Olivér** ezen felül pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 2 db (Nagykeresztes, 4 db, Zsarolyán, 5 db) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településsenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

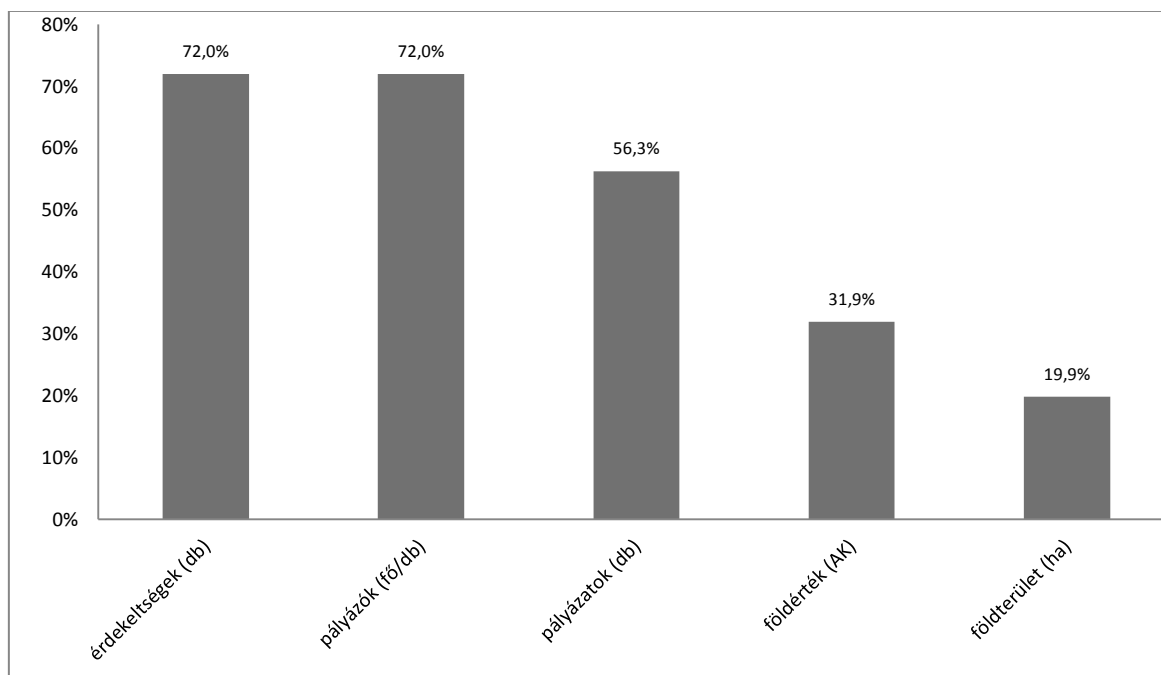
²³³ **Gazdóf Katalin** ezen felül pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 3 db (Tiszadob, 3 db, Tiszalúc, 5 db) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településsenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

15.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Szabolcs-Szatmár-Bereg megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 2 nyertes érdekeltség aránya (%)

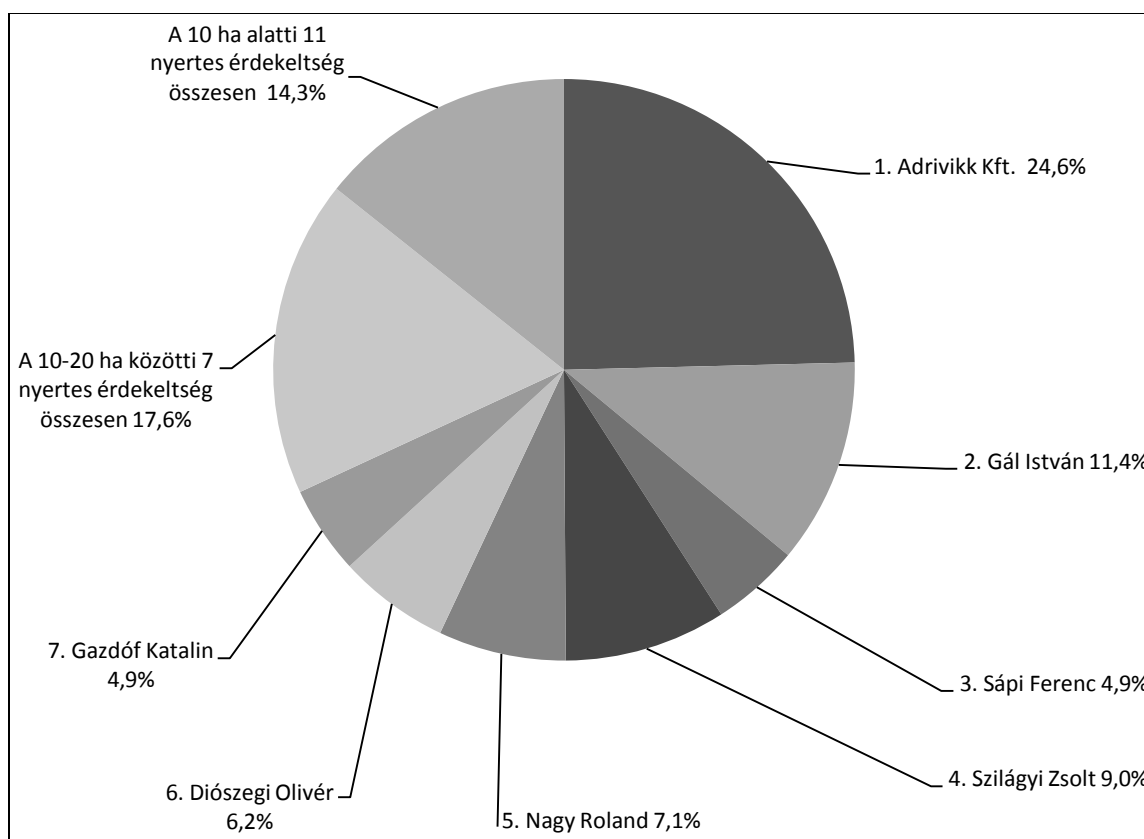

b.) A 20 ha alatti 18 nyertes érdekeltség aránya (%)

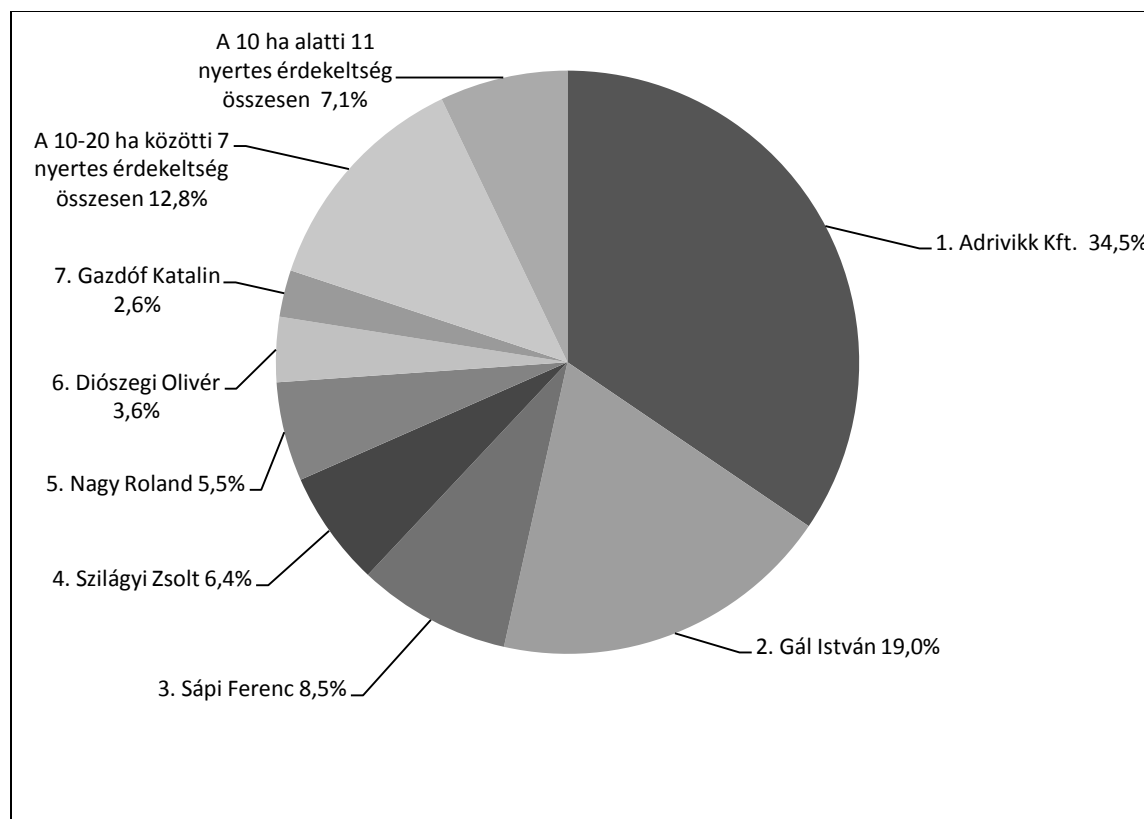

15.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **2 pályázó** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 6 nyertes pályázattal 428 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében bérbe adott területek több mint felét megszerezte. Ezen pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Adrivikk Kft.:** a korábban Gávavencsellőn alapított, Cg. 15-09-067 468 cégjegyzékszámú Kft. székhelyét 2012. 10. 16-án, a pályázati folyamat során helyezték át Nyírmadára²³⁴, és főprofilját ekkor változtatták egyéb szarvasmarha tenyésztésre. Korábbi székhelyét Gávavencsellőn – egy Tiszabercelen található telephellyel együtt - fiókteleppé minősítették át. A Kft. képviselőre jogosult ügyvezetője, vezető tisztségviselője az a - **Budai Gyula** VM államtitkár rokonsági köréhez tartozó, Gávavencsellő Gizella majorban élő - **Gerzsánszki Lajos**, aki Borsod-Abaúj-Zemplén megyében családtagjai két cégével, a **Karmopol-Agro Kft.** valamint a **Mercato Finanszírozó Kft.** révén 34 nyertes pályázattal, összesen 774 hektár állami földterület bérleti jogát már korábban, 2012. április és november között megszerezte. Az a B.A.Z. megyében eddig bérbe adott területek 12,5 %-a, amivel az abban a megyében állami földbérlethez jutottak között is az első helyre került, „*olimpiai aranyérmes*” lett. A Karmopol-Agro Kft. ezen felül - az NFA - bírósági döntést követően kénytelenül kiadott, és a Blikk által nyilvánosságra hozott - listája szerint pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 34! db állami földrészlet bérleti jogához jutott. (Lásd a részleteket a B.A.Z. megyei fejezetben!) Az Adrivikk Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. egyébként 2013 első negyedévében az MVH adatai szerint még Gávavencsellőről részesült több mint 34 millió Ft. agrár- és vidékfejlesztési támogatásban.²³⁵ A cég az új székhelyről, Nyírmadáról **4 nyertes pályázattal**, összesen **276 hektár**, 1.266 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg Ófehértón, ami a VM által hangoztatott, egy nyertes pályázónak juttatott 20 ha-os méretnek közel 14!-szerese. (**átlagos földérték: 4,6 AK/ha, átlagos blokkméret – 69 ha**). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **34,5 %-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között az első helyre került, „*olimpiai aranyérmes*” lett. (**Ófehértó:** HU32-30134, HU32-30136, HU32-30137, HU32-30138, 43+52+62+119 ha szántó, legelő, kivett út, árok). A **Gerzsánszki** – Budai? – rokonság így eddig **pályázati úton** 2 megyében, 3 tőkés társasággal, 38 nyertes pályázattal összesen **1.050 ha** állami földbérlethez jutott, amelyhez még **pályázatát nélküli megbízási szerződéssel** megszerzett, ismeretlen területnagyságú, **34! db állami birtoktest** is járul.
- **Gál István:** állategészségügyi üzem-mérnök a Beregből, Jándról, aki a szövetkezet felbomlása után családi gazdálkodásba kezdett. A család elsősorban állattenyésztéssel, tejelő szarvasmarha tenyésztéssel foglalkozik: 35 db tejelő szarvasmarhájuk, 25 db hús marhájuk, 20 db szürke marhájuk van, emellett egy tucát lovat is tartanak. Kisbéri Félvérek tenyésztésével és falusi turizmussal is foglalkoznak. Gazdaságuk és kapcsolódó vendéglátásuk a **Szövetség az Élő Tiszáért (SZÖVET) védjeggyel** rendelkezik. 70 hektár saját földjük van, amelynek 80%-át fűvel, lucernával vetik be. Emellett 190 ha legelőt bérelnek, ahol májustól-novemberig legeltetnek. A szemes takarmányt vásárolják az állatoknak, mert tapasztalatuk szerint a beregi rossz minőségű földeken nehéz lenne azt nyereségesen megtermelni. A tejet éves szerződés alapján közvetlenül a tejiparnak, a vágómarhákat felvásárlón keresztül értékesítik. A szürke marhát első sorban nosztalgiából és a vendégek kedvéért tartják. Részt vesznek az AKG programban. **2 nyertes pályázattal**, összesen **152 hektár**, 586 aranykorona értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg saját településén (**átlagos földérték: 3,9 AK/ha, átlagos blokkméret – 76 ha**). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **19 %-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között a második helyre került. (**Jánd:** HU32-30125, HU32-30126, 33+119 ha legelő, kivett árok).

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert

²³⁴ **Adrivikk Kft.:** http://www.cegkozlon.hu/index.php?pagename=aktual&oldal=340&friss_ev=2012&friss_szam=44

²³⁵ **MVH:** http://www.mvh.gov.hu/portal/MVHPortal/default/mainmenu/alkalmazasok/tamogataskereso/MVHTamkeresoPortletWindow?keres-es=true&action=2&order=1&osszeg_tol=&ev=t2013q1&currPage=20

bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **15.3. táblázat** és a **15.4. ábra**.

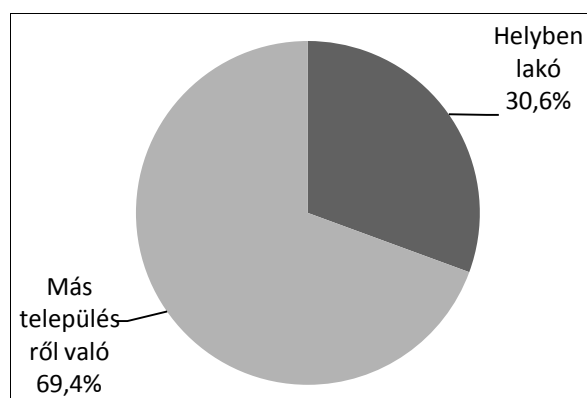
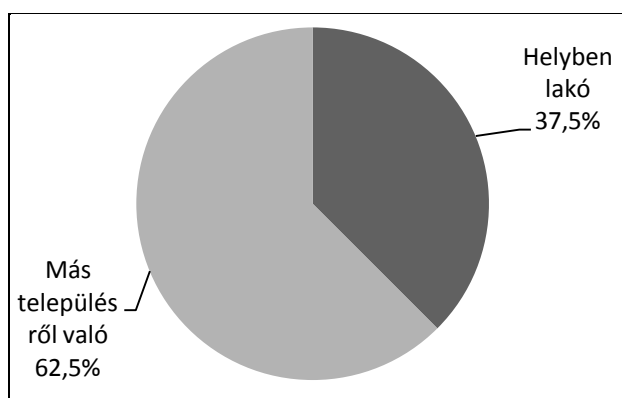
15.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Barabás	1	-	16	-
2. Csenger	2	2	31	31
3. Fehérgyarmat	1	1	6	6
4. Hodász	1	-	7	-
5. Jánd	4	2	197	152
6. Kishódos	1	-	44	-
7. Kisvárda	1	-	23	-
8. Kocsord	1	1	5	5
9. Mátészalka	1	1	6	6
10. Mezőladány	1	1	3	3
11. Nagyhalász	1	-	6	-
12. Nagykeresztes	1	-	29	-
13. Nyíregyháza	1	1	7	7
14. Nyírkársz	1	1	8	8
15. Nyírkáta	1	1	12	12
16. Nyírtét	1	-	18	-
17. Ófehértó	5	-	309	-
18. Olcsva	1	-	3	-
19. Papos	1	-	11	-
20. Tiszaadony	1	-	4	-
21. Tiszabecs	1	1	15	15
22. Tiszadob	1	-	21	-
23. Újfehértó	1	-	17	-
24. Vasmegyer	1	-	4	-
A 24 település összesen	32	12	800	245

15.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **24 település közül 10** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő cég.
- A 32 elnyerhető birtoktestből **12 db** (37,5%), a teljes bérbe adott 800 ha földterületből pedig **245 ha** (30,6%) került **helyi** lakosokhoz (**15.4. ábra**).

- A **20 hektárnál nagyobb** területű 11 blokk közül csupán 2-t (18,2%) szereztek meg helybeliek, 9-et viszont más településen lakók nyertek.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szereztek meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 15.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

15.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
3. Ófehértó	5	309
4. Kishódos	1	44
5. Nagykeresztes	1	29
6. Kisvárd	1	23
7. Tiszadob	1	21
További 9 település összesen	9	86
A 14 vesztes település összesen	18	512

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

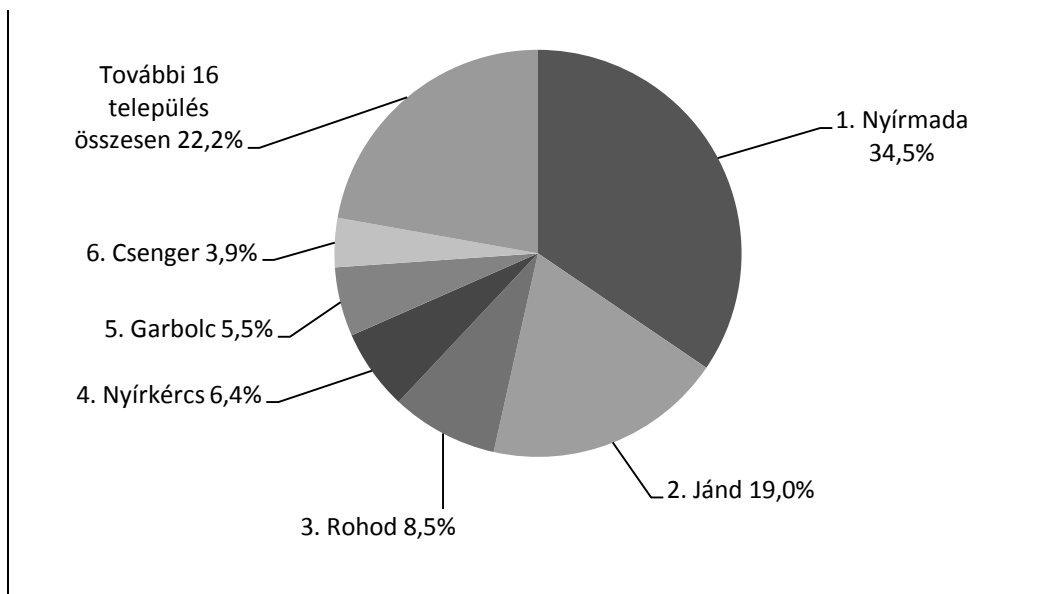
- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **24 település** közül **14 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések közel 60 %-a **vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 14 vesztes településen 18 bérleti egységben összesen **512! ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztes** település kétség kívül **Ófehértó**, ahol 5 nyertes pályázat alapján 300! ha-t meghaladó állami területet adtak más településről származó pályázóknak bérbe.

A 15.5. táblázat és a 15.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

15.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Nyírmada	4	276	34,5	34,5
2. Jánd	2	152	19,0	53,5
3. Rohod	3	68	8,5	62,0
4. Nyírkércs	2	51	6,4	68,4
5. Garbolc	1	44	5,5	73,9
6. Csenger	2	31	3,9	77,8
7. Zsarolyán	1	29	3,6	81,4
8. Mátészalka	3	24	3,0	84,4
9. Tiszalúc	1	21	2,6	87,0
További 13 település összesen	13	104	13,0	100,0
A 22 település mindösszesen	32	800	100,0	-

15.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 22 településen élő pályázók nyerték. A területek több min **53!%-**ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 22 település közül mindössze **2! településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Nyírmada** található, amely abszolút győztes pályázója, az **Adrivikk Kft.** révén 4 nyertes pályázattal **276 ha** bérleti jogát szerezte meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **35!%-**a.
- Az élen álló települést sorrendben **Jánd** (Balogh Zsolt), **Rohod** (Sápi Ferenc) valamint **Nyírkércs** (Szilágyi Zsolt) követi. E három település pályázói révén 152, 68 ill. 51 ha földterület bérleti jogát szerezte meg, amely a megyében eddig bérbe adott területeknek további 19, 9 ill 6%-a.
- A felsorolt **4 település** pályázói révén a megyében eddig bérbe adott állami földterület **több mint 2/3-adát** megszerezte.

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok,
2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Adrivikk Kft. (4564 Nyírmada, Bázistelep o135/1. hrsz.)							
HU32-30134	Sz.Sz.B.	Ófehértó	42,6	106	2,5	szántó, legelő, kivett árok	2012.12.15.
HU32-30136	Sz.Sz.B.	Ófehértó	52,1	256	4,9	szántó, legelő, kivett út, árok	2012.12.15.
HU32-30137	Sz.Sz.B.	Ófehértó	61,5	369	6,0	szántó, kivett út	2013.08.22.
HU32-30138	Sz.Sz.B.	Ófehértó	119,3	535	4,5	szántó, legelő, kivett út, árok	2013.08.22.
Adrivikk Kft. összesen			275,5	1.266	4,6	szántó, legelő, kivett út, árok	2012.12.15.-2013.08.22.
2.) Gál István (4841 Jánd, Rákóczi u. 59.)							
HU32-30125	Sz.Sz.B.	Jánd	33,0	124	3,8	legelő	2012.06.04.
HU32-30126	Sz.Sz.B.	Jánd	119,1	462	3,9	legelő, kivett árok	2012.06.04.
Gál István összesen			152,1	586	3,9	legelő, kivett árok	2012.06.04.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Sági Ferenc (4563 Rohod, Szabadság u. 15.)							
HU32-30027	Sz.Sz.B.	Jánd	10,3	43	4,2	legelő	2012.07.16.
HU32-30028	Sz.Sz.B.	Jánd	35,0	141	4,0	legelő, kivett árok	2012.07.16.
HU32-30105	Sz.Sz.B.	Kisvárd	22,5	68	3,0	szántó, nádas	2013.02.19.
Sági Ferenc összesen			67,8	252	3,7	szántó, legelő, nádas, kivett árok	2012.07.16.-2013.02.19.
4.) Szilágyi Zsolt (Nyírkércs, Fő u. 65.)							
HU32-30123	Sz.Sz.B.	Nyírtét	18,0	183	10,2	szántó, nádas	2012.12.15.
HU32-30135	Sz.Sz.B.	Ófehértó	33,1	283	8,6	szántó, kivett út	2013.08.22.
Szilágyi Zsolt összesen			51,1	466	9,1	szántó, nádas, kivett út	2012.12.15.-2013.08.22.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
5.) Nagy Roland (4976 Garbolc, Kossuth u. 7.)							
HU32-30133	Sz.Sz.B.	Kishódos	43,5	368	8,5	szántó, legelő	2013.08.22.
Nagy Roland összesen			43,5	368	8,5	szántó, legelő	2013.08.22.
6.) Diószegi Olivér (4961 Zsarolyán, Fő u. 31.)							
HU32-30003	Sz.Sz.B.	Nagykeresztes	29,2	320	11,0	szántó, legelő	2012.02.22.
Diószegi Olivér összesen			29,2	320	11,0	szántó, legelő	2012.02.22.
7.) Gazdó Katalin (3565 Tiszalúc, Széchenyi u. 11/a.)							
HU32-30130	Sz.Sz.B.	Tiszadob	20,8	251	12,0	szántó, rét	2013.04.12.
Gazdó Katalin összesen			20,8	251	12,0	szántó, rét	2013.04.12.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
8.) Molnár Gyula (4765 Csenger, Molnár J. u. 20.)							
HU32-30011	Sz.Sz.B.	Csenger	18,7	161	8,6	legelő	2012.05.25.
Molnár Gyula összesen			18,7	161	8,6	legelő	2012.05.25.
9.) Aranykalászos Gazdák Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet (4234 Téglás, 09/1. hrsz.)							
HU32-30005	Sz.Sz.B.	Újfehértó	17,3	205	11,8	szántó, rét	2012.03.20.
Aranykalászos Gazdák Szöv. összesen			17,3	205	11,8	szántó, rét	2012.03.20.
10.) Sipos Tibor (4600 Kisvárd, Jókai u. 12.)							
HU32-30103	Sz.Sz.B.	Barabás	15,6	66	4,2	legelő	2013.02.19.
Sipos Tibor összesen			15,6	66	4,2	legelő	2013.02.19.
11.) Lőrincz és Társa 95 Bt. (4951 Tiszabecs, Rákóczi u. 29.)							
HU32-30128	Sz.Sz.B.	Tiszabecs	15,2	106	7,0	legelő	2013.02.19.
Lőrincz és Társa 95 Bt. összesen			15,2	106	7,0	legelő	2013.02.19.
12.) Takács Sándor (4333 Nyírkáta, Petőfi u. 33.)							
HU32-30008	Sz.Sz.B.	Nyírkáta	12,0	90	7,5	rét, mintatér	2012.06.04.
Takács Sándor összesen			12,0	90	7,5	rét, mintatér	2012.06.04.
13.) Illés Ottó (4765 Csenger, Szatmári u. 70.)							
HU32-30006	Sz.Sz.B.	Csenger	11,9	192	16,2	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
Illés Ottó összesen			11,9	192	16,2	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
14.) Fülöp Bálint (4700 Mátészalka, Északi krt. 43.)							
HU32-30104	Sz.Sz.B.	Papos	11,0	87	7,9	szántó	2012.12.15.
Fülöp Bálint összesen			11,0	87	7,9	szántó	2012.12.15.

2. melléklet: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)						
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött
Érdekeltség (db)	11	7	3	2	2	-	-
Pályázó (db)	11	7	3	2	2	-	-
Szerződés (földrészlet) (db)	11	7	3	5	6	-	-
Terület (ha)	57	102	94	119	428	-	-
Aranykorona érték (AK)	737	907	939	718	1.852	-	-

16. Tolna megye

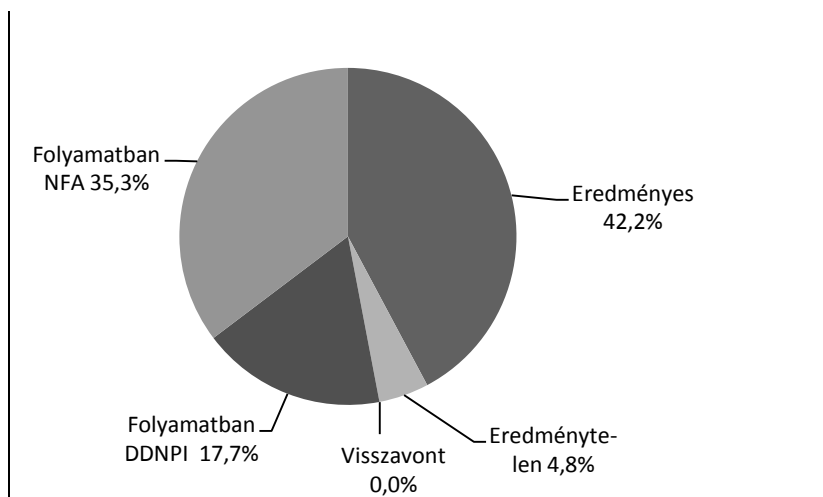
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI) Tolna megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 147 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **16.1. táblázat** foglalja össze és a **16.1. ábra** szemlélteti.

16.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Tolna megyei sarokszámai

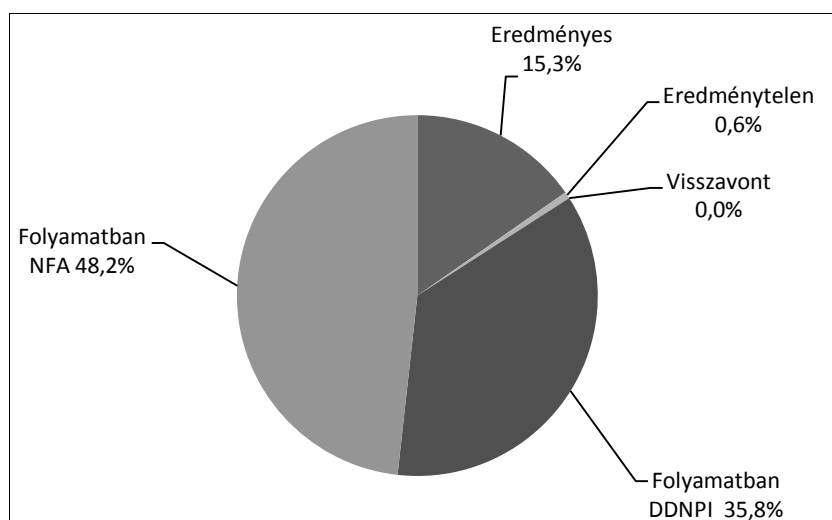
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	62	352	5,7	7.999	22,7
Eredménytelen	7	14	2,0	240	17,1
Visszavont	-	-	-	-	-
Folyamatban	78	1.930	24,7	36.484	18,9
– DDNPI	26	823	31,7	11.859	14,4
– NFA	52	1.107	21,3	24.625	22,2
Összesen	147	2.296	15,6	44.714	19,5

16.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 147 földrészletből (pályázati blokkból) álló 2.296 ha területből eddig 39 településen összesen 69 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül mindössze **352 hektár** – összesen 7.999 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **62 blokk** esetében volt a pályázat sikeres (5 blokk kivételével valamennyi 10 hektár alatti, vagyis apró, dirib-darab földrészlet), 7 blokk (14 ha és 240 AK) esetében viszont sikertelennek minősült. A 62 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 352 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 15,3%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályáztatott terület fennmaradó 84%-án, 78 blokk (1.930 ha és 36.484 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**16.1. ábra**). Ezek közül 26-ot a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága (DDNPI), 52-t pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Ezen a meghirdetethez képest nagy területen az eredményhirdetés halogatása vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest lényegesen, átlagosan 3-5-ször nagyobb területű, egybefüggő - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttér-tülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg még nem tudtak megegyezni. Az is valószínű, hogy a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak **összel** következik. A bérbe adásra váró 78 blokk átlagos mérete 25 hektár, de vannak köztük szép számmal – pl. *Csikóstöttösön, Kölesden, Madocsán és Tamásiban* – a 100! hektárt is megközelítő illetve azt jócskán meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 1 és 60! ha között változva – mindössze **5,7 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalkotást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit **a 16.2/a. és 16.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 16.2. és 16.3. ábrán** szemléltetem.

16.2/a. táblázat: Tolna megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Csike + Czeller + Szalai: Tamási, Nagykónyi ²³⁶	Tamási	2	3,2	3.010	37,6	118	33,5
– Csike Szabolcs (Tamási)	Tamási	1		989		58	
– Csike + Czeller + Szalai PJT (Tamási, Tamási, Nagykónyi)	Tamási	1		2.021		60	
➤ 100-300 ha közötti (1.) 1 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		2	3,2	3.010	37,6	118	33,5
➤ 50-100 ha között nincs nyertes érdekeltség és pályázó		-	-	-	-	-	-
2. Balogh Zsolt: Nagydorog	Kölesd	1	1,6	425	5,3	29	8,2
➤ 20-50 ha közötti (2.) 1 nyertes érdekeltség 1 nyertes pályázója		1	1,6	425	5,3	29	8,2
➤ 10-20 ha közötti (3-6.) 4 nyertes érdekeltség 5 pályázója összesen ²³⁷		8	12,9	922	11,5	52	14,8
➤ 10 ha alatti (7-45.) 39 érdekeltség 39 pályázója összesen		51	82,3	3.642	45,6	153	43,5
A 45 nyertes érdekeltség 47 pályázója mindösszesen		62	100,0	7.999	100,0	352	100,0

²³⁶ Ezen felül pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel az érdekcsoport tagjai közül **Csike Szabolcs** további **5 db** (Tamási, 5 db), **Szalai István** pedig további **6 db** (Nagykónyi, 2 db, Tamási, 4 db) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²³⁷ A 4 nyertes érdekeltség közül **Naszvadiék** (Naszvadi Endre Zoltán révén) **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **24! db** (Csikóstöttös, 21! db, Mágocs, 3 db) állami földrészletet bérelnek. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

16.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Tolna megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertes

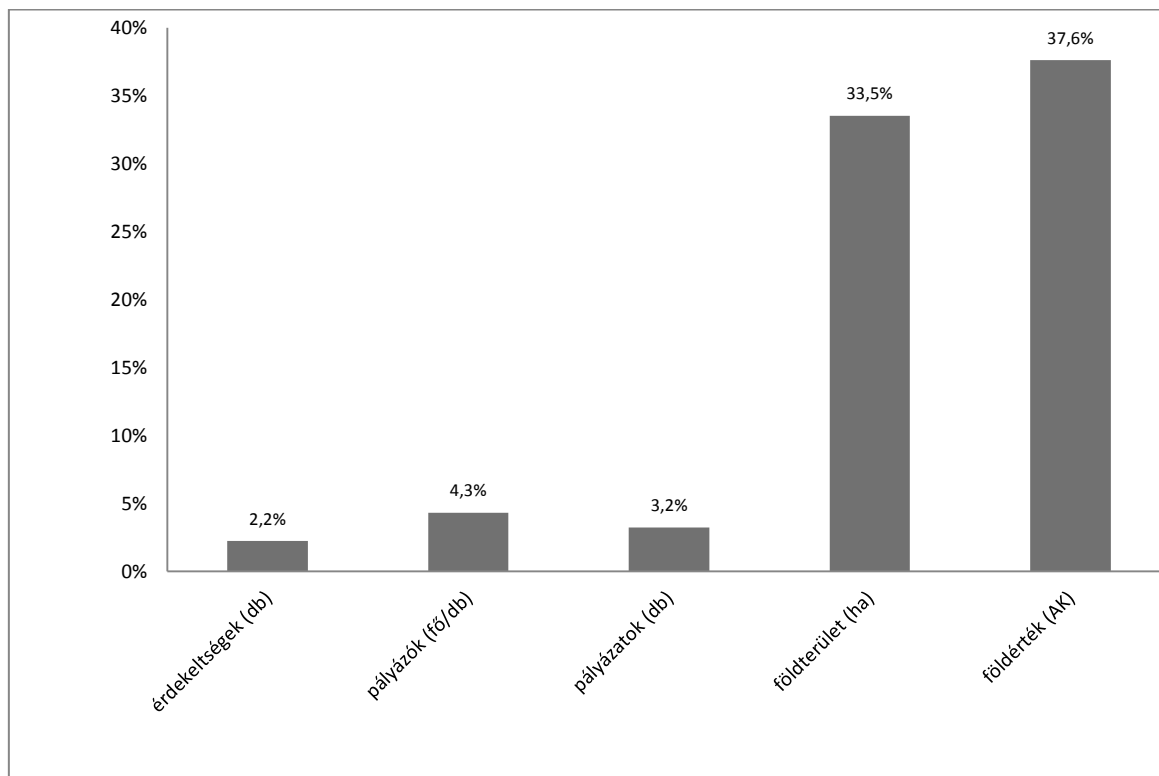
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	45	1	2,2
Pályázó személy/cég (fő/db)	47	2	4,3
Pályázat (db)	62	2	3,2
Földterület (ha)	352	118	33,5
Földérték (összes Aranykorona)	7.999	3.010	37,6

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

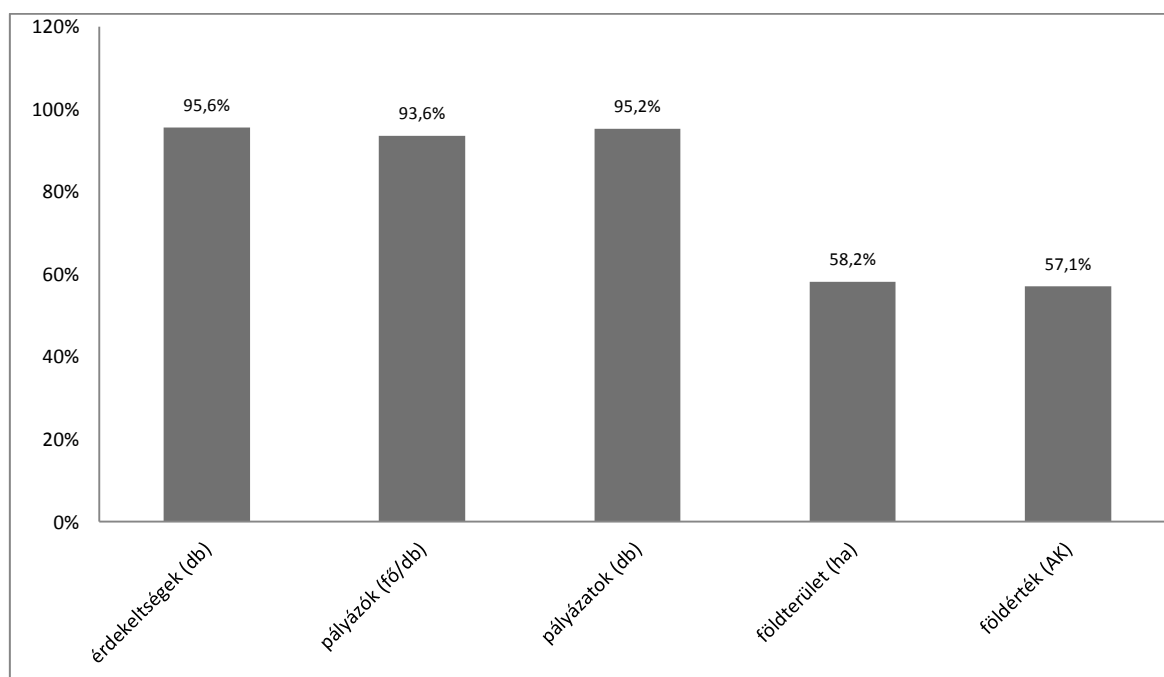
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	45	43	95,6
Pályázó személy/cég (fő/db)	47	44	93,6
Pályázat (db)	62	59	95,2
Földterület (ha)	352	205	58,2
Földérték (összes Aranykorona)	7.999	4.564	57,1

16.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Tolna megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 1 nyertes érdekeltség aránya (%)

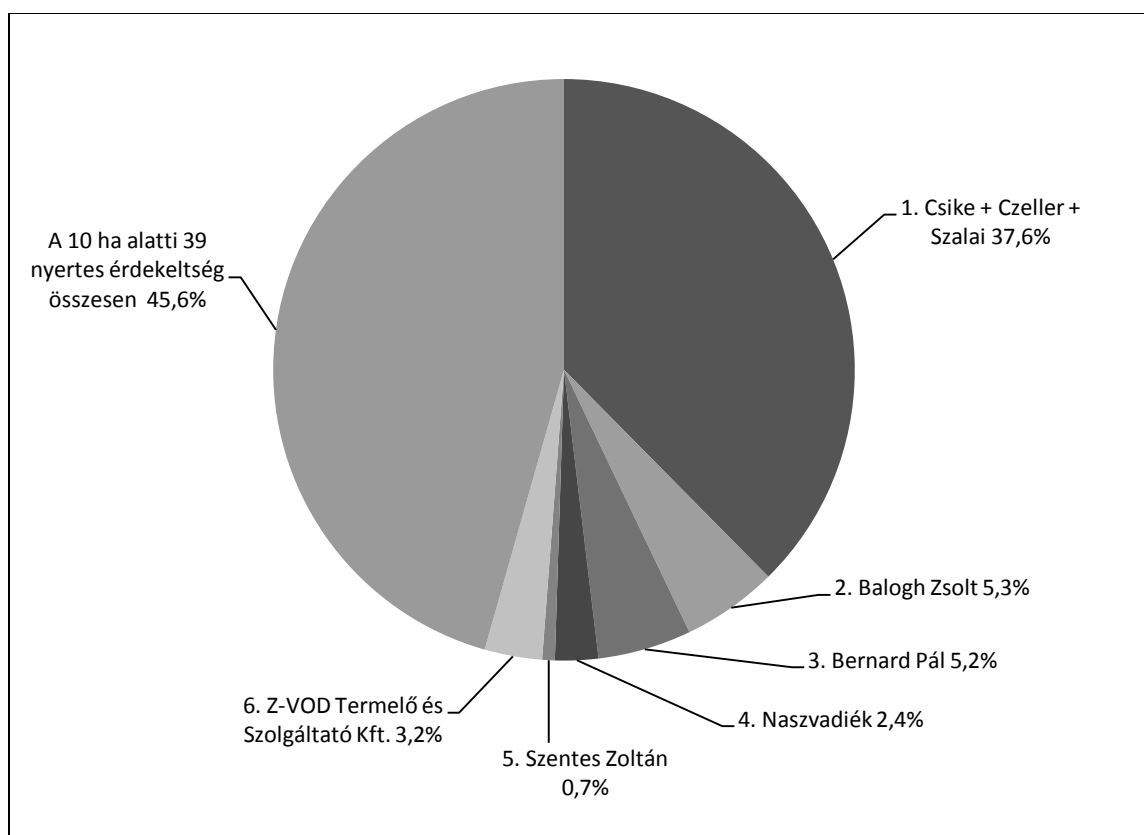

b.) A 20 ha alatti 43 nyertes érdekelttség aránya (%)

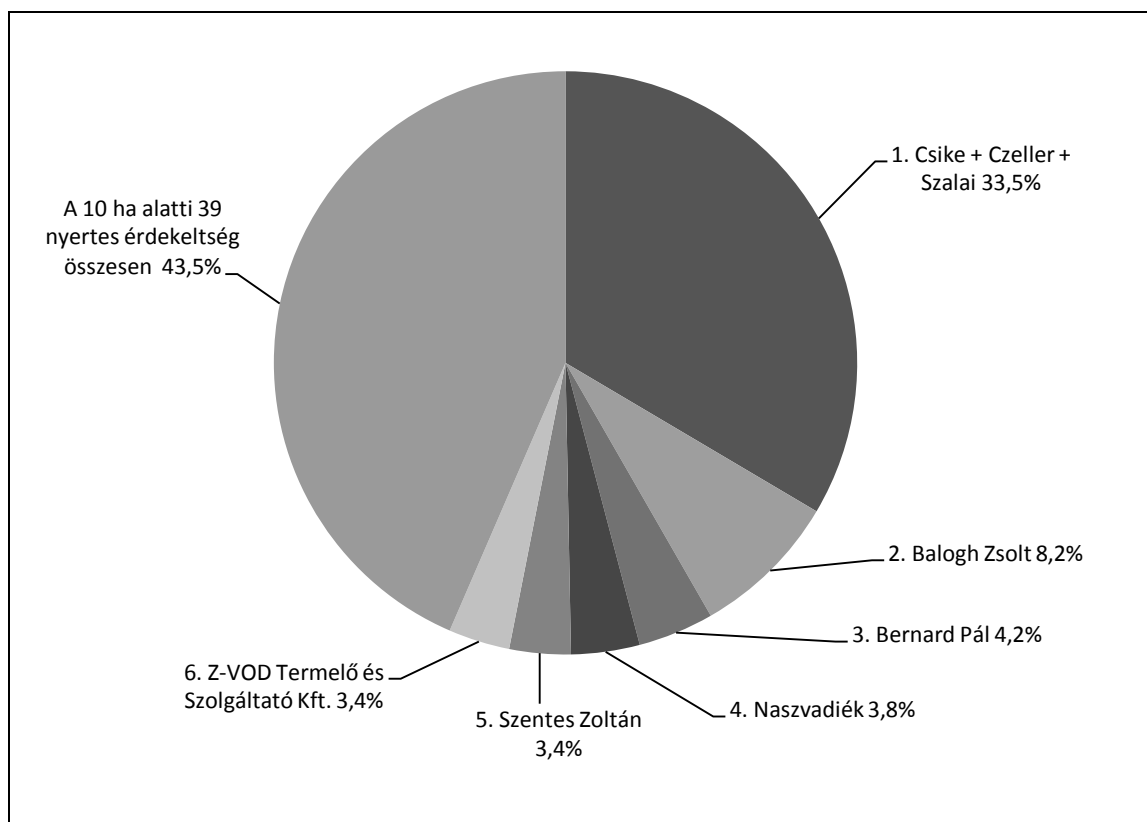

16.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján – az egész megyére vonatkozóan az eddig bérbe adott kis terület (mindössze 215 ha) miatt messzemenő következtetéseket nem lehet levonni, ám - az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** mégis megtehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 200-at, közülük azonban csupán 47 pályázó volt nyertes, akikkel 62 szerződést kötött az NFA.
- A bérbe adott területek több mint 1/3-adát, 118 ha-t mindössze **1 érdekeltségi kör 2** nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek felső **2,2%-a** tehát a **földterület 33,5%-át**, az összes **aranykorona érték 37,6%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázatra** vetítve **59 ha**, ami a VM által hangoztatott átlagnak közel 3-szorosa.
- A **legnagyobb terület**, 118 hektár, (az eddig bérbe adott összterület 33,5%-a) bérleti jogát a **Csike – Czeller – Szalai érdekcsoport** szerezte meg Tamásiból illetve Nagykönyiből. Őket követi **Balogh Zsolt** Nagydorogról 29 hektárral (8,2%). Ez a 4 személy nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek több mint 40! %-át.
- A skála másik végét a **20 ha alatti terület** bérleti jogához jutott **44 pályázó**, a megyei **nyertes pályázók 93,6%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők több mint 9/10-edét adva a **bérbe adott területeknek** alig **58%-át**, mindössze 205 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 57%-át **volt képes megszerezni**. Az e legkisebb 44 érdekeltség körében egy pályázó által elnyert átlagterület csupán 4,7 hektár, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (59 ha) alig 8%-a.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltség

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett,

blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott a **10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai bajnok*”) 2 pályázója 2 nyertes pályázattal 118 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Tolna megyében bérbe adott területek több mint 1/3-át megszerezte.

Ezen érdekeltség, pályázói és bérbe kapott területei **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **Csike Szabolcs** önállóan valamint a **Csike Szabolcs, Czeller Gábor és Szalai István** alkotta **PJT. 2 nyertes pályázattal**, összesen **118 hektár, 3.010 aranykorona értékű** állami földterület bérleti jogát szerezte meg (*átlagos földérték: 25,5 AK/ha, átlagos blokkméret – 59 ha*). Ez a megyében eddig bérbe adott területek **33,5 %-a**, amivel a megyében állami földbérlethez jutottak között az első helyre került, „*olimpiai aranyérmes*” lett. Ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** az érdekcsoport tagjai közül **Csike Szabolcs** további **5 db** (*Tamási, 5 db*), **Szalai István** pedig további **6 db** (*Nagykónyi, 2 db, Tamási, 4 db*) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.
- **Csike Szabolcs:** Tamási fiatal agrármérnök, mezőgazdasági vállalkozó **1 nyertes pályázattal** összesen **58 ha**, 989 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Tamási: HU23-30035, 58 ha szántó, átlagos földérték: 17,1 Ak/ha*). Ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **5 db** állami földrészletet bérel Tamásiban. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.
- **Csike - Czeller - Szalai - PJT.:** tagjai **Csike Szabolcs** Tamási fiatal agrármérnök, mezőgazdasági vállalkozó, **Czeller Gábor** Tamási agrármérnök, mezőgazdasági vállalkozó, a Biokultúra Egyesület elnöke valamint **Szalai István** Nagykónyi mezőgazdasági vállalkozó, Nagykónyi – Értény - Koppányszántó Községek Gazdakörének elnöke. A PJT. **1 nyertes pályázattal** összesen **60 ha**, 2.021 AK értékű állami földterület bérleti jogát szerezte meg. (*Tamási: HU23-30090, 60 ha szántó, átlagos földérték: 33,6 Ak/ha*). Ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** a PJT. tagjai közül **Csike Szabolcs** további **5 db** (*Tamási, 5 db*), **Szalai István** pedig további **6 db** (*Nagykónyi, 2 db, Tamási, 4 db*) állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **16.3. táblázat** és a **16.4. ábra**.

16.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

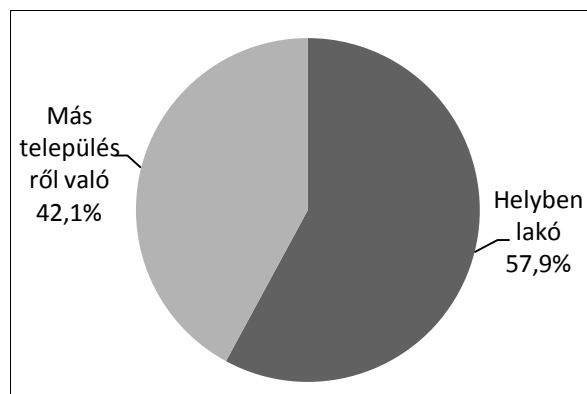
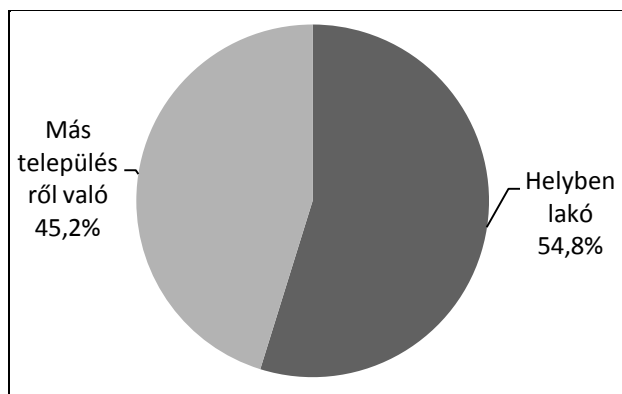
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Alsónyék	1	-	4	-
2. Aparhant	1	1	6	6
3. Bátaszék	1	1	1	1
4. Bogyiszló	3	3	10	10
5. Bonyhád	2	2	3	3
6. Bonyhádvarasd	2	-	4	-
7. Dalmand	1	-	7	-

8. Diósberény	1	-	2	-
9. Dunaföldvár	4	3	18	11
10. Dunaszentgyörgy	1	1	4	4
11. Fadd	1	-	1	-
12. Gyönk	1	-	4	-
13. Györköny	1	1	2	2
14. Harc	2	-	7	-
15. Jágónak	1	-	1	-
16. Kakasd	1	1	2	2
17. Kaposszekcső	2	-	12	-
18. Kisdorog	2	2	8	8
19. Kisvejke	2	2	20	20
20. Kölesd	1	-	29	-
21. Kurd	1	1	2	2
22. Medina	2	1	6	1
23. Mucsa	1	1	1	1
24. Mucsi	3	-	20	-
25. Németkér	3	2	3	2
26. Ócsény	2	-	9	-
27. Paks	4	2	11	5
28. Pusztahencse	1	-	2	-
29. Szedres	1	1	2	2
30. Szekszárd	2	2	10	10
31. Tamási	4	3	123	103
32. Tengelic	2	-	4	-
33. Tevel	1	1	3	3
34. Tolna	3	2	8	4
35. Závod	1	1	4	4
A 35 település összesen	62	34	352	204

16.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **35 település közül 21** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő cég.
- A 62 elnyerhető birtoktestből **34 db** (54,8%), a teljes bérbe adott 352 ha földterületből pedig **204 ha** (57,9%) került **helyi lakosokhoz** (16.4. ábra).
- A **10 hektárnál nagyobb** területű 5 blokk közül 2-t helybeliek, 3-at pedig más településen lakók nyertek.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 16.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

16.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Kölesd	1	29
2. Mucsi	3	20
3. Kaposszekcső	2	12
További 11 település összesen	15	45
A 14 vesztes település összesen	20	106

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

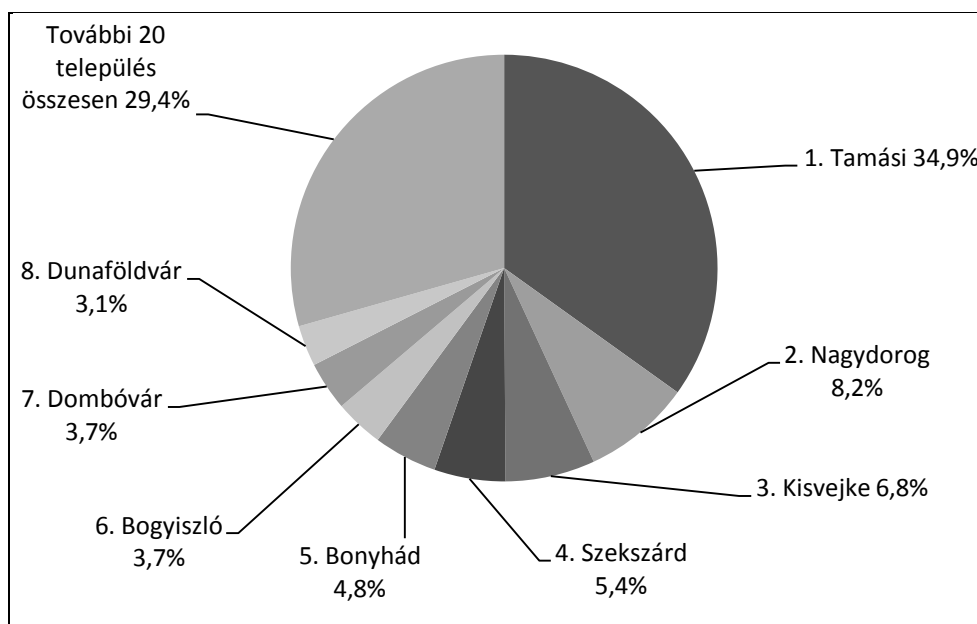
- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **35 település** közül **14 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések közel 1/3-ada **vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 14 vesztes településen 20 bérleti egységben összesen **106 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztesek** települések *Kölesd* és *Mucsi*, amelyeken 20 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe.

A 16.5. táblázat és a **16.5. ábra** azokat a **településeket** mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

16.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhely/székhelye	Bérleti egységek			
	száma (db)	összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Tamási	4	123	34,9	34,9
2. Nagydorog	1	29	8,2	43,1
3. Kisvejke	3	24	6,8	49,9
4. Szekszárd	4	19	5,4	55,3
5. Bonyhád	4	17	4,8	60,1
6. Bogyiszló	4	13	3,7	63,8
7. Dombóvár	3	13	3,7	67,5
8. Dunaföldvár	3	11	3,1	70,6
További 20 település összesen	36	103	29,4	100,0
A 28 település mindösszesen	62	352	100,0	-

16.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 28 településen élő pályázók nyerték. A területek több min 2/3-ának bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összes érintett 28 település közül mindössze **7 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Tamási** található, amely pályázói, *Csike Szabolcs*, *Czeller Gábor* és *Szalai István* valamint *Borbély Melinda* és *Pájtli József* révén 4 nyertes pályázattal **123 ha** bérleti jogát szerezte meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek közel **35%-a**.
- Az élen álló települést sorrendben **Nagydorog** (*Balogh Zsolt*) valamint **Kisvejte** (*Höfler József*, *Kisvejte Terménytároló Kft.*, *Szentes Zoltán*) követi. E két település pályázói révén 29 ill. 24 ha földterület bérleti jogát szerezte meg, amely a megyében eddig bérbe adott területeknek további 8 ill 7%-a.

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Tolna megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok, 2013. szeptember 1-ei állapot)

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Csike + Czeller + Szalai (7090 Tamási, Páva u. 34, Bajcsy-Zsilinszky E. u. 55., 7092 Nagykónyi, Kis u. 376.)							
• Csike Szabolcs (Tamási)							
HU23-30035	Tolna	Tamási	58,0	989	17,1	szántó	2012.03.14.
• Csike Szabolcs, Czeller Gábor, Szalai István P.J.T. (Tamási, Tamási, Nagykónyi)							
HU23-30090	Tolna	Tamási	60,1	2.021	33,6	szántó	2012.03.14.
Csike + Czeller + Szalai összesen			118,1	3.010	25,5	szántó	2012.03.14.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
2.) Balogh Zsolt (7044 Nagydorog, Perczel M. u. 8.)							
HU23-30091	Tolna	Kölesd	29,0	425	14,6	szántó	2012.04.16.
Balogh Zsolt összesen			29,0	425	14,6	szántó	2012.04.16.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Bernard Pál (7100 Szekszárd, Kerámia u. 54.)							
HU23-30066	Tolna	Ócsény	4,5	108	24,0	szántó	2013.03.23.
HU23-30068	Tolna	Ócsény	4,5	126	28,2	szántó	2013.03.23.
HU23-30060	Tolna	Szekszárd	5,8	184	31,6	szántó, legelő	2013.03.14.
Bernard Pál összesen			14,8	418	28,2	szántó	2013.03.14.-2013.03.23.
4.) Naszvadiék (7200 Dombóvár, Vörösmarty u. 27.)							
• Naszvadi Endre							
HU23-30001	Tolna	Jágónak	1,3	16	12,5	szántó	2013.03.23.
• Naszvadi Endre Zoltán							
HU23-30027	Tolna	Kaposszekcső	1,6	48	29,3	szántó	2013.03.23.
HU23-30028	Tolna	Kaposszekcső	10,3	130	12,7	szántó, rét, kivett árok	2013.03.14.
Naszvadiék összesen			13,2	194	14,7	szántó, rét, kivett árok	2013.03.14.-2013.03.23.
5.) Szentes Zoltán (7183 Kisvejke, Jókai u. 108.)							
HU23-30030	Tolna	Kisvejke	11,9	58	4,9	legelő	2012.03.09.
Szentes Zoltán összesen			11,9	58	4,9	legelő	2012.03.09.
6.) Z-VOD Termelő és Szolgáltató Kft. (7150 Bonyhád, Marx K. u. 22.)							
HU23-30033	Tolna	Mucsi	11,8	252	21,3	szántó	2012.03.09.
Z-VOD Term. és Szolg. Kft. összesen			11,8	252	21,3	szántó	2012.03.09.

2. melléklet: Tolna megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	
Érdekeltség (db)	39	4	1	-	1	-	-	45
Pályázó (db)	39	5	1	-	2	-	-	47
Szerződés (földrészlet) (db)	51	8	1	-	2	-	-	62
Terület (ha)	153	52	29	-	118	-	-	352
Aranykorona érték (AK)	3.642	922	425	-	3.010	-	-	7.999

17. Vas megye

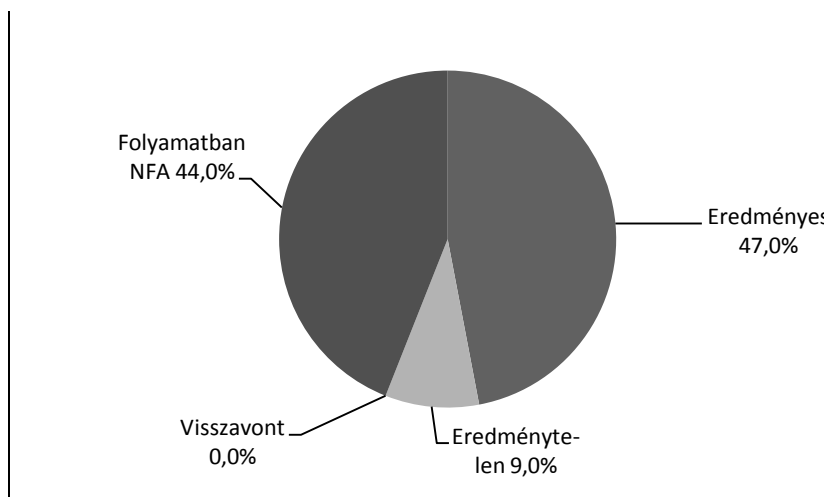
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága (ÖNPI) Vas megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 100 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **17.1. táblázat** foglalja össze és a **17.1. ábra** szemlélteti.

17.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Vas megyei sarokszámai

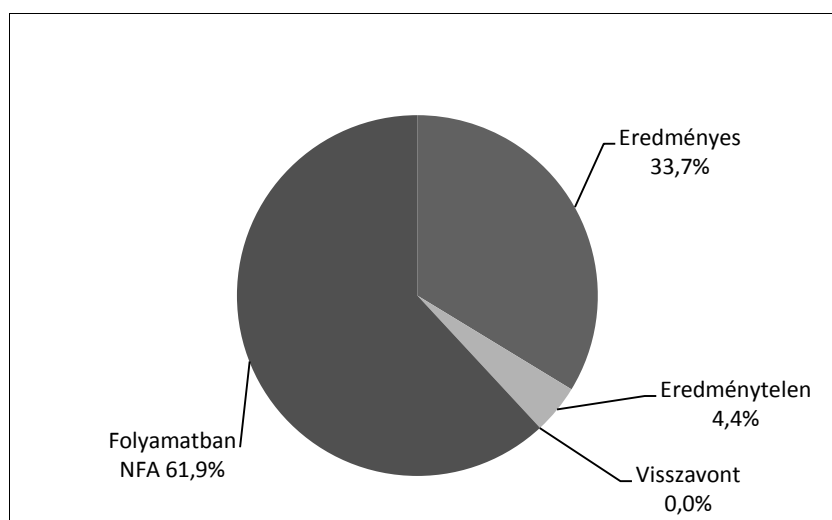
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	47	297	6,3	5.015	16,9
– <i>ÖNPI</i>	2	10	5,0	139	14,4
– <i>NFA</i>	45	287	6,4	4.876	17,0
Eredménytelen	9	39	4,3	627	16,2
Visszavont	-	-	-	-	-
Folyamatban	44	546	12,4	10.514	19,3
Összesen	100	882	8,8	16.156	18,3

17.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályázott kereken 100 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 882 ha területből eddig 43 településen, összesen 56 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül mindössze **297 hektár** – összesen 5.015 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **47 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 9 blokk (39 ha és 627 AK) esetében viszont sikertelennek minősült. A 47 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 297 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek mintegy 34%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályázott terület fennmaradó 62 %-án, 44 blokk (546 ha és 10.515 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**17.1. ábra**). Ez vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest lényegesen, 2-3-szorosan nagyobb és magasabb aranykorona értékű - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttér-tülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg nem tudtak megegyezni. Emellett feltehetőleg a korábbi botrányok miatt is feltűnően óvatosabb lett a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. **A nagyobb egybefüggő területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. A bérbe adásra váró 44 blokk átlagos mérete 12 hektár, de vannak köztük pl. *Répcelakon* vagy éppen *Szentgotthárdon* az 50 hektárt, sőt pl. *Nicken* a 100! hektárt is megközelítő, jó termőképességű, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 2,3 és 23 ha között változva – **6,3 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezhetheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit a **17.2/a. és 17.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve a **17.2. és 17.3. ábrán** szemléltetem.

17.2/a. táblázat: Vas megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Nikl Balázs: Tömörd ²³⁸	Tömörd	2	4,3	441	8,8	39	13,1
2. Császárek: Kenyeri	Kenyeri, Pápoc	5	10,6	359	7,2	30	10,1
– Császár Imre	Kenyeri, Pápoc	3		205		18	
– Császár Sándor	Pápoc	2		154		12	
3. László István: Sárvár	Sárvár	2	4,3	495	9,9	27	9,1
4. Horváth Zoltán: Katafa	Hegyháthodász, Nádasd, Katafa	3	6,3	312	6,2	24	8,1
➤ 20-50 ha közötti (1-4.) 4 nyertes érdekeltség 5 pályázója összesen		12	25,5	1.607	32,1	120	40,4
➤ 10-20 ha közötti (5-8.) 4 nyertes érdekeltség 4 pályázója összesen		8	17,0	961	19,1	51	17,2
➤ 10 ha alatti (9-32.) 24 érdekeltség 24 pályázója összesen		27	57,5	2.447	48,8	126	42,4
A 32 nyertes érdekeltség 33 pályázója mindösszesen		47	100,0	5.015	100,0	297	100,0

²³⁸ Nikl Balázs ezen felül pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további 2 db állami földrészletet bérel Tömördön. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.

17.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Vas megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 20 ha feletti nyertesek

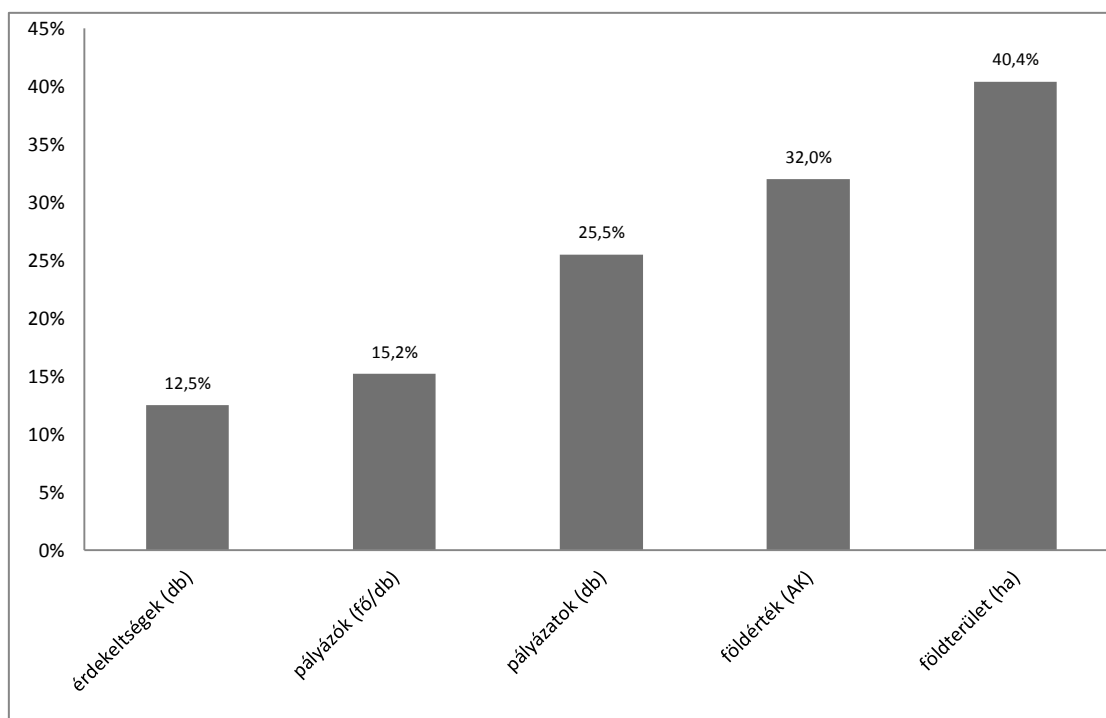
Megnevezés	Összes	20 ha feletti	20 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	32	4	12,5
Pályázó személy/cég (fő/db)	33	5	15,2
Pályázat (db)	47	12	25,5
Földterület (ha)	297	120	40,4
Földérték (összes Aranykorona)	5.015	1.607	32,0

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

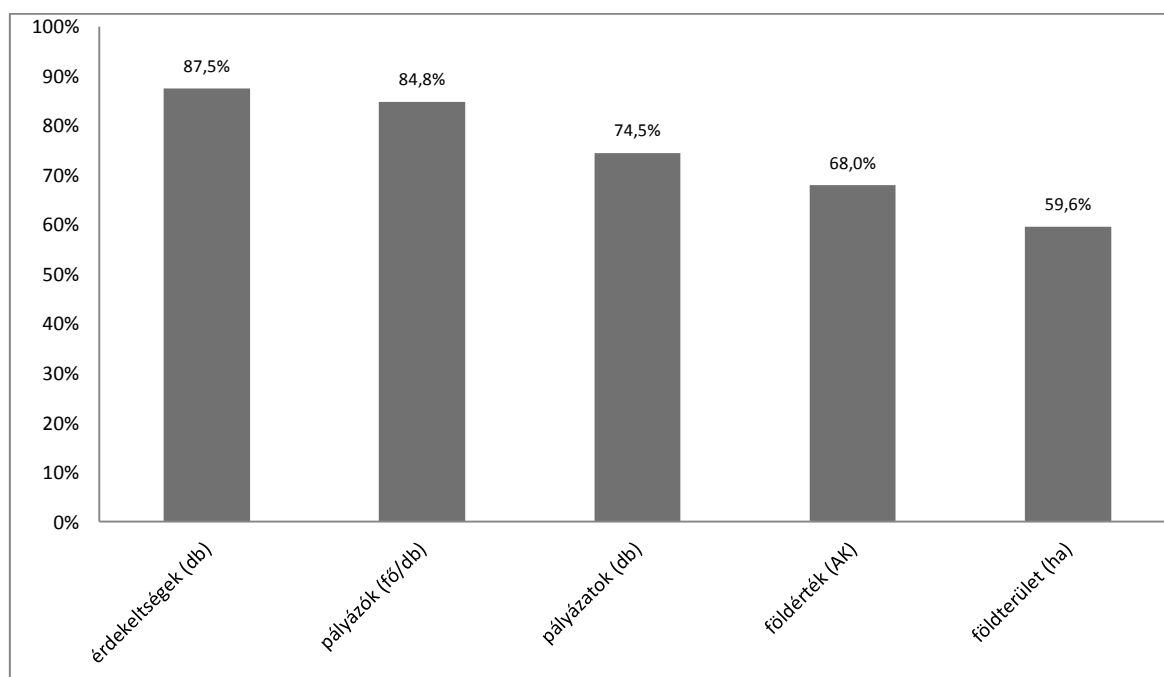
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	32	28	87,5
Pályázó személy/cég (fő/db)	33	28	84,8
Pályázat (db)	47	35	74,5
Földterület (ha)	297	177	59,6
Földérték (összes Aranykorona)	5.015	3.408	68,0

17.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Vas megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 20 ha fölötti 4 nyertes érdekeltség aránya (%)

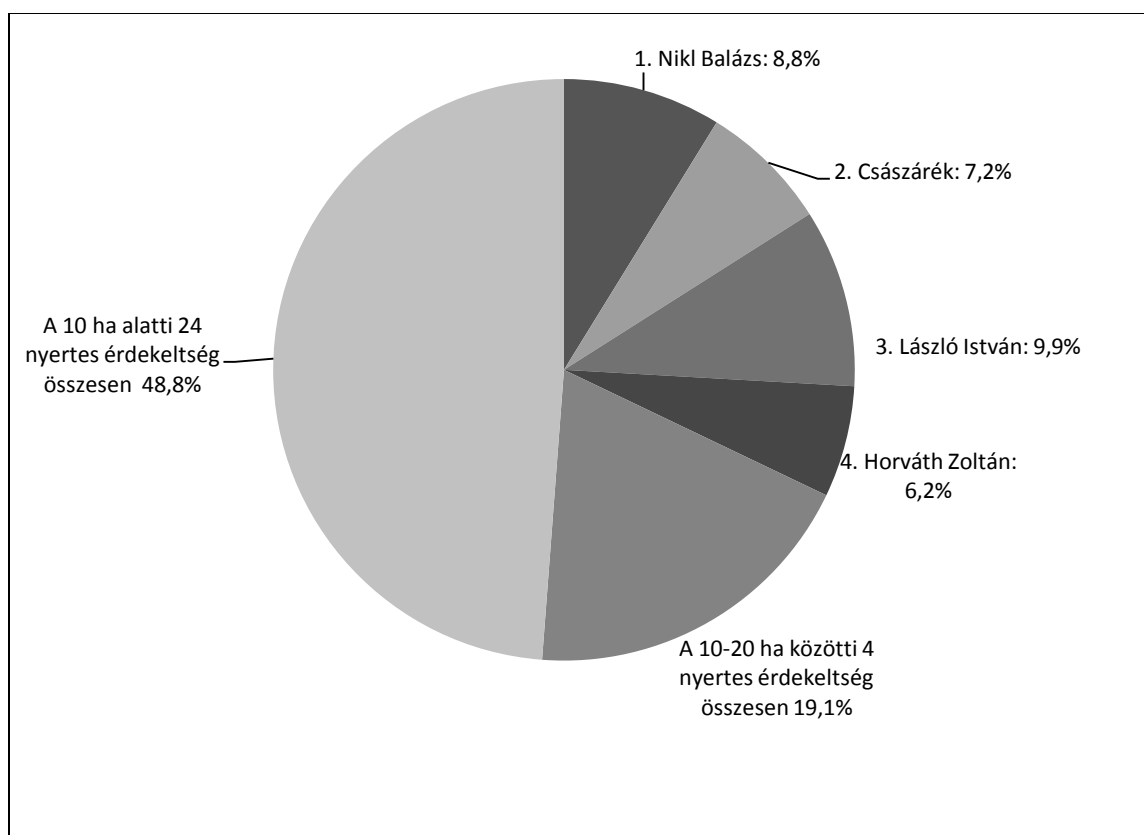

b.) A 20 ha alatti 28 nyertes érdekeltség aránya (%)

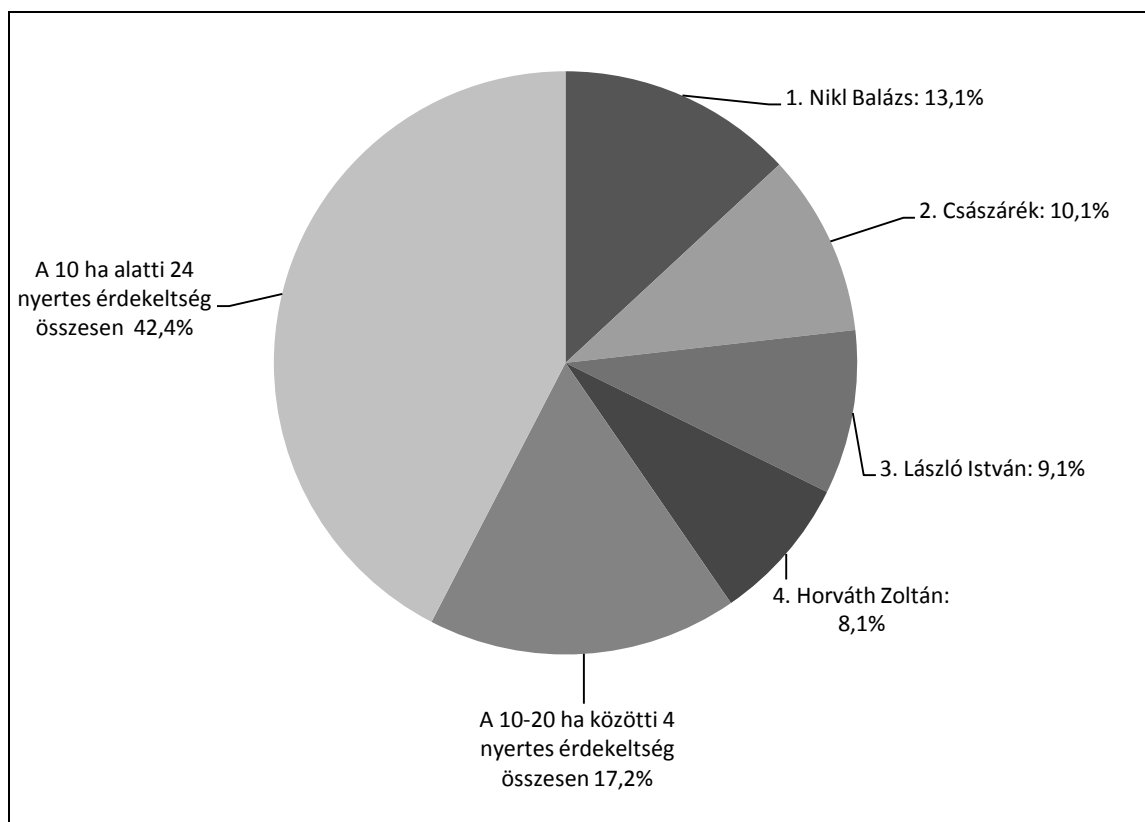

17.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján – az egész megyére vonatkozóan az eddig bérbe adott kis terület (mindössze 297 ha) miatt általánosítható következtetéseket nem lehet levonni, ám - az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** mégis megtehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 100-at, közülük azonban csupán 32 érdekeltség 33 pályázója volt nyertes, akikkel 47 szerződést kötött az NFA és az ÖNPI. Mivel a nyertes pályázók száma nem azonos a nyertes pályázatok számával, ezért - a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - **nem 47 külön gazdálkodó család, hanem 32 érdekeltség** műveli ezután a 297 ha területet!
- A bérbe adott területek több mint 40 %-át, 120 ha-t **4 érdekeltség 12** nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek felső **12,5%-a** tehát **a földterület 40,4%-át**, az összes **aranykorona érték 32%-át** kapta.
- Az átlagos területnagyság e felső kategóriában, **egy nyertes pályázatra vetítve 10,0 ha, egy pályázóra vonatkoztatva viszont 24 ha.**
- **A legnagyobb terület**, 39 hektár, (az eddig bérbe adott összterület 13,1%-a) bérleti jogát **Nikl Balázs** Tömördről szerezte meg. Őt követik **Császárék** Kenyeriből 30 hektárral (10,1%), majd **László István** Sárvárról 27 hektárral (9,1%) valamint **Horváth Zoltán** Katafáról 24 hektárral (8,1%). Ez a 4 érdekeltség nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek valamivel több mint 40 %-át.
- **A skála másik végét a 20 ha alatti terület bérleti jogához jutott 28 pályázó, a megyei nyertes pályázók 85!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők több mint 4/5-ödét adva a nyertes pályázatok 74,5%-ával **a bérbe adott területeknek kevesebb, mint 60%-át**, 177 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig 68%-át **volt képes megszerezni**. Az e legkisebb 28 érdekeltség körében egy pályázó által elnyert átlagterület csupán 6,3 hektár, ami a felsőházi kategóriában elnyert átlagterületnek (24 ha) alig több mint 1/4-e.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek**

A megyében eddig bérbe adott igen kis - mindössze 297 hektár – terület miatt, 100 hektárnál nagyobb területet elnyert érdekeltségek (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*olimpiai bajnokok*”) egyelőre nincsenek.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

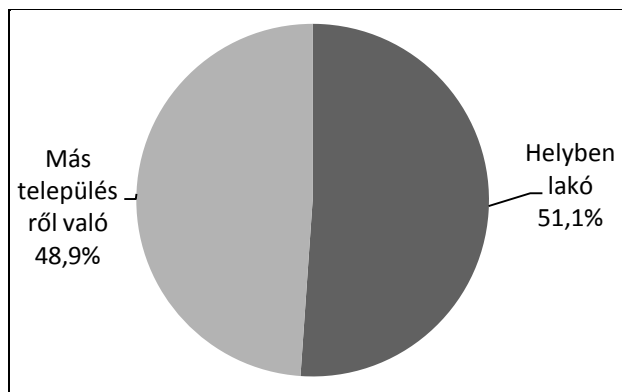
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **17.3. táblázat** és a **17.4. ábra**.

17.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

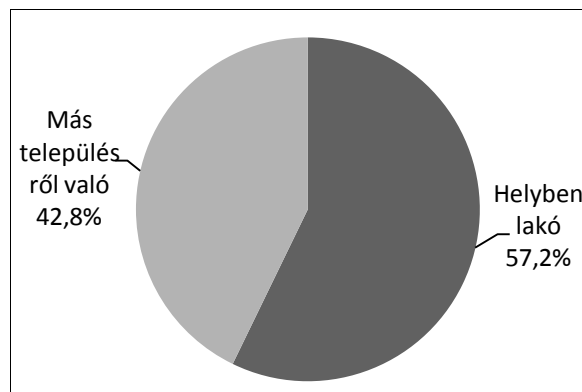
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Acsád	1	-	5	-
2. Celldömölk	2	-	11	-
3. Egyházashollós	1	1	3	3
4. Gencsapáti	2	-	8	-
5. Gersekarát	1	1	3	3
6. Gőr	1	1	9	9
7. Hegyháthodász	1	-	6	-
8. Hegyhátszentmárton	1	-	13	-
9. Katafa	1	1	14	14
10. Kemeneskápolna	2	-	15	-
11. Kenyeri	2	2	11	11
12. Kisomlyó	1	-	3	-
13. Körmend	3	2	20	16
14. Mersevát	1	1	4	4
15. Mesterháza	1	1	3	3
16. Meszlen	1	-	6	-
17. Mikosszéplak	1	-	8	-
18. Nádasd	2	1	11	6
19. Nagygeresd	1	-	2	-
20. Nagykölked	1	1	3	3
21. Nemeskeresztúr	1	-	7	-
22. Nyőgér	1	1	4	4
23. Ostffyasszonyfa	1	1	4	4
24. Pápoc	3	-	19	-
25. Püspökmolnári	1	-	5	-
26. Rábatöttös	1	-	3	-
27. Rádóckölked	1	1	3	3
28. Sárvár	3	3	29	29
29. Sítke	1	1	6	6
30. Söpte	1	-	5	-
31. Szombathely	1	-	3	-
32. Tömörd	2	2	39	39
33. Vásárosmiske	1	1	5	5
34. Vashosszúfalu	1	1	6	6
35. Vönöck	1	1	2	2
A 35 település összesen	47	24	297	170

17.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **35 település közül 19** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy, ill. **helybeli**, ott székelő **cég**.
- A 47 elnyerhető birtoktestből **24 db (51%)**, a teljes meghirdetett 297 ha földterületből pedig **170 ha (57%)** került **helyi lakosokhoz (17.4. ábra)**.
- A **10 hektárnál nagyobb területű 6 blokk közül helyben lakó gazdálkodók 4-et**, a **másutt lakók 2-t** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a saját településükön bérbe adott földeknek mintegy felét tudták megszerezni**, a másik felét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A **17.4. táblázat** azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

17.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Pápoc	3	19
2. Kemeneskápolna	2	15
3. Hegyhátszentmárton	1	13
4. Celldömölk	2	11
5. Gencsapáti	2	8
6. Mikosszéplak	1	8
7. Nemeskeresztúr	1	7
8. Hegyháthodász	1	6
9. Mészlen	1	6

10. Acsád	1	5
11. Püspökmolnári	1	5
12. Söpte	1	5
13. Kíssomlyó	1	3
14. Rábatöttös	1	3
15. Szombathely	1	3
16. Nagygeresd	1	2
A 16 vesztes település összesen	21	119

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **35 település** közül **16 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések közel fele tehát **vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 16 vesztes településen 21 bérleti egységben összesen **119 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élők**hez.

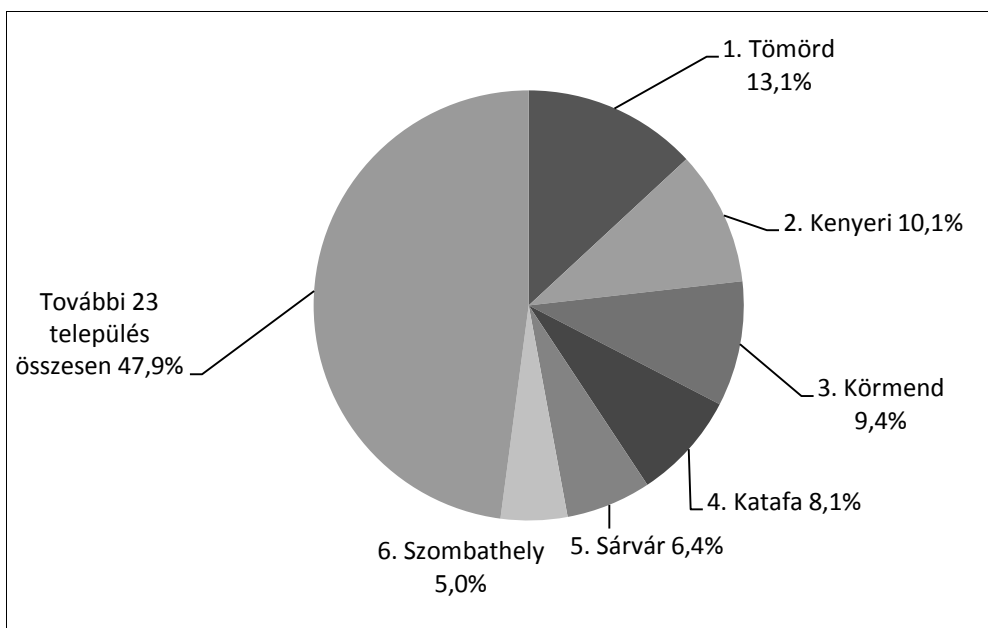
A 17.5. táblázat és a 17.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - a legtöbb nyertes kikerült, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 29 településen élő pályázók nyerték. A területek közel **2/3-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 29 település közül mindössze **9 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Tömörd** található, amely pályázója, *Nikl Balázs* révén 2 nyertes pályázattal **39 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek **13 %-a**.
- Az élen álló települést sorrendben **Kenyeri** (*Császár Imre és Sándor*), valamint **Körmend** (*Szőke András, Bakler Attila* továbbá *a Rába Völgye Mg.TSz.*) és **Katafa** (*Horváth Zoltán*) követi, a 47-ből nyertes **11 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **30, 28 ill. 24 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek egyenként 8-10%-a.

17.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Tömörd	2	39	13,1	13,1
2. Kenyeri	5	30	10,1	23,2
3. Körmend	3	28	9,4	32,6
4. Katafa	3	24	8,1	40,7
5. Sárvár	3	19	6,4	47,1
6. Szombathely	3	15	5,0	52,1
7. Vásárosmiske	2	12	4,1	56,2
8. Kemenesszentmárton	2	11	3,7	59,9
9. Egyházashetye	2	10	3,4	63,3
További 20 település összesen	22	109	36,7	100,0
A 29 település mindösszesen	47	297	100,0	-

17.5. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ **Mellékletek**

1. melléklet: A Vas megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok, 2013. szeptember 1-ei állapot)

- ❖ 300 – 1.200 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók
- ❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók
- ❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók
- ❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Nikl Balázs (9738 Tömörd, Fő u. 86/a.)							
HU22-20031	Vas	Tömörd	16,3	269	16,5	szántó, legelő	2012.06.22.
HU22-20032	Vas	Tömörd	23,0	172	7,5	szántó	2012.06.22.
Nikl Balázs összesen			39,3	441	11,2	szántó	2012.06.22.
2.) Császárek (9514 Kenyeri, Ady E. u. 115.)							
• Császár Imre							
HU22-20014	Vas	Kenyeri	7,3	53	7,2	szántó, legelő	2012.06.22.
HU22-20103	Vas	Kenyeri	4,2	32	7,6	szántó	2013.01.21.
HU22-20029	Vas	Pápoc	6,6	120	18,2	szántó	2012.06.22.
• Császár Sándor							
HU22-20027	Vas	Pápoc	3,1	60	19,4	szántó	2012.06.22.
HU22-20028	Vas	Pápoc	8,7	94	10,8	szántó	2012.06.22.
Császárek összesen			29,9	359	12,0	szántó, legelő	2012.06.22.-2013.01.21.
3.) László István (9600 Sárvár, Árpád u. 14.)							
HU22-20132	Vas	Sárvár	16,1	173	10,8	szántó, legelő	2013.06.19.
HU22-20133	Vas	Sárvár	10,5	322	30,5	szántó	2013.01.21.
László István összesen			26,6	495	18,6	szántó, legelő	2013.01.21.-2013.06.19.
4.) Horváth Zoltán (9915 Katafa, Petőfi u. 1/17.)							
HU22-20012	Vas	Hegyháthodász	5,7	54	9,4	szántó	2012.06.22.
HU22-20024	Vas	Nádasd	4,6	101	21,9	szántó	2012.06.22.
ÖNP-1/2013	Vas	Katafa	14,1	157	11,1	rét	2013.08.29.
Horváth Zoltán összesen			24,4	312	12,8	szántó, rét	2012.06.22.-2013.08.29.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
5.) Francsics Gábor (9700 Szombathely, Szabadnép u. 19.)							
HU22-20007	Vas	Acsád	5,3	40	7,6	szántó	2012.06.22.
HU22-20008	Vas	Gencsapáti	4,0	224	55,6	szántó	2012.06.22.
HU22-20019	Vas	Meszlen	5,5	177	32,1	szántó	2012.06.22.
Francsics Gábor összesen			14,8	441	29,8	szántó	2012.06.22.
6.) Szőke András (9900 Kőrmend, Bartók B. ltp. 18.)							
ÖNP-2/2013	Vas	Hegyhátszentmárton	12,8	54	4,2	rét	2013.08.29.
Szőke András összesen			12,8	54	4,2	rét	2013.08.29.
7.) Nagy Ákos (9552 Vásárosmiske, Kossuth u. 76.)							
HU22-20013	Vas	Kemeneskápolna	7,6	132	17,4	szántó	2012.06.22.
HU22-20034	Vas	Vásárosmiske	4,7	86	18,2	szántó	2012.06.22.
Nagy Ákos összesen			12,3	218	17,7	szántó	2012.06.22.
8.) Finna István (9521 Kemenceszentmárton, Úttörő u. 75.)							
HU22-20093	Vas	Celldömölk	5,9	110	18,7	szántó	2013.06.19.
HU22-20094	Vas	Celldömölk	5,2	138	26,7	szántó	2013.01.21.
Finna István összesen			11,1	248	22,3	szántó	2013.01.21.-2013.06.19.

2. melléklet: Vas megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
Érdekeltség (db)	24	4	4	-	-	-	-	32
Pályázó (db)	24	4	5	-	-	-	-	33
Szerződés (földrészlet) (db)	27	8	12	-	-	-	-	47
Terület (ha)	126	51	120	-	-	-	-	297
Aranykorona érték (AK)	2.447	961	1.607	-	-	-	-	5.015

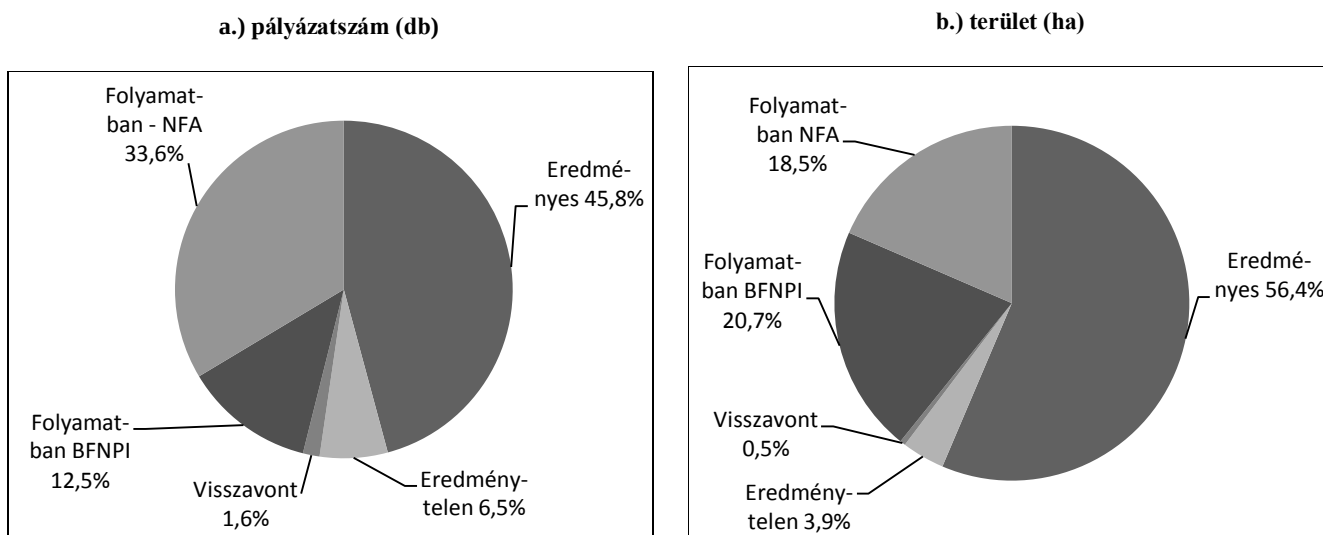
18. Veszprém megye

A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Balaton Felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága (BFNPI) Veszprém megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 247 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **18.1. táblázat** foglalja össze és a **18.1. ábra** szemlélteti.

18.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Veszprém megyei sarokszámai (2013. 09. 01-i állapot)

Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	113	3.875	34,3	45.914	11,8
Eredménytelen	16	260	16,3	2.850	11,0
Visszavont	4	36	9,0	294	8,2
Folyamatban	114	2.691	23,6	29.832	11,1
– BFNPI	31	1.419	45,8	13.902	9,8
– NFA	83	1.272	15,4	15.930	12,5
Összesen	247	6.862	27,8	78.890	11,5

18.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

A megpályáztatott - 247 földrészletre (pályázati blokkra) bontott - mintegy 6.900 ha területből eddig 41 településen, összesen 133 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **3.875 hektár** – összesen 45.914 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **113 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 16 blokk (260 ha és 2.850 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 4 pályázati kiírást (36 ha és 294 AK) pedig visszavontak. A 113 szerződéssel, eredményesen bérbe adott állami földterület a meghirdetett megyei területeknek több mint fele.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott – nagyobb rész NFA, kisebb részt BFNPI kezelésű - terület fennmaradó mintegy 40%-án, **114 blokk** (2.691 ha és 29.832 AK) **esetében** – bár a döntési határidő már lejárt - **még nem hirdettek** hivatalos **eredményt**, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**18.1. ábra**). Ezek közül 31-et a Balaton Felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága (BFNPI), 83-at pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően **óvatosabb a tárca vezetése** a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **összel** következik. A bérbe adásra váró 114 blokk átlagos mérete ugyan csak 24 hektár, de vannak köztük – pl. *Aszófőn, Tihanyban, Kolontáron, Kővágóörsön* vagy éppen *Badacsonytördemicen* – 100 hektárt jócskán meghaladó, akár a 200

hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) **Veszprém megyében** – 5,9 és 158,1! ha között változva – **34,3 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA maga összesítéseket egyáltalán nem készít, ill. nem közli ezek eredményeit, sőt megnehezíti az átfogó képalkotást. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el.** Ennek legfontosabb eredményeit **a 18.2/a. és 18.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve **a 18.2. és 18.3. ábrán** szemléltetem.

18.2/a. táblázat: Veszprém megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
1. AGRO-BOS Kft: Devecser²³⁹	Veszprém	Ajka, Devecser, Kamond, Kolontár	13	11,5	5.914	12,9	553	14,3
2. Kissék: Zirc	Veszprém	Nagyesztergár	6	5,3	3.988	8,7	322	8,3
– Kiss József	Veszprém	Nagyesztergár	1		935		56	
– Kiss Norbert József²⁴⁰	Veszprém	Nagyesztergár	3		1.741		162	
– Mondur Bt.²⁴¹	Veszprém	Nagyesztergár	2		1.330		104	
➤ 300-1.200 ha közötti (1-2.) 2 nyertes érdekeltség 4 pályázója összesen			19	16,8	9.902	21,6	875	22,6
3. Kiss Tivadar: Noszlop	Veszprém	Devecser, Magyarpolány, Városlőd	4	3,5	2.457	5,4	283	7,3
4. GALLUS Baromfitenyésztő Kft.: Devecser²⁴²	Veszprém	Bakonypölöske, Devecser, Ganna, Kamond	6	5,3	2.871	6,2	242	6,2
5. Kisesék: Devecser, Somlóvásárhely, Somlójenő	Veszprém	Devecser, Kislőd, Kolontár, Magyarpolány	5	4,4	2.050	4,5	214	5,5
– Kises János	Veszprém	Kislőd, Magyarpolány	3		951		109	
– Kisesné Vincze Éva	Veszprém	Devecser	1		634		78	
– Kises Szilvia	Veszprém	Kolontár	1		465		27	
6. Magvas Antal: Kislőd²⁴³	Veszprém	Kislőd	2	1,8	2.003	4,4	207	5,3
7. Flóra-Nagyesztergár Mg. Kft.: Nagyesztergár	Veszprém	Bakonynána, Nagyesztergár	3	2,7	2.217	4,8	138	3,6
8. Bakony-Juh Kft.: Bakonypölöske²⁴⁴	Veszprém	Bakonypölöske, Magyarpolány	3	2,7	1.250	2,7	137	3,5
9. Nagy Ottó: Ganna	Veszprém	Bakonypölöske, Ganna	2	1,8	1.015	2,2	136	3,5
10. Bakony-Tető Kft.: Városlőd	Veszprém	Kislőd	1	0,9	1.242	2,7	101	2,6

²³⁹ Az AGRO-BOS Kft. pályázatát **nélküli megbízási szerződéssel** további **136! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²⁴⁰ Kiss Norbert József pályázatát **nélküli megbízási szerződéssel** további **6 db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²⁴¹ Kissék cége, a Mondur Bt. pályázatát **nélküli megbízási szerződéssel** további **17! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²⁴² A GALLUS Baromfitenyésztő Kft. pályázatát **nélküli megbízási szerződéssel** további **24! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²⁴³ Magvas Antal pályázatát **nélküli megbízási szerződéssel** további **2 db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

²⁴⁴ A Bakony-Juh Kft. pályázatát **nélküli megbízási szerződéssel** további **25! db** állami földrészt bérrel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések	Elnyert					
			szerződés		aranykorona		terület	
			db	%	AK	%	ha	%
11. JÁRÓNA Kft.: Bakonyjákó ²⁴⁵	Veszprém	Bakonyjákó, Nagytevel	6	5,3	871	1,9	101	2,6
➤ 100-300 ha közötti (3-11.) 9 nyertes érdekelttség 11 pályázója összesen			32	28,3	15.976	34,8	1.559	40,2
12. Vargák: Kup	Veszprém	Bakonyjákó, Bakonypölöske, M.polány, Noszlop	5	4,4	1.017	2,2	97	2,5
– Varga Imre	Veszprém	Bakonyjákó, Bakonypölöske, M.polány, Noszlop	4		661		65	
– Varga Norbert	Veszprém	Bakonypölöske	1		356		32	
13. Spirk + Karkus: Nagyesztergár (Fót?)	Veszprém	Nagyesztergár, Olaszfalu	3	2,7	951	2,1	96	2,5
– Spirk Milán	Veszprém	Nagyesztergár	2		756		76	
– Karkus András Károly	Veszprém	Olaszfalu	1		195		20	
14. Szeremley Birtok Kft.: Kislőd	Veszprém	Kislőd	2	1,8	1.303	2,8	91	2,3
15. Nagy Eszter: Bakonypölöske	Veszprém	Bakonypölöske	2	1,8	513	1,1	82	2,1
16. Polt Olivér: Kislőd	Veszprém	Kislőd	1	0,9	1.494	3,3	72	1,9
17. Majorné Novák Annamária: Pápa	Veszprém	Bakonyjákó	1	0,9	912	2,0	68	1,8
18. Straub Dávid: Csehbánya	Veszprém	Kislőd	2	1,8	372	0,8	63	1,6
19. Szűcsék: Kamond	Veszprém	Kamond	2	1,8	883	1,9	52	1,3
– Szűcs Gergő	Veszprém	Kamond	1		383		22	
– Szűcs Imre	Veszprém	Kamond	1		500		30	
➤ 50-100 ha közötti (12-19.) 8 nyertes érdekelttség 11 pályázója összesen			18	15,9	7.445	16,2	621	16,0
20. Bolla László: Kerta	Veszprém	Kamond, Kisszőlős, Csögle	3	2,7	801	1,7	46	1,2
21. Hanich Zsolt: Nagyesztergár	Veszprém	Nagyesztergár	2	1,8	738	1,6	44	1,1
22. Csizmadia Balázs és Horváth Ágnes: Pápa	Veszprém	Béb, Pápa	2	1,8	761	1,7	43	1,1
– Csizmadia Balázs	Veszprém	Béb	1		339		17	
– Horváth Ágnes	Veszprém	Pápa	1		422		26	
23. Vajda Eszter: Zirc	Veszprém	Lókút	1	0,9	245	0,5	37	1,0
24. Klung István: Kolontár	Veszprém	Kolontár	1	0,9	255	0,6	36	0,9
25. Baki Róbert: Mezőlak	Veszprém	Bakonypölöske	1	0,9	311	0,7	35	0,9
26. Szedlák Bernadett: Litér	Veszprém	Balatonvilágos	1	0,9	1.007	2,2	34	0,9
27. Schlecht Gyula: Bakonyjákó	Veszprém	Bakonyjákó	1	0,9	220	0,5	33	0,8
28. Takácsné Légrádi Edina: Bakonyjákó	Veszprém	Farkasgyepű	1	0,9	342	0,7	31	0,8
29. Tánton László: Farkasgyepű	Veszprém	Farkasgyepű	2	1,8	343	0,7	31	0,8
30. Szentgyörgyvölgyi Péter: Bakonybél	Veszprém	Farkasgyepű	1	0,9	421	0,9	30	0,8
31. Kenyeres Károly: Csabrendek	Veszprém	Csabrendek	1	0,9	619	1,3	29	0,7
32. Kunszt Szabolcs: Takácsi	Veszprém	Nagytevel	1	0,9	646	1,4	28	0,7
33. Eszterhai Csaba: Ajka-Bakonypölöske	Veszprém	Magyarpolány	1	0,9	122	0,3	28	0,7
34. Fuchs Gábor: Kolontár	Veszprém	Devecser	1	0,9	486	1,1	24	0,6
35. Piller Péter: Döbrönte	Veszprém	Döbrönte	1	0,9	290	0,6	23	0,6
36. Tóth Szabolcs: Lovászpátona	Veszprém	Lovászpátona	1	0,9	539	1,2	23	0,6
37. Tánton Róbert: Bakonyjákó	Veszprém	Bakonyjákó	1	0,9	260	0,6	22	0,6
38. Németh Zsolt: Berhida	Veszprém	Pétfürdő	1	0,9	226	0,5	22	0,6
➤ 20-50 ha közötti (20-38.) 19 nyertes érdekelttség 20 pályázója összesen			24	21,3	8.632	18,8	599	15,5
➤ 10-20 ha közötti (39-49.) 11 nyertes érdekelttség 11 pályázója összesen			12	10,6	2.662	5,8	164	4,2
➤ 10 ha alatti (50-57.) 8 nyertes érdekelttség 8 pályázója összesen			8	7,1	1.297	2,8	57	1,5
Az 57 nyertes érdekelttség 65 pályázója mindösszesen			113	100,0	45.914	100,0	3.875	100,0

18.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Veszprém megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

Megnevezés	Összes	100 ha fölötti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
érdekeltségek (db)	57	11	19,3
pályázók (fő)	65	15	23,1
pályázatok (db)	113	51	45,1
földterület (ha)	3.875	2.434	62,8
földérték (Aranykorona)	45.914	25.878	56,4

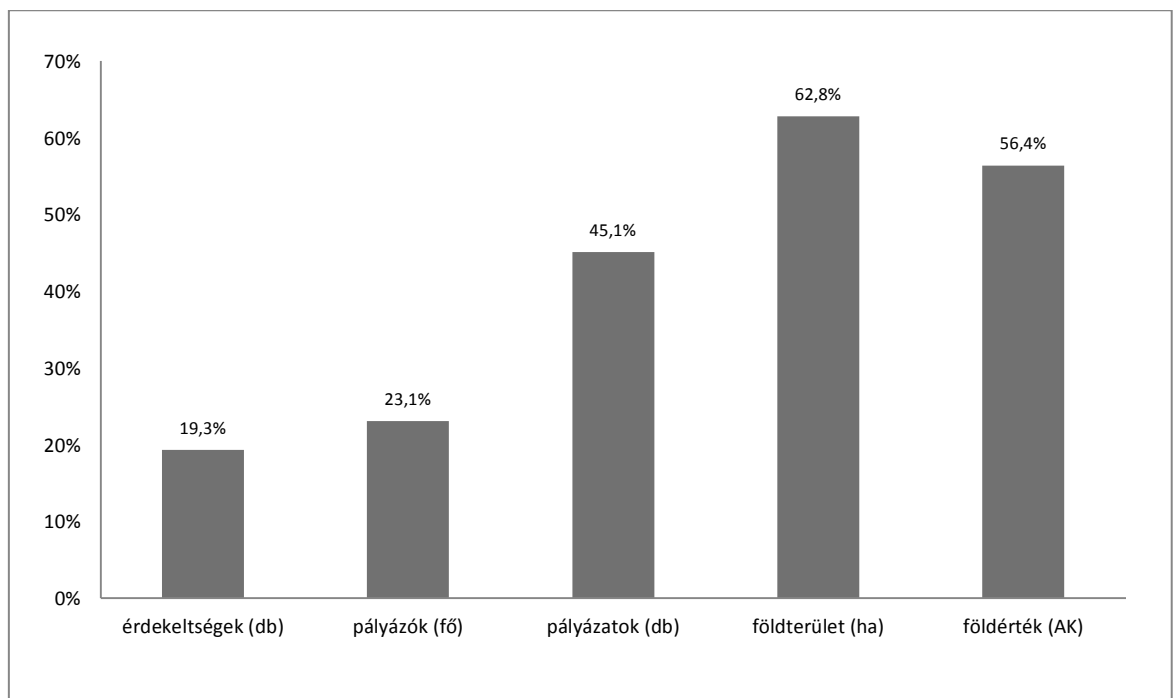
²⁴⁵ A JÁRÓNA Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **34!** db állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

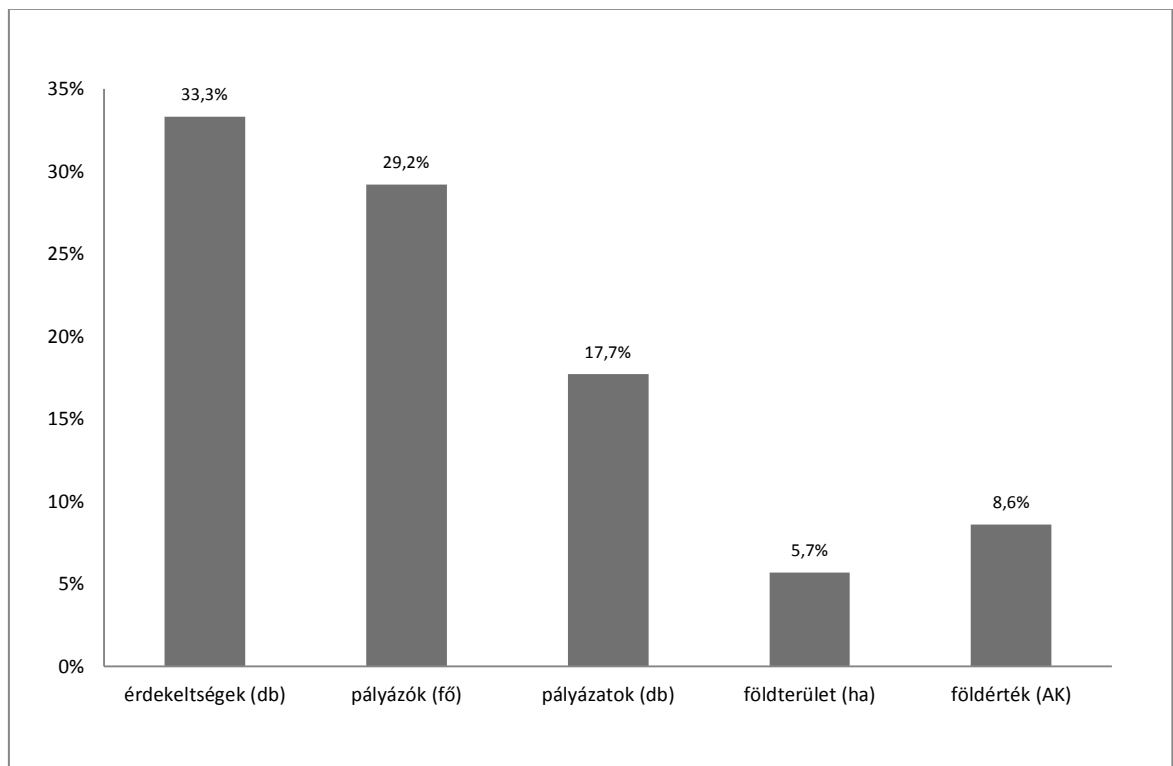
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
érdekeltségek (db)	57	19	33,3
pályázók (fő)	65	19	29,2
pályázatok (db)	113	20	17,7
földterület (ha)	3.875	221	5,7
földérték (Aranykorona)	45.914	3.959	8,6

18.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Veszprém megye állami földbérleti pályázataiban

A.) A 100 ha fölötti 11 nyertes érdekelttség aránya (%)

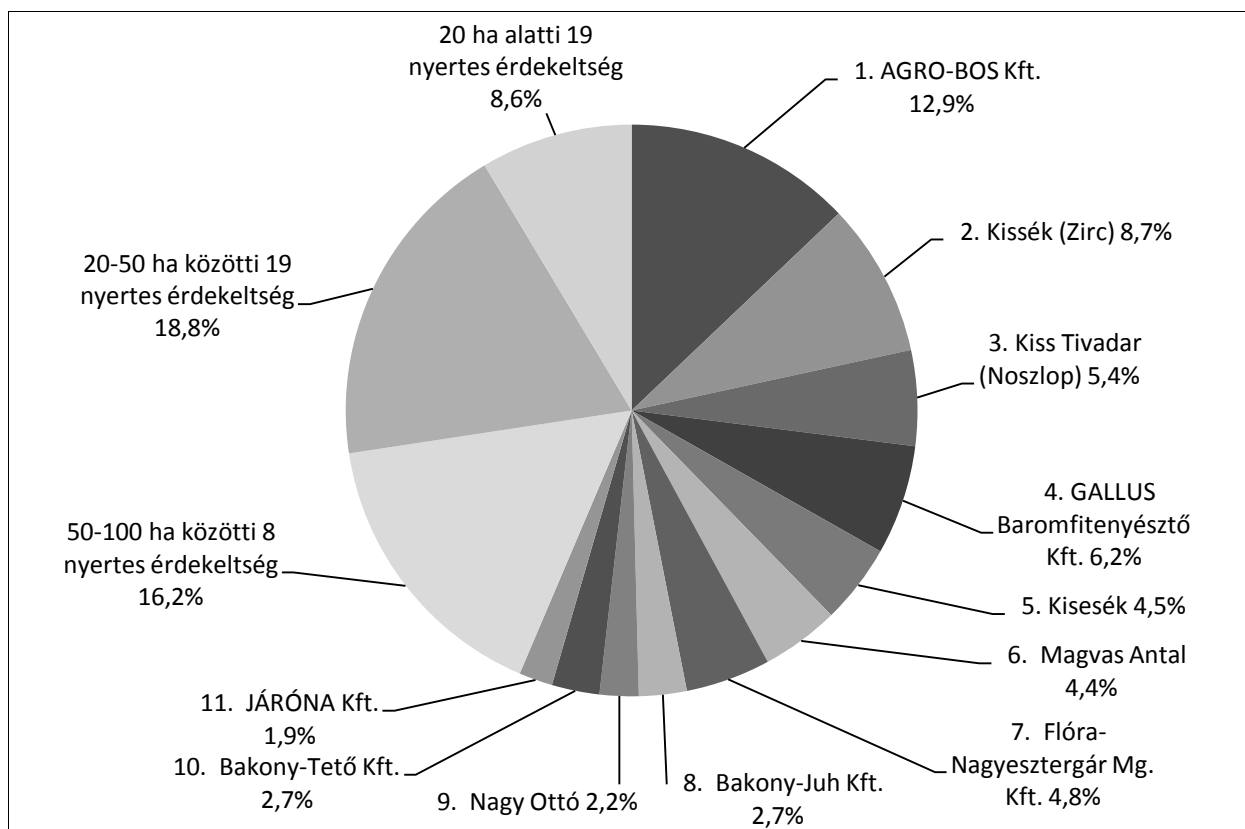

B.) A 20 ha alatti 14 nyertes érdekelttség aránya (%)

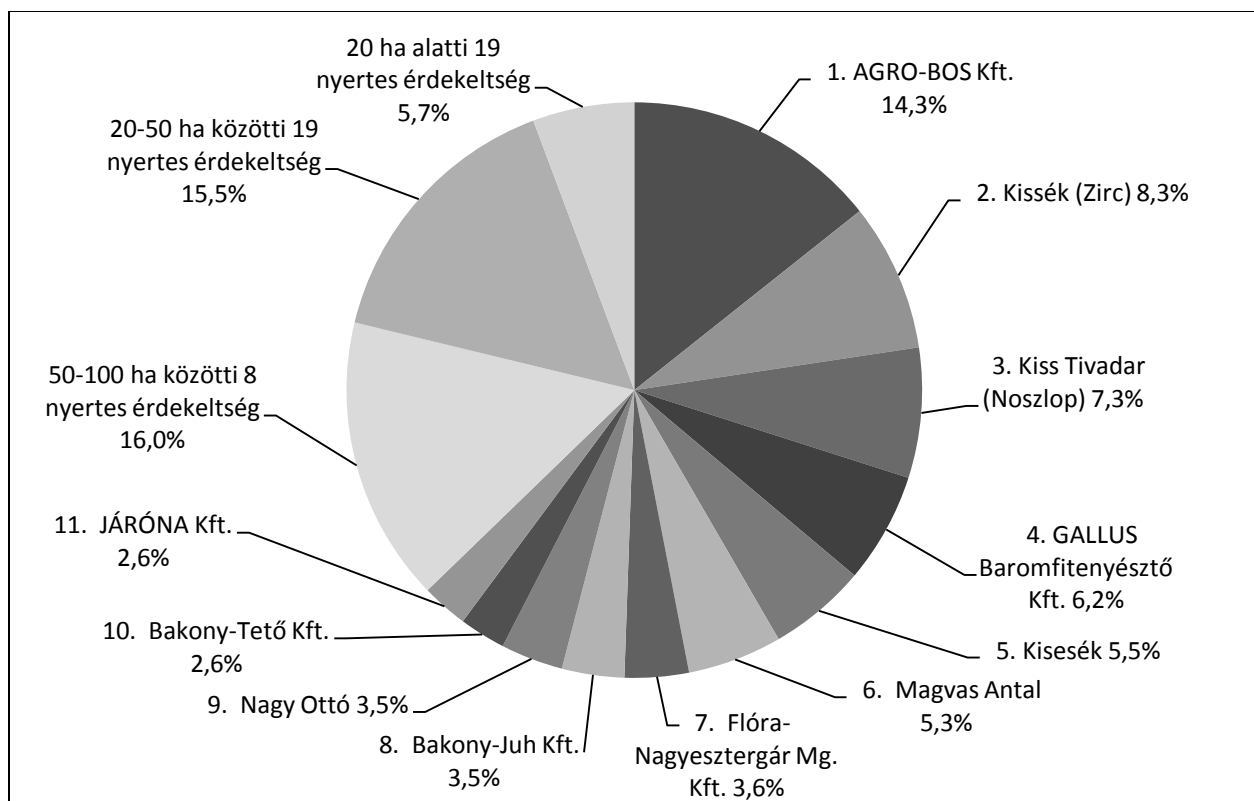

18.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

Ezek alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető, **általánosítható következtetés** vonható le.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 300-at, közülük azonban csupán 57 érdekeltséghez tartozó 65 pályázó volt nyertes, akikkel 113 szerződést kötött az NFA. (Miótan egy pályázó ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel!) Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy **- a VM ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - nem 113 külön gazdálkodó család, hanem 57 érdekeltség műveli ezután a 3.875 ha területet!**
- A bérbe adott területek **mintegy 2/3-adát 11 - 100 ha fölötti – érdekeltség** (a devecseri **AGRO-BOS Kft.**, a zirci **Kissék**, a noszlopi **Kiss Tivadar**, a devecseri **GALLUS Baromfitenyésztő Kft.**, **Kisesék** somlóvásárhelyi központú birtoka, a kislódi **Magvas Antal**, a nagygyesztérgári **Flóra-Nagygyesztérgár Mg. Kft.**, a bakonypölöskei **Bakony-Juh Kft.**, a gannai **Nagy Ottó**, a városlódi **Bakony-Tető Kft.** és a bakonyjákói **JARÓNA Kft.**) 15 pályázója 51 nyertes pályázattal szerezte meg.
- Érdekes megjegyezni, hogy **az egykori Devecseri Állami Gazdaság privatizálásával keletkezett**, a legtöbb állami föld bérleti jogához jutottak között előkelő helyen szereplő **három cég** – az AGRO-BOS, a GALLUS és a Bakony-Juh Kft. – összesen **közel 1.000 ha** földbérlethez jutott, ezzel az eddig bérbe adott **megyei területek** csaknem **1/4-edét** megszerezte.
- Az érdekeltségek legerősebb, **felső 19%-a** tehát **az összes aranykorona értéknek több mint 56%-át, a földterületnek pedig több mint 63%-át kapta.** E „*felsőházi*” 11 érdekeltség összesen 25.878 AK illetve 2.434 ha, átlagosan mintegy 2.353 AK illetve 221 ha földterület bérleti jogához jutott, ami a VM által ismételtetett 20 ha-os átlagnak több mint 11-szerese! E legfelső „*elit*” kategóriában egy pályázattal átlagosan 507 aranykorona értéket illetve mintegy 48 hektárt nyertek. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 10,6 AK/ha.
- A legerősebb, **100 hektárnál nagyobb** terület bérleti jogához jutott **11 érdekeltség 15 pályázója** ezen felül a pályázati úton elnyert 51 db földrészlet mellé **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** összesen **további 249! db** állami birtoktest bérleti jogát is megszerezte. Ezek összterülete és egyéb jellemzői ráadásul nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- A skála másik végén a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **19 érdekeltség, a megyei nyertes érdekeltségek 1/3-ada**, az u.n. „*alsóházi*” **kis nyertesek**, az „*átlagjavító propaganda-alanyok*” találhatók. Ők 20 nyertes pályázattal, a nyertes pályázatok mintegy 18%-ával **az aranykorona érték kevesebb mint 9%-át, a bérbe adott területnek pedig alig több mint 5%-át tudták megszerezni.** Ebben az alsó kategóriában egy pályázattal átlagosan 198 aranykorona értéket illetve 11 hektár területet nyertek.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek**

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, ám a fő tendenciák, az általánosítható tanulságok szemléltetésére a legnagyobb érdekeltségek vizsgálata és bemutatása is alkalmas. Minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott **a 10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - 11 érdekeltség (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 15 pályázója **51 nyertes pályázattal** több, mint **2.400 ha** állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Veszprém megyében bérbe adott területek több mint 60!%-át megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „*érdekérvényesítő képességű*” – legnagyobb nyertes érdekeltségek **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **249! db** állami földrészletet bérelnek. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi

számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

Ezen érdekeltségek, pályázók és bérbe kapott területeik **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **AGRO-BOS Kft.:** Devecser Székpusztai székhelyű – főprofilját tekintve szarvasmarha tenyésztő, ám emellett növénytermesztéssel (elsősorban gabonafélékkel), de erdőgazdálkodással, valamint ezen ágazatokhoz kapcsolódó szolgáltató tevékenységgel, továbbá tárolással, raktározással, ingatlan bérbeadással és üzemeltetéssel is foglalkozó – cég. Az 1961-ben - több környékbeli állami gazdaság összevonásával – létrejött Devecseri Állami Gazdaság 1991-es privatizációjával, szétbomlásával keletkezett négy cég (AGRO-BOS Kft., Bakony-Juh Kft., DÁG-TRANS Kft. és a GALLUS Kft.) egyike. Ajkán, Devecserben, Kamondon és Kolontáron, **13 nyertes pályázattal**, összesen **533 ha 5.914 AK** értékű szántó, rét, legelő és kivett művelési ágba tartozó földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 26%-szorosa**, a megyében eddig bérbe adott **összes terület 14%-a**, az összes aranykorona érték közel 13%-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 24 és 93 ha között változva - **50,3 ha**, átlagos aranykorona értékük **10,7 AK/ha**. (**Ajka:** HU21-31182, 25 ha szántó, **Devecser:** HU21-31170, HU21-31171, HU21-31172, HU21-31173, HU21-31174, 93 + 64 + 42 + 36 + 24 ha szántó + rét + legelő + szérűskert + kivett út, **Kamond:** HU21-31137, HU21-31139, 32 + 33 ha szántó + legelő + kivett út + árok, **Kolontár:** HU21-31187, HU21-31188, HU21-31189, HU21-31190, HU21-31191, 53 + 40 + 39 + 37 + 36 ha szántó + rét + legelő + kivett út + árok). A cég, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **136! db** állami földrészletet bérel. Az így bérelt állami földrészletek közül **Ajkán** 3 db, **Bakonypölöskén** 1 db, **Devecserben** 65! db, **Halimbán** 1 db, **Kamondon** 20! db, **Kolontáron** pedig 47! db található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- **Kiss József:** zirci pályázó, helyi információk szerint a volt Zirci T.Sz. korábbi szocialista kötődésű egykori elnöke, fő tevékenységére nézve gépkereskedő. Fiával együtt előbb beléptek a MAGOSZ-ba, majd átvették helyi szervezetének vezetését. A nemrég lezajlott agrárkamaraival választások során Kiss országos küldött lett, és bekerül a megyei vezetésbe. A tisztségviselők között az Agrárgazdasági Szolgáltatási Osztály vezetője lett. A helybeliek szerint állatállománnyal nem rendelkezik, hanem Balatonfőkajáron „lizingel” a pályázathoz állatokat. A megpályázott és elnyert területek **az egykori Veszprémi Állami Gazdaság** Nagyesztergári Kerületéhez tartoztak, melynek központját és tehenészetét annak idején a **Flóra Kft-t** alapító 14 helybeli család vette meg, és a körülötte lévő földeket is eddig ez a 250-es tehenészetet működtető és a helyiekkel együttműködő, a helyi gazdákkal jó viszonyt ápoló Kft. **bérelte** az államtól. Ezekre a földekre a többi helyi gazdálkodó nem is pályázott. Az eddig használt földek nagy részét azonban elveszítették, és azokat nagyjából a **Kiss érdekeltségek**, másrészt **Spirk Milán**, a Flóra Kft. egykori mg. gépszerelője valamint **Karkus András Károly** – helyi információk szerint Spirk egyik hozzájuk bejelentett, ám vélelmezetten Fóton lakó Strohman-ja - nyerte. A marhatelep mellől elvitt legelőn Spirk mangalicát akar tartani, ám helyi információk szerint azt ma Quad-motorosok használják. A nagy nyilvánosságot kapott esettel az **NFA Ellenőrző Bizottságának** 2012. október végén készült, a földbérleti pályázatok visszasságait vizsgáló **jelentése** is foglalkozik, és egyebek mellett az alábbiakat állapítja meg: „[...] a területek nyertesei egy zirci család, valamint az egyik gazdasági társaságuk a több közül. A család a pályázatok kiírása idején még egy – a cégnyilvántartás szerint milliárdos árbevételű – Kft-vel (Eurovest Kft., a szerző) rendelkezett, amellyel szemben adótartozás miatt a NAV 2012. elején felszámolási eljárást indított. Szinte azonos pályázatot adtak be mindhárom név alatt, pénzügyi tervük rövid, tényeket nem tartalmaz, valamint a vállalásaik is azonosak, pl. a feldolgozó kapacitás kialakításánál ugyanazt a gépet írták be. Nagy hagyományokkal rendelkező őstermelőknek írják magukat, ezzel szemben, ha őstermelői igazolványuk volt is, betétlapjuk évek óta nem, azt csak a pályázat kiírása után váltottak. Az általunk kifogásolt szubjektív pontozással mégis őket hozta ki az értékelő bizottság nyertesként.” **Kiss József** mellett fia, **Kiss Norbert József** és cége a **Mondur Bt.** is pályázott. Valamennyi beadott pályázatuk nyert! Nagyesztergáron az 526 ha bérbe adott terület több mint 60%-át elvitték a helyi gazdák elől. **6 nyertes pályázattal** összesen **322 ha** – 3.988 aranykorona értékű – **területhez** jutottak. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 16%-szorosa**, a **Veszprém megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 8%-a**, az összes aranykorona érték közel 9 %-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos

nagyságuk - 41 és 76,5 ha között változva – **53,7 ha**, átlagos aranykorona értékük **12,3 AK/ha**. Ezen kívül – helyi információk szerint – a **Reguli Antal Szakképző Iskola 60 ha** területű tangazdaságának művelési és használati jogát is megszerezték, miután az iskola az azt korábban művelő Flóra Kft.-vel nemrég szerződést bontott, és ugyancsak a Kiss érdekeltséggel kötött a területhasználatra megállapodást. Mindezekon felül Kiss József fia és cége **pályázatás nélküli megbízási szerződéssel** további jelentős állami földterületeket használ. **Fia** ily módon **6 db** állami földrészletet bérel **Pénzesgyőrből**, cége, a **Mondur Bt.** pedig ugyancsak **pályázatás nélküli megbízási szerződéssel** további **17! db** állami földrészletet bérel. Az így, pályázatás nélkül megszerzett birtoktestek közül **Borzaváron** 1 db, **Dudaron** 2 db, **Olaszfaluban** 2 db, **Porván** 2 db, **Zircen** pedig 10! db található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

- **Kiss József:** Zircen élő vállalkozó, gépkereskedő (**Nagyesztergár:** HU21-31058, 56 ha szántó, összesen 935 aranykorona értékben);
- **Kiss Norbert József:** Kiss József ugyancsak Zircen élő fia (**Nagyesztergár:** HU21-31061, HU21-31065, HU21-31066, 77 + 45 + 41 ha szántó + legelő, összesen 1.741 aranykorona értékben);
- **Mondur Bt.:** Kiss József – vélhetően éppen földbérlet-pályázati céllal létrehozott, Zircen bejegyzett - cége (**Nagyesztergár:** HU21-31057, HU21-31062, 48 + 56 ha szántó + legelő, összesen 1.330 aranykorona értékben).
- **Kiss Tivadar:** noszlopi pályázó Devecserben, Magyarpolányban és Városlődön, **4 nyertes pályázattal**, összesen **283 ha 2.457 AK** értékű szántó, rét, legelő és kivett út művelési ágba tartozó földterület – köztük a megyében eddig bérbe adott legnagyobb, 158,1! ha-os devecseri blokk - 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 14!-szere**se, a megyében eddig bérbe adott **összes terület 7,3%-a**, az összes aranykorona érték több, mint 5%-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 28 és 158! ha között változva - **70,8! ha**, átlagos aranykorona értékük **8,7 AK/ha**. (**Devecser:** HU21-31168, 158 ha szántó + rét + legelő + kivett út, **Magyarpolány:** HU21-31157, 55 ha szántó + rét, **Városlőd:** HU21-31006, HU21-31009, 41 + 28 ha legelő + kivett út).
- **GALLUS Baromfitenyésztő Kft.:** a Devecser székhelyű, főprofilját tekintve baromfitenyésztéssel foglalkozó cég az 1961-ben - több környékbeli állami gazdaság összevonásával – létrejött Devecseri Állami Gazdaság 1991-es privatizációjával, szétbomlásával keletkezett négy cég (AGRO-BOS Kft., Bakony-Juh Kft., DÁG-TRANS Kft. és a GALLUS Kft.) egyike. Bakonypölöskén, Devecserben, Gannán és Kamondon, **6 nyertes pályázattal**, összesen **242 ha 2.871 AK** értékű szántó, rét, legelő és kivett művelési ágba tartozó földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 12!-szere**se, a megyében eddig bérbe adott **összes terület és aranykorona érték több mint 6%-a**. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 22 és 72 ha között változva - **40,3 ha**, átlagos aranykorona értékük **11,9 AK/ha**. (**Bakonypölöske:** HU21-31135, HU21-31136, HU21-31148, 46 + 33 + 22 ha szántó, **Devecser:** HU21-31166, 27 ha szántó + rét + szérűskert, **Ganna:** HU21-31018, 72 ha szántó + rét + kivett út, **Kamond:** HU21-31140, 42 ha szántó + legelő + kivett út + árok). Mindezekon felül a Kft. **pályázatás nélküli megbízási szerződéssel** további **24! db** állami földrészletet bérel. Ezek közül 23 birtoktest **Bakonypölöskén**, 1 pedig **Dákán** található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- **Kisesék:** a devecseri lakhelyű család tagjai - feje, a somlővásárhelyi családi nagygazdaság tulajdonosa, Kises János, felesége Kisesné Vincze Éva és lányuk, a szomszédos településről, Somlójenőről pályázó Kises Szilvia - Devecserben, Kislődön, Kolontáron és Magyarpolányban **5 nyertes pályázattal** összesen **214 ha 2.050 AK** értékű szántó, rét, legelő és kivett művelési ágba tartozó földterület 20 éves bérleti jogát szerezték meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 10!-szere**se, a megyében eddig bérbe adott **összes terület közel 6%-a**, az összes aranykorona érték 5%-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 27 és 78 ha között változva - **42,8 ha**, átlagos aranykorona értékük **9,6 AK/ha**.

- **Kises János:** a devecseri lakhelyű család feje, a somlóvásárhelyi családi nagygazdaság tulajdonosa. (**Kislőd:** HU21-31024, 27 ha szántó, **Magyarpolány:** HU21-31027, HU21-31028, 39 + 42 ha rét + legelő).
- **Kisesné Vincze Éva:** Kises János Somlóvásárhelyről pályázó felesége (**Devecser:** HU21-31169, 78 ha szántó + legelő + kivett út + árok).
- **Kises Szilvia:** a szomszédos településről, Somlójenőről pályázó agrármérnök lányuk (**Kolontár:** HU21-31183, 27 ha szántó + rét + legelő + kivett út + árok).
- **Magvas Antal:** Kislődön élő gazdálkodó. Kislődön **2 nyertes pályázattal** összesen **207 ha** 2.003 aranykorona értékű terület – köztük a megyében eddig bérbe adott második legnagyobb, 108,8! ha-os kislődi blokk - 20 éves bérleti jogához jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 10!-szere**a, a **Veszprém megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 5%-a**, az összes aranykorona érték több mint 4%-a. A megszerzett földek nagy, összefüggő – 98,5 és 108,8 ha-os egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk **104 ha**, átlagos aranykorona értékük **9,7 AK/ha**. (**Kislőd:** HU21-31071, HU21-31073, 99 + 109 ha szántó + legelő + kivett út). Ezen túl **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **2 db** állami földrészletet bérel ugyancsak **Kislődön**. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- **Flóra-Nagyesztergár Mg. Kft.:** a céget a Veszprémi Állami Gazdaság privatizálásakor alapította 14 helybeli család, és ez vette meg az ÁG egykori Nagyesztergári Kerületének központját és tehenészetét, és a körülötte lévő földeket is eddig ez a 250-es tehenészetet működtető és a helyiekkel együttműködő, a helyi gazdákkal jó viszonyt ápoló Kft. **bérelte** az államtól. Ezekre a földekre a többi helyi gazdálkodó nem is pályázott. Az eddig használt földek nagy részét azonban elvesztették, és azokat nagyobb részt a **Kiss érdekeltségek**, másrészt **Spirk Milán**, a Flóra Kft. egykori mg. gépszerelője valamint **Karkus András Károly** – helyi információk szerint Spirk egyik hozzájuk bejelentett, ám vélelmezett Főton lakó Strohmán-já - nyerte. A marhatelep mellől elvitt legelőn Spirk mangalicát akar tartani, ám helyi információk szerint azt ma Quad-motorosok használják. A Flóra Kft. eddig a **Reguli Antal Szakképző Iskolával** is szerződéses kapcsolatban állt, ugyanis ez a cég művelte az iskola mezőgazdasági gépész képzést szolgáló tangazdaságának 60 hektáros területét is. A Kft. államtól bérelt területei nagy részének elvesztése után – néhány nappal ezelőtti, helyi információk szerint – most e tangazdasági területek művelési és használati jogát is elvesztette, a velük kötött művelési szerződést az iskola is felmondta, és szintén a **Kiss érdekeltséggel kötött** e feladat elvégzésére **megállapodást**. Így az eddig bérelt és művelt mintegy 500 hektáros területe jelentős részének elvesztésével az állattartás, a 250 tehén és szaporulata súlyos veszélybe került. A nagy nyilvánosságot kapott esettel az **NFA Ellenőrző Bizottságának** 2012. október végén készül, a földbérleti pályázatok visszasságait vizsgáló **jelentése** is foglalkozik. Megállapításai fentebb, a Kiss érdekeltség bemutatásánál olvashatók. A Kft. Bakonyjánán és Nagyesztergáron a korábbi 500 ha-os bérleményhez képest **3 nyertes pályázattal** mindössze **138 ha** – 2.217 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a a **Veszprém megyében** eddig bérbe adott **összes terület mintegy 4%-a**, az összes aranykorona érték közel 5%-a. A megszerzett földek átlagos nagysága – 34 és 56 ha között változva - **45,7 ha**, átlagos aranykorona értékük **16,1 AK/ha**. (**Bakonyjánán:** HU21-31067, 47 ha szántó, **Nagyesztergár:** HU21-31060, HU21-31069, 56 + 34 ha szántó + rét).
- **Bakony-Juh Kft.:** a Bakonypölöske székhelyű, főprofilját tekintve juhtenyésztéssel foglalkozó cég az 1961-ben - több környékbeli állami gazdaság összevonásával – létrejött Devecseri Állami Gazdaság 1991-es privatizációjakor, szétbomlásakor keletkezett négy cég (AGRO-BOS Kft., Bakony-Juh Kft., DÁG-TRANS Kft. és a GALLUS Kft.) egyike. Bakonypölöskén és Magyarpolányban, **3 nyertes pályázattal**, összesen **137 ha 1.250 AK** értékű szántó, legelő és kivett út művelési ágba tartozó földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak közel 7-szerese**, a megyében eddig bérbe adott **összes terület és aranykorona érték mintegy 3%-a**. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 43 és 50 ha között változva - **45,5 ha**, átlagos aranykorona értékük **9,2 AK/ha**. (**Bakonypölöske:** HU21-31131, HU21-31132, 50 + 43 ha szántó + legelő, **Magyarpolány:** HU21-31158, 43 ha szántó + legelő + kivett út). A cég ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **25! db** állami földrészletet bérel. Közülük 15 birtoktest **Bakonypölöskén**, 10 pedig **Magyarpolányban** található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A

településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

- **Nagy Ottó:** Gannán élő pályázó Bakonypölösken és Gannán, **2 nyertes pályázattal**, összesen **136 ha 1.015 AK** értékű szántó, legelő és kivett út, árok művelési ágba tartozó földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak közel 7-szerese**, a megyében eddig bérbe adott **összes terület és aranykorona érték mintegy 3%-a**. A megszerzett földek nagy, összefüggő egységeket alkotnak, átlagos nagyságuk – 63 és 73 ha között változva - **68,1 ha**, átlagos aranykorona értékük **7,5 AK/ha**. (**Bakonypölöske:** HU21-31134, 73 ha szántó + legelő + kivett út, **Ganna:** HU21-31019, 63 ha szántó + legelő + kivett út, árok)
- **Bakony-Tető Kft.:** a Városlőd székhelyű cég a megyében eddig bérbe adott 3. legnagyobb, 100 ha feletti, kislődi földrészlet 20 éves bérleti jogát szerezte meg. A **101,4 ha-os**, összesen **1.242 AK** (12,3 AK/ha) értékű terület szántó művelési ágú. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 5-szöröse**, a megyében eddig bérbe adott **összes terület és aranykorona érték közel 3%-a**. (**Kislőd:** HU21-31176, 101 ha szántó)
- **JÁRÓNA Kft.:** Bakonyjákó székhelyű, juhtartással foglalkozó, régi helybeli cég, amely Bakonyjákón és Nagytevelen **6 nyertes pályázattal** összesen **101 ha** – 871 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 5-szöröse**, a **Veszprém megyében** eddig bérbe adott **összes terület közel 3%-a**, az összes aranykorona érték mintegy 2%-a. A megszerzett földek átlagos nagysága – 6 és 33 ha között változva – **16,8 ha**, átlagos aranykorona értéke **8,6 AK/ha**. (**Bakonyjákó:** HU21-31054, HU21-31087, HU21-31088, HU21-31117, 33 + 8 + 17 + 6 ha szántó + rét + legelő + kivett út, **Nagytevel:** HU21-31004, HU21-31005, 17 + 20 ha legelő + kivett út). A cég ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további 34! db** állami földrészletet bérel. Közülük **33! db Bakonyjákón**, **1 db pedig Nagytevelen** található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

➤ Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok

Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **18.3. táblázat** és a **18.4. ábra**.

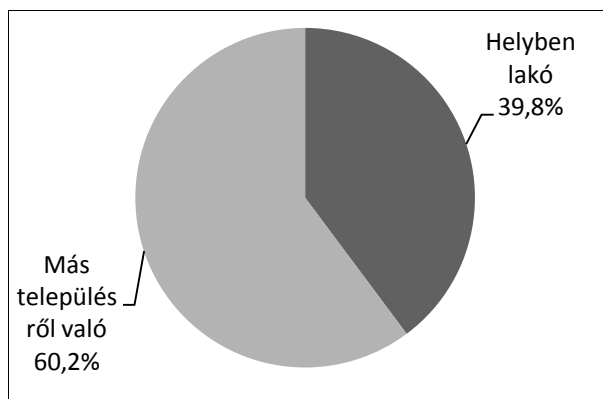
18.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert bérleti egységek száma és területe

Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Ajka	1	-	25	-
2. Bakonyjákó	8	6	199	118
3. Bakonyháza	1	-	47	-
4. Bakonypölöske	11	4	444	175
5. Balatonfőkajár	1	-	11	-
6. Balatonvilágos	2	-	43	-
7. Barnag	1	-	7	-
8. Béb	1	-	17	-
9. Csabrendek	1	1	29	29
10. Csögle	1	-	13	-
11. Dáka	1	-	14	-
12. Devecser	9	6	546	285
13. Döbrönte	1	1	23	23
14. Farkasgyepű	4	2	92	31
15. Ganna	2	1	135	63
16. Hajmáskér	1	-	6	-
17. Herend	1	1	18	18

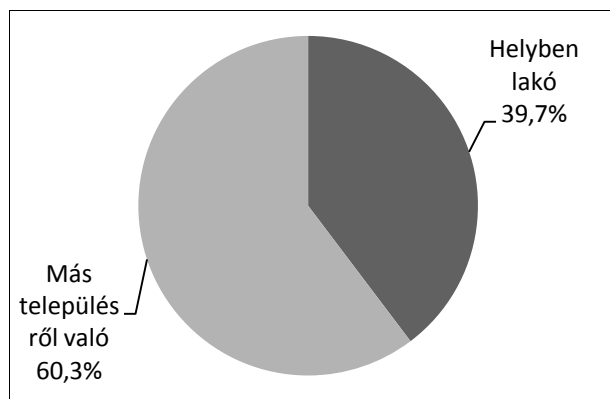
18. Kamond	6	2	175	52
19. Kislőd	10	5	571	370
20. Kisszőlős	1	-	17	-
21. Kolontár	7	1	268	36
22. Lókút	1	-	37	-
23. Lovászpata	1	1	23	23
24. Magyarpolány	6	-	218	-
25. Nagycsád	1	-	10	-
26. Nagyesztergár	12	6	533	211
27. Nagytevel	3	-	66	-
28. Nemesvamos	1	-	13	-
29. Noszlop	1	-	14	-
30. Olaszfalu	2	1	35	15
31. Ósi	1	-	7	-
32. Pápa	1	1	26	26
33. Pápasalamon	1	-	14	-
34. Pápateszér	1	1	6	6
35. Pétfürdő	1	-	22	-
36. Porva	1	1	17	17
37. Tapolca	1	1	8	8
38. Tótvázsony	1	-	11	-
39. Városlőd	4	2	94	25
40. Zalameggyes	1	-	18	-
41. Zirc	1	1	6	6
A 41 település összesen	113	45	3.875	1.537

18.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és földterületből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **41 település közül 21** esetében részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- A 113 elnyerhető egységből **45 (39,8 %)**, a teljes 3.875 ha meghirdetett földterületből pedig **1.537 ha (39,7 %)** került **helyi lakosokhoz (18.4. ábra)**.
- A 18 db, **50 hektárnál nagyobb** területű parcella közül a **helyben lakó** gazdálkodók, ill. **másutt lakók** egyaránt **9-9-et** nyertek.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek kevesebb, mint felét tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a nagyobb részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

Ez az arány is **optimista becslés**, hiszen a korábbi elemzések is sok-sok példával szolgáltak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímetek szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati folyamatban – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ **A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”**

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**.

Vannak kifejezetten **gyenge érdekérvényesítő képességű**, vesztes **települések**, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg.

A 18.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

18.4. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Magyarpolány	6	218
2. Nagytevel	3	66
3. Bakonyháza	1	47
4. Balatonvilágos	2	43
5. Lókút	1	37
6. Ajka	1	25
7. Pétfürdő	1	22
8. Zalameggyes	1	18
9. Béb	1	17
10. Kisszőlős	1	17
11. Dáka	1	14
12. Noszlop	1	14
13. Pápasalamon	1	14
14. Csögle	1	13
15. Nemesvámos	1	13
16. Balatonfőkajár	1	11
17. Tótvázsony	1	11
18. Nagycsád	1	10
19. Barnag	1	7
20. Ősi	1	7
21. Hajmáskér	1	6
A 21 vesztes település összesen	29	630

A **21** ilyen településen található **630 ha** állami földterületet **29** nyertes pályázattal más települések pályázói szerezték meg

Vannak viszont **erős érdekérvényesítő képességű**, nyertes **települések**, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 18.5. táblázat és a 18.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. Ezek információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

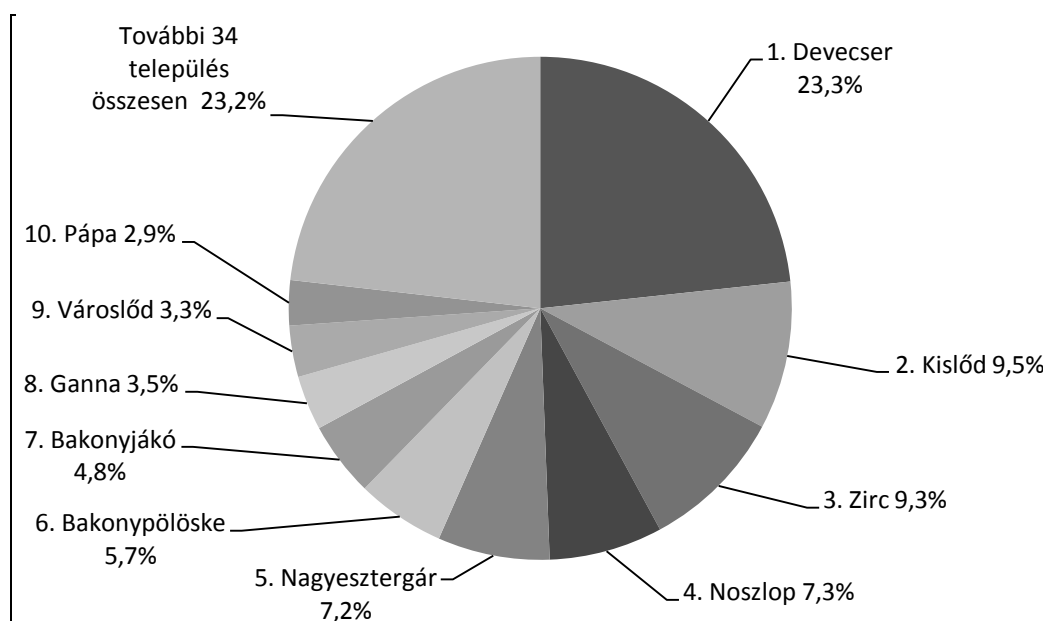
- A területek több mint **75%-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett **44 település közül** mindössze **10 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén nyertes pályázói (**AGRO-BOS Kft.** 553 ha, **GALLUS Baromfitenyésztő Kft.** 242 ha és **Kises János** 108 ha) révén kimagasló eredménnyel **Devecser** áll, amelynek pályázói 22 nyertes pályázattal **904 ha** bérleti jogát szerezték meg.
- Második helyre **Kislőd** került, amelynek pályázói 5 nyertes pályázattal **370 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ezt a települést szorosan követi **Zirc**, amelynek pályázói 7 nyertes pályázattal **359 ha** bérleti jogát szerezték meg. E három település pályázói szerezték meg a megyében eddig bérbe adott területek több mint **42!%-át**.

- A 100 ha-t meghaladó területhez jutott, élen álló 10 település - sorrendben **Devecser, Kislőd, Zirc, Noszlop, Nagyesztergár, Bakonypölöske, Bakonyjákó, Ganna, Városlőd** és **Pápa** - messze kimagaslik, a 113-ból nyertes **72 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **2.973 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott 3.875 ha területeknek közel **77%-a!**

18.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Devecser	22	904	23,3	23,3
2. Kislőd	5	370	9,5	32,8
3. Zirc	8	359	9,3	42,1
4. Noszlop	4	283	7,3	49,4
5. Nagyesztergár	8	278	7,2	56,6
6. Bakonypölöske	5	219	5,7	62,3
7. Bakonyjákó	9	187	4,8	67,1
8. Ganna	2	136	3,5	70,6
9. Városlőd	3	126	3,3	73,9
10. Pápa	3	111	2,9	76,8
11. Kup	5	97	2,5	79,3
12. Somlóvásárhely	1	78	2,0	81,3
13. Csehbánya	2	63	1,6	82,9
14. Kolontár	2	60	1,5	84,4
15. Kamond	2	52	1,3	85,7
16. Ajka	2	37	1,0	86,7
17. Mezőlak	1	35	0,9	87,6
18. Litér	1	34	0,9	88,5
19. Kerta	2	33	0,9	89,4
20. Farkasgyepű	2	31	0,8	90,2
21. Bakonybél	1	30	0,8	91,0
22. Kamond	1	30	0,8	91,8
23. Csabrendek	1	29	0,7	92,5
24. Nyárád	2	28	0,7	93,2
25-44. további 20 település összesen	20	265	6,8	100,0
A 44 település mindösszesen	113	3.875	100,0	-

18.5. ábra: A Veszprém megyei nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

➤ **Mellékletek**

2. melléklet: A Veszprém megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

*Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok
(2012. december 15-ei állapot)*

❖ **1.200 ha fölötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

❖ **300 - 1.200 ha közötti nyertes érdekeltség és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) AGRO-BOS Kft. (8460 Devecser, Székpusztá)							
HU21-31137	Veszprém	Kamond	31,5	572	18,2	szántó, legelő	2013.04.15.
HU21-31139	Veszprém	Kamond	33,2	470	14,1	szántó, kivett út, árok	2013.04.10.
HU21-31170	Veszprém	Devecser	92,8	595	6,4	szántó, legelő	2013.03.25.
HU21-31171	Veszprém	Devecser	24,2	160	6,6	szántó, legelő, szérűskert, kivett út	2013.03.25.
HU21-31172	Veszprém	Devecser	36,1	376	10,4	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
HU21-31173	Veszprém	Devecser	41,6	560	13,5	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
HU21-31174	Veszprém	Devecser	63,7	435	6,8	szántó, legelő	2013.03.25.
HU21-31182	Veszprém	Ajka	25,0	216	8,6	szántó	2013.04.10.
HU21-31187	Veszprém	Kolontár	40,4	445	11,0	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2013.03.25.
HU21-31188	Veszprém	Kolontár	37,1	461	12,4	szántó	2013.03.25.
HU21-31189	Veszprém	Kolontár	35,7	419	11,7	szántó, legelő	2013.03.25.
HU21-31190	Veszprém	Kolontár	39,2	515	13,1	szántó, legelő	2013.03.25.
HU21-31191	Veszprém	Kolontár	52,8	690	13,1	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
AGRO-BOS Kft.			553,3	5.914	10,7	szántó, rét, legelő, k. szérűskert, út, árok	2013.03.25.-2013.04.15.
2.) Kissék (8420 Zirc, Hóvirág u. 57.)							
• Kiss József							
HU21-31058	Veszprém	Nagyesztergár	55,7	935	16,8	szántó	2012.02.22.
• Kiss Norbert József							
HU21-31061	Veszprém	Nagyesztergár	76,5	786	10,3	szántó, legelő	2012.02.22.
HU21-31065	Veszprém	Nagyesztergár	45,0	627	13,9	szántó, legelő	2012.02.22.
HU21-31066	Veszprém	Nagyesztergár	41,0	328	8,0	legelő	2012.02.22.
• Mondur Bt.							
HU21-31057	Veszprém	Nagyesztergár	47,6	564	11,8	szántó	2012.02.14.
HU21-31062	Veszprém	Nagyesztergár	56,1	766	13,7	szántó, legelő	2012.02.22.
Kissék összesen			321,9	3.988	12,4	szántó, legelő	2012.02.14-2012.02.22.

❖ **100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Kiss Tivadar (8456 Noszlop, Zalka M. u. 20.)							
HU21-31006	Veszprém	Városlőd	40,9	176	4,3	legelő, kivett út	2012.02.22.
HU21-31009	Veszprém	Városlőd	28,3	52	1,8	legelő, kivett út	2012.02.22.
HU21-31157	Veszprém	Magyarpolány	55,4	615	11,1	szántó, rét	2013.03.25.
HU21-31168	Veszprém	Devecser	158,1	1.614	10,2	szántó, rét, legelő, kivett út	2013.03.25.
Kiss Tivadar összesen			282,7	2.457	8,7	szántó, rét, legelő, kivett út	2012.02.22.-2013.03.25.
4.) GALLUS Baromfitenyésztő Kft. (8460 Devecser, Levente telep 1.)							
HU21-31018	Veszprém	Ganna	71,7	619	8,6	szántó, rét, kivett út	2012.02.22.
HU21-31135	Veszprém	Bakonypölöske	33,2	343	10,3	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2013.06.11.
HU21-31136	Veszprém	Bakonypölöske	46,2	512	11,1	szántó, legelő, kivett út	2013.03.25.
HU21-31140	Veszprém	Kamond	42,1	785	18,6	szántó, kivett árok	2013.04.10.
HU21-31148	Veszprém	Bakonypölöske	21,8	197	9,0	szántó	2013.03.25.
HU21-31166	Veszprém	Devecser	26,9	415	15,4	szántó, rét, szérűskert	2013.03.25.
GALLUS Baromfiteny. Kft. összesen			241,9	2.871	11,9	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2012.02.22.-2013.06.11.
5.) Kisesék (8460 Devecser, Rákóczi u. 15., 8481 Somlóvásárhely, Szent Imre tér 6., 8478 Somlójenő, Várda pusztá 083/6 hrsz.)							
• Kises János (Devecser)							
HU21-31024	Veszprém	Kislőd	27,2	344	12,6	szántó	2012.02.22.
HU21-31027	Veszprém	Magyarpolány	39,2	166	4,2	rét, legelő	2012.02.22.
HU21-31028	Veszprém	Magyarpolány	42,1	441	10,5	rét, legelő	2012.02.22.
• Kisesné Vincze Éva (Somlóvásárhely)							
HU21-31169	Veszprém	Devecser	78,1	634	8,1	szántó, legelő, kivett út, árok	2013.03.25.
• Kises Szilvia (Somlójenő)							
HU21-31183	Veszprém	Kolontár	27,4	465	17,0	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2013.03.25.
Kisesék összesen			214,0	2.050	9,6	szántó, rét, legelő, kivett út, árok	2012.02.22.-2013.03.25.

6.) Magvas Antal (8446 Kislőd, Bocskay u. 13.)							
HU21-31071	Veszprém	Kislőd	98,5	737	7,5	szántó, legelő	2012. 04.05.
HU21-31072	Veszprém	Kislőd	108,8	1.266	11,6	szántó, legelő, kivett út	2012. 04.05.
Magvas Antal összesen			207,3	2.003	9,7	szántó, legelő, kivett út	2012. 04.05.
7.) Flóra – Nagyesztergár Mg. Kft. (8415 Nagyesztergár, Radnóti M. u. 45.)							
HU21-31067	Veszprém	Bakonynána	47,4	687	14,5	szántó	2012. 02.08.
HU21-31060	Veszprém	Nagyesztergár	55,7	935	16,8	szántó	2012. 03.19.
HU21-31069	Veszprém	Nagyesztergár	34,4	595	17,3	szántó, rét	2012. 06.11.
Flóra - Nagyesztergár Mg. Kft. össz.			137,5	2.217	16,1	szántó, rét	2012.02.08–2012.06.11.
8.) Bakony-Juh Kft. (8457 Bakonypölöske, Juhászati Telep)							
HU21-31131	Veszprém	Bakonypölöske	43,3	499	11,5	szántó, legelő	2013.04.15.
HU21-31132	Veszprém	Bakonypölöske	49,9	414	8,3	legelő	2013.04.15.
HU21-31158	Veszprém	Magyarpolány	43,2	337	7,8	szántó, legelő, út	2013.03.25.
Bakony-Juh Kft. összesen			136,4	1.250	9,2	szántó, legelő, út	2013.03.25.-2013.04.15.
9.) Nagy Ottó (8597 Ganna, Fő u. 40.)							
HU21-31019	Veszprém	Ganna	63,2	432	6,8	szántó, legelő, kivett út, árok	2012.02.22.
HU21-31134	Veszprém	Bakonypölöske	73,0	583	8,0	szántó, legelő, kivett út	2013.03.25.
Nagy Ottó összesen			136,2	1.015	7,5	szántó, legelő, kivett út, árok	2012.02.22.-2013.03.25.
10.) Bakony-Tető Kft. (8445 Városlőd, Újmajor hrsz. 024/10.)							
HU21-31176	Veszprém	Kislőd	101,4	1.242	12,3	szántó	2013.04.15.
Bakony-Tető Kft.			101,4	1.242	12,3	szántó	2013.04.15.
11.) JÁRÓNA Kft. (8581 Bakonyjákó, Járiföld hrsz. 120/2.)							
HU21-31054	Veszprém	Bakonyjákó	33,2	207	6,2	rét, legelő, szántó	2012. 02.14.
HU21-31087	Veszprém	Bakonyjákó	7,9	126	16,0	szántó, legelő	2012. 05.15.
HU21-31088	Veszprém	Bakonyjákó	16,9	175	10,3	szántó, legelő, kivett út	2012. 06.18.
HU21-31117	Veszprém	Bakonyjákó	5,9	122	20,6	szántó	2012. 05.15.
HU21-31004	Veszprém	Nagytevel	16,6	63	3,8	legelő, kivett út	2012. 02.08.
HU21-31005	Veszprém	Nagytevel	20,4	178	8,7	legelő	2012. 02.08.
JÁRÓNA Kft. összesen			100,9	871	8,6	szántó, rét, legelő, kivett út	2012.02.08.–2012.06.18.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
12.) Vargáék (8595 Kup, Fő u. 74.)							
• Varga Imre							
HU21-31046	Veszprém	Noszlop	13,7	130	9,5	szántó, rét, legelő	2012.02.22.
HU21-31084	Veszprém	Bakonyjákó	13,0	121	9,3	szántó, legelő	2012.05.15.
HU21-31133	Veszprém	Bakonypölöske	28,2	254	9,0	legelő, árok	2013.03.25.
HU21-31156	Veszprém	Magyarpolány	10,0	156	15,6	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
• Varga Norbert							
HU21-31147	Veszprém	Bakonypölöske	31,9	356	11,2	szántó, legelő	2013.04.15.
Vargáék összesen			96,8	1.017	10,5	szántó, rét, legelő, árok	2012.02.22.–2013.04.15.
13.) Spirk + Karkus (8415 Nagyesztergár, Radnóti M. u. 40.)							
• Spirk Milán							
HU21-31059	Veszprém	Nagyesztergár	35,0	428	12,2	szántó	2012.02.22.
HU21-31063	Veszprém	Nagyesztergár	41,0	328	8,0	legelő	2012.02.22.
• Karkus András Károly							
HU21-31090	Veszprém	Olaszfalu	20,1	195	9,7	legelő	2012. 05.15.
Spirk + Karkus összesen			96,1	951	9,9	szántó, legelő	2012.02.22.–2012.05.15.
14.) Első Magyar Borház – Szeremley Birtok Kft. (8446 Kislőd, Kossuth L. u. 22.)							
HU21-31025	Veszprém	Kislőd	69,0	1.234	17,9	szántó	2012.02.22.
HU21-31073	Veszprém	Kislőd	21,7	69	3,2	legelő	2012.04.05.
Szeremley Birtok Kft. összesen			90,7	1.303	14,4	szántó, legelő	2012.02.22.–2012.04.05.
15.) Nagy Eszter (8457 Bakonypölöske, Petőfi S. u. 80.)							
HU21-31130	Veszprém	Bakonypölöske	44,7	173	3,9	legelő	2013.04.10.
HU21-31149	Veszprém	Bakonypölöske	37,4	340	9,1	rét, legelő, kivett út	2013.03.25.
Nagy Eszter összesen			82,1	513	6,2	rét, legelő, kivett út	2013.03.25.-2013.04.10.
16.) Polt Olivér (8446 Kislőd, Kossuth L. u. 8.)							
HU21-31023	Veszprém	Kislőd	72,0	1.494	20,8	szántó	2012.02.22.
Polt Olivér összesen			72,0	1.494	20,8	szántó	2012.02.22.
17.) Majorné Novák Annamária (8598 Pápa, Tapolcafői u. 26.)							
HU21-31085	Veszprém	Bakonyjákó	67,8	912	13,5	szántó, kivett út	2012.06.18.
Majorné Novák Annamária összesen			67,8	912	13,5	szántó, kivett út	2012.06.18.
18.) Straub Dávid (8445 Csehbánya, Fő u. 40.)							
HU21-31177	Veszprém	Kislőd	37,4	188	5,0	szántó, legelő, kivett út	2013.03.25.
HU21-31178	Veszprém	Kislőd	25,9	184	7,1	rét, legelő, kivett út	2013.03.25.
Straub Dávid összesen			63,3	372	5,9	szántó, rét, legelő, kivett út	2013.03.25.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
19.) Szűcsék (8469 Kamond, Dózsa Gy. u. 21.)							
• Szűcs Gergő							
HU21-31138	Veszprém	Kamond	21,4	383	19,9	szántó, legelő, községi mintatér	2013.04.15.
• Szűcs Imre							
HU21-31141	Veszprém	Kamond	30,3	500	16,5	szántó	2013.04.10.
Szűcsék összesen			51,7	883	17,1	szántó, legelő, községi mintatér	2013.04.10.-2013.04.15.

❖ **20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók**

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
20.) Bolla László (8492 Kerta, Somló u. 27.)							
HU21-31031	Veszprém	Kamond	16,5	331	20,0	rét, kivett út, árok	2012.02.14.
HU21-31032	Veszprém	Kisszőlős	16,8	283	16,9	szántó	2012.02.14.
HU21-31043	Veszprém	Csögleg	13,0	187	14,4	szántó	2012.02.22.
Bolla László összesen			46,3	801	17,3	szántó, rét, kivett út, árok	2012.02.14.-2012.02.22.
21.) Hanich Zsolt (8415 Nagyesztergár, Ányos Pál u. 18.)							
HU21-31039	Veszprém	Nagyesztergár	37,8	602	15,9	szántó, legelő, kivett árok	2012.02.22.
HU21-31091	Veszprém	Nagyesztergár	6,5	136	20,9	szántó	2013.02.05.
Hanich Zsolt összesen			44,3	738	16,7	szántó, legelő, kivett árok	2012.02.22.-2013.02.05.
22.) Csizmadia Balázs és Horváth Ágnes (8500 Pápa, Gyirmóti u. 33.)							
• Csizmadia Balázs							
HU21-31038	Veszprém	Béb	17,0	339	20,0	szántó, legelő	2012.02.14.
• Horváth Ágnes							
HU21-31039	Veszprém	Pápa	26,1	422	16,1	szántó, rét, kivett árok	2012.02.02.
Csizmadia B. és Horváth Á. összesen			43,1	761	17,7	szántó, rét, legelő, kivett árok	2012.02.02.-2012.02.14.
23.) Vajda Eszter (8420 Zirc, Akli Major)							
HU21-31153	Veszprém	Lókút	37,1	245	6,6	szántó, legelő	2013.03.25.
Vajda Eszter összesen			37,1	245	6,6	szántó, legelő	2013.03.25.
24.) Klung István (8468 Kolontár, Csótapuszta 4.)							
HU21-31186	Veszprém	Kolontár	35,7	255	7,2	szántó, rét, legelő, kivett út	2013.03.25.
Klung István összesen			35,7	255	7,2	szántó, rét, legelő, kivett út	2013.03.25.
25.) Baki Róbert (8514 Mezőlak, Ady E. u. 53.)							
HU21-31013	Veszprém	Bakonypölöske	34,7	311	8,9	szántó, legelő	2012. 02.24.
Baki Róbert összesen			34,7	311	8,9	szántó, legelő	2012. 02.24.
26.) Szedlák Bernadett (8196 Litér, Árpád u. 7.)							
HU21-31092	Veszprém	Balatonvilágos	34,1	1.007	29,5	szántó	2012. 05.15.
Szedlák Bernadett összesen			34,1	1.007	29,5	szántó	2012. 05.15.
27.) Schlecht Gyula (8581 Bakonyjákó, Úttörő u. 14.)							
HU21-31082	Veszprém	Bakonyjákó	32,5	220	6,8	szántó, rét	2012. 06.18.
Schlecht Gyula összesen			32,5	220	6,8	szántó, rét	2012. 06.18.
28.) Takácsné Légrádi Edina (8581 Bakonyjákó, Úttörő u. 4.)							
HU21-31010	Veszprém	Farkasgyepű	31,4	342	10,9	szántó	2012. 02.14.
Takácsné Légrádi Edina összesen			31,4	342	10,9	szántó	2012. 02.14.
29.) Tánton László (8582 Farkasgyepű, Hunyadi J. u. 7.)							
HU21-31011	Veszprém	Farkasgyepű	15,2	197	13,0	szántó, legelő	2012. 02.14.
HU21-31022	Veszprém	Farkasgyepű	15,5	146	9,4	szántó, legelő, kivett út	2012. 02.14.
Tánton László összesen			30,7	343	11,2	szántó, legelő, kivett út	2012. 02.14.
30.) Szentgyörgyvölgyi Péter (8427 Bakonybél, Páskom u. 32.)							
HU21-31012	Veszprém	Farkasgyepű	30,2	421	13,9	szántó	2012. 02.01.
Szentgyörgyvölgyi Péter összesen			30,2	421	13,9	szántó	2012. 02.01.
31.) Kenyeres Károly (8474 Csabrendek, Rózsa u. 39.)							
HU21-31029	Veszprém	Csabrendek	28,6	619	21,6	szántó, rét, legelő	2012. 02.22.
Kenyeres Károly összesen			28,6	619	21,6	szántó, rét, legelő	2012. 02.22.
32.) Kunszt Szabolcs (8451 Takácsi, Acsádi u. 6.)							
HU21-31150	Veszprém	Nagytevel	28,4	646	22,7	szántó	2013.03.25.
Kunszt Szabolcs összesen			28,4	646	22,7	szántó	2013.03.25.
33.) Eszterhai Csaba (8448 Ajka-Bakonygyepes, Halom u. 14.)							
HU21-31159	Veszprém	Magyarpolány	27,9	122	4,4	legelő	2013.04.10.
Eszterhai Csaba összesen			27,9	122	4,4	legelő	2013.04.10.
34.) Fuchs Gábor (8468 Kolontár, Bezerédi u. 19.)							
HU21-31081	Veszprém	Devecser	24,0	486	20,3	rét	2012. 05.15.
Fuchs Gábor összesen			24,0	486	20,3	rét	2012. 05.15.
35.) Piller Péter (8597 Döbrönte, Fő u. 16.)							
HU21-31020	Veszprém	Döbrönte	23,2	290	12,5	szántó, legelő	2012. 02.14.
Piller Péter összesen			23,2	290	12,5	szántó, legelő	2012. 02.14.

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
36.) Tóth Szabolcs (8553 Lovászpata, Május 1. u. 10.)							
HU21-31035	Veszprém	Lovászpata	22,6	539	23,9	szántó	2012. 02.14.
Tóth Szabolcs összesen			22,6	539	23,9	szántó	2012. 02.14.
37.) Tánton Róbert (8581 Bakonyjákó, Úttörő u. 23.)							
HU21-31120	Veszprém	Bakonyjákó	22,2	260	11,7	szántó, legelő, kivett út, árok	2013.03.25.
Tánton Róbert összesen			22,2	260	11,7	szántó, legelő, kivett út, árok	2013.03.25.
38.) Németh Zsolt (8181 Berhida, Ősi út 34.)							
HU21-31044	Veszprém	Pétfürdő	21,9	226	10,3	rét	2012. 02.14.
Németh Zsolt összesen			21,9	226	10,3	rét	2012. 02.14.

❖ 10-20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
39.) Kiss Norbert Ivó (8130 Enying Munkácsi M. u. 16.)							
HU21-31080	Veszprém	Balatonfőkajár	10,7	310	29,0	szántó	2012. 05.15.
HU21-31093	Veszprém	Balatonvilágos	8,4	278	33,0	szántó	2012. 05.15.
Kiss Norbert Ivó összesen			19,1	588	30,8	szántó	2012. 05.15.
40.) Tudja Roland (8476 Zalaszegvár, Jókai u. 5.)							
HU21-31036	Veszprém	Zalamegyes	18,4	155	8,4	szántó, legelő, rét	2012. 02.14.
Tudja Roland összesen			18,4	155	8,4	szántó, legelő, rét	2012. 02.14.
41.) NYIRMA Kft + GRUBER 98 Bt. (PJT) (8440 Herend, Táncsics u. 43.)							
HU21-31040	Veszprém	Herend	17,6	253	14,4	szántó, rét	2012. 02.14.
NYIRMA Kft + GRUBER 98 Bt. össz.			17,6	253	14,4	szántó, rét	2012. 02.14.
42.) dr. Vigh Tamás (8429 Porva, Ménesjárás-pusztá)							
HU21-31160	Veszprém	Porva	17,2	178	10,3	szántó, legelő	2013.04.15.
dr. Vigh Tamás összesen			17,2	178	10,3	szántó, legelő	2013.04.15.
43.) Bodó Roland (8414 Olaszfalu, Major u. 10.)							
HU21-31162	Veszprém	Olaszfalu, Eplény	14,6	204	14,0	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
Bodó Roland összesen			14,6	204	14,0	szántó, rét, legelő	2013.03.25.
44.) Bolla Róbert (8512 Nyárad, Rákóczi u. 19.)							
HU21-31175	Veszprém	Pápasalamon	14,0	145	10,3	szántó	2013.03.25.
Bolla Róbert összesen			14,0	145	10,3	szántó	2013.03.25.
45.) Varga Balázs (8512 Nyárad, Kossuth u. 40.)							
HU21-31034	Veszprém	Dáka	13,5	342	25,3	szántó	2012. 02.14.
Varga Balázs összesen			13,5	342	25,3	szántó	2012. 02.14.
46.) Kozma Péter (8200 Veszprém, Veszprémvölgyi u. 64.)							
HU21-31049	Veszprém	Nemesvamos	13,3	207	15,6	szántó	2012. 02.14.
Kozma Péter összesen			13,3	207	15,6	szántó	2012. 02.14.
47.) Üregi Lőrinc (8445 Városlőd, Táncsics M. u. 8.)							
HU21-31041	Veszprém	Városlőd	13,2	213	16,1	szántó	2012. 02.14.
Üregi Lőrinc összesen			13,2	213	16,1	szántó	2012. 02.14.
48.) Schell Tamás (8445 Városlőd, Kolostor út 66.)							
HU21-31165	Veszprém	Városlőd	11,6	193	16,6	szántó	2013.03.25.
Schell Tamás összesen			11,6	193	16,6	szántó	2013.03.25.
49.) Győriványi Dániel (8294 Kaposcs, Dózsa Gy. u. 40.)							
HU21-31042	Veszprém	Tótvázsony	11,5	184	16,1	szántó	2012. 02.14.
Győriványi Dániel összesen			11,5	184	16,1	szántó	2012. 02.14.

2. melléklet: Veszprém megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 felett	Összesen
érdekeltség (db)	8	11	19	8	9	2	-	57
pályázó (db)	8	11	20	11	11	4	-	65
szerződés (földrészlet) (db)	8	12	24	18	32	19	-	113
terület (ha)	57	164	599	621	1.559	875	-	3.875
aranykorona érték (AK)	1.297	2.662	8.632	7.445	15.976	9.902	-	45.914

19. Zala megye

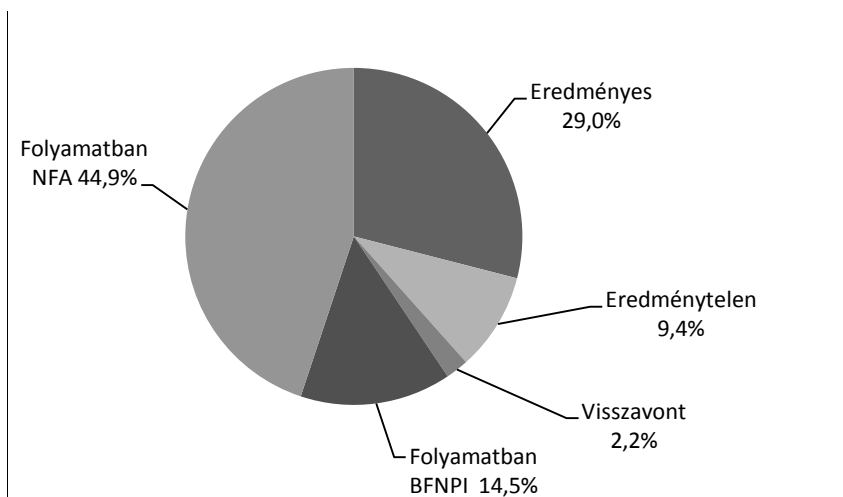
A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) és a Balaton Felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága (BFNPI) Zala megyében 2013. szeptember 1-ig összesen 138 földrészletre írt ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának statisztikai adatait a **19.1. táblázat** foglalja össze és a **19.1. ábra** szemlélteti.

19.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok Bács-Kiskun megyei sarokszámai

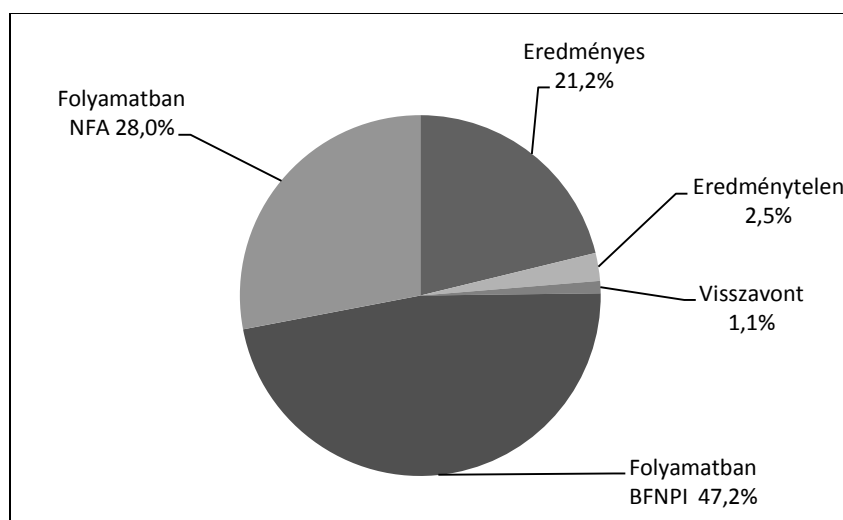
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Terület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	40	575	14,4	9.820	17,1
Eredménytelen	13	68	5,2	1.192	17,5
Visszavont	3	31	10,3	640	20,6
Folyamatban	82	2.043	24,9	36.322	17,8
– BFNPI	20	1.282	64,1	19.352	15,1
– NFA	62	761	12,3	16.970	22,3
Összesen	138	2.717	19,7	47.974	17,7

19.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 138 földrészletből (pályázati blokkból) álló mintegy 2.717 ha területből eddig 33 településen, összesen 56 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **575 hektár** – összesen 9.820 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **40 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 13 blokk (68 ha és 1.192 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 3 blokk (31 ha és 640 AK) pályázatát pedig visszavonta a kiíró. A 40 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 575 ha állami földterület a meghirdetett megyei területeknek csupán 21,2%-a.

Feltűnő, hogy a megpályáztatott terület fennmaradó több mint 75 %-án, 82 blokk (2.043 ha és 36.322 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**19.1. ábra**). Ezek közül 20-at a Balaton Felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága (BFNPI), 62-t pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Feltehetőleg a korábbi botrányok miatt lett feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **ősszel** következik. Különösen nagy, egybefüggő földrészletek kerülnek kalapács alá a **nemzeti park** által meghirdetett területeken. Az itt bérbe adásra váró 20 blokk átlagos mérete meghaladja a 64 hektárt, de van köztük – pl. *Sármelléken* – 400! hektárt is meghaladó, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekről a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 2,3 és 99,1! ha között változva – **14,4 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezhetheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** van szükség.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

Az NFA és az NPI maga **összesítéseket egyáltalán nem készít**, ill. nem közli ezek eredményeit, **sőt megnehezíti az átfogó képalakítást**. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozza ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el**. Ennek legfontosabb eredményeit a **19.2/a. és 19.2/b. táblázatban** foglaltam össze, illetve a **19.2. és 19.3. ábrán** szemléltetem.

19.2/a. táblázat: Zala megye állami földbérleti pályázatainak nyertesei

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
1. Sala -Tó Kft.: Felsőrajk ²⁴⁶	Alsórajk, E.horváti, Felsőrajk, Gelse, Kerecseny, Kilimán, Zalasabab	10	25,0	2.909	29,6	145	25,2
2. Biogáz Kft.: Zalaszentmihály ²⁴⁷	Pölöske, Zalaszentmihály	4	10,0	2.003	20,4	128	22,3
➤ 100-300 ha közötti (1-2.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		14	35,0	4.912	50,0	273	47,5
3. Cseke István: Hahót ²⁴⁸	Hahót	3	7,5	1.643	16,7	72	12,5
4. Bangóné Pálffy Katalin: Bak	Söjtör	2	5,0	889	9,1	61	10,6
➤ 50-100 ha közötti (3-4.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		5	12,5	2.532	25,8	133	23,1
5. Ács Norbert: Nagykanizsa ²⁴⁹	Nagykanizsa	1	2,5	441	4,5	38	6,7

²⁴⁶ A Sala – Tó Kft. ezen felül, pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **2 db** állami földrészletet bérel. Ezek közül **3** birtoktest *Felsőrajkon*, **1** *Kerecsenyben*, **1** *Pacsán*, **2** pedig *Zalaapátiban* található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁴⁷ A Biogáz Zalaszentmihály Kft. ezen felül, pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **14! db** állami földrészletet bérel. Ezek közül **8** birtoktest *Nemesrádón*, **5** *Pölöskén*, **1** pedig *Zalaigricén* található. Összterületük és egyéb jellemzőik nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁴⁸ Cseke István ezen felül, pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **2 db** állami földrészletet bérel ugyancsak *Hahóton*. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁴⁹ Ács Norbert ezen felül, pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további **2 db** állami földrészletet bérel ugyancsak *Nagykanizsán*. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Települések	Elnyert					
		szerződés		aranykorona		terület	
		db	%	AK	%	ha	%
6. Ferkóczy Gábor: Bucsuszentlászló ²⁵⁰	Hahót	1	2,5	486	4,9	29	5,0
➤ 20-50 ha közötti (5-6.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		2	5,0	927	9,4	67	11,7
➤ 10-20 ha közötti (7-8.) 2 nyertes érdekeltség 2 pályázója összesen		3	7,5	321	3,3	33	5,7
➤ 10 ha alatti (22-48.) 15 érdekeltség 15 pályázója összesen		16	40,0	1.128	11,5	69	12,0
A 23 nyertes érdekeltség 23 pályázója mindösszesen		40	100,0	9.820	100,0	575	100,0

19.2/b. táblázat: Sarokszámok, arányok és aránytalanságok Zala megye állami földbérleti pályázataiban

A.) 100 ha feletti legnagyobb nyertesek

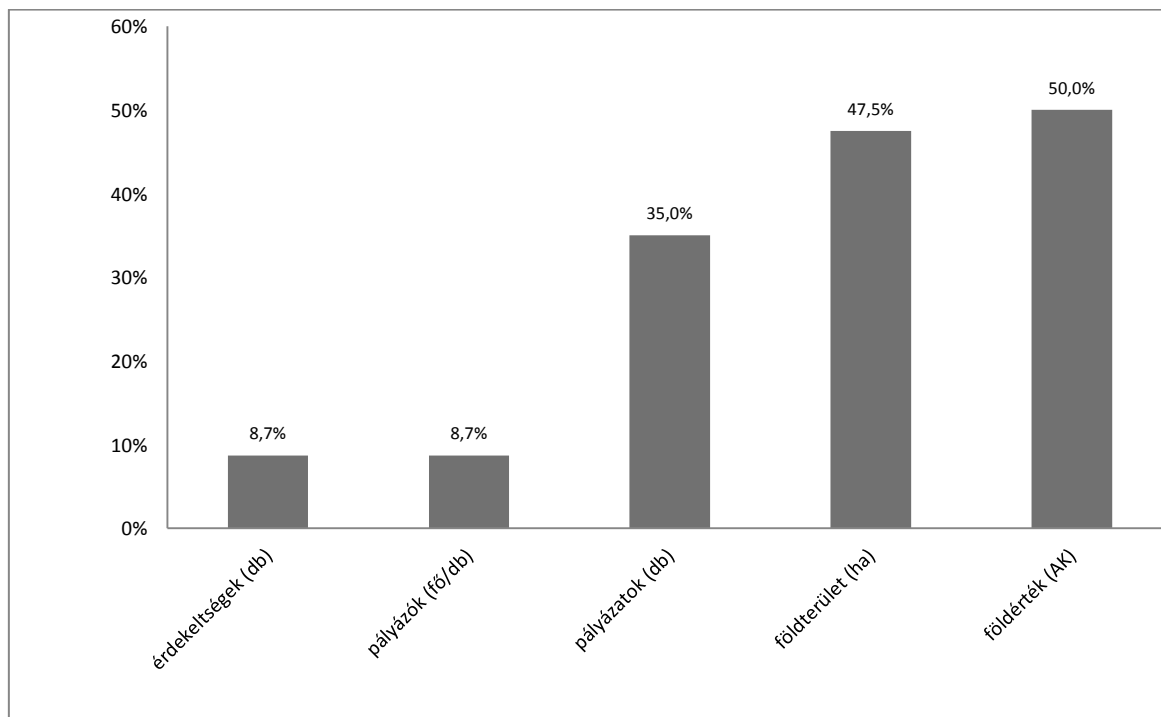
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	23	2	8,7
Pályázó személy/cég (fő/db)	23	2	8,7
Pályázat (db)	40	14	35,0
Földterület (ha)	575	273	47,5
Földérték (összes Aranykorona)	9.820	4.912	50,0

B.) 20 ha alatti „ átlagjavító ” nyertesek

Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekeltség (db)	23	17	73,9
Pályázó személy/cég (fő/db)	23	17	73,9
Pályázat (db)	40	19	47,5
Földterület (ha)	575	102	17,7
Földérték (összes Aranykorona)	9.820	1.449	14,8

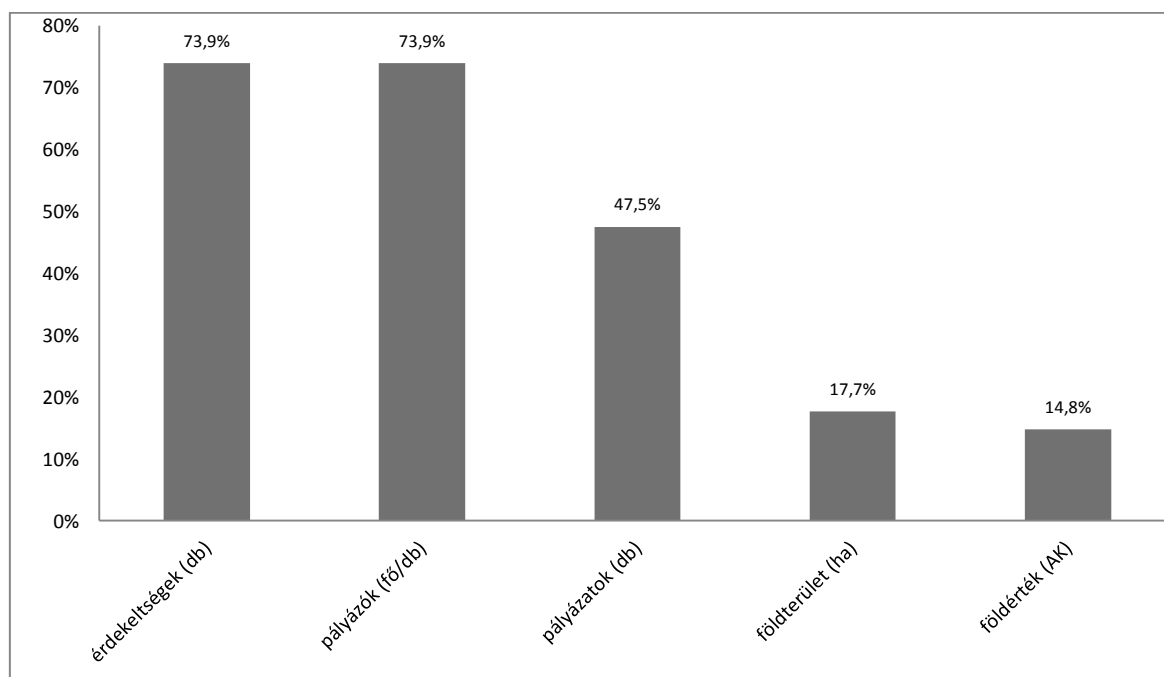
19.2. ábra: Arányok és aránytalanságok Zala megye összesített állami földbérleti pályázataiban

a.) A 100 ha fölötti 2 nyertes érdekeltség aránya (%)

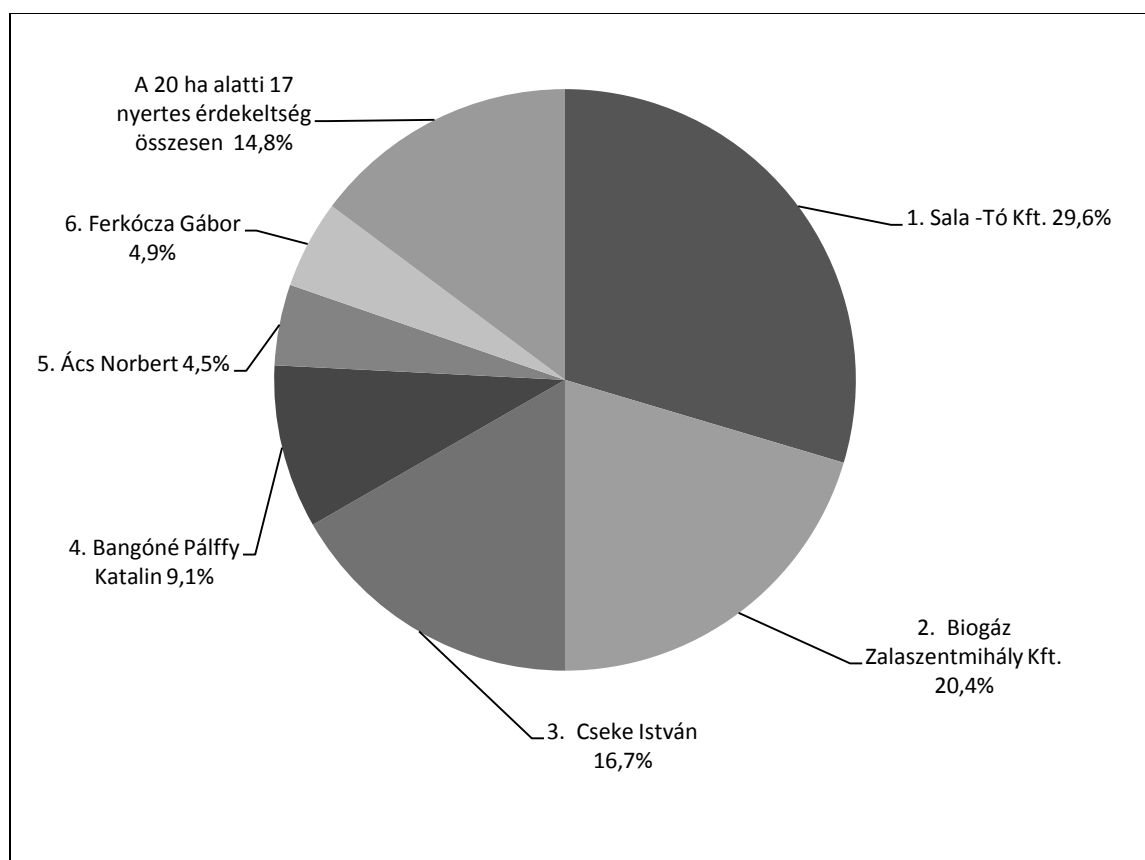
²⁵⁰ A Ferkóczy család másik két tagja, **Ferkóczy János** és **Ferkóczyné Szalai Zsuzsanna** ezen felül, pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **4 db** állami földrészletet bérel. Ezek közül **1** birtoktest **Nemesketésen**, **2** **Kacorkakon**, **1** pedig **Pölöskén** található. Összterületük és egyéb jellemzőik nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

b.) A 20 ha alatti 17 nyertes érdekeltség aránya (%)

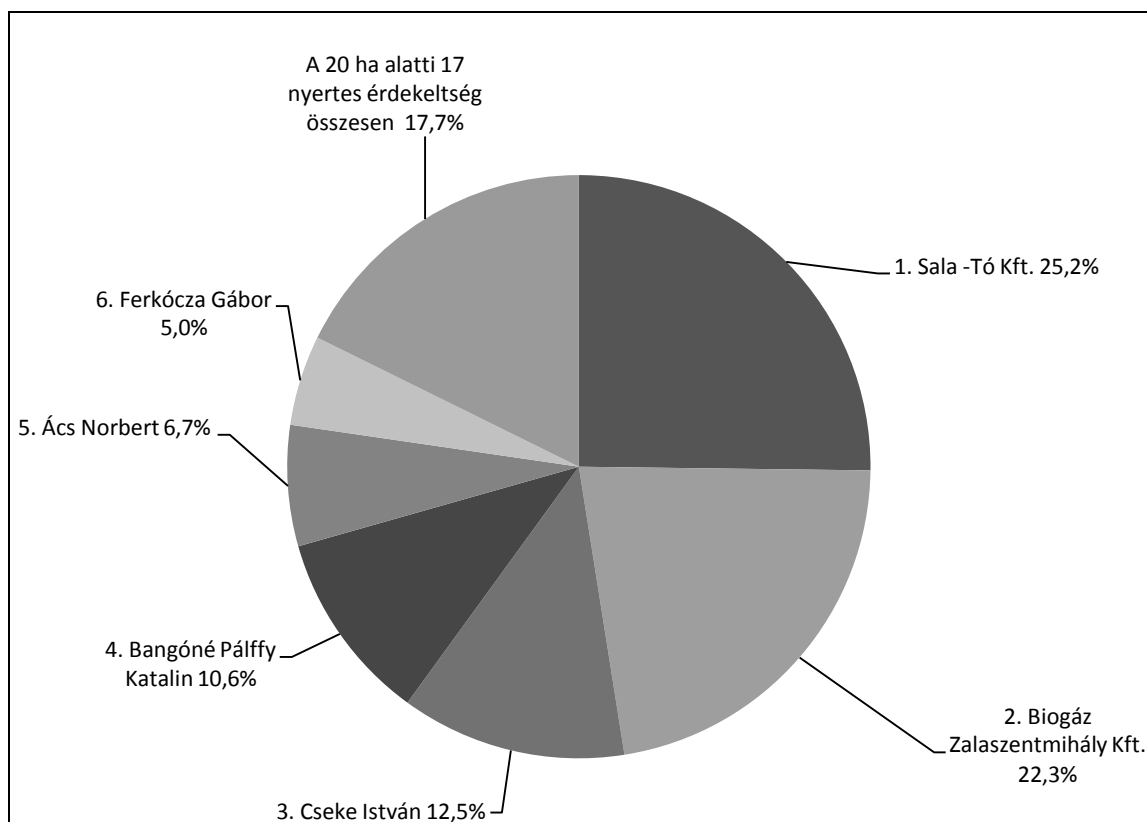

19.3. ábra: Az aranykorona/föld/-érték és a területek megoszlása (%) a nyertesek között

a) föld/aranykorona érték (AK)

b) terület (ha)

A táblázatok és ábrák információi alapján az alábbi **néhány fontosabb összegző megállapítás** tehető.

- A beadott pályázatok becsült – az NFA által nem közölt – száma meghaladhatta a 200-at, közülük azonban csupán 23 érdekeltségűség illetve pályázó volt nyertes, akikkel 40 szerződést kötött az NFA. Miután egy pályázó, ill. érdekeltség akárhány pályázatot is nyerhet, így a pályázatok száma nem azonos a területeket megművelő családok vagy cégek számával, az egy pályázatra jutó terület pedig nem azonos az egy család, érdekeltség vagy cég által megszerzett területtel! Hangsúlyoznunk kell tehát, hogy - **a VM** ezzel kapcsolatos sorozatos csúsztatásaival szemben - **nem 40 külön gazdálkodó család, hanem 23 érdekeltség műveli** ezután az 575 ha területet!
- A bérbe adott területek közel felét, 273 ha-t mindössze **2 nagy** – 100 ha fölötti területhez jutott-**érdekeltség 14** nyertes pályázattal szerezte meg. Az érdekeltségek legerősebb, **felső 8,7%-a** tehát **a földterület 47,5%-át, az összes aranykorona értéknek pedig 50%-át kapta**. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb 2 nyertes érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **21! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.
- Az átlagos területnagyság e **legfelső „elit”** kategóriában, **egy nyertes pályázatra** vetítve **19,5 ha**. Az elnyert területek átlagos aranykorona értéke 18 AK/ha volt.
- A **legnagyobb terület**, 145! hektár, (az összterület több mint 25!%-a) bérleti jogát a **Sala-Tó Kft.** Felsőrajkról szerezte meg. Ezt követi a **Biogáz Zalaszentmihály Kft.** 128 hektárral (22,3%), majd **Cseke István** Hahótról 72 ha-ral (7%) valamint **Bangóné Pálffy Katalin** 61 hektárral (10,6%). Ez a 4 érdekeltség nyerte tehát a megyében eddig bérbe adott területek több mint 70! %-át.
- A skála másik végét a **20 ha alatti** terület bérleti jogához jutott **17 érdekeltség**, a megyei **nyertes érdekeltségek 74!%-a** jelenti. A szereplőknek ez a köre valóban az „**átlagjavító propaganda-alanyok**” szerepkörébe került, hiszen a szereplők közel 3/4-ét adva a nyertes pályázatok 47,5%-ával a **bérbe adott**

területeknek kevesebb, mint **18%-át**, mindössze 102 ha-t, az összes aranykorona értéknek pedig alig 15%-át volt **képes megszerezni**.

- Az e legkisebb 17 érdekeltség körében **egy pályázattal elnyert átlagterület 5,4! hektár**, ami a 2 legnagyobb megyei nyertes átlagának (19,5 ha) kevesebb, mint 28%-a.

➤ **A legnagyobb nyertes érdekeltségek**

Ezen elemzés keretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes nyertes pályázót részletesen megvizsgáljunk. Bizonyára erre is sort kell majd keríteni, minden esetre az NFA honlapján közzétett, blokkonkénti részletes adatokat a közzététel dátumával együtt, pályázónkénti és érdekeltségenkénti bontásban jelen elemzés **melléklete** tartalmazza. Ott **a 10 ha feletti valamennyi nyertes** érdekeltség adatai megtalálhatók.

A legnagyobb - 100 ha-nál nagyobb területet elnyert - **2 érdekeltség** (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival: „*az olimpiai érmesek*”) 14 nyertes pályázattal 273 ha állami földterület 20 éves bérleti jogához jutott, és ezzel az eddig Zala megyében bérbe adott területek közel felét megszerezte. Ráadásul e – pályázatokon legsikeresebb, legerősebb „érdekérvényesítő képességű” – legnagyobb 2 nyertes érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **21! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni. Ezen 2 érdekeltség és pályázati úton bérbe kapott területei **fő jellemzőit** (település, NFA azonosító, terület, művelési ág, aranykorona/föld/ érték) a megyei fejezet melléklete részletesen tartalmazza. Leglényegesebb elemeit az alábbiakban foglalom össze.

- **A Sala-Tó Kft.:** Felsőrajkról egy 1993-ban Salamon Sándor és Salamon László által alapított, növénytermesztéssel (őszi búza, kukorica, sörárpa), állattenyésztéssel (húsmarha) és kereskedelmi tevékenységgel foglalkozó, mintegy 1.000 hektáron gazdálkodó társaság, amely az állami földek bérbeadásának mindkét formájában sikeresnek bizonyult. Alsórajkon, Esztergályhorvátiban, Felsőrajkon, Gelsén, Kerecsenyben, Kilimánon és Zalasabarban **10 nyertes pályázattal** összesen **145 ha** – 2.909 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 71-szerese**, a **Zala megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 25!%-a**, az összes aranykorona érték 30! %-a. A megszerzett birtoktestek átlagos nagysága – 5,7 és 26,7 ha között változva – **14,5 ha**. Termőképességük jó, átlagos aranykorona értékük **20,1 AK/ha**. (**Alsórajk:** HU22-30030, HU22-30305, 22+7 ha rét+szántó, **Esztergályhorvát:** HU22-300029, 27 ha szántó, **Felsőrajk:** HU22-30271, HU22-30304, 12+21 ha szántó+rét+legelő, **Gelse:** HU22-300033, 17 ha szántó, **Kerecseny:** HU22-3035, HU22-30273, 14+11 ha szántó, Kilimán: HU22-300274, 6 ha szántó, **Zalasabar:** HU22-300037, 9 ha szántó). A Kft 2013 nyarán a BFNPI által Esztergályhorvátiban meghirdetett 37 hektáros gyepterületre is pályázott, de még nem hirdettek eredményt. Ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **7 db** állami földrészletet bérel. Ezek közül **3** birtoktest **Felsőrajkon**, **1 Kerecsenyben**, **1 Pacsán**, **2** pedig **Zalaapátiban** található. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak az erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni.
- **A Biogáz Zalaszentmihály Kft.:** 2006-ban alapított cég, melynek főtevékenysége a húsmarhatartásra épülő biogáz- és villamosenergia-termelés. A Pannon Megújuló Energia Klaszter tagja. Az állami földek bérbeadásának mindkét formájában sikeresnek bizonyult. Pölöskén és Zalaszentmihályon **4 nyertes pályázattal** összesen **128 ha** – 2.003 aranykorona értékű – **területhez** jutott. Ez a VM által hangoztatott **20 ha-os országos átlagnak több mint 6!-szorosa**, a **Zala megyében** eddig bérbe adott **összes terület több mint 22!%-a**, az összes aranykorona érték 20! %-a. A megszerzett birtoktestek átlagos nagysága – 3,5 és a megyében eddig legnagyobb, egy egységben bérbe adott terület, 99,1 ha között változva – **32 ha**. Termőképességük változó, **14 és 25 AK/ha** között alakul. (**Pölöske:** HU22-30012, HU22-30034, 99+15 ha szántó+rét+legelő, **Zalaszentmihály:** HU22-30002, HU22-30038, 11+4 ha szántó+rét). A Kft ezen felül, **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **14! db** állami földrészletet bérel. Ezek közül **8** birtoktest **Nemesrádón**, **5 Pölöskén**, **1** pedig **Zalaigricén** található. Összterületük és egyéb jellemzőik nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

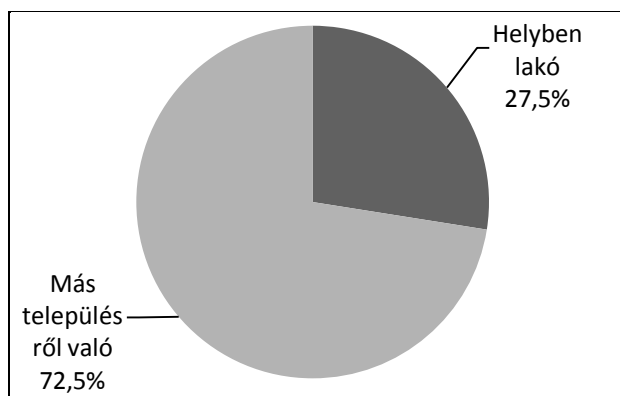
Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **19.3. táblázat** és a **19.4. ábra**.

19.3. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

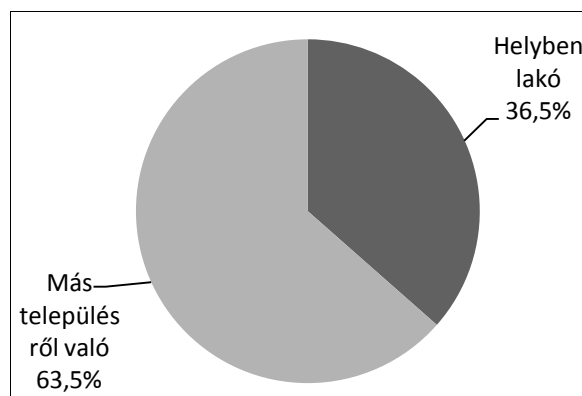
Település	Bérleti egységek			
	száma		területe	
	összes (db)	helyiek (db)	összes (ha)	helyiek (ha)
1. Alsórajk	8	-	115	-
2. Hahót	4	3	101	72
3. Kerecseny	2	-	25	-
4. Kerkaszentkirály	1	-	5	-
5. Kilimán	1	-	6	-
6. Kozmadombja	1	-	3	-
7. Lenti	2	1	8	4
8. Nagygörbő	1	-	4	-
9. Nagykanizsa	1	1	38	38
10. Nemesszentandrás	1	-	3	-
11. Pölöske	2	-	114	-
12. Pördefölde	1	-	2	-
13. Pusztaszentlászló	1	1	6	6
14. Sőjtör	2	-	60	60
15. Sümegcsehi	2	-	13	-
16. Szentgyörgyvölgy	1	-	8	-
17. Szentpéterúr	1	1	3	3
18. Szilvagy	1	1	7	7
19. Vaspör	1	-	3	-
20. Vindornyaszőlős	1	1	5	5
21. Zalabaksa	1	-	19	-
22. Zalaigrice	1	-	6	-
23. Zalasabbar	1	-	9	-
24. Zalaszentmihály	2	2	15	15
A 24 település összesen	40	11	575	210

19.4. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből Zala megyében

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A **24 település közül 8** esetben részesült a település földjeiből (legalább részben) **helyi lakos**, azaz az adott településen bejelentett állandó lakcímmel rendelkező személy vagy ott székelő cég.
- A 40 elnyerhető birtoktestből **11 db** (27,5%), a teljes meghirdetett 575 ha földterületből pedig **210 ha** (36,5%) került **helyi lakosokhoz (19.4. ábra)**.
- A **20 hektárnál nagyobb** területű 9 blokk közül **helyben lakó** gazdálkodók **3-at** (33,3%), a **másutt lakók 6-ot** nyertek el.

A táblázat adatai és az ábrák alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek alig 1/3-át tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a 2/3-át külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

Az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérés mutatkozik**. Vannak települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más településekről pályázók szerezték meg. Vannak viszont települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni.

A 19.4. táblázat azokat a **vesztesnek tekinthető településeket** sorolja fel, ahol voltak eredményes földbérleti pályázatok, de a helyben lakó, pályázó, gazdálkodó családok nem jutottak állami földbérleti lehetőséghez.

19.5. táblázat: Azok a települések, ahol a helybeli pályázók nem jutottak állami földbérlethez

Település	Eredményes pályázatok	
	(db)	(ha)
1. Alsórajk	8	115
2. Pölöske	2	114
3. Söjtör	2	60
4. Kerecseny	2	25
5. Zalabaksa	1	19
6. Sümegcsehi	2	13
További 10 vesztes	10	51
A 16 vesztes település összesen	27	397

A táblázatban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

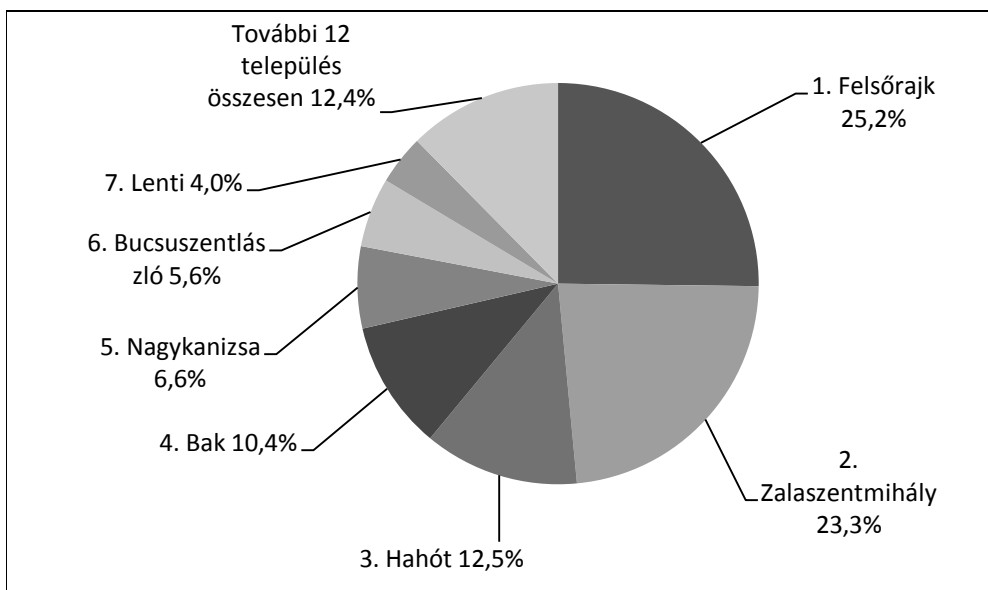
- Az eredményes földbérleti pályázatok által érintett **24 település közül 16 településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések 2/3-a tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek az állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 16 vesztes településen 27 bérleti egységben összesen **397 ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhez**. A **legnagyobb vesztesek** olyan települések - mint pl. *Alsórajk*, *Pölöske* vagy éppen *Söjtör* - amelyeken viszonylag nagy, 50 ha-t meghaladó állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe, és ráadásul közülük néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.

A 19.5. táblázat és az 19.5. ábra azokat a településeket mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol.

19.5. táblázat: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása (%) az elnyert terület alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	száma (db)	Bérleti egységek		
		összes (ha)	területe	
			arány (%)	
			településenkénti	halmozott
1. Felsőrajk	10	145	25,2	25,2
2. Zalaszentmihály	5	134	23,3	48,5
3. Hahót	3	72	12,5	61,0
4. Bak	2	60	10,4	71,4
5. Nagykanizsa	1	38	6,6	78,0
6. Bucsuszentlászló	2	32	5,6	83,6
7. Lenti	2	23	4,0	87,6
További 12 település összesen	15	71	12,4	100,0
A 19 település mindösszesen	40	575	100,0	-

19.6. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A bérbe adott állami területeket 19 településen élő pályázók nyerték. A területek mintegy **2/3-ának** bérleti jogát megszerző nyertes pályázók az összesen érintett 19 település közül mindössze **4 településről** kerülnek ki.
- A rangsor élén **Felsőrajk** található, amely pályázója, a Sala-Tó Kft. révén 10 nyertes pályázattal **145 ha** bérleti jogát szerezték meg. Ez a megyében eddig bérbe adott területeknek több mint **25! %-a**.
- Az élen álló 2 település - sorrendben **Felsőrajk** (Sala-Tó Kft.) valamint **Zalaszentmihály** (Biogáz Kft. és Horváth Gyula János) - kimagaslik, a 40-ből nyertes **15 pályázatával**, és az ezekkel megszerzett **279 hektárnyi** bérbe kapott területtel, ami a megyében eddig bérbe adott területeknek **közel fele!**
- A bérbe adott területek 10-12,5%-át, 72 ill. 60 hektárt, **Hahót** (Cseke István) és **Bak** (Bangóné Pálffy Katalin) sikeres pályázói nyerték.

➤ Mellékletek

1. melléklet: A Zala megyei nyertesek és bérbe kapott területeik fontosabb adatai

(Forrás: az NFA honlapján közzétett hivatalos adatok,
2013. szeptember1-ei állapot)

❖ 100 - 300 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
1.) Sala -Tó Kft. (8767 Felsőrajk, 0165/1. hrsz.)							
HU22-30030	Zala	Alsórajk	21,7	504	23,2	rét	2012.07.06.
HU22-30305	Zala	Alsórajk	7,3	259	35,3	szántó	2013.07.02.
HU22-30029	Zala	Esztergályhorváti	26,7	555	20,8	szántó	2012.07.06.
HU22-30271	Zala	Felsőrajk	12,0	240	20,0	szántó	2013.01.10.
HU22-30304	Zala	Felsőrajk	20,6	334	16,2	rét, legelő	2013.01.10.
HU22-30033	Zala	Gelse	17,0	380	22,3	szántó	2012.07.06.
HU22-30035	Zala	Kerecseny	14,0	196	14,0	szántó	2012.07.06.
HU22-30273	Zala	Kerecseny	11,2	173	15,5	szántó	2013.01.10.
HU22-30274	Zala	Kilimán	5,7	36	6,3	szántó	2013.01.10.
HU22-30037	Zala	Zalasabar	8,6	232	26,9	szántó	2012.07.06.
Sala -Tó Kft. összesen			144,8	2.909	20,1	szántó, rét, legelő	2012.07.06.-2013.07.02.
2.) Biogáz Kft. (8936 Zalaszentmihály, Kossuth L. út 67.)							
HU22-30034	Zala	Pölöske	14,6	287	19,7	szántó	2012.07.06.
HU22-30038	Zala	Zalaszentmihály	3,5	78	22,2	rét	2012.07.06.
HU22-30012	Zala	Pölöske	99,1	1.365	13,8	szántó, rét, legelő	2012.03.02.
HU22-30002	Zala	Zalaszentmihály	11,0	273	24,9	szántó	2013.01.10.
Biogáz Kft. összesen			128,2	2.003	15,6	szántó, rét, legelő	2012.07.06.-2013.01.10.

❖ 50 - 100 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
3.) Cseke István (8771 Hahót, Farkospuszta 77.)							
HU22-30007	Zala	Hahót	31,3	761	24,3	szántó	2012.03.02.
HU22-30036	Zala	Hahót	13,4	272	20,4	szántó, rét, legelő	2012.07.06.
HU22-30306	Zala	Hahót	27,1	610	22,5	szántó, rét	2013.07.30.
Cseke István összesen			71,8	1.643	22,9	szántó, rét, legelő	2012.03.02.-2013.07.30.
4.) Bangóné Pálffy Katalin (8945 Bak, Tánács u. 12.)							
HU22-30049	Zala	Söjtör	41,7	723	17,4	rét	2012.04.23.
HU22-30059	Zala	Söjtör	18,8	166	8,8	szántó, legelő	2012.04.23.
Bangóné Pálffy Katalin összesen			60,5	889	14,7	szántó, rét, legelő	2012.04.23.

❖ 20 - 50 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
5.) Ács Norbert (8800 Nagykanizsa, Bajcsai út 35.)							
HU22-30027	Zala	Nagykanizsa	38,1	441	11,6	szántó, gazdasági épület	2012.07.06.
Ács Norbert összesen			38,1	441	11,6	szántó, gazdasági épület	2012.07.06.
6.) Ferkóczy Gábor (8925 Bucsuszentlászló, Széchenyi út 48/c.)							
HU22-30028	Zala	Hahót	28,7	486	16,9	szántó, legelő	2012.07.06.
Ferkóczy Gábor összesen			28,7	486	16,9	szántó, legelő	2012.07.06.

❖ 10 - 20 ha közötti nyertes érdekeltségek és pályázók

Azonosító (NFA kód)	Megye	Település	Terület (ha)	Összes AK érték	Átlagérték (AK/ha)	Művelési ág	Hirdetmény dátuma
7.) Steiner Sándor (8960 Lenti, Dózsa Gy. u. 10.)							
HU22-30019	Zala	Zalabaksa	18,8	218	11,6	rét, legelő	2012.03.02.
Steiner Sándor összesen			18,8	218	11,6	rét, legelő	2012.03.02.
8.) Nemes Kálmán (8973 Kerkafalva, Petőfi S. u. 31.)							
HU22-30270	Zala	Csesztreg	5,6	38	6,7	szántó	2013.01.10.
HU22-30294	Zala	Szentgyörgyvölgy	8,1	65	8,0	szántó	2013.01.10.
Nemes Kálmán összesen			13,7	103	7,5	szántó	2013.01.10.

2. melléklet: Zala megye állami földbérleti adatainak összesítő áttekintése

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)						
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött
Érdekeltség (db)	15	2	2	2	2	-	-
Pályázó (db)	15	2	2	2	2	-	-
Szerződés (földrészlet) (db)	16	3	2	5	14	-	-
Terület (ha)	69	33	67	133	273	-	-
Aranykorona érték (AK)	1.128	321	927	2.532	4.912	-	-

20. A megyei elemzések összevont értékelése

A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI-k) 2013. szeptember 1-ig közel **3 millió aranykorona** értékben, közel **200 ezer hektárra**, összesen **6.561 db birtoktestre** írtak ki földbérleti pályázatot. Az eddig kiírt pályázatok állásának megyei statisztikai adatait a **20.1. /a) - b) - c) táblázat**, országos összesítését pedig a **20.2. táblázat** foglalja össze és a **20.1. ábra** szemlélteti.

20.1. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok megyei adatainak összesítése (2013.09.01.)

a) Pályázatszám (db)

Megye	Eredményes	Eredménytelen	Visszavont	Folyamatban			Mindösszesen
				NPI	NFA	Összesen	
1. Bács-Kiskun	89	20	3	80	318	398	510
2. Baranya	73	17	5	10	191	201	296
3. Békés	186	18	13	94	363	457	674
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	203	69	19	249	242	491	782
5. Csongrád	19	3	28	114	335	449	499
6. Fejér	142	12	15	62	80	142	311
7. Győr-Moson-Sopron	21	15	8	11	86	97	141
8. Hajdú-Bihar	52	13	5	77	137	214	284
9. Heves	70	56	14	19	150	169	309
10. Jász-Nagykun-Szolnok	219	109	26	84	475	559	913
11. Komárom-Esztergom	25	7	20	2	113	115	167
12. Nógrád	52	33	4	36	76	112	201
13. Pest	53	65	6	23	231	254	378
14. Somogy	85	9	3	51	203	254	351
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	32	17	3	12	50	62	114
16. Tolna	62	7	-	26	52	78	147
17. Vas	47	9	-	-	44	44	100
18. Veszprém	113	16	4	31	83	114	247
19. Zala	40	13	3	20	62	82	138
Összesen	1.582	508	179	1.001	3.291	4.292	6.561

b) Földérték (AK)

Megye	Eredményes	Eredménytelen	Visszavont	Folyamatban			Mindösszesen
				NPI	NFA	Összesen	
1. Bács-Kiskun	13.344	1.812	708	38.373	93.830	132.203	148.067
2. Baranya	19.065	960	265	1.551	114.927	116.478	136.768
3. Békés	54.196	1.625	781	31.042	147.926	178.968	235.570
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	85.145	4.948	2.236	292.788	88.507	381.295	473.624
5. Csongrád	28.795	3.875	74.055	21.206	245.444	266.650	373.375
6. Fejér	145.321	1.665	9.669	21.519	82.725	104.244	260.899
7. Győr-Moson-Sopron	2.956	1.339	10.710	5.387	64.385	69.772	84.777
8. Hajdú-Bihar	20.975	1.156	2.609	74.650	36.373	111.023	135.763
9. Heves	23.187	8.289	3.763	4.329	30.250	34.579	69.818
10. Jász-Nagykun-Szolnok	35.231	11.702	5.154	28.691	241.911	270.602	322.689
11. Komárom-Esztergom	3.974	514	22.989	221	72.246	72.467	99.944
12. Nógrád	13.151	3.889	360	10.015	25.854	35.869	53.269
13. Pest	9.261	5.902	607	9.414	122.368	131.782	147.552
14. Somogy	26.707	815	79	31.361	143.483	174.844	202.445
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	5.153	1.077	146	2.677	20.657	23.334	29.710
16. Tolna	7.999	240	-	11.859	24.625	36.484	44.714
17. Vas	5.015	627	-	-	10.514	10.514	16.156
18. Veszprém	45.914	2.850	294	13.902	15.930	29.832	78.890
19. Zala	9.820	1.192	640	19.352	16.970	36.322	47.974
Összesen	555.209	54.477	135.065	618.337	1.598.925	2.217.262	2.962.013

c) Földterület (ha)

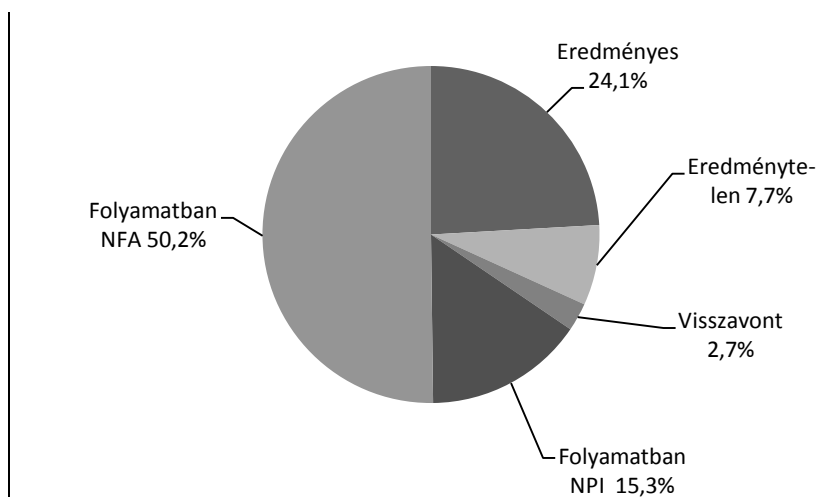
Megye	Eredményes	Eredménytelen	Visszavont	Folyamatban			Mindösszesen
				NPI	NFA	Összesen	
1. Bács-Kiskun	781	177	54	6.924	4.738	11.662	12.674
2. Baranya	1.497	58	14	236	6.877	7.113	8.682
3. Békés	2.327	66	30	3.033	7.045	10.078	12.501
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	6.218	458	207	24.154	6.697	30.851	37.734
5. Csongrád	1.195	150	2.439	3.573	13.474	17.047	20.831
6. Fejér	6.459	100	361	2.720	3.386	6.106	13.026
7. Győr-Moson-Sopron	215	57	643	319	2.705	3.024	3.939
8. Hajdú-Bihar	871	81	329	10.854	2.014	12.868	14.149
9. Heves	1.276	828	244	735	1.771	2.506	4.854
10. Jász-Nagykun-Szolnok	1.986	635	259	3.102	13.514	16.616	19.496
11. Komárom-Esztergom	330	90	1.232	102	4.872	4.974	6.626
12. Nógrád	950	337	35	1.176	1.528	2.704	4.026
13. Pest	615	402	40	1.248	8.823	10.071	11.128
14. Somogy	1.695	65	32	2.053	8.804	10.857	12.649
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	800	94	19	485	1.467	1.952	2.865
16. Tolna	352	14	-	823	1.107	1.930	2.296
17. Vas	297	39	-	-	546	546	882
18. Veszprém	3.875	260	36	1.419	1.272	2.691	6.862
19. Zala	575	68	31	1.282	761	2.043	2.717
Összesen	32.306	3.979	6.005	64.238	91.401	155.639	197.925

20.2. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok országos sarokszámai (2013.09.01.)

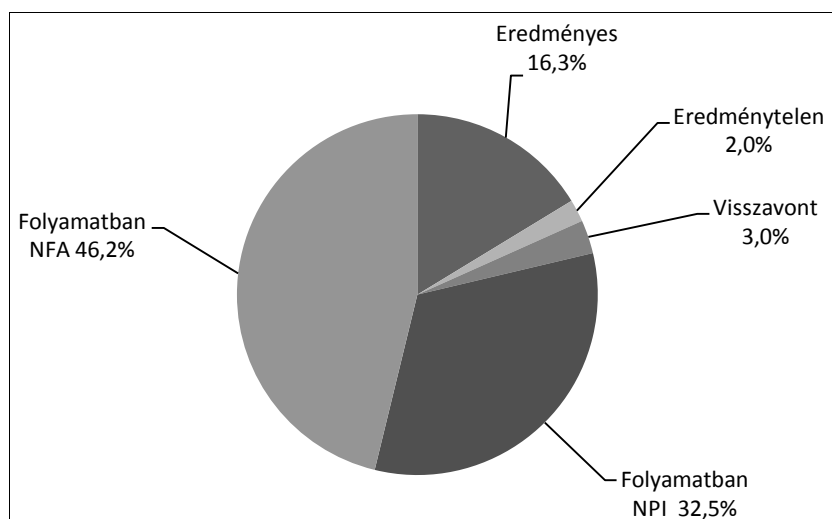
Pályázat állapota	Pályázat-szám (db)	Földterület		Földérték	
		összes (ha)	átlag (ha/pályázat)	összes (AK)	átlag (AK/ha)
Eredményes	1.582	32.306	20,4	555.209	17,2
Eredménytelen	508	3.979	7,8	54.477	13,7
Visszavont	179	6.005	33,5	135.065	22,5
Folyamatban	4.292	155.639	36,3	2.217.262	14,2
– NPI	1.001	64.238	64,2	618.337	9,6
– NFA	3.291	91.401	27,8	1.598.925	17,5
Összesen	6.561	197.925	30,2	2.962.013	15,0

20.1. ábra: A kiírt pályázatok állapota

a.) pályázatszám (db)

b.) terület (ha)

A megpályáztatott 6.561 birtoktestből (pályázati blokkból) álló 197.925 ha területből eddig összesen 2.269 földrészleten, bérleti egységen hirdettek eredményt. Ezek közül **32.306 hektár** – összesen 555.209 aranykorona (AK) értékű - **területen** kialakított **1.582 blokk** esetében volt a pályázat sikeres, 508 blokk (3.979 ha és 54.477 AK) esetében viszont sikertelennek minősült, 179 blokk (6.005 ha és 135.065 AK) pályázatát pedig érvénytelennek minősítették és visszavonták. A visszavont birtoktestek általában nagyobb méretűek és jobb termőképességűek, ezért a háttérben bizonyára komoly tülekedés folyhat a megszerzésükért. Feltehetőleg éppen ezért vonta azokat vissza a meghirdetője. Az 1.582 szerződéssel eddig eredményesen bérbe adott 32.306 ha állami földterület az összes meghirdetett területeknek csupán 16,3%-a.

Feltűnő az is, hogy a megpályáztatott terület közel 80%-án, 4.292 blokk (155.639 ha és 2.217.262 AK) esetében – bár a döntési határidő már lejárt - még nem hirdettek hivatalos eredményt, azok a pályázat kiírójának honlapjára nem kerültek fel (**20.1. ábra**). Ezek közül 1.001-et a Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI-k), 3.291-et pedig a Nemzeti Földalapkezelő (NFA) írt ki. Ezen a meghirdetetthez képest nagy területen az eredményhirdetés halogatása vélhetően arra utal, hogy ezekkel - az eddig bérbe adottakhoz képest nagyobb területű, egybefüggő - birtoktestekkel kapcsolatban igen nagy lehet a „háttér-tülekedés”, és a „maffia-családok” feltehetőleg még nem tudtak megegyezni. Az is valószínű, hogy a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével, így nem folyamatosan, hanem egyszerre fogja az eredményekkel sokkolni a közvéleményt. Az igazán **nagy területek** bérbe adása ugyanis csak most **összel** következik. A bérbe adásra váró mintegy 4.300 blokk átlagos mérete 36,3 hektár, de vannak köztük – különösen a Nemzeti Park Igazgatóságok területén - szép számmal a több 100! hektárt is megközelítő, egyben meghirdetett földrészletek. Ezekért a háttérben bizonyára komoly harc folyik az „erős érdekérvényesítő képességű” csoportok között.

Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület nagysága) 0,5 és 238,6! ha (Csongrád megye) között változva – **20,4 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen **a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy adott pályázó illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve hány egység bérleti jogát szerezheti meg!** Ehhez **a nyertes pályázatok részletes elemzésére** volt szükség. Ezt az elemzést minden megyére és valamennyi sikeres pályázatra, megkötött bérleti szerződésre elvégeztem, és az alábbi összegző eredményekre jutottam.

➤ Nyertes érdekeltségek, területek, birtoktestek, földérték

A kormányzat azt állítja, hogy 20 ha-os léptékben több ezer család kapta bérbe az állami földterületeket. Az állítás nehezen ellenőrizhető, hiszen **az NFA és az NPI-k maguk összesítéseket egyáltalán nem készítenek**, ill. nem közlik ezek eredményeit, sőt megnehezíti az átfogó képalkotást. Olyan formában és különböző adatbázisokban hozzák ugyanis nyilvánosságra az adatokat, hogy az összetartozó információk csak nehezen egyesíthetők, ezért ezeket **az elemzéseket** – nagy munkával és többek segítségét is igénybe véve – **magam végeztem el.**

Ez az **V. jelentés** a pályázati úton **2013. szeptember 1-ig** bérbe adott **valamennyi állami terület** aktualizált hivatalos adatai - megyénkénti valamint közös - **elemzésének eredményeit**, az azokból levonható, általánosítható tanulságokat tartalmazza, tehát **alkalmas a kormányzat állításainak ellenőrzésére**.

A meghirdetett mintegy 198 ezer hektár és közel 6.600 db birtoktest közül több mint **32 ezer hektár** és közel **1.600 db állami földrészlet** talált bérlőre. Ezen eredményes állami földbérleti pályázatok megyénkénti megoszlását foglalja össze a **20.3. táblázat**.

20.3. táblázat: Az eredményes állami földbérleti pályázatok megyénkénti megoszlása

Megye	Érdekeltség (db)	Pályázó (fő ill. db)	Pályázat (db)	Földterület (ha)	Földérték (AK)
1. Bács-Kiskun	48	48	89	781	13.344
2. Baranya	52	56	73	1.487	19.065
3. Békés	116	118	186	2.327	54.196
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	88	97	203	6.218	85.145
5. Csongrád	9	9	19	1.197	28.795
6. Fejér	57	78	142	6.459	145.321
7. Győr-Moson-Sopron	18	18	21	215	2.956
8. Hajdú-Bihar	38	38	52	871	20.975
9. Heves	43	44	70	1.276	23.187
10. Jász-Nagykun-Szolnok	137	143	219	1.986	35.231
11. Komárom-Esztergom	12	12	25	330	3.974
12. Nógrád	28	31	52	950	13.151
13. Pest	40	40	53	615	9.261
14. Somogy	50	54	84	1.695	26.707
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	25	25	32	800	5.153
16. Tolna	45	47	62	352	7.999
17. Vas	32	33	47	297	5.015
18. Veszprém	57	65	113	3.875	45.914
19. Zala	23	23	40	575	9.820
Összesen	918	979	1.582	32.306	555.209

A táblázat adatai alapján az alábbi néhány fontosabb megállapítás tehető.

- A 19 megyében 2013. szeptember 1-ig pályázati úton összesen **1.582 db** állami birtoktestet adtak bérbe, amelyek összterülete meghaladja a **32.300 ha-t**, földértéke pedig az **555 ezer AK-t**.
- E területeket **918** érdekeltség **979** pályázója szerezte meg. Az egy érdekeltségre jutó átlagos területnagyság ez alapján **35,2 ha/érdekeltség**, egy pályázóra vetítve **33,0 ha/pályázó**, egy pályázatra vetítve pedig **20,4 ha/pályázat**. Ezekről az átlagértékektől azonban az egyes megyék adatai jelentősen eltérhetnek. Míg **pl. Csongrád** megyében az egy pályázóra jutó elnyert terület **133 ha/pályázó**, vagy **pl. Fejér** megyében **83 ha/pályázó**, addig **pl. Vas** megyében ugyanez az érték csupán **9 ha/pályázó**, sőt **pl. Tolna** megyében csupán **7,5 ha/pályázó**.
- A pályázati úton bérbe adott területek nagyságát és földértékét illetően egyaránt **Fejér megye vezet a sort** a bérbe adott mintegy 6.460 hektárjával és több, mint 145.000 AK értékével. Ez az eddig bérbe adott összes területnek 20%-a, a földértéknek pedig 26,2%-a. Az eddig bérbe adott területnek tehát mintegy 1/5-öde!, a földértéknek pedig több mint 1/4-e! Fejér megyében található.
- **Fejér** megyét sorrendben **B.A.Z.** (6.220 ha), **Veszprém** (3.880 ha) és **Békés** megye (2.330 ha) követi. E négy megyében található a pályázati úton eddig bérbe adott területek **közel 60%-a**.

Még érdekesebb a kép, ha a nyertesek és az általuk elnyert területek jellemzőinek **méretkategóriák szerinti megoszlását** is megvizsgáljuk. Ezt mutatja be a **20.4/a.** és a **20.4/b. táblázat** valamint a **20.2. ábra**. Ezek **megyék szerinti áttekintő, összesítő táblázatait a jelentés 2. melléklete** tartalmazza.

A táblázat és az ábra igen szemléletesen mutatja be azt a pályázati tendenciát, amelyben **sok nyertes pályázó igen kis földterületek**, igen **kevés nyertes pályázó viszont nagy földterületek** bérleti jogához jut. A kisebb nyertes méretkategóriáktól a nagyobbak felé haladva ugyanis a nyertes érdekeltségek és pályázók száma rohamosan csökken, ám az általuk elnyert földterület és Aranykorona érték viszont egyre jobban emelkedik.

- A nyertes érdekeltségek és pályázók „**alsóházi**” népes csoportja, mintegy **460 pályázó**, a nyertesek közel **50%-a**, 10 ha alatti területhez jutott, és az összes aranykorona értéknek csupán 8,3%-át, az **összes területnek** pedig mindössze **7%-át** tudta bérbe venni.
- A nyertes érdekeltségek és pályázók „**felsőházi**” szűk, kis létszámú csoportja, mindössze 14 érdekeltség 39 pályázója, a **nyertesek 1,5-3,9%-a** ugyanakkor 300 ha feletti területhez jutott, és az összes aranykorona értéknek és **területnek 28-30%-át** megszerezte.
- A **sok kicsi és a kevés nagy** terület persze egy igen **jól hangzó** és a VM által gyakran emlegetett 20 ha körüli (20,4 ha/szerződés) **átlagot ad**.

20.4. táblázat: Az állami földbérleti pályázatok eredményeinek méretkategóriák szerinti megoszlása

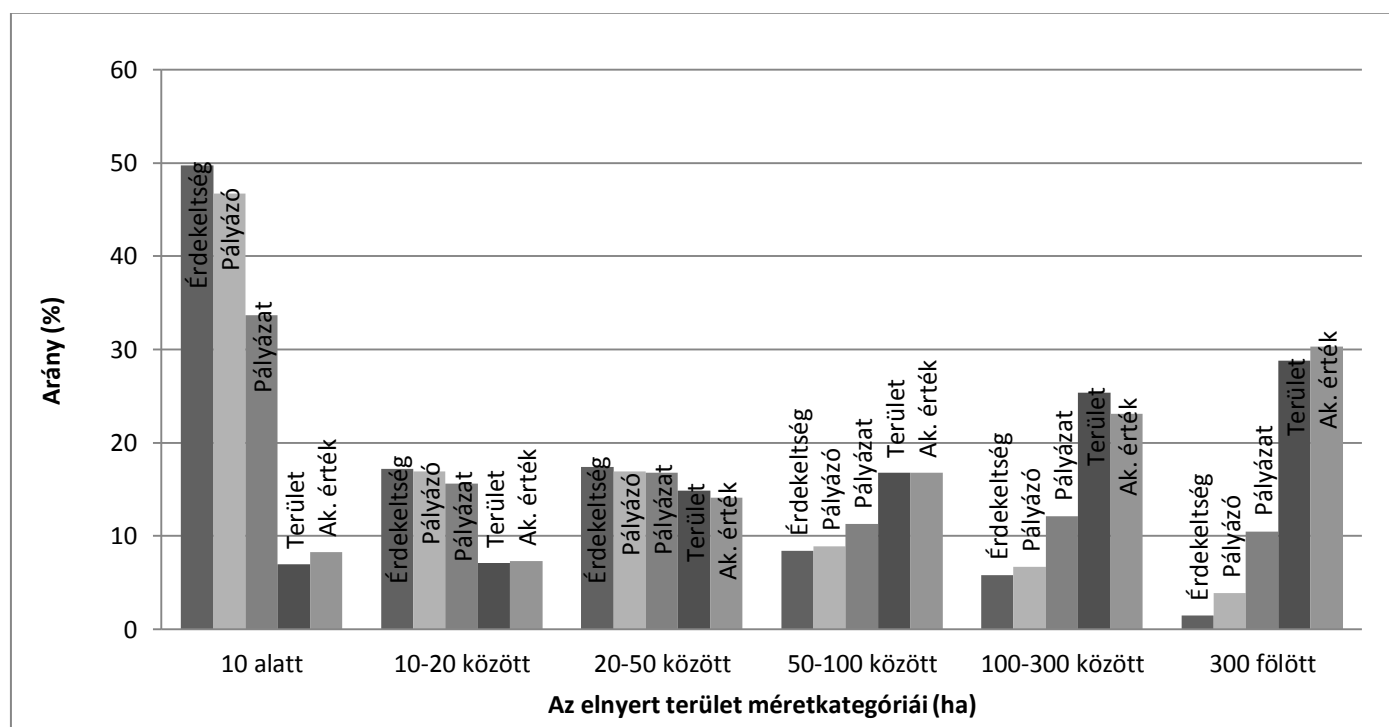
a.) Abszolút érték

Megnevezés	Elnyert bérleti terület (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	
Érdekeltség (db)	456	158	160	77	53	12	2	918
Pályázó (db)	457	165	165	87	66	26	13	979
Szerződés (birtoktest) (db)	533	246	267	178	192	111	55	1.582
Terület (ha)	2.279	2.290	4.826	5.428	8.201	6.126	3.156	32.306
Aranykorona érték (AK)	46.223	40.777	78.316	93.327	128.329	96.451	71.786	555.209

b.) Arány (%)

Megnevezés	Az elnyert bérleti terület méretkategóriái (ha)							Összesen
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	
Érdekeltség	49,7	17,2	17,4	8,4	5,8	1,3	0,2	100,0
Pályázó	46,7	16,9	16,9	8,9	6,7	2,6	1,3	100,0
Szerződés (birtoktest)	33,7	15,6	16,8	11,3	12,1	7,0	3,5	100,0
Terület	7,0	7,1	14,9	16,8	25,4	19,0	9,8	100,0
Aranykorona érték	8,3	7,3	14,1	16,8	23,1	17,4	12,9	100,0

20.2. ábra: A nyertes érdekeltségek és jellemzőik méretkategóriák szerinti megoszlása (osztálygyakoriság, %)

A méretkategória-skála két végét kiemelve és összehasonlítva még világosabbá válik ez a kép. A **20.5., 20.6. és 20.7. táblázat** valamint a **20.3. ábra** azt szemlélteti, hogy **a legnagyobbak**, a 100 ha feletti nyertesek (Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos szavaival „*az olimpiai bajnokok*”), illetve **a legkisebbek**, a 20 ha alatti („*átlagjavító*”) nyertesek **milyen arányban** is jutottak állami földbérlethez.

20.5. táblázat: A 100 ha feletti nyertesek -, az olimpiai bajnokok” – megyénkénti megoszlása

Megye	Érdekeltség (db)	Pályázó (fő ill. db)	Pályázat (db)	Földterület (ha)	Földérték (AK)
1. Bács-Kiskun	1	1	7	154	4.516
2. Baranya	3	5	13	501	5.882
3. Békés	4	5	11	672	15.169
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	17	23	102	4.698	62.623
5. Csongrád	1	1	11	1.014	23.867
6. Fejér	11	29	82	4.794	112.366
7. Győr-Moson-Sopron	-	-	-	-	-
8. Hajdú-Bihar	2	2	5	243	7.760
9. Heves	3	4	14	379	7.682
10. Jász-Nagykun-Szolnok	3	4	5	566	5.336
11. Komárom-Esztergom	-	-	-	-	-
12. Nógrád	2	2	12	320	3.786
13. Pest	1	1	1	121	665
14. Somogy	3	7	22	769	11.262
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	2	6	428	1.852
16. Tolna	1	2	2	118	3.010
17. Vas	-	-	-	-	-
18. Veszprém	11	15	51	2.434	25.878
19. Zala	2	2	14	273	4.912
Összesen	67	105	358	17.484	296.566

20.6. táblázat: A 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek megyénkénti megoszlása

Megye	Érdekeltség (db)	Pályázó (fő ill. db)	Pályázat (db)	Földterület (ha)	Földérték (AK)
1. Bács-Kiskun	38	38	49	309	4.285
2. Baranya	30	30	31	266	3.602
3. Békés	86	86	122	634	16.064
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	46	47	54	384	5.948
5. Csongrád	3	3	3	47	1.269
6. Fejér	17	17	18	158	3.281
7. Győr-Moson-Sopron	15	15	17	63	1.680
8. Hajdú-Bihar	27	27	31	182	3.699
9. Heves	20	20	24	213	3.972
10. Jász-Nagykun-Szolnok	118	121	175	738	16.686
11. Komárom-Esztergom	7	7	8	61	752
12. Nógrád	17	20	20	182	2.502
13. Pest	32	32	38	236	4.579
14. Somogy	33	33	40	242	3.657
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	18	18	18	159	1.644
16. Tolna	43	44	59	205	4.564
17. Vas	28	28	35	177	3.408
18. Veszprém	19	19	20	221	3.959
19. Zala	17	17	19	102	1.449
Összesen	614	621	781	4.579	87.000

20.7. táblázat: A vizsgálatba vont eredményes állami földbérleti pályázatok arányai és aránytalanságai

A.) 100 ha feletti nyertesek - „az olimpiai bajnokok”

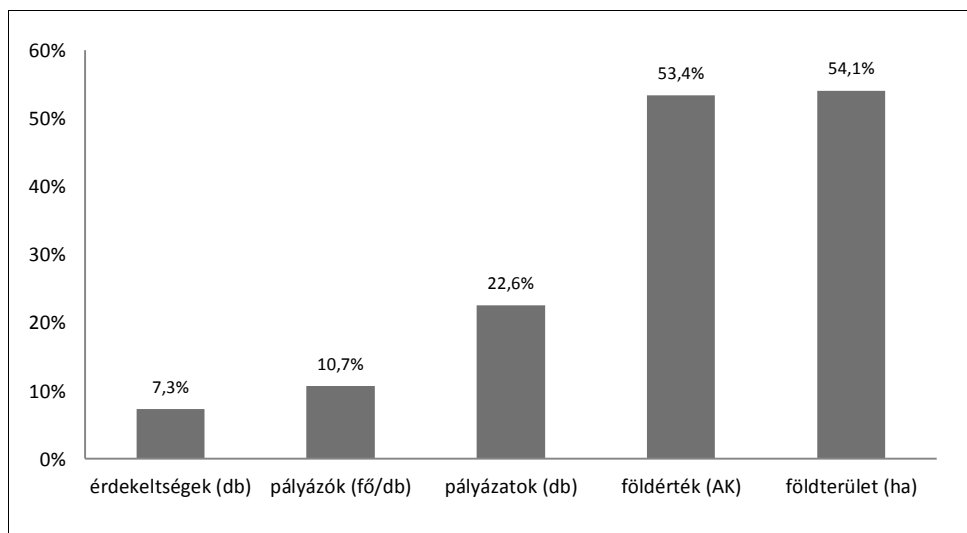
Megnevezés	Összes	100 ha feletti	100 ha feletti (%)
	nyertes		
Érdekltség (db)	918	67	7,3
Pályázó személy/cég (fő/db)	979	105	10,7
Pályázat (db)	1.582	358	22,6
Földterület (ha)	32.306	17.484	54,1
Földérték (összes Aranykorona)	555.209	296.566	53,4

B.) 20 ha alatti „átlagjavító” nyertesek

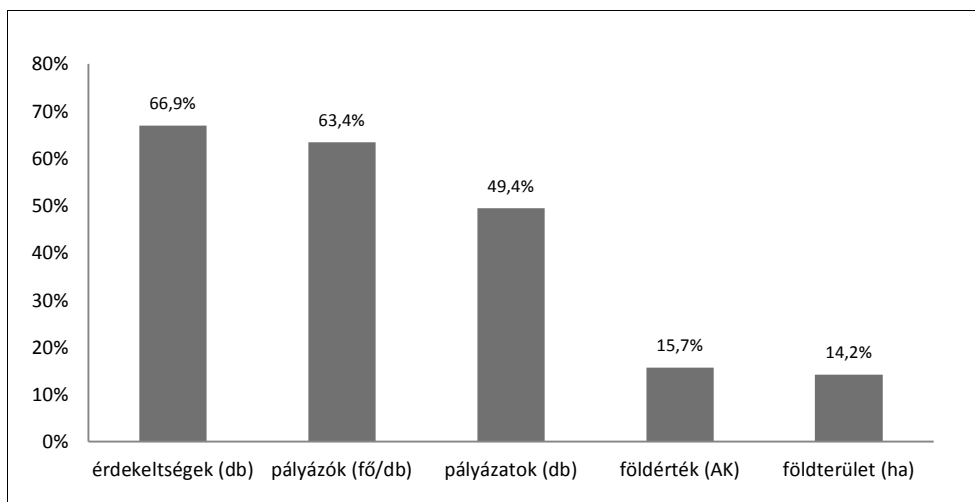
Megnevezés	Összes	20 ha alatti	20 ha alatti (%)
	nyertes		
Érdekltség (db)	918	614	66,9
Pályázó személy/cég (fő/db)	979	621	63,4
Pályázat (db)	1.582	781	49,4
Földterület (ha)	32.306	4.579	14,2
Földérték (összes Aranykorona)	555.209	87.000	15,7

20.3. ábra: Arányok és aránytalanságok a vizsgált megyék állami földbérleti pályázataiban

A.) A 100 ha fölötti 67 nyertes érdekltség aránya (%)

B.) A 20 ha alatti 614 nyertes érdekltség aránya (%)

A táblázatok és az ábrák alapján az alábbi fontosabb összegző megállapítások tehetők.

- A „felsőház”, a legnagyobbak, a **67 db** – 100 ha feletti – **nyertes érdekeltség** 105 pályázója (az összes, 918 nyertes érdekeltség mindössze **7,3%-a!**, az összes, 979 nyertes pályázónak pedig 10,7%-a) a nyertes pályázatok mintegy 23%-ával az összes **földterület és földérték közel 55%-át!** megszerezte.
- Ez az átlagos „felsőházi” dominancia - vagyis hogy a felső 7% viszi a bérbe adott terület 55%-át - **egyes megyékben** még ennél is sokkal durvábban jelenik meg. **Csongrádban pl.** a felső **11%** a terület **85%-ának**, **Fejérben** a **19%** a terület ugyancsak **85%-ának**, vagy pl. **Borsodban** a felső **19%** a terület **75%-ának** 20 éves bérleti jogát megszerezte. De pl. a **békési** felsőházi **3/30 %-os**, a **baranyai** **6/34%-os**, a **somogyi** **6/45%-os** vagy a **szabolcsi** **8/54%-os** területnyerési arány ugyancsak megdöbbentő.
- Az „alsóház”, az átlagjavító kicsik, a **614 db** – 20 ha alatti – **nyertes érdekeltség** 621 pályázója az összes nyertes érdekeltség **67%-a!**, az összes nyertes pályázó 63%-a a nyertes pályázatok mintegy felével az összes **földterület és földérték mindössze 14-16%-át!** szerezte meg.
- Ez az átlagos „alsóházi” eredmény - vagyis hogy az alsó 67% a bérbe adott területnek csupán 14-16%-ához jut - **egyes megyékben** még ennél is sokkal durvábban jelenik meg. **Csongrádban pl.** az alsó **33%** a területnek csupán **4%-át**, **Fejérben** a **30%** a területnek csupán **2%-át**, vagy pl. **Borsodban** az alsó **52%** a területnek mindössze **6%-át** tudta megszerezni. De pl. a **békési** alsóházi **74/27 %-os**, a **somogyi** **66/14%-os**, a **szabolcsi** **72/20%-os**, a **zalai** **74/18%-os** vagy a **veszprémi** **33/6%-os** területnyerési arány ugyancsak megdöbbentő.

➤ A legnagyobb nyertes érdekeltségek - „az olimpiai bajnokok”

A **20.8. táblázat** annak a messze kimagasló 14 db – 300 ha-t is meghaladó állami földbérlethez jutott – érdekeltségnek és pályázóinak fő mutatóit foglalja össze, amelyek az összes bérbe adott területnek közel 1/3-adát megszerezték, a **20.9. táblázat** és a **20.4. ábra** pedig az elnyert termőföld Aranykorona értékének és területének e legnagyobb érdekeltségek közti megoszlását szemlélteti.

20.8. táblázat: A legnagyobb – 300 ha feletti - nyertes érdekeltségek és pályázók fő mutatói
(2013. szeptember 1-i állapot)

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Elnyert		
		szerződés	aranykorona	terület
		db	AK	ha
1. Csákvári Mg. Z.Rt. vezérkara és családtagjaik	Fejér	30	39.845	1.829
– <i>Antalfyék (4):</i> Csákvár, Bp.	Fejér	10	18.095	716
– <i>Zimmermannék (4):</i> Székesfehérvár	Fejér	11	14.086	658
– <i>Makra:</i> Csákvár	Fejér	4	3.286	263
– <i>Tarjányi dr.:</i> Székesfehérvár	Fejér	5	4.378	192
2. Mészáros Lőrinc és családja: Felcsút	Fejér	25	31.941	1.327
– <i>Búzakalász 66 Kft.</i> ²⁵¹	Fejér	21	25.404	1.010
– <i>Mészáros János</i>	Fejér	3	4.025	223
– <i>Mészáros Beatrix</i>	Fejér	1	2.957	94
3. Gerzsánszki Lajos és családja: Gávavencsellő ²⁵²	B.A.Z.+Sz.Sz.B.	38	6.440	1.050
– <i>Karmopol-Agro Kft.: Szászfa</i> ²⁵³	B.A.Z.	19	2.271	515
– <i>Mercato Finanszírozó Kft.: Zádorfalva</i>	B.A.Z.	15	2.903	259
– <i>Adrivikk Kft.:</i> Nyírmada	Sz.Sz.B.	4	1.266	276
4. Héjja Testvérek Kft.: Csongrád ²⁵⁴	Csongrád	11	23.867	1.014
➤ 1.000 ha fölötti (1-4.) 4 nyertes érdekeltség 17 pályázója összesen		104	102.093	5.220

²⁵¹ Mészáros Búzakalász 66 Kft.-je az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további 3 db állami földrészletet bérel.** Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁵² A Gerzsánszki – Budai? – **rokonság** eddig **pályázati úton** 2 megyében, 3 tőkés társasággal, 38 nyertes pályázattal összesen **1.050 ha** állami földbérlethez jutott, amelyhez még **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** megszerzett, ismeretlen területnagyságú, **34! db állami birtoktest** is járul.

²⁵³ A Karmopol-Agro Kft. **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további 34! db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁵⁴ A Héjja Testvérek Kft. **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel további 107! db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Elnyert		
		szerződés db	aranykorona AK	terület ha
5. Hagyacki József: Mezőkövesd	B.A.Z.	8	13.143	622
- <i>Pusztai Agro 2010. Kft.: Mezőnagymihály</i>	B.A.Z.	7	9.704	462
- <i>Hagyacki József: Mezőkövesd</i>	B.A.Z.	1	3.439	160
6. AGRO-BOS Kft: Devecser ²⁵⁵	Veszprém	13	5.914	553
7. Ágh János és családja Bábonygyer, Siófok, Som ²⁵⁶	Somogy	12	6.793	503
- <i>Ágh János</i>	Somogy	2	1.970	95
- <i>Ágh Jánosné</i>	Somogy	1	1.187	84
- <i>Ágh Tamás</i>	Somogy	7	2.732	226
- <i>Csincsi József</i>	Somogy	2	904	98
➤ 500 – 1.000 ha közötti (5-7.) 3 nyertes érdekeltiség 7 pályázója összesen		33	25.850	1.678
8. Start 2003. Bt. (Kanyok Attila): Mezőcsát (Tiszaújváros)	B.A.Z.	3	6.435	496
9. Geter-Farm Kft. (Demeter Péter): Gelej	B.A.Z.	4	6.106	466
10. Kiss Ferenc és családja: Gelej	B.A.Z.	9	4.041	406
- <i>Kiss Ferenc: Gelej</i>	B.A.Z.	4	1.821	149
- <i>Kiss Valéria dr.: Gelej</i>	B.A.Z.	3	1.879	210
- <i>Kissné Barcsi Ilona Valéria: Gelej</i>	B.A.Z.	2	341	47
11. Kiss+Dörömbözi: K.nyék+Agárd	Fejér	3	9.407	351
- <i>Kiss Árpád: Kápolnásnyék</i>	Fejér	2	8.195	285
- <i>Dörömbözi József: Agárd</i>	Fejér	1	1.212	66
12. Kiss József és családja: Zirc	Veszprém	6	3.988	322
- <i>Kiss József</i>	Veszprém	1	935	56
- <i>Kiss Norbert József</i> ²⁵⁷	Veszprém	3	1.741	162
- <i>Mondur Bt.</i> ²⁵⁸	Veszprém	2	1.330	104
13. Flier János és családja: Felcsút	Fejér	6	7.929	319
- <i>Flier János</i>	Fejér	2	4.081	138
- <i>Junek (sz. Flier) Nikolett</i>	Fejér	1	1.790	88
- <i>Flier Tamás</i>	Fejér	2	832	51
- <i>Flier Péter</i>	Fejér	1	1.226	42
14. Bogárdi Ferenc: Mezőnagymihály	B.A.Z.	2	3.654	300
- <i>Böllérudvar Kft.: Mezőnagymihály</i>	B.A.Z.	1	2.373	190
- <i>Bogárdi Ferenc: Mezőnagymihály</i>	B.A.Z.	1	1.281	110
➤ 300 - 500 ha közötti (8-14.) 7 nyertes érdekeltiség 16 pályázója összesen		33	41.560	2.660
➤ 100 - 300 ha közötti (15-67.) 53 nyertes érdekeltiség 66 pályázója összesen		192	128.329	8.201
➤ 50 - 100 ha közötti (68-144.) 77 nyertes érdekeltiség 87 pályázója összesen		178	93.327	5.428
➤ 20 - 50 ha közötti (145-304.) 160 nyertes érdekeltiség 165 pályázója összesen		267	78.316	4.826
➤ 10 - 20 ha közötti (305-462.) 158 nyertes érdekeltiség 165 pályázója összesen		246	40.777	2.290
➤ 10 ha alatt (463-918.) 456 nyertes érdekeltiség 457 pályázója összesen		533	46.223	2.279
A 918 nyertes érdekeltiség 979 pályázója mindösszesen		1.582	555.209	32.306

²⁵⁵ Az AGRO-BOS Kft. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **136! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁵⁶ Ágh János és családtagjai – az NFA bírósági határozat alapján kénytelenül nyilvánosságra hozott listája szerint - **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** összesen további **192! db** (Ágh János: Somban **56! db.**, Ágh Jánosné: Somban **29! db.**, fiuk, Ágh Tamás: Bábonygyeren **23!db.**, Somban **1 db.**, lányuk, Ágh Regina: Bábonygyeren **6 db.**, Somban **5 db.**, Ágh Jánosné testvére, Ágh János sógora, Csincsi József: Somban **72! db.**) **állami földrészletet bérelnék.** Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁵⁷ Kiss Norbert József pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **6 db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve volt hajlandó közzétenni.

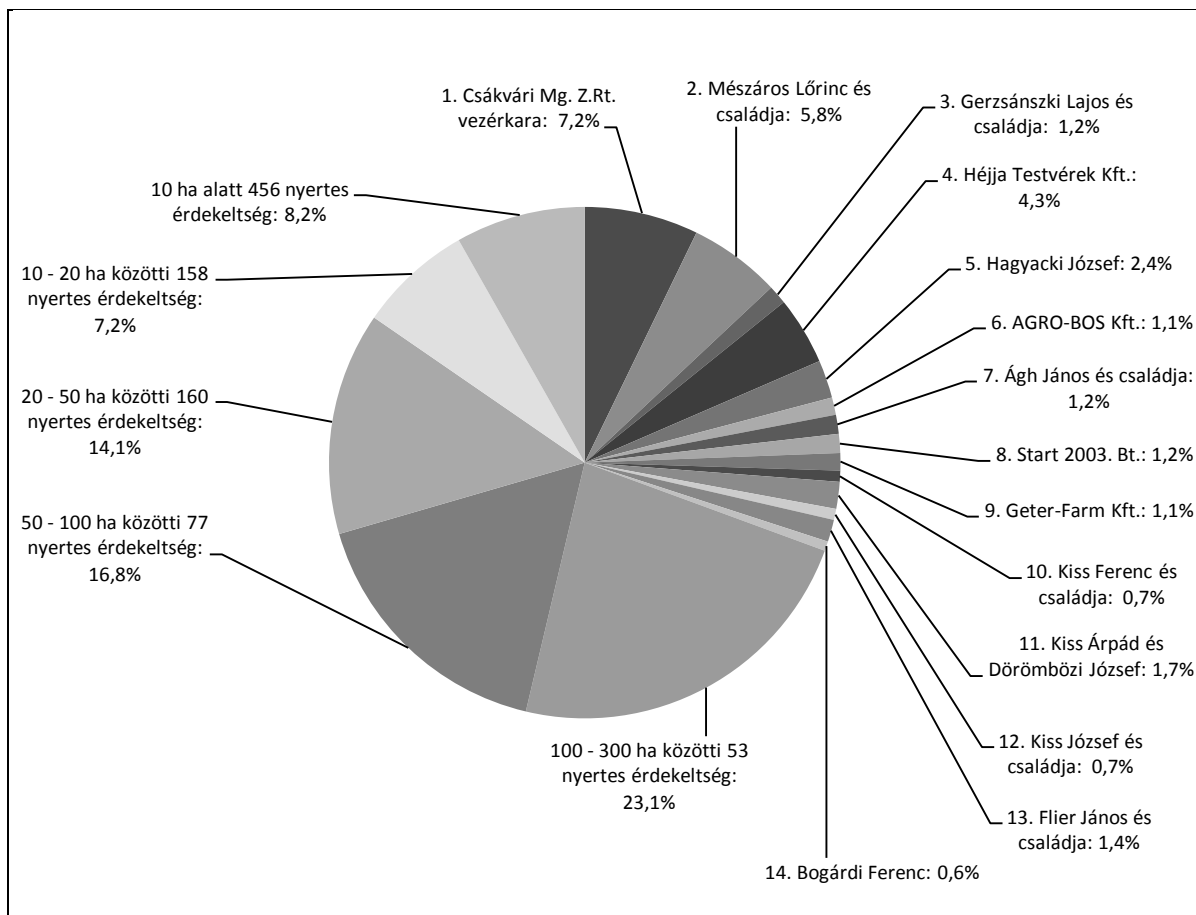
²⁵⁸ Kissék cége, a Mondur Bt. pályázatát nélküli megbízási szerződéssel további **17! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

20.9. táblázat: Az aranykorona érték és a területek megoszlása (%) a legnagyobb nyertes érdekeltségek között

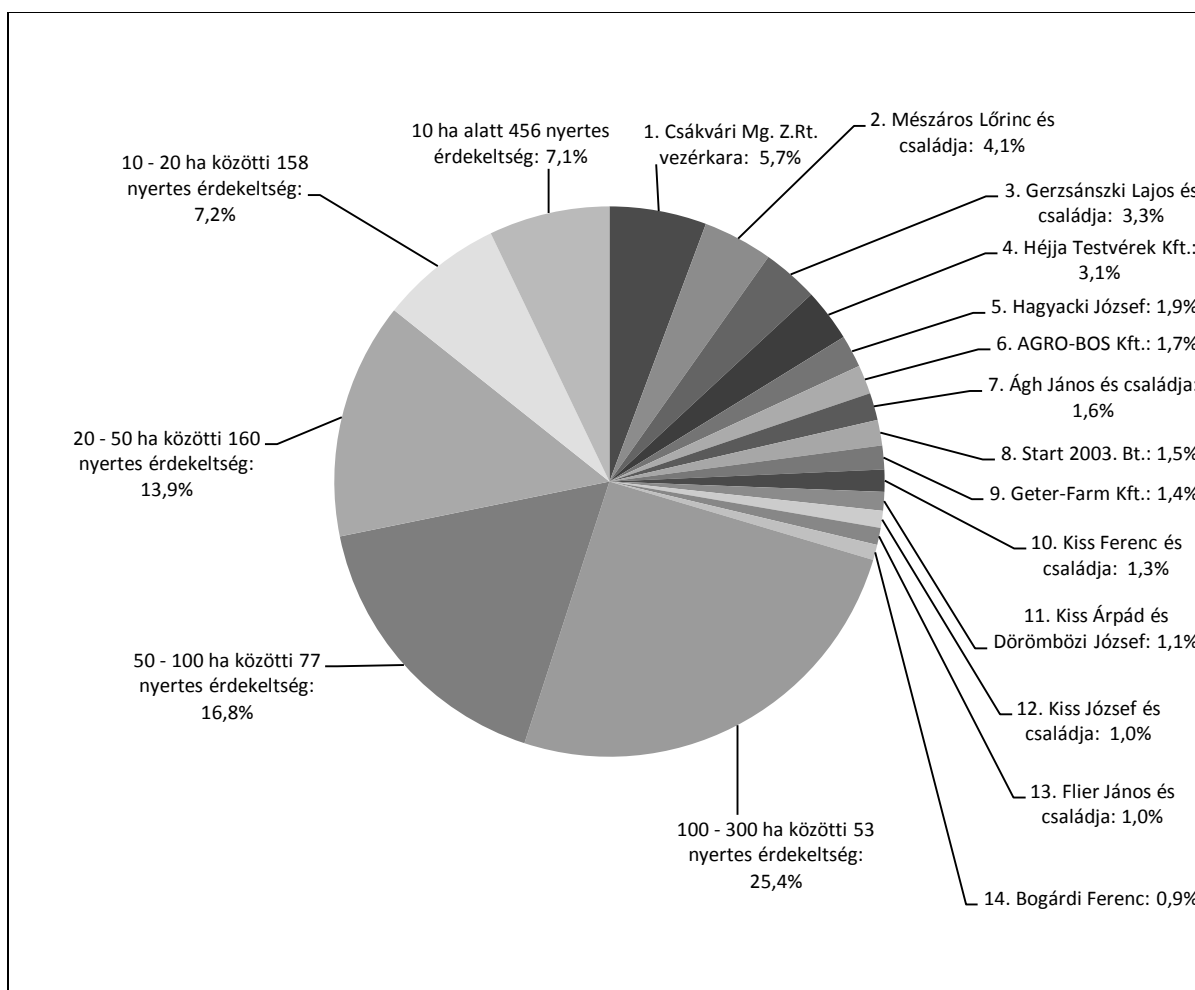
Megnevezés	Földérték		Terület (ha)	
	(AK)	(%)	(ha)	(%)
1. Csákvári Mg. Z.Rt. vezérkara	39.845	7,2	1.829	5,7
2. Mészáros Lőrinc és családja	31.941	5,8	1.327	4,1
3. Gerzsánszki Lajos és családja	6.440	1,2	1.050	3,3
4. Héjja Testvérek Kft.	23.867	4,3	1.014	3,1
➤ 1.000 ha fölötti 4 nyertes érdekeltség összesen	102.093	18,5	5.220	16,2
5. Hagyacki József	13.143	2,4	622	1,9
6. AGRO-BOS Kft.	5.914	1,1	553	1,7
7. Ágh János és családja	6.793	1,2	503	1,6
➤ 500 – 1.000 ha fölötti 3 nyertes érdekeltség összesen	25.850	4,7	1.678	5,2
8. Start 2003. Bt.	6.435	1,2	496	1,5
9. Geter-Farm Kft.	6.106	1,1	466	1,4
10. Kiss Ferenc és családja	4.041	0,7	406	1,3
11. Kiss Árpád és Dörömbözi József	9.407	1,7	351	1,1
12. Kiss József és családja	3.988	0,7	322	1,0
13. Flier János és családja	7.929	1,4	319	1,0
14. Bogárdi Ferenc	3.654	0,6	300	0,9
➤ 300 – 500 ha közötti 7 nyertes érdekeltség összesen	41.560	7,4	2.660	8,2
➤ 100 - 300 ha közötti 53 nyertes érdekeltség összesen	128.329	23,1	8.201	25,4
➤ 50 - 100 ha közötti 77 nyertes érdekeltség összesen	93.327	16,8	5.428	16,8
➤ 20 - 50 ha közötti 160 nyertes érdekeltség összesen	78.316	14,1	4.826	13,9
➤ 10 - 20 ha közötti 158 nyertes érdekeltség összesen	40.777	7,2	2.290	7,2
➤ 10 ha alatt 456 nyertes érdekeltség összesen	46.223	8,2	2.279	7,1
A 918 nyertes érdekeltség 979 pályázója mindösszesen	555.209	100,0	32.306	100,0

20.4. ábra: Az aranykorona érték (AK) és a terület (ha) megoszlása (%) a legnagyobb nyertesek között

a.) föld/aranykorona érték (AK)

b.) terület (ha)

A táblázatok és az ábra szemléletesen mutat rá néhány olyan döbbenetes tényre, amelyek **egyértelműen cáfolják a** kis, közepes családi gazdaságok 1-1 nyertes pályázattal, átlagosan 20 hektáros földbérlethez juttatásáról szóló **VM állítást**.

- A 300 ha-nál nagyobb állami földbérlethez jutott **14** érdekeltség (1,5%) **40** pályázója (3,9%) **170** nyertes pályázattal (10,5%) az összes bérbe adott terület közel **29%-át**, az összes Aranykorona értéknek pedig több mint **30%-át** megszerezte. Közülük 6 db B.A.Z., 4 db Fejér, 2 db Veszprém, 1-1 db pedig Csongrád illetve Somogy megyében található.
- Tegyük gyorsan azt is hozzá, hogy a pályázati úton megszerzett fenti területeken túl **e 14** legnagyobb érdekeltség **pályázat nélküli megbízási szerződéssel** további **495!** db állami földrészlet bérleti jogát is megkapta a földalaptól. Ezek összterülete és egyéb jellemzői ráadásul nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát (összesen több mint 24 ezer! ilyen megbízási szerződés) és a szerződő fél (zömében nagy tőkés társaságok) nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.
- Az **első 4 érdekeltség** – sorrendben a **Fejér** megyei **Csákvári Mg. Z.Rt.** vezérkara és családtagjaik továbbá **Mészáros Lőrinc** felcsúti polgármester, építési vállalkozó cége, a **Búzakalász 66 Kft.** és családtagjai, a **B.A.Z.** megyei **Gerzsánszki Lajos** mg-i vállalkozó családja borsodi és szabolcsi cégei, a **Karmopol – Agro Kft.**, a **Mercato Finanszírozó Kft.** és az **Adrivikk Kft.** valamint a **Csongrád** megyei **Héjja Testvérek Kft.** – mindegyike **1.000-1.000 ha feletti** állami földterület bérleti jogához jutott, így még a legerősebb érdekeltségek közül is kimagaslik. E négy érdekeltség önmaga megszerezte az egész országban eddig bérbe adott összes **területnek több mint 16!%-át**, az összes **Aranykorona értéknek pedig több mint 18!%-át**.

- **További 3 érdekeltség** – sorrendben a B.A.Z. megyei **Hagyacki József** mg. vállalkozó és cége, a **Pusztai Agro 2010 Kft.**, a Veszprém megyei **AGRO-BOS Kft.** valamint a Somogy megyei **Ágh János** mg. vállalkozó és családja – mindegyike **500-1.000 ha közötti** állami földterület bérleti jogához jutott. E három érdekeltség az egész országban eddig bérbe adott területnek több mint **5%-át**, az összes **Aranykorona értéknek** pedig közel **5%-át** megszerezte.
- **A legerősebbek csoportját az a 7 érdekeltség** - a B.A.Z. megyei **Start 2003. Bt.**, a **Geter - Farm Kft.** valamint **Kiss Ferenc** mg-i vállalkozó és családja továbbá **Bogárdi Ferenc** mg-i vállalkozó és cége, a **Böllérudvar Kft.**, a Fejér megyei **Kiss Árpád** tetőfedő, nádarató és **Dörömbözi József** mg-i vállalkozó valamint **Flier János** felcsúti vállalkozó és családja, végül pedig a Veszprém megyei **Kiss József** családja és cége, a **Mondur Bt.** – követi, amelyek mindegyike **300-500 ha közötti** állami földterület bérleti jogához jutott. E hét érdekeltség az egész országban eddig bérbe adott területnek több mint **8%-át**, az összes **Aranykorona értéknek** pedig több mint **7%-át** megszerezte.

➤ **Helyi lakosok, helyben lakó gazdálkodó családok**

A kormányzat azt állítja, hogy helyben lakó gazdálkodó családok kapják bérbe az állami földterületeket. Ha az eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor ezt jól jellemzi a helyi lakosok, helyi érdekeltségek által elnyert bérleti egységek száma, területe, de mindenekelőtt az összes bérbe adott területhez viszonyított aránya. Ezt szemlélteti a **20.10. táblázat** és a **20.5. ábra**.

A táblázat és az ábra alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

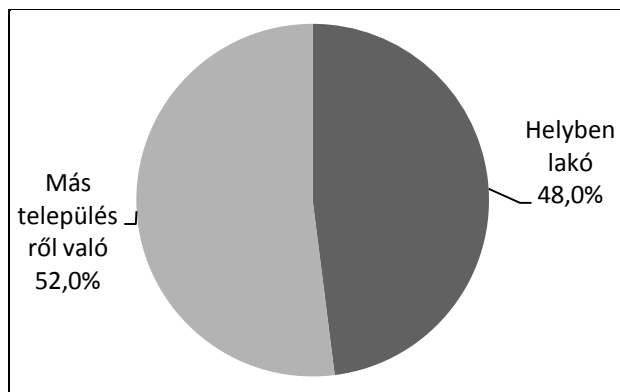
- A **672 településen**, pályázati úton bérbe adott **1.582 db** birtoktestből **760 db (48,0%)**, a teljes bérbe adott **32.306 ha** földterületből pedig **11.510 ha (35,6%)** került **helyi** lakosokhoz, 822 db-ot (52%) ill. 20.796 ha-t viszont külső pályázók szereztek meg a helyben élő, pályázó, gazdálkodó családok elől. (**20.5. ábra**).
- A **helyi** nyertes pályázók átlagosan **15,1 ha/szerződés** nagyságú birtoktesthez jutottak, míg a **külső** nyertes pályázóknál ez az érték **25,3 ha/szerződés**, vagyis a nagyobb birtoktesteket általában külső, nem az adott településen élő pályázók szereztek meg, míg a **helyieknek általában a kisebb blokkok maradtak**.

20.10. táblázat: Az összes és a helyi lakosok által elnyert birtoktestek száma és területe

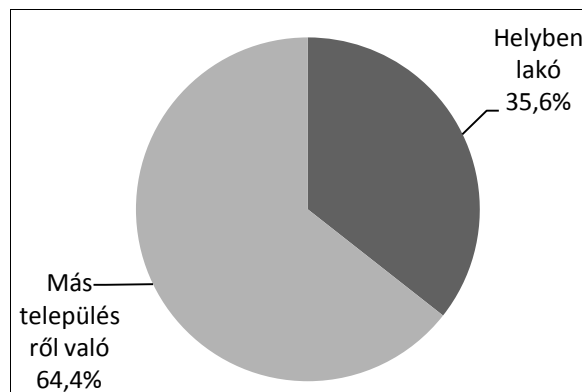
Megyék	Települések száma összesen (db)	Bérleti egységek			
		száma		területe	
		összesen (db)	helyiek (db)	összesen (ha)	helyiek (ha)
1. Bács-Kiskun	44	89	44	781	383
2. Baranya	50	73	18	1.497	284
3. Békés	49	186	118	2.327	1.057
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	71	203	64	6.218	1.557
5. Csongrád	6	19	4	1.197	101
6. Fejér	39	142	43	6 459	1 756
7. Győr-Moson-Sopron	19	21	6	215	24
8. Hajdú-Bihar	27	52	33	871	283
9. Heves	38	70	28	1.276	418
10. Jász-Nagykun-Szolnok	53	219	169	1.986	1.758
11. Komárom-Esztergom	12	25	8	330	93
12. Nógrád	32	52	21	950	427
13. Pest	31	53	43	615	413
14. Somogy	42	85	35	1.695	590
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	24	32	12	800	245
16. Tolna	35	62	34	352	204
17. Vas	35	47	24	297	170
18. Veszprém	41	113	45	3.875	1.537
19. Zala	24	40	11	575	210
Összesen	672	1.582	760	32.306	11.510

20.5. ábra: A helyi lakosok részesedése a bérbe adott egységekből és területekből

a) egységek száma (db)

b) terület (ha)

A táblázat adatai és az ábra alapján tehát összességében az állapítható meg, hogy **a helybeliek**, helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok, helyi közösségek – a kormányzati kommunikációval szemben – **a bérbe adott területeknek csupán alig több mint 1/3-át tudták a saját településük földjeiből megszerezni**, a 2/3-ad részét külső pályázók, érdekeltségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől.

Ez az arány is azonban **optimista becslés**, hiszen a részletes elemzések sok-sok példával szolgáltak arra, hogy a pályázatokban itt-ott fiktív lakcímet szerepeltettek, vagy cégeket – sokszor a pályázati kiírásokat követően – a föld megszerzése céljával megvásároltak, alapítottak, akár 100 km-ekre is áthelyeztek, gyakorta profiljukat is megváltoztatták.

➤ **A VM nem tőkés társaságoknak adja bérbe az állami földterületeket!?**

A kormányzat azt állítja, hogy tőkés társaságoknak – Rt-knek, Kft-knek, Bt-knek – nem ad bérbe állami földterületeket, hanem a „Földet a gazdáknak!” program keretében, a Nemzeti Vidékstratégiában és a birtokpolitikai irányelvekben rögzítetteknek megfelelően helyben élő, gazdálkodó családoknak, „*kérges tenyerű gazdáknak*” juttatja azokat.

A **20.11. táblázatban** összefoglalt adatok ezt határozottan cáfolni látszanak. A táblázat a példa kedvéért csupán a legnagyobb, a pályázati rendszer keretében 100 ha fölötti állami földterület bérleti jogához jutott tőkés társaságok legfontosabb földbérleti adatait valamint további - pályázat nélküli - megbízási szerződéseik számát foglalja össze. A táblázat információi alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők:

- Ha a példa kedvéért csak **a legnagyobb** - 100 ha fölötti állami földterület bérleti jogához jutott – nyerteseket, a **67 érdekeltség** 105 nyertes pályázóját vesszük, akkor **köztük 27 tőkés társaságot** találunk. Ez a legnagyobb nyertes érdekeltségek több mint **40!%-a**
- E 27 tőkés társaság 61 településen, **172 nyertes pályázattal**, összesen mintegy 126.500 Ak értékű, **7.650! ha** állami termőföldterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg a helyi gazdálkodó családok elől. Ez a bérbe adott összes földterületnek (32.306 ha-nak) közel **24!%-a**.
- E tőkés társaságok ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** összesen **további 459! db** állami földrészletet bérelnek. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán, ömlesztve, több mint 24 ezer sort tartalmazó adatbázisban volt hajlandó közzétenni, amelyet azután a pernyertes „*Blikk*” hozott nyilvánosságra.

20.11. táblázat: A pályázati rendszerben 100 ha fölötti állami földterület bérleti jogához jutott tőkés társaságok és további - pályázat nélküli - megbízási szerződéseik

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések, ahol az elnyert birtoktestek találhatóak.	Elnyert		
			birtoktest db	földérték AK	terület ha
1. Búzakalász 66 Kft. (Mészáros Lőrinc): Felcsút ²⁵⁹	Fejér	Alcsútdoboz, Kajászó, Óbarok, Vál	22	25.404	1.036
2. Héjja Testvérek Kft.: Csongrád ²⁶⁰	Csongrád	Baks	11	23.867	1.014
3. AGRO-BOS Kft.: Devecser ²⁶¹	Veszprém	Ajka, Devecser, Kamond, Kolontár	13	5.914	553
4. Karmopol-Agro Kft. (Gerzsánszki Lajos): Szászfő ²⁶²	B.A.Z.	Büttös, Rakaca, Szemere, Tornaszentjakab	19	2.271	515
5. Start 2003. Bt. (Kanyok A.+Mengyi R.): M.csát (T.útv.)	B.A.Z.	Mezőnagymihály	3	6.435	496
6. Geter-Farm Kft. (Demeter Péter+Tállai András?): Gelej	B.A.Z.	Mezőnagymihály	4	6.106	466
7. Pusztá Agro 2010. Kft. (Hagyacki József): M.nagymihály ²⁶³	B.A.Z.	Mezőnagymihály	7	9.704	462
8. Adrivikk Kft. (Gerzsánszki Lajos): Nyírmada	Sz.Sz.B.	Ófehértó	4	1.266	276
9. Mercato Finanszírozó Kft. (Gerzsánszki Lajos): Zádorfalva	B.A.Z.	Imola, Kánó, Kelemér, Szuhafő, Zádorfalva	15	2.903	259
10. Dél-Bükki Mezőgazdasági Kft.: Kisgyőr	B.A.Z.	Csincse, Vatta	8	5.008	243
11. GALLUS Baromfitenyésztő Kft.: Devecser ²⁶⁴	Veszprém	Bakonypölöske, Devecser, Ganna, Kamond	6	2.871	242
12. Böllérudvar Kft. (Bogárdi Ferenc): Mezőnagymihály ²⁶⁵	B.A.Z.	Mezőnagymihály	1	2.373	190
13. CLAESSENS-GROUP Companys: Somogyszob	Somogy	Nagyatád, Ötvöskőnyi	4	2.300	161
14. Terravet-J. Bt.: Mezőkövesd ²⁶⁶	B.A.Z.	Mezőnagymihály	2	4.081	157
15. Sertáp Kft.: Alsómocsolád	Baranya	Alsómocsolád, Felsőegerszeg, Varga	6	1.406	153
16. Sala -Tó Kft.: Felsőrajk ²⁶⁷	Zala	Alsórajk, Erdőhorváti, Felsőrajk, Gelse, Kerecseny, Kilimán, Zalasabar	10	2.909	145
17. Flóra-Nagyesztergár Mg. Kft.: Nagyesztergár	Veszprém	Bakonynána, Nagyesztergár	3	2.217	138
18. Bakony-Juh Kft.: Bakonypölöske ²⁶⁸	Veszprém	Bakonypölöske, Magyarpolány	3	1.250	137
19. Széra Kft.: Sárbogárd	Fejér	Sárbogárd	1	4.246	132
20. Biogáz Kft.: Zalaszentmihály ²⁶⁹	Zala	Pölöske, Zalaszentmihály	4	2.003	128
21. Tonavar Mg-i Kft.: Hajdúszoboszló ²⁷⁰	H.B.	Kaba	1	3.832	119
22. Ménesmajor Manufaktúra Kft.: Adony+Sz.f.v.+Sz.egyh. ²⁷¹	Fejér	Lovasberény, Perkáta, Rácalmás, Sz.f.v.	5	1.965	113
23. Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.: Lajoskomárom ²⁷²	Somogy	Adánd, Nagyberény, Siójut, Som	6	2.169	105

²⁵⁹ Mészáros Lőrinc cégen kívül közvetlen családtagjai (Mészáros János és Mészáros Beatrix) további 4 nyertes pályázattal **317 ha** állami földterület bérleti jogát is elnyerte. **Búzakalász 66 Kft.-je** az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 3 db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶⁰ A Héjja Testvérek Kft. **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 107! db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶¹ Az AGRO-BOS Kft. **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 136! db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶² A Gerzsánszki Lajos (Budai Gyula?) érdekeltségi körébe tartozó **Karmopol-Agro Kft. pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 34! db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶³ A Hagyacki József (Tállai András?) érdekkörébe tartozó cégen kívül a cégtulajdonos maga is 1 nyertes pályázattal további **160 ha** állami földterület bérleti jogát nyerte el.

²⁶⁴ A GALLUS Baromfitenyésztő Kft. **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 24! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶⁵ A Bogárdi Ferenc (Tállai András?) érdekkörébe tartozó cégen kívül a cégtulajdonos maga is 1 nyertes pályázattal további **110 ha** állami földterület bérleti jogát nyerte el.

²⁶⁶ A Jakab József dr. (Tállai András?) érdekkörébe tartozó cégen kívül a cégtulajdonos fia, Jakab Dávid 1 nyertes pályázattal további **19 ha** állami földterület bérleti jogát is elnyerte.

²⁶⁷ A Sala – Tó Kft. ezen felül, **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 7 db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶⁸ A Bakony-Juh Kft. **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 25! db** állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁶⁹ A Biogáz Zalaszentmihály Kft. ezen felül, **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 14! db** állami földrészletet bérel. Összterületük és egyéb jellemzőik nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁷⁰ A Tonavar Mg-i Kft. ezen felül **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 8! db** állami földrészletet bérel. Ezek területé és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁷¹ A Ménesmajor Manufaktúra Kft. az NFA nyilvánosságra hozott listája szerint **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további 18! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁷² A Lajoskomáromi Tejtermelő Kft. ugyancsak **pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel összesen további 26! db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni..

Érdekeltségek/ székhely/lakhely	Megye	Települések, ahol az elnyert birtoktestek találhatóak.	Elnyert		
			birtoktest db	földérték AK	terület ha
24. Mondur Bt. (Kissék): Zirc ²⁷³	Veszprém	Nagyesztergár	2	1.330	104
25. Bakony-Tető Kft.: Városlőd	Veszprém	Kislőd	1	1.242	101
26. Haszonfa Kft.: Felsőnyárad	B.A.Z.	Felsőkelecsény, Felsőnyárad, Ragály	5	571	101
27. JÁRÓNA Kft.: Bakonyjákó ²⁷⁴	Veszprém	Bakonyjákó, Nagytevel	6	871	101
A pályázati rendszerben 100 ha fölötti állami földterület bérleti jogához jutott 27 tőkés társaság összesen			172	126.514	7.647
A pályázati rendszerben 2013. 09. 01-ig bére adott állami földterületek mindösszesen			1.582	555.209	32.306
A pályázati rendszerben 100 ha fölötti állami földterület bérleti jogához jutott 27 tőkés társaság aránya (%)			10,9	22,8	23,7

A VM és az általa felügyelt NFA vezetésének valótlan állításai nem csak azért elfogadhatatlanok, mert a közvagyon felhasználását illetően félrevezetik a közvéleményt, hanem ráadásul e hazugságra hivatkozva tagadják meg olyan nonprofit, közhasznú társaságoktól az állami földbérlet lehetőségét, mint amilyen pl. a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft., ami mintául szolgált a Nemzeti Vidékstratégiában megfogalmazott fejlesztő tájközpont-hálózat létrehozásához. (E vidékfejlesztési központ kálváriájának bemutatását lásd korábban az „Esettanulmányok – az állami földbérleti rendszer néhány kiemelt „állatorvosi lova” című fejezetben.)

Ennél is riasztóbb és a VM állítását a leghatározottabban cáfoló képet kapunk, ha a pályázatátás nélküli, nyilvánosság elől teljes mértékben elzártan megkötött megbízási szerződéseket, azok kényszerűen közzétett listáját külön is szemügyre vesszük. Ezen - néhány legnagyobb magánszemély „háttérjátékostól” eltekintve - elsőprő többségben, mondhatnánk szinte kizárólag nagy tőkeérdekeltségeket, tőkés társaságokat találunk.

Álljon itt ennek bemutatására a 20.12. táblázatban és a 20.6. ábrán összefoglalt néhány átfogó számadat a legnagyobbakról, példaképpen a 30 db-nál több állami birtoktest bérleti jogához jutott megbízottak gazdasági forma szerinti megoszlásáról, a 20.13. táblázatban pedig a lista elején szereplő legtöbb birtoktesthez jutott tőkés gazdasági társaságokról (részletesebben lásd a jelentés 3. mellékletében).

20.12. táblázat: A pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel 30 db-nál több állami birtoktest bérleti jogához jutott kedvezményezettek gazdasági forma szerinti megoszlása

A megbízottak gazdálkodási formája	Megbízottak		Birtoktestek	
	száma	aránya	száma	aránya
	(db)	(%)	(db)	(%)
- Részvénytársaság (Rt.)	23	21,1	1.216	21,2
- Korlátolt felelősségű társaságok (Kft.)	48	44,0	2.371	41,3
- Betéti társaságok (Bt.)	1	0,9	42	0,7
• Gazdasági társaságok összesen	72	66,0	3.629	63,2
• Szövetkezetek összesen	15	13,8	656	11,4
Társas vállalkozások mindösszesen	87	79,8	4.285	74,6
Magánszemélyek, egyéni gazdaságok összesen	22	20,2	1.457	25,4
A 30 birtoktest fölötti megbízottak mindösszesen	109	100,0	5.742	100,0

²⁷³ Kissék cége, a Mondur Bt. pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további **17!** db állami földrészletet bérel. Ezen kívül a Kiss család tagjai (Kiss József és Kiss Norbert József) 4 nyertes pályázattal maguk is elnyerték **218 ha** állami földterület bérleti jogát, valamint Kiss Norbert József pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további **6 db** állami földrészletet bérel. Ezek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

²⁷⁴ A JÁRÓNA Kft. pályázatátás nélküli megbízási szerződéssel további **34!** db állami földrészletet bérel. Ennek összterülete és egyéb jellemzői nem tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni.

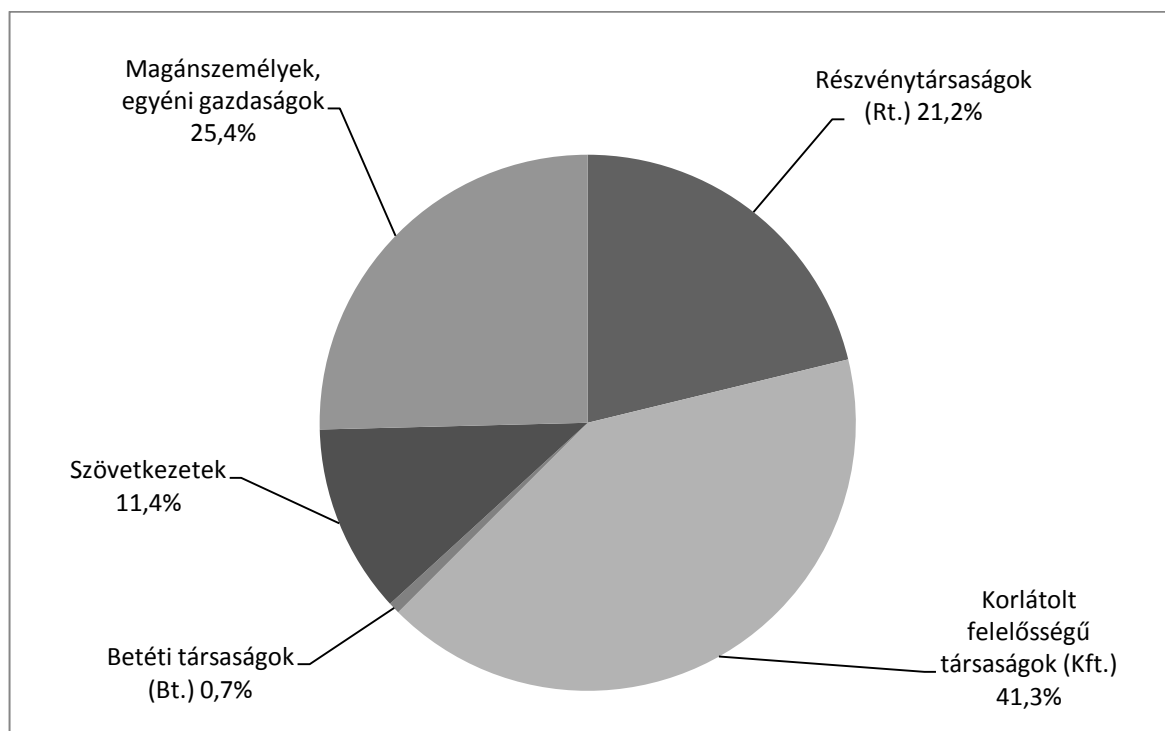
20.13. A pályázatás nélküli megbízási szerződéssel a legtöbb állami birtoktest bérleti jogához jutott tőkés gazdasági társaságok (Rt-k, Kft-k, Bt-k)

Érdekeltségek székhely/lakhely	Székhely/lakhely	Elnyert birtoktest (db)
1. TIRUS Zrt.	<i>Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	150
2. AGRO-BOS Kft.	<i>Devecser Veszprém megye</i>	137
3. Héjja Testvérek Kft.	<i>Csongrád Csongrád megye</i>	107
4. H + N és Társai Kft.	<i>Budapest XXIII. ker. Budapest</i>	103
5. Nagykun 2000 Mezőgazdasági Zrt.	<i>Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	100
6. FEBAGRO Felső-bácskai Agrár Zrt.	<i>Felsőszentiván Bács-Kiskun megye</i>	90
7. Vásárhelyi Róna Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft.	<i>Hódmezővásárhely Csongrád megye</i>	90
8. JÁSZ-FÖLD Mezőgazdasági Zrt.	<i>Jászlád Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	82
9. KINIZSI 2000 Mezőgazdasági Zrt. (Farkas Sándor)	<i>Fábiánsebestyén Csongrád megye</i>	82
10. Vitis Labor Kft.	<i>Szigetcsép Pest megye</i>	77
11. Kossuth 2006 Mezőgazdasági Termelő Zrt.	<i>Jászárokszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	72
12. Tiszaigari Mg. Kft.(Kékessy Dezső, Kollányi György)	<i>Tiszaigar Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	72
13. Miklósfai Mg-i Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.	<i>Nagykanizsa Zala megye</i>	70
14. SAB-AGRO Kft. + Sabjanics István	<i>Páka Zala megye</i>	66
15. NASZTEJ Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	<i>Kiskunfélegyháza Bács-Kiskun megye</i>	65
16. Karcag - Tilalmasi Mezőgazdasági Kft.	<i>Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	64
17. KUNAGRO 21 Mg-i Termelő, Szolgáltató és Értékesítő Kft.	<i>Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	64
18. Triovin 2000 Kft. (Dobák István és Dobák Sándor)	<i>Asothalom Csongrád megye</i>	61
19. Nagyváni Mezőgazdasági Kft.	<i>Nagyvánd Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	59
20. PUSKIN-TEJ Kft.	<i>Szegvár Csongrád megye</i>	57
21. HÓDAGRO Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Zrt.	<i>Hódmezővásárhely Csongrád megye</i>	54
22. AGRO-PAPP Kft.	<i>Kiskunfélegyháza Bács-Kiskun megye</i>	52
23. BHV Mezőgazdasági Kft.	<i>Vízvár Somogy megye</i>	52
24. Ócsödi Mezőgazda Kft.	<i>Ócsöd Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	51
25. Apaj Puszta Lovas Vendéglátó és Szolgáltató Kft.	<i>Apaj Pest megye</i>	49
26. Pandvár Kft.	<i>Nemesnáduvár Bács-Kiskun megye</i>	47
27. Aranyponty Halászati Zrt.	<i>Százhalombatta Pest megye</i>	44
28. Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	<i>Pély Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	44
29. Karcagi Cserhát Kft.	<i>Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	43
30. IMÁR Kereskedelmi és Állattenyésztő Bt.	<i>Balatonalmádi Veszprém megye</i>	42
31. Tejút Kft.	<i>Keszőtele Komárom-Esztergom megye</i>	42
32. Tiszagyöngye Mg. Kft.	<i>Fényeslitke Szabolcs-Szatmár-Bereg megye</i>	42
33. Vértess Fruct Kft.	<i>Mór Fejér megye</i>	42
34. BÁBOLNA Nemzeti Ménesbirtok Kft.	<i>Bábolna Komárom-Esztergom megye</i>	41
35. Határőr Mezőgazdasági Zrt.	<i>Babócsa Somogy megye</i>	41
36. BIHARI TAJ Mezőgazdasági Kft.	<i>Csökmő Hajdú-Bihar megye</i>	40
37. Buda-táj Kft.	<i>Gyermely Komárom-Esztergom megye</i>	40
38. Sajó-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	<i>Sajópüspöki Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	40
39. Tótkomlói Agrár Zrt.	<i>Tótkomlós Békés megye</i>	40
40. Hahóti Várdomb Mg Kft.	<i>Hahót Zala megye</i>	39
41. Isztiméri Bakony Mg-i Kft.	<i>Isztimér Fejér megye</i>	39
42. Mongol-Agrár Mg. Zrt.	<i>Mezőtúr Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	39
43. ÁRPÁD-AGRÁR Zrt. (Csikai Miklós)	<i>Szentes Csongrád megye</i>	38
44. Szent István Egyetem Gödöllő	<i>Gödöllő Pest megye</i>	37
45. AGROMIKLÓS Kft.	<i>Törökszentmiklós Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	36
46. BIOREX MAJORSÁG Kft	<i>Tófalva Heves megye</i>	36
47. Gödöllői Tangazdaság Zrt.	<i>Kartal Pest megye</i>	36
48. Hodász Nagyközség Önkormányzata	<i>Hodász Szabolcs-Szatmár-Bereg megye</i>	35
49. HÓR-AGRO Zrt.	<i>Bogács Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	35
50. KORNFARM Kft.	<i>Pécel Pest megye</i>	35
51. CSERHÁT-HB Gazdálkodó, Kereskedő és Szolgáltató Kft.	<i>Bercel Nógrád megye</i>	34
52. Dél-Balaton Agro Kft. (Nyerges Zsolt+ Simicska Lajos)	<i>Enying Fejér megye</i>	34
53. Járóna Kft.	<i>Bakonyjákó Veszprém megye</i>	34
54. Karmopol - Agro Kft.	<i>Szászfő Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	34
55. Makói Hagymakertész Kft.	<i>Makó Csongrád megye</i>	34
56. Pacsai Mezőgazdasági Kft.	<i>Pacska Zala megye</i>	34
57. Alkotmány Agro Mezőgazdasági Zrt.	<i>Nagykanizsa Zala megye</i>	33
58. HAJDÚSÁGI-TEJ Kft.	<i>Mikepércs Hajdú-Bihar megye</i>	33
59. Matyó Agrártermelő Zrt.	<i>Mezőkövesd Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	33
60. AGRO-LELE Mezőgazdasági Kft.	<i>Maroslele Csongrád megye</i>	32
61. HEMAG Kft.	<i>Heves Heves megye</i>	32

Érdekeltségek székhely/lakhely	Székhely/lakhely	Elnyert birtoktest (db)
62. Heteyi Berzsényi Kft.	<i>Egyházashetye Vas megye</i>	32
63. Hubai és Társai Kft.	<i>Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	32
64. Jászkiséri Aranykorona Mg-i Kft.	<i>Jászkisér Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	32
65. NOVUS TRAKTOR Kft.	<i>Gyöngyös Heves megye</i>	32
66. Celli Sághegyalja Zrt.	<i>Celldömök Vas megye</i>	31
67. HAGISZ Mezőgazdasági Zrt.	<i>Halmaj Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	31
68. Jászberényi Kossuth Mezőgazdasági Zrt.	<i>Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye</i>	31
69. Weinhaus Szőlőbirtok Kft.	<i>Igar Tolna megye</i>	31
70. ZORBA Agrár Farm Kft.	<i>Mezőcsát Borsod-Abaúj-Zemplén megye</i>	31
71. Aranyfürt Mezőgazdasági Kft.	<i>Szekszárd Tolna megye</i>	30
72. Nagymágocsi Farmer Kft.	<i>Nagymágocs Csongrád megye</i>	30
30-nál több állami birtoktest bérleti jogához jutott gazdasági társaságok	-	3.629

A **20.12. táblázatban** és a **20.6. ábrán** összefoglalt adatok a példa kedvéért az összesen **24.275 db** állami földrészt tartalmazó megbízási listáról csupán a legnagyobb, **30 db-nál több** állami birtoktest bérleti jogához jutott kedvezményezettek földbérleti adatait foglalja össze **gazdasági forma** szerinti bontásban.

20.6. ábra: A megbízási szerződéssel használatba adott birtoktestek megoszlása az egyes gazdasági formák között

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők:

- A **109 legnagyobb** - 30 db-nál több állami földbirtoktest bérleti jogához jutott - **megbízott** között **72! tőkés társaságot** (66!%), 15 szövetkezetet (13,8%) és csupán **22! magánszemélyt, egyéni gazdaságot** (20,2!%) találunk. E 109 db, a lista elején szereplő legnagyobb érdekelttség megbízási útján összesen **5.742! db** birtoktesthez jutott, ami az összes, megbízással bérbe adott (24.275 db) birtoktestnek 23,7 %-a.
- A **72 legerősebb** - legtöbb megbízási szerződéshez jutott - **tőkés társaság** közül 23 Rt., 48 Kft. egy pedig Bt. formában működik, és összesen **3.629 db megbízási szerződéssel** ugyanennyi állami birtoktest használati jogát szerezte meg. Ez a legerősebb 109 érdekelttség által megszerzett 5.742 db birtoktestnek **63,2!%-a**. Ezeket a tőkés társaságokat és az általuk elnyert birtoktestek számát a **20.13. táblázat** nevesíti.

- A legerősebbek között **15 szövetkezetet** találunk, amelyek összesen 656 db állami birtoktest használati jogát kapták meg megbízási szerződéssel. Ez a kiemelt csoporton belül megszerzett összes birtoktestnek **11,4 %-a**.
- A lista elején szereplő 109 megbízott között ugyanakkor csupán **22 magánszemélyt**, egyéni gazdaságot találunk, amelyek összesen 1.457 db állami birtoktest használati jogát kapták. Ez a lista elején szereplő legerősebbek körében kiosztott megbízási szerződéseknek **25,4 %-a**.
- A megszerzett birtoktestek **számarányát**, a különböző gazdasági formák közti megoszlását a **20.6. ábra** jól szemlélteti.

A pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel használatba adott állami birtoktestek **összterülete és egyéb jellemzői** ráadásul **nem is tudhatók**, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat, de még a területazonosító helyrajzi számokat sem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát és a szerződő fél nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni, amelyet azután a pernyertes „*Blikk*” hozott nyilvánosságra.

A fenti tények kellő mértékben bizonyítják, hogy a **VM** és az általa felügyelt NFA **vezetésének állításai valótlanok**, a közvagyon e legfontosabb elemének felhasználását illetően **félrevezetik a közvéleményt**.

➤ A települések eltérő „érdekérvényesítő képessége”

A kormányzat azt állítja, hogy az egyes települések gazdálkodói azonos eséllyel pályáznak az állami földek bérleti jogának megszerzésére. Az eredmények alapján ugyanakkor úgy tűnik, hogy az egyes települések érdekérvényesítő képességében is **jelentős eltérések mutatkoznak**. Igazi vesztesnek azok a települések tekinthetők, ahol helybeli pályázó egyáltalán nem jutott állami földbérlethez. A **20.11. táblázat** ezen abszolút „vesztes” települések számát, területükön más települések nyertes pályázói által megszerzett, a vesztes településekről „*elvitt*” bérleti egységek (blokkok) számát és összterületét szemlélteti megyék szerinti bontásban.

20.11. táblázat: A „vesztes” településekről „elvitt” bérleti egységek és területek megyénkénti összegzése

Megyék	Települések száma (db)	Blokkok száma (db)	Terület (ha)
1. Bács-Kiskun	18	33	312
2. Baranya	34	44	914
3. Békés	15	30	330
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	39	74	1.661
5. Csongrád	2	14	1.075
6. Fejér	22	75	3.542
7. Győr-Moson-Sopron	13	13	127
8. Hajdú-Bihar	8	16	450
9. Heves	20	30	496
10. Jász-Nagykun-Szolnok	10	16	60
11. Komárom-Esztergom	6	11	142
12. Nógrád	20	27	429
13. Pest	8	8	189
14. Somogy	21	26	344
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	14	18	512
16. Tolna	14	20	106
17. Vas	16	21	119
18. Veszprém	21	29	630
19. Zala	16	27	397
Összes vesztes település	281	532	11.835
Összes település	672	1.582	32.306
Vesztes aránya (%) az összesből	41,8	33,6	36,6

A **20.12. táblázat** azokat a legnagyobb vesztesnek tekinthető településeket sorolja fel, amelyek területéből 100 hektárnál nagyobb állami földterületeket adtak más településen élőknek bérbe úgy, hogy helybeliek – bár pályáztak, ám - egyáltalán nem jutottak állami földbérlethez.

20.12. táblázat: A legnagyobb vesztesnek tekinthető települések „területvesztési rangsora”

Település	Megye	Eredményes pályázatok	
		(db)	(ha)
1. Baks	Csongrád	13	1.058
2. Alcsútdoboz	Fejér	18	888
3. Csincse	B.A.Z.	12	457
4. Kajászó	Fejér	5	429
5. Bicske	Fejér	11	394
6. Vértesacsa	Fejér	4	332
7. Vál	Fejér	6	319
8. Ófehértó	Sz.Sz.B.	5	309
9. Vatta	B.A.Z.	8	266
10. Óbarok	Fejér	6	234
11. Tetétlen	Hajdú-Bihar	4	234
12. Magyarpolány	Veszprém	6	218
13. Vereb	Fejér	4	198
14. Magyaralmás	Fejér	1	186
15. Hajdúszovát	Hajdú-Bihar	6	177
16. Erdőtelek	Heves	6	155
17. Bodolyabér	Baranya	2	138
18. Szécsénke	Nógrád	3	123
19. Bolhás	Somogy	4	121
20. Kóka	Pest	1	121
21. Szár	Fejér	2	118
22. Bicsérd	Baranya	4	117
23. Alsórajk	Zala	8	115
24. Pölöske	Zala	2	114
25. Tarhos	Békés	5	108
A 25 legnagyobb vesztes település összesen	-	146	6.695
A többi 256 vesztes település összesen	-	386	5.140
A 281 vesztes település mindösszesen	-	532	11.835
Az összes bérbe adott blokk és terület	-	1.582	32.306

A táblázatokban szereplő adatok alapján az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.

- A földbérleti pályázatok által érintett **672 település** közül **281! településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések több mint 40%-a tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak - **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek a saját közigazgatási területükön található állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- A 281 vesztes településen 532 bérleti egységben összesen **11.835! ha** állami földterület bérleti joga került **más településen élőkhöz**. Ez az összes bérbe adott 32.306 ha **területnek közel 37!%-a**.
- **A legnagyobb vesztes** kétségtelenül a Csongrád megyei Baks, amelynek területéből a helyiek elől **több mint 1.000 hektárt** adtak bérbe egyetlen csongrádi székhelyű érdekeltségnek.
- De **igen nagy vesztesek** azok a települések - mint pl. Alcsútdoboz, Bicske, Csincse, Kajászó, Ófehértó, Vál vagy éppen Vértesacsa - is, amelyeken nagy, **300-900 ha** nagyságú állami területeket adtak más településről származó pályázóknak bérbe.
- Ám amely településekről – mint pl. Erdőtelek, Hajdúszovát, Magyaralmás, Magyarpolány, Óbarok, Tetétlen, Vatta vagy éppen Vereb – **150-300 ha** nagyságú területek bérleti joga került 20 évre más településen élő pályázókhoz, azok is érzékeny veszteséget szenvedtek.
- Ráadásul e vesztes települések közül **jó néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre**.

Vannak viszont igazi „nyertes” települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések állami földterületeit is megszerezték. A **20.13. táblázat** ezen „nyertes” települések számát, a pályázók által megszerzett bérleti egységek (blokkok) számát és összterületét szemlélteti megyék szerinti bontásban.

20.13. táblázat: A megyék „nyertes” településeinek száma, a pályázók által megszerzett bérleti egységek és területek

. Megyék	Települések száma (db)	Blokkok száma (db)	Terület (ha)
1. Bács-Kiskun	31	89	781
2. Baranya	40	73	1.497
3. Békés	41	186	2.327
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	72	203	6.218
5. Csongrád	9	19	1.197
6. Fejér	36	142	6 459
7. Győr-Moson-Sopron	18	21	215
8. Hajdú-Bihar	23	52	871
9. Heves	28	70	1.276
10. Jász-Nagykun-Szolnok	54	219	1.986
11. Komárom-Esztergom	11	25	330
12. Nógrád	19	52	950
13. Pest	28	53	615
14. Somogy	41	85	1.695
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	22	32	800
16. Tolna	28	62	352
17. Vas	29	47	297
18. Veszprém	44	113	3.875
19. Zala	19	40	575
Összes nyertes település	593	1.582	32.306

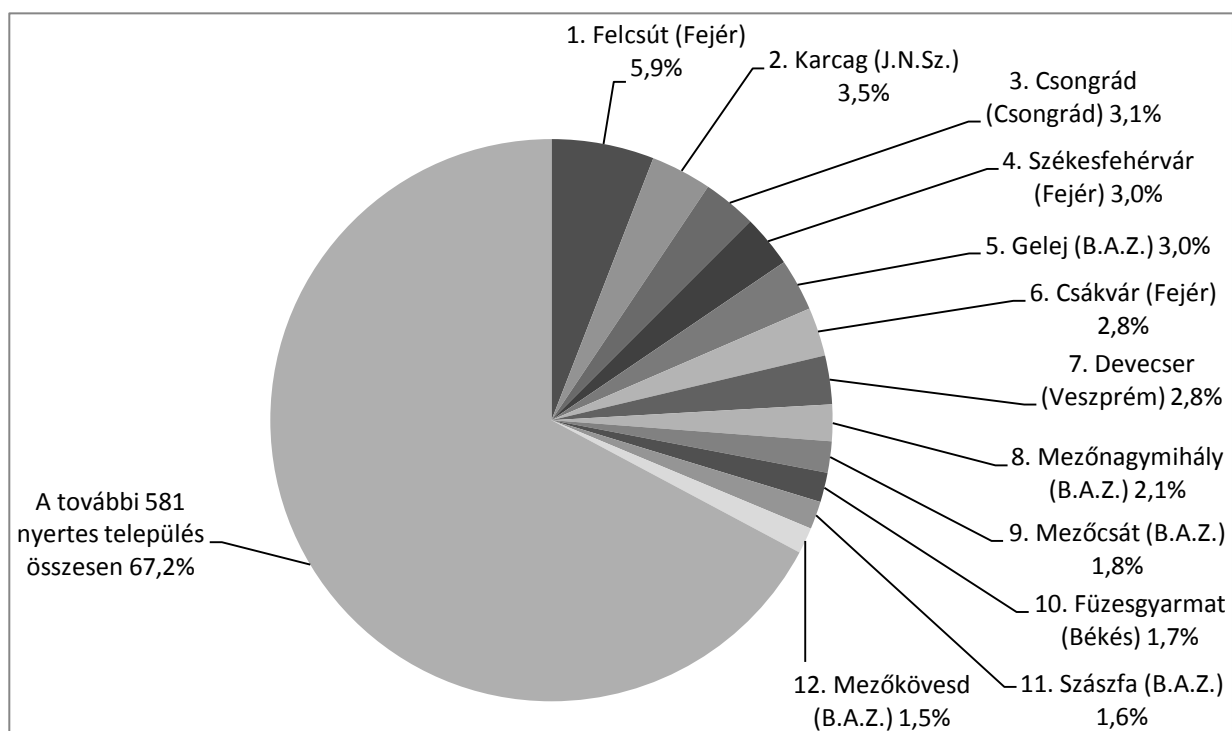
A **20.14. táblázat** azoknak a településeknek a rangsorát mutatja, ahonnan – a lak- ill. székhely-adatok alapján - a legtöbb nyertes kikerült. Ezek tehát azok a **legnagyobb nyertes települések**, amelyek pályázók révén a legtöbb állami földterület bérleti jogát megszerezték, ahova tehát a vesztes településekről a föld haszna vándorol. A **20.7. ábra** az összes eddig bérbe adott területből (32.306 ha) a legnagyobb nyertes települések részesedését szemlélteti.

20.14. táblázat: A 200 ha fölötti állami föld bérleti jogához jutott települések rangsora a nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása alapján

A nyertesek lakhelye/székhelye	Megye	Elnyert bérleti egységek			
		száma (db)	összes (ha)	területe arány (%)	
				településenkénti	halmozott
1. Felcsút	Fejér	37	1 900	5,9	5,9
2. Karcag	J.N.Sz.	33	1.132	3,5	9,4
3. Csongrád	Csongrád	11	1.014	3,1	12,5
4. Székesfehérvár	Fejér	22	972	3,0	15,5
5. Gelej	B.A.Z.	15	962	3,0	18,5
6. Csákvár	Fejér	13	915	2,8	21,3
7. Devecser	Veszprém	22	904	2,8	24,1
8. Mezőnagymihály	B.A.Z.	13	674	2,1	26,2
9. Mezőcsát	B.A.Z.	8	573	1,8	28,0
10. Füzesgyarmat	Békés	8	559	1,7	29,7
11. Szászfá	B.A.Z.	19	511	1,6	31,3
12. Mezőkövesd	B.A.Z.	6	487	1,5	32,8
13. Kislőd	Veszprém	5	370	1,2	34,0
14. Zirc	Veszprém	8	359	1,1	35,1
15. Csabdi	Fejér	10	351	1,1	36,2
16. Hajdúszoboszló	Hajdú-Bihar	10	339	1,0	37,2
17. Szeghalom	Békés	11	338	1,0	38,2
18. Bábonygyer	Somogy	9	310	1,0	39,2

19. Bercel	Nógrád	11	305	0,9	40,1
20. Sárbogárd	Fejér	6	304	0,9	41,0
21. Besenyőtelek	Heves	8	285	0,9	41,9
22. Kápolnásnyék	Fejér	2	284	0,9	42,8
23. Noszlop	Veszprém	4	283	0,9	43,7
24. Nagyesztergár	Veszprém	8	278	0,9	44,6
25. Nyírmada	Sz.Sz.B.	4	276	0,9	45,5
26. Nagyatád	Somogy	9	265	0,8	46,3
27. Zádorfalva	B.A.Z.	16	259	0,8	47,1
28. Igrici	B.A.Z.	2	249	0,8	47,9
29. Kisgyőr	B.A.Z.	8	243	0,7	48,6
30. Komló	Baranya	5	228	0,7	49,3
31. Bakonypölöske	Veszprém	5	219	0,7	50,0
32. Tabajd	Fejér	4	218	0,7	50,7
További 561 nyertes település összesen	-	1.230	15.931	49,3	100,0
Az 593 nyertes település mindösszesen		1.582	32.306	100,0	-

20.7. ábra: A nyertesek lakhely/székhely szerinti megoszlása az elnyert terület alapján

A táblázat és az ábra információi alapján az alábbi **fontosabb megállapítások** tehetők.

- A 672 településen eddig pályázati úton bérbe adott állami földterületek **nyertesei 593 településről** kerültek ki
- A 32.306 ha bérbe adott terület **több, mint felét** (50,7%-át) mindössze **32! település** nyertes pályázói szereztek meg.
- Az „**olimpiai dobogós**” három település, **Felcsút**, **Karcag** és **Csongrád** mindegyike nyertes pályázói révén 1.000-1.000 ha feletti, összesen több mint 4.000 ha állami földterület 20 éves bérleti fogáshoz jutott, ami az országosan pályázati úton eddig bérbe adott területeknek **12,5%-a**.
- A rangsor élén **Felcsút** található, amely pályázói - **Mészáros Lőrinc** cége, a Búzakalász 66 Kft. és családtagjai (1.327 ha), **Flier János** és családtagjai (319 ha), **Tóth Ádám** (108 ha), **Friedmanék** (87 ha), **Schubert László** (42 ha) és **Szilágyi János** (17 ha) - révén **37! nyertes pályázattal 1.900! ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez az országosan eddig bérbe adott területeknek **5,9%-a**, a megyében bérbe adott területeknek pedig **közel 1/3-a**.
- Második helyen **Karcag** áll, amely pályázói – elsősorban **Szilágyiék** (266 ha), **dr. Farkas Béla** (151 ha), **Szabó Zoltán** (149 ha), **Margitics Tamás** (83 ha), **Ács Gábor** (76 ha), **Horváthné Farkas Adrienne** (69

ha), Mándokiék (52 ha), Szabó Sándor (49 ha), Órsi Sándor (47 ha), Varga Géza (45 ha), a Pigomix Kft. (38 ha) Kerekes József (32 ha) és Abonyi Lőrinc (20 ha) – révén, **33! nyertes pályázattal 1.132! ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez az országosan eddig bérbe adott területeknek **3,5%-a**, a megyében bérbe adott területeknek pedig **57%-a**. A Karcagon meghirdetett földeket - az országos gyakorlattól feltűnően eltérő módon - csakis karcagi pályázók tudták megszerezni.

- Harmadik helyen Csongrád található, amely a megye abszolút győztes pályázója, a Héjja Testvérek Kft. (1.014 ha) révén, **11! nyertes pályázattal 1.014! ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez az országosan eddig bérbe adott területeknek **3,1%-a**, a megyében bérbe adott területeknek pedig közel **85!%-a**.
- A bérbe adott területek 1,5-3 %-át, azaz **500-1.000 hektár** föld bérleti jogát csökkenő sorrendben **Székesfehérvár, Gelej, Csákvár, Devecser, Mezőnagymihály, Mezőcsát, Füzesgyarmat, Szászfa és Mezőkövesd** pályázói nyerték.
- Az első **12 település** pályázói az országosan eddig pályázati úton bérbe adott állami **földterületek** mintegy **1/3!-át** megszerezték, vagyis e földterületek haszna e településeket gazdagítja.

KÉRDÉSEK

A föld- és birtokpolitikát érintő törvényalkotásra és földbérleti viszonyokra vonatkozó folyamatlemezés és helyzetértékelés, annak fenti eredményei, tényei alapján számos megválaszolandó váró konkrét kérdés fogalmazódik meg, amelyek sürgős és konkrét válaszokra várnak. Közülük álljon itt néhány.

1. Hogyan egyeztethető össze az elemzés törvényhozási és állami földbérleti eredményei alapján kirajzolódó kép azzal a – választási- és kormányprogramban, az NFA-törvényben majd a 2012-ben kormányhatározattal is megerősített és „*Földet a gazdáknak!*” jól hangzó programcímmel hirdetett – birtokpolitikai alapvetéssel, hogy a helyben lakó gazdálkodó családokat akarjuk állami földbérlethez juttatni, az európai léptékkal mért kis, közepes családi gazdaságokat, a helyi közösséget, a helyi gazdaságot és társadalmat akarjuk erősíteni?
2. Hogyan hirdetheti fennhangon a VM és az NFA vezetése, hogy az állam a helyben lakó, gazdálkodó családokat juttatja földbérleti lehetőséghez, és egy-egy nyertes pályázónak 20 ha körüli földet ad bérbe? Tán nem ismeri az általa nyilvánosságra hozott, a fenti elemzéshez is felhasznált saját hivatalos adatait? Esetleg nem is számított arra, hogy valaki a kaotikusan nyilvántartott és közzétett adatokat feldolgozza, ráadásul veszi a bátorságot, hogy annak eredményeit nyilvánosságra is hozza?
3. Ismeri egyáltalán a VM vezetése az NFA Ellenőrző bizottságának azt – a földbérleti pályázatok rendszerével és alkalmazása „eredményeivel” foglalkozó, immár több mint egy éve elkészült, de nyilvánosságra nem hozott – jelentését, amely az általam is hosszú ideje, többször és folyamatosan jelzett súlyos, helyenként botrányos „rendellenességeket” sorra igazolja?
4. Hogyan maradhat a helyén az a vezetés, amely e kézbe kapott jelentés létezését előbb hivatalosan megerősítette, majd önmagát is cáfolva letagadta? Hogyan maradhat a helyén az a vezetés, amely e jelentést az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága Ellenőrző albizottsága előtt ismerteti, ám tartalmának ismeretében is immár több mint egy éve folyamatosan és szemrebbenés nélkül az abban foglaltakkal ellentétes képet fest a földbérleti rendszerről, félrevezeti a közvéleményt?
5. Egyetért-e egyáltalán a VM vezetése azzal, hogy a közvagyonnal kapcsolatos hiteles információk mindnyájunkra, a közre tartoznak, azok nyilvánosságának biztosítása közérdek, és az e vagyon feletti felügyeletet gyakorló állami vezetők kötelező feladata? Ha ezzel egyetért, mikor és hol kívánja végre közzé tenni a földbérleti rendszer tényleges értékelését tartalmazó NFA EB jelentést?
6. Hogyan hallgathatja el a VM és az NFA vezetése, hogy egy érdekeltség nem csak egy, hanem akárhány blokk bérleti jogát is elnyerheti, így arra vonatkozóan, hogy egy-egy pályázónak mennyi földterület bérleti jogát juttatja, arra nem mond semmit a meghirdetett blokkok mérete? Hogyan nézhetik ennyire ostobának az embereket?
7. Hogyan gondolhatja bárki is kormánykörökben, hogy az emberek inkább hisznek a kormányzati kommunikációnak, mint a saját szemüknek és a bőrükön megtapasztaltaknak? Nem tudnák azt, hogy

helyben mindenki ismer mindenkit, és semmi sem maradhat rejtve, titokba? Nem tudnák azt, hogy egy valóban új világot csak a helyi közösségekkel megegyezve lehet tartósan működtetni?

8. Miért nem lehet megismerni az adott bérleti egységre beadott pályázatokat, az azokban szereplő üzleti terveket, (amelyek önmagukban az adható pontok több mint 40!! %-át adják), a pontozás eredményét, és a pályázók ez alapján kialakuló rangsorát? Miért nem fogják fel kormánykörökben, hogy – közvagyon bérbeadásáról lévén szó – a nyilvánosság hiánya még saját, új alaptörvényünk betűjével és szellemével is ellentétes?
9. Hogyan juthatnak egyes érdekeltségek akkora bérleti területhez, amely már önmagában is meghaladja az összeszámitási szabályok szerint meghatározott – a családi gazdálkodás (átlagosan 40-50! hektáros méretű gazdaságokra és persze szövetkezésekre épülő) európai modellje alapján egyébként is erősen vitatható – 1.200 hektáros felső területi korlátot, vagy a törvény által rögzített 6.000 aranykoronás felső határértéket?
10. Miért nem lehet a földbérleti pályázati és bírálati rendszerrel kapcsolatban sehol és semmilyen formában kifogást emelni, az eredmény ellen fellebbezni? Miért nincs az eljárásrendben semmiféle jogorvoslati lehetőség?
11. Tervezi-e mindezek fényében a Kormány a pályázati adatok tisztességes, döntés-előkészítő kiértékelését, valamint ennek eredményétől függően a pályázati rendszer megváltoztatását, és a jogszabályokba vagy a jó erkölcsbe ütköző szerződések visszavonását?
12. Minek kell ahhoz még történnie, hogy a vidékfejlesztési kormányzat visszavonja a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ ökológiai mintagazdasága földterületeire kiírt pályázatok eredményeit, és helyreállítsa nonprofit, közhasznú tevékenysége folytatásának feltételeit, földalapját?
13. Mikor, hol és milyen formában hozza az NFA tételesen, földrészletenként nyilvánosságra, hogy miért nem került pályázati kiírásra az a több tízezer birtoktest, amelynek már 2010 októberében lejárt a bérleti szerződése?
14. A bírósági döntést követően kényszerűen, több mint 24 ezer tételből álló ömlesztett adatbázisban nyilvánosságra hozott részinformációkon túl mikor, hol és milyen formában teszi az NFA beazonosíthatóan és területi, földhasználati jellemzőivel együtt közzé, hogy e lejárt bérleti szerződésű birtoktesteket kinek és milyen feltételekkel adta 2010-ben, 2011-ben és 2012-ben megbízási szerződés keretében használatra?
15. Mikor hirdet nyilvános pályázatot az NFA a 2013-ban ismét „*termőföld hasznosításra irányuló megbízási szerződéssel*” – vélhetően zömében ismét a régi használóknak – bérbe adott több tízezer hektár állami földterületre?

ÖSSZEFOGLALÁS

➤ Az előzmények

A sokszor megcsalt, ám a 2010-es kormányváltáshoz ismét nagy reményeket fűző gazdaságszociális helyzet, helyi közösségeknek és vidéknek úgy tűnik, még várnia kell a kedvező fordulatra. Pedig joggal reménykedhetett, hiszen a vitákban hosszan kiérlelt és széleskörű társadalmi támogatottságot maga mögött tudó **„nép-párti” vidékstratégia** a minőségi, környezetbarát, élelmezési és élelmiszer-biztonságot teremtő, kis, közepes családi gazdasági és szövetkezeti modellre építő mezőgazdaság kialakítását, a helyi piacok, gazdaság és társadalom megerősítését, a helyi foglalkoztatás, a föld meg- és eltartó képességének növelését, valamint a város és vidék kapcsolatainak újraépítését ígérte, tűzte ki célul. Ennek föld- és birtokpolitikai alapozásaként a földet a helyben lakó gazdálkodó családoknak, a fiataloknak, és különösen a demográfiai földprogramban résztvevő fiatal házaspároknak kívánta juttatni, a középpontba a családi gazdaságokat és azok szövetkezeteit állította. E stratégiát a FIDESZ-KDNP vezette polgári, nemzeti szövetség választási programjává emelte, meghirdette. Nagy valószínűséggel állítható, hogy – különösen vidéken – nem kis mértékben éppen ennek köszönhető elsöprő választási győzelmét, kapott korábban soha nem látott társadalmi támogatást.

A választási ciklus előre haladtával, vége felé közeledve azonban egyre világosabbá válik, hogy **a kormányzat gyökeresen eltér a meghirdetett programjától**, kormányhatározatban rögzített és széleskörű társadalmi támogatást élvező Nemzeti Vidékstratégiájától, és éppen a nép által egyértelműen elvetet, meghaladni akart, szélsőséges neoliberais rendszerhez látszik ismét visszatérni, a gazdálkodó családok és helyi közösségek helyett a globális és hazai nagytőkével, annak oligarcháival alakít ki „*stratégiai partnerséget*” köt szövetséget. Ennek **a stratégiaváltásnak** az egyik legfontosabb területen, a föld- és birtokpolitika területén észlelhető **vészjósó jelei** a törvényalkotásban, de az állami földbérleti rendszerben, annak „*eredményeiben*” egyaránt tetten érhetők.

➤ A jogi keretek

A jogi kereteket illetően a vidékstratégia az új Alaptörvényt, és **öt** – sarkalatosnak szánt – **agrártörvényt**: 1.) a földtörvényt, 2.) az üzemszabályozási törvényt, 3.) a családi gazdaságokról szóló törvényt, 4.) a szövetkezeti törvényt továbbá 5.) az agrárkamrai törvényt tekintette meghatározó jelentőségűnek.

- **Az Alaptörvény** - 2012. december közepén 10 nap alatt lezajlott - földügyekkel kapcsolatos harmadik módosítása azonban váratlan és tartalmilag ismeretlen elemmel – az „*integrált mezőgazdasági termelésszervezés*” jogintézményével, mint sarkalatos törvénnyel „*gazdagította*” a vidékstratégia jogi alappilléreire vonatkozó elképzeléseket, kihagyta ugyanakkor a „*családi gazdálkodásra*” valamint a „*szövetkezésre*” vonatkozó joganyagot az alkotmány erejű, 2/3-os törvények sorából. Az „*integrált mezőgazdasági termelésszervezés*” keretében az állam az integrációs feladatokat a hét régiónak megfelelően szétosztaná, és egy-egy nagytőkés integrátornak koncesszióba adná több évtizedre. Így a teljes profit ezekhez az integrátorokhoz vándorolna, ezek lennének az abszolút „*profitcentrumok*”. Ez szöges ellentétben áll a korábban képviselt szövetkezeti modellel. A szövetkezet ugyanis az azt létrehozó egységeknek, családoknak a teljes vertikum hasznát visszaosztja, így azok válnak „*profitcentrummá*”, a munka haszna a családoknál, helyben marad, és a helyi gazdaságot, a helyi közösséget erősíti. Az éles belső viták hatására ez az Alaptörvény negyedik módosítása során végül annyit változott, hogy abban a családi gazdasági modell mégis megemlítsésként került, ám az „*integrált mezőgazdasági termelésszervezés*” változtathatatatlannak bizonyult, bár a Kormány az erre vonatkozó sarkalatosnak szánt törvény normaszövegét, de még csak a koncepcióját sem merte a választások előtt nyilvánosságra hozni. A választások kimenetelére vélhetően kedvezőtlen hatású tőkés integrációs ügy tehát ideiglenesen lekerült a napirendről, bár az azt az alaptörvénybe bekényszerítő nagy tőkeérdekeltségek a választások után feltehetőleg ismét napirendre vetetik. A szövetkezeti törvénynek pedig csupán egy törpe torzója – egy salátatörvény részeként, abban elrejtve – került betervezésre.
- **A földforgalmi törvény** ezzel szemben – az időközben elkezdődött állami földbérleti pályázati rendszer egyre nagyobb vihart kavará, élesen bírálta elemeit megerősítve és immár sarkalatos törvényi rangra emelve – a helyben, adott településen élő közösség, a helyben élő gazdálkodó családok és a fiatalok helyett a jelenlegi – többségében tőkés nagybirtokos – földhasználóknak biztosít a helyi földbizottságokon keresztül a föld megszerzésében és megművelésében előjogokat, érdemi beleszólási lehetőséget. Azáltal is fenntartja a jelenlegi földhasználati arányokat, a nagybirtok dominanciáját, hogy a

törvény a 15-20 vagy akár 50 (lásd: a „*piszkos 12*” példáját) évre megkötött földbérleti szerződéseket nem érinti. Sőt – a nyilvánosság elől elzárt, méretbeli és egyéb korlátozó kikötések nélküli „*kényszerhasznosítás*” bevezetésével, a családon vagy érdekeltségen belüli összeszámlítás és az együttes felső birtokmaximum eltörlésével, a településen belüli arányok korlátainak megszüntetésével továbbá azáltal, hogy a saját tagoktól és részvényesektől bérelhető földterület nagyságát sem korlátozza, azt még csak be sem kell jelenteni – elősegíti a további birtokkoncentrációt, a nagybirtokrendszer további erősödését. Ráadásul – a kormányzati kommunikációval ellentétben – nemcsak hogy nem zárja ki a külföldiek földszerzését, hanem azt a szerzőképes „*földműves*” fogalmi meghatározásának „*tagállami*” állampolgárokra való kiterjesztésével maga deklarálja. Az állami földeket, az integrátorokat és pl. a hitelintézeteket, a finanszírozó bankokat viszont még a földforgalmi törvény korlátozó intézkedései alól is kiveszi. A tervezet ugyanakkor számos ponton a közösségi jogba ütközik. Európa ugyanis nem a földforgalom, hanem az üzemszabályozás keretében oldja meg a – hazai és külföldi – spekuláns tőke távol tartását. Az üzemszabályozási törvény viszont nem készült el, azt a vidékfejlesztési kormányzat az ígérek ellenére nem terjesztette és a választások előtt már nem is terjeszti a törvényhozás elé.

- **Az agrárkamaráról szóló** – a hosszas egyeztetésekkel és társadalmi konzultációk során kialakítotthoz képest teljesen átirrt – **törvényt** 2012 nyarán, puccsszerűen gyors ütemben, lényegében egyetlen nap leforgása alatt fogadta el a törvényhozás kormányzati többsége. Az leglényegesebb elemeiben eltért az eredeti koncepciótól, és a gazdák köztestülete helyett egy fölülről szervezett, erősen központosított, hatalmi intézményt hozott létre, amely a renitens gazdák majdani megrendszabályozásának, sőt akár a termelésből való kizárásának a lehetőségét is megteremtette. A kamara országos és megyei vezetőit a formális választásokig a vidékfejlesztési miniszter bízta meg. A választás listaállítási szabályait és eljárásrendjét ez az ideiglenes vezetés alakította ki úgy, hogy az – a helyi jelölés és közvetlen választás teljes kizárása révén – távol került a helyi közösségektől. A választásokon egyetlen tömörülés – a MAGOSZ és szövetségesei – által központilag, az erős érdekérvényesítő képességű spekuláns nagytőkés, nagybirtokos körökkel egyeztetve összeállított, „*hazafias népfrontos*” jellegű megyei listákra lehetett szavazni, az azokon szereplő személyek kiválasztására a helyi közösségeknek semmiféle ráhatása nem volt, és ezzel a „*választás*” „*szavazássá*” degradálódott. Nem véletlen tehát, hogy az agrárkamrai választásokon a kötelező kamarai tagság ellenére rendkívül szerény volt a részvétel. Az így létrejött agrárkamara az alaptörvény módosításával rögzített integrációs modellnek, valamint a földforgalmi törvény által jelzett föld- és birtokkoncentrációnak állami segédlettel, fölülről létrehozott, centralizált, ám kis legitimációjú intézményi kereteit teremti meg.

➤ **A pályáztatás nélküli földbérleti rendszer és a kiemelt esetek**

A fenti törvényalkotási folyamaton és annak eredményein túl az állami földbérleti rendszer és annak alkalmazása is gyökeres fordulatot jelez. A lejárt bérleti szerződésű **állami földek pályáztatás nélküli, „megbízási szerződéses” bérbe adása** a törvényalkotáshoz hasonlóan azt mutatja, hogy ez is **tudatos irányváltás** átgondolt következménye.

- A nyilvánosságot megkerülő bérbeadás **egyik módszereként** az NFA meghirdeti ugyan az adott, lejárt szerződésű földrészletre a **bérleti pályázatot**, ám azt **utólag érvényteleníti**, és – a föld megművelésének kötelezettségére hivatkozva – a nyilvánosság teljes kizárásával, megbízási szerződéssel az előre kiszemelt „*nyertesnek*” adja bérbe. Az utóbbi időben ennek egyre több példájával találkozunk, amelyek közül talán a somogyi **Bábonymegyer** gazdáinak esete kapta a legnagyobb sajtónyilvánosságot. Itt az állami földbérlet-pályázaton mintegy ezer hektárnyi területet hirdettek meg, végül azonban a pályázatot sikertelennek minősítették, nem hirdettek eredményt. Ehelyett az összes földet megbízási szerződéssel egyéves használatra egy önkormányzati képviselő nagygazdának, valamint egy lajoskomáromi tejfeldolgozó üzemnek adták, és a helyi gazdák még azt a kis területet sem tudták megtartani, amelyen az állataikat húsz éve legeltették.
- **A másik** – tán még kiterjedtebben alkalmazott – **módszer** szerint a lejárt bérleti szerződésű területekre az NFA különböző indokokkal **nem is hirdet földbérleti pályázatot**. A lejárt hasznosítási szerződésekkel lekötött, elvileg felszabaduló és az NFA által előzetesen közszemlére tett 65 ezer hektár helyett ugyanis csak 34 ezer hektár került nyilvános pályázat keretében meghirdetésre. A meg nem hirdetett területek használói – helyben általában köztudottan – abból a tőkés társasági nagybirtokos körből kerülnek ki, akikkel úgymond „*a vidék békéje*” érdekében és jegyében – korábbi birtokpolitikai elveit részben feladva – a kormányzat már 2011. elején megállapodott. És valóban, az NFA 2013 őszén sok esetben immár negyedszer is meghosszabbította ezeket a nyilvánosság elől elzárt megbízási

szerződéseket. Ebbe a körbe tartozik Fejér megyében **pl. a lepsényi földek** esete. Itt a korábbi földhasználóval – a Nyerges Zsolt szolnoki ügyvéd és Simicska Lajos „*kormány közeli*” nagyvállalkozók érdekeltségi körébe tartozó Mezőrt Zrt. leányvállalatával, a Dél-Balaton Agro Kft-vel – kötött immár sokadszor megbízási szerződést az NFA. Pedig a felszabaduló több száz hektár földre évek óta váró, a birtokpolitika hivatalosan meghirdetett irányelveinek minden tekintetben megfelelő, helyi, gazdálkodó családok 2010 óta folyamatosan kérik, hogy a saját településük határában lévő állami földterületeket bérbe vehessék.

- Úgy tűnik tehát, hogy az NFA az állami földek pályáztatás nélküli **megbízási szerződéses bérbeadását** csupán **kiválasztott érdekeltségek esetén**, a nyilvánosság teljes kizárása és gyakran éppen a helyi gazdálkodó családok kiszorítása szándékával alkalmazza. Nem véletlen tehát, hogy ebben a körben szinte kizárólag nagy tőkeérdekeltségeket, társas és egyéni nagygazdaságokat, tőkés nagybirtokokat találunk. Vizsgálataim szerint a több mint **24 ezer** ily módon bérbe adott állami **birtoktest** közel **75 %-át** társas vállalkozási, azaz gazdasági társasági (Rt., Kft., Bt.,) (63,2%) és szövetkezeti (11,4%) formában működő **nagybirtokok használják**. Miközben azonban a vidékfejlesztési kormányzat a lejárt bérleti szerződésű területeken széles körben alkalmazza e pályáztatás nélküli, megbízási szerződéses földbérleti rendszert, azonközben – pl. a fontos közfeladatokat ellátó, nemzetközi hírű **Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft.** esetében – **nem áttal arra hivatkozni, hogy lejárt a bérleti szerződése, tehát földjeit meg kell pályáztatni**. Az eset egyébként több szempontból is igen tanulságos, mint egy „*állatorvosi ló*” magán hordja a földbérleti rendszer körüli „*rendellenességek*” számos elemét. Részletes leírását az „*Esettanulmányok*” közt találjuk.
- **A tudatos stratégiaváltásra** nem csak a **Borsodi Mezőség** első körös földbérleti pályázatainak botrányos visszavonása, és egy teljes mértékben más koncepcióra épülő, új pályázati rendszer bevezetése utal, amit az ugyancsak az „*Esettanulmányok*” között mutattam be. Nemcsak az elsőként Borsodban megtapasztalt gátlástalan, durva, a helyben élő, gazdálkodó családok és helyi közösségek érdekeit semmibe vevő, rajtuk átgázoló rendszer mellbevágó tapasztalatai, hanem az **NFA EB** e rendszer működtetésével tömegesen jelentkező botrányos eseteket feltáró **belső vizsgálatának** eredményei is ezt mutatják. Nem lehet véletlen tehát, hogy bár e vizsgálat eredményeit maga az NFA EB elnöke ismertette az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Ellenőrző albizottsága előtt, ahol az arról készült jegyzőkönyvet is kiosztották, a vidékfejlesztési kormányzat utólag annak létezését is tagadja. Tanulságos és ezért az „*Esettanulmányok*” közt – mint a rothadó rendszer szomorú, emberileg is elfogadhatatlan, groteszk bizonyítéka – ez a történet is olvasható.

➤ **A pályázatos földbérleti rendszer**

A fentiekén túl az **állami földbérleti pályázati rendszer** és annak első másfél éves **eredményei** is megtervezett irányváltást jeleznek. Lássuk ezek **elemzésének legfontosabb megállapításait**.

- A Nemzeti Földalapkezelő (NFA) valamint a Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI-k) az elemzés időkeresztmetszetéig, **2013. szeptember 1-ig** mintegy **3 millió aranykorona (Ak)** értékben, közel **200 ezer hektárra**, összesen **6.561 db birtoktestre** írtak ki földbérleti pályázatot. Ebből **32.306 hektár** – összesen 555.209 Ak értékű - **területen** kialakított **1.582 blokk** esetében volt a pályázat **sikeres**, 508 blokk (3.979 ha, 54.477 AK) esetében sikertelennek minősült, 179 blokk (6.005 ha, 135.065 AK) pályázatát pedig érvénytelennek minősítették és visszavonták. A visszavont birtoktestek általában nagyobb méretűek és jobb termőképességűek, ezért a háttérben bizonyára komoly „*birkózás*” folyhat a megszerzésükért. Az eddig **eredményesen bérbe adott** állami földterület az összes meghirdetett területeknek mindössze **16,3%-a**.
- A megpályázott terület közel **80!%-án** – bár a döntési határidő már lejárt - még **nem hirdettek** hivatalos **eredményt**. Ezen a viszonylag nagy területen az eredményhirdetés halogatása vélhetően arra utal, hogy ezekkel – az eddig bérbe adottakhoz képest nagyobb területű, egybefüggő – birtoktestekkel kapcsolatban is – akárcsak a visszavont pályázatoknál – igen nagy lehet a „*háttér-tüledés*”, és a „*maffia-családok*” feltehetőleg még nem tudtak megegyezni. Az is valószínű, hogy a korábbi botrányok miatt lett ezek esetében is feltűnően óvatosabb a tárca vezetése a döntések meghozatalával és közzétételével. Az igazán **nagy területek** bérbe adása tehát **még csak ezután** következik. A bérbe adásra váró mintegy 4.300 blokk átlagos mérete 36,3 hektár, de vannak köztük – különösen a Nemzeti Park Igazgatóságok területén - szép számmal több 100! hektáros, egyben meghirdetett földrészek is.

- Az eddig eredményesen bérbe adott területek **átlagos blokkmérete** (egy pályázattal elnyert terület) 0,5 és 238,6! ha (Csongrád megye) között változva – **20,4 ha**. Ez az adat azonban arra vonatkozóan **nem ad eligazítást**, hogy egy adott pályázó vagy érdekeltségi kör mekkora terület földbérleti jogát szerzi meg, hiszen a pályázati kiírás arra vonatkozóan nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, hogy **adott pályázó** illetve érdekeltségi kör hány pályázatot adhat be, illetve **hány egység bérleti jogát** szerezheti meg! Ehhez a nyertes pályázatok részletes elemzésére volt szükség. Ezt az elemzést minden megyére és valamennyi sikeres pályázatra, megkötött bérleti szerződésre, tehát teljeskörűen elvégeztem.
- A 19 megyében 2013. szeptember 1-ig pályázati úton összesen **1.582 db** állami birtoktestet adtak bérbe, amelyek összterülete meghaladja a **32.300 ha**-t, földértéke pedig az **555 ezer Ak**-t. E területeket **918** érdekeltség **979** pályázója szerezte meg.
- Az egy érdekeltségre jutó **átlagos területnagyság** ez alapján **35,2 ha/érdekeltség**, egy pályázóra vetítve **33,0 ha/pályázó**, egy pályázatra vetítve pedig **20,4 ha/pályázat**. Ezekről az átlagértékektől azonban az egyes megyék adatai jelentősen eltérhetnek. Míg pl. Csongrád megyében az egy pályázóra jutó elnyert terület 133 ha/pályázó, vagy pl. Fejér megyében 83 ha/pályázó, addig pl. Vas megyében ugyanez az érték csupán 9 ha/pályázó, sőt pl. Tolna megyében csupán 7,5 ha/pályázó.
- Az első másfél évben pályázati úton bérbe adott **területek nagyságát és földértékét** illetően egyaránt **Fejér megye vezeti a sort** a bérbe adott 6.459 hektárjával és közel 145.321 AK értékével. Ez az eddig bérbe adott összes területnek 20%-a, a földértéknek pedig 26,2%-a. Az első másfél évben bérbe adott területnek tehát mintegy 1/5-öde!, a földértéknek pedig több mint 1/4-e! Fejér megyében található. E megyét sorrendben **B.A.Z.** (6.220 ha), **Veszprém** (3.880 ha) és **Békés** megye (2.330 ha) követi. E négy megyében található a pályázati úton eddig bérbe adott területek **közel 60!%-a**.
- Még érdekesebb a kép, ha a nyertesek és az általuk elnyert területek jellemzőinek **méretkategóriák szerinti megoszlását** is megvizsgáljuk. Ez alapján az az általános tendencia állapítható meg, hogy **sok nyertes pályázó igen kis földterületek**, igen kevés nyertes pályázó viszont **nagy földterületek** bérleti jogához jut. A kisebb nyertes méretkategóriáktól a nagyobbak felé haladva ugyanis a nyertes érdekeltségek és pályázók száma rohamosan csökken, ám az általuk elnyert földterület és Aranykorona érték viszont egyre jobban nő.
 - A nyertes érdekeltségek és pályázók „**alsóházi**” népes csoportja, mintegy **460 pályázó**, a nyertesek közel **50%-a**, 10 ha alatti területre jutott, és az összes aranykorona értéknek csupán 8,3%-át, az **összes területnek** pedig mindössze **7%-át** tudta bérbe venni.
 - A nyertes érdekeltségek és pályázók „**felsőházi**” szűk, kis létszámú csoportját viszont mindössze **14 érdekeltség** (1,5%) **39 pályázója** (3,9%) alkotja. Ennek az „elit” csoportnak minden egyes tagja 300 ha feletti területre jutott, és együtt az összes aranykorona értéknek 28%-át, a **területnek** pedig **30%-át** megszerezték. Közülük 6 db B.A.Z., 4 db Fejér, 2 db Veszprém, 1-1 db pedig Csongrád illetve Somogy megyében található.
 - A pályázati úton elnyert fenti területeken túl **e 14** legnagyobb érdekeltség **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** további **495! db** állami földrészlet bérleti jogát is megkapta a földalaptól. Ezek összterülete és egyéb jellemzői ráadásul nem is tudhatók, mert az NFA a területre vonatkozó, ill. a szerződési feltételeket illető információkat nem hajlandó nyilvánosságra hozni. A településenkénti szerződések számát (összesen több mint 24 ezer! ilyen megbízási szerződés) és a szerződő fél (zömében nagy tőkés társaságok) nevét is csak erre kötelező bírósági döntés nyomán volt hajlandó közzétenni.
 - **A sok kicsi és a kevés nagy** terület persze egy igen **jól hangzó** és a VM által gyakran emlegetett 20 ha körüli (20,4 ha/szerződés) **átlagot ad**. Mindez egy olyan tudatos, a tényleges helyzetet és törekvéseket a közvélemény elől elrejtő pályáztatási stratégiára utal, amely a területek jól meghatározott – nem több mint 5-30%-át – sok apró egységben kis érdekeltségeknek szétszórja, miközben – a jelek szerint előzetes megállapodás alapján – a területek 70-95%-a egy szűk kör nagy érdekeltségeihez kerül. A sajtó-nyilvános propaganda és a népek szóló kommunikáció eközben a sok kicsit mutatja, és hallgat a nagy, erős érdekérvényesítő képességű nyertesekről, egymással is kapcsolatban álló, előnyben részesített érdekcsoportokról. **A „keveseknek sokat, sokaknak keveset vagy semmit” elv** gyakorlati érvényesülését jól szemléltetik a feldolgozott pályázati eredmények. A tragikus a dologban egyebek mellett az, hogy a valamihez azért hozzájutott kicsik még ezért is hálásak az „**uraiknak**”, és hajlandóak az egész rendszert nyilvánosan védelmükbe venni.

- Érdemes külön is megvizsgálni, hogy **kik is ezek a** – Szabó Csaba földügyi miniszteri biztos megfogalmazása szerinti „*olimpiai bajnokok*”, azaz – **messze kimagasló**, 300 ha-t is meghaladó állami földbérlethez jutott **érdekeltségek**.
 - **Az első 4 érdekeltiség** – sorrendben a Fejér megyei **Csákvári Mg. Z.Rt.** vezérkara és családtagjaik továbbá **Mészáros Lőrinc** felcsúti polgármester, építési vállalkozó cége, a **Búzakalász 66 Kft.** és családtagjai, a B.A.Z. megyei **Gerzsánszki Lajos** mg-i vállalkozó családja borsodi és szabolcsi cégei, a **Karmopol – Agro Kft.**, a **Mercato Finanszírozó Kft.** és az **Adrivikk Kft.** valamint a Csongrád megyei **Héjja Testvérek Kft.** – mindegyike **1.000-1.000! ha feletti** állami földterület bérleti jogához jutott, így még a legerősebb érdekeltiségek közül is kimagaslik. E négy érdekeltiség önmaga megszerezte az egész országban eddig bérbe adott összes területnek több mint 16!%-át, az összes Aranykorona értéknek pedig több mint 18!%-át.
 - **További 3 érdekeltiség** – sorrendben a B.A.Z. megyei **Hagyacki József** mg. vállalkozó és cége, a **Pusztta Agro 2010 Kft.**, a Veszprém megyei **AGRO-BOS Kft.** valamint a Somogy megyei **Agh János** mg. vállalkozó és családja – mindegyike **500-1.000! ha közötti** állami földterület bérleti jogához jutott. E három érdekeltiség az egész országban eddig bérbe adott területnek több mint 5!%-át, az összes Aranykorona értéknek pedig közel 5!%-át megszerezte.
 - A legerősebbek csoportját az a **7 érdekeltiség** - a B.A.Z. megyei **Start 2003. Bt.**, a **Geter - Farm Kft.** valamint **Kiss Ferenc** mg-i vállalkozó és családja, továbbá **Bogárdi Ferenc** mg-i vállalkozó és cége, a **Böllérudvar Kft.**, a Fejér megyei **Kiss Árpád** tetőfedő, nádarató és **Dörömbözi József** mg-i vállalkozó valamint **Flier János** felcsúti vállalkozó és családja, végül pedig a Veszprém megyei **Kiss József** családja és cége, a **Mondur Bt.** – **követi**, amelyek mindegyike **300-500! ha közötti** állami földterület bérleti jogához jutott. E 7 érdekeltiség az országban eddig bérbe adott területnek több mint 8!%-át, az összes Aranykorona értéknek pedig több mint 7!%-át megszerezte.
 - E legnagyobb érdekeltiségek, háttér-kapcsolataik és az általuk elnyert területek részletes bemutatását az egyes **megyei fejezetek** tartalmazzák
- Ha a pályázati eredmények alapján a **helyben lakó, gazdálkodó és állami földre pályázó családok**, helyi közösségek helyzetét vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy ők – a kormányzati kommunikációval szemben – a bérbe adott területeknek csupán alig több mint **1/3-át** tudták a saját településük földjeiből megszerezni, a közel **2/3-ad** részét **külső** érdekeltiségek vitték el a helyi gazdaközösségek elől. Ez az arány is egy optimista becslés eredménye, hiszen a földszerzési céllal betelepülő cégek ill. bejelentett lakcímei is a helyiek arányát növelik. A **helyi** nyertes pályázók átlagosan **15,1 ha/szerződés** nagyságú birtoktesthez jutottak, míg a **külső** nyertes pályázóknál ez az érték **25,3 ha/szerződés**, vagyis a nagyobb birtoktesteket általában külső, nem az adott településen élő pályázók szerezték meg, míg a **helyieknek általában a kisebb blokkok maradtak**.
- A **kedvezményezett gazdasági forma**, a tőkés – általában társasági formában működő – nagybirtok vagy a kis, közepes egyéni, családi gazdaságok földhöz juttatása körüli vitát a tények egyértelműen eldöntik. A pályázatos és a megbízási szerződéses formában bérbe adott területeket illetően egyaránt a **tőkés nagybirtok** van előnyben. Bár számarányát tekintve ez a kör lényegesen kisebb létszámú, ám a területek túlnyomó többségét mégis képes a helyi gazdálkodó családok elől megszerezni. Az erre vonatkozó bizonyító erejű információkat a **megyei földbérleti elemzések** és azok összegző, **20. fejezete** tartalmazza. Álljon itt ezek közül csupán két kiemelt megjegyzés.
 - A **pályázatos rendszerben** a 918 nyertes érdekeltiség közül a 100 ha fölötti területre jutottak között 27 nagy tőkeérdekeltség, a nyertes érdekeltiségek **2,9%-a** szerepel. Az általuk összesen 172 nyertes pályázattal megszerzett 7.650! ha a bérbe adott összes földterületnek közel **24!%-a**. Ezek a nagy tőkeérdekeltségek ezen felül **pályáztatás nélküli megbízási szerződéssel** összesen **további 459! db** állami földrészletet bérelnek.
 - A **pályáztatás nélküli** megbízási szerződéses rendszerben 30 db-nál több állami földbirtoktest bérleti jogához jutott – **109 legnagyobb megbízott között 72! tőkés társaságot** (66!%), 15 szövetkezetet (13,8%) és csupán 22! magánszemélyt, egyéni gazdaságot (20,2!%) találunk. A 72 legerősebb – legtöbb megbízási szerződéshez jutott – tőkés társaság közül 23 Rt., 48 Kft. egy pedig Bt. formában működik, és összesen 3.629 db megbízási szerződéssel ugyanennyi állami birtoktest használati jogát szerezte meg.
- Az egyes települések **érdekérvényesítő képességében** is jelentős eltérés mutatkozik. Vannak kifejezetten vesztes települések, ahonnan pályázva senki nem nyert, sőt a saját területüket is más

településekről pályázók szereztek meg. Vannak viszont erős, nyertes települések, amelyek pályázói nemcsak a saját település, de más települések területeit is meg tudták szerezni. A nyertes és vesztes települések megyénkénti rangsorát a **megyei fejezetek** tartalmazzák. Álljon itt csupán néhány összegző megjegyzés.

- A földbérleti pályázatok által érintett **672 település** közül **281! településen nem volt helybeli nyertes pályázó**. Az érintett települések több mint 40%-a tehát **igazi vesztesnek** tekinthető, hiszen **helyiek** – bár pályáztak – **nem jutottak saját határuk földjeihez**, így ezek a települések semmiféle módon (közvetlen: adók, járulékok; közvetett: munkahely, vásárlóerő növekedés, népesség megtartás, stb.) nem részesülnek a saját közigazgatási területükön található állami földek bérbeadása révén keletkező jövedelemből.
- ✓ **A legnagyobb vesztes** kétségtelenül a Csongrád megyei *Baks*, amelynek területéből a helyiek elől **több mint 1.000 hektárt** adtak bérbe egyetlen csongrádi székhelyű érdekeltségnek.
- ✓ De igen **nagy vesztesek** azok a települések – mint pl. *Alcsútdoboz, Bicske, Csincse*, az „*Esett tanulmányok*” közt kiemelten is szereplő *Kajászó, Ófehértó, Vál*, vagy éppen *Vértessacs* – is, amelyeken nagy, **300-1.000 ha** állami területet adtak más településről származó pályázóknak bérbe.
- ✓ Ám amely településekről – mint pl. *Erdőtelek, Hajdúszovát, Magyaralmás, Magyarpolány, Óbarok, Tetétlen, Vatta* vagy éppen *Vereb* – **150-300 ha** nagyságú területek bérleti joga került 20 évre más településen élő pályázókhoz, azok is **érzékeny veszteséget szenvedtek**. Ráadásul e vesztes települések közül jó néhányban nem is áll több bérbe adható állami földterület rendelkezésre.
- Ha **a nyertes településeket** vizsgáljuk, **ahonnan** tehát – a lak- ill. székhely-adatok alapján - **a legtöbb nyertes kikerült**, ahova így a vesztes településekről a föld haszna vándorol, akkor az alábbi fontosabb megállapítások tehetők.
- ✓ A 672 településen eddig pályázati úton bérbe adott állami földterületek **nyertesei 593 településről** kerültek ki. A 32.306 ha bérbe adott terület **több, mint felét** (50,7%-át) mindössze **32! település** nyertes pályázói szereztek meg.
- ✓ Az „**olimpiai dobogós**” három település, *Felcsút, Karcag* és *Csongrád* mindegyike nyertes pályázói révén 1.000-1.000 ha feletti, összesen több mint 4.000 ha állami földterület 20 éves bérleti fogáshoz jutott, ami az országosan pályázati úton eddig bérbe adott területek **12,51%-a**.
- ✓ A rangsor élén *Felcsút* található, amely pályázói - *Mészáros Lőrinc* cége, a Búzakalász 66 Kft. és családtagjai (1.327 ha), *Flier János* és családtagjai (319 ha), *Tóth Ádám* (108 ha), *Friedmanék* (87 ha), *Schubert László* (42 ha) és *Szilágyi János* (17 ha) - révén **37! nyertes pályázattal 1.900! ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez az országosan eddig bérbe adott területeknek **5,9%-a**, a megyében bérbe adott területeknek pedig **közel 1/3-a**.
- ✓ Második helyen *Karcag* áll, amely pályázói – elsősorban *Szilágyiék* (266 ha), *dr. Farkas Béla* (151 ha), *Szabó Zoltán* (149 ha), *Margitics Tamás* (83 ha), *Ács Gábor* (76 ha), *Horváthné Farkas Adrienne* (69 ha), *Mándokiék* (52 ha), *Szabó Sándor* (49 ha), *Órsi Sándor* (47 ha), *Varga Géza* (45 ha), a *Pigomix Kft.* (38 ha) *Kerekes József* (32 ha) és *Abonyi Lőrinc* (20 ha) – révén, **33! nyertes pályázattal 1.132! ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez az országosan eddig bérbe adott területeknek **3,5%-a**, a megyében bérbe adott területeknek pedig **57%-a**. A Karcagon meghirdetett földeket - az országos gyakorlattól feltűnően eltérő módon - csakis karcagi pályázók tudták megszerezni.
- ✓ Harmadik helyen *Csongrád* található, amely a megye abszolút győztes pályázója, a *Héjja Testvérek Kft.* (1.014 ha) révén, **11! nyertes pályázattal 1.014! ha** állami földterület 20 éves bérleti jogát szerezte meg. Ez az országosan eddig bérbe adott területeknek **3,1%-a**, a megyében bérbe adott területeknek pedig **közel 85!%-a**.
- ✓ A bérbe adott területek 1,5-3 %-át, azaz **500-1.000 hektár** föld bérleti jogát csökkenő sorrendben *Székesfehérvár, Gelej, Csákvár, Devecser, Mezőnagymihály, Mezőcsát, Füzesgyarmat, Szászfű és Mezőkövesd* pályázói nyerték.
- ✓ Az első **12 település** pályázói az országosan eddig pályázati úton bérbe adott állami **földterületek mintegy 1/3!-át** megszerezték, vagyis e földterületek haszna e településeket gazdagítja.

➤ Összegző megállapítások

Összességében azt kell sajnálattal megállapítanom, hogy a korábbi elemzések alapján már sejtett képet az eddig bérbe adott területek **teljes körű közös feldolgozása** még kontrasztosabbá teszi, a jelzett problémákat megerősíti. A folyamat a **dél-amerikai típusú**, kevés érdekeltég kezében lévő nagy latifundiumok állta uralt **birtokrendszer irányába mutat**. Ez nemcsak azért szomorú és elfogadhatatlan, mert szöges ellentétben áll a választási és kormány-programunkban valamint a Nemzeti Vidékstratégiában meghirdetett „*nép-párti*” föld- és birtok-politikai koncepcióval, de szembemegy saját hagyományainkkal és az az európai agrár- és vidékmodellel is. Ennek tragikus következményei lesznek a helyi közösségekre, a vidékre, annak népességgel/megtartó képességére, de a várost is súlyosan érintő, nemzetbiztonsági jelentőségű élelmezési és környezetbiztonságunkra is.

Mégis és mindezek ellenére, **mint hogyha nem lett volna teljesen haszontalan a földügyi törvénycsomaggal, a támogatási és a földbérleti pályázati rendszerrel kapcsolatos kritika, tiltakozás, ellenállás és az eddigi eredmények nyilvánosságra hozása.**

- A Kormány a botrányos agrártámogatási arányok nyilvánosságra hozását követően pl. **kénytelen volt emelni a tanyafejlesztési program forráskeretét**. Az ugyanis, amit ezzel kapcsolatban az előző jelentésemben közzétettem - hogy tudniillik pl. egyedül a Csányi-érdekeltség, a Bonafarm csoport egyedül 4-szer annyi támogatást emel ki a közös agrárkasszából, mint amennyi ugyanebből a kasszából a 300 ezer tanyán élő hanfitársunk gazdálkodási és életkörülményei javítására jut – nemcsak teljességgel elfogadhatatlan, hanem – ami akiraktnak dolgozó politikai kommunikációban még súlyosabban esik a latba – a közvélemény felé is megmagyarázhatatlan.
- 2013. április 10-ei ülésén emellett földügyi döntéseket is hozott. Eszerint a kis- és nagybirtokok jelenlegi 50-50 százalékos arányát oly módon változtatná meg, hogy **a nagybirtokok arányát 20 százalékra csökkentenék**, míg a kis- és közepes gazdaságok arányát 80 százalékra növelnék. Hogy ennek - a választások előtt igen jól hangzó kommunikációs panelnek - lesz-e és ha igen, mikor lesz hatása a mai torz birtokszerkezetre, az persze kérdés mara. Mint ahogyan az is megválaszolatlan, hogy honnan és hogyan jön létre ennek földalapja, ha a földügyi szabályozás – mint láttuk – a jelenlegi birtokszerkezetet, a hosszú távú szerződésekkel rendelkező tőkés nagybirtokot nem is érinti, sőt inkább pozícióit erősíti.
- Döntött a kormány arról is, hogy **meghirdetik a „Földet a gazdáknak!” programot**, amelynek keretében 200 ezer hektár állami tulajdonú föld kerülhet a gazdához haszonbérbe. A program azokat az állami földeket érinti, amelyek bérleti szerződése 2017. március 31-éig lejár. A pályázat célja – a kormányzati kommunikáció szerint - a családi gazdaságok, a kis- és közepes méretű birtokok megerősítése. A haszonbérleti szerződéseket még idén, az év első felében meghirdetik, és a pályázatokat 2013 végéig el is bírálják. A kérdés csupán az, hogy folytatódik-e az a bérbe adási gyakorlat, hogy a területek zömét néhány tucat nagy érdekeltég, több száz- vagy akár ezerhektáros léptékben megszerzi, miközben a túlnyomó többségnek a terület töredéke jut. Ha ez az arány és tendencia fogja a 200 ezer hektár bérbe adását is jellemezni, akkor a területek túlnyomó többségét nem több mint 200-300 érdekeltég fogja ismételtelen megszerezni, és ez nem az arányok, hanem csupán a célcsoportok változását fogja magával hozni.

➤ A folyamatok iránya és a teendőkre vonatkozó „szelíd ám határozott” ajánlások

Ezen **kikényszerített** – részben persze láthatóan inkább válsztásközei kommunikációs célú – **intézkedések**, lépések ellenére **lényegi**, az eredeti néppárti irányba **visszatérítő változások** – különösen a vidékstratégia legfontosabb alapját adó föld- és birtokpolitika területén – egyáltalán **nem történtek**. Ma már sajnos ismét csak reménykedni lehet a nép-párti irányváltásban. A ma látszó folyamatok, az állami földbérleti rendszer és a földügy kibontakozó szabályozási, jogi keretei az agráriumot, a vidéket, de az egész magyar társadalmat a tőkés nagybirtokrendszer és a dél-amerikanizálódás felé lökik. Ez az a folyamat, amelyet a társadalom végletes kettészakadása, a bezárkózó, védekezésre kényszerülő **multi-milliárdos elit** és a kívül rekedt, **nyomorgó milliók roncs társadalma** közti feszültségek gyors növekedése, leromló köz-, környezet-, élelmezési és élelmiszerbiztonság és a mindezek hatására kialakuló, a helyzet – akár erőszakos – megváltoztatására irányuló törekvések felerősödése kíséri.

Ez a gyorsuló és ma megállíthatatlannak tűnő belső és külső **új-gyarmatosítási folyamat** a vidéki térségek kiürítéséhez, a helyi közösségek felbomlásához, a nagyvárosok környéki nyomornegyedek kialakulásához,

vidéken pedig a föld pár tucat tőkés társaság kezébe kerüléséhez, bér munkán és néhány növény monokultúrák, iparszerű tömegtermelésén alapuló tőkés nagybirtokrendszerhez vezet. A vidéket, a helyi közösségeket, a gazdasági társadalmat és az erőforrásait érő támadások továbbá az azok nyomán kibontakozó társadalmi és környezeti katasztrófa a várost is gyorsan elérve teljes összeomlással fenyeget, és éppen Dél-Amerika példáján látjuk, hogy milyen nehéz ebből a mélységből újra felkapaszkodni.

E folyamat gyors **megállításhoz** alapvető gazdaság- és társadalompolitikai fordulatra, a valódi „*nép-párti*” programja mellett kitartó államra és annak gyors külső és belső lépéseire van szükség.

- Másokkal együtt magam is úgy látom, hogy haladéktalanul kezdeményezni kell olyan **EU-szintű tárgyalásokat**, amely az élelmiszer-ellátás, a természeti erőforrások – köztük mindenekelőtt a termőföld és a vízkészletek – forgalmazásának és felhasználásának jelenlegi szabályozási kereteit újragondolják, e nemzetbiztonsági területeken a **nemzeti önrendelkezést** megerősítik. Itt valóban **érdemes „szabadságharcot” kezdeni**, melyben más, lassan ébredező európai nemzetek is partnereink lehetnek. Ennek keretében kell felvetni olyan kérdéseket, mint:
 - az áruk szabad áramlása kategóriájából kivett gyógyszer- és fegyverkereskedelem mintájára megvalósuló élelmiszer önrendelkezés,
 - a külföldiek termőföldvásárlási moratóriumának meghosszabbítása, továbbá
 - a termőföld kivétele a tőkejavak közül, a tőke szabad áramlása kategóriájából.
- Egyre többekkel együtt magam is változatlanul és növekvő határozottsággal szorgalmazom, hogy vissza kell térni a **Nemzeti Vidékstratégia (NVS – 2020.)** által meghirdetett nép-párti föld- és birtokpolitikai irányhoz!
- A megszületett **földügyi törvénycsomagot** ennek megfelelően **gyökeresen át kell alakítani** úgy, hogy a föld valóban a helyben lakó gazdálkodó családokhoz, a helyi, települési közösséghez és a fiatalokhoz kerüljön!
- Elő kell készíteni a - vidéken letelepedő, gazdálkodó és több gyermek világrahozatalát vállaló - fiatal párokat helyzetbe hozó **demográfiai földprogramot**, meg kell teremteni indításának földalapját valamint költségvetési és jogi kereteit!
- **Az állami földbérleti pályázati rendszer** szándékosnak tűnő anomáliáinak, jól látható hibáinak kiküszöböléséhez:
 - a szerződéskötések azonnali leállítására, a teljes pályázati rendszer visszavonására,
 - a kormány és a parlament azonnali intézkedésére, gyors lépésére,
 - a helyi gazda- és faluközösségek bevonásával új, átlátható pályázati rendszer kidolgozására, és
 - új pályázat kiírására van szükség, amelyhez
 - kiváló például szolgálhat a Borsodi Mezőség első körben előkészített, majd visszavont pályázati rendszere.
- **Alapelvként kell az új rendszerben rögzíteni**, hogy
 - az állami földek jövedelmének azt a települést kell gyarapítania, melynek közigazgatási területéhez tartozik,
 - az állami földek bérleti jogának megszerzésére csak helyi gazdák pályázhatnak, és ettől csak akkor lehet – az adott településsel határos településekre, de nem több mint 20 km-es körzetre kiterjesztve – eltérni, ha nincs helyi gazda, aki vállalná a művelést,
 - az összeszámítás szabályai szerinti egy érdekeltség legfeljebb 300 hektáros területre és 5 birtoktestre adhat be pályázatot, illetve szerezhet bérleti jogot,
 - helyi gazda az, aki az adott településen él, illetve olyan fiatal pár, aki a demográfiai földprogram keretében, annak feltételeit vállalva ott letelepszik.
- **Valamennyi lejárt bérleti szerződésű állami földterületet nyilvánosan** és a fenti elvek szerint átdolgozott pályázati rendszerben **meg kell hirdetni**, és a helyben lakó gazdálkodó családoknak továbbá fiataloknak – különösen a demográfiai földprogramban részt vevő fiatal pároknak – kell adni.

Mindezek indokoltságát ezen V. jelentés tényei valamint az NFA Ellenőrző Bizottságának saját belső vizsgálata, az arról már 2012 októberében készült jelentésének súlyos megállapításai **ékesen alátámasztják**. Az ország különböző pontjairól hozzám egyre nagyobb számban érkező jelzések hasonló tendenciát mutatnak, amit a pályázati rendszer előre vetített! Éppen ezért a fentiekkel kapcsolatos **kormányzati és törvényhozási döntések meghozatala** és azok nyilvános bejelentése a vidéki hangulat és jogos felháborodás ismeretében megítélésem szerint **elodázhatatlan!!**

MELLÉKLETEK

1. melléklet: a Baracscai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet és az Anna-majori Kft. története:
http://www.kdobvi.hu/intezet_tortenete/kiadvany.htm

Baracscai Országos BVI: 1978. 09. 01. – 1989. 12. 31.

Parancsnok: Dr. Vörös Ferenc szds.-ezds.

Parancsnok-helyettes: Zsorda László szds.-örgy.

Szilvágyi János fhdgy.

Dr. Balogh Zoltán alez.

Endródi László szds.-örgy.

Zászlós Tibor szds.

Párttitkár:

Barátki Imre örgy.

Zászlós Tibor fhdgy.-szds.

Anna-majori KFT.:1994-1999.

Ügyvezető igazgató:

Zászlós Tibor örgy.-ezredes

2. melléklet: A földbérleti pályázatokon nyertes érdekeltségek, pályázók, szerződések (birtoktestek), területek és aranykorona értékek megyék és méretkategóriák szerinti megoszlása

A nyertes **érdekeltségek** méretkategóriák és megyék szerinti megoszlása
(db)

Megyék	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
1. Bács-Kiskun	27	11	7	2	1	-	-	48
2. Baranya	19	11	15	4	3	-	-	52
3. Békés	63	23	19	7	4	-	-	116
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	29	17	15	10	11	6	-	88
5. Csongrád	-	3	5	-	-	1	-	9
6. Fejér	11	6	13	16	7	2	2	57
7. Győr-Moson-Sopron	14	1	2	1	-	-	-	18
8. Hajdú-Bihar	21	6	4	5	2	-	-	38
9. Heves	10	10	18	2	3	-	-	43
10. Jász-Nagykun-Szolnok	99	19	12	4	3	-	-	137
11. Komárom-Esztergom	6	1	3	2	-	-	-	12
12. Nógrád	9	8	5	4	2	-	-	28
13. Pest	26	6	6	1	1	-	-	40
14. Somogy	25	8	7	7	2	1	-	50
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	11	7	3	2	2	-	-	25
16. Tolna	39	4	1	-	1	-	-	45
17. Vas	24	4	4	-	-	-	-	32
18. Veszprém	8	11	19	8	9	2	-	57
19. Zala	15	2	2	2	2	-	-	23
Összesen	456	158	160	77	53	12	2	918
Arány (%)	49,7	17,2	17,4	8,4	5,8	1,3	0,2	100,0

A nyertes **pályázók** méretkategóriák és megyék szerinti megoszlása
(db)

Megyék	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
1. Bács-Kiskun	27	11	7	2	1	-	-	48
2. Baranya	19	11	16	5	5	-	-	56
3. Békés	63	23	20	7	5	-	-	118
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	29	18	16	11	12	11	-	97
5. Csongrád	-	3	5	-	-	1	-	9
6. Fejér	11	6	13	19	10	6	13	78
7. Győr-Moson-Sopron	14	1	2	1	-	-	-	18
8. Hajdú-Bihar	21	6	4	5	2	-	-	38
9. Heves	10	10	18	2	4	-	-	44
10. Jász-Nagykun-Szolnok	100	21	12	6	4	-	-	143
11. Komárom-Esztergom	6	1	3	2	-	-	-	12
12. Nógrád	9	11	5	4	2	-	-	31
13. Pest	26	6	6	1	1	-	-	40
14. Somogy	25	8	7	7	3	4	-	54
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	11	7	3	2	2	-	-	25
16. Tolna	39	5	1	-	2	-	-	47
17. Vas	24	4	5	-	-	-	-	33
18. Veszprém	8	11	20	11	11	4	-	65
19. Zala	15	2	2	2	2	-	-	23
Összesen	457	165	165	87	66	26	13	979
Arány (%)	46,7	16,9	16,9	8,9	6,7	2,6	1,3	100,0

A megkötött bérleti **szerződések** méretkategóriák és megyék szerinti megoszlása
(db)

Megyék	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
1. Bács-Kiskun	33	16	9	24	7	-	-	89
2. Baranya	19	12	22	7	13	-	-	73
3. Békés	77	45	45	8	11	-	-	186
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	30	24	34	13	42	60	-	203
5. Csongrád	-	3	5	-	-	11	-	19
6. Fejér	11	7	14	28	18	9	55	142
7. Győr-Moson-Sopron	14	3	2	2	-	-	-	21
8. Hajdú-Bihar	24	7	7	9	5	-	-	52
9. Heves	10	12	29	5	14	-	-	70
10. Jász-Nagykun-Szolnok	128	47	27	12	5	-	-	219
11. Komárom-Esztergom	7	1	3	14	-	-	-	25
12. Nógrád	9	11	7	13	12	-	-	52
13. Pest	29	9	10	4	1	-	-	53
14. Somogy	29	11	11	11	10	12	-	84
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	11	7	3	5	6	-	-	32
16. Tolna	51	8	1	-	2	-	-	62
17. Vas	27	8	12	-	-	-	-	47
18. Veszprém	8	12	24	18	32	19	-	113
19. Zala	16	3	2	5	14	-	-	40
Összesen	533	246	267	178	192	111	55	1.582
Arány (%)	33,7	15,6	16,8	11,3	12,1	7,0	3,5	100,0

Az elnyert **terület** méretkategóriák és megyék szerinti megoszlása
(ha)

Megyék	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
1. Bács-Kiskun	162	147	168	150	154	-	-	781
2. Baranya	86	180	483	247	501	-	-	1.487
3. Békés	301	333	531	490	672	-	-	2.327
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	141	243	454	683	1.633	3.064	-	6.218
5. Csongrád	-	47	136	-	-	1.014	-	1.197
6. Fejér	63	95	409	1.098	968	670	3.156	6.459
7. Győr-Moson-Sopron	52	11	88	64	-	-	-	215
8. Hajdú-Bihar	102	80	89	357	243	-	-	871
9. Heves	64	149	531	153	379	-	-	1.276
10. Jász-Nagykun-Szolnok	459	269	402	280	566	-	-	1.986
11. Komárom-Esztergom	45	16	95	174	-	-	-	330
12. Nógrád	68	114	128	320	320	-	-	950
13. Pest	150	86	188	70	121	-	-	615
14. Somogy	124	118	215	469	266	503	-	1.695
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	57	102	94	119	428	-	-	800
16. Tolna	153	52	29	-	118	-	-	352
17. Vas	126	51	120	-	-	-	-	297
18. Veszprém	57	164	599	621	1.559	875	-	3.875
19. Zala	69	33	67	133	273	-	-	575
Összesen	2.279	2.290	4.826	5.428	8.201	6.126	3.156	32.306
Arány (%)	7,0	7,1	14,9	16,8	25,4	19,0	9,8	100,0

Az elnyert **Aranykorona érték** méretkategóriák és megyék szerinti megoszlása
(Ak)

Megyék	Elnyert bérleti terület (ha)							
	10 alatt	10-20 között	20-50 között	50-100 között	100-300 között	300-1.200 között	1.200 fölött	Összesen
1. Bács-Kiskun	2.074	2.211	1.993	2.550	4.516	-	-	13.344
2. Baranya	1.032	2.570	7.591	1.990	5.882	-	-	19.065
3. Békés	8.081	7.983	12.249	10.714	15.169	-	-	54.196
4. Borsod-Abaúj-Zemplén	1.833	4.115	5.933	10.641	24.070	38.553	-	85.145
5. Csongrád	-	1.269	3.659	-	-	23.867	-	28.795
6. Fejér	1.276	2.005	8.357	21.317	23.244	17.336	71.786	145.321
7. Győr-Moson-Sopron	1.406	274	215	1.061	-	-	-	2.956
8. Hajdú-Bihar	2.092	1.607	1.534	7.982	7.760	-	-	20.975
9. Heves	1.184	2.788	8.390	3.143	7.682	-	-	23.187
10. Jász-Nagykun-Szolnok	11.124	5.562	6.530	6.679	5.336	-	-	35.231
11. Komárom-Esztergom	548	204	1.230	1.992	-	-	-	3.974
12. Nógrád	951	1.551	1.744	5.119	3.786	-	-	13.151
13. Pest	3.105	1.474	3.088	929	665	-	-	9.261
14. Somogy	2.266	1.391	3.273	8.515	4.469	6.793	-	26.707
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg	737	907	939	718	1.852	-	-	5.153
16. Tolna	3.642	922	425	-	3.010	-	-	7.999
17. Vas	2.447	961	1.607	-	-	-	-	5.015
18. Veszprém	1.297	2.662	8.632	7.445	15.976	9.902	-	45.914
19. Zala	1.128	321	927	2.532	4.912	-	-	9.820
Összesen	46.223	40.777	78.316	93.327	128.329	96.451	71.786	555.209
Arány (%)	8,3	7,3	14,1	16,8	23,1	17,4	12,9	100,0

3.melléklet: Pályáztatás nélküli **megbízási szerződéssel** bérbe adott állami birtoktestek száma és a legnagyobb kedvezményezettek

(az NFA által bírósági döntést követően nyilvánosságra hozott hivatalos lista alapján)

Kedvezményezett megbízottak	Székhely/lakhely	Települések	Birtoktestek (db)
1. Szomor Dezső (Szomor Ökofarm)	Apaj Pest megye	Összesen	337
		Apaj	221
		Bugyi	98
		Kiskunlacháza	18
2. TIRUS Zrt.	Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	150
		Ecsefalva	131
		Kisújszállás	5
		Túrkeve	14
3. „AGRO-BOS” Szarvasmarha-tenyésztő Kft.	Devecser Veszprém megye	Összesen	137
		Ajka	3
		Bakonypölöske	1
		Devecser	65
		Halimba	1
		Kamond	20
		Kolontár	47
4. Ágh család (János, Jánosné, Regina, Tamás)	Bábonymegyer Somogy megye	Összesen	120
		Bábonymegyer	29
		Som	91
5. Héjja Testvérek Kft.	Csongrád Csongrád megye	Összesen	107
		Baks	66
		Dóc	41
6. H + N és Társai Kft.	Budapest XXIII. ker. Budapest	Összesen	103
		Budapest XXIII. k.	99
		Gyál	4
7. Zagyvarékesi Béke Mezőgazdasági Szövetkezet	Zagyvarékas Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	102
		Besenyszög	19
		Szászberek	23
		Szolnok	40
		Zagyvarékas	20
8. Nagykun 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	100
		Kisújszállás	100
9. FEBAGRO Felső-bácskai Agrár Zrt.	Felsőszentiván Bács-Kiskun megye	Összesen	90
		Borota	1
		Császártöltés	60
		Csávoly	2
		Felsőszentiván	6
		Hajós	1
		Homokmégy	18
		Imrehegy	1
		Tataháza	1
10. Vásárhelyi Róna Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft.	Hódmezővásárhely Csongrád megye	Összesen	90
		Algyő	8
		Hódmezővásárhely	44
		Szeged	38
11. Rádóczi Tibor	Kiskunmajsa Bács-Kiskun megye	Összesen	87
		Akasztó	1
		Balotaszállás	1
		Bugac	1
		Csolyospálos	3
		Fülöpszállás	5
		Kiskőrös	4
		Kiskunfélegyháza	4
		Kiskunmajsa	62
		Miske	1
		Öregcsertő	4
		Szank	1

12. JÁSZ-FÖLD Mezőgazdasági Zrt.	Jászládány Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	82
		Besenyőszög	1
13. KINIZSI 2000 Mezőgazdasági Zrt. (Farkas Sándor)	Fábiánsebestyén Csongrád megye	Jászládány	81
		Összesen	82
		Eperjes	9
14. Fekete Sándor és Fekete Sándorné	Bugyi Pest megye	Fábiánsebestyén	73
		Összesen	81
		Apaj	68
15. Vitis Labor Kft.	Szigetcsép Pest megye	Bugyi	13
		Összesen	77
		Szigetcsép	21
		Szigetszentmárton	11
16. Lukács Attila	Szuhaikálló Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Szigetújfalu	45
		Összesen	73
		Izsófalva	8
		Kazincbarcika	12
		Múcsony	3
17. Csincsi József (Ágh János sógora)	Som Somogy megye	Szuhaikálló	50
		Összesen	72
18. Kossuth 2006 Mezőgazdasági Termelő Zrt.	Jászárokszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye	Som	72
		Összesen	72
		Jászágó	22
19. Tiszaigari Mg. Kft. (Kékessy Dezső, Kollányi György)	Tiszaigar Jász-Nagykun-Szolnok megye	Jászárokszállás	50
		Összesen	72
		Tiszafüred	1
		Tiszaigar	36
		Tiszaörs	5
20. Miklósfai Mg-i Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.	Nagykanizsa Zala megye	Tiszaszőlős	30
		Összesen	70
		Belezná	1
		Liszó	37
		Nagykanizsa	17
		Nemespátró	7
21. Szilágyi János és id. Szilágyi János Imre	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	Surd	8
		Összesen	67
22. SAB-AGRO Kft. + Sabjanics István	Páka Zala megye	Karcag	67
		Összesen	66
		Kányavár	28
		Lasztonya	4
		Lenti	2
		Páka	22
		Pördefölde	7
23. NASZTEJ Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Kiskunfélegyháza Bács-Kiskun megye	Rédics	3
		Összesen	65
24. Karcag - Tilalmasi Mezőgazdasági Kft.	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	Kiskunfélegyháza	65
		Összesen	64
25. KUNAGRO 21 Mg-i Termelő, Szolgáltató és Értékesítő Kft.	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	Karcag	64
		Összesen	64
26. Dobák István és Dobák Sándor (Triovin 2000 Kft.)	Ásotthalom Csongrád megye	Karcag	64
		Összesen	61
27. Németh Barnabás	Onga Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Mórahalom	61
		Összesen	61
		Onga	2
28. Nagykun Mezőgazdasági Szövetkezet	Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye	Sóstófalva	59
		Összesen	60
29. Bihari László	Nyírábrány Hajdú-Bihar megye	Kisújszállás	60
		Összesen	59
		Fülöp	41
30. dr. Borbás László	Olcsva Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Nyírábrány	18
		Összesen	59
		Kérsemjén	12
		Nábrád	23
		Olcsvaapáti	17
		Panyola	7

31. Nagyiváni Mezőgazdasági Kft.	Nagyiván Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	59
		Nagyiván	24
		Tiszafüred	35
32. PUSKIN-TEJ Kft.	Szegevár Csongrád megye	Összesen	57
		Szegevár	57
33. HÓDAGRO Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Zrt.	Hódmezővásárhely Csongrád megye	Összesen	54
		Békéssámszon	5
		Hódmezővásárhely	35
		Makó	10
		Maroslele	4
34. Magyar Róna Mezőgazdasági Szövetkezet	Tiszaladány Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	54
		Tarcal	1
		Tiszaladány	35
		Tiszatardos	8
		Tokaj	10
35. Zbiskó család (Mihály, Pál, Roland)	Hevesvezekény Heves megye	Összesen	53
		Átány	36
		Hevesvezekény	12
		Pély	4
		Tarnaszentmiklós	1
36. AGRO-PAPP Kft.	Kiskunfélegyháza Bács-Kiskun megye	Összesen	52
		Kiskunfélegyháza	51
		Tiszaalpár	1
37. BHV Mezőgazdasági Kft.	Vízvár Somogy megye	Összesen	52
		Bélavár	10
		Bolhó	5
		Heresznye	14
		Vízvár	23
38. Öcsödi Mezőgazda Kft.	Öcsöd Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	51
		Öcsöd	51
39. Apaj Puszta Lovas Vendéglátó és Szolgáltató Kft.	Apaj Pest megye	Összesen	49
		Apaj	47
		Kiskunlacháza	2
40. Pandvár Kft.	Nemesnádudvar Bács-Kiskun megye	Összesen	47
		Nemesnádudvar	47
41. Körösladányi Barátság Mg-i Szövetkezet	Körösladány Békés megye	Összesen	47
		Ecsegfalva	24
		Körösladány	21
		Szeghalom	2
42. Aranyponty Halászati Zrt.	Százhalombatta Pest megye	Összesen	44
		Adony	21
		Pusztaszabolcs	18
		Sárbogárd	5
43. Dani János	Dömsöd Pest megye	Összesen	44
		Dömsöd	44
44. Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	44
		Besenyszög	4
		Pély	13
		Szászberek	6
		Szolnok	11
		Tarnaszentmiklós	10
45. Petőfi Mezőgazdasági Szövetkezet	Kocsér Pest megye	Összesen	44
		Kocsér	9
		Petőfiszállás	35
46. Karcagi Cserhát Kft.	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	43
		Karcag	43
47. IMÁR Kereskedelmi és Állattenyésztő Bt.	Balatonalmádi Veszprém megye	Összesen	42
		Ajka	13
		Herend	1
		Kislőd	2
		Nagyvázsony	1
		Nemesvámos	4
		Öcs	12
		Városlőd	3

		Veszprém	6
48. Tejút Kft.	Kesztölc Komárom-Esztergom megye	Összesen	42
		Piliscsév	42
49. Tiszagyöngye Mg. Kft.	Fényeslitke Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Összesen	42
		Dámóc	28
		Zemplénagárd	14
50. Vértés Fruct Kft.	Mór Fejér megye	Összesen	42
		Mór	42
51. BÁBOLNA Nemzeti Ménesbirtok Kft.	Bábolna Komárom-Esztergom megye	Összesen	41
		Bábolna	32
		Bana	2
		Tárkány	7
52. Határőr Mezőgazdasági Zrt.	Babócsa Somogy megye	Összesen	41
		Babócsa	15
		Bolhó	15
		Rinyaújnép	5
		Somogyaracs	6
53. Tánczos József	Söjtör Zala megye	Összesen	41
		Nemesrádó	41
54. BIHARI TÁJ Mezőgazdasági Kft.	Csökmő Hajdú-Bihar megye	Összesen	40
		Csökmő	39
		Újiráz	1
55. Buda-táj Kft.	Gyermely Komárom-Esztergom megye	Összesen	40
		Annavölgy	1
		Dág	11
		Máriaalom	8
		Sárisáp	14
		Szomor	3
		Tinnye	1
		Úny	2
56. Sajó-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Sajópüspöki Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	40
		Bánréve	2
		Ózd	9
		Sajónémeti	5
		Sajópüspöki	24
57. Tótkomlói Agrár Zrt.	Tótkomlós Békés megye	Összesen	40
		Tótkomlós	40
58. Hahóti Várdomb Mg Kft.	Hahót Zala megye	Összesen	39
		Hahót	28
		Pölöskefő	11
59. Isztiméri Bakony Mg-i Kft.	Isztimér Fejér megye	Összesen	39
		Bakonykúti	10
		Isztimér	29
60. Kossuth Mezőgazdasági Termelő Szövetkezet	Makó Csongrád megye	Összesen	39
		Makó	39
61. Mongol-Agrár Mg. Zrt.	Mezőtúr Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	39
		Kétpó	5
		Mezőtúr	34
62. Aranykalász Mg. Szövetkezet	Derekegyház Csongrád megye	Összesen	38
		Derekegyház	38
63. ÁRPÁD-AGRÁR Zrt. (Csikai Miklós)	Szentés Csongrád megye	Összesen	38
		Nagyitóke	22
		Szentés	16
64. Árpád Szolgáltató Szövetkezet	Árpádhalom Csongrád megye	Összesen	38
		Nagyitóke	13
		Szentés	25
65. Trabach család (János Levente, János Pál, Jánosné, Tibor Zoltán)	Cserkeszlő Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	38
		Cserkeszlő	15
		Kunszentmárton	1
		Tiszainoka	10
		Tiszakürt	12
66. dr. Gácsné Egeralli Ágnes	Királyegyháza Baranya megye	Összesen	37
		Királyegyháza	2
		Szentlőrinc	35

67. Szent István Egyetem Gödöllő	Gödöllő Pest megye	Összesen	37
		Pécel	37
68. Agromiklós Kft.	Törökszentmiklós Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	36
		Tiszapüspöki	12
		Törökszentmiklós	24
69. Biorex Majorság Kft.	Tófalú Heves megye	Összesen	36
		Aldebrő	12
		Demjén	1
		Detk	3
		Feldebrő	9
		Tófalú	7
		Vécs	1
		Verpelét	3
70. Csorvási Gazdák Mg. Szövetkezet	Csorvás Békés megye	Összesen	36
		Csorvás	36
71. Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Kartal Pest megye	Összesen	36
		Hatvan	13
		Lőrinci	17
		Rózsaszentmárton	5
72. Margitics Tamás	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	36
		Karcag	36
73. Hejő-menti Szövetkezet	Hejőkeresztúr Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	35
		Hejőkeresztúr	13
		Hejőszalonta	9
		Szakáld	13
74. Hodász Nagyközség Önkormányzata	Hodász Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Összesen	35
		Hodász	35
75. HÓR-AGRO Zrt.	Bogács Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	35
		Bogács	8
		Bükkzsérc	4
		Cserépfalu	12
		Noszvaj	2
		Szomolya	8
		Tard	1
76. Jászboldogházi Aranykalász Mg-i Szövetkezet	Jászboldogháza Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	35
		Jászboldogháza	35
77. KORNFARM Kft.	Pécel Pest megye	Összesen	35
		Pécel	35
78. CSERHÁT-HB Gazdálkodó, Kereskedő és Szolgáltató Kft.	Bercel Nógrád megye	Összesen	34
		Bercel	28
		Nógrádkövesd	6
79. Dél-Balaton Agro Kft. (Nyerges Zsolt és Simicska Lajos)	Enying Fejér megye	Összesen	34
		Balatonszabadi	14
		Enying	7
		Lepsény	13
80. Járóna Kft.	Bakonyjákó Veszprém megye	Összesen	34
		Bakonyjákó	31
		Farkasgyepű	2
		Nagytevel	1
81. Karmopol - Agro Kft.	Szászfa Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	34
		Büttös	7
		Gávavencsellő	1
		Rakaca	14
		Rakacaszend	2
		Szemere	10
82. Makói Hagymakertész Kft.	Makó Csongrád megye	Összesen	34
		Makó	15
		Tótkomlós	19
83. Pacsai Mezőgazdasági Kft.	Pacsa Zala megye	Összesen	34
		Nemesrádó	3
		Pacsa	10
		Szentpéterúr	4
		Zalaszentmihály	17
84. Vancsura Miklós	Hévíz	Összesen	34

	Zala megye	Vállus	5
		Várvölgy	29
85. Alkotmány Agro Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa Zala megye	Összesen	33
		Nagykanizsa	33
86. HAJDÚSÁGI-TEJ Kft.	Mikepércs Hajdú-Bihar megye	Összesen	33
		Mikepércs	33
87. Karádi Tamás	Kecskemét Bács-Kiskun megye	Összesen	33
		Kecskemét	21
		Kocsér	11
		Szentkirály	1
88. Keleti Fény Szövetkezet	Pálmonostora Bács-Kiskun megye	Összesen	33
		Gátér	14
		Pálmonostora	16
		Petőfiszállás	1
		Pusztaszer	2
89. Matyó Agrártermelő Zrt.	Mezőkövesd Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	33
		Egerfarmos	3
		Egerlövő	12
		Mezőkövesd	16
		Mezőnyárad	1
		Tard	1
90. Puskás Csaba	Pusztamérges Csongrád megye	Összesen	33
		Pusztamérges	26
		Ruzsa	1
		Zsana	5
91. AGRO-LELE Mezőgazdasági Kft.	Maroslele Csongrád megye	Összesen	32
		Hódmezővásárhely	8
		Makó	3
		Maroslele	21
92. HEMAG Kft.	Heves Heves megye	Összesen	32
		Átány	27
		Heves	5
93. Heteyi Berzsényi Kft.	Egyházashetye Vas megye	Összesen	32
		Borgát	4
		Egyházashetye	4
		Kemeneskápolna	5
		Kissomlyó	4
		Köcsk	7
		Mesteri	8
94. Hubai és Társai Kft.	Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	32
		Karcag	32
95. Jászkiséri Aranykorona Mg-i Kft.	Jászkisér Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	32
		Jászkisér	30
		Pély	2
96. Mezőgazdasági Szövetkezet Hort	Hort Heves megye	Összesen	32
		Csány	2
		Ecséd	3
		Hort	27
97. NOVUS TRAKTOR Kft.	Gyöngyös Heves megye	Összesen	32
		Gyöngyös	2
		Gyöngyöshalász	26
		Gyöngyöstarján	4
98. Tiszakeszi Tiszamenti Szövetkezet	Tiszakeszi Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	32
		Igrici	5
		Tiszakeszi	9
		Tiszatarján	18
99. Celli Sághegyalja Zrt.	Celldömölk Vas megye	Összesen	31
		Boba	5
		Celldömölk	20
		Kemenespálfa	2
		Nemeskocs	4
100. dr. Domokos Zoltán	Kecskemét Bács-Kiskun megye	Összesen	31
		Kecskemét	23
		Kerekegyház	8

101. HAGISZ Mezőgazdasági Zrt.	Halmaj Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	31
		Aszaló	7
		Csobád	15
		Felsődobza	1
		Halmaj	4
		Kázmárk	1
		Rásonysápberencs	3
102. Jászberényi Kossuth Mezőgazdasági Zrt.	Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye	Összesen	31
		Jászberény	30
		Jásztelek	1
103. Javora László	Serényfalva Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	31
		Serényfalva	31
104. Szabad Föld Mg. TSz.	Pápoc Vas megye	Összesen	31
		Kenyeri	2
		Pápoc	29
105. Weinhaus Szőlőbirtok Kft.	Igar Tolna megye	Összesen	31
		Igar	31
106. ZORBA Agrár Farm Kft.	Mezőcsát Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Összesen	31
		Csincse	22
		Mezőcsát	4
		Vatta	5
107. Aranyfürt Mezőgazdasági Kft.	Szekszárd Tolna megye	Összesen	30
		Ócsény	2
		Szekszárd	28
108. Krigler Ferenc	Sümege Veszprém megye	Összesen	30
		Csabrendek	22
		Gyepükaján	7
		Sümege	1
109. Nagymágocsi Farmer Kft.	Nagymágocs Csongrád megye	Összesen	30
		Árpádhalom	2
		Nagymágocs	28
A legnagyobb kedvezményezetteknek bérbe adott birtoktestek száma összesen	-	-	5.742
Megbízási szerződéssel bérbe adott birtoktestek száma mindösszesen	-	-	24.275